Digitaliseret af | Digitised by

DET KGL. BIBLIOTEK
Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):	Søiberg, Harry.
Titel | Title:	Under Kampen : Jonna og Osvald : Roman.
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Aalborg : Leander Nielsens Forlag, 1907-1908
Fysiske størrelse | Physical extent:	1-2 i 1 bd.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

57,-277.

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
130023095069

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Besked vil blive afhentet.

UNDER KAMPEN

JONNA OG OSVALD

ROMAN

AF

HARRY SØIBERG

AALBORG
LEANDER NIELSENS FORLAG

Behag at læse Hæftet igennem.

Læs Subskriptionsindbydelsen paa Omslagets 2., 3. og 4. Side.

1. Hæfte 5 Øre

Subskriptionsindbydelse

paa

Harry Søiberg:

Under Kampen.

Jonna og Osvald.

Roman.

Forfatteren til denne Roman har et særligt Krav paa Interesse fra Befolkningens store og arbejdende Lag.

Han har, som faa af vor Literaturs yngste Mænd, selv maattet bane Vej for sine Evner, Smaakaarsbarn, som han er, af Forældre, hvem en haard Skæbne lod prøve Fattigdommens Kamp for Hjem og Børn. Fra sin tidligste Barndom har han været med i Kampen for det daglige Brød.

Han har prøvet, hvad det vil sige som Barn at maatte dele Dagen mellem Skolen og Fabrikken, erfaret, hvor Opvæksten bliver trykket af hele Dagen at være stænget inde i et mørkt og usundt Værkstedsrum, mens Tankerne higer ud over alle Tage og Baggaarde. Og senere som Haandværkssvend at vandre ud i Verden for at bruge sin Ungdom og faa sine Skuffelser.

Dette Liv med dets mange vekslende og bitre Minder har sat dybe Spor i Forfatterens Sind. Og det er der ud fra, han har skrevet denne spændende og gribende Roman.

Fortsættes paa Omslagets 3. Side.

UNDER KAMPEN

JONNA OG OSVALD

ROMAN

AF

HARRY SØIBERG

1910 L624

AALBORG
LEANDER NIELSENS FORLAG
1907—08

LEANDER NIELSENS BOGTRYKKERI

I.

Efter Fyraften.

Inde paa Trikotagefabrikant Hans Kristian Hals Privatkontor slog Normaluret seks.

Fabrikanten rettede sin graanede, men endnu spænstige Skikkelse i Stolen, trykkede fast og bestemt paa en lille Elfenbensknap i Pladen af det massive Skrivebord, og i samme Nu forkyndte Fabriksfløjtens skarpe, gennemtrængende Hvin hans Vilje: at Dagens Arbejde var endt.

De fire Hundrede Arbejdere og Arbejdersker, som beskæftigedes af denne Mand, stansede deres travle Virken. Maskinernes Larm hørte op. De mørke, graa Bygninger aabnede sine Porte og spyede en bleg og broget Menneskehob ud.

Den store Drift slap sine Slaver fri — de kunde gaa hjem og nyde Dagens sidste Timer.

Dagens Arbejde var endt.

Som en hastig, jagende Strøm bugtede denne Arbejderskare sig over Gaardspladsen, ilede ud gennem Forbygningens mørke, hvælvede Portal — fra hvilken en bred, marmorfliset Trappe førte op til Hans Kristian Hals overdaadige Rigmandshjem — ud paa Gaden, hvor det stærkere Lys, den renere Luft ligesom videde deres Bryst befriende ud.

I Smaaklynger spredte Skaren sig, Mænd med

deres Hustruer, tidligældede Kvinder, unge Piger og Mænd. Alle skyndte de sig hjem — og forsvandt i Gadernes Trængsel.

Udenfor Porten stansede en ung, middelhøj og slank Mand med et blegt, men skarpttegnet Ansigt og et smukt, mørklokket Haar, der stak frem under Skyggen paa hans Kasket. Det var den to og tyveaarige Væver Osvald Sundborg, Væversken Enkemadam Sundborgs eneste Søn.

Kort efter ham fulgte Moderen, en mager, ældet Kvinde, der havde henslæbt det meste af sit Liv paa denne Fabrik sammen med sin tidlig afdøde Mand.

Med et kærligt, forstaaende Smil gik hun ham forbi. Hun vidste jo, hvorfor han stod der. Han vilde give sine Kammerater den sidste Paamindelse om at møde i Aften til det store Agitationsmøde, som Arbejderpartiet lod afholde.

Og hun følte en angstfuld, skælvende Moderstolthed for hans unge, begejstrede Trang. Alle, der ilte forbi, forstod ham. Et dæmpet Ord, et opfordrende Nik, en spørgende Mine var nok — de vilde alle være med.

Fabriksherrens vilkaarlige, egensindige Vilje havde kun dæmpet deres Mod. Afskedigelse kunde nemt blive Følgen. Saadan var jo allerede overgaaet flere af de dristigste.

Blandt de sidste, der forlod Fabrikken, kom en ung, sart, men yppigbygget Pige. Hendes Holdning var rank og i hendes Gang laa noget let, næsten smidigt.

Og over et stort, prægtigt, hørgult Haar med en

egen ren gylden Lød sad en lille sort, engelsk Hat kvikt og klædeligt.

Osvald gik hende lidt i Møde.

»De kommer vel ogsaa i Aften, Frøken Elsted?« spurgte han og fulgte hende hen ad Gaden. Hans Ord var bløde og ledsaget af et ungt, halvskæmtende Smil.

»Ja, hvis jeg kan faa Tid,« svarede hun og blev synlig rød. Hendes dybe, vandblaa Øjne drog hastig Blikket bort, og de ovalbuede Øjenlaage sænkede sig dybt.

Osvald saa' dristigt og skarpt om mod hende.

Som et forlegen og forskræmt Barn gik hun ved hans Side, uvidende om sin Skønhed, uvidende om den Ynde, der trængte sig frem i enhver af hendes Bevægelser.

Og først nu saa' han, at hendes Næse var lidt for kraftig, og at Læberne ligesom buede stærke og røde om en haard og trodsig Mund. Derinde ved Maskinerne havde Halvmørket skjult det for ham. Men han fandt ikke, at det forringede hende, kun syntes det at begrænse det barnlige, det kyske, der prægede hendes Væsen.

Endnu vekslede de et Par Ord, før de skiltes, da Osvald skulde den modsatte Vej.

Hendes usikre, næsten nølende Haandtryk vakte en vis brydende Uro hos ham.

Som en unævnt Bøn om at lade hende være en Tryglen om ikke oftere at vente paa hende, følte han det, da han skyndte sig bort. Eller — hans Følelser dvælede med et ungt, stærkt Velbehag ved denne Tanke — var det maaske kun det jomfruelige det uberørt kvindelige, der skræmtes af Man-

den — af en indre dyb, vaagende og usanset Længsel?

Han havde mere end blot set hendes Skønhed, hendes barnlige Forlegenhed.

Han havde følt det fra den første Morgen, da Mesteren bragte hende til ham — for kun faa Dage siden. Hun var blevet ham en Længsel, der for hver Dag havde trængt sig stærkere og stærkere igennem.

Hun havde været i hans Tanker, da han stod der ved Porten for at minde sine Kammerater om Mødet. Før hun kom, kunde han ikke gaa. Hun maatte ogsaa være med.

Og han ilte rask gennem Gaderne til sit Hjem.

— — —

Salen var stuvende fuld. Helt ud paa Gangen stod der Tilhørere, som hævede sig paa Tæerne for at se frem over det Hav af Hoveder mod Tribunen, hvor Taleren stod.

En rødlig, søvnig Belysning oplyste det store Rum, hvor tætte, graa Røg- og Dunstskyer trak sit Slør om Gaskuplerne og strakte sig i blaagraa, lysere Striber hen over den tætpakkede Mængde.

Talerens stærke, bøjelige Røst trængte ud over Salen med en hypnotisk, gribende Styrke. Roligt, men med lidenskabelig Kraft slyngede han Ordene ud ledsagede af stærke Bevægelser, som vilde han mejsle, hugge dem dybt og uudsletteligt i de Tusinder af Menneskers Bevidsthed.

Han var en imponerende Kæmpeskikkelse med et stort, mørkt Fuldskæg, et kraftigt, sundt Ansigt. I revolutionær Entusiasme flammede hans Øjne og over hans Ansigt laa ildfulde, energiske Træk.

Det var om Kapitalist-Samfundet, han talte, om Nutidens Samfundsordning, som var bygget paa Menneskekulturens tusindaarige Humanitet, men som dog trods alle Bestræbelser kun beherskedes af én Magt: *Kapitalen.*

Alt, hvad Menneskehedens utrættelige Energi og Skaberevne havde frembragt for at lykkeliggøre Menneskene og formildne Tilværelseskampen, havde den alene tilranet sig i sin umættelige Trang efter at besidde alt. Hensynsløs trods al kristen Humanitet havde dette Faatal fortrængt sine Medmennesker fra at leve med i det frembragte, tvunget dem ned i Nød og Elendighed — til Livets usleste og mørkeste Trængsel, for derefter at gøre dem til sine ydmygede Slaver.

Alle Embeder, alle Institutioner dirigeredes af den.

Som en dæmonisk Snylte havde den omslynget hele Samfundslivet med sine talløse Fangearme og suget dets Marv.

Men nu havde Ofrene for dens Udbytning hævet Røsten, deres Nødskrig havde lydt Verden over, og selv havde de rejst den Bevægelse, der skulde stanse Kapitalens lykkedræbende Færd.

Kapitalismens Slaver havde rejst Frihedsbanneret, og i deres misrygtede, nedtraadte Tilværelse var Humanitetens Krav paany bleven genfødt som for 1900 Aar siden. Den gamle Kristen-Humanitet havde atter tændt sit lysende Livshaab for alle lidende og undertrykte.

Men denne Gang ikke i Tryglen om himmelske Guders Hjælp og Langmodighed, men som et Kampbud om at praktisere Humaniteten, dræbe Faatal-

Tyranniet og gøre alle Livets Goder og Evner til fælles Eje.

Han strakte sin Haand bydende ud over Forsamlingen, hvis Øjne og Læber dirrende var lænket til hans, og hans Stemme øgedes i Styrke:

»I Arbejdere og Arbejdersker, Eder er det, at Kapitalen har tvungen ned i Fattigdom og Nød, fraranet Eder Muligheden for at kunne erhverve Medretten til de Livsgoder, som Eders eget Arbejde har frembragt. Af al den Rigdom og Overflod, som man nu lader Eder leve midt iblandt, naar kun en ringe Brøkdel Eder.

I maatte jo være lænkebundne Trældyr, hvis I ikke saa' den himmelraabende Uretfærdighed, som overgaar Eder, hvis I ikke forstod, at de Forhold, som her har udviklet sig paa Trods af al menneskelig Humanitet, er abnorme Misvækster af Menneskehedens tusindaarige Stræben.

Og hvor naturlig, hvor ligefor ligger det da ikke, at det blev Eder selv, der kom til at rejse Kampen derimod.

Bevidstheden om Eders Styrke er ved at vaagne! Og er det naaet, vær da forvisset om, at ny Tider er indvarslet — at alle de Love og Bestemmelser, som er rejste for at binde og ydmyge Eder, vil blive sprængte!

Derfor, Brødre, slut Eder sammen! Dagen er inde! Ty til Eders Organisationer! Fuldfør den Magtrejsning, I har begyndt, og I skal se, at Sejren følger!«

Fra Forsamlingen lød et dybt, truende Begejstringsbrus. Og da Taleren sluttede med et Leve for den socialdemokratiske revolutionære Frigørelse s

Kamp, lød fra de Tusinders Bryster et enstemmigt, mægtigt Kampraab, der trængte ud gennem Salen og døde bort over Gaden og de nærmeste Huse.

Nede i Salen tæt ved Tribunen sad Osvald ved Siden af sin Moder.

Hans mørke Øjne luede, hans Kinder var blege af Begejstring og hans Læber pressedes viljespændt sammen.

Da Larmen havde lagt sig, rejste han sig, lagde Haanden paa sin Moders Skulder og sagde med fremtvungen Ro: »Bliv siddende, Mo'r, jeg kommer straks.« Og han banede sig Vej mod Tribunen.

Hvad han vilde, fornemmede han ikke i klare, bestemte Sætninger, ikke i planlagt, ordnet Omrids. Han følte kun, han maatte tale, skaffe sin Stemning Luft ved at meddele den til andre. Og han traadte frem paa Tribunen uden at se den enkelte af de Tusinder, hvis Øjne fæstedes paa ham.

Der var noget rytmisk fast i hans Stemme, noget digterisk klart over hans Ord. Som en Improvisator traadte han frem, greben af en indre, hellig Ild.

Han mindede om Kampens Ofre, om de modige Mænd og Kvinder, der havde trodset alle Hensyn, alle Farer: *Afskedigelse* og *Sult* — i deres store, stolte Iver for at være blandt de forreste i Kampen. Hvorledes Kapitalismen ikke havde skyet selv de haardeste af alle Midler: at forøge Fattigdommens Elendighed, at bruge Sult som Kampmiddel mod fattige, prisgivne Mennesker.

Paa Hans Kristian Hals Fabrik, hvor han og mange af de tilstedeværende arbejdede, havde den Slags brutale Overgreb fundet Sted Gang efter Gang

i det sidste Aars Tid. Mænd, som kun havde virket for at drage deres Kammerater ind i Organisationen, var uden Hensyn bleven vist bort. Ja, selv Kvinder var denne haarde, hjærteløse Mand ikke veget tilbage for at fratage Brødet!

Saaledes var for nylig en Enke med fire ukonfirmerede Børn bleven smidt paa Gaden, blot fordi hun havde søgt at overtale sine Medarbejdersker til at gaa med i Foreningen.

Dette var ikke blot en brutal, skamløs Handling, men tillige ogsaa et tyrannisk Overgreb mod almindelige, menneskelige Rettigheder. Det var en Kamp mod den personlige Frihed, som Grundloven havde hjemlet hver Mand og Kvinde i Landet.

Men Kampen var begyndt. Selv denne Mands despotiske Egensindighed havde ikke engang formaaet at stanse dens Vækst paa sin egen Fabrik.

Ogsaa dér rustede Arbejderne sig og havde søgt Værn i Sammenslutning og Enighed. Og de stod rede til at vove Kampen for deres Medbestemmelsesret. — Et Overgreb til, og Kampen vilde begynde!

Det samme mægtige Begejstringsbrus fra før løftede sig mod ham. Osvald følte det som et mægtigt Stormbud, der klart forkyndte, hvilke lidenskabelige Kræfter, der laa lænket i disse Menneskers Sind.

Og først da saa' han ud over Mængden, der bølgede som et brydende Hav.

Henne ved Væggen i den tætte Klynge fik han Øje paa Jonna.

Det var hendes lyse, dejlige Haar, der fangede hans Blik. Han havde søgt hende hele Aftenen, men først nu fandt han hende.

Han saa' hendes Øjne lyse mod sig — aabne og klare som aldrig før. Og som til Jubelstorm øgede Begejstringsbruset hans Mod. — Hun havde hørt hans Ord. Og med hele sin unge, spænstige Kraft raabte han ud over Forsamlingen:

»Ja, Dagen er inde, frem, Brødre!«

Et stormende Bifald lønnede hans Ord. Og da han forlod Tribunen, rakte Taleren ham Haanden, anerkendende til Tak.

Mens Salen tømtes, naaede Osvald og hans Moder frem til Jonna, der uden Modstand lod sig trænge til Side af Mængden.

Hendes Kinder blussede, da hun saa' ham komme hen imod sig. Han havde altsaa sét hende. —

Hun vilde lade, som hun ikke havde bemærket ham, men hun formaaede det ikke. Hendes Øjne sneg sig hen mod ham. Hun maatte sé ham, hans Ansigt, hvor var det dog mandigt trods det unge aabne Smil.

Og hun vendte sig mod ham.

Osvald rakte hende Haanden.

»Hvor var det pænt af Dem, De kom, Frøken Elsted,« sagde han og saa' hende smilende ind i Øjnene. Det var ham ikke muligt at dæmpe Glæden, som Synet af hende havde vakt.

Men Jonna følte ikke Mod til at møde hans Blik. Det var, som det gennemskuende, skarpe deri ængstede hende, som troede hun sig beluret deraf — fravristet noget af den bævende, bankende Fryd, som hans Ord, hans mørke, flammende Øjne havde draget frem i hendes Sind, og hvis Røst endnu kun

ulmede i hendes Følelser uden Ord, uden Tanke — uden Form af Bevidsthed.

Paa samme Vis som en Hind, der flygter for Hannen, bævende af Længsel og dog skælvende af Frygt for at lade sig fange og besejre, droges hun mod ham.

Og hun svarede kun med et uroligt, hastigt Smil.

Af Strømmen førtes de mod Udgangen, tavse og optagne af at værne sig mod Trængslen.

Osvalds Moder kendte kun Jonna af Udseende fra Fabrikken, saa han havde maattet nævne hendes Navn, og venligt trykkede Madam Sundborg den unge Piges Haand.

Da de var naaet ud paa Gangen, drejede Jonna sig noget om imod Osvald.

»Hvor det var smukt, det, De sagde — og hvor De mente det,« sagde hun dæmpet med en stigende nervøs Usikkerhed i Stemmen, som skræmtes hun af sine egne Ord.

»Synes De?« svarede han. Ogsaa hans Stemme lød paafaldende usikker. Han kunde have takket hende for de Ord, saa glad gjorde de ham.

Hun var altsaa virkelig bleven rørt over hans Tale. Hans Følelser havde fundet Genklang hos hende.

»Og fandt De ikke ogsaa, at det var sandt, hvad jeg sagde?« tilføjede han.

»Jo, altsammen,« svarede hun, denne Gang mere sikker.

Ude paa Gaden stansede de. Hun skulde hjem. Madam Sundborg, der følte sig tiltrukken af hendes

beskedne, barnlige Væsen, foreslog hende at følge med dem hjem at drikke Kaffe.

Men Jonna kunde ikke. Hun maatte hjem. Selv Osvalds Opfordring hjalp ikke.

Da hun sagde: »God Nat!« tilføjede hun henvendt til ham:

»Nu maa De godt melde mig ind i Foreningen jeg vil gærne være med.«

Han fik kun Tid til at sende hende et taknemmeligt Blik — hun var borte.

— — —

Osvald og hans Moder beboede en lille Kvist-Lejlighed ude i en af Sidegaderne paa Nørrebro. Lejligheden bestod af tre smaa Rum, hvoraf Madam Sundborg og Osvald hver benyttede et til Soverum, medens det tredje var en Slags Spisestue eller fælles Opholdssted. Der var propert, og Møblementet var velvedligeholdt, men ellers kun tarveligt og enkelt. Kun inde i Osvalds Værelse var der noget ud over det almindelige i den Slags Hjem.

Væggene var dér rigeligt behængt med smukke, indrammede Fotogravurer af Mænd som Karl Marx, Lassalle, Dante, Schiller, Henrik Ibsen, Bjørnstjerne Bjørnson og Georg Brandes. — En lidt blandet Forsamling.

Paa et Bord henne ved Vinduet laa nogle beskrevne Ark Papir, og kort derfra stod en middelstor Reol fuld af Bøger.

Osvald og hans Moder var naaet hjem. Madam Sundborg havde lavet Kaffe, og de sad nu inde Fællesstuen og drak den.

Paa Vejen hjem havde hun givet sine Bekym-

ringer og bange Anelser Luft. Hun frygtede, og det med Rette, at Osvalds Optræden paa Mødet skulde komme til at koste ham hans Plads.

Fabrikant Hal havde i den Retning vist en ubøjelig Vilje. Og hun havde bedt Osvald om at være forsigtigere, om ogsaa at lade andre tage Stødet.

Vel havde hun følt sin Moderforfængelighed smigret ved sin Søns Fremtræden og det Bifald, som havde lønnet hans Ord — og det var ogsaa langt fra hendes Agt at ville lægge nogen Hindring i Vejen for hans Gerning, men som fattig, værgeløs Moder havde hun følt Trangen til at advare sit Barn mod de Farer og den Overmagt, som truede ham.

Osvald havde stille hørt efter og kun søgt at berolige hende. Selv følte han, at hvad der hidtil var sket, kun var en Begyndelse. Han saa' Kampen nærme sig. Den Kamp, som hans unge Kræfter og Mod higede efter.

Og tilmed var han jo ikke ene. Der stod en mægtig Hær bag ham.

Denne Meningsvekslen havde øvet et Tryk paa deres Sind, dog mere paa Moderen end paa Osvald. De sad derfor begge tavse; Moderen med en Avis for sig og Osvald bøjet over sin Kop.

Han følte sig jo netop i Aften langt, langt modigere end før. — Trods Tavsheden laa Glæden og gærede i hans Følelser. Hun, Jonna, havde jo forstaaet ham og vilde nu være med.

Med korte Mellemrum saa' han over paa sin Moder. Hvor var hendes Ansigt egentlig blegt og gusten og dækket af Rynker og Furer. Og Tanken

om, hvad hun havde stræbt og stridt for hans Skyld — for at holde Sult og Fattigdommens haardeste Trængsler borte fra hans Barndom, dukkede frem for ham.

En Stund saa' han ind i hendes mørke, klare og kærlige Øjne, hvis Glans og Udtryk han kendte fuldt saa godt som hendes Ord. Og han rejste sig og gik om til hende.

»Du maa ikke være ked af det for min Skyld, Mo'r,« sagde han og bøjede sig kærligt ned over hende. »Du maa være med i Arbejdet og ikke staa mig imod, for Dig trænger jeg allermest til.«

Madam Sundborg saa' ømt op mod ham.

»Min kære Dreng, det vil jeg jo heller ikke. Jeg er kun angst for, at det vil bringe Dig flere Ulykker end Glæder.«

Han lagde sin Arm om hendes Skulder.

»Saaledes maa Du ikke sige, Mo'r. Under Kampen lider jo selv den sejrende Tab. — Og hvad saa, om jeg virkelig blev smidt paa Gaden — alle vore Kammerater staar jo nu samlede, og denne Voldshandling vil kun fremskynde Kampen.«

Han bøjede sin Kind imod hendes og tilføjede inderligere:

»Vel, lille Mo'r, Du vil ikke være angst? Du vil ikke søge at stanse mig, men være med i Arbejdet, som Du altid har været, naar det gjaldt mig.«

»Nej!« svarede hun med Taarer skinnende i sine Øjne. »Men vær klog og fornuftig. Husk vi er jo kun fattige Folk, der ikke har andet, end hvad Arbejdet bringer os.«

Osvald kyssede taknemligt hendes Kind, og kort

efter sagde de hinanden »God Nat«, og han gik ind paa sit Værelse.

Tungt satte han sig ved Vinduet ved det lille Bord, der tjente ham som Skrivebord.

Og med Kinden hvilende i sin Haand stirrede han ned paa de beskrevne Ark, der laa foran ham — dog uden at læse deri.

Det var et tragisk Livsbillede, en gammel, fattig Kones Lidelseshistorie og Selvmord, han var i Færd med at nedskrive.

Han var nemlig Digter i sin Fritid og havde skrevet enkelte Artikler og Smaadigte i Arbejderbladet.

Han havde egentlig bestemt, at han vilde have skrevet paa det i Aften, naar han kom hjem. Men det var ham ikke muligt nu at tvinge sine Tanker til at beskæftige sig dermed.

Alt, hvad der var hændt ham i Aften, beherskede hans Følelser og drog hans Tanker med.

Og han stødte Arkene sammen og gemte dem i Skuffen.

De Tusinder af Menneskers Jubelraab klang endnu i hans Øren. Deres vilde, larmende Begejstring dukkede frem for ham. Han saa' dem, denne Hærskare af fattige Undertrykte, rejse sig paa hans Kampbud som en mægtig Oprørshær, hvis Raab havde krævet hans Bistand.

Og han saa' Taleren, Agitatoren Ejnar Brandt, denne Kæmpeskikkelse med den lidenskabelig gribende Kraft, følte hans knugende Haandtryk.

Alt var jo stillet som en Opfordring, som et Krav til ham, til hans Evner, hans Mod.

En indre luende Ild glødede hans Kinder. Han rejste sig og gik hastig frem og tilbage over Gulvet.

Hans Bryst løftede sig i tunge, fyldte Drag, som tyngedes det af en lænket, higende Længsel.

Han stansede ved Vinduet — ude i det dunkle Efteraarsblaa funklede Stjernerne. Han saa' dem blinke gennem sit Vindue.

Han aabnede det, lænede sig mod Karmen og stirrede ud.

Som et Væld af Friskhed strømmede den fjerne, kolde Natteluft ind over ham og kølede hans Pande og Kinder. Hen over Tagryggene saa' han. I lange Rækker strakte de sig bort og viskedes ud af Mørket.

Kun enkelte Steder var der Lys — og helt inde over Byen saa' han Taarnene dunkelt tegnet i den blege Nat.

Han saa' det altsammen, som han havde sét det hundrede Gange før. I hvor mange sene Nattetimer havde han ikke saaledes siddet og stirret ud over den sovende By. Hvor mange Gange havde Drømmen ikke tegnet sig derude paa den dunkle Himmel i klare, lyse Omrids for hans Blik.

Og hans higende Længsel løstes af sine Lænker. Som en gylden, funklende Himmelstige saa' han Vejen mod sit Maal.

I et mægtigt Fyld af Fryd dalede det ned over ham. Nu følte han det! Nu saa' han det!

Al Frygt var borte! Al Tvivl dræbt!

Det var hende, Jonna, der havde baaret hans Kraft, øget hans Mod.

Nu forstod han det, det var mod hende, han længtes, med hende Vejen bar frem.

Hun var Kampprisen — eller i ethvert Tilfælde det, der maatte vindes for at svejse hans Vilje og bære hans Higen frem over alle Hindringer. Nu saa' han hende. Ja, det var disse rene, henrivende Øjne, der lyste af Troskab og Ømhed.

Ja, det var Jonna, han maatte eje!

»Jonna, han elskede!

II.

En Frokost hos Fabrikant Hal.

Hans Kristian Hal kom fra sin sædvanlige Morgentur i Fabriken.

Rank og med faste Skridt gik han hen over den store, næsten kvadratiske Gaardsplads, der laa indrammet af Fabriks- og Lagerbygningerne og Forhuset, der var bygget i udpræget Renæssancestil med raat, tilhugget Granitfundament.

Han havde Cigar i Munden og højre Haand stukket dybt og selvsikkert i Lommen.

Trods sine 66 Aar var han en spænstig og rørig Mand, lidt over Middelhøjde og sværlemmet.

Hans Hoved var stort og bredkæbet med dybtskaarne, energiske Træk og prydet af et tæt, hvidgraat Haar og Kindskæg.

Uden Anstrængelse gik han op ad den brede Stentrappe inde i Porten og ind paa sit Kontor.

Dagslyset trængte gennem Vinduerne fra Gaden med et svagt Strejf af Sol, der flød lysende ud

over de mørkfarvede Tæpper og over det tunge, massive Møblement.

Paa Skrivebordet laa Morgenbladene og den første Post. Hal gik et Par Gange frem over Gulvet, satte sig saa og tog fat paa Læsningen.

Grundig og rolig læste han Brevene igennem, uden saa meget som en Muskeltrækning viste sig i hans Ansigt. Forretningsbrevene lagde han for sig, de betydningsløse kastede han i Papirkurven og et Par private Skrivelser stak han i sin Lomme.

Derefter trykkede han paa den lille Elfenbensknap i Bordpladen, lænede sig tilbage i den bredarmede Stol, og med uforstyrret Ro tog han fat paa Aviserne.

Faa Minutter efter traadte Driftsbestyreren ind. Denne var en høj, klejn, fyrretyveaarig Mand med et aflangt, smalt og blegt Ansigt uden Skæg.

Stilfærdigt, med et prøvende Blik paa sin Principal, gik han frem mod Skrivebordet.

Hal saa' op fra Avisen, hilste vanemæssigt og skubbede Forretningsbrevene hen til ham, idet han kort og bestemt føjede sin Ordre til hver enkelt.

Da Driftsbestyreren derefter nølende blev staaende, spurgte Hal tørt, idet han paany bredte Avisen ud:

»Var der ellers noget?«

»Ja—a. Har Fabrikanten set Referatet i Bladene om Mødet i Aftes?«

»Hvilket Møde?« spurgte Hal med Opmærksomhed.

»Et Møde, som Arbejderpartiet lod afholde med speciel Indbydelse til Arbejderne her paa Fabrikken.«

Han trak en Avis frem af Lommen og rakte den til Hal med et behagesygt, ivrigt Smil.

Hurtigt læste Hal Referatet igennem. Ikke blot Ejnar Brandts Tale, men ogsaa Osvald Sundborgs Afsløringer af Forholdene paa Fabrikken og hans kampivrige Hentydninger var dér refereret.

Under Læsningen rynkedes hans Bryn, og de haarde Træk i hans Ansigt blev dybere.

Da han var færdig, lagde han Avisen sammen med et spotsk og ildevarslende Smil.

»Forrykte Mennesker!« udbrød han og rejste sig hæftig. »Hvilke Gemenheder! Og det skal man være Genstand for af sine egne Arbejdere.«

Han gik hastig frem og tilbage paa Gulvet.

»Osvald Sundborg . . . Sundborg,« gentog han. »Jeg synes at kende Navnet.»

»Ja, han er en Søn af den afdøde Formand Sundborg,« oplyste Driftsbestyreren.

»Aa, ja — rigtig . . . Enkemadam Sundborgs Søn . . . Jo, nu kender jeg ham. Jeg troede ellers, han var en flink og dygtig Fyr.«

»Ja, det kan ikke nægtes, men et meget uroligt Element. Han synes næsten at være Hovedmanden for hele Bevægelsen her paa Fabrikken.«

Hal sagtnede sin Gang, svarede ikke, men stirrede tankefuld ned for sig, og satte sig saa atter tilsyneladende rolig i sin Stol.

»At der er noget i Gære er uden al Tvivl,« vedblev Driftsbestyreren, hvis Navn var Hansen. »Det ender vel med, at de overrumpler os med en Strejke.«

Hal tav endnu. Det var denne Osvald Sundborg. I 26 Aar havde Faderen arbejdet for ham

og efter hans Død havde Moderen gaaet dér paa Fabrikken for at tjene Brødet til sig og sin Dreng, der ligeledes siden sit tolvte Aar havde været beskæftiget dér. I en Menneskealder havde denne Familje arbejdet for ham, punktligt og villigt uden Sammenstød i de mange Aar. Saa det syntes ham lidt for radikalt saadan uden videre at jage den unge Mand bort — og tilmed vilde det jo kun yderligere ophidse Stemningen.

De tidligere Afskedigelser viste sig jo at være frugtesløse. Nej, der maatte tages anderledes fat, hvis ikke han skulde tabe Myndigheden paa sin egen Fabrik. — Alle Rebellerne maatte fjernes!

Og han sagde rolig, som dikterede han en Ordre:

»Vil De, Hr. Hansen, foreløbig lade, som De intet mærker, men saa meget desto mere bruge Deres Øjne og Ører og skaffe mig Oplysning om og Navnene paa alle de af mine Arbejdere og Arbejdersker, som er utilfredse med Forholdene her.«

Driftsbestyrer Hansen bukkede bekræftende.

»Hvornaar ønsker Fabrikanten Meddelelserne?«

»Om en halv Snes Dage,« og han tilføjede bestemt og understregende: »men De har forstaaet mig — uden nogen mærker det. Jeg skal se ad, om jeg dog endnu kan skaffe de gamle, ordnede Forhold til Veje igen.«

Og Driftsbestyreren trak sig tilbage.

Hal smilte tilfreds, da han var ene. Taktiken, hvorefter han vilde gaa frem, forekom ham fortræffelig.

Naar alt var ordnet, vilde han føre Slaget paa én Gang. Alle, der var utilfredse, vilde han uden

videre give Afsked. Det skulde nok skræmme de øvrige — hvis ikke, da skulde han vise dem, at han besad Midler til at slaa denne Bevægelse ned!

Han kunde dog ikke vedblivende se paa, at Arbejdsforholdene ødelagdes af disse forskruede Idéer, som nogle ærgerrige Driverter, der var uden Ansvar eller Risiko, søgte at indpode Arbejderne for selv at opnaa Magt og Indflydelse.

Mod den unge, forvildede Mand, der havde ført disse store og heftige Ord, vilde han vise sig overbærende for Moderens og den afdøde Faders Skyld — selv om han virkelig følte sin Forfængelighed dybt krænket ved saadan at blive stillet i Offentlighedens Gabestok.

Ingen skulde sige om ham, at han var en hensynsløs og brutal Arbejdsherre.

Han vilde søge at retlede den unge, dygtige Mand, bruge ham over for de øvrige som et Eksempel paa sin gode Vilje. Og Moderen maatte være ham behjælpelig dermed. Hun vilde sikkert nok kunne indse, at en saadan vedblivende Optræden fra Sønnens Side kun vilde bringe ham Fortræd og ødelægge hans Fremtid.

Egensindigheden, Snuheden og Forfængeligheden i hans Natur havde fundet hinanden i den skønneste Forening.

Hans Kristian Hal følte sig beroliget, tændte sig en frisk Cigar og fortsatte den afbrudte Læsning af Morgenbladene.

At hans Arbejdere paa nogen Maade kunde have Ret til at stille Krav ud over, at de frit kunde søge sig noget andet, naar de var utilfredse med det, han bød, faldt ham slet ikke ind.

Denne Følelse, at hans egen Slægt i kun to Generationer havde arbejdet sig frem til den Velstand, som den nu besad, havde fremelsket den Tanke hos ham, at det kun var Arbejde og Sparsommelighed og ikke Utilfredshed, der hjalp Folk frem.

Hans Bedstefader var kommen til Byen som Bondekarl og havde arbejdet det meste af sit Liv ved Havnen, og dog havde denne kunnet efterlade sin Søn to Tusinde Rigsdaler.

Og Sønnen, Hans Kristian Hals Fader, havde arbejdet videre med de arvede Penge. Han havde overtaget en Skibsekviperingshandel, der endelig efter mange Aars utrættelig Stræben havde lagt Grunden til den Formue, som Hans Kristian Hals lige saa utrættelige Energi og Arbejdsevne nu havde skabt.

Faderen havde givet ham Penge til at begynde en lille Grossererforretning i Trikotagebranchen. God Forretning, Arven efter Faderens Død og et fornuftigt Giftermaal havde sat ham i Stand til at grundlægge Fabrikken, som han siden havde viet alle sine Kræfter og hele sin Ærgerrighed for at udvide den til den Stordrift, som den nu var.

Og skulde nu al det Skraal og Bavl, som Tiden for en Stund syntes at føre med, komme til Magten, vilde det jo ende med at stanse og ødelægge det hele.

— — —

Inde i Spisestuen stod Frokostbordet dækket med tre Kuverter.

Thora Hal, Husets Datter, stod ved Bordenden og rettede paa den ene af Servietterne, der havde

tvunget sig ud af den kunstige Stilling, hvori Husholdersken, Karen, havde sat den.

Hun var ene i Stuen — var iført en lys, let Morgenkjole, der yppig fremhævede hendes lidt kraftige og fyldige Skikkelse. Hun var paa Faderens Højde, men rankere og finere af Form.

Hendes Ansigt var som en forædlet Genspejling af Faderens dybtskaarne og energiske Træk. Mund og Næse var velformede, men paafaldende stærkt udviklede.

Kun Øjnene laa dybere under en bratskaaren Pande og tætte, næsten buskede Bryn — og en melankolsk, vemodig Blidhed lyste formildende frem i et aabent, klart Blik og afdæmpede Ansigtets energiske, stærke Træk.

Da hun havde faaet Servietten anbragt som ønsket, aabnede hun Fløjdøren til Salonen og gik frem over de orientalske Tæpper, der dæmpede Lyden af hendes Fodtrin.

Salonen var en stor, prægtig Sal — ikke monteret i nogen bestemt Stilart, men med en overdaadig, prangende Rigmands Ødselhed. I det ene Hjørne stod et stort Ibenholts Flygel, overhvælvet med et Tag af Palmer. Slanke, snoede Søjler bar prægtige Alabastfigurer samt en Buste af Fabrikantens Fader. Mellem de mørke Drapperier traadte den hvide Skulptur glimrende frem.

Thora Hal gik fra Salonen gennem et mindre Kabinet, monteret i ren Ludvig XVI's Stil. Dette stødte op til Hals Kontor. Ganske forsigtig, næsten ængstelig bankede hun paa Døren og blev staaende, til hun hørte sin Faders grove, lidt buldrende Stemme,

»God Morgen, Fa'r,« sagde hun i en underlig, afdæmpet Tone og gik hen og kyssede ham hastig og kort paa Kinden. »Frokostbordet er dækket, men Baron Hult er endnu ikke kommen.«

Hal saa' paa sit Uhr.

»Der er endnu fem Minutter,« svarede han. Trods hans Anstrængelse for at gøre sin Stemme blød og munter, som ønskede han at skjule det nys forefaldne for sin Datter, bemærkede hun dog straks ved første Øjekast, at der var noget i Vejen.

Og hendes Øjne søgte Bladene paa Bordet, hvoriblandt hun saa' Arbejderbladet, som Driftsbestyreren havde ladet ligge.

»Skal jeg lade Karen vente lidt med Maden?« spurgte hun i samme Tone uden i ringeste Maade at røbe sin Opdagelse.

»Ja, gør det, Thora. Hult lovede bestemt at komme. Og som Soldat er han jo præcis, saa han maa straks være her.«

Thora nikkede og gik, men stansede brat i Døren.

»Har Fa'r husket Dagen i Morgen?« spurgte hun med et halvt ængsteligt, halvt prøvende Smil.

»Ja, ja, Barn! Det véd Du jo. Gartneren har jo en Gang for alle faaet Ordre til at pynte Graven til den Dag,« svarede han bebrejdende, men tilføjede kort efter venlig: »se nu efter, om Karen har anrettet det ordentligt, for jeg har lovet Baronen en ekstra Frokost.«

Det var til sin afdøde Moders Fødselsdag, Thora havde sigtet.

Næppe var hun naaet ind i Kabinettet, før Entréklokken ringede.

Fabrikant Hal og Husjomfruen mødtes samtidig og lige ivrig i Korridoren, mens Thora blev staaende og lyttede.

Jo, det var ham. — Hun hørte Faderens overstrømmende Elskværdighed. Hastig saa' hun ind mod Skrivebordet. Hun maatte se, hvad der stod i dette Blad.

Hun var fuldtud vidende om sin Faders haarde Fremfærd mod sine Arbejdere. Og det hensynslose deri gjorde hende baade ondt og ængstelig.

Let og hastig gik hun tilbage. Hendes Øjne slugte Linjerne. Men hun fik knap Tid til at læse Overskriften og Osvald Sundborgs Navn, da hun hørte sin Fader byde Baron Hult ind, og med et Par raske Spring stod hun atter inde i Kabinettet.

Premierløjtnant, Baron Sigurd Hult var en mandig, trediveaarig Husarofficer med et kraftigt, sort Overskæg à la Kejser Wilhelm, og en velplejet Nakkeskilning, der just ikke udmærkede sig ved nogen særlig Haarfylde.

Hans Ansigt var rødplumret med tykke, sanselige, brutale Læber og en bred, afstumpet Næse.

Uden den ringeste Tilkendegivelse af Sympati eller Mishag rakte Thora ham rolig og behersket Haanden.

»I elvte Time, Hr. Baron,« skændte hun med en Værtindes Venlighed. »Karen har været ved at forgaa af Angst for, at hendes smaa Overraskelser ikke skulde naa den rette.«

Og Baron Hult fremførte for anden Gang sine Undskyldninger. Han havde uventet faaet Tjeneste, og derfor var han ogsaa nødtvungen mødt i Uniform.

Samtalen under Frokosten forløb livlig og munter mellem Hal og Baron Hult, der var gammel Ven af Husets Søn, Hans Tage Hal, som nu paa andet Aar opholdt sig i Udlandet for at uddanne sig efter Faderens Ønske. Han var for Tiden i Paris. De havde begge fornylig modtaget Brev fra ham med Meddelelse om, at han nu snart agtede at vende hjem.

Thora derimod var bleven mere og mere tavs — skønt hun af yderste Evne bestræbte sig for at følge med i Samtalen. Hults Fornyelse af et gammelt Forslag om at lære hende at ride, havde hun beskedent, men bestemt afslaaet til synlig Ærgrelse for den gamle Hal, hvis overstrømmende Elskværdighed mod den langtfra velhavende Adelsmand maaske ikke var helt uoverlagt.

Hun kunde ikke faa sine Tanker bort fra de faa Ord, som hun havde læst i Avisen. — De havde vakt en indre, trykkende Følelse hos hende.

Hun kendte baade Osvald Sundborg og hans Moder og var heller ikke uvidende om denne fattige Kvindes trofaste Stræben for sit Barn. Karen havde en Gang, da Madam Sundborg laa syg og trængte til Hjælp, fortalt hende derom.

Og Tanken om, at Faderens Vrede og Haardhed nu maaske skulde gælde dem, gribe forstyrrende og ødelæggende ind i deres Hjem og fattige Tilværelse, pinte hende.

Hun maatte læse Referatet, kende deres Forseelser og Faderens Grund og Ret til at straffe dem saa haardt. En vaagnende og selvbebrejdende Uvidenhedsfølelse meldte sig hos hende. Hvis hun rig-

tig forstod begge Parter, kunde hun maaske bidrage til en tolerant Ordning af Striden. —

Efter Frokosten satte Thora sig uden Opfordring til Flygelet. Rask, næsten voldsomt, slog hun nogle Akkorder an, lod derefter sine Fingre løbe legende over Tangenterne, og næsten umærkelig faldt hun i med en Strofe af Carmen, der snart drog et helt Parti efter, og akkompagnerende sig selv gav hun sig til at synge — en dyb, blød Stemme, hvis prægtige Fylde disharmonisk blev afdæmpet.

Maaske af Trang til at forkorte Konversationstiden var hun tyet til dette Middel. Nogen særlig Lyst havde hun ikke følt. Det vilde en Kender ogsaa have sporet, saa næsten usansende spillede hun. Men hverken Hal eller Baronen var nogen saadan.

Kun nogle faa Minutter fandt de Ro. Hult i en lav Lænestol — med en paatagen, næsten gravitetisk Kendermine. Hal med begge Hænder paa Ryggen og en ægte Havaneser fast mellem Læberne i dyb Beundring foran Busten af sin egen Fader, hvorfra han selvtilfreds lod sit Blik vandre videre fra et Kunstværk til et andet — med en Pengematadors Forfængelighed.

Ca. 30,000 Kroner havde det Stads kostet ham, takserede han, og dog havde han endnu langt igen, før han kunde naa frem i første Række blandt den ædle Kunsts højagtede Besiddere.

Og kort efter gled han næsten lydløs ind i det lille Kabinet og videre ind paa sit Kontor.

Hult mærkede ikke straks hans Forsvinden. Thoras blødt buede Hofter, som den lette Kjole under hendes siddende Stilling yppig fremhævede, hen-

des lidt brede og stejle Skuldre og hendes kraftige, fyldige og knejsende Nakke havde tiltrukket sig hans Opmærksomhed.

Thora Hal var egentlig ikke direkte Genstand for hans Sværmeri, men hendes Yppighed havde vakt en erotisk Tilbøjelighed hos ham og den ubetinget store Medgift hans Begærlighed.

Han trængte oprigtig talt til at gøre et »godt Parti«.

Og en saadan rig Plebejerdatter var ikke at foragte i disse Tider, der jo hørte det ny Pengearistokrati til.

Hal vendte atter tilbage til Kabinettet, hvor han med en Haandbevægelse kaldte Baronen til sig.

»Kom, her skal De en Gang se, hvad man i disse forskruede Tider er udsat for af sine egne Arbejdere,« sagde han hviskende og trak Baronen med sig ind paa Kontoret.

Thora vedblev en Stund at synge uden at ænse deres Bortgang. Hun var jo ikke selv grebet af sin Musik, saa det generede hende ikke.

Faderens Stemme naaede ind til hende, og hun fangede enkelte af Ordene uden at afbryde sin Sang. Ja, det var om Arbejderne, han talte — nu hørte hun det. Det opbragte i hans Stemme fængslede hendes Tanker, og kort efter stansede hendes Sang, og Hænderne sank som trætte i hendes Skød.

»Uh, hvor er Fader dog egentlig haard,« aandede det tonløst frem over hendes Læber, mens hendes Bryst løftede sig i tunge, knugede Drag.

Hun drejede sig halvt om mod Døren og melankolsk søgte hendes Øjne derhen.

Hvor ofte var hun ikke angst stanset dér paa

Tærskelen til det lille Kabinet, naar hun i sin Ensomhed havde trængt til sin Fader — naar Trangen til Kærlighed og Fortrolighed havde drevet hende did. Men oftest var hun bleven skræmt tilbage af haarde, bebrejdende Ord, fordi hun saa tankeløs havde vovet at forstyrre ham.

Den stærkt optagne Mand havde ikke haft Tid til eller Sans for at røgte sin Fadergerning. Fabrikkens Drift og Udvikling var hans Kælebarn. Den havde i mange Aar krævet hans Tanker og anspændt alle hans Kræfter og Evner.

Som tolv Aars Barn havde Thora mistet sin Moder, og kun en fremmed, ligegyldig Kvinde havde han givet hende i Stedet uden selv i ringeste Grad at søge at bøde paa det store Tab, som hun og Broderen da havde lidt.

Det lille Kabinet var gennem Aarene blevet hende som en uoverstigelig Kløft, der skilte hende fra Faderen. Selv nu som tyveaarig Kvinde forekom det hende, naar hun traadte derind, som gik hun i en fremmed Lejlighed. Altid laa det tomt. Kun naar der var Gæster, kunde Faderen aabne Døren til sit Kontor paa vid Gab og da ligesom lægge en Bro over Kløften.

Hun havde lært at beundre sin Faders Dygtighed og skatte hans Arbejdsevne. Det havde fundet Genklang i hendes egen Natur — saa hun i en tidlig Alder af Trang til Arbejde havde givet sig i Lag med Husgerningen, hvilken hun nu selv bestyrede.

Hendes Kærlighed til Faderen var nærmest begrænset dertil. Nogen Forstaaelse, noget Bindeled derud over fandtes ikke.

Hun rejste sig fra Stolen og lyttede spændt. Samtalen derinde dæmpedes, saa hun ikke længere kunde opfatte Ordene.

Men hun hørte, det var Baronen, der talte, og paa Faderens Udbrud kunde hun forstaa, at denne gav ham Medhold.

Hun traadte frem i Døren og stod et Øjeblik ubemærket, før hun gik ind.

Hal kom hende smilende og oprømt i Møde.

»Vi svigter Dig nok, kære Thora,« sagde han uden at tilføje nogen nærmere Forklaring, saa Baron Hult derved ogsaa følte sig forpligtet til at fortie den.

Thora smilte kun og svarede:

»Det var vel Forretninger. Saa maa man jo altid undskylde Dig, Fa'r.«

Hal lo — og bemærkede Klokken var bleven mange. Nogle Forretninger kaldte, saa han maatte af Sted.

»Nu maa De undskylde mig, kære Hr. Baron. Men jeg haaber, min Datter vil kunne forkorte Dem Tiden. Og han tilføjede, idet han gik: »Forsøg endnu en Gang med Deres Forslag om Ridekursus'et. Jeg finder virkelig ogsaa, at en Dame som Thora bør kunne ride.«

»Ja—a, ubetinget,« bekræftede Hult og fulgte ham bukkende og smilende til Døre.

Da Thora og han var ene, stod de et Øjeblik tavse overfor hinanden inde i Salonen.

»Jeg tør vel næppe forny Forslaget,« forsøgte Baronen som Indledning.

»Jeg kan slet ikke tænke mig paa en Hest. Kan De? Jeg, som er saa stor og klodset, og til-

lige mangler jeg ogsaa Mod,« indvendte hun og satte sig i Vindueslyset og hørte roligt paa Hults Udvikling af Ridesportens Egenskaber.

Oprigtig havde hun god Lyst dertil, men med denne Mand aldrig. Hun ønskede ikke at komme ham nærmere, end hun allerede var nødsaget til.

Da Hult endelig maatte opgive Forsøget, tilbød Thora at spille. Og hun klemte løs med en næsten ondskabsfuld Skødesløshed, saa en mere musikalsk Person end Baron Hult sikkert vilde have følt sig stødt derover.

Nogen Tid efter rejste Hult sig for at gaa.

»Sig mig egentlig, Baron Hult, hvad var Deres Mening om det, Fa'r fortalte Dem?« spurgte Thora ganske umotiveret, idet hun fulgte ham ud.

»Hvilket?«

»Stridsspørgsmaalet mellem Fa'r og Arbejderne paa Fabrikken.«

Baronen saa' meget forbavset paa hende.

»Sandelig at Deres Fa'r har Ret!« svarede han saa, da Thora saa' ham rolig og bestemt ind i Ansigtet.

»Saa, synes De det?« bemærkede hun næsten koldt.

»Ja, gør De ikke?« tilføjede han endnu mere forbavset.

»Jeg véd det ikke. Jeg forstaar endnu ikke helt, hvad det drejer sig om. Men jeg vil forsøge at sætte mig ind i det. Maaske har De Ret.«

Ude i Korridoren stod Karen rede med Overtøjet.

Da han var gaaet, bad Thora hende skaffe sig et Eksemplar af Arbejdernes Blad for Dagen.

»Men Gud da, hvad vil Frøkenen med det?«

»Selvfølgelig læse i det, Karen,« svarede hun rolig og gik smilende med den forbløffede Husjomfru ud i Køkket.

III.

Et Stævnemøde mellem Jonna og Osvald.

Gaderne laa mørke og vaade. En fin og tætfaldende Støvregn øgede Mørket og svøbte sig som en Hinde om Gadernes Lygter og Lys.

Det gamle Ur i Trinitatiskirkens Taarn slog ni. Lidt brøstfældige, men dog dybe og med en egen melankolsk Klang lød Slagene ud over det gamle Kvarter, hvis gavlvendte Bindingsværkshuse i hundreder af Aar havde lyttet til de samme, kendte Toner.

Osvald Sundborg stod paa et Gadehjørne og ventede Jonna.

For ham var de gamle Klokketoner ny. Han var vokset op derude i Nørrebros Arbejderkvarter — saa han lyttede helt fremmed til de lange, tungtfaldende Slag.

Hvorfra hun vilde komme, vidste han ikke. Det var første Gang, han havde faaet Lov til at møde hende her — ellers plejede hun at vælge langt fjernere liggende Steder. Hvor hun boede, havde hun endnu ikke villet fortælle, men han vidste, at det maatte være her i Nærheden.

Nogle Minutter drev han langsomt frem og tilbage. To Tankestrømninger havde Magten i hans Sind, og begge omspændte de hans Kræfter med Ungdommens Overmod.

Hans Arbejdskammerater havde valgt ham ind i Bestyrelsen for deres Organisation. Denne Tillid havde øget hans Mod og ligesom banet en begyndende Vej for hans Evner.

Fantasiens drømmeflygtige Higen havde faaet et dæmrende, fjernt Maal. Følelsen af en stærk villende Stræben havde begyndt at afryste Ungdommens virkeløse Sværmerier, som hidtil havde beherskет hans Tanker, og vendt hans Energi og Higen til Handletrang og Tro.

Og ind blandt alt dette havde hans Kærlighed til Jonna saa slynget sine gyldne Lykketraade, der i et rigt Væld af Drøm og Længsel bar frem mod Fuldbyrdelsen af alle hans Drømme.

Han stansede igen paa Hjørnet. Klokken var et Kvarter over den fastsatte Tid.

Søgende fulgte hans Blik Gaden. Hun maatte dog komme — hun havde jo lovet det saa bestemt.

Forholdet mellem dem siden hint Møde var blevet friere — dog stadig med en vis sky og reserveret Tilbageholdenhed fra hendes Side. De havde gjort flere Spadsereture sammen, var bleven Dus og sidst var det tillige lykkedes ham at fralokke hende et Kys.

Men nogen Gengældelse, følte han nu, havde hun jo næsten ikke vist. Og denne Uvidenhed, om hun virkelig delte hans Følelser, begyndte at nage ham. Og Trangen til at bryde gennem hendes æng-

stelige Tilbageholdenhed og skaffe Rede paa, hvad hun mente, og Klarhed over hendes egen Person, trængte paa.

Naar hun kom, skulde han sige hende alt, men ogsaa til Gengæld kræve klar og fuld Besked af hende.

Nu var der gaaet tyve Minutter, og han vendte sig for atter at gaa frem og tilbage.

Midt i Gaden laa et Par høje, smalle Huse, der var beboet af offentlige Piger, hvis Opmærksomhed han allerede havde vakt.

Og ud fra et af disse Huse dukkede pludselig Jonna frem.

Rask sprang hun over Gaden og løb hen til ham. Hendes Kinder blussede af Skam. Hun havde ikke troet, at han var gaaet saa langt op ad Gaden.

Osvald saa' forbavset paa hende. Hendes Øjne var slaaet skamfulde ned, og den stærke Rødme veg vekslende fra hendes Kinder, og han fandt hende paafaldende bleg.

»Du kommer meget sent,« sagde han med bitter Kulde. »Og Du har intet Overtøj paa.«

Hun havde et graat Sjal om Hovedet og Skuldrene.

Jonna trak ham med ned ad Gaden om Hjørnet, som var hun angst for at blive set.

»Det er Mo'rs Skyld. Jeg maatte ikke gaa,« svarede hun kort.

Osvald syntes, hendes Stemme lød saa haard og fremmed. Var hendes tilsyneladende Uskyldighed kun et Bedrag? Var det Løgn og beregnet Opspind altsammen? At en saa sart og uberørt

Kvinde, som han havde antaget hende for, kunde høre hjemme i et Bordelhus, leve blandt Skøger, midt imellem de værste Udskejelser, syntes efter hans Mening umuligt.

Hele hendes barnlige, uskyldige Væsen maatte skyldes en medfødt Forestillingsevne, som er visse Kvinder egen.

Han havde ladet sig bedrage, ungdommelig beruse, og Trangen hos ham til at rive Sløret bort — afdække Løgnen brød mange Gange stærkt frem.

»Du har vel Tid til at tale lidt med mig?« spurgte han.

»Jeg tør ikke. Jeg løb uden Forlov. Jeg syntes, det var Synd, De skulde staa dernede i Regnen,« svarede hun med stadig nedslaaet Blik. Hun vilde have sagt »Du«, men manglede Mod.

»Hvorfor maatte Du da ikke gaa? Din Mo'r kender mig jo ikke.« Han følte sig overbevist om, at hun løj. Der maatte være helt andre Grunde.

Jonna tav med en næsten kold Resignation og fulgte med.

»Hvorfor maatte Du ikke gaa?« gentog han stærkt opfordrende.

Hun mærkede Vreden og Tvivlen i Betoningen og hæftig svarede hun:

»Ja, bebrejd De mig kun ogsaa. De har ogsaa Grund til at være vred paa mig, der maa finde mig i det altsammen.«

»Men sig mig, hvorfor maatte Du ikke gaa?« sagde han roligere. Følelsen af det heftige, forurettede i hendes Ord øgede hans Tvivl.

»For den Heks, har jeg sagt . . . Uh, hvor jeg hader hende!«

Din Mo'r?«

»Ja!«

»Det maa man ikke sige om sin Mo'r.«

»Jo, naar hun er det! For det er hun!»

Osvald bemærkede en ond, raa Haardhed, der betvang Graaden i hendes Stemme.

De gik videre nogle Minutter uden at tale. Jonna forekom ham som en fremmed. Hvad han nu havde erfaret, stod jo i den grelleste Modsætning til den Opfattelse, han havde dannet sig om hende.

Ubemærket saa' han paa hende. Hvor var hun bleg, og hvor saa' hun ulykkelig, ja næsten fortvivlet ud.

Tvivlen hos ham, om han havde gjort hende Uret eller ikke, forstærkede sine Krav.

Hvis hun nu i Stedet for alt det slette, han straks saa villig havde tænkt om hende, virkelig var et Offer for Raahed . . . Længere naaede han ikke i sine Tanker. Han maatte vide Besked.

»Du er bedrøvet, Jonna,« sagde han. »Du skulde fortælle mig alt i Stedet for at skjule det for mig.«

»Det kan jeg ikke . . . Der er heller ikke andet end, at Mo'r er saa ond, naar det kommer over hende.«

De var imidlertid naaet hen til Enden af Gaden og stod nu stille paa Hjørnet.

»Skal vi ikke gaa om paa Trinitatispladsen?« spurgte Osvald. Han kunde ikke slippe hende nu. Jonna indvilgede, og de gik.

Pladsen laa mørk og indesluttet af de høje Lagerbygninger og Trinitatiskirkens ærværdige Kom

pleks, hvis Omrids fordunkledes af Mørket og veg bort for Blikket.

En lille Lygte lyste svagt ud over den lille Kirkegaardsrest med de gamle Grave ved Kirkemurens Fod. Og Lyset fra Gaden faldt ind over salig Wessels smykkede Grav.

Henne ved den svære Cementgesims, der hegner Pladsens ene Side, stansede de.

»Du har hele Aftenen sagt »De« til mig,« sagde Osvald og tog hendes Haand, der stak frem under Sjalet. »Vil Du ikke mere sige »Du«?«

»Jeg saa', Du var vred, da jeg kom, saa jeg turde ikke,« svarede hun og smilte svagt.

»Det gjorde mig saa forbavset at se, Du boede i det Hus. Men fortæl mig det nu altsammen . . . Jeg maa have gjort Dig Uret . . . Er det din Mo'r, som driver det Bordel? Eller bor Du blot i Huset?«

Hans Stemme lød blød og indtrængende og hans Arm lagde sig om hendes Liv. Og han bemærkede, at der var Taarer i hendes Øjne.

»Jeg skal hjælpe Dig, hvis Du trænger til mig. Befri mig blot for min Tvivl. Jeg holder saa usigelig af Dig.«

»Jeg kan ikke, Osvald,« svarede hun. Ophidselsen i hendes Stemme ligesom svandt bort.

»Jo, Du skal, elskede Jonna — jo,« hviskede han. »Er det din Mo'r, der har det Bordel?«

»Ja!«

Hendes Graad blev hørlig, og hans Arm lagde sig fastere og sikrere om hendes Liv.

»Og hvorfor maatte Du ikke gaa?«

»Fordi hun vel har mærket, at jeg holder af

Dig ... Aa, hun er saa ond — saa ond. Du kan slet ikke tænke det,« hulkede hun frem.

Dybt bevæget drog han hende ind til sig, og uden Modstand lod hun ham kysse sig.

»Derfor gjorde det mig saa bitter, at ogsaa Du kunde være saa haard og uretfærdig mod mig — Du skulde blot vide, hvad jeg allerede har udstaaet for din Skyld.«

»Jeg kunde ikke tænke mig det muligt, at Du boede dér. Hvorfor har Du ogsaa skjult det for mig? Du kunde dog nok tænke, at jeg en Gang maatte faa det at vide. Men, Jonna, nu tror jeg paa Dig.«

Han saa' lykkelig ind i hendes Øjne, tog hende varsomt om Skulderen og holdt hende beskuende ud for sig. Og de omsluttede hinanden i et inderligt, langt og tavs Favntag.

»Nu føler jeg først, at Du er min! Min Jonna! Ikke?« udbrød han med alle Kræfter og Tanker rede for at hjælpe hende.

»Jo, Osvald! Jo!« svarede hun. Og hendes Hoved hvilte hjælpeløs og svagt mod hans Skulder.

»Nu maa Du fortælle mig alt,« sagde han rolig med et lykkeligt Smil.

»Du maa hjælpe mig. Spørg Du,« svarede hun med hele sin barnlige Naivitet og smilte gennem Taarerne.

»At jeg kunde tvivle paa Dig ... paa Dig! Jeg forstaar det ikke ... Ja, jeg skal hjælpe Dig,« tilføjede han og begyndte Forhøret.

»Er det sandt, hvad Du har fortalt mig, at din Mo'r har været gift og at din Fa'r er død?«

Jonna tøvede lidt med Svaret.

»Nu maa Du svare sandfærdigt, Jonna,« lagde han derfor til.

»Det er sandt, at Mo'r har været gift,« svarede hun og slog Øjnene ned. »Men Fa'r er ikke død.«

»Han lever ikke længere sammen med din Mo'r?«

»Nej.«

»Er han her i Byen . . . Er han forfalden?«

»Ja—a, svarede hun ganske dæmpet, og hun bøjede sit Hoved dybere, som for at skjule sit Ansigt.

»Min Fa'r har en Gang været en dygtig Mand. Det er Mo'r, der har ødelagt ham,« begyndte hun pludselig med stærkere Stemme. »Det er hendes Skyld, at han nu er den Stakkel, han er! . . . Fa'r har ogsaa været en pæn Mand, høj, lys og har haft en god Stilling som Formand ved Havnen. Du skulde blot have set ham for nogle Aar tilbage, Osvald — og Du vilde ikke kunne kende ham nu.«

»Hvor er han nu?«

»Det véd jeg ikke. Sidst, jeg saa' ham, var ude paa Strandvejen. Han stod og læssede Brænde af en Vogn.«

»Talte Du med ham?«

»Ja, og han græd. Han græder altid, naar han ser mig.«

»Stakkels, gode Jonna,« trøstede Osvald. »Men hvorledes har din Mo'r kunnet ødelægge ham?«

»Fa'r er Svensker, og for otte Aar siden kom hans Broder herover. Og han og Mo'r lever nu sammen. . . . Det har ødelagt Fa'r.«

»Naa saaledes.« Og Osvald saa' tankefuld frem

for sig. »Kommer han aldrig hjem til Jer?« spurgte han efter et kort Ophold.

»Jo, men Mo'r jager ham ud. Du kan tænke Dig: en Gang sidste Vinter kom han og bad om et Stykke Brød. Men Mo'r jog ham ud, og han blev siddende hele Dagen saa forkommen nede i Gangen — først da det blev mørkt, kunde jeg slippe ned til ham med lidt Mad og nogle Ører, som jeg stjal for at kunne hjælpe ham. Og Du skulde have set Fa'r . . . Aa, han græd saa frygtelig, Stakkel . . . Og jeg — jeg kunde have døet sammen med ham, saa ulykkelig var jeg.«

Osvald bøjede sit Hoved. Ogsaa ned ad hans Kinder trillede der Taarer.

»Derefter saa' jeg slet ikke noget til ham et Par Maaneder. Jeg troede, han laa syg et eller andet Sted — eller selv havde gjort Ende paa sit Liv. Hver Dag saa' jeg efter i Aviserne. Og en Dag fandt jeg hans Navn. Han var sprunget i Frihavnen, men var bleven reddet og kørt til Hospitalet, hvor jeg fandt ham. Jeg fortalte ikke Mo'r noget — for havde hun vidst det, vilde hun have forbudt mig at gaa. Først dér lærte jeg min Fa'r rigtig at kende . . . Aa, hvor det er haardt, Osvald.«

Og hun skjulte grædende sit Hoved mod hans Skulder.

»Hvor længe har din Mo'r drevet den Forretning?« spurgte han videre, da hun atter syntes roligere.

»Vist i fem, seks Aar. Det var ikke saa længe efter, at Fa'r var jaget bort,« svarede hun.

»Kender Du ikke noget til din Mo'rs Fortid?«

Hun rystede benægtende paa Hovedet.

»Jeg mener, hun maa vist selv have været prostitueret for at kunne faa Tilladelse til at drive Bordel.«

Til det kendte Jonna ikke noget.

»Jeg var elleve Aar gammel, da jeg første Gang saa' dette Fruentimmer,« sagde hun med Foragt. »Før den Tid kan jeg ikke erindre nogensinde at have set hende . . . Jeg har været i Pleje paa Landet. Som lille Barn blev jeg samlet op paa Gaden af Politiet — og af det anbragt paa Johannesstiftelsen, til jeg vel var gammel nok til at gøre Nytte.«

Trinitatisuret meldte halv elleve med et langt, dumpt Slag. Jonna fo'r forfærdet sammen. Hvad mere hun vilde have fortalt, naaede ikke frem over hendes Læber.

»Halv elleve!« udbrød hun. »Mærker hun, at jeg er gaaet, bliver hun rasende.«

Osvald opfangede det fortvivlede — det underkuede, frygtsomme i hendes Blik. Og han følte det, som anraabte hun ham om Hjælp.

»Hun slaar Dig vel ikke?« spurgte han. Han anede Svaret i hendes skælvende Stemme, før han fik sine Ord sagt.

»Det kan godt falde hende ind,« svarede hun i en underlig, sløv og dæmpet Tone, mens hun hastig rettede sig for at gaa. »Hun har pryglet mig, saa jeg har skreget, slaaet mig med det første som bedste, hun fik fat paa. Ja, mange Gange saa frygtelig, at jeg har været gul og blaa i Ansigtet og paa Kroppen.«

»Jeg forstaar ikke, hvorledes Du saa længe har kunnet finde Dig deri? Hvorledes Du har kunnet

udholde at være sammen med . . . denne . . . Hvorfor har Du dog ikke allerede for længe siden forladt al den Raahed!« udbrød han dirrende af Oprør.

Og han fulgte langsomt med hen over Pladsen.

»Det har jeg ogsaa villet flere Gange. Allerede som Barn forsøgte jeg i Fortvivlelse at løbe bort . . . Men hun har altid forstaaet at hindre det.«

»Men nu, da Du er bleven voksen. Hvorfor har Du da ikke søgt Dig en Plads — selv den daarligste, blot for at komme bort?«

»Det har jeg ogsaa forsøgt,« svarede hun modløs. »Men hun har altid faaet det opspurgt. En Gang, jeg havde faaet en Plads, løb hun selv derhen og fortalte det værste om mig.«

Osvalds Muskler ligefrem spændtes i Ophidselse. Var det virkelig muligt — gaves der saadanne Mødre?

»Men hvad vil hun da med Dig? Sig mig det!« Hans Ord lød haarde, næsten bydende, og han greb hende i Armen og holdt hende tilbage. »Det kan da ikke være bitter Ondskab — hun maa da have en Hensigt dermed?«

»Hun hader mig, tror jeg, fordi jeg ikke vil lade mig gøre lige saa slet, som hun selv er, og maaske altid har været,« svarede hun kæmpende med Graaden. »Fordi hun føler, at jeg holder af min stakkels Fa'r og hader dette modbydelige Mandfolk, som hun lever sammen med . . . ja, hader hende selv . . . al den Raahed, som jeg er vokset op i. Hun er misundelig paa mig! Hun vil ydmyge mig, have mig i Snavset! Ja, det er Sandheden.

Det er det, hun vil . . . Den Dag, jeg blev Skøge i hendes eget Hus, vilde hun triumfere!«

Osvald stod som overvældet af hendes grufulde Ord. Han vilde have talt, men i sin stærke Ophidselse kunde han ikke faa Ordene frem.

Han knugede hende til sit Bryst, grebet af en tankelammende Ængstelse, af en jublende Beundring, der opbød alt, hvad der var i ham af Kræfter og Mod til Bistand til Frelse for hende! Men Jonna gjorde sig fri og drog ham med ud gennem Gitterporten.

I Lygteskinnet saa' han, hvor bleg hun var, og at Trækkene i hendes Ansigt ligesom var stivnet i en haard, trodsig Resignation eller Hjælpeløshed.

Han tog ømt hendes Haand, der hang slapt ned.

»Nu skal det være forbi, Jonna,« sagde han med hele sit oprørte Sinds Energi. Nu maa Du forlade dette Menneske, disse Omgivelser. Nu er vi to! Straks i Morgen maa det ske! Jeg kan ikke finde mig i at vide Dig udsat blot en Dag til for denne Raahed. Hører Du, Jonna? Du maa lade mig hjælpe Dig!«

»Du er saa god, Osvald,« svarede hun. »Men vær endelig forsigtig og rolig — for faar hun det at vide, gør Du mig langt mere Fortræd end Gavn. Nej, lad mig hellere selv. Naar jeg er bleven saa dygtig paa Fabrikken, at jeg kan tjene saa meget, at jeg blot kan leve af det, har jeg besluttet at flytte hjemmefra. Det er derfor, jeg har søgt dette Arbejde.«

»Nej, Jonna, holder Du af mig, maa Du vise mig, at Du stoler paa mig, og det kan Du gøre ved

at lade mig hjælpe Dig. Det andet vil vare altfor længe.«

Jonna tav. Hvor følte hun sig dog lykkelig nu — trods al sin Elendighed.

Da de var naaet til Hjørnet, stansede de.

»Nu maa Du ikke følge mig længere,« sagde hun blidt afværgende.

»Svar mig først, før Du gaar, Jonna,« gentog han endnu bestemtere end før. »Vil Du have Tillid til mig?«

»Ja, Osvald! Ja! Men Du skal ogsaa lade mig arbejde selv. Jeg har saadan mine egne Tanker — eller Planer for.«

Hun bøjede sit Hoved mod hans — og han kyssede hende heftig.

»Vær nu blot modigere, Jonna, og Du skal se, der kommer snart lysere Tider for Dig, lille Stakkel,« tilføjede han og kyssede hende endnu en Gang, før hun gik.

Han blev staaende paa Hjørnet og saa' efter hende, indtil hun forsvandt ind i Huset, hvis røde Lysskær faldt ud over Gaden.

— — —

Osvald var naaet ud til Søerne, før det lykkedes hans Tanker at arbejde sig fri af det stærke Oprør, hvori Jonnas triste Historie havde bragt ham.

Gennem hele sin Opvækst havde han været Vidne til Fattigdommens Trængsler og lykkedræbende Indgriben i den menneskelige Tilværelse. Selv om hans Moder havde kæmpet som en fortvivlet for at holde det værste: Sult og Kulde, borte fra hans Barndom,

havde han dog baade set og følt denne Menneskehedens største Plage paa nært Hold.

Han kendte disse tavse blege Mennesker, der befolker Kvisterne og Bagbygningerne derude i de store Arbejderkvarterer, kendte deres Savn, deres Lidelser og vidste, hvad et Liv i Fattigdom vil sige, saa forladt som det leves dér.

Dette havde, længe før han lærte de socialistiske Frigørelsesteorier at kende, opfødt Oprøret i hans Sind, og som en Selvfølge ladet ham finde sin Plads i den store Bevægelse.

Men Bevidstheden om menneskelig Elendighed havde aldrig grebet ham som nu. Hans Kærlighed til Jonna havde ladet ham føle dens svampklamme, knugende Tryk. Hun havde været — var truet af al den Raahed — hun havde lidt og stridt derunder.

Det var ham, som om Jonna havde taget ham ved Haanden og ført ham ind i et mørkt, skimlet Kælderdyb, hvor Kulde, Muk og fordærvet Luft snørede hans Bryst, og hvor et svagt Glimt af Sol og Lys oppe over Jorden vakte en vanvittig Higen derimod.

Han gik hastig langs Søerne, næsten i Stormskridt, uden selv at ane det. Han mærkede ikke, at Regnen var bleven stærkere, ikke at en skarp Vind ruskede i det tørre Løv over hans Hoved og hvirvlede det frem om hans Fødder.

I en stum, skarp Stirren var hans Blik rettet frem mod Mørket — ud over Søen, paa hvis stille, skvulpende Vand flakkende Lyssøjler fra Broens Belysning vuggede sig.

»En saadan Mo'r — en saadan Mo'r!« lød det

atter og atter stille og undertrykt over hans Læber. Er det muligt? Og Beundring for Jonna, hendes Udholdenhed, hendes Kamp trængte sig frem med sejrstolt Jubel i hans Sind.

Hendes Stræben for at unddrage sig det syntes ham baade stort og ædelt. Hvilket Mod, hvilken Styrke maatte hun ikke i sin Taalmodighed besidde.

Hun, der saa lidet syntes egnet til haardt Arbejde, hun havde søgt til Fabrikken for at lære at tjene Føden, for derved at opnaa Befrielsen.

Hvor øgede disse Tanker nu ikke hans Kærlighed, hvor følte han ikke Jonna ligesom vokse frem for sig i en helt ny, forstørret og gribende Skikkelse! At hendes Blidhed og barnlige Renhed dækkede over en saa fortvivlet Elendighed, havde han aldrig kunnet tænke.

Og i lykkedrukken Bevidsthed om at eje hendes fulde Hengivenhed droges nu hans unge, stærke Natur med i Kampen. Hans Kærlighed blev nu ikke blot en Længsel — en Tilbedelse af hendes Skønhed, men ogsaa en stærk Trang efter at hjælpe og staa hende bi.

Da han naaede hjem til sin og Moderens lille Kvistlejlighed, var Moderen gaaet til Ro.

Lampen stod og brændte paa Bordet i Stuen og ventede paa ham.

Mellem ham og Moderen var Fortroligheden bevaret ud over Barndommen. Hun var vedbleven at være vidende om og delagtig i alle hans Foretagender, ja i alle hans unge Drømme.

Fattigdommen og Ensomheden havde dér knyttet stærke Baand mellem Moderen og Barnet; Baand,

der var svejset under Prøvelser og Opofrelser til en kærlig, oprigtig Forstaaelse.

Derfor stansede Osvald ogsaa nu, før han tog Lampen for at gaa ind paa sit Værelse.

Han maatte høre hendes Raad, fortælle hende alt om Jonna og betro hende, hvor højt han elskede hende.

Og dæmpet spurgte han med en blød, næsten bekymret Betoning:

»Mo'r, sover Du?«

»Nej, min Dreng,« svarede Madam Sundborg med vaagen, klar Stemme.

»Maa jeg tale lidt med Dig?«

Han gik frem i Døren til hendes Soverum.

»Hvad er der nu i Vejen? Selvfølgelig, jo!«

Og han gik ind og satte sig fortrolig paa Kanten af den gamle, brede Træseng, hvori Moderen laa, og hvori han selv første Gang saa' Dagens Lys.

Og rolig begyndte han at fortælle alt om Jonna, gribende, som hun selv havde betroet ham det.

Lyset fra Lampen trængte svagt ind over Sengen — skarpt skaaret af Dørkarmens mørke Skygge.

Tavs laa hun og lyttede til med en hengiven Glans i sine Øjne, der udtrykte Glæden, som hun følte ved endnu at vide sig i Besiddelse af sit Barn. Hun forstod straks, hvorfor han talte, følte det saa tydeligt i hans Ord og fandt den samme bløde, hengivne Klang, som hun saa ofte havde lyttet til. Hun grebes som han af Medlidenhed og Beundring for den unge Pige, hvis stille, omgængelige Væsen mere og mere havde tiltalt hende.

Og hun følte sig straks rede til at hjælpe sin Søn.

»Hun kan jo foreløbig være her hjemme hos os,« svarede hun ligefrem, da Osvald spurgte hende, hvorledes hun mente, han bedst kunde tage Sagen.

»Ja, Mo'r, Du siger sandelig noget!« udbrød han baade forbavset og henrykt. »Ja, hvor skulde vi ellers skaffe hende hen, hvis det ikke skulde være hjem til os?«

Og han bøjede sig ned og kyssede hende inderligt og taknemligt.

»Du er altid saa klog og god, Mo'r. Kun her hjemme hos os kan vi søge at gengælde med godt noget af det Onde, hun har lidt — og gøre hende glad og lykkelig.«

Han kyssede hende endnu en Gang — og Moderen følte da, at der var Taarer paa hans Kind.

IV.

Jonnas Hjem.

Jonna vendte sig et Par Gange og vinkede tilbage til Osvald, løb saa hastig ned gennem Gaden, helt inde under Husrækken. Hun saa' sig ængstelig om i den næsten menneskefomme Gade, hvor Lygternes matte, søvnige Lys blandede sig med det skrigende, rødmættede Lysskær fra Bordellerne.

Kvarterets patrouillerende Betjente gik Gaden op i langsomme, tungdvaske Skridt.

Paa deres omfangsrige Skikkelse kendte hun, hvem det var. Det var Kvarterets mest populære Ordenshaandhævere, bekendte for deres mangfoldige Bataljer med Kvarterets Bøller, som de havde sat sig en Ære i at tampe igennem ved enhver given Lejlighed.

Hun dukkede Hovedet lidt, idet hun fo'r forbi dem. En barnlig Angst for Politiet beherskede hende endnu, styrket ved en vis Antipati, som er almindelig i Storstædernes Fattigkvarterer. Hun havde saa ofte været Vidne til dets voldsomme, brutale Fremfærd mod fattige og erhvervsløse Folk. Dets Haardhed og Hensynsløshed havde hundrede af Gange bragt hendes Nerver til at skælve og vakt Harme i hendes Sind. Og ingen kunde jo vide, hvor hun kom fra. —

Der var næsten noget skyldbevidst i hendes Dukken med Hovedet, som frygtede hun for at blive kendt — ja, som kastede selve Omgivelserne Mistanke over enhver.

Da hun var naaet frem til Døren, satte hun i ilsomme Spring op ad den smalle Stentrappe og ind i Huset, hvor hun havde tilbragt saa mange Aar, og hvor Barnet i hende var vokset til Kvinde, en stille og blid Kvinde, der tavs havde bøjet sit Hoved for alt og alle og ladet alt ondt og hæsligt fare hen over det uden at knæ, uden at rejse Trods eller vise Kraft; men i stille, sagtmodig Liden og slavisk Taalmod havde hun baaret sine Omgivelsers Raahed sin Opvækst igennem.

Inde i den skumle Gang var der køligt. — Det hvide Strøsand knasede under hendes Fødder og for-

bandt en fjern Mindelse fra de Aar, hun havde tilbragt derude paa Landet.

Det raa Lyshav, der straalede ud fra Husets Ruder, havde altid været hende en Skræk. Dage og Nætter havde hun sét det for sig, vaagen og i Drømme.

Røde, gule og grønne skrigende og prangende Farver havde saa ofte rislet sivende gennem hendes Blod. Hvad der var øvet af raat i dette Lyshav, havde hun i de mange Aar baade hørt og følt . . . ja drømt derom med Afsky i sine Jomfrudrømme.

Hun havde kendt det som en giftig, brændende Strøm i Blodet.

Den stadige Bevidsthed om disse blege Kvinders Lastefuldhed og deres vilde, sanserungende Latter, der fra Morgen til Morgen lød gennem Huset, havde frarøvet hende meget af Barnets — Opvækstens sunde Søvn.

Det havde rummet en større og skjult Fare for hende end den forbryderiske Tvang og Raahed, som hendes Moder havde øvet mod hende siden hendes femtende til sekstende Aars Alder.

Og nu i Aften havde Osvald fordret, at hun skulde forlade dette Hus. — Nu, siden hun var derinde, syntes det hende, som skulde hun aldrig vinde Styrke til at sprænge dets Aag — det Edderkoppespind, som Lasten havde spundet om hende.

Hun ilte som en mørkerød op ad de smalle Trapper, som kun en lille Olielampe lyste op.

Paa første Sal hørte hun raa Latter og Hvin indenfor de tæt lukkede Døre.

Helt forpustet naaede hun tredie Sal, hvor Trappen laa i Bælgmørke.

Dér listede hun sig stille frem. Døren var ikke laaset, saa hun gik lige ind. Hun gik gennem en smal, mørk Korridor og ind i Stuen.

Lampen stod og brændte paa Bordet, søvnig og mat, dæmpet ved en tæt, blodrød Skærm. Og der stod Kaffekopper og Tallerkener og flød . . .

Stuen var lille og gjorde et mørkt og trangt Indtryk, stuvende fuld af gammeldags Møbler, som den var.

Jonna gemte hastig sit Sjal hen — og blev staaende og lyttede . . .

Moderen var ikke inde, — fra det tilstødende Værelse hørte hun hende.

Og hun følte sig lettet i Haab om, at Moderen intet havde mærket.

Saa gik hun stille over Gulvet for at naa ind paa sit Værelse, et Rum bag Køkkenet, afsondret fra den øvrige Lejlighed.

I Moderens Soveværelse, der laa mellem Stuen og Køkkenet, var der mørkt. Den brede Træseng stod tom og urørt.

Hun lukkede Døren til sit Værelse forsigtig til efter sig og tændte en lille Bliklampe.

Derinde var hendes bedste Opholdssted, naar hun var hjemme. Blot hun kunde faa Lov at være dér, var hun glad og følte sig ligesom tryggere til Mode.

Knap var hun kommen hjem om Aftenen fra Arbejdet, før hun søgte derind. Dér syntes det hende luftigere og ligesom friere for Husets og Moderens Raahed.

Et lille Vindue vendte ud mod Gaarden, en dyb, smal Tragt mellem de gamle, mørke Huse, en klam,

solforladt Plet, hvor der var dunstende og svampet som i en Kælder.

Over Baghusets Tag laa Himlen mørk og regntæt — bag flere Ruder var der Lys. Et Par Steder kunde man se helt ind i Stuen, nøgne, fattige Rum, hvor det rødlige Lampeskær faldt grinende over det usle Indbo.

Hun kom i Tanke om, at hun havde glemt sit Sytøj og gik tilbage for at hente det.

Da hørte hun Moderens slæbende, tunge Skridt i Korridoren, og at Døren til Onklens Værelse blev lukket.

Jonna gjorde nogle Bevægelser, som vilde hun have smuttet bort — men der var ikke Tid. Hun blev staaende midt paa Gulvet med Sytøjet i Haanden, halvt bortvendt fra den indtrædende.

Blodet bankede nervøst og hastigt i Brystet paa hende.

Hun kendte jo saa godt, hvorfra Moderen kom. Hendes og Onklens Forhold holdtes ikke i det hemmelige, men de drev det aabenlyst. At skjule det for sin Datter eller for nogen var en Følelse, som var hende fremmed. For hende var enhver Kvinde lige slet — og hendes skabagtige Datter ogsaa.

Derfor traadte hun ogsaa ind uden Spor af Undseelse for sit Barn, mens Jonna rødmede over hendes Skænsel.

Dér kom hun lige fra den Mand, som havde bedraget sin egen Broder, forstødt ham, ødelagt ham — jaget ham fra sit Hjem og uden Bekymring og Anfægtelse ladet ham falde saa dybt, som han var, og lide alt det onde, som han havde lidt.

Det var ikke Overdrivelse, hvad Jonna havde

sagt til Osvald, at hun hadede sin Moder, ja, hadede ham, det modbydelige Mandfolk med, hadede dem begge, saa det gjorde ondt i hende selv.

Moderen sendte hende et ophidset, ondt Blik.

»Hvor har Du været henne?« spurgte hun og gik over imod hende. Hendes Stemme havde Gadejargonens smudsige Klang.

»Havde jeg ikke forbudt Dig at gaa, din Rendetaske. Gaar Du ikke her og spiller dydig, uskyldig, hvad? Og saa er Du vel den værste af os allesammen, naar det kommer til Stykket.«

Hun stillede sig truende foran Jonna. Hun var vel midt i fyrrerne, just ikke grim, om man kunde gøre Skønhedsbegreb gældende i dette Tilfælde.

I hendes Træk var der ikke meget, der mindede om Datteren — maaske Munden og Næsen lignede lidt.

Hun var lille og sværlemmet og lastefuld lasket — med vattersotige, hovne Fødder i et Par gamle Slæber. Et kort, graat Underskørt hang løst om hende og spiledes ud bagtil. Hendes fede Overkrop var dækket i en hvid og aabenstaaende Nattrøje, under hvilken en skidengraa, nedringet Chemise tydelig lod skimte Omridset af et Par svære, hængende Bryster.

Der var noget modbydelig urent og lastefuldt over hende, som hun stod dér med Haaret oprevet og pjusket.

Jonna veg et Skridt tilbage, hun havde intet at svare.

»Her har man Dig store Tøs at føde . . . Ja, Du tjener Penge, siger Du . . . ha, ha, ha . . . fem, seks Kroner om Ugen . . . dit dumme Fjols . . . Nej,

ned paa Gaden skulde jeg jage Dig og lade Dig sulte, til Du fik lært at gøre dine Forretninger bedre! Du er forelsket . . . i en Dreng, et fattigt, usselt Mandfolk, der knap ejer Brød til sig selv — Kan Du h . . . med saadan en . . . kan Du vel ogsaa gøre det med en Mand, som kan betale . . . Det ene er s'gu ikke bedre end det andet . . .«

»Der er ikke andet mellem Osvald og mig, end vi holder af hinanden,« brast det heftigt ud af Jonna.

»Hold Kæft!« skreg Fruentimmeret og langede hende et Par Lussinger, saa hun væltede over mod Bordet.

»Jeg skal lære Dig til noget andet,« skreg hun og langede løs igen. Hun greb fat i Jonna og sled hendes Haar op.

»Lad mig være eller jeg kalder paa Politiet,« sagde Jonna. Hun græd baade i Oprør og af Smerte.

»Hvad gør Du? . . . Hvad gør Du? . . . Kalder paa Politiet!« Hun smed hende om paa Gulvet, sparkede hende og slog hende med de knyttede Næver.

Jonna laa som en stønnende Bylt under Moderens Raahed og Mishandlinger, med Ansigtet mod Gulvet, skjult og dækket af hende.

»Jeg skal spærre Dig inde . . . sulte Dig til Føjelighed eller slaa Dig ihjel, Du . . .«

Hvert Ord ledsagedes af Slag eller Spark. Da lød der pludselig Latter og Stemmer ude fra Korridoren.

Fruentimmeret holdt straks inde.

»Op med Dig, kom op — kan Du faa Dig rejst!« Og hun sparkede til hende, som var hun et styrtet Dyr.

Jonna kendte Latteren. Det var Harriet, hendes Halvsøster, som boede hos Moderen.

De havde leget sammen som Børn, gaaet i Skole sammen og delt de første Fortroligheder med hinanden. Særlig Harriet havde en Tid lang indviet Jonna i alle sine Forelskelser. Men eftersom de voksede til og blev konfirmeret, havde Jonna mere og mere trukket sig angst og skræmt tilbage fra hendes talløse Sværmerier. Og hun havde set Harriet glide saa langt ud, som hun nu var — næsten lige »til at trække« paa Gaden.

Dog havde Politiet endnu ikke haft fat i hende. Madam Elsted havde skjult og hjulpet hende godt. Harriet var hende ogsaa en god Fortjeneste.

Harriet bød Mandfolket ind paa sit Værelse. Det havde ogsaa Indgang fra Korridoren og Vinduer mod Gaarden.

Jonna fik sig rejst. Hendes store, prægtige Haar laa oprevet ned ad hendes Nakke og om Skuldrene, og hun var ophovnet af Graad og Slag.

»Nej, Harriet, det er en Pige, man kan forstaa, en mageløs, behændig Tøs . . . Derfor har hun ogsaa de flotte Kjoler og alt det Stads, som hun har . . . Men hvad har Du . . . Du sølle Skrog? . . .«

Hun vilde skubbe Jonna ind i Soveværelset, for at Harriet ikke skulde se, hvad der var foregaaet. — Denne havde flere end én Gang taget Jonnas Parti og befriet hende for yderligere Mishandlinger, naar det skete, at hun overrumplede Kællingen deri.

Men Harriet fik Døren aabnet forinden. Straks ved første Øjekast saa' hun, hvad der var foregaaet.

Hun saa' hen paa Jonna. Der kom noget ømt, deltagende i hendes Blik. Trods Forskellen mellem dem, nærede hun de kærligste Følelser for hende. Hun havde mange Gange givet Jonna de mest rørende Beviser for sit Venskab.

Og Jonna følte mere Medlidenhed end Ringeagt for Harriet.

Jonnas Øjne strejfede hende, forskrænte og ulykkelige, som de var.

Harriet gik helt frem til Bordet.

Fruentimmeret søgte at smile slesk og venligt til hende, men Vreden, der luede frem i Harriets sorte, blanke Øjne, fik hende til at trække Smilet til sig.

»Hvad er der nu paa Færde?« spurgte hun. »Kan Du da ikke lade hende i Fred.« — Der dirrede Vrede og stigende Oprør i hendes Stemme, der havde en lidt raa og skingrende Tone.

Og hun gik hen til Jonna og lagde sin Arm om hendes Liv og kyssede hende paa Kinden.

»Kan Du da ikke lære at behandle et saadan Fruentimmer, Dit lille Fæ. Gaa din Vej herfra . . . Tør Du ikke selv, skal jeg hjælpe Dig . . . Det kunde interessere mig at se, hvad de vil gøre . . . Var jeg Jonna, havde jeg forlængst været gaaet lige til Politiet — eller til et af Bladene og meldt dem.«

Jonna brast i Graad. Hun syntes helt hjælpeløs, som hun stod dér i Søsterens Arme. Saa vakte Harriets Ord pludselig Osvalds Beslutning og Krav i hendes Tanker. —

Ja, nu skulde hun forlade dette Sted — i Mor-

gen vilde hun gaa. Det skulde blive sidste Nat, hun sov i dette Hus.

Og hun rettede sig trodsig, strøg Haaret tilbage fra Ansigtet og sendte sin Moder et foragteligt og hadefuldt Blik.

Saa lagde hun sine Arme om Harriets Liv og gengældte hendes Kys.

Og Harriet fulgte hende ind paa hendes Værelse.

Da hun kom tilbage i Stuen, stillede hun sig lige for Madammen og slog i Bordet med sin lille, kødfulde Haand, saa Kaffekopperne klirrede:

»Du skal lade Jonna være i Fred. Hun er en anstændig Pige og mere uskyldig nu, end da Du blev født!« udbrød hun i let vakt Raseri. »Det skal ikke lykkes Dig at faa hende ødelagt, skal jeg love Dig for . . . Næste Gang, jeg erfarer, at Du har været efter hende igen, skal jeg tage hende med mig, og saa kan Du kigge efter os.«

Det lede Fruentimmer stod ydmyg og tog imod det. Hun vilde ikke miste Harriet for alt.

Harriet var en smuk Pige, gnistrende mørk, med et velskabt, blødt Legeme med fyldige, rige Hofter og med et hvælvet, vellystsvangert Bryst.

Og saa var hun en Mester i sit Fag. Guldet rullede mellem hendes Fingre som Solstraaler gennem et Haar. Hun legede med Mændene som med sin egen Lyst. Der klang Guld og klirret Krystal, hvor hun færdedes.

Overlegent kastede hun en sammenrullet Tikroneseddel paa Bordet og sagde kort og afvisende:

»Lad os faa en Flaske ind!«

»Ja, saa gerne, saa gerne, mit kære Barn.

Vær blot rolig for Jonna, jeg vil hende saamæn ikke noget ondt. Men det er hende selv. Hun løber det meste af Natten i denne Tid med et Mandfolk . . . saa man kan jo ikke vide, hvad det er . . .«

Harriet svarede ikke, men vendte sig og gik.

I Døren sagde hun:

»Du skal lade os sove længe i Morgen og bringe os Kaffe paa Sengen . . . Han er vidunderlig sød.« Og hun gik ind til sig . . .

Kort efter bragte Madammen dem Flasken.

Jonna havde omhyggeligt laaset sin Dør. En Stund havde hun siddet stille paa Sengekanten og grædt.

Det skulde være og blive sidste Nat, hun sov her.

I den sidste Tid havde hun tydeligere end nogensinde før forstaaet sine Omgivelsers forbryderske Lastefuldhed. Blot et Par Ord derom, og Bordellen vilde blive lukket og Moderen fængslet som Ruffferske.

Det var ikke blot Harriet, hun gav Ly — nej, mange andre Kvinder kom her med deres Mandfolk . . . ja, selv inde fra Moderens Soveværelse havde hun hørt dem drive deres Udskejelser.

Men nej — denne Handling vilde ogsaa bringe Harriet i Fortræd, og det kunde hun ikke . . .

Langsomt begyndte hun at klæde sig af. Stykke for Stykke hængte hun sit Tøj op eller lagde det til rette paa Stolen. Et Øjeblik stod hun stille paa Gulvet, kun iført Chemise.

Hun maatte hellere skifte Linned nu — hun vidste jo ikke, om hun fik noget Tøj med herfra. Hun tog et Stykke frem af en Kommodeskuffe,

knappede Knapperne op, som holdt det sammen om Skuldrene. Da naaede i det samme Harriets hede, lystne Latter ind til hende. Hendes Arme slappedes og blev tunge som Bly og lod Chemisen glide ned om Fødderne.

Hun blev staaende stiv og lyttede.

Det matte, rødlige Lys gød sig ud over hendes unge, jomfruelige Legeme som et tyndt Silkesvøb. Og Haaret flød ned over hendes nøgne Ryg og de runde, blødtvigende Skuldre. Og hendes Brystvorter smilte kaade som to bristende Rosenknopper.

Hun mærkede ikke, at Rummets Kølighed sivede ind om hende, saa hedt og stærkt strømmede Blodet gennem hendes Lemmer.

Hun traadte uvilkaarlig Vinduet et Skridt nærmere.

Hun hørte, hvor de lo og talte derinde.

Hvor mange Nætter havde hun ikke staaet dér og lyttet. Nyfigent og bly havde hendes Sanser suget det ind som en Giftblanding i Blodet — og faaet hende til at gætte, fremtrylle, hvad hun knap forstod.

Men i Aften . . . nu, da hun elskede, vidste, at hun elskede, og elskedes af en Mand, fik det hendes Legeme til at skælve — og hendes alabasthvide Bryst bøjede sig frem med kolde, gysende Jag over hendes Ryg.

Da blev der stille inde hos Harriet — kun Nattens Stilhed bar en tung, gispende Stønnen ind til hende — ind over hendes lyttende Sanser.

Da mærkede hun med ét, hvor kold hun var bleven, hvor isnende Natteluften strøg ind over hende.

Over hendes Læber hviskedes Navnet: »Osvald . . . Osvald . . .«, og Taarerne vældede frem af hendes Øjne — voldsomt og pludseligt.

Hun kastede sig ned over Sengen — gravede sig ned under Dynen . . . Osvald . . . Osvald . . . hulkede hun. Hjælp mig . . . hjælp mig dog . . . Hendes Lemmer skælvede som i Krampe. Med Rædsel kendte hun sine Sansers Magt — kendte Giften, som de havde drukket de mange, lange og søvnløse Nætter her i dette forfærdelige Hus.

Der lød en rædselslagen Fortvivlelse i hendes Kalden: »Osvald, Osvald hjælp — hjælp mig!«

V.

Kampmidlerne og Kampens Ret.

Enkemadam Sundborg var næsten ligbleg, da hun ved Middagstid gik op ad den brede Stentrappe til Fabrikant Hals Privatkontor.

Driftsbestyrer Hansen havde meddelt hende, at Fabrikanten ønskede at tale med hende. Det var en Begivenhed, som kun var hændt hende et Par Gange i alle de Aar, hun havde arbejdet dér, saa hun anede, at der maatte være noget ekstraordinært paa Færde. Og hendes Tanker havde da selvfølgelig straks søgt Sønnen. Hun havde jo lige siden Mødet gaaet og ventet, at noget maatte ske.

Dæmpet og usikker bankede hun paa Døren,

og med skælvende Knæ traadte hun frem for sin strænge Arbejdsherre.

Hal vendte sig imod hende, saa elskværdigt, som han mente at kunne forene det med sin Værdighed.

»Naa, det er Dem, Madam Sundborg. Kom kun nærmere.« Og han bød hende med en nedladende Haandbevægelse tage Plads ved Skrivebordet.

Madam Sundborg søgte at smile, men hele hendes Sindsstyrke var stærkt grebet ved Tanken om, hvad der vilde ske. Og Hal gik lige løs paa Sagen.

»Deres Søn er kommen paa gale Veje, Madam Sundborg! Det er noget farligt noget, han beskæftiger sig med i sin Fritid. Det havde været bedre for ham, om De havde søgt at faa ham til at benytte Tiden til noget sundere og nyttigere end de Daarskaber, som han nu giver sig af med. Disse ungdommelige Nykker vil kun skade hans Fremtid. Den Slags Arbejdere, der hylder slige Vildfarelser, er ilde sete alle Vegne.«

Hans Stemme tiltog i Alvor og formanende Værdighed, idet han begyndte en kort, ensidig Udvikling af de beklagelige Forhold, som de forrykte socialistiske Idéer havde vakt mellem Arbejdsgiverne og Arbejderne.

»Man kan ikke rolig se paa saadan noget, Madam Sundborg. Faar det Lov at brede sig, vil det kun være ødelæggende for begge Parter,« sluttede han med afdæmpet Patos.

Madam Sundborg sad tavs uden at svare. Hun kunde ikke fatte, hvad al den Forklaring skulde betyde. Hun havde højst ventet nogle faa Ord som

en Slags Undskyldning og Trøst, fordi han saa sig nødsaget til at afskedige hendes Søn.

»Og jeg har derfor for Alvor besluttet at tage energisk fat for at faa denne Bevægelse slaaet ned i Tide her paa min Fabrik. I Aften vil de Arbejdere, der har vist sig utilfredse med Forholdene her, blive opsagt med en Uges Frist. — Men af Hensyn til Dem og Deres afdøde Mands mange Aars tro og paalideligt Arbejde har jeg bestemt mig til at undtage Deres Søn og bære over med hans ungdommelige Overilelser, da han jo ellers er en dygtig og flink Fyr, der — hvis han vil arte sig vel — inden længe vil kunne opnaa sin Faders gamle Formandsplads. Derfor har jeg ønsket at tale med Dem, Madam Sundborg, da jeg mener, at De som hans Moder jo maa have den største Indflydelse paa ham.«

Madam Sundborg sad og rokkede uroligt frem og tilbage.

»Det er da saa meget pænt af Fabrikanten,« fik hun endelig frem. Det ængstelige, der havde præget hende, samledes nu til en stille, knugende Frygt. At hun skulde formaa at paavirke Osvald i denne Retning, følte hun sig straks overbevist om vilde være umuligt. Tilmed var hun jo heller ikke selv imod hans Gerning. Hun var jo virkelig begyndt at tro, at han havde Evner for noget større end at slide sit Liv som Væver.

»De maa lade Deres Søn forstaa, at det vil koste ham hans Plads og skade hans Fremtid, hvis han ikke nu holder op,« indskærpede Hal hende.

»Ja—a, det indser jeg saa godt, Hr. Fabrikant. Men min Søn er nu saa ivrig i de Dele, saa jeg er bange for, at jeg — selv med min bedste Vilje —

intet vil kunne udrette,« svarede hun langsomt med Blikket fæstet ned for sig.

Hal saa' skarpt og prøvende paa hende. Det venlige, naadige i hans Ansigt forvandlede sig til det kolde, haarde Udtryk, der altid prægede det, naar noget kom paa Trods af hans Vilje.

»Hvorfor jeg har følt mig foranlediget til at meddele Dem det, har jeg jo sagt Dem,« afbrød han hende kort. »Og jeg giver Deres Søn fjorten Dages Betænkningstid. Det kan De sige ham.«

Madam Sundborg rejste sig.

»Jeg takker Hr. Fabrikanten saa mange Gange. Jeg kan kun sige godt om Fabrikanten. Mod os har De altid vist Dem yderst velvillig. Men med de unge er det jo noget andet nu. De mener jo, at de ogsaa har Retten . . . Hvad vi gamle har været godt tilfredse med, finder de utaaleligt. Saa én véd næsten ikke, hvad man skal tro.«

Hal studsede over hendes Bemærkning. I en pludselig vakt Heftighed var han lige ved at spørge hende, om hun maaske ogsaa var bleven gal, men han beherskede sig og sagde kort affærdigende:

»Ja, ja, Madam Sundborg. Det bliver saaledes, som jeg har sagt. De kan gøre, hvad De vil!«

Madam Sundborg takkede endnu en Gang og gik.

Ude paa Trappen traadte Taarerne frem, men hun tørrede dem hastig bort. Det var jo egentlig ikke værre, end hun havde ventet.

Næppe havde hun lukket Døren efter sig, før Hal trykkede paa den elektriske Knap og rejste sig.

»Det er dog for galt. Jeg tror minsandten, at

denne gamle Madam ogsaa er bleven forrykt!« ud brød han ophidset og gik hastig frem over Gulvet. »Det lader til at være paa Tide, at jeg griber energisk ind!«

Kort efter kom Driftsbestyreren og modtog Listen — som han selv havde afleveret — med Navnene over de mistænksomme. I alt fireogtredive Mænd og Kvinder.

»Vil De saa, Hr. Hansen, udføre det i Aften, saaledes som jeg har sagt Dem,« meddelte Hal kort og bestemt. »Under Udbetalingen af Ugelønnen lader De hver enkelt vide, at her kun er Arbejde for dem til næste Uge.«

Hr. Hansen smilte ivrigt og saa' paa Listen.

»Den unge Sundborg er stadig overstreget,« bemærkede han spørgende.

»Ja, med ham bliver det, som jeg har bestemt.«

Og Driftsbestyreren trak sig tilbage for at forberede sig paa Udførelsen af sit interessante Hverv.

— — —

Efter Aftensbordet trak Hal sig atter tilbage til sit Kontor og overlod de unge til dem selv.

Det alvorlige Skridt, han nu havde gjort, lagde saa stærkt Beslag paa hans Tanker, at han ikke følte Lyst til at være med i den lille Selskabelighed, som holdtes i Anledning af Sønnens, Hans Tage Hals Hjemkomst. Men han skulde nok komme ind senere, lovede han, da han forlod Salonen, hvor Sønnen og Baron Hult efter Bordet havde slaaet sig ned.

Thora var bleven inde i Spisestuen hos Karen.

»Han lader til at være i svært Krigshumør i

Aften,« bemærkede Hans Tage Hal, idet hans Fader gik ud. »Jeg synes, han er bleven kendelig ældre i den Tid, jeg har været borte.«

»Ja—a,« svarede Baron Hult med en tænksom Mine. »Men det er ogsaa besværlige Tider nu for en Arbejdsgiver, og din Fa'r lader til at tage sig Forholdene meget alvorligt.«

Tage, som Sønnen almindelig kaldtes, syntes ikke videre oplagt til at komme ind paa en Diskussion derom og nøjedes med at svare bekræftende.

Han havde det meste af Dagen ikke bestilt andet end at fortælle om sit Ophold i Udlandet — til Faderen om de store Virksomheder og Driftsmetoder, som han havde været delagtige i, og til Hult om alle sine galante Æventyr, som syntes at spille en fremtrædende Rolle i hans Oplevelser. Og han længtes nu efter at erfare, hvad nyt der paa disse Omraader var sket herhjemme.

»Fortæl mig nu hellere noget om det Vidunderbarn, som Du det sidste halve Aar har omtalt i dine Breve,« begyndte han. »Jeg gad nok se, om hun kan maale sig med min Ester, hvis Skønhed nu fortæres af Sorg og Længsel efter mig.«

»Hm. Ja, i en andens Arme,« lo Hult.

»Nej, jeg forsikrer Dig, at vi virkelig har elsket hinanden,« indvendte Tage, idet han rejste sig, beruset ved Mindet om sin forladte Elskerinde.

»Du skulde saamæn have importeret hende!«

»Hun vilde tabe hele sin Charme. Nej, Pariserinder hører kun hjemme i Paris,« vedblev Tage og stillede sig vigtig foran Vennen.

Han var en fire og tyveaarig, middelhøj og klejn Mand med et rundt, blegt Ansigt uden Skæg,

men med et tyndt, parfumeret, olieglinsende Haar. Af Faderens stærke, energiske Træk var der ikke Spor. Næse, Mund og Hage var vel regelrette, næsten kønne, men noget bestemt Udtryk eller Præg fandtes ikke. Og hans Øjne var mørke med en lidt vandet Glans.

»Hvornaar kan jeg blive præsenteret?« spurgte han med en brat Tankeveksling.

»Jeg har lovet at komme til hende i Aften, naar jeg gaar herfra,« svarede Hult og strakte sine stærke Lemmer. »Saa kan Du jo følge med. Men Du forstaar, naar jeg ønsker det, maa Du gaa.«

»Selvfølgelig — selvfølgelig, kære!«

»Du skulde se hende, berusende Kvinde. Hendes Hofter, hendes Bryst . . . hendes Ben . . . Saa fuldendte Former tør jeg bande paa, Du aldrig har set,« tilføjede han dæmpet med et hastigt Blik mod Døren til Spisestuen.

»Vær ikke sikker paa det. — Hvad er det, hun hedder mere end Kessy?«

»Traubartz.«

»Og hun søger intet Engagement?«

»Jo, det kan godt være, at hun om et Par Maaneder rejser til St. Petersborg.«

Tage lo af det paafaldende alvorlige i hans Stemme — og Baron Hult med. Han fandt sikkert selv sin Forelskelse komisk.

»Hvad var det egentlig, Du vilde have fortalt mig i Eftermiddags?« spurgte han derefter, mens han tændte sig en frisk Cigar og pustede Tændstikken ud.

»Aa, ja — det er sandt. Et storartet Fund,«

svarede Tage med et ivrigt Smil. »En lille henrivende Uskyldighed.«

»Hvor har Du opdaget hende?«

»Ovre paa Fabrikken i Dag.«

«Paa Fabrikken — ikke andet.«

»Hvis Du saa' hende, sagde Du vist ikke det. En fin, sart Skabning med et henrivende Ansigt og et stort, prægtigt, lyst Haar.«

»En Arbejderske?«

»Ja — men hun vilde kunne blive den smukkeste og mest bedaarende Kvinde, naar man kostede noget paa hende,« forsikrede Tage.

Samtalen blev pludselig afbrudt ved, at Thora aabnede Døren fra Spisestuen og traadte ind. Hun lod Fløjdøren bag sig staa aaben og gik frem mod dem med en paafaldende fremtvungen Ro, der syntes at dække over en nervøs ængstelig Ophidselse.

Da hun mærkede, at de begge tav ved hendes Indtræden, smilte hun anstrængt:

»Lad Dem endelig ikke forstyrre, mine Herrer.« — Og hun gik bort til Flygelet, hvor hun indtog en halvt liggende Stilling paa en lav Divan.

»Desværre, kære Søster,« svarede Tage galant. »Damer kan jo ikke høre alt, saa vi maa tie.«

Hun smilte og hørte tilsyneladende roligt paa alle de tomme Floskler, som begge Kavalererne nu anstrængte sig for at brænde af.

Ogsaa hendes Tanker var optagne af den Udsmidning, som hun vidste, Faderen var ved at sætte i Scene. Hun havde hemmeligt udspioneret ham og søgt at forklare sig Bevæggrundene til hans haarde Fremfærd, mens hun Dag efter Dag havde søgt at sætte sig ind i Arbejdernes Krav ved at læse

deres Blad. I de sidste Nætter havde hun siddet paa sit Værelse og læst og grublet over, hvem der havde Retten, og hvad der vilde være bedst for begge Parter. Men til noget bestemt Standpunkt var det ikke lykkedes hende at naa frem. Kun fandt hun, at fordi de var fattige, var deres menneskelige Rettigheder og Ansvar dog ikke ringere end de riges. Og Faderens Beslutning syntes hende altfor haard. Denne Forøgelse af disse Menneskers Fattigdom, som den vilde bringe, pinte hendes bløde, retfærdige Sjæl.

»Kan Du ikke spille lidt for os?« spurgte Tage, træt af den kedelige Konversation.

»Nej, det gaar ikke,« vægrede hun sig. »Det vil forstyrre Fa'r. Du véd jo, Tage, at han er meget optaget.« Og efter en kort Pavse tilføjede hun rolig og ligefrem: »Men kan Du derimod ikke forklare mig, hvad det egentlig er, Fa'r har i Sinde at gøre. Jeg har hørt, at han har opsagt nogleogtredive Arbejdere og Arbejdersker.«

Da hun samtidig saa' Hult smile vittig og forstaaende af sine Ord, sagde hun henvendt til ham:

»Ja, Baron Hult, Deres Mening kender jeg jo. Den er som min Faders.« Der lød noget bittert og spotskt i Ordene.

Tage mønstrede hende lidt forbavset.

»Det troede jeg ikke kunde have nogen Interesse for Dig,« svarede han.

»Jeg er saa angst for, at Fa'r gør disse fattige Mennesker Urot. Du kender jo, hvor hæftig og haard han kan være. Han kan jo have været urigtig underrettet.«

Tage smilte kun overlegent uden at svare. Det var efter hans Mening saa ganske naivt talt.

»Du maa jo i Udlandet have lært disse Stridsspørgsmaal at kende langt bedre end han. Saa Du skulde blande Dig i Sagen. Jeg frygter, det er for gammeldags og ensidigt, Fa'r gaar frem.«

»Ja, i det har Du Ret, sagde han endnu smilende og uden at tage hendes Ord alvorlige. »Det vil hverken føre til det ene eller det andet. Fa'rs Metode er smaalig, som alt andet her hjemme. Nej, véd Du, hvad han skulde. Han skulde smide hele Rakket ud og først antage dem igen, naar de kom hungrige og ydmyge — saa var der da Haab om, at de kunde blive kurerede. Herhjemme er alle Handlinger præget af Øllebrødsbarmhjertighed og Hensyntagen til andres Meninger. Saaledes bærer man sig ad i Udlandet — og vover de at knurre, lader man Politi og Militær slaa dem ned.«

»Rigtig!« tilføjede Baron Hult ivrigt. »Husk, Frøken, de er revolutionære! Hvad de vil, er Kampen mod alt gammelt og helligt — mod Kongen og Religionen!«

Thora forblev ganske rolig trods disse brutale Ord. Hendes blege Ansigt skjulte det stærke Oprør, som voksede i hendes Sind.

»Jeg tror, at alt dette er lutter Overdrivelser,« svarede hun. Maaske er der Bevægelser i Udlandet, som vil saadan noget; det kender jeg ikke til — men disse rolige Mennesker her, de vil sandelig ikke det fjerneste af alt det. Kender jeg deres Fordringer rigtig — og det tror jeg næsten, jeg nu gør — da er det kun almindelig menneskelig Ret til at maatte samles i en Forening for at kunne varetage

deres Stands Interesser, de ønsker. Og det er da ikke urimeligt.«

»Er Du bleven politisk, Thora?« lo Tage.

»Maaske revolutionær,« tilføjede Hult og delte hans Fornøjelse

»Jeg er hverken det ene eller det andet,« svarede hun alvorligt og med et tvungent Smil. »Men jeg synes blot, hvad Fa'r nu er i Færd med at gøre er uretfærdigt. Man bør erindre, at disse Mennesker kun har, hvad de tjener her — og at man derfor ikke skal være hensynsløs imod dem.«

»Det er Fa'r heller ikke — langtfra! Men disse Mennesker skulde forstaa, at Arbejdsgiveren ved sin Stræben og sin Spekulation netop skaffede dem Brødet. Derfor skulde de være taknemmelige i Stedet for misundelige og hadefulde.«

Under denne Ordveksling kom Hal ind fra sit Kontor. Han stansede et Øjeblik inde i Kabinettet, idet han fangede Tages Ord. Det var synligt, at Sønnens Ord behagede ham, thi med et tilfreds, bredt Smil traadte han frem i Døren.

»Naa, her politiseres nok,« sagde han, og hans Blik søgte fra Tage til Thora, der rødmede let.

»Aa ja — det er Thora, der er ved at blive Socialist,« svarede Tage. »Hun er lige ved at finde, at Du har handlet haardt og hensynsløst ved at jage disse Urostiftere bort.«

Hal smilte endnu og lod sit Blik hvile en Stund paa Datteren.

Han var ikke uvidende om hendes Hang til Medlidenhed og Medfølelse for andre. Bag alle hans offentlige, filantropiske Velgørenhedshandlinger stod hun, ja skyldtes næsten alle hendes Indflydelse.

»Saa — finder Du det,« sagde Hal henvendt til Thora.

»Jeg er kun bange for, at Fa'r skal gøre en heftig, uretfærdig Handling mod nogle fattige, værgeløse Mennesker,« svarede hun forbavsende sikkert og løftede dristigt sine Øjne mod hans.

»Saa, er Du angst for det, min Pige.«

»Ja, for jeg synes ikke, at Arbejdernes Krav er saa urimelige. Hvad er det andet end Foreningsfrihed og Medbestemmelsesret, de forlanger?«

De lo alle tre af hende og syntes ikke videre oplagt til at tage hendes Ord alvorligt.

»Og paa disse Omraader har Du ikke Ret til at gribe ind,« vedblev hun uden at agte paa deres Lystighed. »For sæt nu, om Du derved drev disse arme Mennesker til Strejke; hvilken Nød og Elendighed havde Du saa ikke bragt over dem?«

»Nej, véd Du nu hvad, Thora, Du taler skam temmelig uforstandigt,« svarede Hal hende let bebrejdende. »Du staar Dig sikkert bedst ved at afbryde disse Interesser, naar Du ikke er mere konsekvent. — Foreningsfrihed og Medbestemmelsesret,« vedblev han med stigende, dæmpet Heftighed. »De to Ord lyder saa pæne og uskyldige. Men skal jeg fortælle Dig, hvad det er, der menes dermed? Indgreb i mine Rettigheder som Arbejdsgiver og Ejer af hele den Drift, som jeg selv har skabt, og ved hvilken jeg nu skaffer disse Mennesker Brødet! De vil skrue Lønnen op, trække Arbejdstiden ned, saa det vil blive ganske umuligt at kunne optage Konkurrencen. Og hvilken Moral — disse forrykte, socialistiske Teorier kræver, at jeg skal dele min Ejendomsret, frasige mig Retten til at byde over de

Ejendele, som jeg selv har erhvervet. Hvad er det dog for noget forbistret Vrøvl — Medbestemmelsesret over andres Ejendom . . . Nej, lad dem bare vove at erklære Strejke, saa skal jeg love for, at ikke én af dem skal komme til at tjene en Øre mere hos mig. — Jeg har bestemt mig til endelig nu at sætte en Stopper for dette Uvæsen, og jeg skal vide at føre det igennem. Jeg vil ikke have en eneste paa min Fabrik, som hylder disse forrykte, vanvittige Idéer, der ikke er andet end Had og Misundelse mod de faa Mennesker, som har evnet at udrette noget.«

Han gik i stærk Ophidselse frem og tilbage over Gulvet.

Thora bøjede sit Hoved, som overvældedes hendes Mod af hans løsslupne Heftighed, og hun tav uden at vove at sige ham imod.

»Du skulde hellere beskæftige Dig med noget andet, der var mere passende for en Kvinde i din Stilling,« afsluttede Hal.

Tage forholdt sig tavs.

Resten af Aftenen forløb langsom, og Stemningen forblev trykket, saa Hal rejste sig snart for at gaa til Ro.

Og ligeledes benyttede Tage og Baron Hult sig deraf til at liste bort en Timestid før end ventet.

Det lille Sammenstød havde gjort Aftenen endnu mere kedelig for dem, end den ellers vilde have været. —

Da Thora var ene, kom Karen ind og begyndte at rydde lidt op. Og tavs hjalp Thora hende.

Da de havde slukket i Kabinettet og Salonen, gik de ind i Spisestuen.

»Er Fa'r gaaet til Ro?« spurgte Thora.

»Næ, jeg tror, Herren er oppe endnu,« svarede Karen og saa' paa sin Frøken med et halvt skjult og udfrittende Blik.

Thora vendte sig bort fra hende. Hun ønskede ikke, at nogen skulde mærke hendes stærke Ophidselse.

»Gaa nu til Ro, Karen. Jeg skal nok slukke her,« sagde hun. »Jeg har noget at bestille, og her er varmere end paa mit Værelse.«

Men Karen blev modstræbende staaende og kunde ikke slippe hende med Øjnene.

»Det bliver saamæn ikke bedre, fordi Frøkenen sidder oppe og græmmer Dem og græder,« svarede hun og gik nær hen til Thora, der stod ved Bordet med Blikket hvilende paa sin Moders Billede, der hang paa Væggen lige overfor. »Ja, havde den kære Frue levet, hvor vilde det, som nu sker, da ikke have gjort hende ondt,« tilføjede hun, idet hun opfangede Retningen af Thoras Blik. »Hvor De ligner Deres Mo'r — ikke saadan af Udseende, for da vil jeg nok sige, at det er Herren, Frøkenen ligner — men i Godhed og Medfølelse for andre.«

Thora bøjede sit Hoved for at skjule den Strøm af Taarer, som trængte sig frem.

»Tak, Karen,« sagde hun, mens hun lagde sin Arm fortrolig paa det gamle Tyendes Skulder. »Ja, Mo'r vilde have følt det samme som jeg, vilde have anstrængt sig for at mildne Fa'rs Strænghed mod disse stakkels fattige Mennesker.«

Og Graaden fik Overmagt over hendes Beherskelse.

»Ja, hun var god — alt før god var hun,«

trøstede Karen. »Men nu skulde Frøkenen gaa til Ro, og saa skal De se, at Vorherre nok ordner alt til det bedste.«

Og Karen slukkede og Thora fulgte med ud.

VI.

Kampen begynder.

Da Fabriksfløjten denne Dag meldte Fyraften, havde Osvald og Jonna særdeles travlt med at komme af Sted. Det var et fælles aftalt Ærinde, de vilde besørge, saa de havde bedt Madam Sundborg om ikke at vente, men at gaa lige hjem.

»Nu maa Du love mig ikke at købe det for dyrt, Osvald,« sagde Jonna glad, da de skyndte sig gennem Porten ud paa Gaden.

»Nej, men Du maa have et godt Instrument, hvis Du skal have noget,« svarede han, mens han i Lommen holdt sin Ugeløn — atten Kroner — knuget i Haanden. — »Hvor skal det blive hyggeligt hjemme om Aftenen, naar Du spiller og synger for os. Baade Mo'r og jeg holder saa meget af Musik og Sang.«

»Hvis jeg nu blot ikke har glemt det. Husk det er saa mange Aar siden.«

»Hvad man selv har har lært sig, glemmer man aldrig,« svarede Osvald med et Smil og tog hendes Haand. »Hvor jeg har tænkt paa det, som Du har fortalt. Hele Dagen i Dag har jeg set Dig derude

paa Marken og i Skoven med dine tredive Køer — sét Dig sidde i Vejgrøften eller paa Diget i Skovbrynet syngende om Kap med Lærkerne, mens Hektor laa ved Siden af Dig med Snuden mellem Forpoterne og smaaskelede op til Dig, og om Aftenen, naar Du gik hjem gennem Skoven med Køerne, disse store, godmodige Dyr, der ligesom gik roligere for ikke at skræmme den lille Pige. Jonna, hvor det er poetisk altsammen.«

Hun saa' smilende om mod ham.

»Ja, havde jeg ikke haft dette kloge, trofaste Dyr, det eneste Væsen, der viste mig Kærlighed, tror jeg ikke, jeg havde holdt det ud. Disse gamle, gerrige og onde Mennesker baade sultede og prygled mig. Der hjemme sang jeg aldrig. Det var kun, naar de var ude, jeg stjal mig til at spille paa den gamle Guitar. Og da skulde Du have set Hektor, Osvald; den satte sig lige foran mig og rørte sig ikke af Stedet, saa længe jeg spillede.«

Osvald trykkede kærligt hendes Haand som Svar.

»Hvor Du har prøvet og lidt meget, lille Jonna,« sagde han kort efter, da de drejede ind i den Gade, hvor Instrumentforretningen laa. »Men nu skal Du se, det er forbi.«

»Det skal Du ikke sige, Osvald. Du kender ikke Mo'r. Hun skal nok gøre mig ondt, hvis hun kan.«

»Hvorledes skal hun kunne det? Nu har Du jo baade Mo'r og mig til at hjælpe Dig — og skulde hun være fræk nok til at komme hjem til os, skal jeg jage hende ned ad Trapperne. Nej, Jonna, se

nu snart at faa Bugt med den Frygt for hende, og bliv rigtig glad og munter.«

»Synes Du ikke, at jeg allerede i de Par Dage, jeg har været hjemme hos Jer, har forandret mig meget?« spurgte hun smilende.

Osvald indrømmede det. Der var virkelig allerede sket en kendelig Forandring med hende, siden hun var kommen hjem til dem.

Dagen efter den Aften hjemme hos Jonna havde hendes Moder holdt hende indespærret paa hendes Værelse. Men ud paa Eftermiddagen var Harriet kommen der hjem, og hun havde da set sit Snit til at faa hende listet ud af Huset — efter at Jonna havde fortalt hende alt om Osvald.

Med hinanden om Halsen havde de grædende taget Afsked, og Jonna takkede Harriet for, hvad hun saa ofte havde gjort for hende.

Og saa var Jonna gaaet til Fabrikken for at passe Osvald op ved Porten, da han gik hjem. Og han havde saa straks taget hende med hjem til sin Moder.

De stansede udenfor Forretningens Vinduer.

»Hvad synes Du om den lille dér?« spurgte Osvald og viste med Haanden mod en lille Guitar, der hang i Vinduet mellem andre Instrumenter.

»Ja, den er nydelig, men blot den ikke er for dyr.«

Osvald lod, som han overhørte det.

»Følg med ind, Jonna!«

»Nej, lad mig blive her,« sagde hun muntert afværgende.

»Nej, vær saa god — Du maa prøve den.« Han lo og skød hende op ad Trapperne.

Inde i Butikken fandt Jonna straks ved Lyden af Tonerne, at den var aldeles storartet, tilmed da hun hørte, at den var et Par Kroner billigere end de andre.

Noget efter var de paa Vejen hjem med Instrumentet under Armen — og lykkelig smilende til hinanden.

Næsten forpustet naaede de hjem, hvor Madam Sundborg ikke lidt forbavset tog imod dem, da hun erfarede Hemmeligheden.

Ivrigt pakkede de Instrumentet ud, og Jonna prøvede straks Tonerne. Saa optagne var de begge deraf, at de ikke bemærkede Moderens bekymrede og alvorlige Mine. At se sine to kære Børn saa glade, gjorde hende dobbelt ondt, for hun anede nu, hvad der vilde komme og vidste, at der ventede dem ny Sorger og Prøvelser.

»Osvald vilde absolut have, at vi skulde købe den,« sagde Jonna barnlig naiv henvendt til hende, da hun tog hendes Alvor som en Bebrejdelse for de udgivne Penge.

Madam Sundborg smilede godmodigt. Siden Jonna var flyttet der hjem til dem, havde hun faaet hende endnu kærere og havde kun én Tanke: at faa Frygten og Forkuelsen fortrængt fra dette forskræmte Barn.

»Osvald er altid saa ivrig,« svarede hun og strøg hende kærligt over Haaret. »Men han har jo gjort Dig glad, Barn — ikke?«

Og hun gik ud i Køkkenet for at hente Resten af Maden til deres Aftensmaaltid.

Jonna lagde begge sine Arme om Osvalds Hals og kyssede ham ømt.

»Tak, Tak, Tak skal Du have,« sagde hun og ledsagede hvert af sine Ord med et Kys. »Men jeg vil selv betale Dig Pengene tilbage,« tilføjede hun og hendes Ansigt straalede af Lykke.

Osvald smilte kun, mens hun satte sig til Rette med Guitaren hvilende i sit Skød for at prøve.

»Jeg tror, det er en Salmemelodi,« bemærkede han.

»Ja, men finder Du ikke, at den er smuk — jeg kan huske, jeg fik Taarer i Øjnene, naar jeg sang den.«

Og hun gav sig til at nynne Melodien til den smukke, poetiske Salme: »Nu titter til hinanden de fagre Blomster smaa, de muntre Fugle kalde paa hverandre —«

Osvald syntes, at de Ord aldrig havde lydt saa smukke for ham som netop nu. Billedet med den lille Vogterske ude ved Skovdiget stod for ham.

Madam Sundborg kom tilbage med et Fad Fri kadeller og brunede Kartofler.

»Kom saa, Børn, lad os saa spise,« sagde hun og satte Fadet paa Bordet. Alvoren i hendes Ansigt havde ikke fortaget sig.

Og de satte sig til Bords. Osvald og Jonna ved Siden af hinanden. Først da bemærkede Osvald sin Moders bekymrede Udseende. Og han spurgte næsten mere forundret end ængstelig:

»Hvad er der i Vejen, Mo'r?»

Madam Sundborg tøvede ligesom lidt med Svaret.

»Du har nok ikke hørt, hvad der er foregaaet paa Fabrikken i Aften,« sagde hun dæmpet.

»Paa Fabrikken — næ,« gentog han spænddt. »Da jeg fik min Ugeløn, var der ikke sket noget.«

»Der er mange blevet afskediget.«

»Hvad siger Du!« udbrød han og rejste sig halvt fra Stolen.

»Ja, der blev talt om nogle og tredive.«

Osvald sad nogle Minutter tavs. Straks stod det ham klart, hvad der nu maatte og vilde ske. At Kampen, som han saa stærkt havde attraaet, nu vilde komme.

»Bliver der nu Strejke?« spurgte Jonna ængsteligt og saa' paa Osvald med et sørgende, uroligt Blik, som forstod hun ikke selv, hvad der var sagt, men ventede det nærmere forklaret af ham.

»Ja, sikkert,« svarede han, og spurgte henvendt til sin Moder: »Hvorledes tog Kammeraterne det?«

»De var alle stærkt ophidsede. — Aa ja, der venter os allesammen en stræng Tid nu,« tilføjede hun.

»Og hvad blev der da givet til Grund?«

»At Fabrikanten havde erfaret, at de var utilfredse med Forholdene.«

»Ha . . . ha . . . ha . . . er det ikke storartet!« udbrød han hamdirrende. »Hvilken lumpen Maade at føre en saa stor og vigtig Sag paa.

Han skyndte sig at spise, mens Jonna sad tavs og følte sig mere og mere bekymret.

»Du skulde have fortalt mig det straks, Mo'r. Du véd jo, at jeg maa bære min Del af Ansvaret.«

»I kom saa glade hjem,« sagde hun bevæget og saa' ømt over paa dem.

»Jeg maa straks hen i Foreningen,« bemærkede han og rejste sig. »De er nok samlede derhenne.«

Madam Sundborg kæmpede en kort Kamp med sig selv, om hun ogsaa nu skulde fortælle ham Samtalen, som hun havde haft med Fabrikanten. Kendte hun ikke hans Mod og Karakter saa godt, at hun vidste, at Meddelelsen kun vilde opbidse ham yderligere i Stedet for at skræmme. Osvald bemærkede det tankefulde i hendes Blik og kom hende til Hjælp.

»Er der mere endnu, Mo'r?« spurgte han og betragtede hende skarpt. »Saa sig mig det altsammen.«

»Ja—a, jeg blev i Eftermiddags kaldt op til Fabrikanten,« svarede hun lidt nølende. »Han ønskede at tale med mig om Dig.«

Osvald hørte efter med et opklarende spotsk Smil. Nu begyndte han at forstaa, hvorfor han ikke var blandt de afskedigede.

»Han bad mig sige til Dig om at overveje de Følger, som din Optræden i denne Sag kunde drage efter. Det kunde blive afgørende og ødelæggende for din Fremtid, mente han. Derfor vilde han advare Dig i Tide baade for din egen Skyld, da han fandt, at Du var en flink Arbejder — og for din Fa'rs og min Skyld, da vi havde arbejdet for ham i saa mange Aar.«

»Ha . . . ha . . . glimrende! Brugte han ingen Trusler?«

»Jo—o, jeg skulde sige Dig, at han gav Dig fjorten Dages Betænkningstid. Saa maa Du enten have brudt med dine Kammerater eller ogsaa dele Skæbne med dem. Men betænkte Du Dig, vilde

Du snart kunne vente at blive Formand som din Fa'r.«

»Han vil underkøbe mig, bevæge mig til at svigte mine Kammerater!« udbrød han stærkt ophidset. »Hvad svarede Du ham, Mo'r? Sagde Du ikke, at jeg aldrig vilde tage Hensyn til et saa gement Forslag, at din Søn var for stolt dertil, at det kun vilde øge min Foragt for ham . . . Du skulde have fortalt ham, Mo'r, at jeg netop mere end nogen anden var rede til at dele alle Farer og Savn med mine Kammerater!«

»Jeg sagde ham, at jeg troede ikke, hans Tilbud vilde frugte noget,« svarede Madam Sundborg og saa' bekymret paa sin Søn. »Jeg kender jo din Iver.«

»Er Du da ikke enig med mig, Mo'r? Vilde Du ønske, at jeg modtog hans gemene Tilbud og svigtede mine Kammerater?«

»Jeg vil kun ønske, Osvald, at Du maa være stærk nok til at bære al den Modstand, som venter Dig. Hvad Du end bestemmer Dig til, vil jeg altid være med Dig.«

Osvald gik om til hende og kyssede hende taknemmeligt og ømt.

»Det ventede jeg ogsaa af Dig, Mo'r. Og Du, Jonna, mener Du ikke ogsaa det samme?« tilføjede han, da han saa' hendes ængstelige, taarefyldte Blik. Hun kunde ikke svare ham, men skjulte sit Ansigt i sine Hænder og græd. Han gik om til hende og løftede hendes Hoved op.

»Hvad er det, lille Jonna,« sagde han ømt smilende. »Du maa sandelig vise Dig modig og hjælpe mig, som Du har lovet.«

Hun græd stærkere.

»Hvad sagde jeg Dig før i Aften — at vi faar ikke Lov til at være glade.«

»Jo, vi gør! Men Glæden, Jonna, den kommer først efter Lidelserne. Vær blot stærk og Du skal se, den kommer nok ogsaa til Dig.«

»Nej — nej, aldrig!« svarede hun méd barnlig Overbevisning.

Han tog hende ind til sig.

»Du maa først og fremmest være fornuftig og staa mig bi, saa skal Du faa at se, det gaar nok. Vil Du ikke det?«

»Jo — jo!« udbrød hun og gengældte hans Kærtegn.

»Kan vi ikke følge med Dig i Foreningen?« spurgte Madam Sundborg.

»Jo, netop,« svarede Osvald glad og trykkede fortrøstningsfuldt og taknemmeligt deres Hænder.

Og de gjorde sig hurtigt i Stand og gik derhen.

— — —

Henne i Foreningen var alle Fabrikkens Arbejdere og Arbejdersker samlet. Alles Sind var i stærkt Oprør. Og der holdtes Tale efter Tale.

Et Par Bestyrelsesmedlemmer havde hentet Føreren, Cand. phil. Ejner Brandt, den høje, ildfulde Kæmpeskikkelse, hvis Ord nu atter greb og opflammede alle og ligesom formede deres Tanker og Følelser i en eneste stor Stemning: Beslutningen om, hvad der nu burde gøres.

Alle vilde Trods! Nu skulde der sættes Punktum for deres Arbejdsherres Vilkaarlighed og Overgreb. Nu var Tiden inde, da Kampen maatte be-

gynde. Alle vilde Kamp! I mægtige, enstemmige Kampraab lød det fra deres Læber: Nu skal Vilkaarlighedens og Urettens Tid være forbi! Nu skal der vises, at vi ogsaa er Mennesker, der ejer Viljer og føler Trang til Selvstændighed! Og da Osvald under dette traadte frem og talte om Bestikkelsen, han havde været Genstand for, steg Harmen til det højeste!

Foragten for denne gemene Kampmaade lød i Forbandelse og Hævnraab mod denne Mand — og i et Jubelraab, der lønnede Osvald for hans Handling. Han havde her givet dem et smukt Bevis paa ærlig og tro Kammeratskab, og det skulde være dem et Eksempel i den kommende Kamp.

Osvalds Øjne dugedes af Bevægelse. Hvad han havde gjort, og hvad de krævede af ham, syntes ham alt for ringe til en saa stor Belønning — den havde Krav paa Livet, fandt han.

Og af Begejstring og Stolthed fyldtes hans Moders og Jonnas Øjne med Taarer.

Efter en kort Raadslagning enedes man om, at den fuldtallige Forsamling havde Beslutningsdygtighed — og at man burde handle straks.

Forskellige Forslag blev fremførte og forkastede under voldsom Diskussion — og det blev Midnat, før man enedes om Valget af en Deputation, bestaaende af ti Arbejdere og Arbejdersker, blandt hvilke Osvald var.

Med Fuldmagt skulde de ved Frokosttid den følgende Dag begive sig til Fabrikanten og i alles Navn kræve Afskedigelserne for de fircogtredive Foreningsmedlemmer hævet. Og tillige skulde de kræve, at Fabrikanten, som et Bevis paa at han anerkendte

deres Foreningsfrihed og Medbestemmelsesret, skulde forhandle med dem om forskellige daarlige Arbejdsforhold og Lønspørgsmaal, som de ønskede forandret. Hvis han stillede sig fjendtligt og afslog det, da skulde de erklære Strejke — og alle skulde straks nedlægge Arbejdet og forlade Fabrikken.

Derefter hævedes Forsamlingen, og man gik hjem, mere spændte og alvorlige, end man var kommen. For nu var Beslutningen taget.

Paa Vejen hjem gik Jonna tavs og støttede sig tungt og træt til Osvalds Arm. Den stærke Hyldning, som han havde været Genstand for, havde øget hendes Beundring og Tro paa hans Evner. Og hendes bløde, hengivne Kærlighed søgte betryggende og stolt mod ham. I hans Nærhed, ved hans Bryst følte hun sig nu fuldstændig tryg. Hvor hun elskede ham!

»Du maa sikkert en Gang blive noget stort, Osvald!« sagde hun pludselig under Indskydelse af sine Tanker og klemte ømt og stærkt hans Arm mod sit Bryst.

Osvald, der gik optaget af Aftenens store Begivenhed, smilte resignerende, næsten overbærende af hendes Bemærkning.

»Eller noget meget ringe,« tilføjede han. »Ja, havde jeg Midler til at erhverve mig Kundskaber og Dannelse, saa kunde jeg dog i det mindste kæmpe derfor. Men nu er blot selve Trangen, som jeg føler til at ville noget ud over det Trælleslid for at tjene det tørre Brød, en Fare, en Lidelse for mig — — Ja, havde jeg blot Penge — blot et Par Tusinde Kroner!«

Madam Sundborg saa' forstaaende og deltagende paa sin Søn.

»Ja, vi er fattige,« tænkte hun; »blot det ikke bliver hans Ulykke.«

Da de var naaet hjem — og Jonna atter saa' Guitaren, satte hun sig stille hen med den; dæmpet, næsten uden Tryk, strøg hendes Fingre over Strængene, medens hendes Øjne søgte vemodig lyttende ned mod den.

Hun turde ikke trykke til og lade Tonerne lyde høje og glade. Osvald og hans Moder var jo saa alvorlige. Det, der var sket i Dag, var saa alvorligt. Ja, alt om hende var saa alvorligt, at hun følte, hun ogsaa maatte være det.

Hendes Fingre greb uvilkaarlig lidt haardere i Strængene, Tonerne samledes til en Melodi, der nynnedes ulørligt over hendes Læber.

Osvald kom hen til hende, stod et Øjeblik foran hende og saa' alvorlig ned over hendes lyse, dejlige Haar. Saa satte han sig hos hende og tog hendes Haand. Jonna lænede sig trygt mod hans Skulder, og han lagde Armen om hendes Liv.

»Lad mig nu se, Jonna, Du er en modig og stærk lille Pige, der kan hjælpe din Osvald og raade og styrke ham, naar han synes svag og usikker,« sagde han og saa' inderlig forskende ind i hendes aabne, troskyldige Blik.

»Ja,« hviskede hun og løftede sit Hoved mod hans.

»Saa skal Du se, at alt nok lykkes for os, naar blot jeg véd, at Du er med i mit Arbejde.«

I hans Stemme lød Kærlighedens stærke, overbevisende Tro.

Jonna gav sig til at rede sit Leje paa Sofaen, mens Osvald sagde »God Nat« og gik ind til sig selv.

Madam Sundborg var allerede i Seng.

Langsomt klædte Jonna sig af. Hvad var det egentlig, at Osvald havde krævet af hende? Hun forstod det ikke rigtig. Være med i hans Arbejde — hvad mente han dermed? Var det noget særligt — noget bestemt? Var det mere end blot at elske og beundre ham og være ham helt hengiven?

Hun kunde da ikke træde frem og holde Taler som han . . .

Hendes Øjne dvælede et Øjeblik tankefuldt paa Guitaren — og hun gik til Sengs.

Hvor længtes hun egentlig efter rigtig at faa Lov at spille paa sit nye Instrument og synge højt — og glad, som hun ikke havde gjort, siden hun var Barn, naar hun ude i Mark og Skov glemte alle disse onde og slette Mennesker. Nu var hun jo fri, fri for sin Moders Raahed og blandt Mennesker, som hun elskede og holdt af, og som hun vidste elskede hende. Hvor velgørende og befriende trængte denne Følelse ikke gennem hende — og ligesom drog hendes Tanker og Kærlighed stærkere og inderligere mod dem, som hun skyldte alt.

Og med et Smil tænkte hun — fra i Morgen vil jeg begynde. Det maa da ogsaa oplive og glæde Osvald og hans Moder at høre det.

VII.

Strejken erklæres.

Ved Frokosttid den følgende Dag var Hal, Tage og Driftsbestyreren samlede paa Kontoret. De var bleven underrettet om Arbejdernes Beslutning og ventede nu paa Deputationen.

»Ikke med et Ord giver jeg efter,« sagde Hal. Udtrykket i hans Ansigt var haardt, og han slog Haanden fast mod den bredarmede Stol. »Ikke et Ord! Jeg skal dog nu vise dem, at her raader jeg.«

»Deres Modstand vil sikkert heller ikke blive langvarig,« oplyste Driftsbestyreren, der stod nær Hal med sin løstknyttede Haand hvilende mod Skrivebordspladen. »Deres Sammenslutning er jo ganske ny, saa hverken Midlerne eller Enigheden imellem dem kan være af Betydning.«

Og Tage Hal gik frem og tilbage paa tvers af Gulvet. Han var fuldstændig enig med sin Fader. Her burde slaas til, saa var der gode Udsigter for en let og afgørende Sejr.

Ude paa Flisetrappen hørtes tunge og larmende Trin.

»Saa, nu kommer de,« sagde Driftsbestyreren og gik hen og aabnede Døren, mens Hal drejede sig lidt i Stolen og mønstrede de indtrædende med et skarpt Blik.

Langsomt, med halvsænkede Hoveder traadte Deputationen ind og stillede sig beskeden i en Klynge ved Døren. Der var baade unge og gamle Mænd og Kvinder med blege, nervøse Ansigter og usikre, tøvende Bevægelser.

Kun Osvald, der stod forrest i Rækken, og som havde paataget sig Hvervet som Ordfører, havde Mod til at møde Fabrikantens Blik.

»Naa, I har i Sinde at lave Strejke,« sagde Hal ligegyldig og med et ironisk Smil.

Osvald traadte et lille Skridt nærmere, mens Papiret, hvorpaa Kammeraternes Krav stod opførte, krylledes mellem hans Fingre.

»Undskyld, Hr. Fabrikant,« svarede han frejdig. »Vi har ikke i Sinde at ville lave Strejke. Vi er her kun for at udtrykke vore Kammeraters og vor egen Misstemning over de Afskedigelser, som saa uforstaaende og krænkende har ramt nogle af os. Og vi har ment — baade for vore Kammeraters og vor egen Skyld — at vi burde kræve en nærmere Forklaring om Aarsagen til disse Afskedigelser, da de fleste af de afskedigede er kendte som de dygtigste og mest paagaaende Arbejdere her paa Fabrikken. Og vi har derfor i vor Forening besluttet os til en samlet Optræden, da vi føler os overbevist om, at baade disse og forrige Afskedigelser er dirigeret af en bestemt, fjendtlig Stemning mod vor Organisation.«

Hals Ansigtsudtryk blev atter stenhaardt.

»Lad mig høre,« sagde han kort med et gennemborende Blik paa Osvald. Det ærgrede ham nu, at han havde kunnet vise sig saa naiv og eftergivende overfor denne frække Lømmel. Han skulde jo netop have været smidt paa Porten blandt de første.

Rolig og med sikker Stemme læste Osvald Resolutionen op, mens Kammeraterne bag ham løftede Hovederne i spændt Forventning.

Hal hørte efter, uden at saa meget som en Muskeltrækning rørte sig i hans Ansigt, og Tage og Driftsbestyreren, der havde stillet sig bag hans Stol, ligeledes med Miner, der blev haardere og haardere, og for Tages Vedkommende endte i et spotsk og hoverende Smil.

Da Oplæsningen var til Ende, saa' Osvald fast og bestemt paa Fabrikanten. Denne sad et Øjeblik tavs, hvorefter hele hans indeklemte Harme kom til Udtryk i hans Ansigt, og han rejste sig med et Sæt og stillede sig lige overfor sine Arbejdere med begge Hænder dybt begravede i Bukselommerne.

»Hvad Fan'en bilder I Jer ind!« tordnede han løs. »Man skulde Fanden gale mig tro, at I var bleven gale. Er det mig eller er det Jer, der ejer Fabrikken her?«

Han gik et Par Gange heftig frem og tilbage over Gulvet og stansede saa atter i samme Stilling.

»Sig Jeres Kammerater fra mig, at jeg ikke en Time længere vil finde mig i deres Organisationsvrøvl og revolutionære Vanvid. De Folk, som jeg har afskediget, er fra i Aften færdige her — — og andre kan fra i Morgen belave sig paa det samme! Jeg har ikke noget med Jeres Organisation at gøre. I er antaget hver for sig, og saaledes kan hver enkelt, der er utilfreds med Forholdene her, henvende sig til mig eller gaa deres Vej, som de lyster!«

»Maa jeg bede Fabrikanten betænke sig,« svarede Osvald med undertvungen Harme og et Blik, der var lige saa stærkt som hans. »Et saadant Svar vil tvinge os til vort sidste Middel. Vi er dog fri Folk! Retten til Organisation er netop vort Krav!«

»Hold Deres Mund!« udbrød Hal glorød af Vrede. »Og pak Dem øjeblikkelig ud af mit Hus, eller jeg skal smide Dem ned ad Trapperne.«

En truende, oprørt Mumlen lød fra Osvalds Kammerater bag ham, og Hal betvang sig og vendte dem Ryggen.

Tage og Driftsbestyreren sagde ikke et Ord — og Deputationen gik langsom og rolig ud med sænkede Hoveder, som de var kommen.

»Gamle, egensindige Mand. Han véd ikke, hvad han gør,« mumlede Osvald, da de gik ned ad Trapperne. »For hans Vilkaarlighed er hundreder Menneskers Tilværelse afhængig.« Og de gik samlet over Gaardspladsen til Fabriksbygningerne, hvor Kammeraterne stod og ventede dem.

— — —

Knap var Deputationen ude af Døren, før Thora traadte ind paa Kontoret. Hun var paafaldende bleg og Læberne laa fast sammenpressede. Hun gik kun et Par Skridt frem og blev staaende nogle Sekunder, medens hendes Øjne flakkede søgende fra den ene til den anden.

»Hvad vil Du her, Barn?« sagde Hal barsk, da han atter følte sig som Herre over sin Heftighed. »Her er ikke Plads og Tid for Dig nu.«

Thora blev staaende paa samme Plet og mødte roligt hans Blik.

»Du gør disse Mennesker Uret, Fa'r,« svarede hun med en bedende, lidt vaklende Stemme. »Hvad de har gjort, er ikke mere end de som Medlemmer af et frit Samfund har Lov at gøre. Du har ikke Ret til at øve et saadan Tryk paa deres Selv-

stændighed, fordi de er nødsaget til at tjene Brødet hos Dig.«

»Du er nok ikke kommen videre med din Opfattelse, end Du var i Aftes.«

«Jeg gaar over paa Fabrikken for at se, hvad det bliver til,« bemærkede Driftsbestyreren.

»Ja, ja, gør De det,« svarede Hal ham venlig. »Men forhold Dem endelig passiv.«

»Ja, selvfølgelig!« Og han fjernede sig med et sledsk Smil til sin Principal og et formelt Buk for Frøkenen.

»Jeg kan ikke andet, Fa'r, end jeg maa sige Dig det endnu en Gang, at det er uretfærdigt, hvad Du her gør,« sagde Thora endnu mere bevæget. »Forstaar Du da ikke, hvad det er, Du udsætter disse Mennesker for? Du truer deres fattige Hjem, deres smaa, ansvarsløse Børn med Sult og Elendighed! Kan Du da ikke indse, at hvis Du tvinger dem til Strejke, da vil Du forøge deres Fattigdom endnu mere og gøre dem Livet endnu mørkere. Betænk dog dette, Fa'r. Du kan ikke være saa haard, at Du kan have det paa din Samvittighed. Du er jo rig. Vi har jo alt i Overflod! Hvorledes kan Du da være saa haard mod disse Mennesker, der intet ejer, men hvis hele Liv næsten er afhængig af Dig. Fa'r, jeg beder Dig, betænk Dig endnu en Gang! Du maa ikke gøre det for din Skyld, for dine Medmenneskers Skyld .... for Børnenes — ja og for min Skyld!«

Hendes Stemme bristede af Bevægelse, og hun skjulte sit Ansigt i sine Hænder.

»Vrøvl — Det er jo dem selv, der laver Strejken,« bemærkede Tage og saa beklagende paa sin Søster.

Hal sad med en tavs, mørk Mine uden at svare. Hvor mindede Datteren om hans afdøde Hustru. — Hvor havde hun ikke plaget ham med sin Medfølelse og Sentimentalitet. Og dog havde det intime Samliv under Ægteskabet bevæget ham til en Hensyntagen dertil, en Følelse, der ogsaa nu berørte ham overfor Datteren.

»Du skulde saamæn skaane Dig selv, Thora,« vedblev Tage.

»Og Du, Du skulde lade være med at raade Fa'r til noget som helst,« svarede hun med en vis Bitterhed. »For det har Du hverken Samvittighed eller Ansvarsfølelse nok til. Du, som aldrig har været nødt til at tænke en alvorlig Tanke, skulde ikke blande Dig i saa betydningsfulde Ting, men nøjes med det, som hidtil har været Dig nok — —.«

Tage saa helt forbløffet paa hende.

»Ha, ha . . .« lo han. »Du bliver morsom, Thora — Tak for det smukke Skudsmaal!«

»Saa, nu er det nok,« afbrød Hal dem. »Jeg vil ikke længere taale din Indblanding i mine Sager. Hvorledes kan Du dog tænke, at jeg skulde kunne tage Hensyn til din ulogiske, sentimentale Snak.«

Han rejste sig og gik frem mod hende.

»Jeg troede, at Du paa Forhaand kendte mig saa godt, at Du maatte vide, at jeg gør, hvad jeg vil, og at Ansvaret derfor bærer kun jeg alene. Gaa nu ind og pas dine Sager og plag mig ikke oftere,« tilføjede han og saa paa sit Ur, der viste et Par Minutter over Frokosttid. Og ganske vanemæssig trykkede han hastig paa Elfenbensknappen, der meldte, at Frokosttiden var til Ende. Og ovre paa

Fabrikken sattes alle Maskiner i samme Nu i Bevægelse.

»Hvor Du er grusom, Fa'r,« udbrød Thora trodsig. »Hjerteløs, sneversynet. Hvad Du gør, tilgiver jeg Dig aldrig,« og hun ilte hulkende ud.

»Hun er bleven gal,« bemærkede Tage hovedrystende. »Man skulde næsten tro, at disse Mennesker ogsaa havde haft fat i hende.«

Hal svarede ham ikke, men satte sig tavs ved sit Skrivebord med en mørk, haard Mine og nervøs arbejdende Fingre.

— — —

Ovre paa Fabrikken samlede alle sig om Osvald, der i stærke Ord meddelte dem Fabrikantens hensynsløse og krænkende Svar. Eder og Trusler lød som et truende Gensvar fra alle disse Mænd og Kvinder, der under énstemmig Raab vedtog at sætte haardt mod haardt.

Og da Fabriksfløjten meddelte, at Frokosttiden var til Ende, og Maskinerne sattes i Bevægelse, var der ikke én af de ellers saa travle og flinke Hænder, der løftedes for at tage fat.

Men man vedtog straks at iværksætte den tagne Beslutning: at nedlægge Arbejdet.

Og alle spredtes i de store Bygninger for at pakke deres faa Ejendele, og vendte atter kort efter tilbage med smaa, sammenrullede Bylter under Armene, rede til at gaa.

Osvald førte an, og hans Moder og Jonna holdt sig tæt ved Siden af ham. Dristig skød han den brede Dør ud til Gaarden op og traadte ud fulgt af Jonna, der angst tog hans Haand, mens hun bar

sin lille Klædesbylt under Armen — og alle de øvrige fulgte efter, tæt og sikker i smaa sluttede Klynger.

Langsomt gik de over den brede Gaardsplads med Blikket løftet mod Forhusets Vinduer, hvor Hans Kristian Hal viste sig, saa alle kunde se ham. Udfordrende og trodsig mødte han de hundreder hadefulde, flammende Øjne.

Bag ham stod Tage, der straks genkendte Jonna, og hans Øjne slugte begærligt hendes yppige, ranke Legeme, hendes lyse, prægtige Haar og smalle, smukke Ansigt.

Ogsaa Osvald genkendte han og smilte spodsk ad hans selvbevidste, stolte Holdning med det trodsige, knejsende Hoved, hvis Øjne funklede af Begejstring. Hans selvsikre og dristige Fremtræden havde før ærgret ham — men nu, da han saa ham for sig med Jonnas Haand i sin, brødte en heftig Rødme sig over hans Kinder, og om hans Mund trak et bittert, ondt Smil.

»Naa saaledes,« mumlede han. »Det er ham, der har hende — —«

Osvald, der følte deres Blikke hvile paa sig, løftede sin Haand — og før han knap selv anede det, svang han sin Kasket og raabte et skingrende »Hurra« — et Raab, som Skaren bag ham gentog hundredfold stærkere, og som straks slog om til énstemmig Hujen og Piben, der i mægtige Lydbølger slog op om den gamle Mand, der uden at fortrække en Mine mente at trodse dem alle. Men i hans Sind blev det bitrere og haardere. De kunde vente — de skulde nok faa andet at føle, naar hans Tid kom.

Og Skaren drog ud gennem Porten og frem

gennem Gaderne, hvor Folk forundret veg til Side og spurgte, hvad der var paa Færde.

»Det er strejkende,« lød det.

»Strejkende fra Hans Kristian Hals Fabrikker,« gentog det sig fra Mand til Mand, og Vejen aabnedes for den tavse, brogede Hær.

Skjult bag Gardinerne havde Thora ogsaa været Vidne til deres Bortgang. Hvor troede hun nu ikke at forstaa disse Menneskers Hujen og Skrigen. Det var Udtrykket for deres Foragt — deres Fordømmelse af hendes Faders Handling. Og i hendes Sind nagede Bekymringen, den smærtende Følelse af at vide, at det var til Sult og Nød disse Mennesker drog bort.

Hvor fandt hun ikke deri et slaaende Bevis for, at der er Grænser for alt Overgreb og al Uretfærdighed. At Menneske-jeg'et, selv hos de fattigste, ejer en uovervindelig Viljestyrke, der altid vil vide at gøre sig gældende, naar Lidelsernes og Uretfærdighedens Bæger er fyldt! Og at Fortvivlelsens Kraft hos fattige og besiddelsesløse, der hele Livet har været underkastet Lidelser og Savn, er den stærkeste af alle Kræfter.

Ogsaa hun genkendte Osvald og følte Beundring for hans Mod. Han maatte dog være klar over, at Straffen for dette Oprør først og fremmest vilde ramme ham.

Forundret saa hun Jonna ved hans Side, saa dem gaa Haand i Haand, Jonna med Blikket ængsteligt løftet mod hans, og hun fandt hende smuk.

Han var altsaa forlovet, det havde hun ikke vidst.

Og Madam Sundborg, der fulgte bag ham, denne

tidlig ældede Kvinde, hvis Lidelseshistorie hun kendte saa godt, hvor gik hun ikke bekymret med sænket Hoved, som grublede hun i sin omsorgsfulde Sjæl over, hvad der vilde følge efter.

Taarerne trængte sig frem og randt stille ned ad hendes Kinder. Og hun blev staaende og saa efter dem, til de sidste af Skaren forsvandt gennem Porten og Raabene hørte op.

Da følte hun, hvor det blev stille om sig. Oprørsstormen havde ladet Dødsstilheden efter sig. Den vante, fjerne Dirren fra Maskinernes Arbejden, som altid kunde høres over i Forbygningens stille, tavse Stuer, tav og fyldte Stilheden.

Hun blev længe staaende og lyttede, men jo længere hun lyttede, des mere knugende blev Stilheden hende. Og Trangen til Forklaring af denne Kamp, som her var begyndt, trængte sig atter frem i hendes Tanker med rigere og dybere Spørgsmaal.

Hvad kunde dog Aarsagen være til at netop de to Samfundsklasser, der aldrig har kunnet undvære hinandens Bistand, havde begyndt en saadan ødelæggende og grufuld Kamp?

Og alle hendes Tanker anspændtes for at løse Gaaden.

Var det virkelig muligt, at alle disse Mennesker, der var draget bort, skulde kende Løsningen og kæmpede derfor?

Ogsaa Hal følte Stilheden og Tomheden om sig.

De Bygninger, han havde rejst, de Maskiner, hele den store Drift, som han alene havde skabt, laa død og tom?

Og hvorfor —?

Kløften mellem hans Bryn trak sig dyb og fast,

mens han med stærke og tunge Skridt gik tilbage til sit Kontor.

Jo, han vidste det. Fordi Tiden var forrykt! Hvem andre end Mænd som han, skabte og kunde administrere Storindustrien. Netop kun kapitalstærk og styret af jernhaard Energi kunde Industrien og Handelen virke til Samfundets Vel! Og saa skulde disse uvidende Mennesker, som jo netop nød Betryggelse ved dens Udvikling og af hans Stræben, vove et saa forblindet og halstarrig Skridt. Om han saa skulde lade det hele staa tomt og stille til sin Død, vilde han gøre det, før han blot med et Ord gav efter for deres Krav.

— — —

Allerede samme Dags Eftermiddag gik Thora ud. Det havde ikke været hende muligt at forholde sig passiv under det der nu var sket. Hun maatte søge at formildne noget af den Fortræd, som hendes Fa'rs Handling her vilde forvolde.

Og hun gik i Banken og hævede nogle Sparepenge, godt et Par hundrede Kroner, som hun uden Underskrift lod bringe til de strejkendes Kontor. Senere vilde hun gaa til sin Kurator, der bestyrede hendes Mødrenearv, og faa Renterne gjort disponible — og saa vedblive at yde sit Bidrag. Det var alt, hvad hun kunde gøre; men alene Tanken, at det dog vilde sikre Familier Brødet, syntes at lette hendes oprørte og forpinte Sind.

— — —

Efter at Strejkekomiteen var valgt, og der var skaffet Stemningen Afløb ved adskillige Taler, begyndte man at begive sig hjem, hver til sit. Kun de, paa hvem Administrationen og Førerskabet var

bleven lagt, blev for at tage Bestemmelser og holde Raad om Kampmaaden og Midlerne.

Som Formand havde Forsamlingen énstemmig valgt cand. phil. Brandt, da alle følte, at de nu trængte til en Førervilje som hans.

Ogsaa Osvald var selvfølgelig bleven valgt ind i Komiteen, saa hans Moder og Jonna maatte gaa ene hjem.

»Gid Vorherre vilde lede det til det bedste for os alle,« bemærkede den gamle Kvinde undervejs.

»Ja, blot det ikke ender galt for Osvald,« tilføjede Jonna. »Jeg er saa angst for det.«

Hvad der var sket i Dag syntes hende næsten mere uforstaaeligt end frygteligt. Det var hende ikke mulig at drive sine Tanker til en Diskussion derom. Det var hende nok at vide, at Osvald havde en Mening — og at han forstod det. Hun ønskede jo kun at gøre som han. Den stærke Hujen og Piben havde først Skræmt hende, men da hun havde hørt Osvald gentage Raabene, havde ogsaa hun aabnet sine Læber og raabt — blot fordi Osvald gjorde det.

Hjemme faldt Dagen hende lang. Hun gik og ventede efter Osvald.

»Skal Du ikke spille lidt, Jonna? spurgte Madam Sundborg hende, da hun bemærkede hendes melankolske Stemning.

»Nej, jeg har ingen Lyst,« svarede hun. »Sig mig, hvad vil der nu ske, hvis Fabrikanten faar andre Arbejdere?« tilføjede hun og gav sig til at græde.

Madam Sundborg strøg hende kærligt over Haaret og satte sig hos hende.

»Det skal Du ikke bekymre Dig om, mit kære Barn. Det lader Vorherre nok ikke ske.«

»Aa, jeg er saa bange,« græd hun med Hovedet hvilende mod Madam Sundborgs Bryst.

»Tag Du nu hellere Guitaren, og øv Dig lidt. Det nytter jo ikke at tabe Modet — vel? Ogsaa for Osvalds Skyld maa Du vise Dig modig — det vil baade gøre ham glad og stærk.«

Jonna nikkede tillidsfuldt og lod sig trøste.

Hun hentede Guitaren.

»Maa jeg sætte mig ind i Osvalds Værelse?« spurgte hun.

Døren stod nemlig aaben for at Varmen fra Stuen ogsaa kunde trænge derind. Madam Sundborg kyssede hende paa Kinden og Jonna satte sig derind ved Vinduet.

Hvor var dog Vejret smukt, hvor Solen skinnede over alle Tage og funklede fra Taarnenes Spir inde over Byen og i Tagvinduerne, saa det skar i Øjnene.

I Stedet for straks at spille, lænede hun sig til Vinduesskarmen og saa ud, mens hendes Fingre i løse og lette Greb tog om Guitarens Strænge.

Et Par tunge Suk lettede hendes Bryst.

Hvor følte hun egentlig Trang til rigtig at være glad — og frigøre sig for enhver Bekymring, nu da hun jo næsten følte sig helt sikker.

Hun elskede og var lykkelig. Og hendes Kærlighed gærede og brødes i hende som et lykkesprudlende Væld, der trængte og trængte paa for at naa frem til Livet — og Lyset, ung og jublende, som hun følte den.

Hendes Fingre slog let og smidig an og en af de gamle Salmemelodier, som hun havde sunget

derude i Mark og Skov, vandt frem, og hun sang — sang med en Stemme, der hævede sig høj og blød — af Blidhed og under Længsel.

Hun bøjede sit Hoved ned over Strengene, saa Solen strejfede hendes lyse Haar og øgede dets gyldne Glans.

For sit Blik saa hun de sommergrønne Marker med det hvide Drys af Tusindfryd udover — og fra Skovens tætte Løvhang hørte hun Fuglene synge, synge som Kærligheden selv sang i hendes Bryst. Hun saa' de kendte Markveje og de smalle Skovstier, der slyngede sig bort mellem Skovens tykke Stammer og over den mørkegrønne Bund, hvorfra kun de smaa, gule Blomster smilte. Og mange, mange Minder og en hemmelig, skjult Længsel, som hendes Kærlighed for en Tid syntes at have bragt til Ro, dæmrede atter, mens hun sad der og sang om Skoven og Markerne og »Trofast« . . .

Madam Sundborg stansede sin Gerning inde i Stuen og lyttede til. Saa henrivende havde hun ikke troet, at Barnet kunde synge.

Og uden at Jonna mærkede det, traadte Osvald ind med et betagende, jublende Smil. Paa Trappen havde han hørt hendes Sang og Spil.

Han saa' hende siddende i Sollyset, saa' det gyldne Lysvæld om hendes Haar. Saa smuk havde hun aldrig før forekommet ham.

Da løftede Jonna Hovedet og i samme Nu laa hun ved hans Bryst.

»Hvor synger Du dog bedaarende, Jonna,« udbrød han halvdæmpet af hendes Kys. »En saadan Stemme troede jeg ikke, Du havde, saa harmonisk, saa fin, gennemtrængt af Følelse og Liv«.

Hun smilte kun og kyssede ham stærkere, og drog ham hen til Vinduet.

»Saadan maa Du altid spille for os, Jonna. Saa vil Du gøre os alle modigere og bringe os Glæde midt i vort Savn,« sagde han.

»Ja, Osvald, for din Skyld og for din Mo'rs,« svarede hun, mens den rene, sarte Efteraarssol faldt ind over dem med en Strøm af Lys.

Og Madam Sundborg kom frem i Døren. Hun nikkede kun - men hendes Øjne var blanke.

VIII.

Jonna fortæller om sin Barndom.

Hjemme hos Madam Sundborg kom Dagene snart igen i rolig Gænge. Hver for sig søgte at tage Begivenhederne saa besindigt som muligt. De lange arbejdsløse Dage faldt nok undertiden Madam Sundborg kedelige og oprørende — saadan at lade Dag for Dag gaa unyttet hen, men hun fandt altid et eller andet at sy eller gøre. Og hun puslede om i sine smaa Stuer, utrættelig fra Morgen til Aften.

Osvald var for det meste i Foreningen eller paa Kontoret hos Brandt.

Han var travlt optaget den hele Dag, glødende af Iver og Begejstring. Der gik næsten ikke en Dag hen, uden han holdt Tale paa Tale til sine Kammerater og søgte at indgyde dem den samme

unge Begejstring og Tro paa Sejren, som besjælede ham selv.

Jonna derimod drev Dagene hen, enten ved at vente paa Osvald eller hjælpe Madam Sundborg, hvor der var noget at hjælpe med.

Hun sad Timer bøjet over sin Guitar og smaaklimptede paa dens Strænge og nynnede sagte dertil, eller blot sad og stirrede ud gennem Vinduet — bort over Tagene med et drømmende, fjernt Blik i sine lyseblaa Øjne. Kun sjælden sang hun højt eller en Sang helt til Ende — og det kun naar Osvald var hjemme eller han bad hende derom.

Hun var nu falden helt til Ro hjemme hos dem. Hendes Moder havde ikke vovet sig derhen, saa hendes Frygt derfor var aftaget betydeligt.

Hun var glad og ofte kaad.

Strejken syntes ikke at volde hende mange Tanker.

Saaledes gik den første Tid — Aftenerne var saa hyggelige derhjemme for de tre.

Da blev der drukket Kaffe, mens Osvald fortalte om Dagen, hvorledes den var gaaet henne i Foreningen og ude blandt Kammeraterne.

Eller ogsaa hændte det, at Jonna kom til at fortælle om sit Liv, og da hørte Osvald og hans Moder andægtigt til.

Det var særlig en Aften, at Samtalen ganske tilfældig fik hende til at fortælle. De havde siddet og ventet med Kaffen efter Osvald.

Udenfor var det Ruskregn og Storm.

Han kom vaad hjem.

Paa Vejen havde han mødt en fattig Kone med sit Barn. Hun havde bedt ham om en Skilling.

De var begge to gennemblødte af Regn.

Og han fortalte om den lille Piges blege Ansigt med de store, blanke Øjne. Deres lille, fattige Hjem syntes ham et rent Velvære mod disse stakkels hjemløse smaa . . .

Da kom han til at huske paa Jonnas Barndom — for hun sad saa stille og bevæget og hørte til.

Hun havde jo ogsaa været en af disse hjemløse smaa, som en Storstad rummer. Og han sagde det til hende, og fik hende til at mindes sin grufulde Barndom.

Og Erindringerne derom bragte hende ganske vilkaarligt til at fortælle:

»Det første, jeg kan erindre, er en snæver, mørk Baggaard, hvor Solen aldrig naaede længere end til midt paa Muren. Naar jeg legede dernede paa den trange Plads mellem de høje, graa Mure, husker jeg, hvor Øjnene altid søgte derop paa Muren, hvor Solen skinnede, og hvor Lyset laa saa straalende mod Gaardens klamme, stinkende Mørke. Og jeg kan ogsaa huske, at jeg en Dag dreven af denne Længsel fik Bordet skubbet hen under Tagvinduet oppe hvor vi boede — og fik Vinduet løftet, saa jeg kunde faa mit Hoved ud i Solen. Jeg tror, det var første Gang i mit Liv, at Solen skinnede paa mig. Jeg husker det, fordi det Vindue blev mit bedste Opholdssted. Der kunde jeg sidde Timer, ene i det store, tomme Rum, som vi beboede, og lade Solen brænde mig varm — mens Tagene laa dækket af Sne og Stuen var saa isnende kold. De Vinterdage, Solen ikke skinnede — da frøs og græd jeg . . . Men naar jeg vaagnede om Morgenen og saa' den skinne ind, da kom jeg hurtig op — og da

kunde jeg af Glæde række mine smaa, blaafrosne Hænder ud af Vinduet og klappe dem varme i Solen.

Jeg var da hos en mager, hæslig Kone, som kaldte sig min Moder. Men hun har ikke været andet end min Plejemoder . . . Hun var næsten aldrig hjemme, saa jeg var overladt til mig selv hele Dagen og mange Gange Aftenen med. Og ofte fik jeg ikke mere at spise den Dag, end de Par Skiver Brød, som hun gav mig om Morgenen, før hun gik. Saaledes gik det til en Dag, at jeg kom ud paa Gaden. Jeg var sulten, husker jeg. Først stod jeg længe ved Porten og saa mig undrende om. Det første, jeg saa', var at Solen ogsaa der naaede til midt paa Muren — hele Gaden igennem. Der var mange Børn, ogsaa et Par, som jeg kendte inde fra Gaarden, men jeg holdt mig sky tilbage og fulgte Husrækken fra Trappe til Trappe Gaden ud. Hele Vejen følte jeg, hvor Solen skinnede deroppe! Og uden Tanke blev jeg ved den næste Gade igennem — til Gaden pludselig aabnede sig i en lys Plads, hvor Solen badede mig fra Top til Taa.

Der stod nogle store Træer midt paa Pladsen og lyste i Solen. Jeg havde aldrig før set Træer — og stod derfor og saa paa dem som paa nogle Vidundere. Og jeg kunde ikke gøre mig klart, hvad det var for noget. Rundt om Træerne var der hegnet med Staaltraadsgitter og indenfor var der mangefarvede Blomster og frisk, grønt Græs. Jeg hagede mig med Fingrene fast til Gitteret og stod længe og kiggede ind paa de smukke, spillende Farver, der fyldte mig med en instinktiv Trang til at klatre over for at tage noget deraf. Saa klatrede jeg op paa en af Bænkene, som stod rundt om — og der

blev jeg siddende paa mine Knæ og saa derind — til de sov af Træthed. Da hørte jeg ogsaa, at Fuglene sang oppe i Træerne . . . Dem kendte jeg — de sang ogsaa hjemme paa Taget. Først da Solen gik ned bag de høje Huse, som rammede Pladsen ind, meldte der sig en Følelse hos mig, at jeg maatte tilbage til Gaarden, hjem til det store, nøgne Rum oppe under Taget. Ogsaa først da mærkede jeg rigtig, hvor jeg var sulten — og det fik mig ned af Bænken, tilbage over Pladsen og ind i Gaderne — og der traskede jeg om vildsomt og hungrigt, uden at kunde finde Gaden eller Porten, eller noget af det, jeg kendte . . . Og grædende af Træthed og Sult satte jeg mig paa en Trappe, mens det begyndte at skumre om mig.

Saa stansede der først en gammel Kone og spurgte, hvad der var i Vejen — saa kom der en gammel Mand, saa et Par Koner og saa et Par Mænd til — til jeg tilsidst var helt omringet af Mennesker, hvoriblandt en Politibetjent dukkede frem. Alle spurgte de, og jo mere de spurgte, jo mere angst blev jeg og græd endnu ynkeligere.

Endelig tog Betjenten mig ved Haanden og førte mig ned ad Gaden. Da fik jeg pludselig Øje paa min Plejemoder ovre paa den modsatte Side af Gaden. Og af Glæde raabte jeg: »Mo'r, Mo'r!« trods jeg ellers til daglig kom til at skælve, blot jeg saa' hende komme. — Betjenten spurgte om det var min Moder. Ja, raabte jeg, og løb over til hende og klamrede mig fast til hendes Skørter. Folk omkring lo og stimlede sammen paany. Hun er jo fuld, smækbedøvet, hørte jeg Folk le. Og en ældre Dame og Herre trængte sig frem til Betjenten og

protesterede mod, at han overlod dette stakkels Barn til denne fulde Kælling. Men han var mere optaget af sit Mundhuggeri med det fulde Fruentimmer, end af deres godhedsfulde Bønner. Og deres Skændsmaal syntes ogsaa at more Folk mere. Hun er jo Barnets Moder, svarede Betjenten og fik hende af Sted med mig. Hele Vejen hjem ruskede hun mig i Armen og bandede over mig — og da vi kom hjem, gennempryglede hun mig, sparkede og slog mig, noget der hændte hver Gang, hun kom drukken hjem.«

Madam Sundborg sukkede og saa' deltagende over paa Jonna og rystede bevæget sit Hoved.

Og Osvald strøg sin Haand hen over hendes.

»Hvor længe var Du der?« spurgte han.

»Til hun døde,« vedblev Jonna og lænede sig over mod ham.

Og han kyssede hende.

»Om det kan jeg huske, at hun kom sent hjem en Nat. Jeg var allerede falden i Søvn paa Gulvet mellem mine Klude, som udgjorde min Seng. Et raat Spark vækkede mig. Og rædselslagen saa jeg hende staa bøjet over mig, halv afklædt. Der var ikke andet Lys i Rummet end Maanelyset, som trængte gennem de to Tagvinduer. Aldrig i mit Liv glemmer jeg det Syn — saa hæslig, saa rasende saa' hun ud. Hun rev mig op ved Haaret, kastede mig hen ad Gulvet og sparkede til mig, til jeg tabte Bevidstheden. Mine Skrig var der ingen som hørte.

Først ud paa Morgenen kom jeg til mig selv. Da laa jeg midt paa Gulvet, nøgen og næsten stiv af Kulde. Rædselslagen saa jeg, at mine Hænder, Arme og Skuldre var blodige. I Smerte tog jeg

mig til Hovedet. Ogsaa der klæbede mine Fingre i Blod. Da fik jeg Øje paa min Plejemoder. Hun laa paa Ryggen med Halvdelen af Overkroppen ud over Sengekanten. Hendes Hoved og Arme hang slappe ned. Og hendes Øjne stod vidaabne og Munden, som var den stivnet i en hæslig Latter. Jeg blev som lamnet af Skræk og Rædsel. Det var, som jeg forstod, at hun var død. I Timer blev jeg siddende der uden at kunne røre et Lem og stirrede paa hende. Først da det blev helt lyst, krøb jeg hen over Gulvet, ud af Døren, som stod paa Klem, og ned ad Trapperne, nøgen, forslaaet og blaafrossen, som jeg var.

Mere kan jeg ikke huske, før da jeg atter kom til mig selv, laa jeg i en pæn, hvid Seng i et stort, lyst Værelse, hvor der stod flere hvide Senge. Jeg tror nok, det var Frederiks Hospital, jeg var bragt paa.«

Osvald sad bleg ved at erfare et saa frygteligt Billede paa Samfundets Elendighed. Hans fine og dirrende Nerver jog Kuldegysninger over hans Kinder og gennem hans Lemmer.

At en saa gruopvækkende Elendighed skulde være et Menneskes første Barndomsminder.

Jonna sad rolig mellem dem. Der laa næsten en drømmende Ro i hendes Øjne.

»Hvor længe jeg var der, véd jeg saamæn ikke. Men jeg havde det godt, saa længe jeg var der. En Dag kom Sygeplejersken med en ny Kjole til mig — og med den og en Dukke blev jeg saa sendt bort. Grædende spurgte jeg, om jeg skulde hjem til min Moder igen. Nej, der skulde jeg aldrig mere, trøstede hun mig. Jeg skulde hen til rare

Mennesker, som nok vilde være gode ved mig. Og hun fik mig til at smile af min ny, fine Kjole — saa fin havde jeg aldrig været, og voldsom betaget deraf var jeg. Og de morede sig allesammen derover.

Det var til Johannesstiftelsen, jeg blev bragt.«

»Hvor gammel var Du da?« spurgte Osvald.

»Det véd jeg ikke, men jeg var ni Aar, da jeg kom derfra. Der tog en ældre, rar Herre, Stiftelsens Bestyrer, mig ved Haanden og førte mig ind i et stort Værelse, hvor der legede en Mængde jævnaldrende Piger. Ja, det blev min Barndoms lykkeligste Tid, jeg tilbragte der. Jeg følte mig saa tryg blandt de gode Mennesker — og ogsaa snart blev jeg fortrolig med mine smaa Legekammerater. Al Bekymring var glemt. Baade den gamle Herre og Frøkenen, som var vor Plejemoder, var saa gode ved os. Jeg blev hans Kæledægge. Han strøg mig altid over mit Haar og klappede mig paa Kinden og sagde, at jeg var den sødeste lille Pige . . . Og det blev snart en Vane, at jeg hver Formiddag skulde med ham i Haven. Der hjalp jeg ham med at vande Blomsterne. Og han fortalte mig deres Navne — og bad mig plukke nogle af dem, baade til mig selv og til Plejemoder. Og ofte legede han med mig og et Par andre Smaapiger . . . Ja, han var sandelig rar. Hvor forekommer det mig endnu, at der var smukt i den Have. Efter at jeg er bleven voksen, har jeg ofte staaet der udenfor og kigget ind — og lyttet til Børnenes Leg derinde. Men det gode varer altid saa kort, tror jeg.«

»Ja, i hvert Tilfælde for de fattige og forsvarsløse,« føjede Osvald til.

»For da jeg var bleven saa stor, at man mente

jeg kunde gøre nogen Gavn, maatte jeg atter af Sted — ud blandt fremmede Folk. Det var vel for at gøre Plads for en anden lille Stakkel, har jeg senere tænkt mig.«

»Ja, maaske, men vel ogsaa nok for at lette Omkostningerne ved din Opdragelse,« indskød Osvald.

»Ja, at arbejde fik jeg skam lært der.«

»Det var nede paa Sørøegnen, jeg kom i Pleje hos et Par gamle Husmandsfolk. Og tre Aar blev jeg der. Hvor var de frygtelig strænge imod mig. Om Sommeren maatte jeg røgte nogle og tredive Køer.«

»Nogle og tredive Køer?« gentog Osvald harmdirrende over, hvad saadanne smaatskaarne Bønder kunde forlange af et stakkels værgeløst Barn.

»Ja, hver Morgen Klokken tre, halvfire maatte jeg op og af Sted ud i Marken med dem. Ofte maatte jeg ogsaa ligge og luge i Roemarken samtidig med at passe paa Køerne. Naar saa en bissede, maatte jeg op og af Sted efter den. Men jeg havde det saamænd ikke værst, naar jeg var derude i Mark og Skov. For der var smukt der paa Egnen med Skov og Sø og dejlige Marker, og saa havde jeg min Hund med. Trofast hed den. En stor Tamp. Den blev min bedste, min eneste Ven i disse tre Aar. Vi legede saa rart sammen derude. Den var saa klog, saa klog. Nej, det værste var skam, naar jeg kom hjem om Aftenen træt og sulten — for sulten var jeg næsten altid. Jeg fik aldrig andet fra Morgen til Aften end Mælk og Brød og Grød og Mælk . . . Uh, det var lige ved at pine Livet af mig til sidst, saa led blev jeg ved det. Men spise det, maatte jeg, ellers fik jeg det samme næste Dag,

til det var spist. Kød fik jeg højst en eller to Gange hver fjortende Dag. De gamle, nærige Folk havde altid sørget for, at de havde spist deres Maaltid, inden jeg kom hjem — eller ogsaa satte de mig ud i Køkkenet, hvor jeg sammen med Trofast slaprede min Mælk og Grød i mig . . . Ja, de var baade onde og gerrige. Aldrig har jeg, i den Tid jeg var der, hørt et kærligt Ord. Altid slog og puffede de til mig og læssede paa mig med Arbejde.

Naar Dagen endelig var til Ende, maatte jeg somme Tider sidde oppe til ud paa Natten. — Ja, jeg kom da aldrig i Seng nogen Aften før Klokken elleve — for at trævle gamle Uldsokker og andet Uldtøj op, medens den gamle Kælling sad ved Siden af og kartede. Naar mine Øjne var ved at lukke sig af Træthed — og det var de næsten altid, dunkede hun mig forsvarligt i Siden, saa jeg ofte tumlede ned af den lille Skammel, hvorpaa jeg sad. Med Slag og Spark blev jeg holdt vaagen, tvungen til at arbejde, til de endelig bestemte sig til at gaa i Seng.«

»Stakkels lille Pige, hvad har Du ikke maattet døje,« bemærkede Osvald og klappede hendes Kind.

»Ja, ak ja,« tilføjede Madam Sundborg. »At der gives Mennesker, der kan være saa haarde ved et Barn.«

Jonna smilte til dem. Hvor følte hun sig glad og tryg ved disse to Menneskers Hengivenhed. Det mildnede til Bevægelse inde i hende — og Øjnene blev vaade under hendes Smil.

»Havde jeg ikke haft Trofast, véd jeg ikke, hvordan jeg havde holdt den Tid ud,« vedblev hun. »Den holdt sig altid nær hos mig — ogsaa hjemme.

Den laa ved Siden af mig og sov, mens jeg maatte sidde og arbejde . . . Hvor har jeg mange Gange ønsket, at det var mig, der kunde faa Lov at sove som den — ikke fordi jeg misundte den, men fordi jeg var saa træt og søvnig . . . Og det kloge Dyr, det løftede ofte Hovedet op mod mig, eller kom hen og slikkede min Haand, som vilde den trøste mig. Og naar jeg saa endelig fik Lov at gaa til Sengs, saa kom han og lagde sig ved Sengen.

Jeg kan huske en Gang Gaardmandens Søn, der var gift med Husmandens Datter, slog mig med Pisken over mine bare Ben, der sad fulde af aabne Saar. Trofast, der stod hos mig, sprang da ind paa ham og flaaede hans Benklæder og bed ham et stort Hul i Laaret. Og fra den Dag vaagede den endnu mere over mig, og var ikke til at drive fra mig, naar han var i Huset.«

»Var der da ingen, som førte Tilsyn med Dig?« spurgte Osvald.

»Jo, Præsten kom en eller højst to Gange om Aaret derhen. Men de vidste altid paa Forhaand, naar han kom. Den Dag blev jeg altid holdt hjemme. Jeg blev grundig vasket, fik rent Forklæde paa og blev sat ind paa Bænken i Stuen til Parade — indtil han kom og de havde faaet de halvhundrede Kroner, som de vel fik for at have mig.

Han spurgte altid de gamle, om jeg skikkede mig pænt, om jeg var en artig og flink Pige — noget de slesk bekræftede . . . Til mig selv henvendte han kun faa Ord, om jeg havde det godt, og om jeg var glad ved at være der. Jeg saa' kun paa ham uden at svare. Jeg forstod næppe helt, hvorfor han kom, og selv om jeg havde vidst det,

havde jeg heller ikke vovet at klage, for de gamle havde nøje sagt mig, »hvad jeg skulde svare, hvis Præsten spurgte.«

Jonna læste i Osvalds Øjne, hvor han dirrede af Indignation. Og det gjorde hende godt at vide, at han og Madam Sundborg var de første, til hvem hun havde betroet sig.

»Men trods alt dette, var det dog en rar Tid derude,« vedblev hun, »imod den, som fulgte efter her inde i Byen. Jeg har saa mange Gange siden mindedes min Legen derude i Skoven og ved Søen sammen med Trofast. Min Forladthed og Elendighed herinde har ofte faaet mig til at længes derud — og tidt har Minderne ligesom gydet Kræfter i mit Sind — til lettere at bære alt det onde, jeg siden har døjet.«

Osvald nikkede bekræftende. Denne fine Skabning havde ubevidst suget Næring til sig af den skønne og milde Natur, som Skæbnen trods al sin Vilkaarlighed og Hjerteløshed havde kastet hende ud i.

»Saa en skønne Dag midt i det hele kom min Moder. Det vil sige, man fortalte mig, at hun var min Moder — og at jeg nu skulde med hende hjem til Byen. Jeg gav mig til at græde — vel af barnlig Angst for ny Forandringer — og jeg listede ud til Trofast, og med den om Halsen fandt de mig omme bag Hækken, da jeg skulde af Sted. — Osvald, Du skulde have hørt ham, hvor han tudede, da de holdt ham fast, mens min ny Moder kørte bort med mig. Uh, jeg kan høre ham endnu — og jeg ser ham for mig, hver Gang jeg kommer til at tænke derpaa. Hvor tidt har jeg ikke grædt for ham, naar jeg saadan har set ham ene luske om derude — ledende

efter mig — vel sammen med en ny lille Stakkel, som jeg haaber, han har været lige saa god imod, som han var mod mig.«

Jonna græd. Og Madam Sundborg maatte tørre Taarer bort. Osvald bøjede sig stærkt bevæget over Jonna og kyssede hende ømt.

»Mon han ikke kunne leve endnu, Osvald?« spurgte hun. »Han var ikke saa gammel den Gang.«

»Jo, det kan godt være.«

»Jeg tror, det vilde være det lykkeligste Øjeblik i mit Liv at gense ham. Tror Du, han kunde genkende mig?«

»Ja, det tror jeg sandelig han kunde, dersom han lever.«

»Faar vi Raad til det en Gang, kære Du, skal vi saa ikke rejse derned og se efter ham?«

»Jo, det skal jeg love Dig. Det kan slet ikke blive saa dyrt, kære, elskede Jonna! Men fortæl os nu Resten, hører Du!«

»Var det den Kvinde, som Du nu boede hos, der hentede Dig?«

»Ja, det var.«

Hun tav lidt, som vilde hun samle sin Hukommelse.

»Det var underligt saadan at komme fra Landet ind til Byen. Jeg talte helt bondsk. Jeg var i mit trettende Aar, da jeg kom i Skole her inde, men kunde dog ikke læse inden ad i en Bog. Jeg blev til Spot for dem allesammen. De lo af mig og drillede mig, saa jeg blev helt ulykkelig . . . Men jeg lærte det snart og blev lige saa dygtig som de andre. Ude paa Landet havde jeg ikke kunnet faa de Bøger, jeg skulde bruge — og jeg fik heller ikke

Lov at passe Skolen, som jeg skulde. Var der blot noget, der skulde gøres, saa maatte jeg blive hjemme. — Jeg fandt mig ogsaa snart en Veninde og vi legede sammen den hele Dag. Men hun var saa kaad og vild og vilde altid løbe sammen med Drengene, mens jeg angst holdt mig tilbage. Da vi blev konfirmeret, var det forbi. Hun blev værre og værre efter Mandfolk. Og nu lever hun af det. Hjemme hos min Moder har hun et Værelse — og jeg tør ogsaa nok sige, at Moder har gjort sit for at faa hende saa vidt, som hun nu er . . . Mod mig har Moder altid været meget slem. Ved enhver given Lejlighed pryglede hun mig — men hun fik mig dog aldrig rigtig forkuet — jo større jeg blev jo større Afsky fik jeg baade for hende og mine Omgivelser. Og jeg tror heller ikke, at det nogen Sinde vilde have lykkedes hende at faa mig saa langt som Harriet, selv om jeg aldrig havde mødt Dig, Osvald.«

»At Du har magtet at bevare Dig selv urørt, Jonna — det lyder næsten utroligt!« brast Osvald ud.

»Og dog er det sandt, Osvald!«

Der lød noget fast og bevidst i hendes Stemme.

»Ja, jeg tror Dig, Jonna. Jeg elsker Dig dobbelt derfor.«

Klokken var bleven mange. Udenfor var Uvejret taget til, men de mærkede det ikke. Deres Sind var saa grebne af Aftenens Samtale.

Da de endelig rejste sig for at gaa til Ro, knugede Osvald Jonna ind til sig.

»Fra nu af, Jonna, skal vi to staa sammen i Kampen,« sagde han bevæget.

Han saa hen paa sin Moder.

»Nej tre,« føjede han saa til, »Moder vil være med os.«

Da de havde sagt god Nat, satte han sig ind paa sit Værelse og gav sig til at nedskrive alt, hvad Jonna havde fortalt. En Gang vilde han skrive et stort Digterværk derom.

Og det blev helt lyst, før han rejste sig og gik til Sengs.

IX.

Et Eventyr.

Strejken gik paa fjerde Uge.

Sammenholdet blandt de strejkende havde vist sig stærkt, endnu havde ingen svigtet.

Vel var det lykkedes Hans Kristian Hal at faa fat i en Snes Mænd og Kvinder, af hvilke en Del var Tyskere, men det var ogsaa alt, hvad han havde formaaet for at bryde Arbejdernes Modstand, og det havde ikke kunnet forringe deres Kampmod.

Cand. Brandt havde vist sig som en Fører af Rang.

Med utrættelig Energi var han paa Færde overalt — snart til Stede ved Kontrolmøder, saa ude hos Strejkevagterne — og dog var han næsten altid at træffe paa sit Kontor. Havde han derudover nogen Tid til overs, gik han fra Familie til Familie, hvor Nøden havde begyndt at vise sig værst, og opmuntrede og hjalp.

Og om Aftenen sad han hjemme i et lille, beskedent Kammer og skrev glødende Artikler for Arbejdernes Sag, og Protester mod Overklassens Overgreb mod de smaa i Samfundet.

Ud over sin Gerning havde hans Sind ikke Tanker.

Og Osvald var bleven hans bedste og ivrigste Støtte, der fulgte ham overalt, og hvis klare, smidige Forstand han havde lært at skatte.

Kun Understøttelsesmidlerne var ringe. Den unge Organisation havde ikke haft Tid nok til at ruste sig tilstrækkeligt.

Men ogsaa paa dette Felt havde Osvalds selvopofrende Iver lagt for med et godt Eksempel. Efter en kort Samtale med sin Moder, var de bleven enige om at frasige sig al foreløbig Understøttelse. Et Eksempel, der var bleven fulgt af enhver, der blot havde nogle faa Spareskillinger.

Men selv denne Opofrelse havde dog ikke kunnet stanse Nøden i at brede sig ude blandt de fattigste Hjem, tilmed nu da Vinteren havde meldt sig tidlig og streng. Offentlighedens Offervillighed var kun ringe. Den Begivenhed at nogle faa hundrede Mennesker sultede og frøs, var ikke nok til at sætte Sindene i Bevægelse. De øvrige Fagorganisationer sendte jo nok deres regelmæssige Hjælp, men Bidragene var kun smaa og fyldte lidt.

Derfor var Thoras ugentlige Pengeydelse saa meget mere kærkommen og vakte ikke ringe Forundring. Hver Gang havde Brandt læst de samme Ord: »Til de lidende og tapre, fra en Beundrer«, med et taknemligt Sind for den ukendte.

At Gaven var fra en Dame, havde det fine,

parfumerede Papir røbet, og de smaa, snirklede, men faste Bogstaver fortalte ham ogsaa, at hun maatte være ung, og Pengegavens Størrelse, at hun var rig — og vel hørte hjemme blandt det højere Bourgeoisi.

Og hans Trang til at sprænge Anonymiteten og bringe vedkommende sin varme, oprigtige Tak var ikke ringe.

— — —

»Hør, Jonna, lad os nu gaa, mens Solen skinner,« sagde Osvald og lagde Haanden afbrydende paa hendes Arm. »Du kommer alt for lidt ud«.

De sad henne ved Vinduet — Jonna med Guitaren i sit Skød og indøvede nogle nye Sange, som Osvald havde købt.

»Ja, men lad mig først spille denne til Ende,« bad hun uden at løfte Blikket fra Instrumentet. »Synes Du ikke, den er smuk?«

Osvald nikkede og hørte rolig efter. Han var ikke videre musikalsk, men havde dog Evnen til at kunne glæde sig over Musik. Og for Jonna, der nu spillede og sang fra Morgen til Aften, havde han altid Øre.

»Jeg har jo kun nogle faa Timer, véd Du,« bemærkede han. »Jeg skal hen paa Kontoret for at høre, om der er kommet Svar paa vort Forhandlingstilbud.«

»Ja, ja, nu er jeg færdig, søde Du,« svarede hun og afbrød brat, mens hun smilende rejste sig og lagde Armene om hans Hals. »Ja, vi vil gaa os en lang Tur. Du ser helt bleg og anstrængt ud — det er vist Dig af os to, der trænger mest til frisk Luft.«

Han kyssede hende og lagde sin Kind mod hendes, mens de begge saa lykkeligt ud over Tagryggene, der laa hvide og skinnende med den fine, nyfaldne Sne.

Og kort efter var de færdige til at gaa.

Madam Sundborg fulgte dem ud, efter at have forhørt sig om, naar de kom igen. Hun havde været saa heldig at skaffe sig lidt Syning for at tjene nogle Ører og forkorte de lange, ensformige Dage, som Uvirksomheden havde gjort hende uudholdelig.

Da de kom ned paa Gaden, valgte de Turen langs Søerne og gik Arm i Arm ad Østerbro. Jonna talte i et væk om sine Sange og sin Guitar. Om Strejken talte hun aldrig selv, men hørte alvorlig efter, naar Osvald talte derom, og svarede ham saa godt, som hun formaaede. Tiden faldt ikke hende lang. Nej tværtimod, hun gruede næsten allerede i sit stille Sind over, naar hun atter skulde begynde paa det kedsommelige Arbejde paa den ækle, mørke Fabrik. Og for Alvor havde hendes Tanker med øget Dygtighed begyndt at sysle med en aargammel Længsel, en Lyst, som en tilfældig Hændelse havde vakt hos hende som Barn, da hun levede derude paa Landet, og som nu Trygheden og Strængespillet lokkede frem til nyt Liv. I de faa Uger, der var gaaet, var det kommen til at staa levende for hende igen, og hun havde ofte været lige paa Nippet til at indvi Osvald i sin Hemmelighed, men havde altid tøvet, uenig med sig selv. Den Aften, da hun fortalte om sin Barndom, havde hun med Forsæt fortiet den. Men som de nu gik der og passiarede, skød Trangen dertil pludselig frem — og hun vandt Mod.

»Nu skal jeg fortælle Dig noget — en Begivenhed, som hændte mig, da jeg var i Pleje paa Landet,« sagde hun. Osvald overhørte det alvorlige i hendes Stemme. Han var i Øjeblikket optaget af, hvad Fabrikanten mon vilde svare paa deres Forhandlingsforslag.

»Ja, lad mig høre,« svarede han og saa paa hende. Alt, hvad der vedrørte hendes Fortid, interesserede ham altid.

»Det var en Aften, en Sommeraften,« begyndte hun meget omstændelig. »Jeg kom gennem Skoven med Køerne og var paa Vejen hjem. Jeg husker det saa tydeligt — Trofast var den Aften saa underlig dvask. Han gik lige foran mig med hængende Hoved og skøttede ikke om noget som helst. Men da vi naaede ind mod Byen, spidsede han pludselig Øren — og fo'r af Sted mod en stor, fremmed Hund, som han havde opdaget paa Vejen. De kom i et voldsomt Slagsmaal, og af Frygt for, at Trofast skulde blive bidt fordærvet, løb jeg til og slog løs paa den fremmede Hund. Samtidig kom ogsaa en anden lille Pige løbende til paa bare Fødder, ligesom jeg, og med et stort, kulsort Haar løst ned ad Ryggen og tunge, gyldne Ringe i Ørene. Hun halede i den fremmede Hund, som var hendes, og jeg i Trofast, og vi trak dem hver til sit. Jeg bandt Trofast til Tøjret, mens jeg forbavset stirrede efter det lille, mørke Sigøjnerbarn, der slæbte af Sted over Markerne — bag om Byen med sin Hund. Da jeg naaede hjem, hørte jeg de gamle tale om, at der var kommen Gøglere til Byen, og at de havde faaet Lov til at rejse deres Telt paa Lars Gaardmands Mark.«

»Det er næsten romantisk. Hvorfor har Du ikke før fortalt om det?« indskød Osvald, hvis Fantasi straks viste ham Billedet, som saa han det paa Lærred.

Jonna smilte kun og knugede hans Arm fastere til sig, mens hun rolig fortsatte.

»Den Aften kunde jeg hele Tiden, mens jeg sad oppe og kartede sammen med den gamle, høre Musikken fra Gøglerne, der gav Forestilling — og om Natten drømte jeg derom og om den lille, sortøjede Pige med den store Hund.«

De var imidlertid naaet ud til Østerbro og gik nu mod Østreanlæg for derigennem at naa til Arbejderkontoret.

Den nyfaldne Sne laa allerede tilsmudset over Gaderne, men inde over de store Træer paa Garnisonskirkegaarden hang den hvid og funklende i den klare Sol.

»Næste Morgen fik jeg Lejlighed til at smutte hen og se Teltet og Vognen og den lille Pige, som da allerede var oppe og sad paa Vogntrappen og legede med sin Hund. Og hele Dagen var jeg saa optaget deraf, at jeg bestilte ikke andet end at ligge bag Skovdiget og fantasere derom. Jeg laa og bildte mig ind, at jeg hørte deres larmende Musik og saa den lille Pige danse. Og før jeg næsten selv anede det, begyndte ogsaa jeg at synge og hoppe i Takt efter Melodien. Trofast, der vel fandt det helt morsomt, begyndte ligeledes at springe omkring og gø af fuld Hals, mens den snappede mig i Kjolen.«

Osvald smilte. Det saa virkelig ogsaa i Øjeblikket ud, som om hun kunde faa i Sinde at danse Cancan over Gaden.

»Hvor gammel var Du da?« spurgte han.

»Ja, hvor gammel? Jeg kunde vel være elleve Aar,« svarede hun og fortsatte ivrigere: »Men bedst som jeg saadan sprang omkring, opdagede jeg den lille Sigøjnerpige bag mig. Hun stod inde mellem Træerne, halvt skjult af Løvet, hun holdt en stor Guitar i sin Haand og saa forundret paa mig. Skal jeg spille for Dig, spurgte hun paa et underligt Sammensurium af et Sprog og kom smilende frem til mig, uden at bryde sig om Trofast, der vred viste alle sine Tænder, saa jeg maatte holde paa den, af Frygt for at den skulde springe paa hende. Slip Du kun Hunden, den er jeg ikke bange for, sagde hun smilende og klappede den, der vist ikke var mindre forbavset end jeg.«

»Se, se, det bliver nok et helt Eventyr.«

»Ja, men et virkeligt Eventyr,« bemærkede hun og fortsatte sin Fortælling. »Vi blev snart gode Venner. Først spillede hun for mig — og saa sang vi begge, hun Ordene i et fremmed Sprog og jeg Melodien. Senere maatte jeg ogsaa spille for hende, jeg spillede og sang en Salmelodi, som hun blev helt rørt over. Og saa legede vi og dansede sammen, til jeg maatte hjem med Køerne. Vi fulgtes ad gennem Skoven og skiltes først uden for Byen.«

»Hvor gammel var hun?«

»Aa — vel lige saa gammel som jeg. Saaledes fordrev vi nu Tiden sammen hver Dag, og Du kan tro, det var en dejlig Tid for mig. Jeg glemte alt det onde, som jeg daglig maatte døje af de gamle, gerrige Mennesker. Hun lærte mig at bruge Kastagnetter og Tamburinen og at spille kaade, vilde Danse, som jeg vistnok nu har glemt. Men det var

kun faa Dage, det varede. Tiden, da hun skulde rejse bort, kom snart, og Du kan tro, det blev strængt for os at skilles — vi bestilte næsten ikke andet end at græde, den sidste Dag vi var sammen. Hun forsøgte paa alle Maader at faa mig til at løbe bort fra de gamle og tage med dem, da jeg havde fortalt hende, hvor ondt jeg havde det, men jeg turde ikke — og jeg blev. Og da de kørte bort, stod jeg ved Vejkanten og græd, og vinkede til Vognen svingede ind i Skoven og blev borte. Og jeg følte mig da dobbelt ene. Hun havde lovet at komme igen for at hente mig, og jeg længtes og drømte derom, mens jeg atter drev om derude i Mark og Skov med mine Køer og Trofast, men hun kom ikke. Der kom andre Gøglere, men hun var ikke mellem dem. Først da min Moder kom og hentede mig herind til Byen bristede mit Haab — men da havde jeg allerede taget en Beslutning — naar jeg blev stor, vilde jeg være Gøgler som hun og drage om fra By til By og synge og danse for Folk.«

Hendes Øjne var dugget af Taarer ved Mindet derom og hendes Stemme lød tung og bedrøvet, som følte hun sig endnu som den ensomme, forladte og skuffede lille Vogterske.

»Lad os sætte os lidt her paa Bænken,« bemærkede Osvald. Han følte sig ogsaa stærkt greben af hendes Fortælling. Hvor er der dog Poesi over det Barn, tænkte han. De var naaet ind i Østreanlæg, der laa hvid og ren med det fine, bløde Snelag ud over Plæner og op over Voldskrænterne. Han strøg Sneen af Bænken, der stod ved Vold-

graven under det snedækkede Buskads, der fra Volden hældede ud over Gangstien.

Og de satte sig, mens nogle skræmte Krager fløj op fra de gamle Trækroner over deres Hoveder og over mod Voldgravens modsatte Bred.

»Naa, Du vil altsaa være Gøglerske,« begyndte han atter, da Jonna syntes langt borte i sine egne Tanker.

»Nu skal Du forstaa mig rigtig, Osvald,« svarede hun indtrængende, idet hun tog hans Haand mellem begge sine. »Nej, jeg vil ikke være Gøglerske — men min Lyst til at spille, synge og danse, skyldes mere end blot en overfladisk Trang; tror Du ikke ogsaa, at det er et Anlæg, et Talent, som er mig medfødt?«

»Jo—o, Jonna, det er nok muligt, men vi mangler Pengene, kære Du, til at bekoste Uddannelsen. Uden den nytter Talentet ikke. Penge er først og fremmest nødvendige, for uden Uddannelse kan intet Talent skabe Kunst.«

Jonna vilde ikke høre ham, hun vedblev:

»Aldrig siden har jeg kunnet glemme de Følelser, som da voksede frem. I alle de mange Aar, som jeg har mattet leve under de modbydelige Forhold sammen med den brutale Kvinde, har de ligget og gæret i mit Sind og skabt Drømme, lyse Drømme, som ofte har givet mig Haab, naar Livet faldt mig tungest. Og netop den Beslutning blev mit Haab, den tog næsten alle mine Tanker, før jeg traf Dig. For nu skal jeg fortælle Dig noget. Da jeg søgte Arbejde paa Fabrikken, var det ikke blot for at komme bort, som jeg har fortalt Dig, men ogsaa for at faa min skjulte Hensigt realiseret. Naar jeg

havde faaet sparet nogle Penge sammen, vilde jeg tage nogen Undervisning i Sang for saa at søge mig et Engagement.«

Osvald saa forbavset op uden at afbryde hende..

»Og saadan var det ogsaa kommen til at gaa, hvis jeg ikke havde truffet Dig — men Du besejrede mine Tanker og fyldte mit Sind med saa meget andet. Din Godhed og Kærlighed gjorde mig saa lykkelig, at jeg helt glemte, hvorfor jeg stred. Du sprængte med et alle mine Længslers og Drømmes Maal. Du var saa stærk, at min egen Kamp næsten blev helt overflødig. Men siden Du købte Guitaren til mig, er alt det gamle paany dukket frem. Naar jeg nu sidder der hjemme og spiller og synger, saa ser jeg atter alle de gamle Minder levende for mig, Markerne og Skoven, Køerne og Trofast og den lille Sigøjnerpige. Og jo tryggere jeg føler mig hos Jer, jo mere maa jeg spille og synge. Det er mig, som om de mange mørke Aar, der ligger mellem den Tid og nu, pludselig er glemt og kun Friheden og Glæden er tilbage.«

Osvald gengældte hendes Ord med et varmt, forstaaende Haandtryk.

»Min Trang til at komme til at synge og danse for Folk er atter vaagnet hos mig — og jeg har fattet en Plan, som jeg haaber, Du nu vil kunne forstaa, efter alt det, jeg har fortalt Dig.«

»Du vil vel ikke til at være Sangerinde?«

»Jo, netop — baade Sangerinde og Danserinde,« svarede hun og saa spejdende op paa ham for om muligt at læse hans Svar.

»Det er barnagtigt og letsindigt tænkt, Jonna,« sagde han roligt.

»Nej, hør mig nu først!« afbrød hun ham ivrig. »Jeg har tænkt at anvende den Tid, som Strejken varer, til et Forsøg. Jeg har set flere Avertissementer i Aviserne, om at unge Damer søges til en Trup. Naar jeg først var kommen med en saadan, til jeg fik lært noget, skulde jeg nok senere sørge for at komme paa egen Haand og søge større Uddannelse.«

»Du kender ikke til, hvad Du taler om. Det vilde kun føre til, at Du blev Syngepige paa Knejper og Smaavarieteer. — Nej, Jonna, til det giver jeg aldrig mit Samtykke. Et saadant Liv kan kun leves i Letsindighed.«

»Ja, for de flestes Vedkommende, for de er letsindige, før de begynder paa det; men for mig er det slette ikke det Liv, jeg eftertragter, men Trangen til at komme til at synge og danse, der driver mig. Og hvem véd, naar jeg havde Held med mig, saa kunde jeg maaske ogsaa hjælpe Dig, til at faa dine Evner uddannede.«

»Hvor Du er kær,« sagde han smilende og kyssede hende.

»Nej, jeg er ikke — for Du forstaar mig ikke rigtig!« udbrød hun og sparkede trodsig i Sneen med sin Støvlesnude. »Det er ramme Alvor. Det er en Beslutning — giver Du mig ikke Lov, bliver jeg aldrig mere glad.«

»Nu skal jeg sige Dig en Ting, lille Jonna,« svarede han, idet han rejste sig og forslog, at de skulde gaa videre. Og de gik Arm i Arm langs Søen. »Jeg har ikke det ringeste imod, at Du fik dine Evner, som jeg virkelig tror Dig i Besiddelse af, gjort frugtbare, men paa denne Maade — aldrig! Vi er fattige Folk, Du, og saadanne er altid mere

udsat, for at det skal gaa dem galt, end andre, hvis de vover sig for langt ud — og særlig fattige, unge, smukke Kvinder. For dem er hele Livet en Fare. De eftertragtes af alle, og de er i dem selv meget udsatte — for Skønhedsfølelsen hos Kvinder, naar den er bleven dem bevidst, saa den føles i Blodet, er en forførende Drift, der for at tilfredsstilles har ført mange unge, fattige Kvinder til Fordærv. — Nej, Jonna, Du som har stridt saa meget for at blive al din Elendighed kvit, Du maa ikke nu for en saa taabelig Lyst sætte alt, hvad Du lige har opnaaet, paa en langt farligere Prøve. Nej, vent, giv Tid — og lad os først se, hvad den vil bringe os. Maaske kan Skæbnen være mig gunstigere, førend vi aner det. Der er jo nu allerede mange, som tror paa mine Evner. »Ja, vent, Jonna, og lad os begge rolig og støt arbejde os frem mod Maalet.«

Jonna gjorde derefter kun faa Indvendinger.

Og da de havde naaet Kontoret, hvor Osvald gik op, syntes hun tilsyneladende at være falden til Ro — for denne Gang. Hans store Hengivenhed havde mindsket Skuffelsen. Han gav dog et Haab: Tiden.

Da han kom ned igen var han tavs og mørk.

»Var der kommen Svar?« spurgte hun deltagende og indsaa det urigtige i at plage ham mere nu. Hun vilde vente. Tiden, som han havde talt om, kom nok, og hvis ikke, da skulde hun nok alligevel forstaa at sætte sin Vilje igennem.

»Ja,« svarede Osvald med en Stemme, der dirrede af Indignation. »Kan Du tænke, hvad han har svaret? At alt stod fast, hvad han en Gang

havde sagt; at han havde intet med vor Forening at skaffe. Hver enkelt af os kunde søge ham personlig — og han vilde da endnu ikke være uvillig til at akkordere med os. — Er det ikke enestaaende frækt og hensynsløst?«

Jonna gav ham — urolig over hans Ophidselse — blindt Medhold.

»Og saa truer han os tillige med«, vedblev han, at han daglig faar flere og flere Arbejdere, saa vor Modstand kun vil føre til, at vi gør os selv overflødige. Hvis vi bliver ved endnu nogle Uger, skriver han, kan han godt helt undvære os. — Men hvad værre er, Brandt har erfaret, at der er seks af vore egne, der er falden fra, og at der kan spores Ængstelse hos flere.«

Hjemme hørte Madam Sundborg rolig og fattet paa disse triste Meddelelser, uden saa meget som med en bekymret Mine eller et Ord at røbe den Tvivl og Uro, der levede i hendes Sind.

»Ja, ja, Osvald, saa længe vi kan holde sammen og ikke flere svigter, har vi dog ikke tabt endnu,« trøstede hun. »Vi var jo belavet paa en haard Modstand — og hvad mere er paa det værste — ikke?«

Osvald mente det samme.

Den Aften var Stemningen trykket. Jonna hjalp flittig Madam Sundborg med Syningen, mens Osvald var optaget af at skrive et Opraab til sine Kammerater.

X.

Thora Hals første Skridt mod det fremmede.

Thora Hal havde nøje og under stærke Sindsbrydninger fulgt Strejken.

Hun læste daglig Arbejdernes Organ, hvori Brandts glødende og veltalende Artikler mere og mere fængslede hendes Interesse. At Strejken ikke var en enkelt, tilfældig Begivenhed, mente hun nu at forstaa, men et Led af en stor Samfundskamp, hvis Maal var Ophævelse af alle sociale Lidelser og Overgreb.

Og hendes vakte Videbegærlighed og medfødte Retfærdighedssans drev hendes Søgen videre. Hendes Faders Handling blev Kilden og Brandts stærke Ord, der slyngedes mod Tiden og det bestaaende med en egen revolutionær Kraft, Faklen, hvis Skin lyste mod Fremtiden — og ledte til Forstaaelsen.

Elendigheden blandt Menneskene blev hende fuldt bevidst i hele dens gruopvækkende Omfang. Fra sin Faders Rigmandshus søgte hendes Tanker ud til disse snævre, uhumske og lysfattige Gader og Gyder, hvor Mennesker var stuvet sammen værre end Slagtekvæg. Og et Par Gange havde hun ogsaa i al Hemmelighed, naar Mørket var faldet paa, besøgt disse afsides Kvarterer, som hun aldrig før havde set, skønt hun havde levet hele sit Liv i samme By. Under disse Udflugter havde hendes Fantasi ført hende ind i de gamle, mørke Huse og ladet hende se al den Elendighed, som hun anede maatte herske der — syge, fattige Mennesker, der

alle trængte til Hjælp. Men hun havde ikke Mod til at trænge derind.

Hun havde ogsaa vovet sig til et Møde, hvor hun havde set den Mand, der efter hendes Mening maatte være Føreren for hele Bevægelsen. Tarvelig klædt og med et tæt Slør for Ansigtet havde hun sneget sig derhen — vel nok saa meget for at se ham — som for at høre ham. Hans Kæmpeskikkelse med det mørke Fuldskæg og de stærke, energiske Træk efterlod et dybt Indtryk hos hende, hans flammende Ord havde grebet hende og klarere end før vundet Forstaaelse i hendes Sind. Styrken, som hun havde følt deri, havde knyttet hendes Tanker dertil — til hans Person. En Mand, der ejede en saadan Kraft, følte hun maatte sejre.

Og hvad hans Artikler ikke før havde været for hende, blev de nu: Kilden, hvoraf hendes tørstende, søgende Sjæl søgte Lindring og Mod.

Den Tilfredsstillelse, hun havde følt ved at yde sit ugentlige Bidrag, tabte sig nu — men derimod følte hun, at hun maatte vove noget haandgribeligt — gøre en Gerning, hvortil hun selv var med. Og dertil gav Brandts Ord Stødet.

Han havde i sin Tale gribende skildret Nøden, som den nu begyndte at røre sig blandt de strejkende, og dette i Forbindelse med hendes egen stridende Sindstilstand havde vakt den Tanke, affødt den Trang, at hun selv maatte opsøge de lidende og trøste og hjælpe dem.

Rolig, uden nogen havde mærket det, var disse Følelser vundet frem til Beslutning, mens hun som sædvanlig energisk og punktlig besørgede sin huslige Gerning. Kun var hun bleven endnu tavsere imod

sin Fader og undgik paa enhver Maade Samtaler med ham om Ting, der kunde fremkalde Meningsforskel. Om Strejken havde de ikke talt siden hin Formiddag inde paa Kontoret.

Maaske manglede hun Mod til at lade ham vide noget — maaske var det ogsaa af Medlidenhed til den gamle Mand. Hun vidste jo, hvor dybt det, trods alt, vilde berøre ham.

— — —

Den Dag, da hun plejede at sende Pengene til Strejkekontoret, ventede hun til Mørket var faldet paa, før hun gik ud.

Hun vilde opsøge Osvald Sundborg i hans Hjem og af ham faa de nødvendige Oplysninger om, hvor der trængtes mest til Hjælp.

At henvende sig direkte hos Brandt havde hun ikke Mod til.

Da hun fra Kiosken havde sendt Pengene, gik hun frejdig ud mod Nørrebro.

Huset, hvori Osvald boede, var en stor, trist og fængselslignende Kaserne med fire Opgange og paa fem Etager. Langsom og forsigtig gik hun op ad de slidte og uoplyste Trapper.

Hun følte sig ikke helt rolig og mærkede stærk Hjærtebanken. Det var Følelsen af for første Gang at vove noget af sin egen Person.

Hvad hun stod i Begreb med at gøre, var lige saa fuldt et Oprør, som de øvriges. Det var et Oprør mod sin egen Fader, mod sit Hjem og sin Stand. Men hun gik raskere til og søgte at trænge disse Følelser tilbage.

Helt oppe paa femte Sal stansede hun et Øjeblik for at puste ud — uvant med de mange Trapper.

En lille Bliklampe oplyste Gangen og paa Døren læste hun paa en beskeden, men blankpudset Messingplade: *Osvald Sundborg, Væver.*

Inde fra Lejligheden hørte hun Musik og Sang og undrede sig derover. Hun havde ventet at træffe disse Mennesker tavse og alvorlige, knuget af deres usle Kaar.

Hun bankede paa.

Det var Madam Sundborg, der lukkede op. Thora kendte hende straks, mens hun selv skjultes bag det tætte Slør.

»Undskyld, træffer jeg Deres Søn?« spurgte hun.

»Nej — ikke lige i Øjeblikket,« svarede Madam Sundborg, mens hun synlig nysgerrig mønstrede den unge Dame. »Hvis jeg ikke kan tage imod Besked, vil De maaske vente, for han maa snart være her.«

Thora takkede og fulgte med ind, hvor Jonna sad ved Vinduet og spillede paa sin Guitar for en lille Forsamling strejkende Kvinder med deres Børn, som Osvald havde budt hjem for at dele sit Maaltid med dem.

Der var tre Mødre og fem Børn, alle fattigt klædte og med blege, magre Kinder og blanke Øjne, der mere end noget andet talte om de Savn, de var Genstand for.

Jonna afbrød brat sit Spil da Thora traadte ind.

Thora bad hende smilende om endelig ikke at lade sig forstyrre og mens hun tog Plads, tilføjede hun opmuntrende:

»Jeg hørte Deres Sang og Spil ud paa Trappen. Det lød saa smukt — und ogsaa mig Fornøjelsen deraf.«

Jonna rødmede let, mens hendes Øjne nysgerrigt søgte ind bag Sløret, men hun mødte kun et Par klare, gode Øjne, der straks havde genkendt den unge, pæne Pige, som gik ved Osvald Sundborgs Side den Dag, da Arbejderne forlod Fabrikken. Og hun satte sig til rette og begyndte kort efter forfra paa den afbrudte Sang.

Det morede hende at have saa mange Tilhørere. I sin Fantasi forestillede hun sig, at hun sad Ansigt til Ansigt med et stort Publikum — og disse fattige Kvinders Bifald og Ros var hende en Anerkendelse, en Triumf.

Madam Sundborg forsvandt atter ud i Køkkenet til sin Madlavning, mens hun ivrig var optaget af, hvem den fremmede Dame vel kunde være, og hvad hun vilde hendes Søn?

Thora, der sad paa en Stol nær Døren, kunde ikke faa sit Blik fra Jonnas store, prægtige Haar og slanke, fine Legeme og følte sig stærkt tiltrukket af hendes smukke, aabne Ansigt. Ogsaa hendes Stemme fandt hun køn, om end ganske uskolet, men eftersom Jonna blev dristigere, vandt det stemningsfulde, det blødt hengivne Magten — og hun lod sig henrive af det naturlige, det friske, som aandede deri.

Ogsaa de fattige Mødre, der sad med deres Børn paa Skødet og hørte andægtige efter, betragtede hun, og hun troede, de var samlede her for at forkorte Tiden ved Jonnas Spil.

Noget efter kom Osvald.

Skønt han følte sig meget tynget af Situationen, traadte han dog smilende ind. Det gjaldt jo om ikke at lade nogen af de tvivlende mærke, hvor

trist det egentlig saa ud. Han kom lige fra Kontoret, hvor Brandt havde meddelt ham flere Frafald.

Jonna holdt straks inde og var lige paa Spring til at kaste sig om hans Hals, men holdt sig tilbage af Hensyn til den fremmede.

Thora rejste sig og hilste. Osvald studsede. Det forekom ham straks, at han kendte Skikkelsen, og Øjnene bag Sløret mindede ham om en bestemt, som han i Øjeblikkets Fjernhed ikke kunde sanse.

Han bød hende ind paa sit Værelse og skød Døren til.

»Jeg véd ikke, om De kender mig, Hr. Sundborg,« spurgte hun, da de stod overfor hinanden inde i det lille Rum.

»Næ—jo,« svarede han. »Jeg synes at kende Frøkenen, men kan i Øjeblikket ikke . . .«

Thora skød Sløret op over Ansigtet.

»Kender De mig saa?« spurgte hun smilende.

»Frøken Hal!« udbrød han og stod helt forstummet. — »Hvad skylder jeg Deres Besøg?«

Osvald bad hende tage Plads. Han nærede den største Ærbødighed for hende, thi hans Moder havde fortalt ham saa meget om hendes gode Hjærte.

Og hun meddelte ham kort og godt, hvorfor hun var kommen.

«De ønsker at faa nogle Adresser paa de mest trængende af os«, gentog han, da hun syntes at have talt til Ende.

»Ja, og jeg vil hjælpe dem saa godt jeg kan,« bekræftede hun med en let Rødme.

»Jeg er skam bange for ikke at kunne opfylde Deres Ønske. Grunden skal jeg sige Dem,« vedblev han, idet han iagttog hende skarpt, dog uden at

tvivle paa hendes reelle Hensigt. »Stejkekomiteen har alene med Understøttelsen at gøre. Den kender paa det nøjagtigste hver enkelt Medlems Stilling og søger at hjælpe dem efter bedste Evne. Den maa De i ethvert Tilfælde først henvende Dem til, før jeg kan være Dem til Tjeneste, eller jeg skal tale med Hr. Brandt derom. Ham skulde Frøkenen have søgt i Stedet for mig. Han kunde maaske bedre have efterkommet Deres Ønske.«

Thora slog Øjnene ned og følte en Varme stige til sine Kinder, da han nævnede det Navn — saa fortroligt synes det at lyde nævnet af en anden.

»Men derimod kan jeg gøre Frøkenen opmærksom paa, at Strejkekassen er aaben for ethvert Bidrag.«

»Det véd jeg, Hr. Sundborg, og har benyttet mig deraf,« svarede hun. Der lød ligesom noget usikkert, tøvende i hendes Stemme.

»Har De?« spurgte han uden at dæmpe sin Overraskelse.

»Ja, men det er mig ikke nok. Jeg har læst om og erfaret, hvor haard en strejkendes Kamp er, saa jeg har faaet Trang til selv personlig at være med til at mildne den. — Ja, min Udtalelse forundrer Dem maaske, at jeg, Datteren af den Mand, der er Aarsag til al den Uretfærdighed, føler mig pint og plaget ved blot Tanken derom.«

»Jeg tror, jeg begynder at forstaa Dem, Frøken,« svarede han inderlig. »Min Mo'r har fortalt mig saa meget om Deres Godhed, og De har jo ogsaa selv en Gang hjulpet os. Saa jeg kan godt forstaa, at hvad De nu er bleven Vidne til, maa forvolde Dem mange Lidelser . . . Men undskyld mig et

Spørgsmaal. Jeg er selv blandt dem, der forestaar Stejkekassen og maa sige, at Frøkenens Bidrag ikke er mig bekendt . . . med mindre da et stort ugentligt Bidrag, der sendes os anonymt, skulde være fra . . .«

En let Hovedbøjning og et Smil bekræftede det, og i sin Overraskelse og Glæde rakte Osvald hende ivrigt og taknemligt Haanden.

»Tak! Tak!« udbrød han bevæget. »Er det virkelig fra Dem? Hvis mine Kammerater vidste det, vilde de takke Dem lige saa inderlig som jeg. De skulde blot vide, hvor meget godt De allerede har gjort!«

Han trykkede hendes Haand fast i inderlig Taknemlighed.

»Nu forstaar jeg Dem, Frøken — og hvis De tillader det, skal jeg tale med Hr. Brandt om Deres Ønske. Maaske kan vi ordne det saaledes, at De kommer til at arbejde i Forbindelse med Strejkekassen.«

Thora blev ogsaa stærk bevæget over den Inderlighed, som den unge Mand lagde for Dagen. Hvor beundrede hun ikke hans Hengivenhed for den Sag, som han havde gjort til sin, og hun takkede ham og var enig med ham derom.

Samtidig bankedes der svagt paa Døren og Madam Sundborg stak Hovedet ind.

»Undskyld,« sagde hun dæmpet, men fik i sin Forbavselse ikke sagt mere, da hun ved første Øjekast genkendte Thora.

»Ja, Du bliver forbavset, Mo'r,« sagde han og smilte af hendes lidt komiske Forlegenhed, idet han med en Haandbevægelse kaldte hende ind i Stuen.

»Frøken Hal er kommen for at hjælpe os,« forklarede han.

Madam Sundborg rokkede forlegent og smilte taknemligt, da Thora for anden Gang trykkede hendes Haand. Hun ligefrem elskede Thora Hal og fik Taarer i sine Øjne af lutter Bevægelse.

»Ja, det er jo strænge Tider for os nu,« fik hun frem. »Men vi er dog ikke blandt dem, der trænger mest — de der ude er langt slettere stillet.« Hun gjorde en Bevægelse ud mod Stuen. »De har maattet sætte Rub og Stub paa Assistentshuset — for med Understøttelsen er det jo smaat.«

»Men Deres Søn vil ikke tillade mig at hjælpe. Jeg maa først henvende mig til Strejkekassen for at faa Lov,« bemærkede hun og smilte fortroligt til den gamle.

»Vi maa søge at hjælpe alle lige meget efter Trang og Evne,« forklarede Osvald.

»Ja, jeg forstaar Dem,« sagde hun smilende.

»Var det Maden,« Mo'r?« spurgte Osvald.

»Ja, men den kan godt vente lidt endnu,« svarede hun angst for at forstyrre Frøkenen.

»Ikke for min Skyld,« sagde Thora. »Deres Søn og jeg er enige, saa jeg gaar nu, og de smaa der inde er vist sultne,« tilføjede hun.

»Ja, sikkert,« svarede Osvald. »Hvem véd, om De har faaet Mad i Dag.«

»Frøkenen kan ikke tænke sig, hvor min Søn er opofrende og god,« indskød den gamle Kone. »Alt, hvad han har, deler han med de andre.«

»Aa, Vrøvl, lille Mo'r,« sagde han med et Smil og lagde Haanden paa hendes Skulder. »Du er al den bedste!«

Thora følte sig dybt rørt og trak bevæget atter Sløret for sit Ansigt. Hvad var egentlig hendes Handling mod deres? — Intet! Hun gav jo kun af sin Overflod.

»Jeg venter altsaa Besked,« sagde hun og gjorde sig rede til at gaa.

»Ja, i Morgen skal Frøkenen faa Svar. Hvor det vil glæde Brandt at erfare, hvem den hemmelighedsfulde Giver har været,« svarede han.

Thora undgik at møde hans Øjne, da han atter nævnede dette Navn.

Inde i Stuen gav hun hver af de fattige Mødre Haanden og smilte godmodig til dem, og da hun trykkede Jonnas Haand, tilføjede hun:

»Hvor De er musikalsk og synger smukt!«

Jonna smilte forlegen og slog Øjnene ned.

»Det er Deres Forlovede, ikke?«

»Jo,« bekræftede Osvald og med et glad Smil præsenterede han Jonna for hende.

»De er sød, rigtig sød! Jeg kommer igen for at høre Dem synge,« sagde hun og trykkede venlig hendes Haand.

Og hun gik, fulgt til Døren af Osvald og hans Moder.

Da hun kom ned laa Gaden mørk og hun gik rolig hjemad. Hendes Tanker var saa optagne af det Indtyk, som denne Sammenkomst havde bevirket, at hun slet ikke skænkede de mørke, triste Omgivelser nogen Opmærksomhed.

I sin Erindring søgte hun at fremkalde Ord for Ord, som hun havde vekslet med Sundborg. Og stærkest blandt dem lød Navnet »Brandt«.

Hvorfor havde hun rødmet, da denne Mands

Navn nævntes af en anden? Og hvorfor følte hun sig nu urolig og usikker, da hendes Tanker atter gentog det og viste hende hans Kæmpeskikkelse, saaledes som hun havde set ham ved Mødet.

Hun sansede det ikke. Hun følte kun et knugende, næsten angstfuldt Trykken for sit Bryst ved Tanken om, at han nu skulde være vidende om hendes Gerning — ja, at de maaske skulde mødes, tale sammen om de Følelser, der nu saa fuldstændig havde knyttet hendes Sind til denne Sag, der var hans. Nogen Lindring havde hun endnu ikke vundet ved sin Handling.

Da hun naaede hjem i Gaden, hvor Fabrikken laa, lagde hun knap Mærke til det dobbelte Antal patrouillerende Politibetjente, saa optaget var hun af sine Tanker.

Porten var lukket, saa hun maatte ringe paa, og med et kort, venligt Nik gik hun forbi den gamle, graaskæggede Portner op paa sit Værelse, uden at agte den energiske og meddelsomme Mine, han satte op — som havde han en stor Nyhed at kunne meddele hende.

— — —

Senere paa Aftenen, da de fattige Mødre var gaaet, fortalte Osvald Jonna hele Begivenheden, og ved Hjælp af Madam Sundborgs Fortælling om Frøken Hal blev der næsten ingen Grænse for hendes Beundring og Sympati for den fine, unge Dame, hvis Venlighed allerede paa Forhaand havde erobret hende. At hun havde rost hendes Sang og Spil — hun, der sikkert maatte være vant til at høre de fineste og bedste Koncerter, blev til en stor

Triumf, som stille gav Næring til hendes forbudne Lyst, dog uden at lade sig mærke dermed.

I overstrømmende Glæde søgte hendes let bevægelige Temperament at skaffe sig Luft. Kaad som en Skolepige krøb hun op paa Osvalds Knæ med begge Arme om hans Hals.

»Sig mig, Osvald, finder Du nu virkelig ogsaa, at jeg er saa smuk og sød, som hun sagde, ja, som Du og alle siger?« spurgte hun kælen, men med noget videbegærligt i sit Blik. »Jeg har aldrig tænkt eller anet det, førend I begyndte at fortælle mig det. Lige fra Barn af har jeg altid fundet mig selv saa ubetydelig og ringe og troet, at ingen brød sig om mig.«

»Hvorledes kommer Du paa de Tanker nu,« sagde han og lo betaget af hendes barnlige Skælmeri.

»Fordi jeg virkelig nu ogsaa selv begynder at tro, jeg er det. Jeg kan selv se det, for jeg har gaaet og draget Sammenligning mellem mig og andre unge Piger. Jeg har set, at mit Haar er pænere og langt sværere end de flestes — at mit Ansigt er finere og Huden helt anderledes sart og ren. Og jeg tror ogsaa, at hvis jeg ikke havde været det, saa vilde Du ikke være bleven forelsket i mig, og alle de andre, heller ikke Frk. Hal, vilde have vist sig saa venlig mod mig. Tror Du vel?«

»Jo, jo, Du er smuk, sød, dejlig! Men derfor er det ogsaa saa meget farligere at være fattig. For en smuk Kvinde er Livet langt rigere paa Fristelser og tilmed hundredefold værre, naar man ogsaa er fattig, som Du. Glem aldrig det, Jonna.«

Hun kyssede og krammede løs — saa det var en Gru.

Madam Sundborg, der følte sig træt af Dagens Anstrængelse, lagde sit Sytøj sammen og gik til Ro.

»Skal vi ikke sætte os ind til Dig, Osvald? Der er meget rarere,« sagde Jonna, da de var ene.

Og de tog Lampen og gik derind.

Hun vedblev endnu en Stund at skæmte og vaase om alt muligt, mens Osvald stille og smilende hørte til. Den store Forvandling, der var foregaaet med hende i den korte Tid, som hun havde været hos dem, var ham mere end glædelig — den skyldtes alene, troede han, deres Kærlighed.

Hvad hun havde fortalt ham om sin Gøglertrang, var for ham kun en flygtig, betydningsløs Lyst, der havde faaet Næring af de ensomme, forladte Forhold, hvorunder hun havde levet, og at hendes Moder havde været eller var Skøge tillagde han ikke nogen psykologisk Betydning. Arvelighedens baade subjektive og objektive Indgriben i det menneskelige Sjæleliv var ham endnu næsten ligesaa gaadefuld, som disse Begreber almindelig er Almuefolk.

»Det er vist bedst, vi gaar til Ro nu, husk, jeg har meget at tage vare i Morgen,« afbrød han hende og skød hende lempelig ned af sit Knæ.

»Aah, Du er altid saadan en sær, tør en,« sagde hun mut og satte sit allerkæreste, fortørnede Ansigt op. »Du vil aldrig spøge.«

»Du glemmer vist, kære Jonna, hvor langt fra morsom vor Stilling er,« sagde han og fik hende transporteret ind.

Hastigt redte hun sit Leje og begyndte langsomt at klæde sig af. Først Kjolelivet, saa Støvlerne og blev derefter siddende, mens hun fraværende lod

Fingrene hægte Nederdelen op. Korset havde hun ikke paa og havde aldrig haft det.

Hendes Blik søgte Guitaren, der hang paa Væggen nær Vinduet. Hun rejste sig og skød Nederdelen ned og traadte ud af den uden at tage den op.

Som hun stod, kunde hendes Fingre naa Guitarens Strenge, og hun lyttede med et vemodigt Smil til de dæmpede, næsten uhørlige Toner, mens hendes Øjne søgte ud gennem Ruden, hvor Maanelyset faldt hen over Baghusets Tag.

Hvor elskede hun dog Osvald. Han var saa rolig, stærk og bestemt — og saa god.

Fra Maanelyset fandt hendes Øjne Spejlet, og hun stillede sig lige for det, draget af en nysgerrig Trang — for første Gang i sit Liv betragtende sin Skønhed.

Var hun virkelig saa smuk? Hun stirrede mod sit eget Ansigt, paa sit Haar — bøjede sig lidt frem for bedre at se Halsens slanke, bløde Runding og Skulderens fine, buede Linier, der bar den saa rank. Hun smilte selvbetaget. Ja, smuk maatte det være, smuk er jeg — hvor hvid og blød.

Hun strøg med sin flade Haand fra Skulderen ned over Brystet.

Hun bøjede sig lidt til Siden og tvang Hofterne frem, mens hun spændte Fingrene om sit Liv og søgte Stilling efter Stilling. Hendes Kinder blev blussende røde og Øjnene skinnede med betagen, lykkelig Glans. Uden knap selv at ane det, begyndte hun at vugge sit Legeme i blød, gratiøs Dansetakt og med Armene bøjet over sit Hoved, slog hun Smeld med Fingrene, som tænkte hun sig Kastag-

netternes knitrende og æggende Lyd. Og over hendes Ansigt bredte sig et dragende, vovet Smil.

»Tjupla—Tjupla,« nynnede hun og dansede frem over Gulvet mod Døren til Osvalds Værelse og skød den kaad op og dansede ind.

Osvald havde slukket Lampen og stod kun iført Benklæder og Skjorte henne ved Vinduet og saa ud paa Maaneskinnet, der laa i en bred Stribe hen over Tagryggene og bredte sig lysende ind over Stuens Gulv.

Forbavset vendte han sig mod hende, mens Lyset fangede hendes lysgyldne Haar og faldt ned over hendes blødt vuggende Legeme.

»Tjupla—Tjupla,« vedblev hun og greb ned om sit tynde Underskørt, mens hun dansede frem mod ham, snurrende rundt og tjuplade atter frem.

Hans Øjne droges mod hendes Legeme — før hun i et let og smidigt Spring kastede sig ind til ham og slyngede begge sine nøgne Arme om hans Hals. Beruset af hendes Yppighed drog han hende til sig.

Med et veg al Alvor fra hans tyngede Sind ved Trykket af hendes nøgne Arme om hans Nakke og ved Fornemmelsen af hendes bløde, fine Form, som laa saa fast mod ham under Linnedets tynde Svøb.

»Hvad fejler Dig dog?« sagde han smilende med Stemmen næsten kvalt af hendes voldsomme Kys.

»Du er ikke vred fra før?« spurgte hun ved en ren tilfældig Indskydelse.

»Nej, hvordan kommer Du paa det, din lille Nar,« sagde han lcende, mens han drog hende ned til sig paa Stolen.

»Elsker Du mig rigtig, Osvald — saadan at Du ikke kan leve uden mig?«

»Ja, ja, Jonna, saa meget, at jeg tror hele min Gerning staar eller falder med vor Kærlighed!«

»For jeg elsker Dig saa usigeligt,« tilføjede hun og knugede sig næsten usansende til ham.

Hendes ellers saa jomfruelige Blufærdighed, der ved selv den mindste Anledning kunde faa Blodet til hendes Kinder, syntes i Øjeblikket glemt.

Osvald følte det som en hed, sanseæggende Varmebølge gennem sit Blod, følte for første Gang, hvor fuldt hengiven paa Legeme og Sjæl hun var ham.

Og en haard Kamp maatte han stride for at betvinge sin Lyst til at tage hende nu — men han kunde ikke saa brat, saa usanset tiltvinge sig den sidste Rest af Magt over hende.

»Naar nu Strejken er forbi, og jeg atter har faaet fast Fortjeneste, saa gifter vi os, Jonna,« sagde han med Vold mod sig selv. »Og saa er Du min — min for Livet! Ikke?«

»Jo,« nikkede hun til Svar og faldt ligesom træt og tungere til Hvile i hans Arme.

En Stund endnu sad de tavse med hinanden nær omslynget, til han varsomt rejste hende op og med et langt og inderligt »Godnatkys« fulgte hende ind.

XI.

Thora Hals Møde med Ejnar Brandt.

Straks den næste Dags Morgen gik Osvald til Brandt for at fortælle ham Begivenheden med Thora Hal.

Paa Vejen derhen vekslede hans Tanker, hastige og spredte. Den friske Morgenluft i det knastørre Frostvejr gjorde hans Sind let og frit. I rolige, klare Reflekser dvælede hans Tanker hos Jonna og ved Erindringen om Aftenens haarde Dyst.

Han var ikke langtfra nu at tillægge sig selv hele Skylden. At det var Synet, Følelsen af hendes bløde, henrivende Legeme, der havde vakt Begæret, og at hendes Opførsel kun skyldtes et kaad og lunefuldt Udslag af hendes Natur, uden den fjerneste Gnist af Erotik.

Brandt sad ved et stort brunmalet Fyrretræsskrivebord og skrev, da han traadte ind.

»Naa, er det Dem, Sundborg. God Morgen!« sagde han uden at afbryde sit Arbejde. »De ser saa fornøjet ud i Dag,« tilføjede han med et hastigt Blik paa den unge Mand. »Jeg kan se paa Dem, at De nok ikke har hørt, hvad der er passeret i Aftes.«

Osvald bekræftede sin Uvidenhed, mens Brandts mørke, alvorlige Udseende trængte sig ind over hans eget glade Sind.

»Der er bleven arresteret tre Mand.«

»Hvad? — Arresteret?«

»Ja, fordi de har raabt »Skruebrækker« efter Strejkebryderne — og en af dem skal tillige have været saa letsindig at stikke en Lussing ud.«

»Men hvorledes er det sket? Man kan da ikke saadan lige arrestere hæderlige Borgere, som har Kone og Børn, fordi de bruger Skældsord mod en anden. Hvad kommer det Politiet ved.«

Brandt svarede med en Skuldertrækning:

»Det kommer an paa, hvem der gør det. I dette Tilfælde vil det sikkert blive udlagt som Vold.«

»Det første man lærer, Sundborg, er, at Loven og Retfærdigheden følges sjælden ad. Har Politiet maaske nogensinde brugt Staven til andet end Smaafolks Rygstykker? Og tror De, det har den til andet? Nej, min Ven, Politimyndighederne under den nuværende Orden er ikke andet end Magtmiddel mod »vi smaa« i Samfundet.«

Han havde talt i en spodsk og haard Tone.

»Har der været Opløb?« spurgte Osvald med Stemmen dirrende af Indignation. Og mellem hans Bryn trak sig en haard, dyb Kløft.

»Harmen mod de utro Kammerater havde lokket en Del hen undenfor Fabrikken for efter Fyraften at bringe dem en velment Hilsen. Og tillige synes Offentligheden nu endelig at have lagt Mærke til Strejken. Der var mindst samlet et Tusind Mennesker.«

Osvald satte sig nær Skrivebordet.

»Kan vi ikke hjælpe de arresterede?« spurgte han.

»Vi maa forsøge! Men jeg tror ikke der er noget at gøre, udover at gøre denne Begivenhed til en offentlig Strid. Den Slags Magtovergreb skaber Socialister, kan De tro!«

Hans agitatoriske Sans søgte straks at gøre det forefaldne til et Agitationsmiddel for hans Sag.

»Men det er ikke nok endnu. Her skal De høre,« tilføjede han, idet han tog et Folioark fra Bordet. »Det er et nyt Manifest fra Selvherskeren.«

»Fra Hal?«

Brandt nikkede og læste Skrivelsen højt:

»Før jeg modtager det store Tilbud paa Arbejdskraft, som er mig stillet fra Udlandet, vil jeg ikke undlade endnu en Gang at give mine forhenværende Arbejdere Lejlighed til at overveje dette mit absolut sidste Forslag — tilmed da jeg har erfaret, at mange af Eder under de nuværende Forhold paa Grund af slet og vildledende Paavirkning og deraf følgende meningsløse Handlemaade lider Nød.

Jeg stiller en Frist paa otte Dage fra Dags Dato.

Og de, der melder sig til Arbejde paa Fabrikken inden Udløbet af denne Tid, vil atter kunne blive antaget paa samme Vilkaar, som da de første Gang gik i Arbejde. Dog med Forbehold for visse enkelte!

Fra da af vil jeg betragte ethvert Mellemværende med dem, der skulde være tankeløse nok til at fortsætte denne letsindige og for Eder ødelæggende Strid, som ophævet, og er de for bestandig udelukket fra min Fabrik.

Ethvert senere Arbejdstilbud vil uden Hensyn blive afvist.«

Hans Kristian Hal.

Osvald søgte Brandt med et alvorligt, bekymret Blik, som ønskede han først at høre hans Mening, før han selv talte, men han sad tavs med en mørk, tænksom Mine.

»Hvad mener De om det?« nødedes han til at spørge.

Brandt svarede ikke lige straks.

»Ja, der er kun to Ting at vælge imellem: enten straks at overgive os i Naade og Unaade, eller ogsaa benytte Fristen til endnu en Gang at forsøge at faa en Forhandling i Gang med ham, for dog om muligt blot at vinde nogle Indrømmelser. Hvis vi da kan holde Kammeraterne sammen saa længe. I Dag til Morgen er der atter bleven meldt om flere Frafald.«

Han rejste sig og gik i sin fulde Højde rank og stærk over Gulvet.

»Hvis ikke, da er Strejken uhjælpelig tabt, og vi har kun tilbage at opfordre alle til hurtigst muligt at melde sig til Arbejdet igen.«

Osvald følte ligesom sin Energi slappedes ved disse Ord — og forstod hvor stærk en Magt det var, de kæmpede imod. Vilde det maaske nogensinde lykkes dem at besejre Kapitalismen, den nuværende Samfundsorden, ved at fattige Mennesker udsatte sig og deres paarørende for Sult og Nød? I dette Øjeblik manglede han Troen derpaa!

Brandt bemærkede hans Modløshed og gik hen og lagde Haanden paa hans Skulder.

»Men derfor er Kampen for vor Sag jo ikke tabt,« sagde han. »Den vil aldrig kunne overvindes! Sandheden og Retfærdigheden er Kræfter i den menneskelige Sjæl, der altid — trods Løgn og Overgreb — vil stride sig frem til Sejr. Tro paa det! Og trøst Dem med, at selv om vi denne Gang har maatte give tabt, saa har dog Kampen, som vi

har ført, aabnet Øjnene paa mange og øget vore Rækker.«

Osvald løftede sit Ansigt mod ham. Men Kampmaaden, denne tavse Strid med de øgede Lidelser, var den den rette — og han spurgte:

Kan vi sejre uden Revolution? Er det da ikke Revolution vi vil? Kan vi omstyrte Samfundet, saaledes som Kongemagten og Kapitalismen nu har garderet det med Militær og Politi, uden at gøre Brug af Folkets Kræfter, uden at nødes til at gribe til Voldshandlinger? Husk, at Kongemagten og Kapitalismen staar væbnet med Sværdet, og kan det fravristes dem, uden der maa flyde Blod? Det tror jeg ikke! Der maa en blodig Revolution til! Vi maa først og fremmest være revolutionære, hvis vi skal sejre — ellers vil vi kun som nu blive sultede til at bøje os!«

Brandt svarede ham med et Smil.

»Vel er vi revolutionære, men husk paa, min Ven, det danske Folk er ikke særlig blodigt. Og tillige tror jeg, at der ogsaa skal blodigt Overgreb til for at tvinge et Folk til blodig Handling! Den Revolution, som vi skal skabe herhjemme, tror jeg næppe bliver blodig! »Nej, gennem Parlamentarismen maa vi danske Socialdemokrater naa Maalet!«

Osvald forbavsedes i sit stille Sind ikke saa lidt over sin egen Heftighed. Af den Mening havde han jo ogsaa altid været. Og under en kort Pavse, som opstod, kom han i Tanke om sit egentlige Ærinde, og da Brandt atter tog Plads ved Skrivebordet, begyndte han at fortælle.

»Er Pengene fra Thora Hal?« udbrød han. »Fabrikant Hals Datter?«

Osvald kunde ikke undertrykke et Smil, saa uforbeholden synes Brandts Overraskelse ham, og han fortalte videre, hvad det var, hun havde ønsket.

»Men Bevæggrundene, kender De dem?« spurgte han.

Han rejste sig og gik nu med sænket Hoved frem og tilbage over Gulvet.

»Det er vel nærmest ren Menneskekærlighed, hun har ladet sig bevæge af. Jeg har lovet at skaffe hende Deres Svar i Dag,« tilføjede han og betragtede Brandt.

»Jeg skal skrive til hende,« svarede han og stansede midt paa Gulvet. »Vel maa vi modtage hendes Hjælp og bringe hende vor Tak. I Aftes modtog jeg hendes femte Bidrag.«

Nogen Tid efter gik Osvald — og Brandt satte sig og tog frem et svært og fint Ark Brevpapir.

Hvor synes det ham egentlig et mærkeligt Tilfælde, at disse Penge netop skulde hidrøre fra Fjendens egen Lejr, fra Fabrikantens Datter, vel en forkælet, forfinet Dame.

Han havde aldrig set hende, aldrig før skænket hende en Tanke, men nu følte han en vis Nysgerrighed efter at faa hende at se, og en Trang til personlig at bringe hende Kammeraternes og sin egen oprigtige Tak.

Og han skrev med noget Besvær og nogen Søgen Brevet.

— — —

Brandts Brev blev en Overrumpling for Thora Hal. Han bad hende ulejlige sig hen paa Kontoret. Hun havde netop søgt Sundborg for at undgaa dette Møde — men hun maatte vel derhen.

Meget nervøs og med Blodet hedt og bankende begav hun sig af Sted. At hun nu skulde tale med ham, hvis Vilje hun mente at spore bag alt, havde fyldt hendes Sind med angstfuld Uro.

Brandt rejste sig ærbødig, da hun traadte ind. I den sidste halve Time havde han kun siddet og ventet hende.

»Jeg formoder, det er Frøken Hal,« sagde han saa venligt og blødt, som hans Stemme tillod det. Bag Sløret saa han hendes klare Øjne og skelnede dunkelt hendes kraftige, rene Træk og røde, blussende Kinder.

»Jeg er Ejnar Brandt. De kender formodentlig mit Navn«, tilføjede han og trykkede let hendes behandskede Haand. »Jeg haaber, De undskylder mig min Dristighed, at jeg har ulejliget Dem herhen, men Deres Bidrag har været os en saa stor Hjælp, at jeg syntes, jeg personlig maatte takke Dem derfor.«

Thora fik kun svaret faa Ord. Hun havde en Fornemmelse, som var hendes Tunge bleven tyk og ubøjelig.

De tog begge Plads.

»Sundborg har sat mig ind i Deres Ønske. At vi tager der imod, behøver jeg vel ikke at sige Dem, Frøken. Dertil trænges der altfor haardt.«

Han bemærkede et svagt, taknemligt Smil om Thoras Mund.

»Og jeg har her skrevet Navnene og Adresserne op paa dem, der trænger mest.

Han rakte hende Sedlen.

»Blandt dem er der Sygdom og den største

Fortvivlelse. Der vil De kunne finde Felt for Deres Gerning.«

Sedlen skælvede let mellem hendes Fingre, og hun syntes at føle sig saa underlig svag.

»Maa jeg ikke bede Dem besøge de tre øverste først. Det er Navnene paa de Kvinder, hvis Mænd sidder arresterede.«

»Arresterede?« gentog Thora uvilkaarligt.

»Véd De ikke det, Frøken? Det skete i Aftes udenfor Deres Faders Fabrik.«

Om Opløbet havde Karen fortalt hende, men ikke om Arrestationerne.

Mens Brandt talte, søgte hans Øjne ustanseligt hendes — og tvang hendes Blik mod Jorden. Hendes kærnesunde og stærke Skikkelse var ham en Fryd.

En kort Pavse trængte sig imellem dem.

Hvad han havde sagt, lød som en Anklage, en Dom for hendes Ører, og hun følte det, som bar hun noget af Ansvaret for sin Faders Handling.

»At tænke sig, at alt dette er min Fa'rs Skyld,« slap det pludselig over hendes Læber i en Tone, der aaben blottede hendes Smerte og fik Brandt til at føle Dybden af hendes Godhed.

»Ja, Frøken Hal, nægtes kan det ikke, at Deres Fader er en haard Mand,« sagde han stærkt fængslet deraf og med Trang til at bringe hende Lindring. »Men han er ikke alene om det, desværre. Og man maa jo tage Menneskene og Tiden som de er, og særlig en saa dygtig Mand, som Deres Fader.«

Thoras Øjne løftede sig store og forbavsede mod ham. Hvor lindrede de Ord — udtalt af denne Mand.

»Jeg ser nærmest i ham en udpræget Personisering af vor egoistiske og kapitalistiske Tid,« vedblev han. »Han har hele vor Samfundstendens i sig — vel at mærke den der kommer »fra oven«. Derfor er hans Hensynsløshed mere en Magtbrynde af vor brutale, kapitalistiske Samfundsaand end personlig Udslag. Hans Øren er bleven døve, som hans Følelser afstumpede ved de hundrede Tusinder, han har tjent. De har haft samme Virkning paa ham, som Smiger og Forgudelse har haft paa en mindre aandelig udrustet Fyrste. Det har vakt Egoisme og Snæversynethed hos ham lige som Smiger og Hofunderdanighed vækker Herskervanvid og Selvforgudelse hos Fyrsten.«

»Fordi man er rig, behøver man da ikke at være haard og grusom som min Fa'r.« Der var nu mere Klang i hendes Stemme.

»Nej, man behøver det ikke, men ni af ti bliver det nu alligevel. Kun hos Naturer som Deres, Frøken Hal, gør Rigdom seende og vækker Menneskekærlighed i Stedet for Egoisme og Ufølsomhed!«

Thora sænkede sit Hoved med blussende røde Kinder.

»Og derfor atter oprigtig Tak for Deres Godhed og Hjælp,« tilføjede han.

Der kom Vand i Thoras Øjne, men Sløret skjulte det, og hun følte en stigende Uro for at komme bort.

»Der var endnu en Ting, som jeg gerne vilde tale med Dem om,« sagde han, da han bemærkede hendes Forberedelser til at gaa. »De véd vel, at Strejken er saa godt som tabt for os?«

»Næ!« udbrød hun og saa ivrigt og spørgende op. »Fa'r og jeg taler aldrig om det.«

»Som Forholdene staar nu er vi nødsagede til at give os, selv om vi maaske endnu kunde holde Strejken ud 2 à 3 Uger. Det er jo lykkedes Deres Fader at skaffe saa megen Arbejdskraft fra Udlandet, at han har givet os Valget mellem enten at optage Arbejdet inden otte Dage eller for bestandig at være udelukket fra Fabrikken. Og det er sikkert uden al Tvivl, at Truslen er rigtig ment!«

»Hvor det ligner Fa'r,« sagde hun stille hen for sig.

»Der er kun en Udvej for os, hvis ikke Strejken skal være tabt, og den er, om det kunde lykkes os at bevæge Deres Fader til at forhandle med os, for om muligt dog at opnaa nogle Indrømmelser. Kan De ikke ogsaa her række os en hjælpende Haand?«

Hun rystede tvivlende paa Hovedet, idet hun straks indsaa sin Magtløshed i dette Tilfælde, og hun var lige ved at betro ham Forholdet mellem sig og Faderen, men hun betænkte sig hastig. Han bad om hendes Bistand og hun kunde ikke undslaa sig.

»Jeg skal gøre, hvad jeg kan,« svarede hun med et villigt, usikkert Smil. »Men jeg maa sige Dem paa Forhaand, at Fa'r er ubøjelig i sine Beslutninger.«

Da Brandt atter var ene, blev han staaende nogle Minutter foran Døren uden at ænse det — med et indadvendt, fraværende Blik.

Hans Tanker fulgte ikke, hvad der sidst var bleven talt om, men han følte at dybt og skjult i

sit Sind vilde et stærkt, ukendt Røre paatvinge sig Gehør.

— — —

Da Thora naaede ud paa Gaden var Klokken over fem. Et tæt og storflaget Snefald fremskyndede Mørket og lagde hastigt et hvidt Lag over hendes Kaabe og hagede sig fast i hendes Slør.

Men hun gik rask frem uden at ænse det — med noget stærkt og beslutsomt i sin Gang.

Det usikre fra før forlod hende atter derude i den friske Luft og hendes Trang til at virke steg, som havde Samtalen med Brandt bevirket en Energiforøgelse.

Hun tog Sedlen frem og læste Navnene. Endnu havde hun et Par Timer til sin Raadighed, og da en af de fattige Kvinder boede tæt derved, fik hun Lyst til straks at begynde sin Gerning og besluttede at gaa derhen.

Inde i den mørke Sidegade laa Mørket tættere og der lød en øget Larm fra Vognenes Rullen over de toppede Brosten. Midt i Gaden løb en Flok smaa, snavsede og lasede Børn. Med deres røde, frosne Hænder holdt de hinanden fast, mens de dansede rundt til en underlig, monoton Legemelodi.

Thora stansede et Øjeblik og betragtede dem opmærksomt. Hvor var deres Kinder tynde og blege og Øjnene store og blanke. Hvis man fulgte hver enkelt af disse smaa Børn hjem, tænkte hun, hvad mon man saa ikke vilde blive Vidne til.

Børnene fandt det sikkert varmere under Legen paa Gaden end hjemme i de kolde, nøgne Rum, som kaldtes deres Hjem.

Mens hun gik videre, søgende efter Husnummeret,

vedblev Børnenes Raab at naa hende — helt ind gennem den brede Port hørte hun det.

Hvor er egentlig Tillempelsesevnen stor i den menneskelige Natur — for hvad andet end netop den kunde gøre disse fattige, forladte Børn sorgløse og glade trods Savn og Misrøgtning.

Hun famlede sig frem over Gaardspladsen til en høj, smal Dør i Baghuset og op ad de mørke, knirkende Trapper. Ved en bleg Lysning, der trængte ind gennem et ituslaaet Gangvindue, saa hun, hvor alt var forfalden og uhyggeligt. Fra Væggen var store Kalkflager falden ud og laa udtraadt ned over de dybt slidte Trin.

Paa anden Sal stansede hun og efter hendes gentagne Banken blev der lukket op.

Inde fra Mørket spurgte en tynd Kvindestemme om hvem det var.

»Er det her Madam Olsen bor?« spurgte Thora.

En Stank af fordærvet, muggen Luft trængte ud gennem den aabne Dør og fik hende uvilkaarligt til at holde Aandedraget tilbage.

»Ja, det er,« bekræftede Konen, hvis spinkle Skikkelse nu blev synlig trods Mørket.

»Jeg har hørt, at Deres Mand er bleven arresteret.«

»Ja, ak ja,« klynkede Staklen. »Sølle Mand. Ham, der ellers aldrig har gjort en Kat Fortræd, hvorledes han har kunnet forgribe sig, det kan jeg da ikke forstaa.

»Aah, det er heller ikke saa slemt,« trøstede Thora og traadte ind over Dørtærskelen. Jeg kommer, fordi jeg gerne vil have Lov til at hjælpe Dem. Jeg véd, hvor daarligt De er stillet. Saa skal De

se, det skal nok blive bedre for Dem igen, naar nu Strejken er endt og Deres Mand atter bliver fri.«

»Ja, det Strejkeri — det er ogsaa hele Ulykken. Den har ødelagt os alle sammen,« svarede hun. »Før kunde man da leve, men nu kan man hverken det ene eller det andet.« Og ligesom angst for at have sagt for meget afbrød hun brat og bemærkede: »Ja, De maa meget undskylde, men jeg har hverken Petroleum eller Lys, saa jeg kan ikke tænde. Men vil De vente et Øjeblik, saa kan jeg maaske laane en Stump inde hos Madam Hansen.«

Længere tilbage i Rummet hørte Thora en ganske spæd og svag Klynken. Hun gik frem efter Lyden og ved at bøje sig lidt ned, fik hun fat i en lille mager, hed Haand. Sig selv ubevidst satte hun sig paa Kanten af en Seng og hendes Hænder fandt Vej til et feberbrændende og svedklamt Barneansigt — en lille Pige følte hun paa et langt, tjavset Haar.

»Gi' mig lidt Vand, Mo'r!« gispede det mat og tonløst.

»Ja, lille Stakkel, din Mo'r kommer straks,« svarede Thora dybt bevæget.

Da Konen samtidig kom tilbage med en lille Bliklampe, blottedes et af Fattigdommens mest fortvivlede Billeder for hende.

Mellem nogle tvivlsomme Kludе i en bred Træseng laa et udtæret, sygt Barn, hvis store, feberglinsende Øjne stirrede stumme og vildsomme frem mod Lyset.

Og lige for hende stod en sammensunken, stærkt frugtsommelig Kvinde med hule, gustne Kinder og Øjne saa dybtliggende, at Thora ligefrem følte sig

skrænt ved Synet. Henne paa en Kasse ved Væggen saa hun i Halvmørket et Par smaa, forkomne Stakler, der sad og klyngede sig ind til hinanden, som søgte de derved Varme og fulgte hende med lyssky Øjne.

I Rummet var ikke andet Møblement end Sengen, Kassen, et Bord og et Par værkbrudne Stole, og flere af Ruderne var tilklistret med Papir eller stoppede med Klude.

Det jog med kolde Gys ned ad Thoras Ryg. I nogle Sekunder sad hun som lamslaaet med det lille syge Barns Haand i sin. Hvad hun her var bleven Vidne til, overgik selv Brandts mest malende og gribende Skildring af Proletariatets fortvivlede Liv.

Og først nu saa hun med fuld og klar Bevidsthed den grelle Modsætning, der laa mellem hendes eget Liv og disse Mennesker, mellem disse smaa forsultne Børns Barndom og hendes egen. Og hun fik ogsaa nu en Følelse af, hvorfor Byen, dens Gader og Parker altid havde forekommet hende saa smukke. Hun var jo født der, hvor der altid var lyst og aldrig Savn. Det smukke, lokkende Sund, de friske, lyse Skove og frodige Marker, som omgav det, havde altid ligget i Solskin for hende, naar hun i Selvejerkøretøjet kørte fra Byen til deres Villa — mens den samme By for disse Børn vel nærmest syntes at være mørke, solforladte Gyder og Gaarde, hvor Sult og Kulde var hyppigere Gæster end Solens Lys.

Taarerne trængte sig frem i hendes Øjne, men hun erindrede sin egen kærlige, gode Moder — og hun læste i den fattige og nedbrudte Kvindes blanke og stirrende Øjne al hendes Lidelse og Sorg.

»Stakkels, Stakkels Kone, her er jo frygteligt!« udbrød hun og lagde Haanden kærligt og opmuntrende paa den ulykkelige Moders Skulder »Tab blot ikke Modet — nu skal jeg hjælpe Dem og Deres smaa Børn.«

Den stakkels Kvinde brast i Grad og sank hulkende ned paa Sengen ved sit Barn.

»Aah, de er er saa sultne allesammen, saa sultne — Tak, Tak!«

Resolut rev Thora sine Handsker af og tog uden Betænkning fat paa sin Gerning. Her maatte hun straks bringe Hjælp — og inden en Time havde hun faaet Ild i Ovnen og lavet varm og kraftig Mad. Og efter at Børnene var blevne vasket og friseret, tog hun selv muntert Del i Maaltidet og fik de smaa forskræmte Ansigter til at smile og vække nyt Mod hos den fortvivlede Moder.

»I Morgen skal jeg komme igen med Lægen og med varmt Tøj til Børnene — og naar jeg gaar, skal jeg sende en Glarmester herhen for at sætte ny Ruder ind.«

Snart belønnede en svag Rødme paa deres Kinder hendes Bestræbelser og fyldte hendes Sind med Glæde og Lyst.

Og inden hun gik, tog hun selv Spand, Klude og Børste og paa sine Knæ skurede hun Gulvet med en Færdighed, der maatte have vakt enhver Stuepiges Beundring.

Den stakkels fattige Kvinde kunde kun græde til Tak — Hjælpen var kommen saa hovedkuls.

XII.

Under Kampen.

Den Aften lod Thora Karen melde, at hun var utilpas og blev paa sit Værelse. Karen saa' ængstelig til hende, før hun gik for at bringe Budet. Hun saa' hvor bleg Thora var bleven og hvilken nervøs Hvileløshed, der beherskede hende.

Saa snart der gaves Lejlighed dertil, saa' hun op igen. Men Thora sad paa samme Sted, paa Stolen ved Vinduet og stirrede ud i den mørke Fabriksgaard.

»Lad mig blot være ene, Karen,« sagde hun.

»Vil Frøkenen da ikke have noget at spise?«

»Jo, siden, ikke nu. Jeg er bare lidt træt.«

Hun smilte venligt.

Og Karen gik — rystende paa Hovedet. Hvor hendes Frøken dog var bleven underlig i den sidste Tid. Hun grundede over, hvad det kunde være.

Som Thora sad der, følte hun, hvor der blev stille i det store Hus. Og jo mørkere det blev, jo tættere trængte Stilheden sig om hende. De store Fabriksbygninger stod der i Mørket som tomme Grave — som uhyggelige Fængselsmure skød de op for hende.

Og hun mindedes Maskinernes Larm. Den forekom hende som raslende Lænker om tusinde Slavers Fødder.

Hun hørte Slaver blive pisket, deres Skrig og saa deres blodige Rygge. Saa Børn rives fra deres Moder og sælges til fremmede lige for hendes Øjne.

Var det saa meget anderledes nu . . .?

Hendes Faders Arbejdere havde kun fordret ganske almindelige menneskelige Rettigheder. Ikke Spor af Forrettighed.

Noget han kunde have tilstaaet dem uden selv at have lidt en Tøddel af Overlast derved.

Men han havde jaget dem alle paa Gaden. Ud til Sult og Elendighed, for derved at tvinge dem til at lystre sin Vilje — som Slavepisken for den genstridige Slave.

Og hvad var vel nogle Dages blodig Ryg mod Maaneders Sult og Savn.

Som Forholdene nu havde udviklet sig, forekom de hende langt grufuldere.

Hundreder fattige Mennesker prisgivet Elendigheden midt i en hjerteløs Storby.

Og Indtrykket fra hendes Besøg hos den stakkels Kvinde med de syge og sultne Børn red hende som en Mare.

Hvor var det dog frygteligt at være rig, naar man først har lært at forstaa Fattigdommen, naar først ens Sanser og Følelser var bleven mærkbare derfor.

Det var jo som at gennemvandre en Valplads — fuld af sønderlemmede og forpinte. Som en Fortvivlelse steg det op i hende: selv om man vilde, kunde man jo intet hjælpe.

Der maatte vist den store Revolution til. Hævn over de skyldige. Drab og Kuldkastelse for at skaffe Vejen fri for de underkuede.

Saaledes sad hun og drømte.

Og frem for hende skød Billedet fra den Dag, da Arbejderne forlod Fabrikken, begejstrede og rede

til at bringe de største Ofre for at skaffe deres Sag Sejr.

Nu skælvede hun ikke mere, som den Gang, ved Tanken om, at alle disse Mennesker i deres Fortvivlelse rejste sig til Hævn — og Millioner med dem. Hun saa' Madam Sundborg, Osvald og Jonna og andre gammelkendte Ansigter, som i Aarenes Løb havde gravet sig fast i hendes Erindring.

Og hun følte Uhyggen ved Tanken om deres kolde, nøgne Hjem.

I Morgen skulde hun ret for Alvor begynde sin Mission blandt dem.

Hun vilde — maatte vise Brandt, at det var mere end blot en Lyst, men en Retfærdighedstrang — en Opofrelsestrang, som drev hende frem.

Al sin Tid vilde hun bruge, og alt hvad hun ejede, vilde hun give. Hun maatte . . . maatte for en Trang, som syntes stærkere end al Fornuft . . .!

Hun vilde holde Ord og forsøge at bevæge sin Fader til dog at indlade sig paa en Forhandling.

Hun vilde bede ham, paa sine Knæ trygle ham derom, om det skulde være, blot hun kunde yde Brandt den Hjælp.

Ja, Brandt . . . Brandt . . .

Det var, som hun følte sine — — som hun sank i en hjælpeløs Sorg . . . Og hun bøjede sig mod Vindueskarmen og hulkede højt.

Hvor var hun dog selv forladt — her i dette store, rige og kolde Hus. Ingen Moder, ikke en Søster — ikke en Broder . . .! Ikke en Fader! Hun fornemmede en uoverstigelig Kløft mellem Faderen, Broderen og sig.

»Mo'r . . . Mo'r . . . hulkede hun ud i Stuen, men ingen hørte hendes Kval.

Hvor var dog den Kærlighed at finde, som skreg gennem Livet trods al dets Sorg? Den kunde da ikke være død for hende — med hendes Moder?«

Hun følte den jo inden i sig som en sugende Tørst, som en Kval, der maatte dræbe, hvis ikke der gaves Lindring.

Hun huskede Jonnas Sang og Spil derhjemme i det fattige Hjem for de fattige Kvinder. — Huskede Osvald og hans straalende Øjne, da de saa ind i Jonnas.

Der luede Kærligheden frem for hende. Hvor maatte de dog elske hinanden, være lykkelige trods deres Fattigdom . . . Mon Brandt, denne store, stærke Mand, mon han ogsaa ejede en Kvinde, som han elskede?

Hun følte, hvor hendes Hjærte bankede ved den Tanke — og hvor Blodet steg angstfuldt op gennem hende.

Gift var han da ikke. Hun huskede, at hun ikke havde set nogen Ring paa hans Haand.

Hendes Graad ligesom stilnede i denne nagende, uvisse Spørgen. Al hendes Kval sankede sig om ham alene — hun ligesom stansede ved Tanken om hans Styrke og Vilje.

Hans Kamp maatte jo være hans Kærlighed — hvorfra ellers dens Styrke? Og hun — hun vilde ogsaa søge den samme Steds . . . ofre sig selv for at finde den . . . ofre sig selv for andre, det maatte da være Kærligheden . . .!

Da Karen bragte Te og tændte Lys, fandt hun

hende endnu paa samme Sted — kun med blanke, trætte Øjne.

»Nu skulde Frøkenen drikke den varme Te og saa lægge Dem til Ro,« sagde hun. »Frøkenen ser saa træt og anstrængt ud.«

»Er Fa'r hjemme?« spurgte Thora.

»Nej, han er lige taget ud.«

Thora drak Teen og Karen fik hende til Sengs — og Trætheden bragte hende Hvile!

— — —

Den følgende Morgen vækkedes Thora ved en voldsom Larm.

Raab og Skrig lød fra Gaden og trængte gennem Huset; raa og ophidsede Stemmer, der lød i Kor som fra en hujende Skare.

Ogsaa nede fra Gaardspladsen lød der Larm og Trampen af mange Fødder.

Saa hørte hun den svære Port blive smækket i — og derpaa en øredøvende Raaben fra Gaden.

Angst sad hun oprejst i Sengen og lyttede. Da peb Fabriksfløjten anden Gang, og hun forstod, hvad det var.

Febrilsk kom hun ud af Sengen, gik over Gulvet i sin hvide, lange Natkjole til Vinduet og saa' ned i Gaarden.

Der var tæt af Folk.

Hun hørte dem mudre og trampe dernede. Og henne om Lygterne saa hun skæggede, blege Ansigter i Klynge — og Folk, der gik ind gennem de høje, smalle Døre i Fabrikken.

Det var altsaa de Folk, som det var lykkedes hendes Fader at faa skrabet sammen. Tyskere, Svenskere og Folk fra alle Egne i Landet. Fattige

Mennesker kendte hun — for fattige og forsømte saa de ud.

Hun forstod det ikke rigtig — for var det Tilfældet, saa var de dog skyldfri . . . I alt Fald var det dog alene hendes Fader, der maatte bære Skylden.

Han havde jo jaget de andre bort og lokket disse hertil.

Karen stak forsigtigt sit Hoved ind ad Døren.

»Naa, Frøkenen er oppe«, sagde hun, da hun saa Thora ved Vinduet. »Ja, det er et frygteligt Spektakkel, de laver dernede. Det er næsten ikke til at være i Huset.«

»Er Fa'r dernede?« spurgte Thora.

»Ja, ak ja, han har vist telefoneret efter Politiet.«

»Efter Politiet?«

»Ja, ligesom forleden Aften, da Frøkenen ikke var hjemme.«

Thora stod stiv og tankefuld et Øjeblik. Hendes høje, faste Skikkelse bar prægtig den hvide Natkjole.

Saa syslede hendes Fingre op om Haaret, og hun gik hen for Spejlet og lagde det til rette.

Resolut tog hun en vatteret Kaabe om sig.

»Er Fa'r nede paa Kontoret?« spurgte hun.

»Ja, det tror jeg nok,« svarede Karen ikke lidt forundret, da hun anede Frøkenens Hensigt.

Thora gik ned ad Trappen, ind gennem Stuerne.

Døren til Kontoret var lukket; dog opgav hun ikke sit Forsæt, men bankede paa.

»Kom ind!« hørte hun sin Fader sige, og hun traadte derind.

Fabrikant Hal var ene.

Forbavset og med stræng, spørgende Mine saa han op paa hende.

»Hvad vil Du dog her paa denne Tid!« udbrød han, før hun fik Tid til at sige noget. »Jeg har ikke Tid til Pjank.«

»Jeg hører, Du har telefoneret efter Politiet,« sagde hun skælvende og usikker.

»Ja, de er jo snart ved at rende Porten ind — det Pøbel — Rak.«

»Du maa ikke lade det komme til flere Voldshandlinger mod disse fortvivlede Mennesker, Fa'r. Du maa ikke bringe mere Sorg i deres Hjem, end der i Forvejen er . . . Hold Politiet tilbage, de spreder sig nok selv.«

Hendes Stemme bristede for den særke Sindsbevægelse, hun var i.

Han saa hvor bleg og anstrængt hun saa ud. Det oprørte ham.

»Gaa op til Dig selv!« afbrød han hende. »Har jeg ikke én Gang for alle sagt Dig, at jeg ikke vil høre din Indblanding i Ting, som Du ikke forstaar Dig paa. Gaa — hører Du . . . Jeg har andet at tænke paa.« Han vendte hende Ryggen og gik ud af Kontoret.

»Uh, hvor Du er grusom, Fa'r,« sagde hun efter ham. — Saa sank hun ned paa en Stol og græd.

Noget efter rejste hun sig og gik langsomt ud.

Ude fra Gaden hørte hun, hvor Larmen bølgede frem og tilbage.

Det var Politiet, der drev Demonstranterne fra hverandre.

Hun gik ikke til Vinduet. Hun turde ikke se det.

Oppe paa sit Værelse sad hun længe stum og

upaaklædt. Og Karen stod bøjet over hende og snakkede for døve Øren.

Først op paa Formiddagen, da Maskinernes Larm var det eneste der hørtes, faldt hun til Ro. Og hun gjorde sig saa i Stand til at gaa ud, uden et Ord om, hvor hun gik hen.

Ude var det klart Frostvejr. Den lette, krystalfine Luft gjorde hende godt. Hun aandede den ind, som drak hun Forfriskning derved.

Først gik hun en lang Tur langs Boulevarden, gik sig til Ro og Klaring over sine Tanker . . .

Nu vilde hun for Alvor begynde at hjælpe, saavidt hun evnede, trodse sin Faders Haardhed — bøde derpaa.

Saa gik hun ned mod Fattigkvarteret.

Paa Vejen gik hun op til en Læge. Han var hjemme og Venteværelset var tomt, saa hun kom straks ind.

Lægen var en høj, tynd Mand med et hæsligt, iøjnefaldende Underbid og et mørkt, stridt og pjusket Skæg. Hans lange Diplomatfrakke var slidt og plettet.

Han saa skarp og synlig forbavset paa den indtrædende og bød hende tage Plads.

Der var noget aparte, klogt og iagttagende ved hans Blik, som Thora ikke kunde undlade at lægge Mærke til. Hun blev staaende og bad ham gaa hen og se til den fattige Familie, som hun nu selv var paa Vej til.

Han skrev Adressen op.

»Maaske sender jeg Dem flere Bud,« sagde hun. »De vil nok være saa god at paatage Dem det. Det er nogle fattige Mennesker, jeg gerne vil hjælpe.«

Hun tog to Tikronesedler op af sin Pung.

»Jeg maa maaske betale Dem disse forud,« føjede hun til.

Hun havde faaet en Følelse af, at denne Mand ogsaa var en, der trængte. Og den Overraskelse og Elskværdighed, hvormed han modtog Pengene, sagde, at hun havde gættet rigtig.

»Ja, Frøken, paa alle Maader skal det være mig en Glæde at staa til Deres Tjeneste. Inden Middag skal jeg nok være derhenne . . . Blot De sender mig et Par Ord, naar De har Brug for mig.«

Thora takkede. «Det er et lille Barn,« sagde hun.

Og han fulgte hende ud.

Hvor er Fattigdommen vel egentlig bundløs i en saa stor By, tænkte hun, da hun gik videre. Man kan næppe gaa et Skridt, uden at møde den!

Da hun naaede ind i de gamle, snævre Gader, var det, som hun mærkede, hvor Luften forandrede sig, hvor Lyset blegedes og hvor Skyggerne laa kolde og sorte.

Hun gik rask langs Fortoget, seende sig om i næsten hastige, sky Blikke. I Porten stod et Par Børn. De var snavsede og blaafrosne.

Hun følte den største Trang til at stanse og trykke deres smaa, strittende Fingre mellem sine varme Hænder.

Hun gik over Gaarden — og hvad Mørket den foregaaende Dag havde skjult for hende af Uhumskheder, saa hun nu, og hun gyste derved.

Den fattige Kone tog stille og lidt genert mod hende.

Glarmesteren havde været der og sat Ruder ind,

fortalte hun, mens de to smaa Børn hagede sig til hendes Skørter.

Der var Ild i Kakkelovnen og lunt og varmt derinde.

Thora smilte over at føle, hvor taknemmelige og glade de var, for den Smule, hun havde gjort for dem.

Hun gik hen og satte sig paa Kanten af Sengen, hvori det syge Barn laa.

Det blussede af Feber.

»Lægen kommer her om en Timestid,« sagde hun. »Saa skal vi se at faa denne lille Pige rask og op at lege med sine Søskende . . . og have en fin, ny Kjole paa . . . Her skal vi nu være glade.« Hun tog Børnene ind til sig og klappede deres Haar og Kinder.

De saa paa hende med store, forundrede Øjne.

»Saa længe Deres Mand sidder fængslet og til De selv faar noget Arbejde, skal jeg nok hjælpe Dem,« sagde hun til Konen. »Baade De og Børnene skal have noget Tøj.«

»Ok ja, det har vi været nødsaget til at pantsætte. Den Understøttelse, som vi fik, forslog jo hverken helt eller halvt. Min Mand var saa ivrig . . . Han tog ofte mindre, end han kunde faa — blot for at der kunde holdes saa meget længere ud.«

»Ja, ja, Deres Mand er jo nok en brav Mand, kan jeg forstaa.

»Ja, men altfor ivrig — altfor ivrig. Derfor sidder han nu, hvor han sidder.«

»Ja, ja, men han kommer nok snart ud,« trøstede Thora hende. Og hun gav hende Penge til at løse det nødvendige Tøj hjem for — og en

Tikroneseddel til at leve for den første Uges Tid, saa skulde hun komme igen og se til dem.

Med Taarer i Øjnene tog Konen imod Pengene og sagde:

»Hvorfor skal jeg dog have alle disse Penge mere end nogen af de andre, som trænger lige saa meget som jeg.«

Thora saa paa hende og med et venligt Smil trykkede hun Pengene i hendes Haand.

»Det skal De heller ikke, svarede hun. »Men naar man ikke kan hjælpe alle, saa maa man jo være glad ved at hjælpe dem man kan. Og lad mig nu se, De bruger dem fornuftigt og har det godt, til jeg kommer igen.

Hun klappede Børnene og fik dem til at smile, før hun gik.

I Døren stansede hun og spurgte:

»Hør, sig mig, bor der ikke flere af de strejkende her i Huset?«

»Jo, der gør. Helt oppe paa Loftet bor der en ung Strikkerske. Hun har længe ligget syg af Tuberkler . . . Aah ja, vil Frøkenen ikke nok se op til hende. Den Stakkel, hun har ikke andet, end hvad Folk her fra Huset bringer hende . . . Jeg kan godt vise Frøkenen derop . . . Det er lige her op ad Trappen. Hun hedder Karen Jensen. Det er tredje Dør til højre.«

»Jeg kan nok selv finde det,« svarede Thora. »Tak skal De have.«

Og resolut gik hun derop.

Trods det var højlys Dag, var der mere end halvmørkt deroppe — saa hun maatte famle sig frem fra Dør til Dør.

Ved den tredje hørte hun Stemmer indenfor og bankede paa.

En unge Pige lukkede op.

Hun var høj, slank og blond med et Par blanke, dristige Øjne og en stor, svulstig Mund.

»Bor Karen Jensen her,« spurgte Thora.

»Ja, hun gør,« svarede Pigen. »Men hun ligger i Sengen og er syg.«

Der var noget rask og slagfærdig i hendes Stemme.

»Jeg véd det, og vil netop af den Grund gerne tale med hende.«

Pigen traadte til Side og Thora gik ind.

Det var et lille Loftrum med en Jernseng, et Bord og en Stol. Og noget snavset, gulligt Tapet hang løs og flosset paa Væggene.

I Sengen laa den syge, en ganske ung Pige paa en Snes Aar, udtæret og blaaligbleg, næsten som et Lig.

Thora gik hen til hende.

»Jeg har hørt, hvor syg De er, og hvor smaat De har det,« sagde hun. »Hvorfor jeg gerne vil have Lov til at hjælpe Dem lidt med det nødvendige.«

Den syge saa forbavset paa hende. Thora følte noget lidende, fortvivlet i hendes Blik.

»Tak, men jeg kender Dem jo slet ikke, Frøken,« sagde hun med en tør, tynd Stemme, og der jog en hektisk Rødme over hendes Kinder.

»Det gøres vel heller ikke nødvendig, lille De. Jeg har hørt, hvor frygtelig ene De har det, og vil gerne hjælpe Dem, saa De kan blive rask igen.«

Den syge saa fra Thora til sin Veninde og fra sin Veninde til Thora igen.

»Vel tager Du mod Frøkenens Hjælp,« svarede Veninden paa den syges spørgende Blik. »Du har jo netop ligget og drømt, at der kom saadan en fin Dame, en Prinsesse, og fik Dig ud paa Landet til Foraaret og Sommeren, saa Du kunde blive rask igen. Vil Du værsgod sige Tak. Karen.«

Den syge smilte til sin Veninde, men kun et kort, smerteligt Smil, saa brast hun i Graad, og græd saa stille og saa forpint.

Thora fik Taarer i Øjnene ved dette Syn.

Hun satte sig paa Sengekanten, tog den syges Haand og klappede den ømt.

»Ja, De skal komme paa Landet, skal jeg love Dem og blive rask,« sagde hun. »Nu skal jeg hente Lægen, og saa skal De ikke ligge her længere, men paa Hospitalet, til De bliver saa rask, at De kan komme paa Landet.«

Og hun sendte Veninden ned til den fattige Kone i samme Hus for at sige, at Lægen skulde komme derop, naar han kom.

»Har De nogen Forældre?« spurgte hun, da de var ene.

»Ja, min Fa'r,« svarede hun. »Men han er i Amerika. — Og saa har jeg en Søster et Sted ovre i Jylland og en Broder, som jeg ikke véd hvor er.«

»Har De slet ingen Familie her i Byen?«

»Nej. Havde jeg ikke haft Ellen, tror jeg saamæn, jeg godt kunde have faaet Lov at ligge her og dø af Sult, for jeg har været saa syg i den sidste Tid, at jeg ikke selv har kunnet rejse mig af Sengen.«

Hun tav lidt, anstrængt af at tale.

»Saa var det jo godt, jeg kom nu,« sagde Thora.

»Ja, ja saamæn . . . Jeg har ogsaa ligget og bedt til Vorherre, at jeg maatte blive rask og komme op og ud paa Gaderne og i Skoven . . .«

»Han har ogsaa hørt Dem . . . Han har sikkert ledet mig herhen . . . Bliv nu glad, for nu skal De ikke mere savne noget.«

»Er Frøkenen da saa meget rig?« spurgte hun i stille, naiv Undren.

»Om ikke saa meget, saa dog rig nok til at hjælpe Dem og andre.«

Den syge saa drømmende op mod Tagvinduet — — saa sagde hun:

»Kunde Frøkenen da ikke ogsaa tale lidt med Ellen. Jeg er saa bange for, at hun skal komme galt af Sted . . . Hun har jo intet Arbejde . . . Hun arbejdede ogsaa der paa Hals Fabrik, hvor der er Strejke . . . Men . . . ja, jeg er nu saa urolig derfor . . . men hun har næsten altid Penge . . . naar hun kommer her — og hun kommer hver Dag og bliver hos mig det meste af Dagen . . . og bringer mig noget at spise — og godt til . . . og skaffer mig Medicinen, som en Læge har skrevet op til mig. Ja, ham hentede Ellen ogsaa en Dag, jeg var meget daarlig. Men der er nu alligevel det med Pengene — jeg er saa bange for, hvor hun faar dem fra. Mange Gange har hun flere Kroner — og saa søger hun at skjule det for mig . . . Hun siger rigtignok, at hun faar dem i Understøttelse af Foreningen — men det tror jeg ikke . . . Saa mange Penge har den ikke til hver enkelt . . . Jeg selv har jo saa godt som intet faaet . . . Og jeg har da

betalt mit Kontingent lige saa fuldt som hun . . . Nej, jeg er bange for, at hun gør et eller andet, som hun ikke maa . . . og gør det for min Skyld . . . Og det kan jeg ikke holde ud at tænke paa. For sæt hun kom galt af Sted . . . De vil nok tale med hende, Frøken?«

»Det skal jeg nok — det skal jeg nok, kære, lille De. Bliv nu bare rolig, og vær saa rigtig glad, for nu skal De ikke komme til at mangle noget, saa længe De er syg. Og Ellen skal jeg ogsaa nok tage mig af . . . Hun er jo en rigtig god Pige, synes det.«

»Ja, ak ja, hun er alt for god af sig.«

De hørte Trin udenfor.

Det var Ellen, der kom med Lægen. Han var lige færdig med sit Besøg dernede. Høflig traadte han ind.

»Naa, her har Frøkenen nok en Patient til,« sagde han og hilste forekommen rundt. »Men hun er nok lidt større!»

Han gik hen til hende og følte hendes Hænder.

»Hvor længe har De saa været syg?«

»Jeg har ligget i Sengen den sidste Maanedstid,« svarede hun.

»Ja, men Du har da været meget længere syg, Karen,« bemærkede Ellen. »I over et Aar.«

Lægen hørte til hendes Bryst.

»Jeg har tænkt mig at faa hende bragt paa Hospitalet, saa hun kunde komme sig saa meget, at hun kan komme paa Landet, naar det begynder at blive Foraar,« sagde Thora.

»Ja, det vilde være det bedste, om det kunde

ske,« svarede Lægen, og han fuldendte sine Undersøgelser.

Han skrev Indlægssedlen og lovede selv at ringe Hospitalet op og forhøre om Plads, og saa bringe Bud om, naar Vognen vilde komme.

Den syge laa stille og lod dem ordne alt med sig, som de vilde.

»Saa maa Du love mig at komme tidt ud og se til mig, Ellen,« sagde hun kun. »Ellers kommer jeg til at ligge saa ganske ene.«

Saa gik Lægen, efter endnu en Gang at have forsikret Frk. Hal om, at han til enhver Tid stod til hendes Disposition.

Da de var ene tog Thora Ellens Hænder.

Nu bliver De jo ogsaa ene, naar Deres Veninde kommer paa Hospitalet, Frøken Ellen,« sagde hun. »Derfor vil jeg ogsaa gerne se, om jeg ikke kunde hjælpe Dem, saa De kunde faa noget at bestille.«

Ellen slog undvigende Øjnene ned, saa saa' hun hen paa Karen.

»Ja, jeg har talt med Frøkenen om Dig, Ellen,« sagde Karen. »Ogsaa fortalt hende, hvor god Du har været mod mig . . . Men ogsaa bedt hende hjælpe Dig. Og nu siger jeg til Dig, som Du før sagde til mig: vel tager Du imod Frøkenens Hjælp. For jeg er saa bange for, at Du gør noget galt, Ellen.«

Thora tog hende tættere ind til sig. Og Ellen sænkede sit Hoved dybere og dybere.

»Det vil Ellen ikke gøre, vel?« spurgte hun. »De har vist Dem som en altfor god lille Pige til at ville gøre saadan noget.«

Ellen stod og stred med sig selv. Saa kastede

hun sig pludselig og voldsom ned paa en Stol og græd, stærkere og stærkere.

Thora gik hen til hende.

»Vær nu blot fornuftig,« trøstede hun. Der er jo intet slemt sket endnu, vel?«

»Nej — nej — nu, naar De vil hjælpe mig, kære, gode Frøken, saa er det altsammen vist ikke saa slemt . . . Karen var jo saa syg . . . Hun skulde da have noget at spise, hvis hun ikke skulde ligge her og dø . . . og jeg selv, jeg kunde da heller ikke leve uden Penge. Af Foreningen faar vi jo ingen Understøttelse . . . Og noget andet Arbejde, som vi kunde leve af begge to, har jeg ikke kunnet faa fat paa . . . forsøgt det, det har jeg! Ja, det har jeg! Det véd Du ogsaa, Karen! Og jeg er ingen slet Pige . . . jeg vil ikke være det!«

»Nej, De skal heller ikke blive det! Nu skal jeg se at hjælpe Dem til noget Arbejde eller til en pæn Plads. Vil De være hjemme i Morgen Middag, hvor De bor, saa skal jeg komme hjem til Dem, saa kan vi tale om det.«

»Ja, Tak, det skal jeg nok!«

Og Thora fik hendes Adresse — efter at have lovet Karen at komme op og se til hende paa Hospitalet i Morgen.

Ellen skulde nok blive og hjælpe hende af Sted.

Saaledes gik de kommende Dage for Thora. Hver Dag bragte hende længere og længere ned i Fattigdommens bundløse Dyb. Og hendes Sind fyldtes med Gru over, hvor rædsomt Livet egentlig var.

I hvert Hus i den store By, og vel i alle Byer hele Verden over, sad der stille, fortvivlede Menne-

sker og led, led Fattigdommens fortærende Kval, led og stred til deres sidste Kraft og Haab var ebbet ud — til de gik under.

Under hendes Vandring fra Hjem til Hjem steg det med Fortvivlelsens Rædsel frem for hende.

Det forekom hende haabløst, hvad hun gjorde.

En saadan Dag mødte hun ganske tilfældig Brandt.

De saa hinanden paa Afstand.

Hun mærkede baade, hvor hun rødmede, og hvor hendes Hjærte kom til at banke.

Han skraaede lige over mod hende.

»Hvor det glæder mig at træffe Dem, Frøken Hal,« sagde han rolig og alvorlig. »Jeg har allerede hørt om Deres Virksomhed, og véd ikke, hvorledes jeg skal takke Dem derfor. De er bleven hel populær. Alle de strejkende taler om Dem.«

Hun kunde ikke finde Ord at svare ham. Kun ved et hastigt Blik saa hun, at der laa mørke Skygger om hans Øjne, og at han saa' nervøs og bekymret ud.

»De har i disse Dage været os til stor Hjælp, langt større end De véd,« vedblev han. »De fattigste har som faaet et Haab, og alle noget at tale om.«

Han blev ogsaa tavs. De fulgtes ned ad Gaden.

Saa sagde hun:

»Men det er jo haabløs Gerning, jeg gør. At hjælpe dem alle er jo umuligt. Og kun at kunne hjælpe nogle faa er dobbelt pinlig baade for mig og for de andre, som trænger lige saa haardt.«

Han saa paa hende.

Hun følte det, som segnede hun for hans Blik.

Og han bemærkede, hvor lidende hun selv saa ud.

»Ja, det er haardt at være de fattiges Stridsmand, Frøken Hal; men jeg tror, det gaar med os som med Lægerne, de synes baade ufølsomme og dog følsomme for de syges Smerter.«

Hun kunde ikke svare.

»Mange Dage varer det ikke, før Strejken er endt, kan jeg betro Dem. Vi kan ikke længere. Deres Fader faar Dag for Dag ny Arbejdere . . . Der er ikke andet for os, end at give efter og saa ruste os paany! For vi maa og vi vil sejre, Frøken Hal. Ved Sult dresserer man nok Dyr, véd jeg, men det hænder ogsaa, at disse gør Oprør!«

Thora kom til at mindes sine Tanker om den store Revolution.

Og hun saa dristig op mod ham.

»Ja, tror De ikke, det er Oprøret, der skal til? De sultne maa selv tage sig Brødet!«

»Det er dristigt tænkt, Frøken Hal. Maaske! Derom haaber jeg senere at faa Lejlighed til at tale med Dem.«

Og de skiltes, begge med usikre, flakkende Øjne.

XIII.

En Demonstration.

»Kære Ven, det gør mig oprigtig talt ondt, men jeg tror s'gu ikke, der er noget at gøre for Dig.«

»Du skal ikke sige det for bestemt.«

»Kære, det maa Du da kunne se — Du er hende jo aldeles ligegyldig.«

»Om Kvinder skal man aldrig udtale sig for bestemt. Netop i Kærlighedsanliggender viser de ofte Kløerne mod dem, som tiltrækker dem mest.«

»Ikke Kvinder som Thora, kan jeg forsikre Dig. Men værs'god, forsøg kun! Du har jo paa Forhaand den gamles Samtykke — men forskaan blot mig for at være Vidne. For jeg maa sige Dig, hun er ikke langt fra at have sat mig i Respekt.«

Det var Baron Hult og Hans Tage Hal, der inde i Salonen lidt før Skumringen førte denne Replikveksling.

Hult stod ved Vinduet og saa alvorligt ud paa Gaden. - Han havde endelig bestemt sig til at forsøge sin Lykke hos Thora. Hans Elskerinde Kessy Traubartz var rejst, saa han nu havde faaet mere end Stunder nok til grundig at overveje sin Stilling og indse, at den var mere end slem.

Tage laa paa en Divan og dampede løs paa sin Havaneser. Han havde i denne Sag været et Slags Mellemled mellem sin Fader og Baronen.

»Du blev vist en dyr Svoger, hvis Du kunde faa hende narret paa den,« ironiserede han.

»Aa — nej, Du — jeg er træt og længes oprigtig efter Ro,« hyklede Hult.

En uhildet Latter var Tages Svar.

»Det første, den gamle spurgte om, var din Gæld.«

»Saa — ja, din Fa'r er en magesløs fornuftig Mand.

»Det gør mig ondt, Du; men Du tager Dig ikke rigtig heldig ud i Rollen. Det Ansigt, Du gaar rundt med nu, klæder Dig ikke. Thora har altfor

skarpt et Øje til, at hun tror det,« vedblev han fuldt opsat paa at udnytte Situationens Morskab.

»Der kom din Søster!« afbrød Hult ham pludselig. Fra Vinduet havde han faaet Øje paa Thora, der skraaede over Gaden.

»Det er svært, hvor hun er optaget i den sidste Tid. Hun er næsten ude fra Morgen til Aften,« svarede Tage og rejste sig.

»Du har da vel ikke Mistanke om en Forelskelse?« spurgte Hult og satte et meget betænkeligt Ansigt op.

»Næ, just ikke — men noget vigtigt er der s'gu i Vejen; ogsaa den gamle har fundet det paafaldende. Han spurgte mig i Gaar, om jeg ikke vidste, hvad Thora foretog sig ude.«

Han gik hen til Vinduet og saa de mange Mennesker, der færdedes paa Gaden, holdt i stadig Bevægelse af et Par Politibetjente.

»Der bliver nok ogsaa Opløb i Aften,« bemærkede han.

»Ja,« svarede Hult optaget af Tages Bemærkning om Thoras Udflugter.

»Nu er det vist bedst, jeg stikker af, saa Du kan faa Ro til dine Operationer,« sagde Tage med et ondskabsfuldt Smil og gik ud.

I Korridoren mødte han Thora.

»Hult er derinde. Vil Du ikke holde ham ved Selskab? Blot et Øjeblik, mens jeg skal over paa Kontoret,« sagde han og smuttede forbi.

Thora traadte ind. Hun saa baade træt og bleg ud.

Hele denne Dag og de foregaaende havde hun

været i utrættelig Virksomhed; og hver Time havde afsløret ny, frygtelige Livsforhold for hende.

Hult hilste hende meget ceremonielt, hvilket hun gengældte med et fremtvunget Smil, idet hun straks opdagede hans alvorlige Udseende.

Efter et mislykket Forsøg paa at faa en Samtale i Gang om alt muligt »Ingenting«, vovede Thora en direkte Henvendelse.

»De ser saa paafaldende alvorlig ud, Hr. Baron. De, der ellers altid synes at besidde Sindets Ligevægt. Jeg tør vel ikke spørge . . .« Hun afbrød brat sig selv, da han pludselig rejste sig og kom hen imod hende.

»Aldeles rigtig, Frøken! Jeg har længe været Genstand for en indre sjælelig Smerte.

Thora saa opmærksomt paa ham. Hans kunstlede Tone mislykkedes.

»Hvilket De ogsaa maa have sporet hos mig, da jeg flere Gange har ladet Dem forstaa, hvor dybt et Indtryk, De har gjort paa mig,« vedblev han.

Thora trak Øjnene til sig. Hun formaaede ikke at betvinge en let Rødme fra at brede sig over sine Kinder, hvilket Hult sikkert tydede forkert — da han blev kendelig dristigere.

»De kender min Afstamning og véd, at der blandt mine Aner er Mænd, som har været Fyrsters fortroligste og mest skattede Raadgivere — og for min Karriére som Officer borger mit Navn. Min Slægt har altid været skattet ved Hove og er kendt som dygtige Soldater. Blandt mine Fædre tælles ikke mindre end tre Generaler.«

Med Nød lykkedes det Thora at undertvinge et Smil over dette dumme Menneskes Pral.

»Deres Hr. Faders Samtykke har jeg paa Forhaand opnaaet. At se sin Datter som Baronesse vil være ham en stor Glæde — og for mit eget Vedkommende, kære Frøken Thora, vil det blive mit Livs største og sandeste Lykke at kunne hjemføre Dem som Brud. Tro mig, De vil være en Pryd for min Slægt!«

Han betragtede hende med et eksalteret, spændt Smil, enig med sig selv om, at hvad han havde sagt, maatte være vel sagt.

For Thora blev denne Erklæring ingen Overraskelse. Hun havde allerede længe haft Mistanke om hans Hensigter.

»Hr. Baron Hult, jeg forstaar ikke, hvad der fra min Side har givet dem Anledning til at fatte disse Følelser,« svarede hun, kæmpende med Harmen over hans hykleriske Ord. »Og jeg synes, at jeg flere end én Gang har ladet Dem mærke, at de Følelser, som De har vakt hos mig, ikke er af de fordelagtigste for Dem. At min Fa'r har givet sit Samtykke, haaber jeg ikke maa have vakt for store Forhaabninger — for De maa da med en Smule sund Menneskeforstand have indset, at mit Samtykke kunde en Mand som De aldrig opnaa. Og jeg antager, De kender mig saa godt, at De véd, at min Fa'rs Samtykke uden mit intet er værd.

Hun havde talt bestemt og sluttede med Vægt paa de sidste Ord.

Ude fra Gaden lød pludselig en mangestemmig Larm, der fik dem begge til Vinduet. Hult med et Blik, som en Mand, hvem gode og lange Beregninger til Slut viste sig at fejle.

»Er det Deres virkelige Mening, Frøken Hal?« spurgte han med en dump, haard Stemme.

»Jeg synes ikke at have givet Dem Grund til Tvivl.«

Halvt skjult bag Gardinerne betragtede hun Menneskemængden, som nu havde samlet sig saa tæt, at Politiet med Besvær kunde holde Gaden fri.

»Frøkenen har maaske foretaget sit Valg?« spurgte han noget efter, uden at lægge Skjul paa sin Ærgrelse.

»Hr. Baron Hult, jeg haaber, De overvejer Deres Ord!« svarede hun, idet hun ligesom vendte sig mod Døren for at gaa.

»Om Forladelse, Frøken! De mener, jeg bør betænke, jeg er Gentleman. Jeg takker Dem!«

Tage traadte ind og afbrød derved Situationen. Tavsheden gjorde ham øjeblikkelig klar over, hvad der var foregaaet, og hvorledes Sagerne stod. Han sendte sin Ven et drillende Smil.

»Den bliver nok slem i Aften. Hele Gaden og Pladsen er sort af Mennesker,« bemærkede han og stillede sig hen ved samme Vindue som Hult.

Ingen svarede ham.

Skumringen havde lagt sig tæt over Stuen, kun ved Vinduerne og ud paa Gaden laa Dagslyset endnu graablegt.

Menneskemassen blev tættere og tættere, og de faa tilstedeværende Betjente forsvandt i Mængden, eller blev klemt magtesløst tilbage mod Husrækkerne.

Hver Gang Raabene gentog sig, følte Thora Mængdens Øjne rettede mod Ruden, som vilde de slynge deres Had og Trussel gennem den. Den raa, utøjlede Kraft, der skingrede gennem Larmen og

lyste saa skadefro i deres Blikke, fik hende til at skælve. Sæt de i deres Nød dreves saa vidt, at de i Fortvivlelse tabte Magten over dem selv — saa deres Had krævede Hævn.

Fabrikant Hal kom ud fra sit Kontor. Han var fuldkommen rolig. Næsten en Tredjedel af de strejkende havde allerede i Løbet af de sidste Dage genoptaget Arbejdet, saa han forstod, at han havde sejret.

»Naa, her er Stemningen nok lidt trygget,« sagde han med et bredt Smil og stillede sig hen ved det mellemste Vindue.

»Fa'r, Du har da ikke i Sinde at lade Arbejderne gaa herfra saadan uden videre. De risikerer jo at blive slaaet fordærvet af disse rasende Mennesker?« Det var Tage, der noget efter spurgte.

»Jeg har bedt Hansen om at holde dem lidt tilbage, indtil Politiet kan komme til at ledsage dem.«

Med et gennemtrængende Hvin forkyndte Fabriksfløjten Arbejderne ovre i Fabrikken, at Dagværket var til Ende og for Mængden, at Skruebrækkerne snart kunde ventes.

Et Øjeblik forstummede al Larm — en stærk bølgende Bevægelse sporedes gennem den tætsluttede Skare, der fra begge Sider trængte ned gennem Gaden og samledes i en kompakt Hob udenfor Porten.

»Mon Porten er forsvarlig lukket?« spurgte Tage.

»Politiet er der nede,« beroligede Hal.

»De skulde lade Husarerne sprænge den Pøbelhob,« indskød Hult. »Med en Snes Mand skulde

jeg paatage mig at feje Gaden ren i Løbet af nogle Minutter.«

»Ja, Du skulde i hvert Tilfælde have opfordret Politiet til at gribe noget mere energisk ind. Man risikerer jo om lidt at faa Ruderne slaaet ind,« bemærkede Tage.

Hal svarede ikke. — Det saa virkelig truende ud.

»Nej, skal jeg sige Dig, hvad Fa'r hellere skulde gøre, end at ty til Militær og Politi?« sagde Thora. Hun talte i en lidt bitter og stærk Tone. Endelig var det lykkedes hende at tvinge sine Øjne bort fra Mængden, der tabte sig mere og mere i Mørket derude, og hvis Ansigter kun belystes af Lygtens Skin.

»Du skulde hellere have indgaaet paa at forhandle med disse Mennesker, i Stedet for at have faaet dem saa vidt, som Du nu har.« Hun henvendte sig direkte til sin Fader. »Hvad vilde Du have tabt derved? Intet! Kun kunde Du være bleven nødt til at fire lidt af paa din Rigmands Despotisme og Forfængelighed.«

Det var første Gang, siden deres sidste Sammenstød, at hun atter vovede at angribe sin Fader. Og denne Gang med en Styrke og Sikkerhed, der ikke mindst forbavsede hende selv.

»Forhandle med dem! Det er jo netop derom hele Striden staar,« svarede Hal afvisende.

En voldsom, øredøvende Larm afbrød Talen. Det var en Politiforstærkning, som ankom og bandede sig Vej frem til Porten under Menneskemassens Hujen og Skrigen, der blev vilderere, jo heftigere Politiet trængte paa.

Inde i Gaarden stod Arbejderne samlet i en

Klynge, umælende og viljeløst føjende sig efter enhver Ordre, der af Politiet eller Driftsbestyreren rettedes til dem.

Med maalløse, urolige Øjne lyttede de til den truende Larm, som fra Gaden trængte ind til dem.

Den ledende Politimand gebærdede sig som en stor General. Han holdt Raadslagning med sine to »Overdrabanter«, og de enedes om, at de fra Porten skulde kile sig ind gennem Mængden og trænge den til hver sin Side.

»Ingen bruger Staven, før jeg kommanderer,« paabød han med Værdighed. Men anhold derimod blot de værste af Urostifterne.«

Egenhændig aabnede han den svære Egetræsport, hvorefter tyve store, landligtudseende Kraftkarle rykkede ud, anført af de to tykmavede Vigtigmagere, der i den højtidelige Anledning ikke havde glemt at pynte sig med Kors, og hvad andet Dingeldangel, som i Naade var dem skænket.

Men Demonstranterne veg kun tvære og modvillige — og længe varede det ikke, før Politi og Borgere var indviklet i en ganske gemytlig københavnsk Gadetumult, under hvilken der fyredes med Brandere og kaade, ondskabsfulde Ord, mens man roligt lod sig trænge længere og længere tilbage.

Men da Skruebrækkerne viste sig bag Betjentene, stansede Mængden pludselig og overdængede dem med en ren djævelsk Hujen, og før nogen vidste hvorledes, var Politiets Rækker sprængt og trængt tilbage i fuld Forvirring.

Først foran Porten fik Assistenten atter sine Folk samlet og nervøs ophidset brølede han: »Staven frem!« og en formelig Kamp begyndte.

Thora havde iagttaget det hele. Hun stod med begge Hænder spændt om Vindueskarmen, skælvende af Bevægelse.

»De overmander Politiet,« hørte hun Tage sige lavmælt og ængstelig.

Da splintredes Ruden, hvorved han og Hult stod, af en Sten, som fløj susende mellem deres Ansigter og tørnede med et dumpt Klask mod den modsatte Væg.

Begge veg forfærdet til Side.

»De stormer sikkert Huset!« udbrød Tage endnu mere konfus, mens Hult mumlede:

»Rak — Pøbel, de skulde skydes ned! Lad dem bare komme,« og med en Grimace, der skulde synes modig, trak han en sølvskinnende Revolver frem.

»Pas paa, Barn,« sagde Hal til Thora. »Gaa til Side, hører Du.« Han stod selv dækket, men med en stenhaard, fattet Mine.

Thora hørte ham ikke. Som troldtaget stirrede hun ud paa den vilde, brølende Mængde. Gennem Mørket syntes hun at kende en høj Kæmpeskikkelse, hvis Hoved og Skuldre ragede op over Sværmen. Hendes Øjne klamrede sig til ham. Jo, det var ham. Hun kendte ham paa Bevægelserne, disse stærke, lidenskabelige Haandbevægelser, der saa underligt øgede Ordenes Styrke. Han talte! Hun kunde se det paa hans Holdning, hans Gestus. Og hun syntes at kunne spore, at Menneskemylderet om ham ligesom blev roligere og lystrede hans Bud. — Han var kommen for at afværge Ulykkerne, modig og stærk . . .!

To Sten blev af usynlige Hænder slynget mod

Ruden, hvor hun stod. Den ene traf hende i venstre Tinding, saa hun sank bevidstløs om uden en Lyd, mens den anden med voldsomt Brag knuste den pragtfulde elektriske Prismekrone, som hang midt i Salonen.

Hal og Baron Hult bar hende hen paa Divanen, mens Tage bleg fulgte efter.

»De har dræbt hende,« mumlede han skrækslagen.

»Vist ikke nej,« afbrød Hal ham, idet han med sit Lommetørklæde søgte at stanse det rindende Blod, der i hede, friske Striber bredte sig ud over hendes lighvide Ansigt og klæbede i hendes Haar. »Ring paa Karen . . . Stakkels Barn . . .« og han trykkede et Øjeblik bevæget hendes matte Haand.

Da Karen saa sin Frøken ligge der bevidstløs og blødende, kastede hun sig forfærdet ned hos hende.

»Hvad er der dog sket? Aah, min Gud, min Gud — lille, gode Frøken Thora,« jamrede hun, og den gamle, trofaste Kvindes stive Legeme skælvede i Graad og Angst. »Telefoner efter Lægen,« tilføjede hun og lagde sig paa sine Knæ og vædede Thoras Pande.

Ude paa Gaden kæmpedes der vildere.

»Kommer der ikke Forstærkning, risikerer vi, at de trænger herind,« bemærkede Tage.

»Lad dem bare komme,« svarede Hult. »Det skal komme til at koste en Snes Stykker af dem Livet! Du har vel Vaaben hos Dig?«

De havde begge søgt Dækning helt inde bag Muren.

»Ja,« svarede Tage og trak lige som Hult sin Revolver frem.

Hal var gaaet til Telefonen. Ogsaa inde i Kontoret var der Ruder splintret — og hans Haand skælvede let, da han tog Høretragten ned fra Apparatet.

Næsten umærkeligt slog Thora Øjnene op, og saa med et stumt, fraværende Blik frem for sig, til hun bemærkede Karen, der søgte at lægge en midlertidig Forbinding om Saaret.

»Hvorledes har Frøkenen det? Gør det meget ondt?« spurgte hun i en trøstende Tone.

Et svagt Smil var Thoras Svar, mens Larmen ligesom genvakte alt i hendes Erindring. Hun drejede Hovedet lyttende mod Gaden og satte sig ved Karens Hjælp over Ende.

Der var bleven tændt et enkelt Blus, hvis Lys som et tyndt, gennemsigtigt Slør svøbte sig om alle Genstande og slettede alle Linier og Skygger.

Da funklede de blanke Vaaben i Skæret for hendes Øjne, og klarede med et hendes Bevidsthed. Hun rejste sig helt op og strøg sig nervøs ængstelig over Panden, som for at jage den sidste Uklarhed bort.

Hun traadte et Par Skridt hen imod Hult og Tage, med Blikket fæstnet mod Vaabnene, som de holdt i deres Hænder.

»Hvad har I i Sinde?« udbrød hun og rev med et pludseligt Ryk Revolveren ud af sin Broders Haand. »Synes I ikke, at her er øvet Vold nok?« Hendes Stemme fik Kraft — og hun vendte sig mod sin Fader, der lige kom tilbage.

»Her ser Du, hvad disse tankeløse Mennesker

er rede til at gøre,« sagde hun og rakte Vaabnet frem mod ham. »Til at begaa Mord er de rede! At Du har ført din forstokkede Absolutisme igennem ved at udhungre smaa uskyldige Børn, hvis Klage og Graad har været disse stakkels Mænd og Kvinder større Lidelse, end al din hensynsløse Haardhed, det betyder vel intet for Jer?«

Hal var stanset med en urolig, lidt slappet Mine.

»Skal jeg sige Jer hvorfor? — Fordi I kun kender Fattigdom af Navn! I har maaske nok set fattige, lasede Mennesker, som man træffer dem paa Gaden. Men egentlig tænkt over, hvilken Uendelighed af Lidelser og fortabt Menneskelykke og Kraft Fattigdommen er, har I aldrig! Og hvorfor? Fordi I altid har været mætte. Eders vigtigste Tanke Timer derefter har kun været, hvorledes i bedst kunde blive Maveknebene kvit, og fordi Eders Rigdom har forvandlet Jer fra følende Mennesker til Vellystninge, Fraasere . . . Rovdyr!«

»Thora, det er nok!« afbrød Hal hende.

»Nej, endnu ikke! Nu skal jeg endelig sige Jer hele Sandheden — da I jo ikke forstaar Raabene der udenfor. Eders Egoisme har gjort Jer ansvarsløse! At I ved Eders Handlinger øger Lidelserne, gør Livet endnu kummerligere for andre Mennesker, generer Jer ikke! Om I saa i Eders Herskesyge og Besiddelsesvanvid myrdede dem, vilde det ikke vække en Gnist af Medynk eller Anger hos Jer — selv om I vidste, at I ved hver Mands Død berøvede en fattig Kvinde sin Forsørger og de smaa værgeløse Børn deres Beskytter. Nej, hvorledes skulde I kunne føle det! I, der ikke en Gang formaar at

føle oprigtigt for Eders nærmeste, for Eders Børn, Eders Forældre. — Tag dette som Forklaring paa mit Afslag, Hr. Baron Hult. Jeg vidste, at hvert Ord, De sagde mig, var Løgn og Hykleri. — Det var ene og alene Dem selv, De tænkte paa . . . De trængte vel til Penge, for at kunne vedblive at fortsætte Deres Udskejelser, og dertil skulde jeg uden Hensyn være Midlet! — Og Du, Fa'r, dit forudgivne Samtykke kan i ansvarsløs Egoisme fuldt maale sig med Baron Hults. At Du vidste, at denne Mand var en samvittighedsløs Vellystning, betød intet for Dig, naar blot din Datter kunde blive Baronesse! At jeg var en ung Kvinde, som denne Handling vilde berede et Liv fuldt af Lidelser og Savn, hvis jeg havde været svag nok til at bøje mig derfor, vakte ikke et Øjebliks Betænkning hos Dig — blot din Forfængelighed kunde tilfredsstilles!«

»Ti stille! Er Du bleven forrykt, Pigebarn!« tordnede Hal. »Gaa op paa dit Værelse.«

»Ja, lige straks — blot et Par Ord endnu. Mærk Dig Raabene derude. Det er Tusinder Menneskers Forbandelse, som slynges mod Dig — mod din Absolutisme, som rummer en Grusomhed, der er mere raa, end den vildeste Kannibals Blodtørst, fordi Du og dine hører Kristendommen til! Mærk Dig det — det er Forbandelser, som slynges mod dit gamle, graanede Hoved!«

Da hun havde talt, sank hendes Arme pludselig matte ned, og hun gjorde et Par vaklende Skridt hen mod Divanen, men Kræfterne svigtede hende, og hun segnede om i Karens Arme. Revolveren faldt ud af hendes Haand og hendes Øjne lukkede sig atter i en Besvimelse.

Hal traadte til for at hjælpe med at bringe hende op paa hendes Værelse.

Det var endelig lykkedes Politiet at genoprette Ordenen — ganske uventet var det sket. Hele Skaren var ligesom gaaet bort af sig selv.

»Jeg haaber, Baron Hult, at De ikke tillægger min Datters Ord videre Betydning,« sagde Hal, da han vendte tilbage. »Hun talte i Vildelse.«

Baron Hult trykkede overbærende og slesk hans Haand.

»Hun er dog bleven helt hysterisk,« bemærkede Tage, der nu, da Faren var overstaaet, atter var kommen til Hægterne.

Lægen fandt Thoras Tilstand meget betænkelig og paabød absolut Ro. Den pludselige Feber, som var stødt til, mente han skyldtes mere aandelig Ophidselse end Saaret, der kun var ganske overfladisk, og som nok skulde læges i Løbet af nogle Dage.

Han paalagde baade Hal og Karen at skaane hende for enhver Sindsbevægelse, da selv den mindste kunde faa meget alvorlige Følger.

Da han var gaaet, bad Thora Karen om et Ark Papir, Blæk og Pen.

»Jeg skal kun skrive faa Ord, Karen,« beroligede hun den gamle Pige, der straks begyndte at formane og gøre Indvendinger. »Før faar jeg ingen Ro — og kan ikke sove.«

Hvorefter Karen lod sig overtale.

Og med rystende, mat Haand skrev Thora:

Herr Ejnar Brandt!

Da jeg pludselig er bleven syg og vel i nogle Dage vil blive forhindret i at fortsætte med at

hjælpe de stakkels Mennesker, som De har betroet til min Omsorg, beder jeg Dem med medfølgende Penge at staa dem bi.

Med Højagtelse
Thora Hal.

Kraftesløs faldt hun tilbage i Puderne, som Karen havde stablet op bag hendes Ryg.

»Vil Du saa besørge det?« spurgte hun med svigtende Røst.

Karen læste hastig Adressen. Hvilke Tanker hun gjorde sig, røbede hun ikke med en Mine, men nikkede fortroligt »jo.« Og efter at hun atter havde bragt Thora til rette i den brede, hvidpolerede og gyldenlistede Himmelseng, tog hun moderligt den unge Piges Haand og blev siddende tavs med sine egne troskyldige Tanker og med et kærligt, bekymret Blik, til stakkels Thora sov.

— — —

Samme Aften besluttede Strejkekomiteen at erklære Strejken for tabt og at opfordre alle til straks at gaa i Arbejde igen paa de Betingelser, som Hal i sit sidste Tilbud havde stillet dem.

XIV.

Strejken tabt.

Forsamlingen var talrig. Tætpakket stod den i Salen.

Demonstranterne og Folk fra Gaden var strømmet til. Da Skaren var draget herhen, syngende og under

heftigt Oprør, havde mange sluttet sig til, saa den tilsidst drog frem som en Folkehær under udfoldet Fane. Ganske uventet og pludselig var Fanen bleven løftet midt iblandt dem.

Politiet havde ladet dem Vejen fri, nu de selv drog bort.

Og hvert Hus i de Gader, de drog igennem, genlød af Deres Sang og ophidsende Raab. Det ligesom rev Døre og Vinduer op til hvert Hjem og viste dem det brogede og fattige Proletariat, som i fortvivlet afmægtig Raseri drog forbi.

Og det gøs igennem mangen rolig Borgers Sind og kriblede koldt ned ad Ryggen paa mangen bekymringsløs Bedsteborger ved dette uventede og truende Syn.

De strejkende havde samlet sig i en mindre Sal. Der havde Brandt rolig og klart meddelt dem Strejkekomiteens Beslutning: at Strejken maatte endes. Enhver Tanke om at fortsætte Kampen vilde være meningsløs. Det var jo nu bevisligt rigtig, at Fabrikant Hal, hvad Dag han vilde, kunde skaffe al den Arbejdskraft, han behøvede!

Man hørte paa i Tavshed.

Rundt om sank spændte Læber slappe og modløse fra hinanden — eftersom han talte. For kun saa kort siden havde Oprørets glødende Ild bragt dem til at skrige deres truende Trods op mod Tyrannen, ud mod det Samfund, som stumt og koldt tillod en enkelt Mand at herske, som han lystede, over Hundreder Mennesker.

Stærke Arme slappedes og kendte ej mere den Styrke, som før havde løftet dem, senet og stærke. — Det var, som følte de atter tunge Lænker smedet

om deres Haandled, som var Frihedens stolte Stund — ja blot Drømmen derom for stedse berøvet dem.

Kvinderne sad stille rundt om ved Siden af deres Mænd og græd. Taare efter Taare randt lydløst ned ad deres Kinder. Kun hist og her trængte Graaden frem, saa den kunde høres. Alle sad tavse og hørte paa. Kun deres Miner og fortvivlede Øjne røbede, hvorledes deres Forhaabninger var bristet.

Men der sad ogsaa Mænd, hvis Træk blev haardere og dybere, jo klarere det blev dem, hvad der skulde ske.

Deres Øjne gnistrede Harme og Trods ud over den slagne Forsamling og deres Hænder tog som i Krampe om Bænken, hvor de sad.

En af dem rejste sig, da Brandt havde talt.

Han blev staaende ved sin Plads, bleg og som stivnet af sin dirrende Trods.

»Maa jeg sige et Par Ord, Kammerater,« sagde han kort og ud over Forsamlingen.

Alle vendte sig mod ham.

De kendte ham, og man følte Spænding for, hvad han vilde sige.

Han hørte til de mest radikale blandt de strejkende, vidste man.

»Værs'god, Jens Knudsen har Ordet,« hørte man Dirigenten svare.

»Ja, tal, Jens,« sagde de nærmeste ved ham. Andre ude i Salen raabte:

»Hys, Røde Jens vil tale. Røde Jens har Ordet.«

Røde Jens var hans populære Tilnavn blandt Kammeraterne.

Han var en kæmpehøj, men mager og kantet Mand med et svært, ildrødt Haar og Fuldskæg.

Hans Ansigt var paafaldende blegt, og hans Øjne gnistrede som stikkende i Vrede eller Onde.

Han blev staaende tavs, til der var stille om ham.

Saa løftede han Stemmen. Den kom ikke fuldtonende, men stakaandet og sprukken — som fra et trangt og angrebet Bryst.

»Kammerater! Jeg følte før, der sad mange blandt os, som havde tabt Modet. Kvinder, der græd og fik Mænd til at bøje Hovedet modløst og svagt. Det er efter min Formening det sletteste Parti en Kvinde kan tage i Modgangens Tid. Og dog er langt de fleste Kvinder altid rede dertil. Lad det være noget, der passer de fine og fornemme Damer, der aldrig et Minut i hele deres Liv har været truet af Sult og Nød . . . eller kender, hvad det vil sige for en Kvinde at høre sine Børn klynke af Nød og Sult. Men I Kvinder her, I kender jo alle, hvad Fattigdom og Nød er, derfor synes jeg ogsaa, I skulde være modigere og ikke straks give tabt, fordi vi i første Omgang har lidt et Nederlag. Men derimod kun saa meget mere føle Hadet og Trodset brænde i Jer — og sende Eders Mænd et modigt Blik, fremfor ynkelige og jamrende Taarer. Jeg synes, I burde gøre saa. Og jeg er overbevist om, at der findes nogle blandt Eder, maaske endda mange, der tænker som jeg. For vi maa ikke give tabt nu — kan ikke, aldrig!

Hører I, Kammerater, Mænd og Kvinder, aldrig kan vi give tabt! For vore Menneskerettigheder vil vi stride til det sidste. Stærkere i Troen derpaa og

Begejstringen derfor maa hver Kamp gøre os! Selv Nederlaget, tror jeg, rummer noget af Sejren — blot man ikke lader sig kue deraf. For ingen sejrer, uden selv at lide Tab; derfor maa vi vedblive at kæmpe. Sejrens Dag er os maaske nærmere, end nogen i Øjeblikket tror.

Men Kammerater — der var en Ting, jeg særlig følte Trang til at sige, før vi skilles — for maaske nogle af os aldrig oftere mødes her. Og det er: Naar vi nu atter i Morgen møder op — udenfor Fabrikantens Dør — som en Hob Straffefanger for deres Inspektør, før de gennes ind bag Fængslets Mure — nogle maaske for aldrig mere at slippe ud igen, saa er der rimeligvis mange blandt os, der ikke en Gang vil blive sluppet ind, men jaget bort som gale og farlige Hunde. De af os, som har været de dristigste, de modigste, for os vil der ikke være Brød at faa dér, hvor vi maaske har trællet for det i mange, mange Aar! Jeg for mit eget Vedkommende venter det. Og mange af Eder maa være belavet paa det samme . . .

Hvis der er nogen retfærdig og kærlig Vilje over Livet, saa skænkes der os vel ogsaa et eller andet Sted Arbejde for Brødet til vore Hustruer og Børn. Men, Kammerater, vi maa belave os paa det værste! Fabrikant Hal er ikke den eneste Arbejdertyran. Der gives en hel Verden fuld — og alle vil de være rede til at staa hinanden bi mod os.

Derfor, unge Kvinder og Mødre, græd ikke nu. Ingen af os kender Summen af de Lidelser, der maaske endnu venter os!

Og derfor Kammerater, unge og gamle, ja, det lyder maaske underligt, da jeg sikkert er en af disse,

der vil blive sparket fra Døren som en Hund, men jeg kan ikke andet, end jeg maa sige det — for vor Ydmygelse er saa stor og vor Straf saa grusom, at det jo maa faa Blodet i os til at stivne af Had og Hævn! — Hvorfor svigte hinanden nu, da det jo kun er saa usselt, hvad der bydes dem, der atter vil tages til Naade. Hvad om vi vedblev at staa som de usvigelige Fæller, vi har været i denne Tid. Hvad om vi alle hævdede at ville dele samme Skæbne og var rede til at lide Heltedøden for vor Sag og vor Troskab. Hvad om vi kun modtog denne ydmygende Naade, som nu bydes os, hvis vi alle maatte faa Lov at ydmyge os derunder; men derimod nægtede at modtage den, hvis nogen af os blev jaget bort.«

Der havde været Stilhed i Salen, som en tung dragen Aande havde den sænket sig ned over Forsamlingen saa lydhør, at Folk rundt om hørte hverandre trække Vejret.

Nu bristede den dybt i deres Bryster. Som smaa eksplosive Brud steg det op rundt om, steg tættere og stærkere til det lød i begejstrede Raab!

Røde Jens' Øjne lyste store og hede mod dem. Hans Hænder slog Luften i krampagtig, knuget Styrke. Hans Legeme ligesom rakte og rakte sig højere og højere over Forsamlingen.

»For Brødet, Kammerater, maa vi da kunne trælle os til et andet Sted ogsaa! Verden er stor og Arbejde gives der vel overalt! Tænk, om vi var saa stærke, at vi enige kunde bringe dette Offer for vor Sag og for vor Kammeratskab!«

Ubemærket blev Døren, der skilte de to For-

samlinger, aabnet. Og som to Strømme, der mødes, gled de over i hinanden, bølgende og larmende.

Nogle brølte »Leve« for Røde Jens. Andre vilde tale efter ham.

Alt ligesom druknede i en forvirret, døvende Larm.

Og Røde Jens gled bort blandt Strømmen.

Osvald og Jonna havde siddet nær ham. Osvald med Jonnas Haand i sin. Hun havde mærket, hvor den knugedes og skjalv, følt, hvor Ordene ligefrem dirrede gennem ham.

Nu rejste han sig, traadte op paa Stolen, hvorpaa han havde siddet, og søgte at bringe Forsamlingen til at høre.

Men den larmede og stredes ligesom et Hav under Stormen.

Kun de nærmeste hørte, at han vilde slutte sig til Røde Jens' Mening og var rede som han.

Da dukkede Brandt frem paa Tribunen. Og Osvald veg ned ad Stolen. Han ventede ligesom at høre det, han selv vilde have sagt, hævdet af ham.

Hans Øjne hagede sig fast ved Brandt. Han syntes, han var saa underlig rolig, saa behersket i sine Bevægelser, som han stod der bred og selvsikker midt i den larmende Mængde. Men alligevel ligesom lidt bleg og anstrængt.

Rolig og med en mægtig Røst bad han dem høre efter.

Han var ikke af Jens Knudsens Mening. Den var mere modig end klog tænkt. Og han takkede baade Jens og dem alle for det Mod og den Udholdenhed, de havde udvist under Kampen. Hvad Komiteen nu havde bestemt, var efter hans Opfattelse

det eneste, der var at gøre. Og han opfordrede alle til at rette sig derefter. Vel vilde det blive haarde og ydmygende Betingelser, men trods det, vilde det dog ikke vare længe, før de atter var rede til ny Kamp. Hver Dag skulde bruges til Udbredelsen af deres Organisation og til Erhvervelse af Kampmidler. Hver maatte atter optage Strædet for deres Sag ude blandt Kammeraterne. Saa skulde Sejrens Dag nok komme!

Det var den bedste Maade, hvorpaa de kunde styrke og udbrede de socialistiske Ideer og vække Arbejderne til Forstaaelse af deres store, hellige Sag! Frigørelse for Kapitalismens Aag!

Vel indsaa han, at nogle af de bedste og modigste Kammerater vilde blive smidt paa Døren. Dem vilde Organisationen og Kammeraterne sikkert søge at hjælpe saa godt deres Evner formaaede, indtil de kunde faa nyt Arbejde.

Ingen maatte tabe Modet! Sejren vilde komme! Og Samfundet falde for deres utrættelige Stormløb!

Nu var der snart Valg til Rigsdagen. Partiet vilde om kort Tid begynde Valgkampagnen, og da skulde Arbejderne nok fortælle, hvor stærke de allerede stod.

Der hørtes enkelte Modsigelser, men tilsidst var det, som alle beherskedes af hans Mening.

Og han endte Mødet med et kraftigt Hurra for Socialismen!

Det varede en Stund, før Folk rørte paa sig. De blev siddende og staaende paa samme Plads, som var de imod at gaa fra hinanden og bort til det, som ventede dem.

Osvald blev siddende ved Jonna uden at mæle

et Ord. Og hun blot saa paa ham og undrende rundt paa de andre. Hun følte en stille, indre Gru ved den Tanke atter at skulle begynde Arbejdet den følgende Dag paa denne ækle Fabrik. Ja, hun sad og fik Taarer i Øjnene ved Tanken derom.

Mindst af alt havde hun Lyst til at begynde paa det Arbejde igen.

Ogsaa Osvald nærede en trykkende Følelse.

Der sneg sig over ham en Slags Modløshed, der en Stund berøvede ham den brændende Begejstring og det oprørske Mod, som han nylig havde følt, da Røde Jens talte.

Det var ham saa underligt at høre Brandt tale saa behersket, saa lidet revet med af denne ansvarsfulde og triste Stund.

Hans Tillid til og Stolthed for ham gav ligesom hans Ord en uimodstaaelig Magt over hans Tanker, og havde faaet ham til at bøje sig derfor.

Men det gjorde ham tavs og modløs.

Han saa Taarerne i Jonnas Øjne og følte i et Blik som et bedende Barns, hvor hun var fuld af Bekymring. Hun ogsaa —

»Ja, Jonna, nu er det jo afgjort,« sagde han. »Vi maa bøje os og bære den Skæbne, som Kampen nu drager efter sig.«

»Tror Du, vi bliver jaget bort i Morgen, naar vi kommer og spørger om Arbejde?« spurgte hun næsten febrilsk. Og hendes Øjne var store og drømmefulde.

»Jeg bliver det i hvert Tilfælde nok. Du og Mo'r kan maaske blive taget til Naade igen.«

Hun spurgte ikke mere, men tav som den, der har saa meget at sige, men ikke tør.

Folk var begyndt at forlade Mødet. Først Demonstranterne fra Gaden. Det var, som bar de Larmen med sig ud.

Der blev saa tyst inde i Salen, saa knugende trangt, som kun de, der har lidt en Skuffelse, et dybt Tab, føler det.

Saa begyndte Par efter Par at gaa bort. Mænd med Hustruer, unge hjemløse Kvinder, unge fattige Mænd og gamle Enker, der stod ene med Børn og Hjem.

De gled ud gennem den brede Dør, som førte Vejen, de gik, mod uafvægelige Lidelser.

De gik som Mennesker, der er forladt af alt og alle og føler sig den haardeste Skæbne i Vold.

Jonna og Osvald havde ogsaa rejst sig.

Ved Døren stod Madam Sundborg og ventede paa dem.

Hendes Ansigt var saa graagult og hendes Øjne saa' saa forskende og uroligt mod hendes Søn.

Hans Øjne gled svagt bort under Moderens Blik.

»Skal vi gaa hjem nu?« spurgte hun.

»Nej, jeg bliver her noget længere,« svarede han. »Men Du og Jonna kan jo gaa, saa kommer jeg senere.«

Hun stod og saa paa ham med sine moderbekymrede Øjne, som vilde hun granske, hvor dybt dette Slag havde ramt ham.

Han søgte at dække sig saa godt han formaaede.

Og han fulgte dem ud til Trappen. De gik stille bort som de andre.

Ene blev han staaende en Stund ved Døren og saa' sig om blandt dem, der var bleven tilbage.

Ovre ved Væggen fik han Øje paa Røde Jens.

Han stod op og talte. Og om ham ved nogle Smaaborde sad nogle af Kammeraterne og hørte paa.

Osvald drev derover.

»Nej, Kammerater! Det er Harmen! Gengældelsesprincippet vi skulde tage op som Vaaben mod dem.«

Det var de første Ord, han hørte. Og de tog med et hele hans Sind fangen.

»Med de Kampmidler, som vi kæmper nu, vil vi kun opnaa at udvikle os selv til Sultekunstnere paa saa og saa lang Tid. Det vil aldrig lykkes os at rokke Kapitalismen det ringeste Gran i Magten over os. Skal Kampen paa denne Maade som nu føre til noget, maa alle Arbejdere staa organiserede i alle Lande hele Verden over. Ja, Negere, Kinesere — og alle Slags Vildmænd med, hvis ikke Kapitalismen en skønne Dag skal importere Arbejdskraft mod os!

Men indtil da maa vi tage Harmen og Gengældelsen med som Kampmiddel, siger jeg. Ellers naar vi aldrig andet end Nederlag, Ydmygelser og Sult og Savn ved vore Kampe.

»Nej, Ild og Død og Ødelæggelse over dem og det forbandede Samfund! Det er vort eneste Magtmiddel nu, som vil øge en virkningsfuld Indflydelse paa dem. I Stedet for i Morgen at møde op som en Flok Trældyr, skulde vi lægge en Bombe under hans Palads eller svie Fabrikken af over Hovedet paa ham og alle hans Lige. Saa grunlagde vi Revolutionen. Og det nuværende Samfund vilde styrte sammen med samt sine pengestærke Støtter.«

Af de Folk, som sad om ham, var der nogle, som gav tilkende, at de tænkte som han.

Andre sad blege og skræmte ved de voldsomme Ord.

Lige ved ham sad en liden bleg og mere mager end spinkel Kvinde. Hun var klædt som de andre Kvinder, fattig og enkelt, dog var hun iøjnefaldende, fordi der var noget sirligt, noget grundpropert over hendes Person. Og saa var hendes Ansigt regelmæssigt med en skarp, næsten smuk Profil. Et svært, brunt Haar laa saa frisk og velplejet om hendes Hoved.

Det var Jens Knudsens Kone, Klara.

Hun sad med et Par store, brune Øjne og lyttede til hvert Ord, Manden sagde. Og de fyldtes som af en anelsesfuld Angst for hans voldsomme Tanker. Hun kendte ham jo bedre end disse Mennesker, der sad om dem. De blot hørte efter eller ikke hørte efter, som de behagede.

Hvert Ord, han sagde, vidste hun var en Del af hans Sjæl. Draaber tappede af hans Blod.

Og han stod ikke der blot for at sige noget og gøre sig bemærket, men for at vinde Folk for sine voldsomme Tanker.

Hun forstod, at nu maatte det være kommen til Gennembrud hos ham — alt det, han havde baaret og grublet paa den lange Tid.

Nu havde han taget Beslutningen! Nu vilde han begynde Kampen for sine hellige Ideer paa sin grufulde Vis.

Hendes Læber stivnede i Spænding og Gru.

Osvalds Blik faldt paa hende. Han kunde ikke faa sine Øjne fra hende og denne høje, underlige og blege Mand med de ildfulde Træk og den høje,

hvælvede Pande samt den fanatiske Glød i det stærke Blik.

Hvor maatte hun ikke helt tilhøre hans mægtige Vilje.

»Derfor syntes jeg,« vedblev Røde Jens, »at de modigste af os, dem, der virkelig har sat mere end blot Forhaabningerne ind paa at vinde Sejr for vor Sag, at vi, hvem Kampen derfor er bleven hele vor Person, hele vor Sjæl, at vi skulde gøre et baade dristigt og ogsaa mægtigt Skridt frem til Fuldbyrdelse. Vi skulde danne et Forbund, en Sammensværgelse, hvis Maal og Midler kun skulde gaa ud paa at underminere Samfundet, som man underminerer en Kæmpebygning, et Fjæld med Tusinder Minegange og Tusinder Dynamitbomber.

Er der nogle af Jer, Kammerater, der tør og vil være med til at danne et saadant anarkistisk Forbund, om jeg tør kalde det saaledes? Hjælp mig med at grundlægge det og paabegynd Agitationen derfor!

Jeg har tænkt mig, at det baade skulde gælde Mænd og Kvinder. Blot et Par Stykker af Jer, og vi vil begynde at hverve Fæller og saa tage Kampen op for os selv.«

Han saa' sig om blandt den lille Kres, der sad eller stod om ham.

Hans Øjne straalede med en vidunderlig, lidenskabelig Glans og hans Læber var aabne, som kaldte de endnu.

En lille spinkel Mand med et pjusket, tyndt, mørkt Haar og et Par store, skarpe, sorte Øjne rejste sig.

Han talte kun daarligt dansk. Alle kendte ham. Det var Polakken Komir Polowensky.

»Ja, Kammerater,« sagde han, »hvad Jens Knudsen her har sagt, er det sandeste, som endnu er sagt under denne Kamp. Skal vi vinde Sejr, maa vi tage Kampen op paa den Maade, som han har sagt. Det nuværende Samfund er et Bjerg, der spærrer os Vejen. Og vor Sag — Frihedens Sag — stanses af Bjerget. Skal det lykkes os at føre den videre, maa vi sprænge os frem, Stykke for Stykke, til vi har trængt os igennem! Jeg for min Part er rede, har været det længe, til at staa Dig bi, Jens Knudsen, og mange vil sikkert følge os.«

Nu rejste Klara sig ogsaa.

»Ja, Jens, Du véd, at ogsaa jeg vil være med Dig og aldrig svigte,« sagde hun og saa' op paa ham med en Kærlighed, der fik den blege Mand til at smile.

»Tak, Klara! Jeg vidste det,« svarede han og hans store, magre Haand tog om hendes lille fine.

Da følte Osvald sig ramt af Polakkens Blik.

Han følte det rettet mod sig som en direkte Opfordring til ham om ogsaa at være med. Og i et Nu huskede han alle sine Taler, alle disse varme, glødende Ord om Kampen og Kammeratskab.

Usikker trak han Øjnene til sig, som følte han nu en Anklage for sin Nølen i den andens Blik. Men han blev dog staaende ubevægelig et Øjeblik, mens Blodet steg ham til Hovedet og hans Sind fyldtes med en knugende Angst for sine egne Tanker. Han havde jo ofte selv fundet, at deres Kampmidler var altfor ringe i Forhold til Modstandernes. Ja,

tilmed ogsaa følt noget haabløst i deres Kampe mod denne overmægtige Kapital.

Nu skælvede han derfor, skælvede som den, der skælver i Angst for sig selv. Og dog — nej! Hvad var det egentlig disse Mennesker vilde?

Havde han forstaaet dem rigtig? Var det ikke Brand og Mord, de vilde indvi som Kampmiddel for deres Sag?

Begynde Revolution! Den, som han jo saa ofte selv havde sysselsat sine Tanker med. Den, han havde drømt om og længtes efter snart maatte komme.

Nej, nej! Nu kunde han ikke!

Nu, da han hørte dens Kalden, forfærdede den ham mere end tændte Blodet i Brand — Voldshandlinger og Drab!

Han kunde ikke nu!

Det var jo Forbrydelser, disse Mennesker vilde.

Det vilde kun kalde Straffen og Ødelæggelsen ned over dem.

Han saa' et Par andre Mænd rejse sig og slutte sig til dem.

De vilde ogsaa — —

Han følte som raktes deres Hænder mod ham, og som frygtede han for, at de skulde holde ham fast og tvinge ham til at være med, ilte han bort over Gulvet.

Han næsten mere løb end gik. Det var ham, som følte han Latter og Haan bag sig — før han naaede Trappen.

Og i fuld Spring satte han ned over.

Nede i Porten løb han lige mod en høj, kæmpestor Skikkelse. Den spærrede som en mægtig Skygge.

»Hov, hov, er det ikke Sundborg?« lød det.

Osvald stansede i et Sæt. Det var Brandt.

Hans Opmærksomhed blev grebet af det fremmede, ukendte Tonefald i hans Stemme. Det lød saa træt — ja næsten bedrøvet.

»Det er en vældig Fart, De har oppe. Man skulde tro, De var mørkeræd.«

Osvald stod og rokkede og skjalv.

»Jeg vilde blot se, om jeg kunde indhente min Mo'r og Jonna,« svarede han.

Brandt sagde ingen Ting, men gik ud af Porten og Osvald fulgte efter.

De fulgtes et Stykke henad Gaden uden at tale.

Saa sagde Brandt.

»Ja, Sundborg, saa er den Kamp jo sluttet! Nu kan vi begynde at berede os til den næste — og saa til Valgene. Ja, Valgene! Der er det, vi skal hente Oprejsningen! Der er det, vi skal føre Hovedslaget for vor Sag. I Landets lovgivende Forsamling skal Arbejdernes Krav lyde, og alle undertrykkes og lidendes med! Paa disse Felter er det, vi nu først og fremmest maa arbejde! Og jeg tror, det forestaaende Valg vil bringe os et godt Resultat.«

Hans Stemme klaredes atter. Den fyldtes af Styrke og Tro.

Osvald svarede kun med en uforstaaende Mumlen.

»Ja, ja, Valgene!« lød det i hans Sind. »Det er Vejen . . . Nej, nej, Revolutionen! Hævn og Gengældelsen, det er det eneste rette Middel!« klang det igen.

Brandt saa' iagttagende ned paa ham.

Saa saa' han, hvor han var bleg og dirrende, og han bød ham rolig og venlig Haanden til Farvel.

»Tak skal De have, Sundborg, for Deres Mod og Opofrelse under Strejken. De har været baade mig og Deres Kammerater til stor Hjælp. Skulde De komme til at trænge til gode Raad og Bistand, saa kom kun trygt til mig. Det skal være mig en Glæde at staa Dem bi.«

Og de gik hver sin Vej. Brandt med tunge, stærke Skridt. Osvald jagende og nervøs.

Saaledes traskede han gennem den ene Gade efter den anden, Time paa Time. Mere end én Gang var han naaet frem til deres Dør, men han kunde ikke gaa op.

Det var, som brændte det i Sjælen paa ham. Og han traskede videre, til Natten laa tæt og mørk over Byen.

Paa en Bænk nede ved Søerne segnede han ned af Træthed.

Han kom til at tænke paa sin Fader, der havde slidt sig op derinde paa Fabrikken, slidt sig en Dødssot til.

Den samme Stilling havde været ham tilbudt, det samme Liv ogsaa! Han havde afslaaet det, og nu var det rimeligvis forhindret for stedse. Men nu sad han ogsaa her som den brødløse paa en Bænk midt i en stor og ubarmhjærtig By.

Saa tænkte han paa sin Moder og paa Jonna.

Han fik Taarer i Øjnene og en voldsom Graad trængte sig frem.

Han saa' sin Moder for sig, som havde hun været død og viste sig i et Syn for ham.

Ja, hvor saa hun egentlig afkræftet, gul og mager

ud. Hvor maatte hun ikke have lidt baade Smerter og Savn i dette lange Liv — for hans Faders Skyld og hans egen.

Blodet bankede i hans Bryst af Angst for at miste hende.

Hun saa' jo saa forpint ud — — Hvis hun døde?

Og Jonna! Hans Bryst svulmede op af Længsel efter hende. Hvor han elskede hende! Hos hende følte han, at Modet og Kræfterne var at vinde. Hos hende og hans Mo'r. Ja, havde de ikke levet, da vilde han have sluttet sig til dem, været med til deres anarkistiske Revolutioner. Men nu kunde han ikke. Han skyldte baade sin Mo'r og Jonna sine Kræfter og sit Liv. For dem vilde han stride, og med dem vilde han kæmpe — for deres store Sag!

Han rejste sig og gik roligere hjemefter.

Der sad Madam Sundborg og ventede. Jonna laa i en rolig og tryg Søvn.

Madam Sundborg saa prøvende paa ham, men han mødte rolig og glad hendes Blik.

»Du ser anstrængt ud, Osvald,« sagde hun.

»Det gør Du ogsaa, Mo'r,« svarede han.

Og han kyssede hende og sagde »god Nat!«

Et Øjeblik efter stod han bøjet over Jonna, der laa og sov som om intet som helst var sket.

Saa kyssede han hende paa Panden og lod sin Haand glide over hendes Haar.

Og stille gik han ind til sig selv.

XV.

Fabrikant Hal holder Strafferevue.

Ved Ellevetiden næste Dags Formiddag stod Madam Sundborg og Jonna paa Trappen udenfor Fabrikantens Kontor.

De stod midt i Rækken af de overvundne Arbejdere og Arbejdersker, tavse og ængstelige som Kammeraterne omkring dem, og ventede paa deres Tur til at faa Foretræde.

Hver Gang en kom ud fra Kontoret, søgte deres Øjne at udfritte hvilken Lod, der var bleven vedkommende tildelt — og det viste sig, at det ikke var faa, som nu maatte undgælde. Driftsbestyreren havde ved Hjælp af nogle skamløse Kammeraters Angivelse forfattet en Proskriptionsliste, efter hvilken Fabrikant Hal, assisteret af sin Søn, nu holdt Dom over fattige, udpinte Mennesker.

Gengældelsens Time var kommen. Med en haard, skaanselløs Ro afgjorde han hver enkelts Skæbne — og gav kun haanske og bitre Ord til Svar paa de Bønner, som fortvivlede Mødre og nedbøjede Mænd rettede til ham.

Osvald var ikke blandt dem.

Efter en søvnløs Nat havde han klart og roligt indset hvilken Lod, der ventede ham, hvis han gik derhen. Ligefrem og rolig havde han forklaret sin Moder og Jonna det. De kunde ikke være i Tvivl om Udfaldet. Og hvorfor skulde han lade sig krænke ved at udsætte sig for denne Ydmygelse.

Han havde fulgt dem til Porten og var saa gaaet sin Vej for at søge Arbejde andet Sted.

Jonna følte sig forknyt, som et Skolebarn, der følges til Skole. At hun atter skulde stænges inde der bag de høje, hæslige, fængselsagtige Mure i det blege, fattige Lys og den støvfyldte, oljestinkende Luft tyngede i hendes Bryst med en Følelse, der hvert Øjeblik truede med Graad.

Hele hendes tidligere Liv hørte nu Fortiden til, hendes Kærlighed havde sat Grænsen derfor. Hun følte sig ikke længere som et misrygtet, forkuet Proletarbarn, hvis Moder var Skøge og hvis Fader var Dranker og Ladegaardslem.

Nej, hun stod der i Rækken som en ung, enogtyveaarig Kvinde, der følte Livets Glæde, Livets skønne Længsel banke i sit Bryst. Og netop derfor følte hun, det var tungt, saa meningsløst atter at skulde begynde dér, hvor Fortiden havde sluppet hende. Det ækle, møjsommelige Slid ved de larmende Maskiner blandt de magre, brysttrange, gustne Kvinder var jo ikke længere nødvendigt. Hun var jo blot kommen der for at blive fri for sin Moders Tyranni.

Og det var jo nu lykkedes hende!

Derfor følte hun det ogsaa som en Uretfærdighed af Osvald at stanse hende i hendes Længsel, og holde hende tilbage fra Maalet, som hun havde sat sig, fra Fremtiden, som lokkede og lovede Fuldbyrdelse af alle hendes Drømme.

Saa' han da ikke, at hendes Ungdom og Skønhed spaaede lutter Sejr og Triumfer? Hvorfor kunde han saa tvivle? Han elskede hende dog saa inderligt og stred med al sin Kraft og Længsel for hendes Fremtid!

Forstod han da ikke, hvad der truede hende

ved atter at blive Arbejderske paa denne Fabrik: at hendes Ungdom og Skønhed vilde visne i dette solfattige Rum med jerngitrede Ruder, at al hendes Længsel og Lykke maatte dø, vilde dræbes i dette Fængsel, og at hun i Løbet af faa Aar vilde blive ligesaa hæslig og skrumplet som disse Kvinder, hun stod midt iblandt.

Hun løftede Blikket og saa fra Ansigt til Ansigt.

Hvor var de dog frastødende. At disse udslidte og forpinte Kvinder ogsaa havde været unge med Fremtidsdrømme som hun selv, følte hun ikke. Hun kunde ikke lide for andres Fattigdom, nu hun vilde være fri!

Nu da hun følte Glædens usigelige Længsel og Ungdommens og Skønhedens jagende Lyst derefter.

Og i sit stille Sind ønskede hun, at hun maatte være blandt dem, der blev vist bort — — saa var der dog maaske Haab!

Hvis ikke, da skulde hun tvinge Osvald til at høre sig.

Naar han ikke længere arbejdede her, var det jo ganske meningsløst, at hun skulde det.

Hvor var hun ked af det. Hun kunde have løbet bort, saadan følte hun det.

»Næste Gang bliver det Dem, lille Frøken,« bemærkede Portneren og lagde uden videre Haanden fortrolig paa hendes Skulder og rev hende med et Sæt ud af hendes Tanker.

Og med et forskræmt Blik til Madam Sundborg gik hun derind, da Døren atter blev aabnet.

Hans Tage Hal var bleven ene i Kontoret og med en hoverende, beregnende Mine sad han og bredte sig i sin Faders bredarmede Stol. Men da

han saa', hvem der traadte ind, faldt han uhjælpelig ud af sin Rolle og hans Ansigt blev et stort, fidel Smil.

Han havde ventet hende. Alene af den Grund havde han ikke en eneste Gang forladt Kontoret.

Her kunde han da endelig faa Lejlighed til at tale med hende — og tillige faa ham, denne Sundborg, varpet bort.

Osvald Sundborg stod der med spærret Skrift paa Listen, der laa udbredt foran ham paa Bordet.

»Træd kun nærmere, Frøken,« hilste han yderst forekommende og rejste sig. »Værs'god sæt Dem ned,« tilføjede han galant og skød en Stol frem.

Hun satte sig forlegen, med sine store, ovalbuede Øjenlaag dybt sænkede, mens Blodet jog til hendes Kinder.

»Er De nu endelig bleven ked af Ferien, lille Frøken,« spurgte han og tog atter Plads lige overfor hende og slugte hende med begærlige Øjne.

Hvilket prægtigt Haar; hvor ærgrede det ham, at disse svære Fletninger var knyttede saa faste og skødesløse. Hvilket misundelsesværdigt Objekt vilde det ikke være for øvede Hænder. Hvilken fortryllende Pryd vilde det ikke kunne danne om det fine, smukke Ansigt med de kulsorte Øjenbryn og de bløde, jomfrubuede Kinder, tænkte han. Han følte sin Attraa hed og stærk og saa sig i Fantasien allerede som Besidder af hende, mens han i de hastige Sekunder lod sine Sanser nyde deres Lyst og blottede hendes Skønhed for sit ukyske Blik.

Han fulgte Halsens og Skuldrenes vigende Linjer — og Brystet, hans Øjne ligefrem fornemmede de blegrøde, friske Vorters kyske, legende Smil og

den rosenhvide Hud, der løftede dem saa stolte og unge. Og Hofterne, hvor buede de ikke smækre og forvovne, som hun sad der paa den haarde Stol — selv den tykke graa Kaabe kunde ikke slette deres bløde, dragende Fylde.

Men nogen frivol Hentydning vovede han ikke. Det var, som skræmtes han tilbage derfra — som bøjede hendes jomfruelige Sarthed hans Attraa til slavisk Beundring — til et indre, herskende Begær.

»De ønsker atter at fortsætte Arbejdet her paa Fabrikken,« tilføjede han og saa paa Listen, at hun var anført blandt de dømte.

»Ja,« svarede hun og rødmede endnu stærkere for hans Blik.

»Alle Deres Synder skal være Dem tilgivet. De kan begynde i Morgen, om De har Lyst.«

Han slog uden videre Omsvøb en Streg over hendes Navn paa Proskriptionslisten.

»De staar ellers opført her blandt Rebellerne, men en saa ung, smuk Kvinde, som De, kan næppe være farlig. Og det er mig en Fornøjelse at kunne efterkomme Deres ringe Ønske.«

Han rejste sig og gik et Par Skridt hen imod hende.

»Hvor De er smuk,« sagde han smilende. »Altfor smuk til at arbejde paa en Fabrik. Gives der virkelig ikke nogen bedre Beskæftigelse.«

Jonna veg helt tilbage mod Døren og blev raadvild staaende. Med et hastigt, ængsteligt Blik havde hun set hans Ansigt og Smilets griske Attraa deri.

»Jeg kender Dem godt, Frøken Elsted,« vedblev han. »Jeg har saa længe lagt Mærke til Dem . . .

Lad Dem endelig ikke skræmme — jeg vil Dem ikke noget ondt. Men jeg har saa ofte tænkt paa, at det var Synd, at en saa smuk Kvinde, som De, skulde tjene Brødet ved en saa tarvelig Beskæftigelse. Jeg har ofte haft Lyst til at tale til Dem derom, men har ikke haft Lejlighed dertil før nu — De vilde kunne gøre mig lykkelig, hvis De tillod mig at gøre Deres Bekendtskab — og jeg skulde da hjælpe Dem i en bedre Stilling.

Hun greb hastig og skælvende i Dørtaget. En kold Gysen rislede gennem hendes Legeme.

»Maa jeg ikke møde Dem en Aften — f. Eks. i Aften?« spurgte han og traadte hende ganske nær.

»Nej . . . Nej!« udbrød hun og flygtede ud, forbi Madam Sundborg, der nu blev lukket ind.

Det gik saa hastigt, at han knap fik Tid til at sunde sig, før Madam Sundborg stod for ham. Han blev højrød i Ansigtet af Ærgrelse over, at hun saadan var smuttet bort lige for Næsen af ham.

Dette Pigebarn, som selvfølgelig lod sig elske af denne unge, oprørske Knægt.

Han havde baaret sig ad som et Fjols. — Men han skulde nok vide at handle klogere næste Gang.

Nu havde han hende jo i hvert Fald her paa Fabrikken og skulde nok forstaa at benytte Lejligheden. — Hun vilde jo blive en vidunderlig Elskerinde . . .

Uden at se paa den Indtrædende, gik han tilbage og satte sig ved Skrivebordet.

Der saa han op — og genkendte Madam Sundborg, der stod bleg og skælvende ret op og ned ved Døren.

»Værs'god at komme nærmere,« sagde han kort og koldt. »De hedder Madam Sundborg.«

Hun gik nogle Skridt frem.

»Ja,« sagde hun næsten uhørligt og med skælvende Stemme.

»Osvald Sundborgs Moder?« spurgte Tage Hal næsten bittert.

»Ja.«

»Ja, vi ser os desværre nødsaget til at fjerne Dem fra Fabrikken, Madam Sundborg.«

Han rejste sig.

»Saa vidt jeg erindrer, har min Fader forsøgt at advare baade Dem og Deres Søn i Tide, før Strejken udbrød. Men De og særlig Deres Søn har været blandt de mest ivrige Urostiftere. Saa De kan jo ikke fortænke os i, at vi nu, da vi vil sikre os Ro for Fremtiden, nægter baade Dem og Deres Søn Arbejde her.«

Med et hastigt, skræmt Blik saa Madam Sundborg op paa ham.

Det var altsaa virkelig sandt, det hun havde anet hele Tiden: at alle de Aar, som hun og hendes Mand og Søn havde arbejdet paa Fabrikken, forpligtede ikke mere, end at de ved første Lejlighed efter Forgodtbefindende kunde jages bort.

Uden at svare et Ord gik hun tilbage mod Døren, men hendes Øjne løb fulde af Taarer.

Da traadte Fabrikant Hal ind.

Hun kom til at staa vendt mod ham.

Han saa strængt paa hende.

»Det er Madam Sundborg, Fa'r,« sagde Tage. »Jeg har forklaret hende, at her er ikke mere Arbejde for hende.«

Hal gik hen til hende.

»Ja, Madam Sundborg,« sagde han. »Baade De og Deres Søn har jo ikke i ringeste Grad agtet paa det Tilbud, jeg gav Dem før Strejken. Nu er det mig, der kan bestemme igen, her paa min egen Fabrik. Og jeg har bestemt, at ikke en af Urostifterne skal faa deres Fødder indenfor Porten her.

Nu er alle Hensyn fra min Side borte, og jeg kan kun bede Dem gaa. Noget Arbejde kan De forhaabentlig faa et andet Sted.«

Madam Sundborg trak sig stille ud ad Døren.

Hun maatte af al sin Magt kæmpe mod en voldsom Graad.

Hvis hun havde tænkt sig, at Trængselsdagene herefter var forbi, saa havde hun gjort sig skyldig i en Tankeletsindighed.

Hun ligesom kendte inden i sig, at der ventede dem endnu tungere Tider.

Og hun fyldtes af Angst for Osvalds Skæbne. Hvorledes vilde det herefter gaa ham?

Hal satte sig tavs og barsk paa sin Plads ved Bordet, og som en Dommer, der havde alle mulige Midler og Straffe til sin Raadighed, tog han mod den næste af sine Arbejdere.

Tage gik bort til Vinduet. Han var ogsaa tavs.

Hans Attraa efter Jonna rugede inde i hans Bryst.

Hvorledes skulde han dog kunne vinde hende?

Alt vilde han gøre for hende, følte han, blot hun blev hans.

Hvor fandt han det idiotisk, at en saa smuk Kvinde foretrak saa fattige Forhold, for de, han

bød — blot fordi hun var ungdommelig forelsket i denne Galning.

Men han vilde bruge alle Midler. Og kendte han Kvinder rigtig — gaves der vel ikke den fattige, smukke Kvinde, der ikke lod sig besejre af Rigdom og Pragt . . .

Nede i Porten gik Jonna i stærk Sindsstemning frem og tilbage og ventede paa Madam Sundborg.

Alt hvad hun havde hørt, dels af Arbejderne og dels af Osvald, om Tage Hals kvindekære Tilbøjeligheder, meldte sig nu, og lod hende føle den fulde Rækkevidde af hans Ord. Hun saa hans smalkindede, blege Ansigt for sig, og mærkede en hed, bankende Uro i sit Blod, der tvang et Par hastige, gispende Aandedrag frem.

Hun søgte at dæmpe derimod med en fortvivlet, trodsig Trækning om Munden. Krænket og skræmmet af det hede, dulgte Begær, hun havde følt i hans Ord og Blik, blussede hendes Kinder i jomfruelig Vrede og fik Taarerne frem i hendes Øjne.

Nogle Minutter senere kom Madam Sundborg. Med vaklende Knæ gik hun ned ad den brede, marmorflisede Trappe forbi sine mangeaarige, tro Arbejdskammerater. Alles Øjne søgte hende — uden et Ord forstod alle, hvad der var sket: at hun, den mest trofaste af dem alle, ogsaa var blandt dem, der maatte undgælde — ud over Kampen. Hun, der havde slidt sig gammel og kroget for denne Mands Vinding, var uden Hensyn bleven jaget bort. De modløse, ængstelige Mennesker fulgte hende deltagende og saa hendes Taarer, som trillede ned ad hendes gustne, skrumpede Kinder — mens Hadet

og Oprøret groede sig stærkere og dybere i deres Sind.

Ogsaa Jonna rørtes, da hun saa denne tavse Kones smertefulde Graad, og hun søgte at trøste hende, trods sin egen ophidsede Stemning.

»Men jeg fik Arbejde,« sagde hun contra sig selv, »det kan da altid hjælpe noget.«

»Tak Barn!« fik hun til Svar med et bristende Smil, mens Madam Sundborgs Haand kærlig strøg over hendes Kind. »Med Guds Hjælp klarer vi os nok.« Og de gik bort.

Lidt udenfor Porten mødte de Osvald.

»Naa, hvorledes er det gaaet?« spurgte han og saa' spejdende fra den ene til den anden.

»Er det muligt,« udbrød han, da han bemærkede de kæmpende Trækninger om Moderens Mundviger. »Er Du ogsaa bleven jaget bort?«

»Ja—a,« brast hun i Graad, som hun i nogle Øjeblikke ikke formaaede at betvinge.

»Det er ikke fordi, han har taget Brødet fra os,« undskyldte hun, »for Vorherre giver os nok det lidt, vi behøver. Men fordi han har jaget mig bort saa ligegyldigt, som havde jeg kun arbejdet der nogle faa Dage og ikke i saa mange Aar, som jeg har. Det er saa tungt at skulle gøre Forandring nu, man er bleven saa gammel.«

»Vi var jo belavet paa det værste, Mo'r — Ikke?«

»Jo, jo, det var vi ogsaa,« svarede hun og saa med et Glimt af Taknemlighed paa sin Søn. »Men det kom alligevel saa uventet. Jeg havde ikke troet, at han virkelig var saa hjerteløs.«

»Hvorledes sagde han det?«

Jonna sporede noget haardt næsten hadefuldt i Osvalds Stemme og søgte i et hastigt Blik hans Ansigt, men saa kun hans dybe, kløftede Bryn.

»Aa — han sagde det saamæn rent ud. Du var jo min Søn, og derfor fandt han det raadeligst, at jeg forlod Fabrikken under de nuværende og fremtidige Forhold.«

»Sagde han ikke noget om mig?«

»Jo, Du havde jo vraget hans Tilbud og handlet uden Hensyn til den Imødekommenhed, han havde vist Dig.«

»Aa, den Flab,« buste det ud af ham, og hans Kæbemuskler trak sig i fibrerende Knuder. »Jeg kunde slaa ham. Lad ham takke sin Gud, at han er saa gammel, som han er og for at han bor i dette lille borgerlige Land!«

Baade hans Moder og Jonna saa' uroligt mod ham. Denne Brutalitet i hans Vrede var dem begge saa fremmed.

»Tro endelig ikke, at det har været ham nok at jage Dig væk, Mo'r,« forklarede han. »Det vilde jo ikke betyde noget, naar jeg straks kunde faa Arbejde et andet Sted. Nej, det er kun Begyndelsen af hans Hævngerrighed mod os! Alle de Steder, hvor jeg har søgt Arbejde, har han ogsaa sat sin Forfølgelse i System. Blot jeg nævnede mit Navn, vendte alle mig Ryggen, som kunde jeg have været et samfundsfarligt Individ! — Forstaar Du det, Mo'r? Med større Fattigdom, Sult og Ødelæggelse af vort Hjem skal vi straffes! Jeg skal berøves alle Fremtidsmuligheder! Slaas ned! . . . Men han kan stole paa, han tager fejl.«

»Ja, Osvald, ja,« tilføjede Jonna og klyngede

sig fastere til hans Arm i uklar Fornemmelse af, hvad der truede dem. Hun vilde søge med stille Resignation at finde sig i sin Skæbne. — Nu trængte de til hende, de eneste to Mennesker, der havde vist hende Kærlighed, og hun følte en oprigtig Trang til at staa dem bi. Senere, naar det atter kom til at se lysere ud for dem, skulde hun nok vide at føre sin Beslutning igennem, og faa Osvald til at indse det rigtige deri.

Denne Tilnærmelse fra Tage Hals Side, som hun nylig havde været Genstand for, vilde hun ogsaa beholde for sig selv. Det vilde blot ophidse Osvald endnu yderligere, og gøre ham mere ængstelig for hendes Vedkommende. Hun skulde nok selv vide at værne sig derfor.

Kun et maatte hun indrømme, at han havde set, hvad Osvald tilsyneladende ikke kunde se, og hvad hun selv før havde bebrejdet ham: at hendes Skønhed gav hende Ret til, ja, ligefrem fordrede en højere, friere og lysere Stilling i Livet end at være Strikkerske paa en Fabrik. Og det havde en Stund oprørt hende stærkt.

Ogsaa Madam Sundborg fattede sig, inden de naaede hjem, og beredte sig med hele sin moderlige Ømhed og Styrke til at være modig og stærk for sin Søns og hans Fremtids Skyld.

Og da denne tunge og stridfulde Dag sneg sig til Ende, sad Osvald og Jonna endnu en Stund tavse med Kind mod Kind og Armene faste om hinandens Liv.

Inde paa Væggen hang Guitaren urørt; ingen havde tænkt paa den i Dag.

I Morgen, allerede før det blev lyst, skulde hun

atter sidde bænket derinde bag de graa Mure og lide — og længes efter Lyset og Friheden der udenfor, stækket som en stakkels forpjusket Fugl, som haarde, ufølsomme Hænder har stænget i Bur. Hun følte Graaden i sit Hjerte, som Fuglen Smerten over Tabet af Friheden — Legen i de høje, lyse Skove, Flugten over de grønnede, bløde, bakkede Drag.

Osvald stirrede ud over Tagryggene mod den mægtige By.

Der var bælgmørkt derude, ikke et Lys eller en Lysning at se. Fattigdommens og Elendighedens fortvivlede, dræbende Mørke ligesom løftede sig over Gavlene fra de tavse, skumle Gyder og Gaarde og stængede for hans Blik, for hans Drømme . . . hans Maal. Aldrig før havde han som nu følt, at han selv var fattig og prisgiven som de fattigste derude, og at hans eget Liv ogsaa hørte Fattigdommen og Mørket til.

Kløften mellem hans Bryn blev dybere og Blikkets Skarphed haardere og trodsigere, som følte han, at nu gjaldt det Livet — Livslykken. Laa han under, vilde Gydernes Mørke og Afgrunde ogsaa opsluge ham, drage ham til sig med Haan og Latter over alle hans unge, livsstærke Længsler og Drømme.

Som en mægtig Lysning dukkede Røde Jens frem for hans Blik.

Han huskede sin egen vaklende Holdning fra Aftenen før.

Havde det været nu — blot disse Timer senere, mon han da ikke bedre vilde have forstaaet denne Mands Bitterhed?

Nu var hans eget Sind jo fyldt af Hævnlyst og Had . . .

Han følte det som en fængende Glød i sin Sjæl.

Maaske skulde det blive til Brand — en mægtig Brand . . . Og da skulde han nok vide at finde sin Plads.

Hans Arm drog sig fastere om Jonna.

»Hvor jeg elsker Dig, Jonna,« hviskede han. »Elsker Dig mere og mere for hver Dag. Du maa aldrig svigte mig, og heller ikke Mo'r.«

»Nej, Osvald, aldrig! Jeg elsker Jer begge saa meget, meget! . . . I har jo været saa gode mod mig . . .

Hun gemte sit Hoved ved hans Bryst, og han følte Modet strømme gennem sig.

»Aldrig, Jonna! Aldrig — vel?« gentog han.

»Nej, aldrig vilde jeg kunne forlade Dig,« sagde hun næsten uhørligt. »Aldrig vilde jeg kunne undvære Dig.«

Og han følte en stigende Voldsomhed i hendes Kærtegn.

Inde i den store Træseng laa Madam Sundborg vaagen og kunde ikke faa lukket Øjnene for alle Slags urolige Tanker.

Hun tænkte ogsaa paa sin afdøde Mand. — Hvis han nu kunde se, hvorledes det stod til for dem . . .

Og mindst for tiende Gang bad hun Gud staa dem bi og hjælpe dem og hendes Søn over denne vanskelige Tid.

Der var bleven saa stille ude fra Byen og i det store Hus, før Trætheden gav hende Hvile.

Hun mærkede slet ikke, at det gled stærkt paa Natten, før Jonna og Osvald gik til Ro.

— — —

Næste Morgen noget før seks fulgte Osvald Jonna paa Vej til Fabrikken.

De gik begge tavse.

Det var koldt og ruskregnede.

Jonna var bleg — som om hun frøs.

»Jeg skal nok hente Dig i Aften,« sagde Osvald, da de stansede for at skilles.

Han bemærkede noget modløst og taarefyldt i hendes Blik.

»Vær nu ikke forknyt, lille Jonna,« tilføjede han saa. »Det bliver nok snart bedre for os.«

Hun svarede ikke — men gik stille bort.

Han blev staaende og saa' hende dreje om Hjørnet — men hun vendte sig ikke.

Mange af hans tidligere Arbejdskammerater ilte forbi ham.

Han hilste og de igen — men det var kort og halvundvigende.

De kom alle med sænket Hoved i Mørket og Regnen — og med deres smaa Bylter under Armen.

Saa vendte han om og drev tilbage — paa maa og faa i den store By.

Nu vilde han for Alvor søge at faa noget at bestille — —

Da Jonna gik over Gaarden, højede hun næsten skamfuldt sit Hoved og kæmpede med sine Taarer.

Hun var bleg og kold. Blodet var som stanset af Gru i hendes unge Bryst.

XVI.

Den første Arbejdsdag efter Strejken.

Thore Hal laa feberhed og med hvid Forbinding om Hovedet og sov i sin hvidlakerede, brede Seng.

Karen havde vaaget det meste af Natten og havde nu paa Morgenstunden ladet hende ene, da hun tilsyneladende sov fast og rolig — for selv at søge nogen Hvile.

Der var endnu stille i det store Hus. Man havde blot hørt nogle enkelte tunge Døre og Porten blive aabnet. For dem, der kendte denne Lyd, betød det de første Varsler om, at Dagen og dens Travlhed alt var i Anmarsch.

Det var Portneren og Fyrbøderen, der var begyndt paa deres Forberedelser. De var en Timestid forud for hele det øvrige Liv der paa den store Fabrik.

Og de gik stille, som var de hensynsfulde for ikke at gøre Støj for dem, der kunde faa sovet endnu et Par Timer.

Det var, som sov endnu det hele Hus — lige til Fabriksfløjtens første, skarpe Hvin skar gennem Stilheden, og paa sin Maade forkyndte, som de ondskabsfulde Gadesælgerske paa deres, at nu begyndte Dagen, nu skulde der tages fat!

Hvinet skar gennem alle Husets Rum som en løssluppen Vind.

Og den skulde sove haardt, som ikke i det midste vendte sig om paa den anden Side derved.

Hvinet fo'r som et Jag gennem Thora.

Hun slog et Par store, skræmte Øjne op, vilde

stryge sig over Panden, men mødte Forbindingen og kendte samtidig en svag, hed Smerte i Saaret, som havde hun glemt, hvad der var gaaet forud.

Hun saa sig om — hun var ene og kun en lille Natlampe stod og brændte paa Bordet noget borte.

Da først gik det op for hende, at det maatte have været Fabriksfløjten, hun havde hørt.

En lille Tid laa hun stille og tænkende, saa satte hun sig op og skød Benene ud over Sengekanten.

Hun følte sig svag og gammel — fik dog Lyst til at se ned i Gaarden, nu Arbejderne kom.

Vaklende rejste hun sig og med Besvær kom hun hen til Vinduet, hvor hun greb fast om Gardinet og lænede sig til Karmen.

Lygterne nede over Døren til Fabrikken var tændte — og den store paa Muren midt i Gaarden, ellers var der halvmørkt.

Hun saa de graadunkle Mure, de vaade, blanke Brosten og den svage, skumle Belysning inde bag de tilgitrede Ruder.

Arbejderne var begyndt at komme. Enkelt eller parvis kom de, og ikke en Lyd hørte hun fra dem, kun deres tunge Trin over den ujævne Gaard.

Hendes Øjne hagede sig stirrende og store fast til disse dunkle, tavse Skikkelser — og i Lygteskinnet kunde hun kende et Par Stykker af dem.

Med ét kendte hun den dybe Stilhed om sig, og sit eget Hjertes hastige og nervøse Slag.

Saa var Stejken altsaa til Ende! — Det var dem, der kom.

Hun pressede Ansigtet helt frem mod Ruden — maatte se deres Ansigter.

Tættere og tættere gled Menneskestrømmen ind over Gaarden.

De bar de samme Tøjbylter under deres Arme, som den Dag, de gik bort — og hvor kom de krogede og med sænkede Hoveder. De gled som sorte, tavse Skygger gennem Mørket, syntes hun.

I Lygteskinnet saa hun et glimt af deres Ansigter, der skinnede blege, næsten dødningehvide op til hende fra Mørket — de syntes frygtelig magre og hæslige.

Øjnene var som mørke, glansfulde Kugler, der gemte al Livets Smerte og Savn.

Hendes febrilske Hjerne lod hende føle det altsammen i skarpe og voldsomme Reflekser.

Hun gøs for den Kulde af Uhygge og Lidelse, der strøg op om hende fra disse underlig stille kommende Mennesker.

Hendes Fantasi gav sig til at flagre fra deres Person til deres Hjem.

Disse uhyggelige Gader og Gyder med den smalle Stribe sodet Himmel over — og disse høje, stængende Rader af Huse, hvor fattige og forladte levede sammen, dynget som Skarnet og Uhyggen om dem.

Der naaede Barneraab og Skrig til hendes Øren, Skrig til ulykkelige Mødre, der vred deres Hænder i Fortvivlelse over ikke at have det Brød, der kunde stille deres stakkels smaa Børns Sult.

Og hun saa' magre, knoklede Arme række mod Solen og Lyset fra dybe, klamme og stinkende Baggaarde og Kældere, Smaa Barnehænder og fortvivlede Kvinders, Tusinder, ja en hel Skov af rækkende Hænder op fra Dybet, som var det en hel Menneske-

hær, der med et var kastet i Havet og nu i fortvivlet Kamp klamrede sig til hverandre og greb i Luften efter Redning.

Hele hendes Legeme kom til at skælve. Hun saa' dette grufulde Billede saa lyslevende for sig. Disse Tusinder af magre, hvide Arme og krampevredne og gribende Fingre.

Og saa' deres Ansigter.

Hun skyggede forvildende for Øjnene, som vilde hun unddrage sig dette grufulde Syn.

Men det var der — stod som ridset op inde i hendes Sjæl.

Hendes Haand slap kraftløs sit Tag i Gardinet, og magtesløs faldt hun tæt ind mod Karmen.

Da fik hun et hastigt Blik af Driftsbestyreren at se nede ved Døren.

Hans høje, tynde Skikkelse ragede op som en sort Pæl.

Hun saa' ham — og hun saa', hvor Arbejdernes Hoveder sank dybere, idet de med Huen i deres store, krympende Fingre gik forbi ham.

Hun saa' hans stive og uforsonlige Hilsen til disse ydmygende Mennesker.

Der gik Kuldegysninger gennem hende.

Hvorfor var han dog egentlig saa haard mod disse ulykkelige — hun fattede det ikke.

Pludselig saa' hun Jonna dernede i Lygtelyset.

»Ja, det var hende . . . men hvor var Madam Sundborg og hendes Søn?

Hun spejdede. De maatte da komme sammen, hvis de var der . . . Men Jonna var ene — bøjet og kuet som de øvrige.

Thora saa' ikke mere. Det mørknedes for

hendes Øjne og en iskold Anelse jog gennem hende . . .

Skulde det være muligt? . . .

»Nej, nej, Fa'r kan ikke være saa grusom,« hviskede hun sanseløs frem for sig.

Var det Tilfældet, maatte jo mange have lidt samme Skæbne som disse.

Hun sank sammen mod Karmen, som skulde hun styrte om og brast i en voldsom Graad.

»Nej, nej, det er ikke muligt! Nej, nej,« hulkede hun.

Saaledes fandt Karen hende kort efter.

»Jøsses, jøsses da!« udbrød hun i Forfærdelse.

Hun kom ind i Værelset og gik forsigtig hen til Sengen for at se til den syge, men saa da, at den var tom — og i næste Nu bemærkede hun Thora henne ved Vinduet — bleg som et Lig og segnefærdig.

»Gud forbarme sig, kære Frøken, hvad er der da i Vejen? Læg Dem da til Sengs.«

Og hun gik hen og tog støttende Thoras Arme.

»De er jo iskold og ryster over hele Kroppen. Kom da, kære, lille Frøken Thora.«

Hun lagde sin Arm om hendes Liv og førte hende til Sengs.

Og Thora lod sig lede uden et Ord, magtesløs og vaklende som en drukken.

I Sengen sank hun sammen, som mistede hun Bevidstheden, saa Karen et Øjeblik stod tvivlraadig om, hvad hun skulde gøre.

Men før hendes Angst fik Tid til at brede sig, slog Thora atter Øjnene op, men de var store og

fortvivlede og saa ud, som havde hun endnu det grufulde Billede for sig.

»Hvad er der da i Vejen, kære Frøken?« spurgte Karen. »Bliv nu rolig. Nu skal jeg nok blive siddende her.«

Thora kendte hende og smilte svagt.

»Tak, Karen, nu er det nok bedre igen,« sagde hun og lukkede Øjnene, som frygtede hun, at de atter skulde vildlede hendes Tanker.

»Strejken er altsaa endt?« spurgte hun.

»Ja, i Gaar.«

»Og Arbejderne har begyndt i Dag?«

»Ja,« svarede Karen og saa bekymret paa hende.

Thora laa stille en kort Stund.

»Men Madam Sundborg og hendes Søn var der ikke. Kommer de her ikke mere?« spurgte hun pludselig og indtrængende.

Karen nølede med Svar.

»Jeg véd det ikke rigtig . . . Men jeg tror nok der er flere, som ikke længere faar Lov til at arbejde her,« sagde hun saa.

Thora sagde derefter ikke mere, men laa hen med lukkede Øjne, som sov hun eller drømte.

Karen saa et Par Taarer trænge sig' ud gennem de lange Øjenhaar. Hun blev saa rørt, saa hun Gang paa Gang maatte tørre sine egne Øjne.

Saa mærkede hun pludselig et voldsomt, knugende Tag af Thoras Fingre om sin Haand, og hun hørte hende mumle højt og fraværende som halvt i Vildelse, halvt i Drømme:

»Men de har ham, han er stærkere end alle de andre! Han vil hjælpe dem, han har et Hjerte

saa stort, at det kan rumme alle, og et Mod saa stærkt, at han vil sejre! . . . Derfor, fat blot Haab, tro paa ham, han skal nok hjælpe Jer . . . Han svigter Jer ikke i Nøden . . . Brandt . . . Brandt! . . .

Saa I ham ikke der nede paa Gaden midt i Oprøret. Han strakte sin mægtige Haand skærmende ud — og de adlød alle . . . Ja . . . Brandt, Du er det største Menneske, jeg kender.«

Karen sad urolig og rokkede.

Hun maatte vist helst kalde Doktoren, for Frøkenen var jo helt fra det.

Og hun løb ud og kaldte paa en af Pigerne for at faa telefoneret.

Da hun kom ind igen, laa Thora rolig, som om hun sov.

Men Lægen var kaldet.

— — —

Fabrikant Hal havde lige taget Afsked med Lægen, der havde udtalt sig meget forbeholdent om hans Datters Tilstand.

Han forstod ikke fuldt Grunden til den voldsomme Feber, men mente, at den skyldtes en eller anden Nerveoveranspændelse.

Hal fulgte Lægen helt ud paa Trappen. Denne var deres gamle Huslæge og bevægede sig i Huset som en helt ud fortrolig Ven.

»Tror De, det bliver noget alvorligt?« spurgte Hal endnu en Gang, idet de bød Haanden til Farvel.

Lægen, der var en lille, korpulent, graaskægget og skallet Mand, svarede med et elskværdigt Smil:

»At der er nogen alvorlig Fare paa Færde, tror jeg saamæn ikke; men det kan godt blive en lang-

varig Historie. Naar vi faar Bugt med Feberen, tror jeg nok, det vilde være heldigst, om vi kunde faa den unge Dame paa en lille Rekreationsrejse for at adsprede sig lidt.«

Hal saa' prøvende paa ham, men indlod sig ikke paa at spørge nærmere.

Og Lægen gik let og elegant ned ad den brede Trappe.

Inde paa sit Kontor tændte Hal sin regelmæssige Formiddagscigar og gav sig til med langsomme, faste Skridt at gaa frem og tilbage over Gulvet.

Selv havde han ikke været oppe at se til Thora, trods han flere Gange havde grebet sig i at være paa Vej derop.

Naar alt kom til alt var Thora dog hans eneste Datter, og hun ejede ogsaa hans Kærlighed saa fuldt som nogen.

Han havde jo altid haft saa lidt Tid til overs for sit Hjem og sine Børn. Strævet for Fabrikken havde jo i de mange, mange Aar fyldt ham saa fuldstændig, at selv Sorgen over hans afdøde Hustru var gaaet ham som sporløs forbi.

Trods alt dette havde han dog flere end en Gang i de sidste Aar følt Glæden ved sin Datters Selskab. Men noget helt ud fast og fortroligt Forhold var aldrig kommen til Udvikling mellem dem. Dertil var der gaaet for mange Aar til Spilde. Hendes Barndom og hele Opvækst laa nærmest som en ukendt Kløft mellem dem.

Derfor smertede det ham ogsaa dybere end nogen vilde tro, at Thora syntes at skulle slægte sin Moder saa stærkt paa.

Dette voldsomme Optrin fra den foregaaende Aften havde ramt ham dybt.

Vel havde han haft Anelse om, at hun nærede saadanne Tilbøjeligheder. Men at de havde taget en saa radikal Vending, havde han ikke tænkt sig.

Her indsaa han, at der maatte gaas bestemt og udholdende til Værks, hvis det skulde lykkes ham at lede hende ind paa fornuftigere Omraader.

Og dermed maatte deres gamle Huslæge være ham behjælpelig. Denne havde allerede udtalt sig forstaaende: det var Adspredelse, den unge Dame trængte til.

Han saa op paa Normaluret.

Tiden for hans sædvanlige Morgenrunde var straks inde.

Og dog vedblev han at gaa frem og tilbage, rolig rygende paa sin Cigar.

Han havde endnu ikke haft Fornøjelsen at se sin Søn i Forretningen den Dag. Trods han klart havde udtalt, at han ønskede at se ham hver Morgen inde paa sit Kontor, saa de kunde tale sammen om de vigtigste foreliggende Forretninger.

Nej, stor Glæde havde han saamæn ikke af sine Børn.

De var uheldige Aflæg efter to vidt forskellige Forældre.

Ofte havde han i sine Ærgrelser tænkt derover.

Havde Thora efter Moderen arvet disse sentimentale, selvofrende Tendenser, saa havde hun til Gengæld arvet Faderens Energi og Arbejdsevne.

Tage derimod var energiløs og næsten blottet for Arbejdsevne og Lysten til at arbejde. Han havde arvet noget af Moderens Slægts Forfinelse

blandet med noget af sin Faders Ærgerrighed og Egoisme, men rigtignok uden at eje noget af hans Forretningsbegavelse og Fasthed.

Hvor ofte havde Hal ikke ønsket sig, at Sønnen dog blot havde besiddet noget af Søsterens Arbejdslyst. Aar efter Aar havde han haabet, at hans egen Natur dog til Slut skulde gøre sig gældende hos Sønnen. Men nu var han bleven en voksen Mand, uden det var sket. Ikke en Gang denne Smule Kontorarbejde kunde han passe — eller skænke nogen Interesse.

Og det tilmed paa en saadan Dag.

Han kastede Cigarstumpen fra sig og gik ud af Kontoret. Og paa sin sædvanlige Vis med Hænderne i Lommerne gik han over Gaarden og ind paa Fabrikken.

Straks indenfor Døren mødte han to af de gamle Arbejdere.

Næsten lidt for villig rev de Huen af.

Han gik dem forbi med en kort, ligegyldig Hilsen, skønt han baade saa og kendte dem begge.

Da han var borte, hviskede de to Arbejdere til hinanden:

»Han saa fæl ud i Dag, den gamle,« sagde den ene.

»Ja, ret som en Tyran,« svarede den anden.

Og noget efter faldt denne Bemærkning:

»Men han er bleven ældre og mere graahaaret, synes Du ikke?« . . .

Hal gik Fabrikken igennem fra den ene Ende til den anden.

Gennem hvert Rum, hvor der arbejdedes, duk-

kede han frem, som en Fængselsinspektør i en Straffeanstalt.

Hans Vane var just ikke at tale med Folkene. Han kunde ofte gaa gennem Fabrikken uden at sige et Ord, og ofte ogsaa glemme at hilse.

I Dag gik han langsommere og mere iagttagende end ellers. Ikke en Arbejder eller en Arbejderske gik hans Øjne forbi, men ikke en venlig Hilsen til alle de mange gammelkendte Ansigter undslap hans strænge og kolde Mine. Mange af de underkuede saa efter ham med et lige saa koldt og hadsk Blik.

Naar han kom, blev der saa truende stille. Maskinernes Larm hørtes dobbelt stærkt.

Det var, som om de Hundreder Mennesker ikke var af Kød og Blod, men kun Dele af Maskinerne, saaledes lød det.

Og det kunde ikke undgaa Hals Opmærksomhed.

Naar han gik ud af et Rum, var det ham, som følte han en fjendsk, truende Hær bag sig.

Mange onde Ord blev hviskede imellem Arbejderne.

Inde i et af Værelserne stansede Hal ved en af Maskinerne, hvor der var samlet nogle Arbejdersker.

Han stod en Stund stille og betragtede deres febrilske Iver ved Arbejdet — fordi han stod der.

De ellers saa rolige og øvede Fingre blev nervøse, skælvende og usikre, saa Arbejdet var nær ved at gaa i staa af bare Forfjamskelse.

»Naa,« sagde han saa ganske tør og med et tvungent Smil, »hvorledes smager saa Arbejdet igen oven paa den lange Ferie?«

Der var ingen der svarede.

Nogle saa' hastigt og usikkert paa ham og

rødmede. Andre lod Hovedet være sænket, saa Øjnene ikke saas.

Alle følte de og forstod Haanen i hans Spørgsmaal.

»Ja, ja,« tilføjede han i en mere venlig Tone, »lad os nu haabe paa en bedre Forstaaelse, saa vi hver især kan faa Ro til at passe vort Arbejde.«

Derpaa hilste han og gik videre.

Da han var ude af Salen gik det fra Væv til Væv hele Salen rundt, hvad han havde sagt, men ingen vovede nogen videre Bemærkning.

Det var, som om ingen mere stolede paa hinanden. Og til Stede var der jo ogsaa fremmede Ansigter, som ingen kendte. Ja tilmed Udlændinge, som de ikke kunde forstaa, men som enhver vidste, hvorledes og hvorfor de var kommen der.

Ovre i Farverierne stod et Par Arbejdere og vendte Ryggen mod Hal, uden at agte hans Komme.

Hal havde en Følelse af, at de havde bemærket ham, men at de af Trods blev staaende, som de gjorde.

Han stansede lige ved dem, men de vedblev at passe deres Arbejde uden at se op.

»God Dag igen, D'Herrer!« sagde han saa.

Begge Arbejderne saa rolig og fast paa ham.

»God Dag, Hr. Fabrikant!« svarede den ældste af dem, en gammel, bleg, hulkindet og hvidhaaret Mand, der havde arbejdet paa Fabrikken i mange Herrens Aar.

Hal kendte ham meget godt.

Han hørte til Fabrikkens Veteraner. Tillige havde Driftsbestyreren ogsaa nævnet ham blandt de farlige af Arbejderne. Men af Hensyn til hans

Alder og mange Aars Arbejde havde Hal her ladet Naade gaa for Ret.

»Hvorledes tror De nu, Nielsen, at Arbejdet vil gaa under de ny Forhold?« spurgte han.

Den gamle Mand stod et Øjeblik tøvende og saa' ned over sit Arbejde. Saa løftede han sine gamle, blaablege Øjne og saa' roligt og sikkert paa Hal.

»Ja, Hr. Fabrikant, det bliver vist vanskeligt at svare paa nu,« sagde han, »men hvis det virkelig er Fabrikantens Alvor at høre mit Raad, saa kan jeg kun sige det: at Folk, der skal have noget i Fællesskab, maa først og fremmest respektere hverandre. Gør de ikke det, kan der aldrig komme noget godt ud af det. Og jeg synes, at man just ikke kan sige, at Fabrikanten respekterer os Arbejdere i særlig Grad. For havde det været Tilfældet, saa havde Fabrikanten ikke stillet os de haarde Betingelser at gaa i Arbejde paa« . . .

Hal stod rolig og hørte paa ham.

»De mener, Nielsen?« spurgte han.

»Ja, Hr. Fabrikant, det er nu vist saa sin egen Sag at staa og sige sin Mening her . . . Men nu, da jeg har sagt A, kan jeg vel lige saa godt sige B . . .«

Der fo'r en haard, truende Skygge over Hals Ansigt.

»Jeg mener, at Fabrikanten i det mindste kunde have ladet os beholde vor Foreningsfrihed . . . Det er da noget, som Grundloven giver os Ret til, véd jeg. Og jeg tror ogsaa, skønt jeg er en gammel Mand, at Fagforeninger er noget, Tiden kræver . . .

Tænk selv, Hr. Fabrikant, uden saadanne har vi fattige Folk jo ikke Spor af Værn . . .«

»Det kan jeg ikke indse, min gode Nielsen. Saa længe jeg kan evne at drive Fabrikken her, som det hidtil er lykkedes mig, skulde jeg mene, at baade De og Deres Kammerater har tilstrækkeligt Værn her . . . En dygtig og paalidelig Arbejder har jeg altid sat Pris paa.«

Den gamle Mand kunde ikke beherske et talende, haansk Smil.

Hal bemærkede det, og Vreden skød op i ham.

»Men nu skal jeg sige Dem en Ting, som jeg kan forstaa, De endnu ikke rigtig har fattet . . . Paa min Fabrik vil jeg ikke have nogen, der er utilfreds. Enhver, der ikke er tilfreds, ønsker jeg gaar sin Vej . . . Vi trænger til Ro for vort Arbejde, baade jeg og Deres Kammerater . . . Det vil jeg sige Dem . . .«

Den gamle Arbejder stod rolig og mødte trøstig Hals Blik.

»Saa tror jeg at kunne sige, at Fabrikanten vil have ondt ved at finde ret mange tilfredse her,« sagde han.

Arbejderne rundt om stod og lyttede. Hal havde i sin Vrede talt højere, end han anede.

Da han bemærkede det, vendte han sig brat og gik bort.

Noget efter kom den ene efter den anden af Nielsens Arbejdskammerater til og trykkede hans Haand.

»De Ord skal Du ret have Tak for, gamle Kammerat!« lød det. »Der fik han Sandheden kastet lige i Øjnene — i vort Paasyn.«

»Tak skal Du have, Kammerat, Tak!«

»Det var da kun en Ting, som var i sin Orden. Han spurgte mig jo, og jeg maatte da for evig have skammet mig over mine graa Haar, hvis jeg ikke havde svaret ham ærligt, som jeg gjorde.«

Der var ikke én, uden de følte, hvad den gamle havde udsat sig for.

Og selv tænkte han ogsaa det samme. Under hvert Ord, han havde sagt, havde det lydt inde i ham: at hans Svar maaske blev Valget mellem Brødet og Brødløsheden . . . For let vilde det ikke blive en gammel Mand at gaa hen og skaffe sig noget nyt Arbejde . . .

Trods det, havde han ikke kunnet svare anderledes, end han havde gjort.

Da Hal var færdig med sin Runde, kom Tage Hal endelig drivende over Gaarden.

Hal sendte ham et skarpt, vredt Blik og gik ham forbi uden at sige et Ord.

Han var nok i Morgenstemning, tænkte Tage. Pokkers som han er bleven heftig de sidste Aar. Han gik jo som en gal Tyr . . .

Han saa paa sit Ur. — Ja, det maa jo indrømmes, at jeg kommer noget sent . . . Og dog saa tidlig paa Benene efter saadan et Bakkanal. Den gamle skulde blot vide . . .

Han havde været til Sold hos Baron Hult.

Kessy Traubartz havde sunget og spillet. Der havde været unge, smukke Kvinder og rige, levelystne Mænd.

En storartet Aften . . .

Inde i Gangen tog han et Lommespejl frem.

Ja, han saa lidt graalig ud — og Øjnene var

ikke fri for at have røde Rande og være duggede efter Nattens Udskejelser.

Han gned sig med Hænderne over Kinderne, som for at gnide Varme og Liv frem. Saa rettede han omhyggeligt paa Slipset og strøg med den flade Haand let over det velfriserede og parfumerede Haar, før han gik videre.

Hans Formiddagsbesøg paa Fabrikken gjaldt Jonna Elsted.

Han vilde se hende der ved Maskinen og blandt de øvrige Arbejdersker.

Den foregaaende Aften havde han lovprist hendes Skønhed og forsikret, at han inden en Maaned skulde have erhvervet sig den smukkeste Elskerinde, som var set i Staden.

Nøjagtig kavde han beskrevet hende, hendes prægtige Haar, Øjnene og Ansigtets fine Profil. Og hendes Legemes yppige Slankhed og Smidighed.

Som om han alt havde ejet hende.

Han havde endogsaa budt Hult hen for at se denne Skønhed ved Arbejdet paa den skumle Fabrik.

Og Baron Hult havde lovet at komme en af Dagene.

Ovre paa Kontoret havde han set efter, i hvilken af Afdelingerne hun arbejdede.

Næsten uden at agte paa nogen eller noget som helst, gik han igennem de tilstødende Lokaler.

Jonna sad i en af de store Vævesale, bøjet over sit Arbejde.

Over hende var et smaarudet Vindu med svære, sorte Jernsprodser. Gennem dette trængte et blegt, tyndt Lys, der sivede bort i det store, dunkle Rum.

Hun var paafaldende bleg, Kinderne var som

tappet for Blod, og hendes Hænder skælvede under det ilsomme Arbejde.

Hun havde flere Gange maattet kæmpe med en paatrængende Graad. Det var, som var der overgaaet hende en stor Ulykke, saa liden Lyst følte hun nu til dette Arbejde.

Hun huskede, hvor forhaabningsfuld og beslutsom hun havde følt sig, da hun første Gang sad herinde bag disse Mure.

Da sad hun der for at kæmpe for sin Frihed og Bevarelsen af sin Dyd og Agtelse af sine Medmennesker. Men nu var det altsammen saa haabløst.

Nu var de jo bleven fattigere, end hun nogensinde tidligere havde følt, trods alt, hvad hun havde gennemgaaet.

Der havde i den sidste Tid været Dage, hvor de havde manglet det tørre Brød.

Hvad skulde alt det føre til. Hun frygtede næsten at tænke denne Tanke. For hun vidste, hvad ondt det vilde bringe over disse to Mennesker, som havde været saa meget for hende, og som hun ogsaa holdt saa oprigtigt af.

Men ogsaa for sin egen Skyld undveg hun denne Tanke. For den stængede for hendes Frihed, hendes store Planer. Hun havde i graadfyldt Angst set sig selv tvungen til at fortsætte dette haabløse Slid for Brødet, der i Løbet af faa Aar vilde dræbe hendes Ungdom og slette hendes Skønhed. — For smuk var hun jo, det vidste hun nu ligesaa godt som andre. — Dog ikke saaledes, at denne Bevidsthedsfølelse havde gjort hende hovmodig.

Saaledes havde hendes Tanker været, da hun

pludselig saa Tage Hal komme gennem det store Rum hen til sig.

Skræmt slog hun Øjnene ned over Arbejdet og følte, hvor Blodet jog hende til Hovedet.

Hendes Fingre næsten stivnede under deres Bevægelser, saa lammet blev hun ved dette ganske uventede Møde.

Han gik ganske langsomt ned mod hende, saa naturligt, som var han kun paa Vej ned gennem Rummet.

Han hilste venligt paa alle. Og ved Væven, hvor Jonna var beskæftiget, stansede han.

Han saa i et betaget, men dog behersket Blik ned paa hende.

Hvor var hendes Haar dog prægtigt. Det maatte jo gaa langt ned over hendes Lænder. Og Nakken, hvilken Runding, tænkte han samtidig med, at han henvendte nogle Ord til Folkene i Nærheden.

Først derefter bemærkrde han venligt henvendt til hende:

»Naa, Frøken Elsted, hvorledes behager saa Arbejdet Dem i Dag oven paa den lange Ferie? Nu kommer Foraaret. De skulde have ventet med det til . . .«

Jonna kunde intet svare. Kun i et halvt forvirret Ryk løftede hun Ansigtet mod ham, saa deres Øjne mødtes i vel en Brøkdel af et Sekund.

Saa følte hun hans Øjne brænde ned over sig — følte dem som brændende Straaler rinde sviende ad sin Ryg.

Hun sansede intet, følte ham kun over sig som en Fare, som en Angst.

Han blev staaende lidt endnu, som kunde han ikke frigøre sig.

Saa veg hans tilfredse og elksværdige Mine bort. Det blev ham klart, hvor vanskeligt det i dette Tilfælde sikkert vilde blive for ham at opnaa sin Hensigt. Og han følte det baade som en Vrede over dette dumme Pigebarns Skaberi og som en forøget knugende Trang inde i sig, da han gik bort.

Men senere, da han kom til at tænke nærmere derover, gav han hende fuldstændig Ret i sin Opførsel. Hun havde ikke kunnet bære sig anderledes ad i alle disse Menneskers Nærværelse. For det var ham klart nu, at hun var en fuldt ud ordentlig og anstændig Pige — hvilket ogsaa hjalp ham til at forklare sig hendes Undvigelse den foregaaende Dag inde paa Kontoret.

Nej, jeg maa se at finde andre Veje til at komme i Berøring med hende.

Han drev saa rolig over paa Kontoret og indtog sin Plads.

Da han var vel borte og Folkene igen var optaget af deres Arbejde, trængte Taare efter Taare sig ud over de lange Øenvipper, saa Jonna maatte sænke Hovedet endnu dybere, at ingen skulde se det.

Hun kunde ikke andet, hun maatte græde. Her sad hun saa ene og forladt blandt alle disse fremmede Mennesker — og følte sig saa utryg, saa ulykkelig.

Pludselig brød det frem i hende: Nej, hun vilde ikke være her længere — kunde ikke. Hun vilde bede Osvald lade hende søge sig en anden Beskæftigelse. Her vilde hun ikke være, nu han ikke selv var her. Hun fik en Følelse af, at blot Stedet her

vilde dræbe hende — at alt vilde hende ondt, og at hendes Kræfter her maatte briste.

Blev hun her, saa naaede hun aldrig længere. Alle hendes Længsler vilde dø, før de endnu havde faaet Lov at prøve sine Vinger.

Nej, hun vilde bede Osvald lade sig komme under ny Forhold. Saa kunde der maaske ogsaa gives hende ny Lejlighed til at naa frem til sit Maal.

Dagen skred langsomt frem, Minut paa Minut. Den blev som en Evighed for hende — vilde aldrig faa Ende.

Og Drømmen drog hende med ad sine vildsomme Veje. Snart dybt gennem Sorgens Afgrunde, snart højt baaret paa Længslernes hvide, stærke Vingefang mod hendes unge, livshigende Trang.

Hun gled som bort i et spædt Livs glidende Kaos. Der bruste en vidunderlig Livsjubel frem i hendes Fantasi . . . At Osvald dog ikke kunde fatte dens dragende Toner, forstod hun ikke.

Den fyldte hende helt med en Styrke saa stor, at hun tvivlede ikke om, at hendes Maal vilde naas, blot han vilde være med.

Hvorfor var han dog saa blind for hende? Han elskede hende jo saa højt, vidste hun.

Og dog havde han ikke en Gang kunnet se saa meget som denne væmmelige, blege, unge Mand, der nylig havde staaet bøjet over hende og set paa hende med saa underlige, hede og dragende Øjne. Vel havde han de talløse Gange sagt hende, hvor smuk hun var.

Hvad Gavn var det til, naar han nu uden Betænkning kunde lade det true med Ødelæggelse paa et saa usundt og dræbende Sted.

Han maatte og kunne forstaa hende . . . hvad det gjaldt. Han skulde . . . Hun vilde fra i Dag ret begynde sin Kamp mod ham for sin Sag.

— — —

Fabrikant Hal var gaaet over paa sit Kontor og havde taget fat paa Morgenposten og de indløbne Ordrer og Forretninger.

Han sad ved sit Skrivebord med et vredt, haardt Udtryk i sit Ansigt.

Arbejderbladet laa paa Bordet ved Siden af ham. Han havde lige læst en Artikel deri om sig selv og den tabte Strejke.

Den var af de sædvanlige Slags: voldsomme, personlige Angreb, der blottede ham som en hensynsløs Arbejdsgiver.

Han var i den forløbne Tid blevem temmelig vant til saadanne Overfald, saa deres Indflydelse havde tabt en Del af deres tilsigtede Virkning paa ham.

Men i Dag var han igen bleven mere modtagelig.

Den lille Episode ovre paa Fabrikken havde irriteret ham stærkt.

Nu havde han endelig taget disse Mennesker i Arbejde igen for at skaffe dem Brødet — og den eneste Paaskønnelse, han høstede, var ny Overfald og forøget Utilfredshed. En ren forstokket Desperation.

Havde han et Øjeblik troet, at Kampen var til Ende, indsaa han nu, at han havde taget fejl.

Vilde han tvinge sin Ret igennem til at ordne sin egen Forretning, som han lystede, forstod han, at han maatte blive ved at kæmpe til den sidste af

Urostifterne var kuet eller for stedse fjernet fra hans Fabrik.

Ophidset slog han i Bordet.

Har de ikke faaet nok, de Svende, saa skal de faa det nu! Ud med hver og en, som ikke er tilfreds med disse gode Forhold, som jeg byder.

Han rejste sig og gik heftig op og ned ad Gulvet.

Nu forstaar jeg det . . . I Løbet af en kort Tid skulde vi have den samme Historie om igen. Hm, nej stop! Nu skal jeg begynde, hvor jeg slap i Gaar. Hvad kommer egentlig alle disse Mennesker mig ved. Fordi jeg har Brug for saa og saa mange Arbejdere til at udføre mit Arbejde, derfor behøver jeg da ikke at have Ansvaret for deres Fremtid og bekymre mig for deres øvrige Liv. Jeg betaler dem jo for den Hjælp, de yder mig.

Da han syntes at have besluttet sig, gik han rolig hen og trykkede paa den hvide Elfenbensknap — og indtog atter sin Plads.

Straks efter kom Driftsbestyreren.

Han bukkede som sædvanlig dybt og forekommende for sin Principal og saa ved første Øjekast, at der maatte være noget extraordinært i Gære.

Hal rakte ham nogle Papirer og meddelte ham kort og bestemt sine Ordrer og sin Mening desangaaende.

Hansen var omstændelig og tjenstivrig, saa det tog Tid.

Først da bad Hal ham forekommende tage Plads.

»Naa, sig mig nu, Hansen, Deres Mening om, hvorledes De tror, at Arbejdsforholdene herefter vil

blive eller rettere udvikle sig her paa Fabrikken,« sagde han.

Hansen forsøgte at forske i sin Principals Ansigt, men denne sad rolig og saa' spørgende paa ham.

»Ja, det vil vist blive vanskeligt at sige noget bestemt nu,« sagde han saa. »Men efter de faa Timer at dømme, som vi har arbejdet, forekommer det mig, at vi endnu ikke har saa faa urolige Elementer med her ind igen.«

Hansen tav afventende, mens Hal sad tankefuld og daskede Haanden mod Stolens Armstøtter.

»Ja saa, ja saa. Kan De ikke forklare Dem noget nærmere . . . Ja saa, det er næsten det samme, som jeg selv er bange for. Og Hansen, Meningen med Strejken var jo ikke, at vi om kort Tid skulde begynde forfra igen. Meningen var, at vi en Gang for alle ville skaffe os rolige og paalidelige Forhold. Og det er det, jeg frygter for, vi ikke helt har faaet endnu . . . Kan De ikke forklare mig Grunden til Deres Antagelse.«

»Jo, mit første Indtryk fik jeg saamæn straks i Morges, jeg gik min Tur gennem Fabrikken,« forklarede han. »Der var mindst en halv Snes Arbejdere, som ikke værdigede mig saa meget som et Blik. De er skam store Herrer endnu. Et Par Stykker besad saa galt den Uforskammethed at se mig frækt ind i Øjnene, uden saa meget som at løfte en Finger til Huen.«

»Det var pokkers!« udbrød Hal. »Ja, det maa jeg sige, de er ellers ikke bange af sig.«

»Ja, havde Fabrikanten ikke selv ført dette paa Tale, var det min Agt selv at gøre Dem opmærksom

derpaa. For det er jo klart nok, at saadanne Fyre straks vil begynde sin Agitation mod os.«

»Kan De huske Navnene paa d'Herrer?«

»Ja, jeg har sikret mig dem.«

»Det er godt,« svarede Hal.

En Stund sad de begge to tavse. Hal, som var han endnu i Tvivl om, hvilke Forholdsregler, han burde tage. Hansen afventende og iagttagende.

»Men det er skam endnu ikke alt, hvad de har foretaget sig i de faa Timer, de har været her.«

»Naa?« Hal saa' op.

»Der har ikke været mindre end fire Arbejdere hos mig og klaget over, at de er bleven generet og udskældt for det værste,« vedblev han. »Ja, der er saa galt en, der har tilladt sig at etablere et net lille Slagsmaal . . . stukket et Par Lussinger ud til en af Tyskerne. Ja, selv Fruentimmerne kan ikke holde sig rolige . . .«

»Ha, ha . . . det er storartet . . .«

De lo begge.

»Men der skal blive sat en Stopper for de Herrers Frihed her!«

»Ja, skal vi have Ro,« indskød Driftsbestyreren, »saa tror jeg, at der endnu er adskillige blandt dem, vi tog i Arbejde igen, som maa fjernes her fra for bestandig. Og efter min Mening vilde det være heldigst, om det kunde ske saa hurtigt som muligt.«

»Jeg er fuldstændig af samme Opfattelse og har ogsaa besluttet mig til at realisere den . . . Maa jeg se Listen?«

Hansen lagde et Stykke Papir med nogle Navne paa frem for ham.

Hal læste dem nøjagtig igennem og talte fjorten.

Derpaa føjede han uden Betænkning gamle Nielsens Navn til.

»Vil De saa give d'Herrer Rejsepas i Aften, Hansen,« sagde han rolig.

»Ja, under hvilken Grund?«

»Simpelthen, at vi ikke mere har Brug for dem . . . Og sikker Dem saa herefter Navnene paa enhver, der er noget at udsætte paa.«

Hansen paatog sig det. Og han gik.

Noget efter rejste Hal sig og gik ind for at spise Frokost.

Der havde han Fornøjelsen at hilse paa sin Søn.

De spiste længe uden at mæle et Ord.

Saa spurgte Tage til Thoras Befindende.

Og Hal forklarede kort, at Lægen havde været kaldt.

Derpaa forsøgte Tage at fortælle Faderen noget om Aftenen hos Baron Hult, men han fik ikke et Ord til Svar derpaa.

Da de var færdige med at spise, sagde Hal kun kort og godt:

»Det vilde glæde mig meget, Tage, om Du snart vilde begynde at respektere din Alder mere end Du gør. Og søge at fatte nogen virkelig Interesse for Fabrikken her.«

Han vendte sig og gik ud.

Da Tage var ene, smilte han baade dumt og haanende til sin Faders Bemærkning og mumlede højt:

»Jeg egner mig Fanden g . . . m . . ikke til Trikotagegrosist.

XVII.

Dørene stænges.

Da Osvald var gaaet fra Jonna, drev han paa maa og faa om i Gaderne.

Han mærkede ikke, at den fine og tætfaldende Støvregn trængte sig dybere og dybere ind i hans Klæder.

Naar Klokken var bleven otte, vilde han begynde sin Ekspedition rundt paa de forskellige Trikotagefabrikker for at søge nyt Arbejde.

Han drev gennem den nylig vaagnende By, hvis Gader myldrede af travle, optagede Mennesker, der alle syntes at have et bestemt Maal for deres Vandringer.

Med et Par store, betragtende Øjne saa' han paa dem.

Hvor længe var det nu ikke siden, han selv ilte ligesaa optaget og tilsyneladende bekymringsløs af Sted?

Nu var der jo gaaet Uger for ham i denne Virkeløshed.

Som han gik der sløv og med Hænderne stukket ligegyldig i Lommerne, følte han en Arbejdslængsel stige op i sig. En tung og underlig Længsel efter dette vanemæssige, rolige, men dog fattige og slidsomme Liv, han havde levet fra han var en lille Purk.

Han havde været vant til Arbejdet for Brødet, fra han var Barn. Han og Moderen havde maattet arbejde sammen for at kunne bevare deres fattige Hjem og sikre sig deres faa Fornødenheder.

Den Gang havde han ofte længtes efter Frihed, som ethvert ungt Menneske, der ejer Livsmodet og Eventyrlængslen i sit Sind.

Hans Barndom var levet som det fattige Barns. Men han havde følt en dyb, varm Kærlighed over sig. En opofrende, hengiven Moder havde vaaget derover og viet hele sit eget Livs Forladthed til at værne derom og gøre den saa tryg og mild som mulig.

Og selv havde hans Sind været det varme, drømmende, der havde diet hendes Kærlighed til sig, som en Vaarblomst drikker den velsignende, livsskabende Sol.

Hans Barndom og Ungdom med havde været en virkelig frodig og voksende Vaar.

I dette stille Liv sammen med sin Moder havde han gaaet og drømt sine egne Drømme. Drømme om et Liv, solrigt og skønt. Naar Vinteren saa som en sviende Svøbe om hvert fattigt Hjem og Kampen stod for at skaffe Ild til Ovnen, da koglede det frem med herlige Drømme og Længsler i hans Sind. Som varme, sprudlende Kilder vældede de frem.

Det var altid hans Moder, disse Drømme gjaldt. Han vilde erhverve Trygheden og Glæden ved Livet for hende.

Han digtede frem de vidunderligste Eventyr, som han, den fattige Dreng, skulde leve — alt for hans Moders Skyld.

Og aldrig havde denne drømmende Længsel sluppet sit Tag i ham. Det var som et mægtigt Greb, der havde slynget sig om ham, og altid tvang hans Tanker op over — som en styrkende og hid-

sende Æter, der evig og altid gød sine stimulerende Draaber i hans Livsmod og Tro paa Livet.

Selv nu, efter at han var begyndt paa Manddommens Aar, havde dette stærke Mod og denne skønne Tro vokset og vokset i ham, og tvunget hans Tanker frem til denne stærke Syslen med Livet og Livets Alvor. Hans Tro var bleven den, at Livet vilde det gode. At Glæden og Skønheden var det varme, bankende Hjærte.

Det havde han følt og lyttet sig til gennem den Kærlighed, som hans Moder havde rejst som en Mur om han. Det havde Spurvene udenfor Kvistvinduet sunget til ham, naar de med deret fattige Kvidder jublede Vaaren og Sommeren i Møde.

Det havde Markerne og Skoven fortalt ham om, naar han med sin Moder tog Søndagstur derud.

Han havde genfundet det i hver kærlig Tanke og Gerning, Menneskene viste mod hinanden.

Og det havde fyldt hele hans Sind og ledet ham ud paa disse ubanede Veje, i hvis Uføre han nu stred som en fortvivlet.

Denne stille Morgen listede hans Tanker sig paa Morgenflugt udover —

Han følte Arbejdet som en Velsignelse. Det havde han altid gjort.

Men han fandt sine Hænder slappe og virkeløse i sine Lommer.

Hvor var det dog underligt at tænke, at Menneskene trods deres gode Vilje kan berøves det Arbejde, som er nødvendigt til Livets Ophold.

Hvilket underligt Misforhold, som her havde udviklet sig — og det midt i den samme Natur,

hvor Fuglene og Skovens Dyr sorgløse sanker deres Føde paa den moderkærlige Jord.

Hele Verden over gik der Mennesker som søgte, tryglede om Arbejde mere end Dyrene leder efter Føden. Og han var i Øjeblikket et af dem.

Han kom til at huske paa Røde Jens' Ord: at den nuværende Samfundsorden var som et mægtigt Fjæld, der spærrede for Menneskehedens Frigørelse og Lykke — og at Vejen der igennem maatte banes med Dynamit, paa samme Maade som man bryder en Tunnel gennem et Bjærg.

Ja, sandt var det!

Samfundet, det store og mægtige Samliv, som Menneskene havde bygget sig op Verden over, var bleven som et Fjæld, der stængede for Solen, for Friheden og Livslykken til den store, myldrende Mængde.

Samfundet i dets nuværende Skikkelse var blevet som et Onde, der stod mod selve Livets varme Hjærteblod . . .

Samfundet var som et Uhyre, der krævede saa og saa megen Menneskelykke til sin Husholdning. Det var som en Tyran, der kun krævede for sig selv og sin Magt — og som kun sikrede den Stærke Ret. Som en Bøddel midt i Menneskeheden, der spredte Lidelser og Sorg omkring sig.

I Stedet for det skulde være Livets rige, varme Beskytter. Menneskenes kærlige og opofrende Moder.

Næsten uden selv at sanse gennem hvilke Gader han gik, var han kommen hen i det Kvarter, hvor Jonna tidligere boede.

Uvilkaarlig stansede han paa det Hjørne, hvor

han havde ventet paa hende den Aften, hun først betroede ham om det Liv, hun havde levet.

Han saa' op gennem den smalle, triste Gade med de gamle Bindingsværkshuse — og kendte Stedet, hvor hun havde boet.

Han gik langsomt op forbi det.

Der var nu tæt tildækket for alle Vinduerne i det gamle, uhyggelige Hus. Nu hviledes der efter den lange, lastefulde Nat.

Han saa' op ad Huset — og saa vidt han kunde se, var der ogsaa rullet ned oppe paa Kvisten, hvor Jonnas Moder boede.

Saa drev han videre Gaden op og om ad den næste.

Hans Tanker hagede sig fast ved Jonna. Han saa' hende saa tydelig for sig derinde i det store Rum ved den larmende Maskine.

Hvor havde de dog været lykkelige, da de arbejdede sammen. Og hvor saa det mørkt og truende ud for dem nu. Sæt han nu ingen nyt Arbejde kunde faa. Hvad saa?

Han forsøgte at jage disse Tanker bort. Det fik han jo nok at erfare.

Saa huskede han, hvor Jonna havde været bedrøvet, ja grædefærdig, da de skiltes — og han følte en stærk Smerte i sit Bryst. Han havde haabet at kunne arbejde for hendes Fremtid, sikre hende et Liv, der skulde være mildt og lykkeligt.

Og saa blev det første, de kom til at leve sammen, kun Skuffelser og forøget Fattigdom. Men han skulde ikke tabe Modet. I Aften skulde han rigtig tale med hende og trøste hende, og bede hende blot vente lidt, have nogen Taalmodighed.

Intet var jo tabt endnu. Det hele blev sikkert kun en kort Overgangsperiode. Han vilde arbejde for hende, arbejde sig frem til sit Maal . . .

Hans Maal! Han stansede ved denne Tanke. Havde han egentlig et Maal?

Jo, han havde.

Han vilde aldrig svigte. Han havde jo allerede viet sit Liv til den store Frigørelseskamp.

Og som han gik der arbejdsløs og fattig, befandt han sig vel midt i Kampen. Det slog ham, hvad han før gik og tænkte om Samfundet, hvor det passede paa Jonna, han selv og hans stakkels gode Moder. De hørte jo alle med til den myldrende Mængde af fattige og besiddelsesløse, som denne Samfundsorden havde bygget sig op paa.

Og det skød frem i ham stærkere end nogen Sinde før, at Kampen, han kæmpede og vilde kæmpe, gjaldt dem selv lige saa meget som hele den øvrige, talrige Hær.

Hans Kamp var Jonnas Frigørelse fra de undergravende Forhold, hvorunder hun var vokset op, og som Samfundet havde skubbet hende ud i — og hans eget Stræb opefter, for at kunne gøre baade hende og sin Moder lykkelige.

I sin store Næstekærlighed følte han et koldt, klart Glimt af Egoismens kølige Aand.

Saa ofte havde han følt det og nu kom det igen, som var Egoismen noget af Drivkraften i Menneskets Forstand. Men hans Egoisme ejede dog Næstekærligheden. Den vilde det gode ud over hans eget.

Saaledes svævede hans Tanker vidt om, brydende

og voksende i hans unge Sind. De manglede endnu det faste Greb, der skulde klare Vejen frem.

Før han anede det, var han halvvejs gennemblødt og de to Timer gaaet.

Derfor gik han nu lige efter den Fabrik, der laa nærmest, og som tillige var en af de største i Byen.

Den laa med en stor, rød Lagerbygning som Façade. En stor, bred og mørk Port førte ind til Fabrikken.

Han stansede der. Til højre førte en bred Trappe op i Huset og paa Væggen ved Siden af denne var opslaaet et blankpoleret Messingskilt, hvorpaa stod: Kontoret er paa 1. Sal.

Da kom han uvilkaarlig til at følc, hvor vaad han var bleven. Hans Hænder strøg fornemmende over hans vaade Haar. Og han følte en nervøs, trykkende Fornemmelse om Hjertet, men tog en rask Beslutning og gik op ad Trappen.

Trinene var meget slidte og Murene skrabede af Kasser og tilfedtede, saa der laa et bredt og mørkt Bælte, som fulgte op.

I Døren var en Rude af mat Glas, hvorpaa med sort Farve var malet: Kontor. Aabent fra 6—6.

Endnu en Gang stansede han et Øjeblik — og bankede saa paa.

Inden for Døren delte en Skranke Værelset i to Dele.

Paa den modsatte Side var nogle Pulte, hvorved der stod nogle unge Kontorister.

En af dem kom hen til ham uden at sige noget, men med et Par unge Øjne, der ligegyldig spurgte, hvad han vilde.

»Jeg vilde gerne tale med Bestyreren,« sagde Osvald.

»Bestyreren,« gentog den unge Mand. »Hvilken Bestyrer? Mener De Direktøren? Han er ikke at træffe før Kl. 11.«

Osvald blev staaende lidt forlegen og saa paa ham.

»Hvad vil De? Var det ikke noget, jeg kunde paatage mig?« spurgte Kontoristen saa igen.

»Jo — det var angaaende at søge Arbejde paa Fabrikken.«

»Saa, ja . . . Vil De vente lidt.«

Og den unge Mand fjernede sig ind ad en Dør til venstre og kom noget efter tilbage.

»De kan gaa ind der,« oplyste han og viste mod en Dør, der var paa den anden Side Skranken. »Arbejderformanden er paa sit Kontor.«

Osvald gik gennem en bred Gang, hvorfra der førte forskellige Døre ind til Kontorafdelingerne.

»Til Arbejderformanden«, stod der paa et hvidt Skilt.

Han bankede paa og traadte ind.

Ved en stor, sort Pult sad en lille, korpulent, ældre Mand. Han havde høje, bare Tindinger og et graasprængt Haar og Fuldskæg.

Han hilste venligt og bad Osvald komme nærmere.

»Jeg vilde gerne søge Arbejde her paa Fabrikken,« sagde Osvald og stillede sig op ved Pulten.

»Søge Arbejde — Naa, ja — det kommer an paa, hvad De er.«

»Jeg er Væver,« sagde Osvald.

»Saa, ja — Hvor har De arbejdet sidst?«

»Paa Hals Fabrik.«

»Saa — ja.«

Arbejderformanden heftede et Par nysgerrige brune Øjne paa ham.

»Saa, De har arbejdet paa Hals Fabrik,« gentog han. »Det var maaske Strejken,« smilte han.

»Ja, jeg er en af de strejkende,« buste det ud af Osvald.

»Saa — ja,« smilte den anden ganske venligt. »Og De vil ikke arbejde der mere?«

»Nej, eller rettere, der er vist ikke mere Arbejde der for mig,« tilstod han ærligt. »Nu efter at Strejken er sluttet, er der jo adskillige af os, som der ikke blev Brug for.«

»Saa — ja, ja — der blev jo ogsaa antaget ikke saa faa ny Arbejdere under Strejken.«

Han smilte paa en tvetydig Maade, der baade kunde sige det ene og det andet, og som ogsaa fik Osvald til at smile, som forstod han den andens skjulte Hentydning.

»Hvad er Deres Navn?«

»Osvald Sundborg.«

»Osvald Sundborg . . . Sundborg — saa, ja. Maa jeg bede Dem vente et Øjeblik.«

Han rejste sig og gik ud.

Osvald saa efter ham. Han vidste ikke rigtig, hvad han skulde tro. Men han syntes dog, han havde været meget flink, flinkere end den hovne Driftsbestyrer paa Hals Fabrik. — Og dog havde denne Mand gjort et Indtryk paa ham, som ikke behagede ham.

Noget efter kom Arbejderformanden tilbage og gik helt hen til Osvald, særdeles elsværdig og venlig smilende.

»Nej, desværre,« sagde han.

I samme Nu følte Osvald ligesom et Tryk inden i sig.

»Vi har skam ikke Brug for flere Vævere for Tiden, og faar det vist heller ikke foreløbig.«

Osvald stod skuffet, som havde denne Mands Elskværdighed faaet ham til at haabe paa det modsatte.

»Men skulde De ikke faa noget et andet Sted, kan De jo altid høre her hen igen,« tilføjede han.

Osvald takkede og gik og Formanden smilte endnu mere forekommende.

Da Osvald gik ud af Porten, fandt han Trøst i, at der jo ikke var saa faa Trikotageforretninger her i Byen, saa der var jo godt Haab endnu. Og han gav sig resolut paa Vej til den næste.

Men ogsaa der fik han et lignende, elskværdigt Afslag.

Han gik til det tredje Sted — og derfra med samme Resultat til det fjerde.

Det var, som blev hans Gang ivrigere for hver Gang han kom skuffet ud paa Gaden og satte Kursen mod næste Sted.

Det fjerde Sted var en mindre Fabrik. Han kendte den godt af Omtale og vidste, at det skulde være et godt Arbejdssted.

Uden at stanse drejede han ind ad Porten, næsten som havde han Hastværk. Men paa Trappen til Kontoret løb han lige paa Jens Knudsen, der kom ud derfra.

»God Dag, Sundborg!« hilste Røde Jens og der gled et venligt Smil over hans blege, magre Ansigt. »Vi mødes nok her i samme Ærinde?«

»Ja, jeg skal ind her for at spørge om Arbejde,« svarede Osvald.

»Og jeg har været der,« smilte han barsk. »For mig havde de i hvert Tilfælde ikke Brug. Men det kan jo være, de kan bruge Dem. Forsøg kun!«

Osvald saa' paa ham. Han syntes, at hans Øjne var saa glødende stærke i Dag.

»Ja, jeg vil forsøge,« sagde han og gik langsomt opefter.

»Jeg venter hernede i Porten, Sundborg.«

Og Osvald gik ind paa Kontoret — men det varede kun kort, inden han kom ud igen.

»Naa, hvad blev Resultatet?« spurgte Røde Jens ham.

»Nej, de havde ikke Brug for Vævere for Tiden. De havde nok i dem de havde,« svarede Osvald. Han søgte at skjule sit daarlige Humør.

Røde Jens lo.

»De mener vel, Sundborg, at de Herrer ikke har Brug for os,« sagde han. »Den er tydelig nok. Det er kun os, Oprørerne, de farlige Urostiftere, de ikke har Brug for.«

De gik sammen hen ad Fortovet.

»Hvor mange Steder har De nu været?« spurgte Røde Jens og tilføjede. »Jeg har været fire Steder, foruden dette her.

»Dette er det fjerde Sted, jeg har faaet Afslag,« svarede Osvald.

»Ja, den er pinedød da tydelig nok! Synes De ikke?«

Osvald saa mistroisk paa ham, stadig søgende hans Øjne. Han kunde ikke gøre sig klar, om de var onde, eller hvad de var. Det var denne lidenskabelige Ild, der gnistrede fra dem, som gjorde ham saa utryg at være sammen med.

»Det er en aftalt Sag mellem disse Herrer mod os. Vi skal nægtes Arbejde overalt. Vi skal ødelægges. Vore Hjem . . . Vore Hustruer . . . Vore Børn og os selv . . . skal trykkes ned, sultes enhver Oprørstanke ud af Livet . . . Sundborg, det er det, vi skal. Derfor har de ikke Brug for os. Har De ikke mærket, hvor de er sleske mod os, falske! Det hele skal gaa saa pænt og roligt for sig . . . Vi maa intet mærke . . . Men vi maatte jo være Idioter, hvis vi ikke kendte de Herrer saa meget, at vi forstod den.

Men lad os bare gaa Raden rundt, saa kan vi da roligt sige, at vi har været der — jeg vil dog lade mig hænge, om en eneste af os faar noget at bestille hos dem.«

Osvald hørte tilsyneladende rolig paa ham. Og dog følte han, hvor han var tilbøjelig til at dele Mening med ham. Men paa anden Vis forekom den Tanke ham altfor grusom, til at han saadan uden videre kunde fæste Lid til den. For han havde en næsten ubevidst Tilbøjelighed til at tillægge Røde Jens en altfor stor Voldsomhed i sine Tanker. Derfor svarede han ogsaa kun undvigende.

»Det kan maaske nok være muligt; men jeg synes, der skulde mere end almindelig menneskelig

Raahed til at iværksætte et saa lavt Forfølgelsessystem mod os, nu efter Strejken er endt.

Røde Jens lo haansk ad ham.

»De er en ung Mand, Sundborg, og tilmed ogsaa en ganske ung. De har endnu ikke selv erfaret saa meget om Menneskenes Ondskab og Forfølgelseslyst, som jeg flere Gange har hørt Dem tale om. Og hvad De ikke rigtig har stiftet Bekendtskab med endnu, det er Samfundet og de Kræfter, den Aand og det mærkværdige Sammensurium af en Moral, som kæmper for dets Bestaaen og Udvikling i dets nuværende Former . . . Havde De det, saa vilde De ogsaa forstaa, hvilke Tankeeksperimenter der faar Mænd som Hal og hans Lige til at iværksætte en Forfølgelse, som den, der er planlagt mod os. Brug en Gang Deres Øjne her midt i denne By — gaa fra Hovedgaderne og opsøg de mest afsides af Smaagaderne og betragt de forskellige Mennesker, De der ser. Ja, gaa blot fra Hus til Hus i en enkelt Gade, lige meget hvilken, og hør, hvorledes Mennesker taler, hvorledes de ler og hvorledes deres Tanker gror op, hvis de da i det hele taget tror saaledes, at det endnu er muligt at føde og eje Tanker. Og gaa saa videre til Skolerne og Kirkerne og hør Lærerne og Præsterne — og derfra videre til Raadhuse og lovgivende Forsamlinger og De vil erfare, at der arbejdes som en Snedker i sit Værksted, som en Smed i sin Smedje. Der hamres de Lænker og Baand ud, som skal holde alle disse Mennesker sammen i det Kaos, som kaldes et Samfund. Et Kaos, hvor den største Vilkaarlighed, Forskellighed og Uretfærdighed stuves sammen, mases sammen som Fars i en Pølsefabrik.

Og Gud hjælpe den Synder, som vover at stride imod. Tusinde Aars Historie vil kunne belære dem om deres Skæbne. Og vi, Sundborg, vi er kun nogle af de aller, allermindste. Nej, de, som har begyndt paa den Kamp, som vi har begyndt, maa belave sig paa det værste. For de svage bliver det Undergang, og for de stærkere pinefuldt Liv.«

Osvald kunde ikke finde Ord til Svar paa alt dette.

Til en Begyndelse fandt han, at han dog ikke var saa uvidende om Samfundet, som den anden troede. Denne skulde blot kende Jonnas Historie og det fattige Liv, som han selv havde levet med sin Moder. Og de Betragtninger, som hans Forstand havde bragt ham til at gøre, næsten lige fra hans tidligste Barndom. Men saa reves han med af dette voldsomme og malende Billede, som der oprulledes for ham ved en andens Ord. Han kom virkelig til at føle sig som den unge Mand han var.

Jens Knudsen tav ogsaa lidt efter denne lange Udgydelse.

Saa vendte han sit blege, rødskæggede Ansigt mod Osvald.

»Men, Sundborg, trods det, har jeg dog ogsaa ofte hørt Dem sige meget smukt og varmt og ærligt følt. Og af meget, hvad De har sagt, har der været noget i. De er en begavet ung Mand, Sundborg, som sikkert kunde blive til noget, hvis De ikke var saa fattig, som De er.

Osvalds Øjne blev næsten myge ved disse forstaaende og anerkendende Ord. Saa havde denne mærkelige Mand lagt Mærke til ham, forstaaet ham. Han saa' paa ham, som vilde han granske hans

Ærlighed. Og han følte for første Gang noget varmt og inderligt i dette stærke Blik.

De havde nu gaaet et langt Stykke sammen og Røde Jens stansede.

»Nu skal jeg nok denne Vej her,« sagde han. »Jeg vil fortsætte Ekspeditionen.«

»Ja, jeg vil ogsaa gaa et Sted endnu før Middag,« bemærkede Osvald.

De rakte hinanden Haanden.

»De skulde en Aften se hjem til os, Sundborg,« sagde Knudsen. »Der kommer af og til nogle hjem til mig, og saa sidder vi saadan og taler om alt muligt. Det vilde vist interessere Dem, og jeg vilde være glad ved at tale med Dem. De skulde komme en Mandag eller Torsdag, saa er der altid nogen.«

»Ja, Tak, jeg skal nok huske det,« svarede Osvald.

De gik hver sin Vej.

Efterhaanden som Osvald gik alene videre, tabte han Lysten til at gaa flere Steder paa denne Side Middag. Han var ogsaa bleven drivende vaad og følte sig meget sulten, saa han besluttede sig til straks at gaa hjem.

Madam Sundborg havne købt lidt Slagteriaffald, hvoraf hun havde lavet et Maaltid.

Hun saa' kun paa Osvald uden at spørge, da han kom hjem. Og hun søgte at være i godt Humør.

»Jeg har været fire Steder, Mo'r,« fortalte han hende. »Men der var ikke Brug for Vævere.« Om sit Møde med Røde Jens talte han ikke og heller ikke noget om hans Udtalelser om Arbejdsgivernes iværksatte Forfølgelse.

Han havde en Fornemmelse af, at det vilde forøge hendes Ængstelse at vide ham udsat for hans Paavirkning. Hun havde et Par Gange udtalt sig forsigtigt derom. Og han følte en stærk Trang til at skaane hende saa meget som muligt.

Hun havde tabt sig saa meget i den sidste Tid, fandt han og begyndte at ængstes for hende.

Hun fortalte, at hun ogsaa havde været ude et Par Steder og forhørt om Arbejde, men hun havde heller ikke opnaaet andet end meget elskværdige Afslag.

Osvald følte, hvor han blev hed indvendig af Vrede. Ja, det var tydeligt, at Røde Jens havde Ret.

Saa fortalte han, at han over Middag vilde forsøge igen. Det skulde dog være meget, om De ikke et Sted skulde have Brug for ham.

Madam Sundborg svarede kun et lakonisk »Ja.«

De sad saa tavse og spiste deres tarvelige Maaltid, mens Osvald i sit stille Sind forundredes over, hvor Pengene egentlig var kommen fra til det. Men han spurgte ikke derom.

Af og til sneg han sig til at se over paa sin Moder. Hvor saa hun bedrøvet ud, langt mere end ellers, som var der hændet hende noget særlig ubehageligt.

Han blev ved at se og se paa hende, til han næsten ikke kunde lade være at spørge. Men han betvang sig. Hvorfor fortalte hun det saa ikke selv, hvis der var passeret noget alvorligt. Det plejede hun da.

Da de havde spist og hun tog af Bordet, kunde

han ikke betvinge sig længere, men gik ud i Køkkenet til hende.

»Hør, Mo'r, hvad er der i Vejen med Dig i Dag? Jeg synes, Du ser ud, som er Du saa ked af det,« sagde han, idet han næsten stod dækket bag hende.

Han ængstedes for, at hun gik og gjorde sig Sorger, der tærede altfor stærkt paa hendes Helbred.

»Hvad der er i Vejen med mig,« gentog hun i et Ryk. »Skam ingen Ting. Hvad skulde det være, min Dreng?«

Osvalds Øjne fængslede hendes og han læste i dem, at hendes Svar ikke var ærligt.

»Jo, Mo'r, der er noget, som tynger Dig,« sagde han mere bestemt. »Er det saa slemt, at Du mener ikke at kunne betro mig det?«

Madam Sundborg blev staaende med Ryggen til ham. Taarerne trængte sig frem i hendes Øjne.

Osvald havde en Følelse deraf og blev rørt.

»Sig mig det nu, Mo'r. Hvad er der saa hændet?«

Hun vendte sig lidt om mod ham.

»Ja, min Dreng, det er saamæn kun ondt altsammen,« svarede hun. »Det onde kommer jo gerne i Følge — og da jeg syntes, Du havde Bekymringer nok, vilde jeg ikke sige Dig, at Værten har været her igen.«

»Værten,« gentog Osvald.

»Nu, da Strejken er sluttet, vil han ikke vente længere med Huslejen. Han sagde, at hvis vi ikke i det mindste havde betalt en Maaneds Leje inden Lørdag Aften, vilde han lade os sætte paa Gaden.«

Osvald saa Faren. Fik han ikke Arbejde,

vilde det være dem umuligt at skaffe Pengene, og selv da vilde det ikke være mere end lige til.

»I Eftermiddag skal jeg gaa op at tale med ham,« sagde han saa. »Jeg kan ikke tro, han mener det saa slemt, Mo'r. Vi har jo boet her saa længe og altid før betalt præcis. Vil han blot vente lidt endnu, faar vi vel ogsaa betalt ham disse Maaneders Leje, som vi er bleven ham skyldig.«

»Han var meget ubehagelig, næsten uforskammet. Jeg aner ikke, hvorledes vi skal skaffe Pengene til ham.«

»Jeg skal nok faa ham til at give os Henstand endnu en otte Dages Tid. — Det skal Du slet ikke være bekymret for, Mo'r, saa galt gaar det nok ikke for os. Det vilde da være umaadelig hensynsløst og brutalt af ham, saadan uden videre at kaste os paa Gaden, som vi er stillede nu. En anden Sag var det, om vi havde Pengene, men ikke vilde betale. Men vi har jo ingen — ikke en Gang saa mange, der er nødvendige for at sikre os det tørre Brød.

Det lettede Madam Sundborg at høre ham tage det saa forhaabningsfuldt. Blot han ikke maatte tabe sit unge, stærke Mod og sit gode Haab, før Kampen var til Ende.

Men det kunde jo godt være, de kunde faa Henstand, for det vilde dog ogsaa være frygtelig hjerteløs, saadan at kaste dem paa Gaden nu.

— — —

En Times Tid senere gik Osvald atter ud. Først lagde han Vejen til deres Husværts. Det var i et af Byens fineste Kvarterer, han boede. Gaden, der løb langs en af Byens Parker, var bred og

asfalteret og en af Hovedaarerne for den elektriske Sporvej. Store elektriske Buelamper hang og svejede derover.

Husene var høje, prægtige Bygninger med Altaner og smykkede Façader. For hvælvede Porte, stængede, broncerede Gitre, bag hvilke saas gammel, klassisk Skulptur og Marmorbuster paa slanke Søjler.

De fleste Steder maatte man først ringe Portneren op, før man fik Adgang til Ejendommen.

Osvald gik ind i den Ejendom, deres Vært boede.

Trappen var bred og belagt med en rød, tyk Plydsløber og Væggene var prydede med smukke, oljemalede Dekoratiner.

Paa anden Sal ringede han paa. En Pige kom og lukkede op — og bad ham vente.

Kort efter kom hun tilbage og førte ham gennem en Korridor ind i et stort, kostbart monteret Værelse, hvorfra en aabenstaaende Fløjdør førte ind til et Kontor.

Man kunde gennem Døren se Ryggen og en hvidhaaret Nakke af en Mand, som stod ved et stort, massivt Arbejdsbord.

Osvald blev staaende en Stund upaaagtet inden for Døren.

Saa rejste Manden sig og kom hen imod ham.

Han var en middelstor, bredskuldret Mand med et Par svære Guldsignetringe paa Fingrene.

Han betragtede Osvald uden at erindre ham.

»De ønsker, unge Mand?« spurgte han ganske ligefrem og venlig, dog med en noget sløv Tone.

»Jeg er Madam Sundborgs Søn, og vilde gerne tale med Dem om vor Husleje.«

»Saa — ja, det er jo sandt. Ja, det er jo galt med den gamle Historie,« svarede Værten noget køligere.

»Baade Mo'r og jeg er jo uden Arbejde for Tiden. Efter Strejken blev der ikke Arbejde for os alle.«

»Næh — det blev der jo ikke. Saadan gaar det jo altid med de Sager. Derfor skulde man holde sig fra de Spekulationer, man ikke har Raad til at bære Tabet af, hvis de slaar fejl.«

Osvald kunde ikke svare derpaa. Disse Tankebetragtninger af deres Kamp var ham aldeles ny. Tilmed vilde det være nødvendigt at bruge mange Ord for at forklare sig — og hvor nemt kunde han da ikke komme til at støde denne Mand. Og saa vilde jo ethvert Haab om Henstand være spildt. Derfor tav han dertil og svarede kun:

»Men længe vil det forhaabentlig ikke vare, inden vi har Arbejde igen. Derfor var det, jeg gerne vilde bede Dem give os Henstand med Lejen endnu nogen Tid, blot fjorten Dage eller tre Uger.«

»Jeg var henne hos Deres Moder i Dag og sige min Mening desangaaende, fordi vi ikke længere kan have disse lange Restancer staaende. Og nu har jeg givet det til min Sagfører, saa jeg har selv ikke mere at sige i den Sag.«

Osvald saa bekymret, næsten bedende paa ham, saa overvældende virkede disse kolde Ord.

»Blot vi kunde opnaa otte Dages længere Henstand, vilde det maaske være os muligt at skaffe Penge til en Maaneds Leje. Saa længe vi havde Arbejde, har vi da altid betalt punktlig, og det vil vi ogsaa gøre, saasnart vi blot faar noget at bestille

igen. Hver Øre vi skylder Dem, kan jeg love Dem for, De skal faa betalt.«

»Ja, ja. Det er godt nok, men en Forretning er en Forretning, unge Mand — og jeg har mine Forretningspligter saavel som andre.«

Osvald stod et Øjeblik som en modløs Mand, tydelig kom det til Udtryk i hans Ansigt.

Den anden saa det og maaske af Medlidenhed tilføjede han:

»Ja, ja — jeg skal skaffe Dem otte Dages Henstand fra i Dag, længere kan jeg ikke strække mig. Men det kan da heller ikke være saa vanskeligt for Dem at skaffe disse faa Kroner.«

Osvald sagde et kort og modløst Tak og gik baglænds ud ad Døren.

I Korridoren kom Pigen og lukkede Døren for ham.

Efterhaanden som han kom længere og længere ned ad Trappen, huggede han sin Haand haardere og haardere i Gelænderet. Vrede og Væmmelse trængte sig frem over denne Rigmands Hjerteløshed.

Pøj, spyttede han frem for sig.

Pøj, pøj! Skulde saadan en Forbryder ikke straffes. Hvad vilde de Par Kroner betyde for denne rige Mand, i Forhold til hvad hans Trusel kunde forvolde dem af Sorg og Savn.

Hvad var det dog for en kærlighedsløs Aand, der beherskede Menneskene.

Det gjorde ham ligefrem godt at komme ud i den friske Luft.

Han gik energisk til. Nu gjaldt det jo endnu mere om at faa noget at bestille.

Men inden han rigtig vidste af det, gik Klokken til seks, og han havde kun været to Steder, hvor han, ligesom om Formiddagen, havde faaet Afslag.

En fem Minutter før seks stod han paa Hjørnet af den Gade, hvor Hals Fabrik laa, og ventede paa Jonna.

Regnen var hørt op, men Luften laa graa og tung over Byen. Og i den ujævne Brolægning laa der Pytter af Vand og Søle.

Han blev staaende paa Hjørnet de faa Minutter til Fabriksfløjten lød og besvaredes fra alle Kanter hele den store By over.

Som han stod der, følte han sig modløs og træt. Og dog vilde han ikke tabe Modet — kunde ikke — maatte ikke!

Naar nu Jonna kom, maatte hun intet mærke. Han vilde være glad og fortrøstningsfuld — ogsaa overfor sin Moder.

Arbejderne begyndte at komme ud af Porten. Først nogle som han ikke kendte — saa et Par af hans gamle Arbejdskammerater.

De gik den modsatte Vej, uden at lægge Mærke til ham.

Og endelig stod den brede Arbejderstrøm ud af Porten som en langsomtglidende Flod.

Da saa' han kendte Ansigter i Mængde om sig.

Nogle hastede forbi uden at genkende ham, og andre hilste ham, men skyndte sig videre, som var de bange for at tale med ham.

Da saa' han den gamle Farver Nielsen. Han kom ene ud af Porten, men hen ad Gaden sluttede flere sig til ham.

Osvald syntes, de alle var saa ophidsede. Da de vilde gaa forbi ham, hilste han.

»God Aften . . . god Aften, Sundborg!«

Flere Hænder raktes venlig og kammeratlig imod ham.

»Naa, her staar De ene og ser til,« bemærkede en af Arbejderne.

»Jeg venter paa min Kæreste,« svarede Osvald.

Omme bag Hjørnet gjorde man Holdt i Kres om gamle Nielsen.

Osvald hørte, hvad der var passeret. Gamle Nielsen og de øvrige Arbejdere, der i Løbet af Dagen blot havde vist den svageste Tendens til Opsætsighed, var — som Hal jo havde bestemt — bleven vist bort.

Arbejderne var rasende.

Nogle svor, at i Morgen skulde de komme til at gøre dem Følge. En saadan Brutalitet vilde de ikke finde sig i!

Men der var ogsaa nogle, der stod tavse og fjernede sig stille, næsten sky og skamfulde.

Noget efter saa man gamle Nielsen gaa bort, langsomt og foroverbøjet, som den gamle, udslidte Mand, han var. Et Par af hans Kammerater fulgte ved hans Side.

Osvald stod stille og tankefuld og saa' efter ham, til Gaden lukkede sig bag ham — til den store By ligesom tog den gamle, fattige Mand i sit kolde, uhyggelige Gemme.

Osvald var bleven grebet ved det, han havde hørt. Det skjalv koldt gennem hans Legeme, og det var, som han fik Graad i sin Hals — som Vreden skulde sprænge Blodaarerne i hans Tindinger.

Uden at sanse det, huggede han sin knyttede Haand ud i det tomme Rum.

Da saa' han Jonna komme langs Flisen hen imod sig. Hans Arme sank, sank — men han forstod ikke om det var af Træthed eller af Styrke.

Og hans Øjne saa, hvor blegt hendes smukke Ansigt var, og de tændtes af en straalende Glød. Men hvor Munden smilte — træt eller bedrøvet?

Han kunde ikke læse det.

»Naa, Jonna, hvordan har det saa smagt Dig i Dag, min kære Du?« spurgte han, da han trykkede hendes Haand, som laa kølig og klam i hans.

»Uh! Dagen har været saa lang, saa lang,« svarede hun.

Og hun mærkede, at hun ikke havde Magt over sig selv til at se frejdig og glad paa ham.

Alt, hvad hun havde bestemt sig til at sige ham, gled bort af hendes Tanker nu, hun gik ved hans Side. Trods hans paatagede Munterhed, saa hun straks, at han var bedrøvet, og at noget tyngede ham.

Derfor tav hun. Hvad hun vilde sige ham, vilde rimeligvis kun yderligere gøre ham bedrøvet. Maaske i Aften gaves der bedre Lejlighed — eller i Morgen.

Og hvad var det egentlig, hun vilde sige ham? At hun ikke vilde, ikke kunde holde ud at arbejde paa denne Fabrik!

Men vilde han forstaa det bedre nu end før? Nu, de netop trængte til hendes Hjælp.

Nej, hun maatte vente. — Hun kunde ikke gøre ham mere bedrøvet.

Og næsten uden de selv mærkede det, gik de tavse ved hinandens Side den lange Vej gennem Gaderne.

Først da de gik over den store Bro nede ved de lange Søer, der strakte sig gennem Byen, og som delte den i to Dele, skræmtes Osvald op, da det blev ham klart, hvor længe de havde gaaet uden at tale.

Han begyndte saa at fortælle om sin egen Dag og alle hans mislykkede Forsøg paa at skaffe sig Arbejde.

Jonna hørte stiltiende til.

Hun gled endnu længere bort fra sine egne Tanker og Bekymringer, der havde pint hende. Hun ligesom øjnede klarere end nogen Sinde, alt det uhyggeligt truende, der samlede sig om dem. Og da de var kommen hjem i den lille Lejlighed der oppe under Taget — oppe over den store By, var det, som følte hun Fattigdommens Tyngsel snige sig frem fra hver en Krog.

Hun formelig skælvede, da hun satte sig paa sin Stol ved Vinduet og saa ud over alle de mørkerøde Tage med de matte, sorte Ruder, der vendte deres slørede Blik bort fra Jorden op mod de tunge, tætte, graa Foraarsskyer. Hun følte sig saa skælvende angst, svag og fattig.

I disse faa Minutter sank hun fra sine Drømmes svimlende Højde ned i Fattigdommens dybeste og bundløse Afgrund.

Hun hørte Osvald tale Gang paa Gang — ja, hun hørte, hvor han anstrængte sig for at være modig og stærk.

Det var, som klang der en usynlig Harpe for

hendes Øren og fyldte Rummet med Sorgens og Lidelsernes tunge Melodi. Og som hun sad der, kun fraværende svarende paa det, som hun fattede, der henvendtes til hende, grebes hun deraf.

Hendes Øjne sneg sig Gang efter Gang bort fra Vinduet, ind mod Stuen og op mod Osvald og hans Moder.

Og uden hun selv forstod det, var det, som en Strøm af nyt, varmt Blod randt til hendes Bryst. Hun kunde mærke de varme, stærke Strømme gennem sig.

Da brast en mørk, stængende Sky for hendes Øjne.

Hun forstod dem — forstod hvilken stor Kærlighed, der stred i disse Mennesker — følte den som en vældig Bølge skylle om sig og bære hende med hen mod dem — op mod dem. Deres store Kærlighed spændte jo ogsaa om hende.

Hun følte Osvalds stærke Mod og gode Haab over sig — og kendte den dybe Smerte, han led, fordi de maatte lide. Hendes hele Sjæl fyldtes deraf.

Hvor hun elskede dem! Men de var jo ogsaa de eneste Mennesker i den hele Verden, som elskede hende og vilde hende det bedste!

Hun saa' paa den gamle Kone — og for første Gang lagde hun Mærke til, hvor mager eg gusten, hun var kommen til at se ud.

Hendes Iagttagelse brændte som en sviende. Smerte gennem hendes Sjæl, og hun følte nu kun en Trang — at staa dem bi og glæde dem saa meget, som hun evnede.

Hun rejste sig og gik hen til Osvald og fra ham hen til hans Moder. Hans Øjne lyste af Kærlig-

hed og Godhed, og med Et talte hun modigere og forhaabningsfuldere end de andre to.

Og hendes bløde Arme og unge Kys fyldte Osvalds Bryst med forøget Styrke.

Inde i ham klang det af Jubel. Naar blot Jonna er med, hvad er saa Sorger og Fattigdom mod hendes Kærlighed.

For en Stund kom der ogsaa Glans i Madam Sundborgs Øjne og en svag Rødme over hendes Kinder.

Og før nogen ret forstod det, havde Jonna faaet Guitaren fra Væggen og kastet den over sine Knæ — og legende og munter fo'r hendes Fingre over Strængene.

Hun sang — sang, som de i lange Tider ikke havde hørt.

Og de tre Menneskers Sind lyste op over Fattigdommens stumme, gnavende Gru, som en Fakkel gennem en mørk Nat.

Det blev sent, før de lagde sig til Hvile — som var de angst for, at den varme Brand, som nu glødede deres Sjæl, vilde slukkes.

Da de endelig gik hver til sit, og Natten fyldte de tre smaa Stuer, saa det blev mørkt og tavst om dem, trængte den tidligere Uro ogsaa frem igen hos dem alle.

Osvald blev siddende ved sit Vindu — med tunge, stirrende Øjne ind mod Byen — indtil de fyldtes med store, trillende Taarer.

Og hans Moder laa inde i den brede, gamle Træseng og bad til Gud — bad saa fortvivlet, saa hjælpeløs, at hvis der eksisterede en barmhjertig Gud, maatte han høre hende.

Jonna laa og vældede sig frem og tilbage paa sit Leje. Hun græd som et ulykkeligt Barn, græd for alt det, som truede med at røve Solen bort fra hendes Liv.

Hvad vilde det dog føre til for dem alle?

Havde da en ubarmhjertig Gud fordømt hendes Liv til evig Lidelse? —

XVIII.

Baron Hult og Kessy Traubartz.

Næsten alle Evropas Storbyer er ældgamle Stæder, og de fleste har vokset sig op gennem Hundreder Aar.

Inde i de gamle Citykvarterer træffer man mange Minder fra de længst forsvundne Tider. Middelalderlige Bygningsværker, der har trodset de mange Hundreder Aar og nu staar som Mindestene for en fjern Tid. De ligger ofte bortgemte i de afsides og forladte Kvarterer, glemt og kastet til Side sammen med saa meget andet af Storbyens Affald.

Men det hænder ogsaa, og det meget ofte, at Storbyens Hovedstrøg slynger sig den igennem og drager de gamle, glemte Skønheder frem for alle Mands Øjne og gør det gamle Kvarter til Centret i Byen. Som f. Eks. Corsoen i Rom og Frederichsstrasse i Berlin — o. m. fl. Steder.

Og det var ogsaa Tilfældet i denne Storby, hvor disse Begivenheder er foregaaet.

Hovedstrøget slyngede sig der som en smal, dyb Aare lige gennem Hjertet af den gamle By.

Og saa man rigtig til og lyttede til det stærke Livs Bryst dér, vilde man ogsaa erfare, at netop dér slog den store Bys Hjerte sine stærke og jublende Slag.

Arbejdsvogne havde ikke Færdsel der igennem. Kun nogle store, tunge Omnibusser havde Passage. Og saa to Rækker af stadig rullende Drosker og Ekvipager. Ellers var det kun spaserende Folk. Hele Dagen igennem gled de som en tæt, myldrende Stime frem og tilbage gennem den smalle, trange Gade.

For den, som saa' ned over Mængden fra et Vindu højt oppe, var det næsten som en Sværm, der var stænget inde, saa hvirvlende gik Livet der.

Der laa ogsaa Forretning ved Forretning, de største og fineste, hele Strøget igennem. Gader og Fortove var asfalterede, og Buelampe ved Buelampe spændte fra Hus til Hus.

Der var et Mylder, som i en Myretue, som havde alle Byens Mennesker sat hinanden Stævne dér.

Under Promenadetiden udfolder sig her det brogede, intime Liv, som leves saadan en Storbys fine Bourgeoisikrese imellem. Der væves Menneskeskæbner sammen — leges, ødsles og ødes bort Livets dybeste Alvor. Der kaster tomme, fortærede Sjæle deres sidste Rest i Grams til hvem, der ønsker at tage.

Dér mødes unge, smukke, livstørstende Øjne, som smidige, stærke Klinger i en prægtig Parade. Der lyder altid glade Menneskers Larm og Latter. Det er for dem, som kun lytter flygtigt til, som ejede og kendte de ikke Sorgen. Og dog er det meste af den Latter, som lyder der, dødet for Smerte.

Der ler man over sin egen Ruin, over sit eget Livs dybeste og skønneste Lidelser. Livet leves dér, som favnet af en mægtig, hed, fortærende Vellyst, der luer som en Skærsild over Jorden.

Dér ned over Gaden faldt den første fine Vaarsol, som et herligt lysende Smil. Og den hvirvlende Mængde, som gik Strøget op og ned, følte det som en stærkere Fryd, saa Latteren og Larmen lød som et Vaarbrus over dem.

Kvinderne følte hvert Solstrejf som en Glæde gennem sig — og de, som besad Skønhed og Ungdom, jublede derover. De betragtede hverandre med prøvende, mønstrende Øjne, der ejede Domme i sit Blik.

Mændene gik med stærkere, spænstige Skridt. Vaaren sivede som en Kraftforøgelse gennem deres Lemmer.

Og Kvinderne saa' paa dem med større og dristigere Øjne.

Midt i dette glade promenerende Menneskemylder gik Tage Hal. Han var klædt i lystærnet Spaseredres, mondæn fra Top til Taa.

Han gik yderst paa Fortovet og svingede sin sølvbeslagne Stok i elegante og sirlige Sving. Hans Øjne gled i en stadig betragtende Dvælen hen over de Ansigter, som kom ham forbi. Og mange var det, Milionærsønnen maatte hilse paa.

Dog var han naaet et godt Stykke gennem Strøget, uden at blive stanset af nogen af sine mange Bekendte. Havde han villet, havde der allerede været flere Lejligheder dertil. Men i Dag ønskede han helst at gaa ene — eller i hvert Fald ikke at konversere enhver tilfældig.

Han var i daarligt Humør, bildte sig det i det mindste ind.

Og hvorfor vilde han ikke en Gang rigtig indrømme for sig selv.

Der gik Kvinder ham forbi, som havde været hans Elskerinder. Fruer, hvis Elsker han havde været. Og andre, som han forlængst havde udset til deres Stedfortrædere ved givende Lejligheder. Men han troede at føle sig ligegyldig for dem alle. De var alle ens. Han kendte dem.

Det vilde kun blive de gamle Historier om igen.

Nej Tak — han gad ikke mere paa den Vis.

For hver eneste, han gik forbi, dukkede Jonna Elsted frem for ham, og han stillede Sammenligning mellem dem og hende.

Hvor forekom hun ham dog vidt forskellig fra disse. Hun stod som en Eventyrskabning for ham. Men disse Kvinder, deres Liv kendte han. Det var til Dels levet som hans eget. — Eller ogsaa med kun faa velkendte Undvigelser.

Derimod Jonnas? Hvad kendte han egentlig til hende og hendes Fortid. Han vidste kun, hun var fattig, og at hun var den smukkeste Kvinde, han havde set. Han havde med ungdommeligt Sværmeri, der ellers stredes mod hans vanlige Blasert-hed overfor Kvinder, drømt om hendes Fortids ukendte Eventyr.

Han var overbevist om, at et Par simple Arbejdsmennesker ikke kunde være hendes rette Forældre. Han kendte nok smukke, fattige Kvinder — men de havde alle som en ejet Almenhedens Præg i Sjælen. De var saa godt som aldrig naaet frem til aandelig Lighed med deres Skønhed.

Rundt paa Byens offentlige Steder var de at finde. Paa sin Faders Fabrik, paa Varieteerne og mange andre Steder, havde han truffet dem. Og aldrig var de blevet andet end kvindelige Skabninger, der var faldne i Fortabelse for deres egen Skønhed — ofte med en rørende, naiv Elskovshistorie som Grund. Jo, Tak, han kendte dem.

Men Jonna — blot den Smule, han havde talt med hende, sagde ham, at hun ikke var som disse. Med en Forelskets Overdrivelse havde han tillagt hendes Væsens Karakter sjældne, aandrige Egenskaber.

Og følte sig næsten syg af Længsel efter blot at faa Lov at hjælpe hende — saa skulde han nok vide at vinde hendes Kærlighed. Hvilken Lejlighed skulde han ikke leje til hende . . . Hele Byen over skulde det spørges, blandt dem, der lever . . . Hvilke Kjoler, Smykker skulde han ikke give hende . . . Og hvor vilde hun ikke forstaa at smykke sig dermed. Blot man lagde Mærke til den Maade, hvorpaa hun havde opsat sit Haar, det borgede derfor.

Ja, Levemanden Tage Hal var sandelig bleven stærkt charmeret i denne fattige Fabriksarbejderske. Saaledes drev han i sine egne Tanker Strøget op.

Først da han naaede frem til den store første Rangs Promenadekafé, hvor han daglig plejede at sætte sig, baade for at høre nyt fra Byen og drikke sig en Forfriskning, saa han sig rigtig om og hilste paa Bekendte til højre og venstre.

Henne paa deres sædvanlige Plads sad Baron Hult.

De hilste elegant og fortroligt paa hinanden.

»Hvor var Du i Aftes, Tage?« spurgte Hult.

»Jeg ringede op fire forskellige Steder, men Du var ikke at finde. Kessy vilde absolut soupere med Dig.«

»Jeg spaserede kun en Tur og gik saa hjem igen,« svarede Tage. »Jeg havde ikke Lyst til at gaa nogen Steder.«

Hult saa' smilende paa ham.

»Det er virkelig saa alvorligt med Dig. Jeg troede ellers, Du forlængst var kommen over den Slags Børnesygdomme. Jeg har fortalt Kessy det, og hun morede sig saa kosteligt derover. Hun vil absolut se Dig . . . Jeg tror, hun gør sig Forestillinger, om Du er bleven gal. Du maa gaa med derhen, naar vi gaar herfra. Hun vil ikke tro, det er alvorlig . . .«

Tage maatte selv smile.

»Hvem véd, maaske kan hun hjælpe Dig — eller give Dig gode Raad,« vedblev Hult. »Du kan da ikke være bekendt at løbe her og blive til Grin for en lille Fabrikspige.«

»Der er vist ikke Tale om at blive til Grin for nogen, hvis blot Du kunde afholde Dig fra at gøre et Nummer ud af denne lille Ubetydelighed.«

»Nej, véd Du hvad,« lo Hult, »dertil er den sandelig for morsom . . . At Du, saadan en gammel durkdreven Udhaler, ikke en Gang kan faa Bugt med saadan en lille Pige; det maa man da sige er komisk.«

Tage lod ham le. Han havde selv en Fornemmelse af, at han virkelig var ved at befinde sig i en noget komisk Situation.

Og Hult vedblev at ironisere over hans Kærlighed.

Fra en dyb Baggrund i det pragtfulde og hvælvede Restavrationslokale spillede et første Rangs Orkester sin Musik ud over de glade og mindre skaansomme Mennesker. De smukke stigende og slyngende Toner vred sig som fortvivlet, smærtende mellem de larmende Stemmer, steg i afsindig Ophidselse derover, sank forstummet, hendøende, som var de levende Væsner, der sloges til Jorden af den hensynsløse Hob.

Naar Musikken tav, var der kun faa, som paaskønnede dets Spil. Og Dirigenten, en ung, verdensberømt Violinist, sendte sit smukke, melankolske Ansigt mod dem og bukkede ydmyg og taknemlig, som vilde han takke de faa for den Velvilje, de viste ham, ved blot at høre efter.

Tage hørte denne Dag mere end sædvanlig af Musikken. Han klappede ogsaa med et Par Gange, naar Tonerne ret havde berørt et Punkt i hans Sind, saa de fik ham til at lytte med.

»Det er nu Synd at saa god Musik skal ødsles bort her mellem et saa utaknemligt Publikum,« bemærkede han pludselig.

»Sig hellere, at det er en forbandet Uskik, at man til enhver Tid paa Dagen skal plages af dette Sjælepineri,« fik han som Svar. »Man kan jo ikke mere komme et Sted, undtagen man maa høre paa dette Tonevrideri.«

Tage havde saamæn ofte været af samme Mening, men i Dag følte han dog en vis Tilfredsstillelse ved at høre derpaa.

»Du gaar med hjem til Kessy, ikke sandt?« spurgte Hult noget efter, da de begge var færdige til

at gaa. »Nu bliver det vist snart til Alvor med hendes Rejse til St. Petersborg.«

»Saa, gør det det.«

»Ja . . .«

»Og det passer Dig?«

»Ja, i højeste Grad. Hun har s'gu været mig for kostbar, kære Du,« svarede Hult.

Tage lo ad ham. »Og Du er i stor Forlegenhed,« føjede han til.

»Betydelig! Men det kan vi undervejs tale om.«

De rejste sig og gik ud gennem Lokalet, hilsende rundt om, og tilbage gennem Strøget.

»Forstaar Du, Tage,« begyndte Hult. »Kessy har i den sidste Tid vedblivende fantaseret om en Fornyelse af sin Garderobe. Og jeg tror virkelig, Pigebarnet trænger dertil, saa jeg har lovet hende en Femhundredekroneseddel.«

»Hun har været Dig en dyr Fugl.«

»Ja, naar hun rejser, tror jeg nok, hun efterlader mig med en Forøgelse af min Gæld paa 6—8000 Kr. Men hvad Fan'en, naar blot den gamle Tante kunde dø, Du, saa var det jo ingen Ting . . .«

»Og alt, hvad Du skal bruge, er Femhundrede Kroner?« spurgte Tage, der længe havde forstaaet, hvad Hensigten var.

»Nej, er Du gal, kære Ven! Jeg maa mindst have Tusinde Kroner. Jeg har to Veksler, der skal fornyes, og saa nogle andre Smaating, jeg absolut maa betale.«

»Hvem bliver den anden Kavtionist?«

»Godsejer Wentzel.«

»Ja, ja, kære Ven, selvfølgelig skriver jeg paa. Men hvor vil Du have dem?«

»Selvfølgelig hos vor gamle Aagerkarl. Han er s'gu den bedste, og saa er han jo ligesaa godt inde i Sagen, som vi selv.«

Tage gav ham Ret.

»Vil Du saa love at komme derop i Morgen Eftermiddag Kl. 5?«

»Ja, det skal jeg.«

Derefter var denne pekuniære Sag uddebatteret for de to Gentlemen.

Sagen var, at Tage Hal kavtionerede for Vennen i sin Faders Navn, ligesom Hult til Gengæld kavtionerede for ham i sin gamle, rige Tantes Navn. Og Godsejer Wentzel var ogsaa Stamherre til et af Landets største Godser. Saa Navnene var jo gode nok, trods den lille — for dem dog — ufarlige, kriminelle Finesse.

Saa gode Navne, som de tre Herrers, vil altid være i bedste Sikkerhed i et Samfund som vort.

Det var i et af Byens fineste Kvarterer, Baron Hult havde lejet Lejlighed til sin Elskerinde, Kessy Traubartz. Tre Værelser havde Damen til sin Raadighed, og de havde lejet hos en ældre Enkefrue, der havde gjort det til sin Levevej. Disse Værelser var møbleret med en rafineret, pirrende Sans og overdaadigt luksuriøst. Der var en Overflod af Tæpper . . . bløde, svejede Divaner og Møbler med tætbroderede, flerfarvede Silkepuder.

Der var japanesiske Skærme, høje, pragtfulde Standerlamper, store, smukke Ampler i dunkelrøde, blaa, gule og grønne Farver, og der var slanke, snoede Søjler, som bar nøgen Skulptur. Venus stod

henne i et Hjørne under Palmer og blodrødt Fløjl og skreg ligefrem sin Nøgenhed ud i Rummet. Væggene var ogsaa prydet med en nøgen, sansepirrende Billedkunst, der — dog noget mere udpræget — er ganske almindelig at finde hos Demimonder.

I disse trange, prangende Rum begyndte Skumringen at brede sine svage, graalige Skygger. De inderste Kroge hylledes allerede bag et slørende Dunkel. Kun henne ved Vinduet trængte det blege Dagslys ind over en begrænset Kres, stærkt dæmpet af de tætte, tunge Gardiner, der flød folderigt og bølgende ud over Gulvet.

Der var stille. Kun Larmen fra Gadens Færdsel naaede derop som en vant, durrende Lyd, man ikke længere mærker, da Ørerne og Nerverne i dysset Ro har vænnet sig dertil.

I en stor Porcellænskamin laa der nogle røde, store Gløder og lyste ud over Gulvtæppet og kastede et rødgyldent Skær paa de nærmeste Møbler. Stuen var lun og Luften tung og overmættet af stærke, duftende Essentser, der ruller som den hedeste Duftbølge fra en Rosengaard ind over ens Sanser og sænker sig med et drømmende Velbehag i ens Blod.

Paa en lav Divan, magelig henslængt, laa Kessy Traubartz med en Stabel blaa Silkepuder under sig. Hun var en smuk, sydlandsk Skønhed. En verdensberømt Zigøjnerdanserinde, som intet Sted havde Hjem og intet Sted havde Baand der bandt.

Hun var af norditaliensk Herkomst med en eller anden Eventyrers iblandede Blod. Hun var gnistrende sort som en Zigøjner og slank og prægtig som en orientalsk Danserinde.

Som hun laa der paa Divanen, skødesløs og ene,

svøbte den tunge Atlaskeskjole sine rige, bløde Folder herligt om hendes Legeme og lod ane et Digt om dets Skønhed. I hendes sorte, blanke Haar brændte en dunkelrød Rose i hede, tungede Flammer. Og de døende Gløder i Kaminen dryppede som sydende Gulddraaber i hendes Øjne, der var blanke og sorte som slebne Stenkulsperler.

Hun laa døsig og mat i den bløde Flod af Silkepuder. Hendes Arme hvilede som var det i et stille Vands blide Bølger.

Paa et lille japanesisk Bord laa Cigaretter og flød — og i et slebet Krystalglas stod en saftgrøn Likør og slikkede Skæret fra Kaminilden til sig. Med smaa Mellemrum strakte hun sin Arm ud efter det og førte det til sin Mund, og vædede Tungen og sine brændende, røde Læber dermed.

Naar hun saadan løftede Haanden, skar og funklede det fra Diamanterne paa hendes Fingre, og en stor, prægtig Diadem i hendes Haar straalede som en Stjerne frem i det dunkle. For hver Gang var det, som hendes Øjenlaage sank dybere og dybere og hendes Hoved hvilte tungere.

Hun ventede Hult, og vidste, at Tage Hal vilde være med — og dog var hendes Tanker i disse Stunder saa fjernt fra dem. Der laa over hendes Sind en indre tung og knugende Tyngsel. Hun forstod det ikke ret selv . . . Men det var Erindringen fra den Tid af hendes Liv, som var levet, der dukkede frem for hende, flygtige, voldsomme og purpurrøde, som de var hastet hende forbi — Dag for Dag i en hvirvlende Rus, der uafbrudt havde varet ved Aar paa Aar.

Selv nu, som hun laa der, levede hun jo midt

i sine Triumfer, følte sin Skønhed, som en Gudinde sin Magt.

Hendes Liv var gaaet som et Agen paa Lykkens gyldne Hjul.

Hun havde aldrig været nogen Trygler om Mænd. Paa hendes Færd gennem Evropas Storstæder havde en Skare, uoverskuelig for hendes Blik, tryglende bøjet sig i Støvet for hende, havde øslet Gaver — Formuer for at besidde hende. Alt havde hun taget imod og til nogle skænket sig selv som Naadegave.

Saaledes var hendes Ungdoms fagreste Aar svundne hen — i Taage.

Nu følte hun den modne Kvindes Tyngsel i sit Bryst — nu følte hun Livet ret ind paa sig. Livet, som tilsyneladende havde ødslet al sin Rigdom for hendes Fod. — Men som, trods alt, ikke havde skænket hendes Sjæl en eneste Draabe Varme. Hun var døvende ung, hidset, flakket fra By til By — som fra Favn til Favn.

Unge, smukke, kraftige Mænd, gamle, graa Oldinge af Landets ædleste Adel, havde hun leget med.

Nu, da hun atter stod for Rejse, kendte hun klart og tydeligt i sig selv, hvor hun egentlig var kommen langt bort fra sin Ungdoms jublende Vandrelyst.

Der løftede sig nu i hendes svage og ensomme Stunder en Træthed frem fra hendes Sjæls mørke Dyb. Hun var træt af det henrundne Liv . . . Det havde aldrig mættet saa meget som en Draabe af hendes Natur. Men hun havde under alt dette bevaret én eneste stor, stigende Trang, der for hvert Aar, der svandt, fyldte hende mere og mere.

Hun gemte paa Bunden af sin Sjæl en sydlandsk Kvindes hede, hellige Drømme om Kærlighed. En Kærlighed som Romeos og Julies, som Dantes og Beatrices. I de sidste Aar var denne Trang bleven til en jagende Længsel, der kunde gløde med fortvivlet Lidenskab i hende.

Hendes Længsel og skjulte Haab var kun at finde en Mand, som hun kunde elske af hele sin Person og i Sandhed blive genelsket af. De sidste Aar havde hun aldrig hengivet sig til nogen, undtagen hun havde næret dette bønlige Haab, at vedkommende maatte være den rette.

Men ingen, ingen havde været den rette — kun Sanselighed og Tomhed altsammen. Hendes Jagen var for hver Gang bleven vildere og hendes Længsel mere knugende. Og hver ny Skuffelse svøbte sig nu om hendes Sjæl, som Piskeslag om hendes Ryg.

Denne smukke, herskesyge Verdenskvinde tørstede virkelig efter en ren Kærlighedslykke, som et Barn efter kærlige Ord.

Saaledes havde hun mødt Baron Hult. Hans mandige Officerskikkelse havde tiltalt hende. Han havde aldrig smigret hendes Skønhed, og aldrig saa meget som med et Ord bedt om hendes Gunst. Han havde ligesom selv tiltvunget sig Magten over hende. Han havde forstaaet at rejse sig som en Modstand overfor hende, og derved paa en klog Maade evnet at skille sig ud fra de øvriges Trygleri og Bederi.

I Uger havde hun fristet ham med sine forførende Koketterier. For hver Dag var hun bleven ivrigere for at vinde sin Sejr over denne Mand, og

havde øslet hele sin rafinerede Smidighed for at faa ham for sine Fødder.

Men hun havde kun mødt den mest udsøgte Venlighed og Anerkendelse. Og før hun ret selv vidste deraf, var han bleven den Mand, hun maatte vinde.

Og hun var som gledet magtesløs bort i sin egen fortvivlede Længsel, ned for hans Fødder, som den Kvinde, der drives af en voldsom Lidenskab. Og længe havde det ikke varet, før Hult forstod alt. Hun var ikke den første verdensberømte Skønhed, han havde slaaet til Jorden paa denne Maade. Først da han følte sig fuldt sikker paa, at de rette Symptomer var til Stede, begyndte han at bringe hende Gaver — og yde hende sin Bistand — som hun tilsidst havde modtaget, uden længere at evne nogen Modstand. Hendes Forelskelse steg til en daglig Ydmygelse for sin Skønhed og Stolthed.

Hun tørstede efter et kærligt Ord fra hans Læber, men altid mødte hun den samme haarde Venlighed og Overlegenhed, hvis Tale næsten syntes hende som Spot. Dog tillagde hun hans Ro og Alvor at dække over den sande, dybe Elskov. Kunde hun blot bringe ham til at elske sig, saa havde hun nok naaet sit Livs helligste Længsel.

For disse indre, fortvivlede Følelser sank hun magtesløs for hans Fod, til han en Dag, uden Modstand, nød sin længe omstridte Sejr. Og saaledes var Maaneder gaaet. Han havde evnet at holde hende i sin Magt. Ja, at tvinge hende dybere og dybere ned i hendes Ydmygelse. Hans Naturs brutale Voldsomhed greb med kæmpestærk Styrke om hendes Kærlighed.

Hun blev den ydmygede Elskerinde. I hendes fortvivlede Længsel laa en Slavindes Ydmyghed. Og han holdt hende der med en raa og brutal — ja næsten hævnsyg Fryd.

Baron Hult var sidste Skud af en meget gammel Slægt. Mange af hans Fædre havde levet højt paa Slægtens Kraft, saa den var tvungen bort fra sin naturlige Kilde. Han havde aldrig elsket nogen Kvinde, havde aldrig ejet Evne dertil, og dog havde han ejet en Hærskare af Kvinder.

Hans Ungdom havde aldrig følt den brusende Fest, Kærligheden er i Livet. Fra sin tidligste Ungdom havde han begyndt sin militære Løbebane. Hans Slægt var en gammel Militærslægt. Kvinder havde ikke saa megen Værdi for ham, som hans Ridelyst.

Men Kessy Traubartz høje, kraftige zigøjneragtige Skønhed havde straks fængslet hans Lyst, og hendes kvindelige Sejersikkerhed havde ægget hans Modstand til Raseri. Han havde næsten hadet hende mere end attraaet hende, saa kvindelig stærk havde hun forekommet ham.

Og han havde sat hele sin Lykke ind paa at besejre hende — hvad nu ogsaa var sket!

Som Kessy Traubartz laa der paa Divanen, var hun hans til hver Fiber i sit Legeme. Hans paa en Maade, der fyldte hendes Sind med Tyngsel og Magtesløshed.

Hun laa og kom i Tanker om en ung Mand, der havde skudt sig for Fodenden af hendes Seng. Det var det Aar, da alle Paris' Blade næsten daglig skrev om hende. Han havde ødslet bort paa hende den Formue, han havde arvet efter sin Fader.

Han havde elsket hende, havde hun saa ofte følt, med en Renhed og ungdommelig Sandhed, som hun aldrig siden havde mødt.

Ofte havde hun været tilbøjelig til at tro, at det Savn, hun nu følte, var som Straf, fordi hun den Gang havde bortkastet den unge, sande Kærlighed, som Livet da rakte hende.

Hendes Fingre bøjede sig atter om Krystalglassets slanke, spinkle Fod, og hun sugede stærkere til sig af den grønne, hede Væske.

Der gik nervøse Gys gennem hendes Blod.

Hun saa den fine, højrøde Strime af varm, dampende Blod slynge sig som et Purpurbændel fra Tindingen ned over de bristende Øjne og ad den hvide, unge Kind . . .

Og hun saa de røde Læber i det blege Ansigt aabne sig som en soltørstig Rose — og hørte det sidste, tunge Suk fra det unge Bryst. Hans Død var bleven til en evig, luende Offerild i hendes Hjerte. Der ligesom sugede Næringen til sig af hendes eget Blod.

Hvor ofte havde hun ikke drømt om, at blot Hult ejede en Draabe af den varme Inderlighed, som den unge Mand saa haabløst havde øslet paa hende. Men det var vel Skæbnens Gengældelser. Livets: Lige for lige, der nu skete Fyldest. Og hendes Følelser for Hult sved gennem Sjælen som en Brand i hendes eget Kød.

Hun var ham ydmyg underkastet. Der var en bønlig Tryglen i hendes Kærlighed, en slavisk Hengivenhed, der havde frataget hende al Magt over sig selv, og som kun havde den Tanke at vinde ham for sig.

Da det ringede paa Entréklokken, gik der et nervøst Jag gennem hende. Hun rejste sig hastigt, stillede sig for Spejlet og rettede paa sit Haar og betragtede mønstrende sig selv.

Det var de smaa, fine Rynker ved Øjnene, som stadig ængstede hende. Det var som Fingerpeg mod Livets Efteraar.

Værtinden kom ind og meldte:

»Det er Baronen og Baronens Ven, Frøken.«

Kessy vendte sig fra Spejlet og satte sig atter beregnende, gratiøs paa Divanen.

»Tak, lad dem endelig komme.«

Før Værtinden naaede ud, viste Hult og Tage Hal sig allerede i det tilstødende Værelse.

Kessy blev behersket siddende, til de havde set hende i den halvliggende Stilling, saa rejste hun sig — straalende skøn og gik dem smilende i Møde.

»Jeg har skam ventet længe paa Dem, mine Herrer,« sagde hun mildt og skæimsk.

Hult førte næsten kavallermæssig hendes Haand til sine Læber.

»Tage var næppe til at rive løs fra Musikken,« svarede Hult og stillede i samme Tone som før sin Ven som Skive for sine Stiklerier.

Tage bukkede kun elskværdigt for Kessy og trykkede let og elegant hendes Haand.

»Ja, Baronen har fortalt mig saa meget om Deres store Kærlighed, Herr Hal, saa jeg næsten har været ved at sprække af Nysgerrighed efter at se Dem og erfare, om det virkelig skulde være Tilfældet,« sagde hun smilende, som tog hun det hele som Spøg.

Men hendes sorte Øjne hagede sig granskende

fast til hans, som for at læse, om det virkelig skulde være sandt, at denne Mand, som hun kendte ham, nærede nogen stor og martrende Længsel.

Hun saa det straks og der kom noget spottende i hendes Smil.

Hun kendte disse kvindesyge Stakler, der maa eje enhver smuk Kvindeskabning, de møder paa deres Vej. Hun kendte deres Jammer og Klager, Hundreder af dem havde ligget tryglende, sønderknust Uger, Maaneder, ja, Aar paa hendes Vej. Hvor ofte havde hun ikke i Lede følt Trang til at sparke dem bort som ækelt Kryb.

At han var saadan, saa hun straks i disse vandtindrende Øjne uden Dybde — og paa dette bleggraa Ansigt med den trætte Mund.

Tage Hal følte hendes Blik trænge sig til Sjælen. Han smilte skamfuldt.

»Ja, sandelig er det sandt. Jeg er saa forelsket, som en tyveaars Knøs.«

»Er det virkelig saa slemt?«

»Jeg forsikrer.«

»Ja, han har været ganske umulig de sidste Dage,« føjede Hult til.

De tog alle Plads. Kessy atter paa Divanen.

»Hvad maa jeg byde?« spurgte hun. »Kaffe — Likør?«

»Næh. Har Du Whisky?«

»Ja.«

»Saa foretrækker jeg Whisky og Soda.«

»Ja, Tak, jeg det samme,« sagde Hal.

Kessy ringede og bad Værtinden bringe det.

Da det var sket, begyndte Kessy at spørge Tage

Hal ud om hans Kærlighed og særlig om, hvem denne Jonna var.

»Kan jeg ikke faa hende at se?« spurgte hun ivrig interesseret. Hun var bleven grebet af den Skildring, som Tage havde givet af hende.

»Det kan i Øjeblikket blive vanskeligt nok,« forklarede Tage. »Hun er sky som et Barn og afvisende som en Dronning. Men hvis De ikke rejser altfor pludselig, haaber jeg at skulle faa den Glæde at præsentere Dem for min smukke tilkommende.«

»Jeg rejser maaske allerede om nogle Dage,« sagde Kessy.

Hendes Øjne søgte Hults i et tungt, søgende Blik.

Men han sad, som hørte han ikke et Ord. Han sad og drak sin Whisky og røg en Cigar, og lod dem passiare saa meget de lystede, næsten uden at blande sig deri.

»Saa faar De, Frøken, vente med den Fornøjelse, til De en Gang vender tilbage.«

»Ja, hvis Du da til den Tid endnu har den tilbedte — eller i det hele taget har haft,« indskød Hult.

»Jo, det slaar næppe fejl. Herr Hal er jo rig og — om det skal være — kan ofre en hel Formue paa sin Tilbøjelighed . . . Og for en rig Mand er saamæn enhver Kvinde tilfals.

Baade Tage og Hult mærkede den bitre Haan, der lød gennem hendes Ord. Hult iagttog hende kun med et sløvt, intetsigende Blik. Tage følte sig derimod noget berørt.

»Ja, jeg forstaar Dem, Frøken,« sagde han. »Forelskelse er jo noget, som de fleste erfarne

Mennesker nu om Stunder trækker paa Smilebaandet af. En Dame, som De, har vist saa ofte haft Lejlighed dertil.«

»Ja, jeg maa tilstaa at have let af mange forelskede Mænd — og at jeg i Øjeblikket ogsaa morer mig ganske fortræffeligt over Dem.«

Baron Hult lo og Kessy smilte. Tage Hal baade smilte og lo.

»Ja, Gu' er Du komisk! Kan Du saa høre,« udbrød Hult. »Og jeg siger Dig, Tage, faar Du i dette Tilfælde en Næse, har Du gjort Dig umulig for mindst et Aar.«

Tage drak dybt af sit Glas.

»Le blot af mig. Men jeg siger Dig, Hult, inden en Maaned skal Jomfruen være min uadskillige Veninde. Og alt skal jeg gøre for hende. Lade hende uddanne til, hvad hun har Lyst til. Saa ren og skær Erotik skal ingen beskylde mig for, det er.

»Ikke helt, men dog overvejende,« afbrød Kessy ham.

»Ja, selvfølgelig!«

Derefter blev de alle tre lidt tavse. Kessy tændte sig en frisk Cigaret og nød sin Likør.

»Den unge Pige er vel forelsket i en anden Mand?« spurgte hun noget efter.

»Ja, hun er forelsket i en af disse halvforrykte socialistiske Fyre, der var med til at ophidse Arbejderne paa vor Fabrik til Strejke. Han er nu jaget paa Porten sammen med sin ligesaa forrykte Moder. Og jeg véd, at de ingen Steder faar noget Arbejde — det er noget, vi har sørget for — saa

Nød maa der være hjemme hos dem . . . At tænke sig, at den man elsker, at hun skal lide Nød!«

Kessy Traubartz undgik at løfte sine Øjne fra Gulvet. Dybt i dem glødede en inderlig Foragt for den Mand og dem, der kunde sige saadanne Ord. Saa kom der stille og følt over hendes Læber:

»Man skal være varsom med at rive Lykken fra andre, Hr. Hal, tror jeg. Hvor overlegen man end kan synes, bliver man dog altid dens ydmygeste Begærer. Og jo haardere man har været ved Lykken, jo fjernere kommer den en.«

Nogle dumme Ord og Smil var alt, hvad hun høstede som Svar paa denne saa dybt høstede Erfaring.

»Skal jeg sige Dig, hvad Du skal, Tage,« sagde Hult noget efter, »for jeg kan jo nok se, Du sidder fast i det. Du skal spille Velgører. Faa din blødhjertede Søster til at interessere sig for deres Nød og maaske ogsaa for din Tilbedte. Lykkes det, saa er Vejen jo brudt, og Du har kun at smede.«

»Ja, jeg har tænkt paa noget lignende. Naar min Søster bliver saa rask, at hun paa nogen Maade kan taale disse Anstrengelser, skal jeg nok forsøge det.«

»Det er den eneste Vej, Du kan gaa.«

Med dette Facit endte Samtalen om Jonna.

Kessys straalende Smil var bleven mattere. Hun kæmpede med al sin Magt mod den Tyngsel i hendes Bryst, der truede med at gøre hende tavs. Hun frygtede for blot at røbe et eneste Ord deraf. Tage Hal vilde rimeligvis le haanligt af det og Hult maaske føle sig besværet.

Hun havde en klar Følelse af, at skulde hun

hævde sin Stilling overfor Hult og gøre sig Haab om at bevare og mildne hans Kærlighed, da maatte hun vedblive at staa saa fri og uafhængig og straalende som muligt. Den Dag, hun sank paa Knæ for ham, vilde han uden Tvivl støde hende bort.

Saa talte de en Stund om hendes forestaaende Rejse til Ruslands Hovedstad. Den havde et Par Gange før været bestemt, men var bleven udsat, men nu var Kontrakten underskrevet, og den gjaldt for to Maaneder.

Noget efter gik Tage Hal, men lovede at komme igen senere paa Aftenen, saa vilde de gaa ud at soupere sammen. Nu vilde han hen for om muligt at møde Jonna, naar hun gik hjem fra Fabrikken.

Han vidste, at hun den Dag arbejdede en Timestid over.

Da Kessy og Huit var ene, satte hun sig hen til Klaveret og slog nogle Akkorder an, mens Hult kastede sig magelig paa Divanen.

»I Morgen skal jeg bringe Dig 500 Kroner, Kessy, til din Garderobe,« sagde han uden at bryde sig om de lidenskabelige Toner, hun slog an. »Er det nok? Hvis ikke, saa sig til.«

»Jo, fuldkommen, svarede hun og drejede sit Hoved lidt mod ham. »Jeg faar jo 500 Rubler sendt til Rejsen, saa jeg klarer mig nok.«

Hendes Fingre vedblev at lege over Tangenterne, til de pludselig slog om til en kraftig og voldsom Musik med en Fyrighed, der var hendes egen. Den steg og steg op om hende.

Hult maatte høre efter, saa mægtigt tonede Lidenskaberne der igennem. Og der undslap ham et forstaaende Smil, mens hans Øjne strøg ned over

hendes stærke, modne Form, der sad der saa rank, saa betagen af Elskovens Styrke, saa det næsten lød, som det var fra hendes Legeme, denne voldsomme Musik tonede.

Det var, som om hendes Blod i dette Øjeblik truede med at frastjæle hende al Beherskelse. — Saa vildt længtes hun efter denne Mands Kærtegn og Ømhed.

Men han blev liggende magelig i de bløde Puder, dog betaget af hendes Temperament.

Ganske pludselig stoppede hun saa op og rejste sig brat. Hendes Øjne brændte ned over ham og hendes prægtige Bryst bølgede som i Storm.

»Hvorfor dog stanse saa brat. Det var dog dejlig Musik,« bemærkede Hult og lettede sig lidt, som ventede han, at hun nu vilde kaste sig ned for ham.

I et Øjeblik blev hun staaende stiv som en Støtte. Hendes Fingre gemte sig ind i svære, atlaskes Folder, og hendes Læber stod stive som spændte de om et Raab, der kvaltes i det lidende Bryst.

Et blødt og kærligt Ord, en Haandbevægelse fra denne Mand, og han havde haft den Kvinde, der aldrig før havde knælet i Kærlighed, hulkende og ydmyg for sine Fødder. Men hans overlegne Ro og Haardhed stansede hende.

»Det var blot et Lune,« lo hun saa. »I Morgen skal jeg spille den til Ende.«

Hun bad ham vente, mens hun gik ind at klæde sig om. Hun skulde nok skynde sig.

Han tændte sig en frisk Cigar og strakte sig magelig. Han havde intet at forsømme . . .

Inde i sit Sovekabinet stillede Kessy sig for Spejlet.

Var hun bleven grim? Var hun da ikke længere sig selv? Var Kessy Traubartz død, siden hun havde mistet al sin Magt? Eller var den Mand gal . . . af Sten . . . Var det da Tilfældet, elskede han hende da virkelig ikke Spor?

Hun rev Kjolen af sig og kastede den fra sig. Den havde hun ladet sy blot ved Tanken om ham og med hele sin rafinerede Sans og Erfaring.

Had, Vrede og Fortvivlelse blandede sig sammen i hendes Sind.

Hun vred sine Fingre ind i sit Haar og en voldsom Graad vældede frem, men ikke en Lyd kom over hendes Læber. Saa sank hun ned paa en Stol og begravede sit Hoved i sine Hænder og græd som det fortvivlede Menneske, hun i dette Øjeblik var.

— — —

Tage Hal patrouillerede frem og tilbage i en af de Gader, han vidste Jonna Elsted maatte komme igennem paa Vejen til sit Hjem. Han gik taalmodig og ventede. Han vidste, hun snart maatte komme. Tiden for det tilfældige Overarbejde, der havde faaet Osvald til at gaa forgæves, var til Ende. Og meget rigtig, kort efter observerede han hende henne i Gaden.

Hun gik skynsomt, uden at ænse noget som helst, bleg og anstrængt over det tunge Lod, hun søgte at bringe sig selv til at bære rolig og stærk.

Hun saa ikke Tage paa den modsatte Side af Gaden, men ilte blot rask hjemefter.

Han skraaede resolut over og fulgte efter raskere og raskere.

Der laa allerede Halvmørke i Gaderne og Lygterne blev tændte.

Det varede noget, inden hun lagde Mærke til de raske Skridt bag sig, men da hun var bleven klar over, at det var en, der fulgte efter hende og søgte at naa op paa Siden af hende, forstærkede hun yderligere sin Gang. Hun vovede ikke at se sig om, men kunde efter Skridtene dømme, at det var en Mand . . . og at han nu var lige bag hende.

Tage gjorde et Par hastige Skridt, til han naaede hende.

»Undskyld mig, Frøken Elsted,« sagde han.

Skræmt saa hun til Siden og genkendte Tage Hal. Angst veg hun ud paa Gaden, betaget af en nervøs Skælven ved Synet af ham.

I den forløbne Tid havde han flere Gange fornyet sine Tilnærmelser paa Fabrikken, naar der gaves Lejlighed dertil.

Jonna havde søgt at værne sig saa godt hun formaaede under en stigende, kvindelig Frygt. Og nu, da han pludselig var traadt hende i Vejen, stansede hun tvivlraadig et Øjeblik.

»Vær dog fornuftig, Frøken Elsted. Jeg vil Dem jo kun godt,« sagde han. »Tillad mig at følge Dem lidt paa Vej. De véd jo, jeg vil saa gerne tale med Dem. Jeg frygter, De lider Nød hjemme hos Dem.« Han traadte hende et Par Skridt nærmere.

»Nej, nej, De skal lade mig være,« slap det over hendes Læber, og hun veg til Side, men han fulgte efter, opsat paa at udnytte dette heldige Træf.

Jonna ilte frem, kæmpende med sig selv for ikke at sætte i Løb, men Frygten og Mørket i den ensomme Gade besejrede hendes Kraft — og snart flygtede hun som en skrækslagen, til al hendes Angst fandt Udtømmelse i Løbet. Og han maatte give slip og ærgerlig se hende strejfe fra sig.

Først fremme i Lysskæret fra de elektriske Buelamper ved den store Bro, der forbandt Kvarteret, hvor de boede, med den øvrige By, blev hun roligere og klar over at være undsluppet ham.

Hun søgte atter at bringe sit Sind til Ro — efter som hun følte sig sikker paa, at han ikke fulgte. Hun skød Genvej ad nogle Sidegader — og kunde næsten ikke dy sig for et Smil, der vilde frem. Hun saa ham staa der paa Gaden og stirre maalende og skuffet efter hende.

Skulde hun nu ikke fortælle alt til Osvald? For næppe fik hun vel Fred for ham . . . og hvad vilde han hende egentlig?

Efterhaanden som hun nærmede sig, hvor de boede, blev hun dog mistænkelig ved sin Beslutning. Det vilde jo bare ophidse Osvald yderligere — til ingen Verdens Nytte. Hun skulde nok selv vide at holde ham fra Livet.

Saaledes naaede hun hjem, hvor baade Osvald og hans Moder ventede hende.

Hun syntes dem næsten gladere end før . . .

Hun kyssede Osvald og skæmtede med ham, der kun havde et tungt, melankolsk Smil som Gengældelse og Tak for hendes lyse og kække Mod.

XIX.

Osvalds Hjem smides paa Gaden.

Det var ikke lykkedes Osvald, trods alle sine Anstrengelser, at opdrive noget nyt Arbejde. Han havde været rundt paa alle Kontorer, men overalt havde han faaet det samme elskværdige Afslag. Og hans Moder havde delt Skæbnen med ham.

Men hun havde dog paa en Maade været heldigere. Hun havde henvendt sig paa forskellige Anvisningskontorer, hvor hun af og til havde faaet noget Vaske- og Rengøringsarbejde.

De faa Kroner hun derved tjente, sammen med Jonnas Løn, slog knapt nok til til det daglige Brød til de tre Mennesker, endsige til noget andet. Og dette Arbejde, i Forening med den daarlige Ernæring, anstrængte i høj Grad den gamle Kone. Hun havde faaet en tør, sviende Hoste, og nogle Smerter i Ryg og Bryst, som hun dog ikke omtalte til nogen. Og saa var hun bleven endnu mere mager og gul.

Osvald havde ogsaa henvendt sig paa Arbejdsanvisningskontoret, men han havde endnu ikke været saa heldig at tjene saa meget som en Øre. Han var rastløs til at søge Beskæftigelse, fulgte Bladene og løb fra Sted til Sted, men han havde ikke haft Heldet med sig. Ogsaa han var bleven paafaldende mager og bleg og Jonna med.

De bar alle tre tydelige Spor af at lide Nød. Deres Kinder havde denne uhyggelige hvide Farve og Øjnene en spejlagtig Glans, som hos Folk, der lider Hunger.

Dog var Sulten ikke den værste Plage for Os-

vald. Det var ham værre hver Dag at være Vidne til, at hans Moder og hans Kæreste led Nød.

Det havde gravet saa dybt i ham, at han havde begyndt at tabe sin unge spænstige Holdning, sit frejdige Blik og den modige, faste Styrke med den unge, stærke Tro. Hans Nakke duvede lidt og hans smukke Øjne fulgte mere Jorden end de Menneskers Blikke, som krydsede hans.

Han havde den Fornemmelse over sig, som Jorden Dag for Dag skred længere bort under hans Fødder, saa den Stund kom nærmere, da han maatte styrte i Afgrunden. Og alt hans Haab og alle hans store, høje Drømme slukkes i dens Mørke.

Hans unge, sunde Kraft stred imod Hjælpeløsheden og Modløshedens første slappende Greb. Han vilde, vilde ikke give tabt. Det mumlede han flere Gange højt for sig selv hver Dag — — og det havde næsten samme Klang for ham, som Nødraab for den nødstedtes Øren.

Denne Morgen havde han rejst sig Kl. 4. Han vilde gaa til Havnen og forsøge sin Lykke der. Blot han fik noget at bestille, saa lige meget hvad.

Det var endnu halvmørkt paa Gaden, da han traadte ud. Hist og her i det fattige Kvarter brændte der en Gaslygte og Luften var klam og diset. Lygteskinnet faldt som gennem en dugget Rude.

Han gik hastig den lange Vej gennem Byen, gik sig Varme og Haab til.

Havnen laa stor og mørk og ensom. Den store By sluttede sig som en Mur om den. Langs Kajerne saa' han de store Skrog, der dukkede frem som fantastiske Syner i Mørket. Der var saa stille om

Bord paa dem. Og de mægtige Pakhuse traadte frem som Klipper paa et mørkt Hav.

Osvald drev langs Kajerne, ukendt med, hvor han skulde henvende sig. Han forstod, han var kommen tidsnok; ikke et Menneske saa' han om sig.

Men øst over Havnen og Byen begyndte Dæmringen allerede at bryde sig en lysende Stribe gengennem den disede Luft.

Han vedblev at gaa Havnen rundt en halv Times Tid, til han saa' nogle Folk samles henne under et Par Lygter — og gik saa derhen.

Det var Arbejderne, som stod og ventede udenfor et Dampskibskontor.

Osvald stansede i nogen Afstand og lod sine Øjne vandre fra Mand til Mand. De stod der og rokkede urolig for Kulden, og deres beslaaede Træsko klaprede i et væk mod Stenbroen.

De saa' saa kæmpestore ud der i Mørket. Skuldre saa brede og stejle og Arme saa kantede og tunge, saa han ligefrem syntes, at han paa deres robuste Form kunne se Styrken.

Og han kom til at føle sine egne Lemmers Spinkelhed mod deres. Hvorledes vilde han kunde tage en lang Dags Styrkeprøve op med saadanne Arbejdsskikkelser. De var jo, som havde de groet sig Trældyrs Egenskaber til. Der var Rygge, som var rundede under tunge Byrder og som var bleven staaende, stivnet i Formen med en forhærdet Kraft. Skuldre, der var skæve af at bære, Arme, der var lange af at løfte og drage og Næver saa tunge og grove, som var de af Staal i Stedet for af Kød og Blod.

Der var kun et Par Stykker af Flokken som talte. De øvrige stod og lyttede til.

Osvald hørte, at der var kommen et Par ny Skibe i Havn i Løbet af Natten, og forstod ogsaa, at det ene af dem tilhørte det Dampskibsselskab, udenfor hvis Kontor de ventede.

Der kom nogle flere Arbejdere til. De var velkendte indbyrdes og hilste fortroligt paa hverandre.

Men mod sig selv følte han deres Blikke kolde og modvillige. De lod nærmest, som de slet ikke saa den ny Mand.

Osvald nærmede sig til et Par Stykker af dem.

»Kan I ikke sige mig, hvor der kan være Haab om at faa noget Arbejde?« spurgte han.

Andre, der ogsaa hørte hans Spørgsmaal, vendte sig om mod ham. Et Par fniste højt:

»Arbejde, det vil vi s'gu alle ha'! Ellers stod vi s'gu ikke her. Men faa det — god Mor'en! Gaa Du blot hjem at lægge Dig. I Dag bliver der ikke til de halve af os.«

Og en anden føjede til:

»Hvor har Du tænkt Dig at faa Plads til en Tønde Majs paa den Ryg, Du møder med? Nej, min Fa'r, den faar Du ingen Formand til at give 30 Øre for i Timen.«

De fniste alle og Osvald følte sig som en Pog mod alle disse grove, stærke Mænd og tog mod deres Haan uden at kny. Han trak sig lidt tilbage og blev saa rolig staaende.

Det var baade en Slags Stædighed mod deres Bemærkning og en vigende Tro paa, at han vilde have nogen større Chance et andet Sted.

Noget efter blev Porten aabnet udvendig fra og der opstod en brydende Trængsel i Flokken. Der hørtes Eder og vrede Raab fra dem, der trængtes til Side. De stod som en Flok sultne Hunde for en Port og vilde ind.

Selv søgte han ogsaa at trænge sig frem, men den ene Arm efter den anden skubbede ham tilbage, saa det ikke en Gang lykkedes ham at komme ind mellem de øvrige, men maatte staa bagest.

Inde fra Porten hørte han en grov, dyb Stemme, der mindede ham om en raa Karls Tale til et Dyr, der har tirret hans Taalmodighed:

»For S . . . ., kan I ikke la' være med den Trængen paa!«

Der raabtes forskellige Navne paa de højeste og stærkeste af dem og kaldtes paa andre.

Da de var pillet ud, som særlig havde vedkommendes Bevaagenhed, talte han den udvalgte Flok.

»Nu skal jeg kun bruge tolv til, saa I kan godt pakke sammen og gaa.«

Men alle trængte endnu voldsommere paa.

Man hørte Antallet af de derpaa antagne: to, fire, seks, otte . . . o. s. v. . . . tolv, hvorefter Porten blev lukket i med Magt.

Der stod endnu en tredive Mennesker tilbage. De arbejdsivrigste af disse søgte hastig et andet Sted hen eller drev paa maa og faa langs Kajerne, i Haab om at faa noget tilfældigt Arbejde. De tilbageværende blev ligegyldigt staaende, og nogle af dem forsvandt noget efter ned i Kipperne. Andre, som vel ikke havde Penge dertil, stillede sig op i

Nærheden deraf, haabende paa, at en Kammerat skulde komme og byde dem ned.

Osvald fulgte med de første. Han holdt sig lidt bag dem, og havde næsten en Følelse, som snyltede han i disse Menneskers Livserhverv, trods Arbejdet her jo var frit for enhver.

De gik til det næste Kontor, men intet Sted lykkedes det Osvald blot at naa frem i nogen Række. De Mennesker, som jo dog var daglige Kammerater, ligefrem sloges for at bane sig frem.

Til Slut befandt han sig i Hælene paa en halv Snes Stykker, der nu ogsaa gav sig til at søge langs Kajerne — og han drev med.

Rundt om paa Skibene blev der nu tændt Lys og Petroleumsfakler.

Han saa Arbejderne bestige Lossestilladserne og klatre om Bord i Skibene, og han hørte Larmen af Dampspillene, af ledende raa Mandsstemmer og af tunge rullende Arbejdsvogne og Hestehove, og Stønnen fra Rangermaskiner, der skiftede Vogne under Stilladserne.

Det hele løftede sig som Aandedragene af et mægtigt, pulserende Liv fra den før saa tavse Havn. Og inde fra Byen lød et Hundredstemmigt Kor af Fabriksfløjter, der skingrede mod den tykke, graa Morgenhimmel.

Osvald reves et Øjeblik med af dette travle og vaagnende Liv. Hans Øren fangede hver Lyd ind og hans Øjne flakkede om som et Barns, der ser mere, end det kan forstaa.

Nu havde han i fjorten Dage søgt at maatte være med, men han var ligesom bleven lukket ude af den Trædemølle, der skulde give dem alle Brødet.

Klokken var bleven over seks — og Arbejdet var overalt i fuld Gang. Han stansede af og til for at se derpaa. Dette Syn var ham jo saa ukendt, for han havde al sin Tid arbejdet indenfor tykke, stængende Mure. Før han ret vidste noget deraf, var Tiden fløjet ham et Par Timer fra — og Dagen lyste nu med Sol over dette store, mærkværdige Billede.

Saaledes blev han ved at drive om, til det blev Middag og han hørte Arbejdet stanse. En underlig tung Stilhed fulgte efter den stærke Larm.

Umærkelig var disse Timer gaaet for ham.

Han saa paa de store Skibe, der havde bragt deres kostbare Ladninger hid fra fremmede, fjerne Lande. Og han saa bort over Vandet, den sporløse Vej, af hvilken de var komne og af hvilken de atter skulde ud.

Disse Tanker greb ham med en ukendt Styrke, ham, der vel som alle andre unge havde drømt om Rejsen ud mod den store, fremmede og saa herligt priste Verden.

Hvad, om han kunde slippe derud — bort over Havet . . . Mon der ikke var større Haab og rigere Liv og mere Brug for ham end her?

Han stansede ved en Mole og stirrede efter et stort, stolt Skib, som gled ud af Havnen og stævnede bort over. Hans Øjne slæbtes med i dets Kølvand, til det endelig svandt bort derude i Horisonten.

Hvor mon det skulde hen? Til Amerika, Australien, Afrika? Han syntes at kunne se disse ukendte Verdener, hvorfra enhver jo har hørt saa meget sælsomt.

Og de Mennesker, der var om Bord paa dette

Skib, forekom ham at maatte være umaadelig lykkelige, fri og modige! Hvad om han selv kunde drage ud — Men han havde jo sin Moder og Jonna . . . og de led Nød . . . og han selv med. Tilintetgørelsen truede baade dem og ham, hvis han gav tabt.

Hvorledes vilde det vel gaa dem, hvis han svigtede . . . Jonna og hans gamle, kærlige Moder . . . Nej, nej, nej . . . han kunde aldrig forlade dem . . . og give tabt.

Først da Arbejdet stansede om ham og han forstod, at det var bleven Middag, kom han i Tanke om at gaa hjem og følte ogsaa, hvor han var bleven sulten og træt af disse 7—8 Timers hvileløs Flakken.

Og han gav sig paa Vejen hjem — gennem Gade for Gade, Skridt for Skridt, tunge Skridt, der slæbte i al hans Smerte.

Da han endelig naaede ud, hvor de boede, var Klokken en god Time over Middag. Nu troede hans Moder vel, han havde faaet noget at bestille, siden han kom hjem saa sent.

Han drejede ind i Gaden og saa længere borte Børn og Folk samlede i Smaaklynger. De stod spredte tværs over Gaden og dannede Kres om noget. Folk kom, stansede nysgerrig et Øjeblik og gik saa videre, mens Folk fra Gaden gav sig Tid og blev staaende og fulgte Begivenheden.

Da Osvald kom nærmere, saa han, at det var udenfor Huset, hvor de boede, at Folk stod. En Politibetjent stod midt i Flokken.

Han blev med et saa urolig — Hvad var der i Vejen? Skulde der være hændt noget?

Saa saa' han et Bord blive baaret ud gennem Porten. Var det ikke hans eget Bord?

Der gik et Stød gennem ham og i samme Nu var han klar over, hvad det var, der foregik. Et Øjeblik stod han som fastnaglet, enhver Fornemmelse af Legemet bristede, som havde hans Forstand i disse Sekunder mistet al Berøring med sit fysiske Ophav. Men saa saa' han ligesaa pludselig igen, at Folk havde bemærket ham, og de, der kendte ham, vendte sig saa underligt forlegen og deltagende imod ham.

Disse Øjne fik ham til at fatte sig, og han gik rolig frem, til han stod midt blandt dem.

Her saa han en Del af deres fattige Bohave ligge Hulter til Bulter langs Fortovet og paa Gaden. To Mænd bar det ud — og en Betjent stod og vaagede over det. Osvald følte sine Ben skælve under sig.

Saa var det altsaa kommen dertil, at de var bleven smidt paa Gaden. Trods det, at de i nogle Dage havde gaaet i Angst derfor, kom det ham alligevel som noget uventet.

Han havde en Gang — efter at han var hos Ejeren — været hos Sagføreren med Jonnas Ugeløn og samtidig bedt ham om at give dem blot fjorten Dages Henstand til.

Sagføreren havde modtaget de fattige Menneskers faa Kroner, hvis Mangel formelig havde bragt dem til at sulte. Paa en undvigende Maade havde han tildels lovet dem denne Henstand.

En heftig Vrede skød sig nu op i Osvald — hans Ansigt blev blussende hedt og Aarerne i hans Tindinger traadte tydelig frem. Han mødte Betjentens

Blik, der koldt og prøvende saa' paa ham, og han følte, hvor Hadet brændte frem i hans Øjne, som havde den Mand Skyld i, hvad der skete.

Saa kom der en Mand med den ene Side af hans Moders gamle Træseng. Han flyttede sig af Vejen — Det gamle Stykke Møbel drog hans Øjne med, og de mistede al deres Vrede. Uden at mæle et Ord vendte han og gik ind, men han kunde ikke faa sine Fødder i Gang op ad Trappen. Hvem der havde lyttet til hans Komme, vilde ikke have kendt hans Trin.

Dørene stod vidt aabne og ude fra Gangen saa' han, hvor alt var revet ned og skubbet ud. Han blev staaende i Døren. Taarerne kom frem i hans Øjne. Inde i sit Værelse saa' han Moderen staa med Ryggen til og lægge noget af hans ned i en Kasse.

Han syntes, hendes Bevægelser var saa underlige, stive og lammede. Naar hun bøjede sig, saa' han hendes voksgule Hud i Nakken mellem Haaret og Kjolen. Hans Bryst snøredes af Smerte og Medlidenhed.

Stille traadte han et Par Skridt ind i Stuen, og i det samme vendte hun sig for at sige noget. Hun troede, det var en af Folkene — men da hun saa, det var ham, rejste hun sig, næsten stiv af Angst og Sorg. Det kunde ikke undgaa hans Opmærksomhed, hvor underlige hendes Øjne saa ud og hvor dybt de laa i deres Huler med mørke, uhyggelige, skyggende Rande omkring.

Osvald kunde ikke mere — det var som enhver Modstandskraft bristede i ham.

»Mo'r . . . Mo'r . . ., stakkels, stakkels Mo'r!«

udbrød han og ilte hen til hende og slog sine Arme om hendes Hals og græd som et Barn.

»Stakkels, stakkels Mo'r . . . Alt det skal Du lide . . .«

Hendes Hoved sank ned mod hans, saa fuld af Smerte — saa ømt af Kærlighed. Og en Stund glemte de sig selv i deres Sorg.

Arbejdsmændene kom op — men da de saa' Moder og Søn staa der saa gribende forladte, trak de sig stille tilbage, tavse uden at finde Ord til hinanden.

Madam Sundborg kendte, hvor helt og holdent hun havde sit Barn — sin Søn i sine Arme. I al sin Ømhed laa han ved hendes Bryst. Og der steg ligesom nyt Mod frem i hendes trætte, forpinte Sjæl — eller blot Vilje, en fortvivlet Moders Vilje i Angst for sit Barn. Og hun hviskede ned over hans Haar og Kinder, saa ømt, at hendes Livs Haab og Kærlighed føltes deri.

»Kære, kære Barn — tab da ikke saadan Modet . . . Du skal se, Gud hjælper os nok . . . Tab blot ikke Modet . . . Vi to har da stridt saa meget sammen før, saa vi kommer vel ogsaa over dette.«

Hun løftede hans Hoved op og kyssede ham paa Panden.

»Lad os vise hinanden, at vi er stærkere nu, end vi nogen Sinde har været.«

Han mærkede, hvor hendes Legeme skælvede fra Isse til Fod, og følte hvor hendes Hænder var iskolde.

Hun bed sine Læber sammen. Han saa' det altsammen, saa' hvor hun stred for at være stærk — men hvor det var slidt sønder inden i hende.

»Aa, jeg retter mig nok igen, kære Dreng, naar vi kommer over dette her . . . Naar jeg blot véd, at Du ikke taber Troen og Modet.«

De slap hinanden. Og Mændene kom ind og fortsatte Nedbæringen.

Osvald stillede sig ved Vinduet og saa ud over Tagene og den store, ubarmbjertige By. Hans Hoved sank over mod Vinduessprossen og Taarerne blev ved at strømme. Saa kom han til at tænke paa Jonna. Hvorledes vilde hun bære det? Hun havde jo nok i den sidste Tid været den kækkeste af dem alle, men trods det, havde han dog ingen Tiltro til hendes Styrke. Han havde en Følelse af, at hun havde lidt, hvad hun kunde bære, og ræddedes ved at søge at tænke hendes Tanker.

Han havde i længere Tid mærket, at hun maatte gaa og bære paa et eller andet . . . Og nu dette her . . . Han havde jo tænkt at kunne byde hende noget helt andet, tænkt at kunne være noget for hende . . . Og hvad var det blevet til? Større Fattigdom og flere Lidelser.

Sæt hun ikke evnede mere . . . Sæt hun faldt fra . . . Nej, nej, hun elskede ham jo . . . Det havde hun jo sagt ham de utallige Gange, og selv havde han følt det . . . Hun vilde nok være modig og stærk, som hun havde vist sig hele sit Liv . . . Andet havde han ikke Grund og Ret til at tro.

Og var hun det, da skulde han ogsaa nok selv holde ud . . . Da var det jo slet ikke værre for dem, end at alt kunne rette sig — og blive godt igen.

Og naar det blev det — naar han atter kom til at tjene noget, da skulde hans Moder slet ikke faa Lov at bestille noget. Da skulde de begge pleje

hende . . . Og naar han atter fik noget fast Arbejde, han kunde stole paa, da vilde Jonna og han gifte sig . . . Ja, saaledes skulde det gaa . . . Saaledes vilde det nok blive. Saaledes stod han der og drømte med sine unge bedrøvede Øjne hvilende ud over alle Tage, mens deres lille, fattige Hjem blev smidt paa Gaden — ud blandt de hjemløse, ud blandt de fattigste af alle Jordens Skabninger, disse stakkels Væsner, der frister Livet i den store, rige By.

Han hørte sin Moder og Mændene bag ved sig og blev atter nærværende. Han vendte sig om og saa paa dem, men sagde ikke et Ord.

Da Mændene atter var gaaet, gik han hen til sin Moder, lagde kærligt sin Haand paa hendes Skulder og sagde:

»Ja, Mo'r, jeg tror ogsaa, at vi nok skal komme over dette, blot vi ikke giver tabt.«

»Det tror jeg ogsaa, min Dreng . . . Tak skal Du have . . . Saadan havde jeg i mit stille Sind ogsaa haabet, at Du vilde bære det . . . For havde Du været svag nu, saa havde det jo været forbi baade med Dig og alt det, Du vil — og os andre med.«

Denne Mindelse fra hans Moder om alle hans store og dristige Fremtidsdrømme, bragte ham til at huske paa Brandt. Han havde ikke set ham eller søgt ham, siden den Aften paa Mødet, da de fulgtes ad hen ad Gaden. Og han kom til at mindes hans Ord om, hvis han trængte til Raad og Bistand.

Hvad om han gik til ham nu og fortalte ham alt, hvad der var overgaaet dem. Han maatte kunne række dem en hjælpende Haand.

Og denne Tanke blev til Beslutning hos ham. Han saa' sin Moder staa og rokke saa underlig beklemt, som vilde hun sige noget, og da hun saa' det beslutsomme i Osvalds Øjne, tog hun ogsaa Mod til sig og sagde, men stille og med gribende og betvungen Gru:

»Vi kommer vist til at overnatte paa Husvildeafdelingen i Nat — vi har jo intet andet Sted at være.«

»Ja, Mo'r, hvis vi ikke kan faa Lov at overnatte hos en eller anden. Men nu gaar jeg hen til Brandt og forklarer ham alt. Han har bedt mig komme til sig, hvis jeg en Gang skulde komme til at trænge til ham. Maaske hjælper han os.«

»Ja, gør Du det, Osvald. Han er en brav Mand, tror jeg . . . Han kan nok hjælpe os lidt . . .«

Der blev banket langsomt og nølende paa den aabne Dør.

Madam Sundborg gik frem og saa' hvem det var . . .

En middelaldrende, fattig Kone stod ude paa Gangen. Hun var en af Lejerne ovre fra Baghuset. Madam Sundborg kendte hende godt. De havde af og til talt lidt sammen, naar de tilfældig mødtes.

»Undskyld, Madam Sundborg,« sagde hun med en stille, beklemt Stemme. »Jeg vilde saa gerne lige have talt et Par Ord med Dem . . . Vi har jo ikke megen Plads ovre hos os, men der er dog to Værelser og saa Køkkenet — saa min Mand og jeg vil gerne tilbyde Dem Husly for Natten — saa var De dog fri for at komme paa den væmmelige Husvildeafdeling . . . Ja, vi kender det saamæn godt selv . . . Vi har ogsaa været nødsaget til at over-

natte der en Gang . . . Derfor synes vi nu, da vi har Plads, at vi maatte tilbyde Dem at sove ovre hos os — til De i Morgen kan faa noget Tag over Hovedet et andet Sted.

Osvald kom frem paa Siden af sin Moder.

Den første Hjælp, der blev dem tilbudt skulde altsaa komme fra et Par gamle Mennesker, der næsten var lige saa fattige, som de selv. Hverken Osvald eller hans Moder fandt lige straks Svar til den gamle Kones hjertelige Tilbud.

»Ja, jeg véd ikke, om De vil tage til Takke — eller om De maaske allerede har lejet Dem en anden Lejlighed, men vi mener Dem det da saa vel,« føjede hun til, da hun ingen Svar fik.

Det var Osvald, der først fik talt.

»Jo, mange Tak skal De have for Deres Venlighed! Mo'r talte lige før De kom om, at vi vist kom til at overnatte paa Ladegaarden i Nat — men nu kommer De som vor frelsende Engel.«

»Ja, rigtig mange Tak for Deres gode Tilbud, skal De sandelig have,« sagde endelig Madam Sundborg. Hun var bleven saa rørt ovor dette første hjælpende Bud, at hun fik Taarer i Øjnene.

»Naar man er saa smaat stillede, som vi er det for Tiden, bliver man skam glad for enhver Hjælp — og ikke mindst for Deres . . . Det vilde have været slemt at skulle have været nødsaget til at flytte derud . . . Saa faar vi vel med Guds Hjælp ogsaa nok Tag over Hovedet i Morgen.«

Der kom et Smil over den gamle Kones Ansigt, som var det hende en Glæde at kunne befri andre Mennesker for den Tort, hun selv en Gang havde prøvet.

Hun tilbød ogsaa at hjælpe Madam Sundborg med Flytningen. Sengetøjet skulde jo over til dem og Møblerne kunde de vel faa Lov at stille ind i Porten til i Morgen.

Det skulde Osvald nok hjælpe med, naar han kom tilbage.

Noget efter begav han sig hen til Brandt. Han gik lige hen paa Kontoret, hvor han traf Brandt siddende i fuldt Arbejde ved det store, brunmalede Bord.

Osvald traadte lidt forlegen ind og blev staaende ved Døren.

Brandt blev synlig overrasket ved at se ham. Ved første Øjekast saa han straks, hvor den unge Mand havde forandret sig. Denne paafaldende Magerhed, Kinderne og Øjnene, fortalte ham straks om de Lidelser og Savn, Osvald havde gennemgaaet, siden de sidst saas.

»Er det Dem, Sundborg? Kom dog nærmere. Sæt Dem ned!« udbrød han venlig og rejste sig. Han rakte Osvald Haanden og bød ham Stolen ved Skrivebordet. »Hvorfor har jeg dog ikke set noget til Dem saa længe . . . Jeg har hørt, at De ikke har faaet noget Arbejde endnu.«

»Nej, jeg har ikke tjent en Øre siden Strejken begyndte — og det til Trods for, at jeg har anstrængt mig nok.«

»Ja, det var en fælles Aftale Fabrikanterne imellem . . . Ikke en eneste af dem, der blev nægtet Arbejde, har kunnet opdrive noget paa nogen anden Fabrik her i Byen. Mange af de yngre har vi hjulpet til at rejse til Udlandet eller andre Byer, og jeg har flere Gange tænkt paa at faa fat i Dem,

for at spørge, om De ikke kunde have Lyst til det samme — for der bliver ikke Arbejde her i Byen for Dem ved Deres Fag de første Par Aar . . . Der gaar ikke en Dag hen, uden Hal smider ny Folk paa Gaden . . . Men det vil kun hjælpe ham lidt . . . Jeg kan fortælle Dem, at der er et vældig voksende Organisationsrøre indenfor Tekstilindustrien . . . . Inden et Par Aar, tror jeg nok, at deres Organisation vil staa fuld kampfærdig igen, og det langt stærkere end sidst. Indtil da, Sundborg, synes jeg, De skulde tage ud og se Dem om . . . Jeg skal skaffe Dem Pengene.«

Osvald sad tavs og saa ned for sig.

»Nej, det kan jeg foreløbig ikke gøre, Hr. Brandt, hvor gerne jeg ellers vilde,« svarede han kort og bestemt.

»Naa — ja, ja, det var jo kun et Tilbud . . . De maa jo nok have Deres Grunde, saa . . .«

»Ja, og det er derfor, jeg har henvendt mig til Dem.«

»Det kan jeg forstaa, og forhaabentlig kan jeg ogsaa være Dem til Hjælp.«

»De sagde sidste Gang, jeg talte med Dem, Hr. Brandt, at skulde jeg komme til at trænge til Raad og Bistand, skulde jeg komme til Dem.«

»Ja, og det glæder mig, at De har husket det, Sundborg.«

»Nu er vi saadan stillet hjemme, at jeg ikke kan undgaa det . . . I Dag er vi bleven kastet paa Gaden . . .«

»Naa . . . Hvorfor har De dog ladet det komme saa vidt, før De kom til mig?«

»Fordi jeg stadig har haabet paa, at vi skulde

kunde have hjulpet os selv. Jeg vidste jo, at der var saa mange andre, der trængte til Hjælp, og som maaske ikke havde den Modstandsevne, som vi har haft. Nu var det, jeg vilde bede Dem om at hjælpe os til at faa et andet Sted at bo . . . Vi ejer ikke Penge til at kunne leje os ind noget Sted . . . Ellers maa vi paa Ladegaarden i Morgen . . . Jeg maa vel en Gang faa Arbejde, saa skal jeg betale Dem det tilbage.«

»Har De et Sted at være i Nat, Sundborg?« spurgte Brandt alvorlig og behersket. Den unge Mands modige Tale havde gjort et stærkt Indtryk paa ham.

»Der er et Par gamle Folk ovre fra Baghuset, i den Ejendom vi boede, som har tilbudt os Husly i Nat . . . Men i Morgen . . .«

»Er der for kneben Plads, kan De jo komme hjem og sove hos mig.«

»Tak, med det hjælper vi os nok.«

»Ja, skulde det være, véd De jo, hvor jeg bor . . . Jeg er hjemme Klokken 9.«

Brandt tog en Tegnebog frem.

»Jeg har kun ti Kroner paa mig nu . . . Tag dem. Til i Morgen skal jeg have skaffet Dem et Sted at bo — og kom saa herop i Morgen Middag, saadan ved to Tiden — da skal jeg ogsaa have nogle flere Penge til Dem.«

Osvald tog Tikronesedlen og takkede rørt. Han fik Taarer i Øjnene, saa befriende — lettende kom denne Hjælp ham.

Brandt bemærkede det.

»Det er saamæn ikke mig, De skal takke,

Sundborg, men Frøken Hal. Hun vedbliver at sende os Penge til at hjælpe med.«

Osvald saa' paa ham, og lagde Mærke til, at der kom noget vagt vigende i hans Øjne, og at der ogsaa var kommen en tvungen Alvor over hans Ansigt.

»Hun er for Resten syg — har været det længe . . . Har De ikke erfaret noget om det?«

»Nej,« var alt, hvad Osvald kunde svare paa det indtrængende, der lød i Brandts Ord.

»Naa . . . Nej . . . Men hun er vist alvorlig syg . . .«

»Hvad fejler hun da?«

»Ja, det har hun ikke skrevet Spor om.«

Der opstod en kort og lidt generende Tavshed for de to Mænd.

Saa vilde Osvald gaa. Han brændte efter at komme hjem og gøre sin Moder glad.

»Hvorledes har Deres Moder det — og Deres Kæreste?« spurgte saa Brandt igen i en noget forandret Tone.

»Ja, Jonna arbejder jo paa Fabrikken endnu. Hun fik Lov at blive.«

»Ja, hun gjorde jo saa.«

»Mo'r derimod er ikke rask; hun har tabt sig saa meget den sidste Tid, under alt det, hun har maattet gennemgaa.«

»Er hun syg?«

»Nej — men hun gaar og skranter. Jeg er næsten bange for, at det er Brystet.«

»Lad hende gaa til vor Læge. Her skal jeg give Dem Adressen.«

Brandt skrev Adressen op paa den Læge, som

Thora Hal søgte, den Gang hun gik omkring for at skaffe Hjælp til de fattigste af de strejkende, som hun havde gjort til Genstand for sin Omsorg.

Osvald blev meget glad. Det var længe siden, hans Ansigt havde lyst af et saa ungt Smil. Hvor ofte havde det ikke pint ham, at han ikke kunde bringe sin stakkels Moder den ringeste Hjælp. Han takkede Brandt inderlig.

»Glem nu ikke at komme til mig i Aften, hvis det skulde blive for knebent med Pladsen. Og lad os saa i Morgen tale om Resten.«

Osvald skyndte sig nu tilbage sil sin Moder. Hun blev ikke mindre glad, end han, over dette glædelige Budskab.

»Du skal se, min Dreng, det skal nok snart blive bedre for os,« sagde hun.

Og Osvald var nu fuld af Mod.

Udsmidningen var til Ende. — Viceværten kom og fik Nøglerne og lukkede Lejligheden af. — Noget nølende gav han sit Samtykke til at stille Møblerne ind i Porten Natten over.

Arbejdsmændene hjalp derimod frivilligt til. De var glade ved at faa en ringe Lejlighed til at vise, at Arbejdet, de havde udført, ikke havde været dem særlig behageligt.

Derefter gik Osvald som sædvanlig hen for at hente Jonna. Han kom oven i Købet i god Tid. Næsten et Kvarter varede det, inden Fabriksfløjten meldte Fyraften.

Jonna kunde ikke undgaa at lægge Mærke til den noget forandrede Tone i hans Stemme — og da han ikke af sig selv fortalte hende noget, maatte hun til at spørge ham om Grunden.

»Ja, kære Jonna,« sagde han og maatte smile af hendes baade nysgerrige og ængstelige Iver. »Vi er saamæn bleven smidt paa Gaden i Dag.«

Hendes Øjne blev store og forfærdede. Det kunde hun ikke tro var Tilfældet. Han syntes jo at tage det saa ligegyldigt, næsten ligeglad.

»Jo, sandelig er det sandt. Hele vort Bohave og alt vort gamle Skrammel, kan Du finde stablet op nede i Porten.«

Jonna tav og bøjede Hovedet — og Osvald fik Lyst at prøve hende yderligere.

»Vi er hjemløse, Du . . . Vi kan gaa paa Gaden i Nat og dele Lod med Byens herreløse Hunde — eller lade os flytte paa Ladegaarden.«

»Nej, det er da ikke sandt! Vel?« udbrød hun, og der lød noget saa forfærdet og bønligt i hendes Stemme.

Han holdt endnu Stand:

»Jo, vel er vi smidt paa Gaden.«

Da bøjede hun sig dybt og skjulte Ansigtet i sine Hænder og hulkede højt.

Osvald blev overrumplet, saa voldsomt kom det, og paa en Gang blev han blød om Hjertet over hendes Fortvivlelse. Han tog hende om Armen og sagde:

»Nej, nej, kære Jonna, saa slemt er det nu heller ikke, at vi skal paa Ladegaarden eller gaa paa Gaden. Den gamle Skræder i Baghuset har tilbudt os Husly, saa Tag har vi da over Hovedet i Nat. Og i Morgen kommer der nok Hjælp.«

»Vi er altsaa smidt paa Gaden?« spurgte hun gennem sin Graad, og saa' med sine vaade, forskrækkede Øjne lyttende op paa ham.

»Ja, vi er; men saa slemt, som jeg sagde, er det nu heller ikke. Men det kunde godt have været det . . . Og saa, Jonna, havde det jo gavnet lidt, om vi havde taget det paa den Maade, som Du her slog an.

»Men jeg syntes, at vi blev endnu fattigere, end vi er — det var ikke til at holde ud . . . Og at vi skulde miste vort Hjem. — Er det virkelig sandt? . . . Hvor skal vi saa bo? . . . Fortæl mig det dog.«

Osvald fortalte hende saa alt og bad hende tydelig forstaa, at han troede, det nu snart vilde blive bedre for dem igen.

»Og naar jeg faar fast Arbejde, Jonna, saa gifter vi os,« føjede han til.

Hun nikkede blot. — Det lød jo selvfølgelig, som han sagde det. Hun sagde blot jo og ja — hvad skulde hun vel sige andet. Vel giftede de sig — men Tanken gjorde hende slet ikke glad. Hun havde en Følelse, som om alt gled sammen i et Mørke for hende — som om det stængedes til med Fattigdom om dem.

Vilde Osvald maaske evne at byde hende andet . . . Nej, det vilde kun blive Fattigdom for dem alle, denne evige Fattigdom, hvis han fik Lov at raade . . . Og fattig vilde hun jo ikke være, kunde ikke føle sig det, saa længe hendes Sind var under Pres af hendes lønlige Længsler — og Trang.

Men hun sagde slet ikke noget til ham derom — kunde heller ikke klargøre det i Ord — men hun følte, hvor hun blev tavs imod Osvalds ny Forhaabninger og forøgede Mod. Hjemme i Huset saa' hun paa det altsammen med store, tavse Øjne,

som bar hun det hele uden nogen særlig Resignation.

Saaledes lagde hun sig ogsaa til Hvile ovre i den lille, mørke Baggaardslejlighed paa Gulvet paa en Madras ved Siden af Madam Sundborg. — Osvald sov ude i Køkkenet paa Gulvet.

Men Jonna fik ikke Søvn den Nat. Hun laa stille og kvalte Graaden i sig. Hun maatte græde i et Væk, saa ulykkelig følte hun sig.

XX.

Madam Sundborg bliver dødssyg. — Jonna og Osvald ene.

Saa var Sundborgs endelig igen kommen nogenlunde til Ro i deres ny Lejlighed, som var beliggende nogle Gader fra, hvor de før boede. Men der var kun to Værelser og Køkken, saa Madam Sundborg og Jonna nu maatte sove i samme Værelse.

Osvald havde begyndt sin sædvanlige Jagt efter Arbejde, dog stadig uden Held.

Men Jonna var ikke længere saa munter, som da de sad i deres gamle Lejlighed og sultede. Da havde hun jo følt, hvor stærkt de trængte til hendes Hjælp — derfor havde hun taget sig sammen. Nu var det derimod for hende, som om andre havde taget den Del af Byrden — og hun var atter, mere end nogensinde, bleven Offer for sine Tilbøjeligheder.

Dog passede hun sit Arbejde paa Fabrikken nøjagtigt og uden at lade sig mærke med noget. Vel havde Osvald mere end en Gang spurgt hende om, hvad der kunde være i Vejen, men han fik altid et undvigende Svar.

Allerede Dagen efter Indflytningen i den ny Lejlighed var Lægen bleven hentet til Madam Sundborg. Det viste sig at være værre med hendes Bryst, end nogen havde troet. Han beordrede hende foreløbig i Seng. Hun maatte hvile og plejes, saa maaske hun kunde komme til Kræfter og det angrebne Bryst atter rette sig.

Lægen skrev noget styrkende Mikstur op og gav Osvald Anvisning paa kraftig Mad, hun skulde have. — Han maatte faa nogen til at lave det for dem.

Da Lægen var gaaet, sagde Madam Sundborg bevæget over den Omsorg, der skulde vises hende.

»Alt det gøres saamæn ikke nødvendig, min Dreng. Naar jeg blot holder mig i Ro og faar Miksturen, skal jeg nok komme mig. Lad os bare ikke gøre alle disse Anstalter . . . Skulde jeg ikke kunne taale at lave den Mad, vi selv spiser, saa maatte jeg da være meget ringe . . . Nej, lad Du bare være med alle disse Dikkedarer . . . Disse Doktorer er altid saa omstændelige . . . De har faaet deres Uddannelse for rige Folk, der ikke har andet at tage Vare paa, end overholde deres alenlange Opskrifter . . . For os fattige Folk egner de sig kun saa som saa. Herre Gud da, at jeg skulde ligge i Sengen og lade andre kræse for mig — — saa maatte jeg da være dødssyg — og saa galt kan det da ikke være.«

Osvalds Indvendinger hjalp ikke. Madam Sund-

borg blev oppe og gik stille og skrantede, uden at lade nogen rigtig forstaa, hvor daarlig hun til Tider følte sig. Saaledes gik det en Uges Tid.

Endelig en Dag havde Osvald været saa heldig at faa noget at bestille ved Havnen, og kom af den Grund først hjem om Aftenen, da det var for langt at naa frem og tilbage i Middagstiden. Han var i godt Humør, da han slentrede Vejen hjem med de tjente Kroner i Lommen. Han kunde jo ikke have den ringeste Anelse om, hvad der var sket hjemme.

Jonna var kommen tidligere end han. Hun havde ikke nær saa lang Vej. Paa sin sædvanlige stille, fraværende Maade var hun kommen op ad Trappen, havde lukket Døren op og havde hængt sit Tøj fra sig i den lille Entré, før hun traadte ind i Stuen.

Der var ingen i Stuen — Hun saa' ud i Køkkenet, men da der heller ikke var nogen der, blev hun paa en Gang saa underlig til Mode.

Døren til Entreen havde jo ikke været laaset. Det var den aldrig, naar der var nogen hjemme.

Hun følte med Et hele Stilheden om sig — og at hendes Hjerte slog voldsomt.

Men egentlig havde hun ingen Grund til at blive angst. Madam Sundborg kunde jo blot være gaaet et Ærinde, enten ind til en af Naboerne eller neden under, selv om hun vidste, at hun ikke godt taalte Trapperne.

Dog kom der en underlig Anelse over hende — saa nervøs og sensibel som hun var bleven i den sidste Tid.

Hun saa Døren til Soveværelset staa paa Klem, men et Øjeblik var det hende, som savnede hun

Mod til at aabne den og gaa derind. Hun gik dog derhen, og det var som en Magt inde i hende tvang hende til at stikke Hovedet ind ad Døren for at se ind i Stuen.

Men i det samme gik der som en Trækning gennem hende. Hun blev stiv af Rædsel. Ethvert Led af hendes Legeme stivnede og hendes Hænder spændte som i Krampe om Dørkarmen og Dørkanten. Hver Draabe Blod i hendes Ansigt veg sporløst bort.

Kun en halvkvalt, rallende Strubelyd slap over hendes Læber — saa slap hendes Fingre deres stivnede Tag og hun sank besvimet ned paa den Plet, hvor hun stod — uden anden Lyd end hendes Legemes tunge Fald mod Gulvet.

I Faldet havde hun skudt Døren op — og laa tværs over Tærskelen med en Del af Overkroppen inde i Soveværelset. Saaledes laa hun vel et Par Minutter, før hun atter slog Øjnene op. Vild og usansende flakkede hendes Blik rundt nogle Sekunder, idet den fulde Bevidsthed vendte tilbage.

Hun strøg sig med Hænderne over Panden og Øjnene som for at klare Blikket. Da mærkede hun, at den venstre Haand var vaad. Hun skjalv over hele Legemet ved denne Fornemmelse og Bevidstheden vendte tilbage.

Hun saa' det var Blod — mørkt — størknet Blod.

Haanden havde ligget lidt ud fra hende.

I Rædsel satte hun sig over Ende og stirrede stift frem for sig et Øjeblik.

En fire, fem Alen fra hende paa Gulvet laa Madam Sundborg midt i en Pøl af Blod.

Lige fra Døren og hele Vejen hen laa det i en

tyk, mørk, levret Strøm. Fra hendes Mund havde det bredt sig ud over hele hendes Ansigt og ned over hendes Kjole og over hendes Hænder. Hun saa' ud, som var hun væltet i Blod — og over Ansigtet og Hænderne laa det i en sort, størknet Kage.

Jonna blev som sindsforvirret af Rædsel. Hun famlede sig op og veg i smaa stivnede Skridt tilbage — med Øjnene naglede til det grufulde Syn.

Da hun atter stod i Stuen, udstødte hun et Hvin, vendte sig om og styrtede i vild Løb ud af Stuen og ud paa Gangen, med de blodige Hænder løftede op for Ansigtet, der ogsaa var bleven smurt med Blod. Først da kom Graaden og med den Mælet. Hun hulkede, saa det lød ned over Trappen:

»Hun er død — død — hjælp — hjælp — nun er død!«

Folk kom styrtende ud. Som en vanvittig fo'r hun dem forbi.

»Hvem er død?« raabtes der efter hende.

»Uh — Uh . . . Hun er død — død . . . Madam Sundborg.

Lige da kom Osvald ind ad Gadedøren og havde faaet Foden paa Trappen. Hans Øren fik knap Tid til at fange Larmen. — Jonna kom styrtende ned ad Trapperne og kastede sig til hans Bryst, saa de begge var lige ved at falde over Ende.

Han havde bemærket hendes ligblege Ansigt med de mørke Blodpletter, og idet han greb hende forfærdet i Armen, spurgte han i en voldsom Spænding:

»Hvad er dog hændet?«

»Hun er død . . . din Mo'r er død!«

»Hvad? . . .«

Han rev hendes Arme løs fra sin Hals — og Jonna sank ned paa Trappen, faldt flat til Jorden, rullede sig sammen og hulkede højt.

Osvald mærkede ikke Trinene, saa ikke Trapperne. Hele Vejen op var der kommen Folk frem. Han fo'r dem forbi — og de fulgte efter.

Da han naaede ind i Lejligheden, havde allerede en Mand og et Par Koner vovet sig derind. De havde løftet Madam Sundborg op i Sengen.

Osvald skød dem bort, kastede sig ned paa sine Knæ for Sengen og borede sit Hoved ned over det blodige Bryst, op mod Moderens kolde Kind. Hans Fod gled ud i Blodet, men han mærkede det ikke.

»Mo'r, Mo'r. Mo'r!« hulkede, kaldte han højt. »Mo'r, Mo'r, Mo'r . . . Du maa ikke dø — Du maa ikke dø . . . Mo'r, Mo'r vaagn — Du maa ikke dø . . .«

Han vred sig, som var hans Legeme lagt paa gloende Jern.

»Skaf en Læge!« raabte han om til dem, der stod ved.

Manden skyndte sig afsted.

Da syntes Osvald, at han mærkede et svagt Livspust mod sit Ansigt. Han stirrede ned paa hende — vred sine Hænder og bad som en fortvivlet paa Dommens Dag.

»Aah, Hjælp — Hjælp — Du maa ikke dø, kære — kære Mo'r . . . Hjælp mig dog . . . Hun maa ikke dø fra os!«

Da mærkede han atter en svag Aande mod sin Kind.

»Hun er ikke død — hun aander . . . Aah, skynd Jer, skaf en Læge!«

Da lagde den ene Kone varsomt Haanden paa hans Skulder og sagde:

»Lad os hellere faa hende lagt ordentlig, lille De — og knappet op om hende, hvis det passer . . . Saa kommer Lægen nok imens.«

Hun trak Osvald bort og bøjede sig ned over Madam Sundborg, men kunde ikke helt sikkert mærke noget.

Men saa tog en anden Kone og rev en Tændstik og holdt den for den syges Læber, og de saa' alle, at den svage Flamme flakkede for det hendøende Aandedrag.

»Ja, hun lever,« bekræftede alle omstaaende. Der var kommen flere til.

»Skynd Dem hellere ned og faa fat i en Læge saa hurtig som mulig, saa skal vi nok tage os af hende saa længe,« sagde en af Konerne.

Osvald fo'r af Sted ind til den nærmeste Købmand for at telefonere. Her traf han Manden, der var gaaet efter Læge, og denne sagde, at Lægen var paa Vej.

»Hun er ikke død!« svarede Osvald og ringede op paa samme Numer igen og fik at vide, at Lægen allerede var gaaet. Et Kvarterstid senere kom han til Stede.

Osvald stod da roligere ved sin Moders Seng, mens Lægen foretog sine Undersøgelser.

En Kone nede i Stuen havde taget sig af Jonna.

»Ja, der er ikke andet at gøre, end at hun hurtigst muligt maa paa Hospitalet — ellers kommer

De til at køre en død ud,« sagde Lægen til Osvald.

»Tror Doktoren, hun kommer sig igen?« spurgte Osvald.

»De vil i al Fald gøre klogest i, unge Mand, ikke at fæste noget Haab dertil, men snarere berede Dem paa det modsatte. Dog saa længe der er Liv, er der jo Haab, plejer man at sige.«

Lægen skrev derpaa Indlæggelsesattesten og lovede selv at ringe Hospitalet op og ordne alt desangaaende.

Madam Sundborg laa stadig hen uden Bevidsthed.

Da Lægen var gaaet satte Osvald sig paa Sengekanten med sin døende Moders Haand i sin. Han blev siddende med bøjet Hoved og saa ned over hende, mens Taare for Taare trillede fra hans bedrøvede Øjne.

De Par Koner, der var bleven tilbage, efter at Lægen var kommen, trak sig beskeden bort og lod ham i Ro.

Noget efter kom Jonna op. Hun havde faaet at vide, at Madam Sundborg ikke var død. Blodet paa Gulvet var tørt op, og den syge laa iklædt ren, hvid Nattrøje.

Da Osvald saa Jonna, rakte han stille, uden Ord, sin Haand ud mod hende. Og hun gled lydløs hen til ham, satte sig paa Sengekanten ved Siden af ham og stirrede en Stund ned paa det dødblege Ansigt, der laa saa stille hvilende, som i den dybeste Søvn.

Saa lænede hun sig over mod Osvald og hendes

Hoved sank ned mod hans Skulder — og hun græd stille, uhørligt som han.

Saaledes blev de siddende den Timestid, det varede, inden Sygevognen kom.

Da lagde de hende varsomt ned i Sygekurven, og før de to Hospitalsfolk bar hende ud, bøjede de sig ned paa deres Knæ og kyssede de næsten døde Hænder og de lukkede Øjne.

De fulgte med ned ad Trappen og saa hende blive skubbet ind i Vognen. Da den kørte, blev de ved at se efter den, til den var drejet om Hjørnet.

Saa gik de stille op efter hinanden og lukkede Døren efter sig, men inde i Lejligheden sank de i hinandens Arme.

Op fra hver Krog steg en uhyggelig Stilhed, der ligesom varslede ondt for de to.

De satte sig ned paa den gamle Sofa, mens Skumringen lagde sig tættere og tættere om og Mørket kom sivende ind gennem Ruden som et sort Sorgens Slør og klædte alt og dem selv i Sorg. De havde ikke Ord til at sige hinanden. Deres Sorg randt og randt i deres tavse Taarer, som en lydløs Strøm gennem Nattens Mulm.

Noget efter rejste Osvald sig — lagde sine Hænder om hendes Nakke og spændte sine Læber tunge og sorgfulde om hendes. Et Øjeblik var det som svælgede de Kærlighed og Ømhed til sig af hinandens martrede Sjæl.

»Skal vi saa ikke gaa hen paa Hospitalet, Jonna,« spurgte Osvald saa stille og dæmpet, som var han bange for sin egen Stemmes Kraft.

Jonna nikkede — og de tog Tøjet paa, laaste efter sig og gik bort ved hinandens Side.

De var borte, hver i sine Tanker, den lange Vej gennem Byen. Tavs skred de som to unge, ulykkelige Mennesker gennem det travle og larmende Mylder.

Intet er lettere end at bære sin Sorg gennem en Storbys Gader — hvis man da ikke styrter under Vejs. Af de Tusinders Blikke vil man ikke blive opfanget af et eneste — og dét enkelte kan man maaske ikke se. En Storby er som en Ørken for dem, der lider — og en Nat for dem, der vil bære sin Sorg for sig selv.

Paa Hospitalet blev de modtaget af en ung, smuk Sygeplejerske. Med et Par bløde, gode Øjne modtog hun straks deres Sorg. Hun tog Jonnas Haand, klappede hendes Kind og saa' ømt og kvindelig nysgerrig ind i hendes smukke lyseblaa Øjne.

Osvald spurgte, hvad hun mente om hans Moder.

»Ja, det er ikke let for mig at sige Dem noget paalideligt. Som Deres Moder nu ligger, hører hun mere Vorherre til end sine Børn.«

Osvald sænkede blot Hovedet endnu dybere, og Jonna vendte sig bort mod ham.

»Er hun ikke kommen til Bevidsthed endnu?«

»Nej — hvis hun lever, kan det godt vare hele Natten og Dagen i Morgen med . . . Dør hun, saa vil hun sove stille ind, som hun ligger nu . . . Kan De være ganske rolige, kan De godt faa Lov at se hende.«

De blev nu ført gennem en lang Gang, forbi en Række Stuer til den, hvor Madam Sundborg laa.

Hun laa som en død i den hvide Seng.

Sygeplejersken førte dem hen til hende og gav dem Lov til at kysse hendes Hænder.

»Kan vi ikke faa Lov at vaage her i Nat?« spurgte Osvald.

»Nej, her paa Stuen maa ingen fremmede opholde sig, undtagen i Besøgstiderne og naar de er tilkaldte. Men jeg skal love Dem, at der skal blive sendt Bud efter Dem, hvis der skulde vise sig den ringeste Forandring til det værre. Og forøvrigt maa De gerne komme og spørge, saa ofte De vil.«

Sygeplejersken førte dem atter stille ud af Sygestuen — med saadanne underlige, blide Bevægelser og Miner.

Ude ved Trappen strøg hun atter Jonna kærligt over Kinden og saa' dem begge saa ømt og medfølende ind i deres Øjne — som delte hun virkelig deres Sorg.

»Vær nu ikke altfor bedrøvet. Den Dag kan maaske endda komme, at Vorherre lader Dem faa Deres Moder hjem igen,« sagde hun og smilte kærligt og opmuntrende til dem, idet de gik bort.

De gik ikke lige hjem — men uden at sige det til hinanden, drev de et Par Timer paa Maa og Faa om i Gaderne — til Natten mørk og tæt sank ned over Byen. Ensomt vandrede de gennem de mørke Gader. Deres Øjne flakkede fra Lys til Lys. Tilsidst blev Luften klar over dem — dybblaa som en Vaarnats med Tusinder sølvklare, blinkende Kærter.

Osvald kom i Tanke om sin Barndomsfantasi

om disse Himmeløjne. Det var selve Guds Engle, der saa ned paa Jorden. For dem var det ikke Nat eller Dag, ikke Sorger eller Savn. De sad deroppe og vaagede over dem, de havde kær paa Jorden. Saaledes havde hans Moder fortalt ham paa hans Spørgsmaal derom. — Nu i denne sorgfulde Nat var det ham, som denne dybblaa, sørgmodige Himmel hvælvede sig som en pragtfuld Tempelkuppel over Jorden — over den store By. Stjernerne blev Offerlys, der brændte i det kolde Rum. Og disse Millioner Menneskers Lidelser blev som et Offerhad til den ubarmhjærtige Gud.

Som han gik der med Jonnas Arm i sin, sneg de Tanker sig over ham, hvorledes den almægtige Guds Kærlighed til Menneskene vel skulde forstaas, naar han hele Verden over lod Mennesker sulte, Mennesker lide Nød, Mennesker gaa til Grunde og slæbe et Liv hen under de frygteligste Savn. Hvad Kærlighed havde denne Gud vist ham selv. Denne Gud, hvis Navn han nu allerede havde hørt nævne flere Gange i disse faa Timer. Havde denne Gud med deres Lidelser at gøre, havde han bidraget dem alt det, han og hans Moder og Jonna og alle Mennesker med dem maatte lide? Blev han saa da ikke netop Ubarmhjærtighedens Gud i Stedet for Kærlighedens? Blev det da ikke en Gud, de maatte hade, en Gud, Menneskene maatte bekrige, slaa ned? En Gud, der havde bragt Forbandelsen over Menneskeheden!

Sandt var det, at denne Gud havde skabt Menneskene i sit Billede — for Menneskene var blevne grusomme, som denne Gud! Var Menneskenes

Gud Gud — og denne Gud Livets og Skabningens Herre, da maatte Livet jo være grusomt i sig selv.

Og det kunde kan ikke tro. Hvor ofte havde han ikke i sin Fattigdom følt Livets Jubel gennem sig.

Han havde følt en Længsel, en jublende Fryd, der spændte hans Bryst, som maatte det briste. En Længsel, en Fryd, som ejede al Livets Forjættelse. Det maatte være det, som fik Fuglene til at synge og Menneskene til at haabe og drømme,

Det steg som en mægtig Lovsang om det lyse og gode i Livet. Det stod for ham som Livets sande Kræfter, Livets Vaar. Det rummede ikke en nidkær Guds Forbandelser over sig.

Alt andet i Livet hørte Sygdom og Mørket til. Al Samfundets Uretfærdighed maatte være Sygdommens og Mørkets Gerninger. Og den Gud, som Menneskene havde søgt at gøre ansvarlig derfor, han maatte være en magtesløs Gud, der havde ladet sig støbe i de Rammer, sjælesyge og herskesyge Mennesker havde fundet for godt . . . Den Gud, hvis Aand nu sad bænket ved Alteret og gav Menneskets sit Legeme: Kød og Blod at æde i Form af Vin, Mel og Vand, han forekom Osvald mere lig et Mærke paa et Banner end noget andet.

Livets Gud maatte jo være selve Livets dybeste og stærkeste Strømninger. Alt levende maatte eje sin Gunst af Guds Vilje. Og det højest udviklede Væsen eller Liv maatte være Guds Fuldkommenhed, syntes det ham.

Det lod sig ikke lænke under nogle Tempel- eller Kirkehvælvinger, eller røgte af nogle faa sortkuttede Mænd med Haanden paa en gammel Bog.

Guds Aand og Vilje var furet i alle undertrykte og lidende. Deres Oprør hele Landet over var en krænket og mislykket Gud, Livets Gud, der stred for sin Ret — og som vilde gøre sin store, sande og milde Lovform gældende blandt Mennesker.

Saaledes flakkede Osvalds Tanker viden om, mens de to unge ensomt vandrede gennem Gade for Gade. Hans Tanker vendte sig ikke til Bøn og Anraabelse — han længtes ikke efter et mørkt, skummelt Hjørne i en Kirke for at bede og trygle. Der kom snarere Oprørets Harme i hans Sind.

Var der ikke bleven nægtet ham Arbejde? — Var de ikke bleven sultet og mishandlet, som de var, saa havde hans Moder heller ikke ligget, hvor hun nu laa. En Gud, der billigede noget saadant, kunde han ikke bede til — for det kunde ingen kærlig, retfærdig Gud gøre!

Jonna havde derimod alt flere end en Gang uden Tanke tryglet den Gud hjælpe dem. Hvad der var sket i disse Par Timer, var kommen saa voldsomt over hende. Alt, hvad hun ejede af Kærlighed og Ømhed, var bleven trængt frem i hende mod disse to Mennesker, som havde været hende saa gode.

I disse Øjeblikke troede hun at føle stærkere end nogen Sinde, hvor højt hun elskede Osvald. Hver Gnist af hendes Person var som slettet — hun ejede kun Hengivenhed og Kærlighed, som hun gik der og knugede sig tæt til hans Arm.

Hun vilde trøste ham, sige ham noget, der maatte gøre ham godt. Hans Tavshed pinte hende. Hun læste hans dybe Smerte deri.

Det var, som følte hun sine Læber drages mod

hans — som følte hun en næsten uimodstaaelig Trang til at kaste sig til hans Bryst — tage hans Hoved i sine Hænder og trøste og kærtegne ham og sige ham, hvor inderlig hun delte hans Sorg, og hvor højt hun elskede ham. Hun mærkede ikke selv, hvor dyb en kvindelig Attraa, der rørte sig i hendes Ømhed. Hvor hel moden og frodig kvindelig, hun der gik midt i sin Sorg og længtes mod ham.

Da de endelig langt om længe naaede hjem i den tomme Lejlighed, følte de begge en Del af Uhyggen over sig. De tændte Lampen og satte sig Side om Side.

Længe sad de, før de fandt Ord. Saa sagde Osvald:

»Mon vi nogen Sinde mere faar Mo'r herhjem?«

»Jo, Osvald, det tror jeg,« svarede hun.

Hun var pludslig bleven saa stille og langsom i sine Bevægelser. Trods hendes Sorg var den Tanke falden hende ind, at nu skulde de sove ene her i disse to Stuer. Hun kom til at føle sig saa tung ved denne Tanke.

De blev siddende til over Midnat. Saa sagde Osvald, at nu var det vist bedst, de gik til Ro.

Da han lagde sin Arm om hendes Liv, følte hun ængstelig en tung Mindelse gennem sig, og hun holdt sig stiv under hans Kærtegn. — Men da hun fornemmede hans varme Læber spænde om sine, brast det skyldbevist sammen om hende, og han følte hendes Arme tynge om sin Hals. Og hendes Kærtegn blev hede og inderlige og varede længe.

Da hun gik ind i Soveværelset, var hendes

Skridt noget usikre, og hun havde Graad i Øjnene Hun klemte Døren til efter sig.

Osvald klædte sig rolig af.

Da han næsten var afklædt, stak Jonna sit Hoved frem i Døren og sagde ind til ham:

»Der er saa uhyggeligt herinde. Jeg tør ikke sove her. Maa jeg ikke lægge mig paa Sofaen inde hos Dig?«

»Aa, sikke noget Snak!«

»Nej, jeg forsikrer Dig — jeg tør ikke. Jeg gaar ikke i Seng hele Natten.«

Osvald saa' paa hende. Det saa virkelig ud til, at hun mente, hvad hun sagde.

Og han lod hende gøre, som hun vilde.

»Men Du skal først slukke Lampen!«

»Aa Snak,« bemærkede han smilende.

»Jo, Du skal — og saa gaa i Seng — før kommer jeg ikke.

Osvald maatte adlyde, og da han havde slukket Lampen og var kommen i Seng, hørte han Lyden af hendes nøgne Fødder hen over Gulvet. Og gennem Mørket skimtede han hende — komme slæbende med al sit Sengetøj og rede sit Leje paa Sofaen.

Da gik der en Varme og Hede gennem ham. Med Et blev det ham klart, at han laa her ene med den Kvinde, der var hans — og han følte sin unge, stærke Længsel mod hende, trods al sin Sorg.

Han saa hende smutte til Sengs — og de søgte begge at sove.

XXI.

Sære Drømme. — Møde med en af de bortviste, gamle Arbejdere.

Det blev en lang, urolig Nat for Jonna og Osvald. — Underlige, hvileløse Drømme plagede dem begge.

Først drømte Jonna om Kirkegaard og Død — og om Ligvogne med blege Sølvkors over og sorte, stejlende Heste for — og en lang, næsten endeløs Skare af tavse Mennesker, der fulgte.

Hun syntes først, det var en rig Dronning, selve Landets Dronning, der førtes gennem Byen for at bisættes i den gamle Kirke, hvor hendes Forfædre hvilede inde under de mørke og klamme Hvælvinger og under de tunge Sten. — Men saa øjnede hun pludselig Thora Hals Ansigt. — Det var bleven hende, der laa i den hvide Kiste mellem de hvide Roser — og Følget var nu mindre, dog stort og med mange stejlende Heste.

Larmen fra dem lød saa uhyggelig midt i Stilheden.

Solen skinnede og Jonna syntes, hun kunde se Thora ligge og smile — saa blid saa god.

Hun blev saa bedrøvet over, at det virkelig var hende, der var død!

Hvorfor dog netop hende? Hun var jo dog baade rig og smuk, ung og god. Og hun græd saa inderlig bedrøvet derover — og sluttede sig til Følget — aller bagerst gik hun og bar en stor Krans af hvide Roser.

Men saa droges der pludselig Skyer for Solen, og det blev mørk, kold Aften.

De brede, lyse Gader, hvor før Ligfølget gik, blev trange, og Husene, disse fattige, skumle Kaserner, hun kendte saa godt, syntes hende endnu mere skumle og uhyggelige.

Hun gik endnu i Følget og saa' forundret ned over Kransen, hun bar i sin Haand. De hvide Roser blev borte en for en. Det blev en mørk, fattig Krans med fattige, falmede Blomster.

Og hun gik selv der i sin gamle, slidte Kjole. Det begyndte at støvregne og hun mærkede, at hun blev klam og vaad.

Før hun anede noget, var det, som om alle Mennesker om hende var borte.

Hun turde ikke løfte sine Øjne og se sig om. Hun hørte blot Vognens tunge Jump over Stenene og saa et Par Hestes langsomme Gang.

Det var hende, som gik hun der ene — Vognen var fattig og sort, Kisten ogsaa, og der laa kun et Par fattige Kranse derpaa.

En dyb Sorg kom over hende.

Hun gik der som den fattige og forladte Kvinde, hun var. Nej, nu først kendte hun det — — Osvald gik ved hendes Side — men han saa' saa ulykkelig og segnefærdig ud — saa bleg og sygelig, som havde han sultet i mange Dage. Han gik, som kunde han synke til Jorden for hvert Skridt — og saa græd han ustanselig.

Men hun følte kun sin egen Sorg og rørtes ikke over ham.

Hun saa' ham vakle, men hun rakte ham ikke sin Arm. Hvorfor kunde hun ikke begribe, da hun jo gik ham saa nær — og tillige følte sin Kærlighed for ham.

Nu var det hans Moder, der kørtes til Graven — og hun forstod alle hans Kvaler.

Saa naaede de pludselig ud til Kirkegaarden og Kisten blev sænket i en sort, vaad Grav. Selv stod de og vadede i Søle, mens de ene stod og hørte paa Præstens Ord. Da sank de begge i Knæ og Præsten traadte over Graven hen til dem og lagde sin Haand paa deres Hoveder og velsignede dem.

»Vær ikke bedrøvede, I to unge,« sagde han. »Nok er Verden og Menneskene onde — men Livet har et kærligt Hjerte — for det er alle Menneskers Moder . . . Derfor vil det ogsaa altid det bedste.«

Jonna havde lukket sine Øjne af Sorg, mens hun laa der i Sølet paa sine Knæ, og som hun laa der, var det hende, som hun sank ned gennem Graven — dybere og dybere — bort til en hel anden Verden.

Da hun slog Øjnene op, saa hun, at der var vidunderlig lyst omkring hende, og at hun var midt i en prægtig Balsal.

Et mægtigt Orkester spillede de skønneste og gladeste Melodier, og Salen var myldrende fuld af smukke Kvinder og rige Mænd.

Hun syntes, at hun lige havde staaet udenfor i Regnen og i sine fattige Klæder og stirret ind gennem de oplyste Vinduer. En ung Mand var kommen hen til hende. — Hun havde ikke en Gang set hans Ansigt. — Hun var angst derfor. Der var noget i Stemmen, som fik hende til at lade være — noget som mindede hende om Tage Hal. — Det var ikke ham — nej, hun vilde, kunde ikke tro, det var ham.

Den fremmede unge Mand havde taget hende

ved Haanden og ført hende ind i Salen, hvor alle havde flokket sig om hende. Og hun havde hørt dem tale om, hvor hun var smuk. Alle havde hun hørt sige det. Et Par af de smukkeste Kvinder havde ført hende med sig ind i et Rum, hvor de havde pyntet hende i en kostbar, hvid Silkekjole med Kniplinger og Slæb paa. Og straks til deres store Forbavselse førte hun sig, som havde hun hele sit Liv baaret saadanne Kjoler. Nu dansede hun inde i Salen — og ingen kunde danse som hun — ingen var saa smuk som hun — —

Det var, som om selve Orkestret spillede hendes Triumf — og alle bøjede sig for hende som for en Dronning.

Hun blev selv saa jublende glad.

Pludselig befandt hun sig selv midt i Orkestret med sin Guitar i Haanden og spillede og sang. Da steg der et Jubelbrus op om hende — hun havde sejret — og blev baaret i Triumf Salen rundt, og Champagnen flød fra høje, slebne Glas — og de kostbareste Smykker blev lagt for hendes Fod.

Da mærkede hun, at den fremmede unge Mand kom hen mod hende. Hun slog Øjnene ned — turde ikke løfte dem.

Han sagde hende, at Vognen ventede udenfor. — Han vilde føre hende hjem.

Og hun fulgte uden at kny — og alle fulgte hende ud — og imens de kørte bort, hørte hun dem endnu juble og larme for hende.

De kørte længe — og de blev siddende tavse ved hinandens Side. Da kom hun i Tanke om, at hun jo ikke vidste, hvor de kørte hen.

Hun havde jo ikke sagt nogen, hvor hun boede og hvem hun var —

Først da kom hun til at tænke paa Osvald — og hun blev betaget af en stærk Længsel efter at komme hjem til ham — han sad endnu derhjemme i den kolde Fattigdom og ventede hende —

Nu kom hun med Rigdom og Befrielse til ham — endelig nu kunde hun hjælpe ham til at faa sine Evner uddannede. — Og hun blev selv saa glad for hans Skyld — og forstod slet ikke, hvorledes hun saadan havde kunnet glemme ham hele Aftenen.

Da vovede hun at spørge om, hvor de kørte hen, og at hun vilde hjem til Osvald — Osvald det var hendes Kæreste — de vilde gifte sig. — Hun havde endnu ikke tilhørt ham. — Han var saa god og saa stærk, derfor vilde han ikke. — Men nu var hun bleven rig, og nu vilde hun hjælpe ham — for han var klog og vilde blive noget stort — og saa vilde de gifte sig — og saa skulde hun blive hans — for de elskede hinanden saa inderligt.

Da hørte hun den fremmede Mand le. — Hun blev saa forfærdet — med Et kendte hun Stemmen — jo, det var hans — det var ham, hun sad her og kørte med. — Da hun løftede Øjnene, saa' hun hans blege Ansigt lige over sit. Hun udstødte et Skrig, vilde rive Vogndøren op og flygte ud — men han holdt hende fast, mens hun stred imod som en rasende og skreg om Hjælp.

Stolen, der var sat til Støtte om Sofaen, gled bort, saa vild slog hun om sig i Søvne, og med et Dump gled hun ned paa det nøgne Gulv, saa Osvald fo'r op derved.

Halvvaagen havde han hørt hendes Skrig, og

gennem Mørket saa' han hende nu ligge paa Gulvet med Puder og Dyner om sig.

»Jonna dog,« kaldte han. »Du er falden ned paa Gulvet!«

Han stod ud af Sengen for at hjælpe hende op.

Da vaagnede Jonna af sin Søvn.

Med store, urolig Øjne sad hun der paa Gulvet og saa' sig forundret om.

»Uh, jeg drømte saa ækelt,« forklarede hun og rejste sig op og redte sit Leje paany.

»Du skreg saa højt, som fik Du en Kniv stukket i Halsen.«

Jonna puttede sig ned under Dynen igen.

»Ja, der var ogsaa nogen, der overfaldt mig,« svarede hun.

Stueuret stog halv fire.

»Hvordan mon Mo'r har det nu?« bemærkede Osvald.

»Ja —,« føjede Jonna til. Hun kom til at tænke paa de mange Ligtog, hun havde drømt om.

Saa lagde de sig atter til at sove, hvilket ogsaa snart lykkedes Jonna. Og da fandt hun mere Hvile.

Osvald laa derimod længe vaagen.

Ogsaa han havde haft urolige Drømme.

Han var kommen rejsende til en stor By. Fra Landevejen var han kommen spaserende ind gennem Gaderne, der var menneskctomme og øde. Husene stod tavse, som var de forladte, og de var gamle og brøstfældige, som havde de været forladt i Hundreder Aar. Han kom fra en lang Rejse og følte sig baade sulten og træt — og han vandrede Gade efter Gade igennem, men Byen var som uddød.

Da han havde gaaet saaledes til det lakkede mod Aften, tvang Nøden ham til at vove sig ind i et af Husene.

Og et grufuldt Syn mødte ham der. Rummene laa fulde af døde og døende Stakler, Mænd, Kvinder og Børn, Hulter til Bulter paa Gulvet mellem alle mulige Uhumskheder.

Det slog ham, at enten maatte Pest eller Hungersnød have hærget Byen.

Ved det første Blik blev han greben af Rædsel over det frygtelige Syn og vilde have flygtet.

Da hørte han et Jammerraab mod sig, et Raab saa smertefuldt, som steg det fra selve Helvedes fordømte.

Og han saa' de døende, baade Kvinder og Børn, række sine afmagrede Hænder anraabende op mod sig.

Da blev han staaende for at høre deres Klagør.

Han hørte en mærkværdig Historie: Kort uden for Byen laa der et prægtigt Slot. Bag dets Mure var der frugtbare Marker og rige Haver — og Slottet var fyldt med alle Jordens Kostbarheder. Dets Kældere var bugnende fulde af Korn og Vin og mægtige Dynger af Guld og Sølv. — Hundrede Aars inddrevne Skatter.

Alt dette ejedes af en enkelt Mand. Han var gammel og skrøbelig, men det havde han været i mange Herrens Aar — dog levede han stadig. Historien vilde, at han kunde aldrig dø —

Han havde været og var Byens Hersker. Med Vold havde han fraranet Beboerne alt, saa de nu laa der som Hungerens Bytte.

De havde sendt mange Bud til ham med Bøn

om Hjælp, men han havde svaret, at de skyldte ham endnu saa og saa mange Skatte. Dem kunde de beholde som Hjælp . . . Tilmed havde han ikke mere med dem at gøre . . . De var til ingen Verdens Ting mere . . . De havde ydet ham, hvad de kunde yde . . . De var som en udpint Jord, der har mistet al sin Grøde, saa den ikke en Gang kan nære de fattigste Straa . . . Kunde de ikke andet, saa kunde de for hans Skyld godt lægge sig til at dø! Han havde nu det, som Mennesker kunde besidde! Alt havde han aftvunget dem! Osvald kunde blot gaa fra Hus til Hus, og han vilde høre det samme.

Og han gav sig paa Vej, og alt, hvad han saa' og hørte, fyldte ham med Gru og Hævnlyst mod denne Tyran.

Da hørte han pludselig, midt blandt alle disse ulykkelig, sin Moders døende Stemme, og saa' hende ligge der saa bleg og elendig, som han nys havde set hende for sig.

Hun bad ham om Hjælp. Da stod det ham klart, at det var den samme By, som han var født i. Han havde blot været paa en lang Rejse, og var nu vendt tilbage efter mange Aars Forløb.

Han vred sig i Smerte over ikke at kunne hjælpe — og han flygtede bort — ud i de øde Gader.

Der flakkede han om, til det igen blev Aften, men da kendte han ogsaa selv Hungeren i sig — saa voldsom, at han forstod, at ogsaa han maatte dø — hvis ikke der bragtes Hjælp. Og det spændte hans Kraft.

Han gav sig paa Vej ud af Byen — frem til Slottet, der laa og knejsede i al sin Rigdom. Der

skjulte han sig til det blev Nat — listede sig saa frem — og ind over Muren. Det var, som en mægtig Vilje førte ham og viste ham Vejen — ja, næsten som han følte Guds Magt i sig. Han fandt alle Vagterne sovende og alle Døre aabne. Selv inde, hvor Fyrsten laa, var Drabanterne faldne i Søvn. Han tog en af deres Lanser og stødte dem ned, en for en — og de faldt til Jorden som tunge Okser, og Blodet flød fra dem, som fra stukne Svin.

Derefter svang han Lansen over den sovende Fyrste og dræbte ham. Men han maatte hugge til Gang efter Gang, før Livet fo'r ud af den gamle, graadige Krop, der vred sig som en søndertraadt dem — og der flød kun faa Draaber Blod fra Saarene.

Da kaldte han alle Slaverne sammen og bød dem bryde Kælderne op og give Folket, hvad Folkets var.

Og da Morgenen gryede, drog lange Tog af Kærrer belæssede med Korn og Skatte ind mod Byen.

Hvem der da endnu ikke var død fandt Frelse. Derefter gav han Slaverne deres Frihed — og de brændte Slottet af og holdt vilde Fester.

Selv mættede han sig kun med noget Brød og Vin.

Ved Dag kom han tilbage til Byen. Da hilste alle ham med Jubel — og de kaarede ham til deres Fører og Beskytter.

Men han længtes kun efter at finde sin Moder og befri hende for hendes Lidelser.

Endelig fandt han hende, men hun var død — han blev saa overvældet af Sorg, at han faldt

hulkende ned over hendes Lig. Alle kom til for at trøste ham, men han fandt ingen Trøst.

Da saa' han Børn komme bærende med deres døde Mødre og Fædre — og Mødre og Fædre med deres døde Børn — og han forstod, at alle havde lidt samme Smerte som han — men det gjorde kun hans egen endnu større.

Paa denne Drøm laa han nu og tænkte, da han ikke kunde falde i Søvn — og han fandt den underlig.

Han hørte Jonna drage Vejret i rolig Søvn, og han hørte Nattens Stilhed om sig.

Lysvaagen satte han sig over Ende i Sengen og stirrede tankefuld op gennem Ruden, ud i den sorte Nat.

Hvad om hans Moder nu døde. — Hvor var det underlig at tænke sig. Han saa' over paa Jonna, hende havde han dog, og saa skulde de bygge deres Hjem.

Da han endelig faldt til Ro, fik han kun sovet en kort Stund, før det gamle Vækkeur meldte sig.

Hurtig stod han op og klædte sig paa.

Og straks efter rejste Jonna sig ogsaa. Hun smuttede ind i Soveværelset og kom i Tøjet. Imedens lavede han Kaffen.

Saa fulgtes de ad ud til Hospitalet. Det var en grødet tung Martsmorgen. Begge gik de saa tavse, næsten uden at sige et Ord.

Sygeplejersken var allerede oppe, da de naaede derud.

Hun tog hjærteligt imod dem.

Madam Sundborg havde ligget rolig hele Natten. Der var ingen Tegn paa, om hun havde det værre

eller bedre — men kunde hun faa samme Ro til i Morgen over, saa kunde der dog maaske endnu vise sig Haab. Kom hun til Bevidstheden i Løbet af Dagen, skulde hun nok fortælle hende, at de havde været her.

Saa gik de bort til deres Arbejde.

Klokken var bleven saa mange, at de ikke havde Tid til at følges ad. Men Osvald lovede at hente Jonna ved Fabrikken til Aften.

Da han naaede Havnen var Klokken langt over 6, og han erfarede, at hans Plads var bleven besat af en anden. Han gav sig saa til at søge nyt Arbejde, men der var ikke noget at faa den Dag.

Hen mod Middag gik han atter ud paa Hospitalet. Hans Moder laa endnu paa samme Maade som før.

Derfra gik han ind i en Park, der laa lige ved, og satte sig paa en Bænk. Solen var trængt igennem den tætte, graa Foraarsluft.

Spurvene fløj kvidrende over Gangene og i de nøgne Buske bag ham. Det var Vaaren der kom. Vaaren, der synges ind i Norden af de fattige Spurve.

Og al Tyngsel i hans Sind løftede sig og blev til Vemod, stille Vemod, der steg og steg med en tung Vaarbølgen i hans Sjæl.

Det var, som hans Vinger var stækkede og hans Flugt mod Vaaren brudt. Hun havde kun Længslen derimod. Det var den, der laa inde i hans Bryst og smertede.

Han sad og faldt hen i Tanker om Jonna og sin Moder.

Folk gik ham forbi, han saa' dem ikke. Gamle,

fine Etatsraader, der gik deres vanemæssige Tur i den smukke Park. Gamle Damer med deres unge Ledsagersker, der havde Øjnene alle andre Steder henne, end netop hos de gamle. Og unge forelskede Par — eller officielt forlovede, der gik og talte nøgtern om Ægteskab, Udstyr og Medgift. Og saa nogle fattige, der intet Sted havde hjemme, men som flyttede sig fra Bænk til Bænk — ligesom Fuglene fra Gren til Gren.

Uden at Osvald mærkede det, kom der en saadan gammel, fattig Mand hen mod ham. Han var bleg og med hule Kinder og sammensunket i hvert Led. Hans Hoved duvede stærkt nedefter og hans Øjne saa ligesom intet Sted hen.

Han mærkede heller ikke Osvald, før han næsten var helt henne hos ham. Saa stansede han lidt og stod tvivlraadig — uklar med sig selv, om han skulde gaa frem eller trække sig ubemærket tilbage.

Da saa' Osvald tilfældig op — ved at et Par Spurvehanner leverede en kraftig Dyst borte i Gruset.

Osvald kendte straks den gamle Mand. Det var den gamle Farver Nielsen, som Hal — Dagen efter at Arbejdet efter Strejken var begyndt — havde jaget bort fra Fabrikken.

Osvald blev forbavset ved at se, hvor han havde forandret sig. Han var næsten ikke sig selv lig. Over hele hans Person var der en sønderknusende Modløshed at spore, saa Osvald straks fyldtes af den inderligste Medlidenhed for ham.

Han rejste sig og hilste hjertelig paa den gamle.

»God Dag, Nielsen! Hvordan lever De?«

Der gled et træt Smil over hans Ansigt, som blev han glad ved at se Osvald.

»Ja, hvordan lever man, Sundborg, naar man først er bleven saa gammel og affældig som jeg, saa har man saamæn ikke længere noget med Livet at gøre.«

De satte sig begge paa Bænken.

»Aa . . . saa længe man i det hele lever, skulde man dog synes, man vedblev at have Krav derpaa.«

»Nej, ak nej, man har hverken Krav ellet Ret længere, naar man først er bleven saa gammel og aflægs som jeg . . . Nej, ak nej . . . Det er forbi . . .«

»Har De da ikke faaet Arbejde noget andet Sted? De var dog saa godt kendt paa alle Fabrikker.«

»Hvad skulde de dog med saadan en gammel Stabejs, naar der er unge Folk nok . . . Og saa er der jo det med Strejken . . . Nej, de Herrer Fabrikanter, de har saamæn ikke noget tilovers for nogen, undtagen for deres egen Pengesæk. Og de andre har jo heller ikke noget med mig at gøre — hos dem har jeg jo kun arbejdet kortere Tid ad Gangen, før jeg kom til Hal . . . At de ikke vil have mig, skal jeg saamæn ikke sige noget til . . . Men det med Hal — det kan jeg ikke glemme . . . Alle mine bedste Aar har jeg slidt op hos ham, lige til jeg blev saa gammel, som jeg nu er . . . Og saa skulde et Par Ord fra min Side kunne faa ham til at glemme alt, hvad jeg har ydet ham . . . For jeg tror nok, jeg trolig kan sige, at jeg har gjort min Part til, at Fabrikken er bleven det, som den nu er . . . Det er det eneste, der harmer mig . . . At ens hele Livs Slid ikke agtes mere, end at man saadan uden videre kan jages paa Gaden, blot ved at sige et Par Ord, som ikke behager vedkommende.

Jeg kan ikke forstaa sadanne Menneskers Samvittighed . . . Jeg frygter, at Vorherre vil tale strænge Ord til dem, naar Dagen kommer.«

Osvald kunde ikke svare ham, undtagen med nogle harmfyldte Ord, og de kunde jo kun lidet trøste den gamle Mand.

»Saa er det vist haarde Dage for Dem nu, Nielsen?«

»Ja, haarde Dage — ja, ja saamæn — var det blot alt . . . Nej, min unge Mand . . . Nej, det er haabløse Dage for saadan en gammel Mand som jeg . . .«

Den gamle Slider fik Vand i Øjnene.

»Hjælper Kammeraterne Dem ikke?« spurgte Osvald. Ogsaa han blev rørt.

»De har hjulpet mig et Par Gange — og Foreningen ogsaa, men det kan jo ikke vare ved . . . Nej, Fattigvæsenet og Ladegaarden — det bliver Enden paa det . . . Og det er haardt for hvem, som hele Livet igennem ærlig har tjent sit Brød og stridt mod Fattigdom og Sygdom.«

Osvald saa' Taarerne rinde ned ad den gamle Mands Kinder.

»Ja, ja, tab ikke Modet helt endnu.«

»Nej, Modet har jeg aldrig tabt . . . Men det er denne Uretfærdighed, at man som gammel, hjælpeløs Menneske skal behandles saaledes . . . Det er denne Utaknemlighed . . . Værs'god, nu er Du færdig, udslidt, ikke en Øre værd — læg Dig blot hen at dø, hellere i Dag end i Morgen, des bedre for Dig selv . . . Naar et gammelt Trældyr ikke kan længere, saa bliver det slaaet ihjel, enten fordi det ikke kan tjene Føden længere eller ogsaa af Barmhjertighed

. . . Saa megen Medlidenhed vises der saamæn ikke en Gang en anden sølle Stakkel . . .«

Han virrede med Hovedet og viskede Taarerne bort, men de kom og kom.

»Det er jo en Forbrydelse, er man enig om. Men at sulte en gammel Mand ihjel, det er ingen Forbrydelse . . . Det er en mærkelig Næstekærlighed, de har faaet lavet ud af Kristendommen.

Osvald mærkede, hvor den gamle rystede. Han frøs vist — og foreslog derfor, at de skulde gaa lidt. Imens lovede han sig selv, at han nok skulde tale med Brandt om gamle Nielsen.

Saa begyndte han at fortælle om sig selv, maaske nærmest for at adsprede den gamle lidt. Han fortalte, at han heller ikke havde kunnet faa noget at bestille, om al den Nød, de havde lidt og om sin Moders Sygdom — at hun laa for Døden og kunde dø hvert Øjeblik.

Den gamle Farver blev tavs. Han gik uden at give til Kende, om han i det hele taget hørte efter.

»Godt, at min Kone er død for saa mange Aar siden,« afbrød han pludselig. »Hun hviler da i Fred i sin Grav.«

Da de kom ud af Parken, vilde Nielsen sin egen Vej. Osvald bad ham komme hjem til sig saa ofte han vilde om Aftenen. Han skrev ham sin Adresse op og fik ogsaa hans.

Saa gik den gamle, fattige og ensomme sin egen uænsede Vej ud i den store By.

Osvald stod længe og saa' efter ham. Han kunde ikke slippe ham med Øjnene, før Færdselen skjulte ham.

Hvor var dog Menneskene himmelraabende

hjerteløse! Han følte, hvor han blev hed af Harme mod dem og det Samfund, som de havde skabt.

Resten af Dagen kunde han ikke frigøre sig for disse Følelser. Og flere end en Gang kom han til at tænke paa sin Drøm. — Hele denne store By, der var fuld af hungrede og lidende Stakler — prisgivet en hensynsløs Magts Vilkaarligheder. Han syntes, Byen blev en eneste stor Grav, der lukkede sig tæt om Menneskenes Lidelser. De havde ligesom gravet sig selv ned for at skjule sin Elendighed for Solen — for Livet — der havde givet dem denne store Naadegave: at leve — men som de selv havde skabt om til en Forhaanelse. —

Klokken blev saaledes seks, før han næsten selv anede det, og han maatte skynde sig for at komme tidlig nok for at kunne hente Jonna.

Hun gik i Gaden og ventede, da han kom.

Hun var bleg, saa næsten lidende ud og var fraværende, da han talte til hende.

Hun ver stum som af Smerte eller af stærke Drømme.

Osvald fortalte, hvorledes hans Moder havde det, og de blev enige om at gaa ud at spørge endnu en Gang, før de gik hjem.

Der var endnu ikke nogen særlig synlig Forandring, men blev hun ved at have samme Ro, var der dog Haab om, at det vilde vende sig til det bedre.

De gik noget beroliget hjem.

Og Osvald fortalte Jonna om sit Møde med den gamle Nielsen; hun hørte paa det, men havde ikke meget at bemærke dertil.

Osvald lagde nok Mærke til hendes Tavshed, men tænkte sig, at Sorg var Aarsagen.

Da de havde spist og der var gaaet en Stund, vilde Jonna i Seng. Hun var træt, sagde hun.

Den Nat kom hun ikke med Indvendinger mod at sove inde i Soveværelset. De vilde lade Døren staa aaben, mente Osvald.

Jonna sagde »Ja,« som hun lod ham kysse sig, uden at hun næsten sansede det.

Han var ikke langt fra at blive angst for hende.

Men hun var blot træt, sagde hun, og trængte til at sove. — Hun havde sovet saa daarligt den foregaaende Nat.

Osvald lagde sig ogsaa noget efter, og han faldt hurtig i Søvn.

Men Jonna fandt ikke Hvile. Hun laa med aabne Øjne og stirrede ud i det mørke Rum.

Nej, hun kunde ikke mere . . . kunde ikke mere . . . Nu maatte der ske noget. Lod hun det vedblive at gaa saadan, vilde Tiden jo løbe fra hende. Hun havde mange Gange i Løbet af Dagen nøje studeret sit Ansigt i Spejlet — og hun syntes allerede at have bemærket den første truende graa Ødelæggelse af sit Ansigts Friskhed og Skønhed.

Nej, nu maatte det være forbi — nu maatte det ske . . . Blev det længere ved, saaledes som det nu stod for dem — endte det med, at de begge gik til Grunde.

Mens hun i Dag stod ved Væven, havde alle mulige og umulige Tanker og Planer krydset hendes Hoved — lige fra at rømme sin Vej — til paa sine Knæ at trygle Osvald, for at faa ham til at forstaa sig.

Og kunde eller vilde han ikke, saa vilde hun uden videre trodse sin Vilje igennem. Han havde da ingen Ret til at øde hendes Liv og jevne hendes Fremtid — selv om de elskede hinanden nok saa meget . . . Om hun saa skulde begynde som almindelig Syngepige paa en af de smaa Forstads-Varieteer, saa skulde det ske . . . Hun skulde nok vide selv at bane sig Vejen frem til noget bedre — naar hun først sad paa Tribunen med sin Guitar og spillede og sang!

Hvad havde det at sige, hvad Folk vilde mene — — og forlod Osvald hende derfor, saa elskede han hende heller ikke — og saa var det blot godt, at det var sket. — Men vedblev han at staa hende bi — som han sikkert vilde — saa skulde det ikke vare længe, før hun skulde give ham Oprejsning — og vise ham, at hun havde haft Ret i, hvad hun havde gjort!

XXII.

Jonna søger Engagement hos en Artistagent.

De to følgende Dage udtalte Sygeplejersken sin Tro paa Madam Sundborgs Bedring — og fyldte Osvalds Sind med Haab og Ro. Om et Par Dage til skulde de faa Lov til komme ind for at hilse paa hende. Blot hun var kommen saa vidt, at de var sikker paa, at hun kunde taale denne Sindsbevægelse.

Meget energisk havde Osvald paany givet sig til at søge Arbejde, og den ene af Dagene havde han tjent et Par Kroner.

Jonna havde endnu ikke talt et Ord med ham om sin Hensigt. Hun havde besluttet sig til at vente dermed til alt var beredt. Saa var der jo ingen Udvej. — Kun enten — eller?

Anden Dagen til Frokost bad hun sig fri fra Fabrikken i et Par Timer.

Hun havde i en Avis læst en Annonce om, at nogle unge Damer kunde faa Uddannelse og Engagement til Varieteen.

Og nu vilde kun derhen at forhøre sig.

Hun var meget nervøs, da hun gik op ad Trappen til dette Artistbureau.

Det var paa 2. Sal. Paa Døren stod: W. Scharlach, Direktør.

Jonna ringede paa og ventede en Stund, men der kom ingen.

Hun havde faaet sit Lommespejl frem og rettede paa Haaret — og betragtede sig selv mønstrende, for det var jo selve hendes Fremtid, dette Skridt gjaldt. — —

Saa samlede hun sig igen og ringede stærkere.

Noget efter hørte hun slæbende Trin i Tøfler og saa' en Skygge bag den matte Glasrude i Døren. Denne blev aabnet paa Klem.

Et gammelt, morgenblegt og forsviret Ansigt med en svær rødsprængt Næse og en skibsbruden Knebelsbart kom til Syne i Aabningen.

Jonna blev næsten forskræmt. Men det gnavne Ansigt forsvandt snart for et yderst elskværdigt smi-

lende, da det saa', hvem det var, der havde bragt Forstyrrelse i Morgensøvnen.

»Hvad ønsker De, Frøken?« spurgte han, idet han svøbte en stærkt medtaget Slaabrok tættere om sig — ogsaa for at dække et Par tynde, haarede Ben, som truede med at komme til Syne.

»Det var angaaende Annoncen i Avisen . . .«

Han livedes endnu yderligere op.

»Det var jo glædelig . . . De ser jo nydelig ud . . . Det vil vi sikkert nok blive enige om . . . Men det er dog svært tidlig, De er kommen — og har taget mig paa Sengen . . . Men vil De vente et Øjeblik, saa skal jeg i en Fart faa noget Tøj paa . . . eller vil De maaske komme igen om en Times Tid?«

Jonna sagde, at hun helst vilde vente, da hun kun havde et Par Timer til sin Raadighed. At hun arbejde paa en Fabrik, omtalte hun ikke.

Saa trak han sig tilbage og lod Jonna ene paa Gangen.

Hun følte sig noget beroliget — selv om hun fandt, at han dog var en hæslig gammel en — og følte sig lidt trykket over at skulle være ene med ham.

Det varede en god Stund, før han vendte tilbage.

Han havde faaet Benklæder paa og Ansigtet vasket. Det tynde ruinerede Haar var bragt til Leje med Fedt og Kam. Knebelsbarterne havde ogsaa faaet sig en Omgang, saa de stod stive.

Jonna kunde se det sorte Stivelsesstof sidde i Smaaklatter mellem Haarene.

Bukkende aabnede han Døren for hende.

Han stod med Slaabrokken tæt om sig og smilte som en søsyg Maane.

»Denne Vej, Frøken!«

Og han fo'r frem og aabnede Døren for Enden af Korridoren, ind til et Rum, der var Kontor.

Der stod et Skrivebord, nogle Stole, en Divan og nogle Reoler fulde af Artistportrætter. Og paa Væggene bemærkede Jonna flere nøgne Kvinder, end hun syntes var nødvendig.

»Værs'god, Frøken — tag Plads — værs'god!« sagde han og satte samtidig en Stol frem til hende.

Selv satte han sig ved Skrivebordet.

»Naa, De ønsker, Frøken, at komme til Varieteen . . . Det kan man straks se paa Dem, at De har stort Talent for . . . Har De aldrig før optraadt?«

»Nej,« svarede hun.

»Gør heller ikke Spor, Frøken. Jeg tør spaa Dem en stor Fremtid, Frøken . . . Ja, tro mig kun. Det har saadan en erfaren Varietérotte, som jeg, sandelig nok Forstand paa . . .«

Jonna rødmede lidt forlegent.

»Tro mig kun . . . De vil blive berømt . . . Blot De viser Dem paa en Scene, vil Deres Lykke være gjort . . .«

Han blev helt ivrig og talte med en Begejstring, der gjorde sin Virkning paa Jonna. Hvad han sagde, var jo fuldstændig det samme, som hun havde følt sig saa inderlig overbevist om — og hun fik Tillid til hans Ord.

»Kan De synge, Frøken?«

»Ja, det kan jeg.«

»Hvor meget? . . . Tør jeg spørge: Meget? . . Jo, De maa have en god Stemme . . . Det kan jeg

høre — ogsaa se det paa Dem . . . De er et Naturbarn . . . og vil blive et Vidunderbarn!«

»Der er mange, der har sagt, at jeg har en god Stemme,« bemærkede Jonna.

»Det er udmærket!«

»Og saa kan jeg ogsaa spille paa Guitar,« føjede hun varmt til.

»Brillant!« udbrød han med Næselyd.

Et Øjeblik sad han, som tænkte han paa noget.

»Maaske jeg kan gøre noget ekstra for Dem,« sagde han saa. »De har vakt Interesse hos mig, Frøken . . . Maaske kan der laves et særligt Numer ud af Dem. I saa Fald vil der være meget vundet for Dem . . . De fleste maa jo begynde helt nede paa de mindste Varieteer — og derfra arbejde sig frem . . . Eller jeg kan faa Dem ind i en første Rangs Trup . . . De er jo baade smidig og fin . . .«

Han gjorde en gratiøs Bevægelse i Luften hen mod hende og smilte delikat.

»Saa De maa jo sagtens kunne lære at danse . . . Ja, det skal nok ordne sig altsammen for Dem . . . Men jeg maa først høre Dem synge og spille . . . Kan De ikke komme igen i Morgen, og saa tage Deres Guitar med?«

Jonna tænkte sig om.

»Jo, det skal jeg nok,« svarede hun saa.

Og det blev bestemt, at hun skulde komme igen lidt senere den følgende Dag.

»De kan stole ganske trygt paa mig — jeg skal nok gøre noget for Dem. De har allerede vakt megen Interesse hos mig.«

Jonna sad glad og forventningsfuld og havde virkelig alt fattet megen Tillid til ham.

Derefter vilde han byde hende Vin og Cigaretter, men Jonna sagde ængstelig »Nej, Tak.«

Saa sluttede han med at sige:

»De er dog et dejligt lille Barn . . . et Vidunderbarn, som jeg har sagt . . .«

Han klappede hende let og fint paa Skulderen med en vis faderlig Fortrolighed.

»Og jeg skal gøre Dem til et Vidunderbarn . . . Blot De vil stole paa mig og lade mig raade, til Deres Uddannelse er færdig.«

Jonna smilte kun forlegen. Hun følte sig nærmest genert af hans store Omsorg. Men for Resten var hun ikke langt fra at finde det ganske naturligt.

Saa fulgte han hende ud, bukkede og smilte og hilste ned ad Trappen til hende.

Da Jonna kom ud paa Gaden, var hun næsten fortumlet over alt, hvad der var sket.

Et var hun bleven klar over — at det, som havde pint hende saa længe — nu endelig, da det kom til Stykket, slet ikke var saa vanskeligt at realisere, Hun var snarere ved at bebrejde sig, at hun havde ladet det vente saa længe.

Selvfølgelig fandt hun denne Mand hæslig. Hans store Elskværdighed havde genert hende meget. Men hun fandt dog, at han var en rar ældre Herre — der sikkert baade havde megen Indflydelse og Indsigt i sin Bestilling. Og hans Udtalelser havde styrket hendes Mod og Tro.

Da hun naaede tilbage til Fabrikken, jublede hun ved Tanken om, at nu var snart denne rædsomme Indespærring til Ende. — Nu skulde hun

da ikke slide sig gammel og grim for nogle faa Kroner om Ugen.

Nej, nu endelig skulde hun til at leve Livet, saaledes som hun ene og alene egnede sig for det.

Paa en Gang blev hendes Øjne som mere seende. Hun begyndte at betragte alt og alle om sig, som den, der staar for en lang Rejse og vil bevare alt i sin Erindring. Og endelig fik hun nu, som ingen Sinde før, Medlidenhed med sine Medarbejdersker — og det nagede hende, at hun virkelig stod dem saa fjern, som hun gjorde.

I Løbet af Dagen fandt hun nu Ord og venlige Bemærkninger til mange af dem. Før havde de været hende ligegyldige Mennesker, som hun kun nødtvungen færdedes iblandt. Men nu, da hun selv troede sig Frigørelsen nær, fik hun ligesom Deltagelse for deres triste Tilværelse.

Og hun strømmede over af Godhed og Medfølelse for dem.

Men hun talte ikke et Ord til nogen af dem om, hvad hun bar paa.

Og da Tage Hal senere paa Dagen gik hende forbi, følte hun slet ikke den tidligere ængstelige Uro, som plejede at komme over hende, blot ved Synet af ham — nu var hun jo ogsaa snart ham kvit.

Tage mødte hendes Øjne — og fandt, at de var mere straalende smukke end nogen Sinde før. — Han tænkte det var Lyset, for Solen faldt gennem Ruden lige ned over hendes Ansigt og flettede Sølv i hendes Haar.

Da han tankefuld gik over Gaarden, tænkte han for Alvor, at nu vilde han tale med sin Søster

om hende. Selv kunde han virkelig ikke holde ud at vide hende indespærret her. Han vilde gøre alt for, at der blev gjort noget for hende. — — Og saa fik han nok Lejlighed til at gøre et andet Indtryk paa hende, end Tilfældet nu var. For han forstod jo nok, at hun var frygtelig angst for ham.

Da det endelig blev Fyraften den Dag, skyndte hun sig mere end sædvanlig for at komme af Sted ud for at se, om Osvald ventede.

Han stod paa Hjørnet med de Par Kroner i Lommen, som det var lykkedes ham at tjene den Dag.

Han mærkede hurtigt Forandringen med Jonna — søgte hendes Øjne, og troede at se en øget sprudlende Livsglans deri.

Osvald var ogsaa selv i godt Humør, men fandt dog, at det var længe siden, han havde set Jonna saa glad og saa smuk. Han sagde hende det og spurgte om Grunden, mens de var paa Vej ud til Hospitalet.

Men Jonna havde bestemt sig til at skjule alt for ham, til det var i Orden og ingen Tilbagegang mulig. Hun slog derfor hans Spørgsmaal hen med et Smil og et Kys, som hun stjal sig paa aaben Gade.

Var hun gladere end ellers, maatte det vel være fordi, der nu var givet dem et Haab om, at hans Moder maaske dog kunde komme over det, tænkte han.

Den Aften var Sygeplejersken ikke til Stede, men de fik dog den Besked fra hende, at Madam Sundborg havde det efter Omstændighederne godt

— og hvis det varede ved, skulde de faa Lov til at komme ind til hende i Morgen.

Derefter gik de sig en Tur gennem Parken. Deres Arme laa om hinandens Liv og deres Kys gød Varme gennem dem.

Det var, som om den blide Foraarsaftens Skumring gød Mildhed over dem og aandede Tro og Forventning gennem deres Bryst.

Da de gik hjemefter, fortalte Osvald, at han havde truffet Røde Jens ved Havnen. Han havde været saa bleg, men hans Blik var saa truende haardt. De havde det vist meget ondt derhjemme.

Han var bleven bedt om at komme hen til ham i Aften — til Møde med Meningsfællerne. De havde vundet mange Tilhængere . . . Han skulde komme blot for overvære deres Møde . . . De havde mere end en Gang ventet ham.

Og Osvald syntes, at han nok kunde have Lyst til at se, hvorledes det stod til der. Om de ikke, naar de havde spist, skulde følges ad derhen?

»Nej, det er saa kedeligt for mig, at sidde en hel Aften og høre paa al den politiske Snak,« svarede hun. »Jeg har jo ingen Forstand paa det, véd Du jo godt — og faar det heller aldrig . . . Det ligger slet ikke for mig.«

Osvald maatte smile, saa kær saa hun ud, da hun sagde det. Og hans store Kærlighed til hende fik ham til at bære over med hendes Svar. — Nej, det vilde vare længe, før han fik hende til at være med i sine Tanker.

Og hun lagde heller ikke det mindste Skjul paa, at det vilde blive Tilfældet.

»Men gaa Du derhen.«

»Nej, det vil jeg ikke, naar Du ikke vil med.«

»Jo, hører Du — gaa Du kun . . . Jeg skal følge Dig derhen, naar vi har spist, og saa gaar jeg hjem igen og sætter mig til at sy, til Du kommer . . . For jeg maa sy noget paa mit Tøj i Aften. Det har jeg længe forsømt. Men Du maa love mig ikke at blive alt for længe borte.«

Osvald vilde endnu ikke — men før de var naaet hjem, var det dog lykkedes Jonna at faa ham overtalt til det.

Saa lavede hun som sædvanlig deres beskedne Aftensmad i Stand.

Osvald maatte ned at købe et og andet, som de havde glemt, mens de var nede. Og han sprang med en Lyst af Sted — og var snart tilbage igen.

Og de satte sig — helt kaade ved Siden af hinanden ved Bordet og spiste.

»Havde vi nu blot haft Mo'r hjemme hos os,« sagde Osvald.

»Ja, havde vi blot,« svarede Jonna og kyssede ham, mens hun havde Mad i Munden. »Men det faar vi nok snart igen, skal Du faa at se.«

»Blot hun kunde se, hvor hyggeligt vi har det i Aften, saa vilde hun blive glad,« føjede Osvald til.

»Ja, men det skal vi fortælle hende, naar vi kommer ind at tale med hende.«

De spiste med en ung og lysten Appetit.

Noget efter bemærkede Jonna, idet hun saa' længselsfuldt over paa Guitaren, der hang støvet og urørt paa sin Plads paa Væggen. »Hvor er det dog længe siden, jeg har spillet paa den, Du.«

Osvald saa' paa hende og smilte lykkelig. Hvor var hun dog vidunderlig straalende i Aften.

»Den Tid kommer nok snart for os igen, at Du kan spille løs paa den, alt hvad Du lyster.«

»Ja, det gør den, Du . . . snart . . . snart . . . aah, hvor jeg længes . . . Og hun sprang op fra Stolen og hen til Guitaren og lod sine Fingre lege kærtegnende over dens Strenge.

Hendes Læber aabnede sig, røde og friske som en Rose, der første Gang drikker Solens Varme. Og hendes Øjne dvælede stille og lyttende til.

Det var, som disse Toner havde været tabt for dem i mange, mange Aar. Som var det selve deres unge Glæde, de havde mistet, men som pludselig igen klang fra disse Strenge og tonede deres Sjæl fuld af Glæde og Tro.

»Hvor lyder det underlig, hvad Osvald? . . . Hør . . . hør . . . Jeg kender dem næsten ikke igen.«

Hun hældede lyttende sit Hoved til de klare Toners fine citrende Væld.

»Hør! . . . er de ikke bleven dybere — stærkere — klarere — som et Barns Røst, der er vokset og har faaet Klang.«

Osvald maatte hen til hende.

»Men elskede Jonna — hvor er Du dog vidunderlig!«

Og han fik Taarer i Øjnene, idet han knugede hende til sit Bryst.

Jonna smilte kun og gengældte hans Kærtegn.

»Faar vi Mo'r hjem igen og vi er kommen over dette her, skal vi atter faa det hyggeligt som før, Jonna.«

»Ja — ja,« svarede hun, men havde Hovedet fuldt af sine egne Tanker.

De satte sig hen og spiste færdig — og noget

efter fik Jonna virkelig Osvald til at gaa. — Hun skulde blot følge ham et Stykke paa Vej — men hun fulgte ham helt derhen. Og om et Par Timer lovede han at skulle være hjemme igen.

Saa gik Jonna tilbage — spekulerende over, hvorledes hun skulde faa Guitaren smuglet med sig i Morgen, uden Osvald fattede Mistanke.

Hun kunde jo gaa hjem og hente den og bringe den tilbage igen. Nej, det vilde tage for lang Tid, og det vilde kunne ses paa hendes Ugeløn. Hvad skulde hun da hitte paa?

Hun var kommen hjem, uden at være kommet Løsningen af Spørgsmaalet nærmere.

Hun tændte Lampen og laaste omhyggeligt Døren.

Tallerkenerne og Madlevningerne stod endnu paa Bordet — men hun gjorde ikke Tegn til at tage det ud og gøre i Orden. Fraværende og tankefuld satte hun sig hen paa Stolen ved Vinduet.

Hvor blussede det i hende af Livsmod og Tro. Hvor skulde hun vise dem alle, at hun var den stærkeste! Og hun skulde ogsaa faa Osvald til at bøje sig for hendes Evner . . .

Ja, hvor elskede hun ham og vilde elske ham, blot han vilde forstaa hende og være med.

Hun fo'r op fra Stolen og frem og tilbage over Gulvet.

Hvorledes skulde hun faa den Guitar med sig i Morgen?

Hun skottede hen til den. Hvor hang den bedrøvelig der paa Væggen.

Hun vilde ile hen til den, men bemærkede da,

hvor Maden laa og flød paa Bordet, og hun gav sig tankeløs til at bære ud og sætte alt paa Plads.

Da det var besørget, tog hun Guitaren ned og satte sig atter hen ved Vinduet. Hun sad som et Barn og klimtede med Fingrene over Strengene og lyttede til Tonerne.

Saa kunde hun ikke længere modstaa Lysten, og dæmpet gav hun sig til at spille en af sine Melodier. Stille, saa ingen Folk skulde høre det, for hun havde denne indre Følelse af, at der var Sorg til Huse.

Men stor var hendes Beherskelse ikke. Snart lokkede Tonerne hende til at nynne Melodien med — og hun blev varm og hed af Lyst og Længsel.

Hendes Fingre greb stærkere eg stærkere i Strengene, og hendes Stemme steg og steg, som var det selve hendes Trang, der søgte Befrielse for det Tryk, som Forholdene saa længe havde lagt derover.

Og før hun selv vidste af det, blussede hendes Temperament i fuld Lue.

Hun stillede sig hen for Spejlet, et lille, beskedent Spejl, som hang midt paa Væggen, saa uheldigt, at naar hun stillede sig for det, fik hun Lampen i Ryggen.

Hendes Stemme fyldte Rummet og klang ned gennem Huset, mens hendes Øjne straalede, nød hendes egen Skikkelse i vekslende Stillinger, Miner, Smil — og Skønhed.

Og sandt var det. Der var mange Øren, der gav sig til at lytte til disse prægtige, unge Toner — der klang gennem dette fattige graa Hus.

Saa lagde hun Guitaren et Øjeblik, løste sit

Haar og lod det bølge ned over sine Skuldre og Ryg og frem over Brystet, som en herlig gylden Flod.

Atter greb hun Guitaren, og slog i Strengene, saa de klang i mægtig Fylde, og hendes Stemme steg fri som aldrig før.

Hun holdt Generalprøve for sig selv.

XXIII.

Osvald til Anarkistmøde hos Røde Jens.

Osvald fandt en lille Forsamling oppe hos Røde Jens. En halv Snes Mænd og nogle Kvinder.

De sad tæt pakket i en lille Stue. De, der kunde faa Plads, omkring et rundt Bord — de andre bagved.

Der var tæt med Tobaksrøg i Stuen og en lille Hængelampe over Bordet lyste kun daarligt igennem.

Osvald maaatte ringe paa et Par Gange, inden der blev lukket op.

Uden at han selv bemærkede det, blev han iagttaget af Røde Jens gennem et lille, hemmeligt Hul i Døren.

Han blev venlig, næsten hjærtelig modtaget.

Røde Jens lagde ikke Skjul paa sin Glæde over at se ham. Da han traadte ind i Stuen, var han ventet. Røde Jens havde sagt, hvem det var, før han blev lukket ind. Han blev præsenteret for de tilstedeværende, men deres Navne blev ikke nævnte,

og Osvald kendte kun et Par Stykker af dem, foruden Røde Jens og hans Kone.

Han blev hilst med et næsten enstemmigt Velkommen, og der blev skubbet en Stol frem til ham i Yderkresen af Forsamlingen.

Han satte sig stille ned og saa' sig med nysgerrige Øjne omkring. Bordet flød med Skrifter og Blade.

Der var bleven saa underlig tavst. Han hørte kun nogle enkelte hviske til hinanden — paa højre Side af sig. Paa den enes Stemme kunde han forstaa, det var en Udlænding.

Osvald havde mest sine Øjne fæstede paa Røde Jens — der havde sat sig ved Bordet og stille sad og bladede i et Hefte. Lige bag ham sad hans Kone.

Hun var ogsaa kommen til at se blegere ud, og hendes Øjne syntes endnu mere at klamre sig til hendes Mand.

Saa rejste Røde Jens sig pludselig op — og Osvald saa', hvor den fanatiske Ild flammede fra hans Øjne, næsten truende — og onde.

Han saa' Kresen rundt og sagde saa:

»Søstre og Brødre! Det er mig, der har bedt denne unge Mand, som maaske nogle af Jer kender, komme her hen. De, der kender ham, véd hvad han er — og maa være glade ved at se ham her — og oprigtig ønske ham velkommen.

»Ja, velkommen — velkommen!« svarede de i Munden paa hverandre Bordet rundt.

Saa gav han sig til i stærke og gribende Farver at oprulle hele Osvalds og hans paarørendes Lidelseshistorie.

Et helt moderne Samfundsbillede skabte han frem — voldsommere og klarere, end Osvald selv nogen Sinde havde følt det.

Hans Fader havde slidt sig en Brystsot til i Millionærens Trædemølle — og nu laa hans Moder for Døden — lidende af det samme — kun endnu mere mishandlet. Og her sad han selv, kastet til Jorden, forsultet og forsømt — med kun en ubarmhjertig Tilintetgørelse i Vente, hvis han ikke selv ejede Kræfter nok — blot fordi han højt og ærligt for sine Kammerater havde vovet at udtale de Tanker og Følelser, som disse Forhold havde født til Live hos ham!

Og han udbredte sig over den Millionhær, der led og havde lidt samme Skæbne.

Saaledes var Kapitalismens Mission blandt Menneskene — og saaledes havde den evnet at forme Samfundet i sit Billede. Mod det havde man blot Valget at lade sig underkue, tilintetgøre eller gøre Oprør — tage Hævn! Og det havde Osvald Sundborg vovet paa sin Vis — paa de Tusinder fredsommeliges Vis, men det havde kun bevirket, at han og hans lige endnu grundigere havde faaet Kapitalismens og Samfundets Svøbe at mærke.

Nej, Hævn — Hævn maatte der til! Tyrannerne maatte rammes paa deres Person og Gods — hvis Samfundet skulde styrtes.

»Hørt! — Hørt!« lød det rundt om fra Mændene.

Osvald bleven greben af den flammende Tale. Hver Dag havde jo bragt ham Beviser nok — og dog blev han ræd, da han atter hørte dette Ord: Hævn — ligesom den første Gang, han hørte den samme Mand raabe det ud.

Aldrig havde han syntes det Ord lyde med en saa blodig Vægt — som en saa blodig Trusel i denne Mands Mund. Det var jo som et tirret Vilddyrs Brøl.

Og saa disse Øjne, dette Ansigt — ja, hele denne Mands Skikkelse — forekom ham som selve en blodig Daad. Og Stemmen — Begejstringen — det var jo som gærede Vanviddet deri.

Osvalds Øjne flakkede fra Ansigt til Ansigt i dette dunkle Rum. Overalt mødte han de samme Øjne — med samme fanatiske Uhygge og de samme ildfulde, stærke Træk.

Han følte sig saa underlig betaget og dog saa fuld af Ængstelse . . . At tænke sig, at disse faa, fattige Mennesker vilde styrte Samfundet . . . styrte det ved Drab og i Blod . . . Ja, sandelig, Død vilde de kunne bringe over Mennesker . . . Nu forstod han det. Det var den uforfærdede Helts voldsomme Mod, der luede i deres Øjne . . . At tænke sig: at eje en saadan Tro!

Pludselig kom han til at tænke paa Brandt og hans Organisering af Arbejderhæren — og nu hans begyndende Agitation for at skaffe Arbejderne Sejr i en af Byens mange Valgkrese.

Hvilken af de to Kampmaader ejede vel den stærkeste Tro? . . .

Den ene vilde samle alle Jordens Arbejdere til fælles Kamp mod Samfundets Uretfærdigheder. — Den anden, en Haandfuld Folk, vilde sprænge den nuværende Samfundsorden i Luften med Krudt og Dynamit — for at skaffe frit Rum for en ny og bedre Udvikling. — —

Da skød det pludselig, som et Glimt, frem i

hans Hjerne, at der maatte jo kunne findes Berøringspunkter mellem disse to Bevægelser. — — Ja, der var Berøringspunkter til Stede. Saavel som de var født af samme Onde — vilde de ogsaa samme Onde til Livs . . . Og meget fælles maatte deraf kunne rejses.

Det gik forrest og sprængte Grunden; de andre fulgte efter og ryddede — og byggede op paany . . .

Det, at de vilde hver sin Samfundsorden, skød han bort fra sig. Samfundet stod for ham som en saa nøje sammenknyttet Organisme — ja, var selve Sjælen i Mennesket, saa det og dets Kulturstræb maatte gaa til Grunde, hvis noget andet skete. —

En anden havde taget Ordet efter Røde Jens.

Vedkommende talte ogsaa til Osvald om at være med i den Kamp, de kæmpede — som var den største og helligste, Menneskene endnu havde kæmpet.

Osvald sad og blev helt beklemt og vidste ikke, hvad han skulde svare. Han var ikke langt fra at fortryde, at han var gaaet derhen.

Men saa kom Røde Jens ham til Undsætning: »At stille sig i vore Rækker,« sagde han, »det er et Skridt, der fæster for Livet. Sundborg er en ung Mand, derfor har han Ret til — og gør ogsaa klogt i, nøje at overveje et saadant Skridt. Det kan altid gøres. Og jeg har da ogsaa kun ønsket, at De, Sundborg, skulde komme her til Stede, for paa nært Hold at føle den hellige Ild, som besjæler os alle. De er en af disse unge Mænd, der ikke har lært at gaa paa Akkord med Uretfærdigheden — De vil enten staa eller falde for den Frihedsglød, der fylder deres Sind . . . Vige, tror jeg aldrig, De

vil faa lært — og vil Forholdene det, saa vil De ogsaa komme til at finde Deres Plads blandt os . . . Der er for megen Gæring i Deres Hjerne, om jeg maa sige, til at andres Tale skulde kunne nytte noget . . . Men Tak, fordi De var saa modig, at De kom! . . . Og gid den Dag snart maa komme igen, at vi atter ser Dem her!«

Det samme ildfulde Bifald, som før, lød rundt om.

Og pludselig sprang der en Trang frem i Osvald til at svare:

»Det er ikke ualmindeligt, naar en Jæger har skudt et Hundyr med Unger — lige meget af hvilken Art — at Ungerne saa af sig selv vender tilbage til den dræbte Moder og lader sig slagte, hvis Jægeren er raa nok . . . Men frelses Ungerne paa en eller anden Maade, saa tror jeg til Gengæld ogsaa, at de hele deres Liv til Ende vil blive dem, der frygter Jægeren mest, men tillige ogsaa dem, der hader ham mest — og hver Dag lurer paa Hævn i Skovens Skjul.

Min Faders Liv har Kapitalismen alt lagt øde — og min Moders er den i Færd med . . . og Tiden vil vise, om jeg ligesaa vil lade mig øde . . . Men et føler jeg kun nu — og det er: at jeg umaadelig gerne vil leve Livet — leve det frit og skønt og stort, saaledes som jeg føler min Ungdom inden i mig . . Og evner jeg det . . . og man dræber mine, øder mit Hjem og øver Attentat mod mig selv, da véd jeg forvist, at alle mine Kræfter nødvendigvis maa komme til at høre Hadet og Hævnen til . . . Og hvor min Plads da bliver, maa De kunne forstaa, aner jeg ikke nu!«

Begejstret Bifald lød fra hver Mand — og Osvald hørte Tak og inderlige Ord rundt om.

Saa rejste Røde Jens sig og meddelte, at Tiden var inde, da Sammenkomsten maatte sluttes — og Propagandaen begynde.

Og alle rejste sig, lagde Haand paa Hjertet og svor:

»Min Person og mit Liv sætter jeg i Pant for vor Sag . . .! Tiden er inde . . . Derfor til Handling . . .! Hævn over Tyrannerne!

Osvald rejste sig ogsaa, men han hørte kun forundret til. Saa brød de alle op — og han hørte, at der gik en hemmelighedsfuld Mumlen fra Mand til Mand. Gysninger fo'r gennem ham, saa uhyggelig virkede disse tavse Mænds mystiske Tegn paa ham.

Med vekslende Mellemrum begyndte den ene efter den anden at gaa.

Røde Jens forklarede ham nu, at de paa denne Tid plejede at drive Propaganda rundt paa de mest afsides Knejper.

Han og Osvald var de sidste af Mændene, der gik, mens Kvinderne blev tilbage.

Røde Jens foreslog ham at gaa med hen og overvære Sammentræffet. Hvor han skulde hen, var han sikker paa at træffe flere Meningsfæller. De havde allerede ikke saa faa passive Kammerater. I den korte Tid, de havde virket, havde de alt vundet flere Hundrede for Sagen — og den aktive Kres øgedes ogsaa stadig.

Han skulde gaa med; det var ikke umuligt, at han vilde træffe gamle Arbejdskammerater . . . og flere i en ynkelig Forfatning. Og han nævnede

Navn paa flere, som Osvald kendte. De var blevne rene forfaldne Stakler. Ingen Arbejde havde de kunnet faa noget Sted . . . og nu drak de og var ligegyldige for Resten.

Men Osvald vilde ikke med. Han længtes efter at komme bort — for sig selv. Han lovede, at han nok skulde komme igen en anden Gang. Nu kunde han ikke mere.

Røde Jens saa' mønstrende paa ham, og Osvald følte hans Øjne svie sig i Sjælen.

Saa skiltes de.

Og Osvald saa' denne underlige Mand forsvinde i Nattens Mørke.

Han mærkede slet ikke Vejen hjem, saa optaget var han af, hvad han havde hørt og set denne Aften.

Han grundede over, om det da virkelig var disse Menneskers Agt at myrde . . . slaa ihjel? . . .

Og han kom til at føle en underlig Sammenblanding af Angst og Medlidenhed for dem.

— — —

Hjemme fandt han Jonna med Haaret udslaaet og med Guitaren paa sit Skød.

Han kom en Time senere, end han havde lovet.

Han var tavs og alvorlig — og Jonnas Gemyt tørnede derimod som en Fugl mod en Klippe — og han sad der pludselig stum og forslagen.

»Hvordan er det dog, Du ser ud?« sagde han og saa' forundret paa hende.

Jonna smilte og rejste sig, smygende som en Kat.

»Jeg har spillet Komedie for mig selv. Du blev saa længe borte.« Hun lagde Armene om

hans Hals og kyssede ham, men han var fraværende og tankefuld.

Saa satte hun sig igen stille hen med sin Guitar.

Og da Osvald saa' nærmere til, saa han, at hun græd.

»Men hvad er der dog i Vejen? . . . Du er dog en underlig lille en.« Han gik hen til hende, bøjede sig ned over hende og kyssede hende inderligt. Først da saa' han, at Strengene var bristede.

»Ja, Du har nok ordentlig spillet Komedie. Du har sprængt to Strenge.«

Jonna græd stærkere.

»Ti nu dog . . .«

»Du er aldrig glad, naar jeg er det,« begyndte hun bebrejdende. »Du var saa glad, da Du gik — og nu kommer Du hjem som et andet Murmeldyr og er lige ved at æde mig, fordi jeg er glad.«

»Nej, véd Du nu hvad, Jonna . . .«

»Jo, Du var . . . Uh, hvor jeg hader det politiske Vrøvl, som Du altid fylder dit Hoved med . . . Du forstaar mig slet ikke . . . tænker slet ikke rigtig paa mig . . . ser hverken, at jeg er smuk eller ung . . . eller at jeg har Talent for noget som helst . . . Kun gaar Du og lader mig slide mig ækel og graa — som var jeg kun en ganske almindelig Fabrikspige . . . Nej, Du forstaar mig ikke . . . Eller Du vil det i alt Fald ikke.«

Hun gav sig til at hulke højt. Og Osvald stod overrasket over hendes Vrede.

»Men . . . men . . . hvad gaar der dog af Dig, kære Jonna? . . . Hvad er det dog, Du siger? . . .

Hun hulkede kun stærkere.

Osvald blev urolig. Han løftede hendes Hoved op til sit Bryst . . . lagde sig paa Knæ for hende og trøstede:

»Elsker jeg Dig ikke, Jonna? . . . Hvordan kan Du dog faa Dig til at sige det . . . og bebrejde mig alt det, som Du her sagde . . . Du véd jo, lige saa godt som jeg, at vi er saa fattige, at vi knap kan leve.«

»Det er det, jeg ikke kan holde ud . . . jeg kan ikke længere . . .! Jeg vil hellere dø, end leve det Liv, jeg nu fører.«

»Nej, nu forstaar jeg Dig ikke længere. Har Du det værre nu, end Du før har haft det?«

»Ja, meget — meget værre . . . Da haabede jeg . . . men som jeg lever nu, er der jo ikke en Gang Haab. Blev jeg ved et Aar endnu — blev jeg syg og døde.«

Osvald slap hende, rejste sig og gik bort over Gulvet. Taarerne trillede — en for en — ned ad hans Kinder.

Men han talte ikke mere.

Og kort efter rejste Jonna sig, gik ind i Soveværelset og lukkede Døren efter sig.

Osvald stansede ved Vinduet. Han kunde høre hendes Hulken ind til sig. Længe stod han og kæmpede en haard Kamp med sig selv — for ikke at gaa ind til hende.

Saa stod han og faldt i Tanker over hendes Bebrejdelser — og det kom over ham, som hun virkelig havde Ret i mangt og meget. Hun var sikkert egnet til at leve Livet helt anderledes, end Skæbnen havde formet det for hende. Han fyldtes af Angst og Uro.

Der aabnede sig ligesom en bred Kløft mellem hende og ham. Skulde hendes Kræfter til at bære Lidelser og Fattigdom virkelig være opbrugt? Havde hendes Modstandsevne da ikke været andet end en stærk Livsfylde, der nu stod i Blomst. — — Hvad var hendes Kærlighed da? — Hans den var Opofrelse og Livet.

Og Følelsen af sin Fattigdom kom over ham som en Svøbe, der snærede i det dybeste af hans Sjæl. Der hvislede en Ed mellem hans Tænder og hans knyttede Næve huggede mod Vinduskarmen.

Tager Du ogsaa hende fra mig . . . saa slaar jeg igen!

Han sansede ikke, hvor længe han blev staaende der — og hørte heller ikke, at Døren bag ham forsigtig var bleven aabnet, og at Jonna Gang efter Gang havde stukket sit Ansigt frem og stirret paa ham.

Hun var halv afklædt, kun i Chemise og Underskørt. Hendes Øjne var endnu røde af den stærke Graad.

Saa listede hun sig over Gulvet — hen bag ham og lagde sin højre Arm op over hans Skuldre og om hans Hals.

»Tilgiv mig, Osvald, jeg mente det slet ikke saadan,« sagde hun saa myg som et Barn.

Osvald fo'r sammen.

»Du maa ikke være vred paa mig,« bad hun, »jeg mente det slet ikke paa den Maade.«

Hun knugede sig ind til ham — og han mærkede hendes bløde Legeme mellem sine Hænder — og han blev myg som hun.

Hans Hoved bøjede sig mod hendes — og de græd begge.

Saa tog han hende paa sine Knæ — paa Kanten af sit Leje — og hun spurgte:

»Er Du vred paa mig for det?«

»Nej, nej, Jonna . . . Det var godt, det kom . . .«

»Ja, ikke . . . For nu kom jeg selv til Dig . . .«

Og hun lagde sig ind til ham med en Tryghed — som havde hun alt hvilet i hans Favn talløse Gange.

Osvald kendte sin Styrke og sin Ret — men hans Hænder blev slappe — langsomt løste de deres stærke Tag.

»Nej, ikke endnu« — gik det gennem ham . . . »ikke endnu.«

Og han skød hende lempeligt fra sig og fulgte hende ind i Soveværelset . . . og kom tilbage og gik straks til Ro.

»Før jeg kan byde Dig noget, vil jeg intet kræve af Dig,« havde han sagt.

Og Jonna havde kun været tavs.

— — —

Næste Dags Morgen tog Jonna Guitaren med sig. Hun vilde bringe den hen til Instrumentmageren og lade ham sætte ny Strenge paa.

Osvald smilte kun ad hende.

De havde sovet saa længe, at Jonna maatte gaa lige til Fabrikken, mens Osvald gik ud til Hospitalet.

De kyssede hinanden inderligt, før de skiltes — men der var ligesom noget undseligt i Jonnas Blik.

Da hun var bleven ene, følte hun sig snart

lettere til Mode — og Tankerne om, hvad der skulde ske i Dag, fyldte hende snart helt.

Hun havde med Vold brudt Strengene paa Guitaren, for at faa det som Anledning til at tage den med sig. Før hun gik til Direktøren, vilde hun hente den hos Instrumentmageren, men bringe den tilbage igen efter endt Prøve, saa hun og Osvald kunde hente den om Aftenen.

XXIV.

Fabrikant Hal bringer sin Datter Breve fra Brandt. — Tage Hal hos Thora.

Thora Hal var efter fjorten Dages Sygeleje atter kommen oven Senge, men det gik kun langsomt for hende at komme til Kræfter igen. Hendes Nervesystem var bleven stærk rystet, og den voldsomme Feber havde tæret meget og gjort hende hulkindet med dybtliggende, trætte Øjne.

Det meste af Dagen sad hun nu henne ved Vinduet i en gammel, læderbetrukken Lænestol, indsvøbt mellem Puder og Tæpper og med sin magre, hvide Haand hvilende i Vinduskarmen.

Næsten uafladelig sad hun der ved Vinduet — og stirrede tankefuld ud for sig eller ud over Gaarden. — Hun sad og saa' paa, hvor Gaardsrummets Skygger paa den modsatte Mur brødes med Sollyset, der i skarpskaaren Retlinje strakte sig hen over de graagule Sten.

Som en fjern, halvkvalt Durren trængte Maskinernes Larm fra Fabrikken ind og fyldte hendes Sind med en tung, tankedvælende Ro.

Der laa ligesom en dæmrende Forklaring i hendes Blik, som stundede hun mod et fjernt Maal.

For hver Dag tiltog nu hendes Kræfter, og hendes Øjne havde atter faaet noget af deres vemodige, blide Udtryk — om end lidt dybere og med et Glimt af Træthed.

Men trods dette holdt hun sig dog vedblivende stærkt afsondret fra de øvrige i Huset.

Karen udgjorde hendes eneste Selskab.

Sine tidligere huslige Pligter syntes hun slet ikke mere at skænke nogen Tanke. Det var nærmest, som søgte hun med Forsæt denne Ensomhed for at granske sine egne Tanker og vinde Oversigt over alt det, som de sidste Maaneders oprivende Kamp havde ført med.

Hun havde beskedent afvist sin Faders gentagne Opfordringer til at forsøge paa atter at indtage sin sædvanlige Plads ved Bordet, som ængstedes hun for, at blot hans Nærværelse skulde gribe forstyrrende ind i den Samling, som hun søgte.

Time efter Time kunde hun sidde der henne ved Vinduet og se, hvorledes Skyggerne trængte Dagens Lys op over Murene og bort over Gavlene — sidde der, med Hovedet lænet træt tilbage og halvlukkede, drømmende Øjne, som lyttede hun stille til noget: et Ord, et Budskab ude fra — til Lindring af en bønlig, dyb Længsel — der fyldte hendes Bryst.

Saa en Dag lød en kort Banken paa Døren —

Stilheden brødes og sikkert ogsaa hendes Tanker, for hun rejste sig med et Sæt.

Det var hendes Fader, der traadte ind.

Under hendes Sygdom havde han, saa længe der var Fare paa Færde, daglig set til hende; men nu — efter hun var kommen op, var hans Besøg bleven sparsommere.

»Bliv kun siddende, Thora,« sagde han venlig og gik frem og satte sig nær hende. »Naar Du ikke vil komme til os, maa vi jo komme til Dig.«

Hun gav ingen Undskyldning, men dukkede ligesom Hovedet lidt for hans Blik.

»Du er jo min eneste Datter, Thora, og jeg begynder at blive en gammel Mand, som trænger til Dig. Derfor er det mig saa meget imod, at der er kommen denne kedelige Uoverensstemmelse mellem os. Nu da Strejken er endt, synes jeg ogsaa, at vi skulde enes . . . Jeg har længe tænkt paa at ville tale fornuftigt med Dig.«

Der blandede sig ligesom en blød Klang i hans Stemme — noget, der lød Thora aldeles fremmed, og som fik hende til at se op.

»Jeg kan forsikre Dig, at baade Tage og jeg savner Dig daglig ved Maaltiderne . . . Hvorfor kommer Du dog ikke ned? . . . Du er jo næsten rask nu?«

»Fa'r har da ellers nok før kunnet spise uden mig,« bemærkede hun med vaklende Betoning.

»Du maa ikke forveksle mine Forretningspligter med min Kærlighed . . . Jeg har jo altid været en optaget Mand.«

Thora tav resigneret, som ønskede hun ikke at

lade det komme til yderligere Ordveksling mellem dem.

»Du har ikke godt af denne Ensomhed, som Du her omgærder Dig med. Lægen mener, at det eneste, Du trænger til, er Adspredelse — Liv og Lystighed, som andre unge Piger. Hvorfor arrangerer Du ikke noget saadant? . . . Hele Huset staer jo til din Raadighed, og her er da Plads nok . . . Du kan gøre Baller, holde Selskaber og Middage — saa mange, som Du vil — skaffe Dig Venner og Veninder! Det er jo meningsløst for en Dame af din Stand og Dannelse at leve, som Du lever — med en gammel Tjenestepige, som din eneste Omgang. — — Lad mig nu se, Thora, at Du tager Dig Sagen paa en anden Maade . . . Lad ikke dit følsomme Gemyt gøre Dig eksentrisk og forlede Dig til Skridt, som Du senere vil fortryde . . . Alt, hvad der er mellem os, vil jeg glemme . . . Ja, jeg har erfaret det altsammen: at Du har ødslet Penge bort til disse Mennesker, modarbejdet din egen Fader og traadt i Forbindelse med selve Ophavsmanden til al den Fortræd, som det nu endelig er lykkedes mig at faa en Stopper sat for. — — Lægen har foreslaaet at Du skulde gøre en Udenlandsrejse til Italien, Spanien eller Paris, og jeg siger gerne ja dertil, naar det blot kan berolige dine Nerver.«

Om Thora havde hørt efter, var ikke nemt at afgøre. Hun sad ubevægelig med sænket Hoved. Først da hendes Fader efter en kort Pavse spurgte om hendes Svar, løftede hun Blikket.

»Jeg véd det ikke . . . jeg kan ikke svare derpaa nu . . . og dog . . . Nej, lad mig hellere vente nogle Dage med at svare Dig,« sagde hun med en

Stemme, der tydelig skjalv af tilbagetrængt Bevægelse. »Kun et Par Dage,« føjede hun til.

Hal iagttog hende prøvende. Han var ikke fuldt ud enig med sig selv om, hvorledes han skulde opfatte det.

»Ja, ja, kan det hjælpe Dig, saa værs'god,« sagde han smilende. »Men kommer Du ikke ned?«

»Nej, Fa'r, ikke før jeg har bestemt mig.«

»Ja, ja da, som Du vil . . . Lad mig nu se, at Du er en fornuftig Pige.«

Han sad lidt, som tænkte han paa noget, saa rejste han sig og gik tvivlraadig mod Døren.

»Det er sandt, jeg har et Par Breve til Dig,« sagde han pludselig efter en kort Overvejelse. »Det ene kom faa Dage efter, Du blev syg; det andet for nogle Dage siden. Jeg tillod mig at brække det første, Du var jo meget syg da — og man kunde ikke vide, om det indeholdt noget af Vigtighed.«

Han lagde Brevene paa Bordet og fjernede sig — med et sidste prøvende Blik paa sin Datter.

Thoras Fingre skælvede, da hun tog dem. Som en hed Strøm skød Blodet gennem hendes Aarer og gjorde hende blussende rød. Hun trykkede dem mod sit Bryst.

Endelig — det var fra ham!

Overvældet sank hun ned paa sin Seng og brast i Graad — voldsommere og voldsommere. De mange Dages og Nætters pinefulde Venten fandt en Lindring, en styrkende Befrielse deri.

Beslutsomheden og Modet, som hun før havde manglet til at svare sin Fader, tabte sig nu. Det var, som havde hun savnet Følelsen af denne Mands

Bevaagenhed, som havde Uvisheden om, hvorvidt han havde tænkt paa hende, ud over de Gange, hun havde søgt ham, berøvet hende Evnen til at naa Samlingen paa alt det, der brødes i hendes Sind og vilde frem til Forklaring.

Men nu — da hun holdt hans Breve i sine Hænder, skød en indre, stærk Kraftfølelse sig frem. Hans Ord havde jo tændt Gløden i hendes Sjæl — vakt hendes egen Natur til Handling, til Oprør mod alt det store og ufølsomme, som hendes Fødsel og Opdragelse havde garderet hende med. Han havde vist hende Livet, blottet Sandheden for hende — den grufulde Sandhed, saa hun havde set Menneske-proletariatets fortvivlede Tilværelse. — Hele hendes sande og dybe Sjæl havde vokset sig fri og stærk ved den utalte Genklang, som hans Gerning, hans Tanker havde fundet hos hende.

Derfor havde hun ogsaa blot manglet et Ord fra ham — nu da Skæbnen havde fuldendt sit Værk — saa fuldtud, at hun sad som hjemløs i sin Faders Hus — i de Stuer, hvor hendes egen kære Moder havde baaret hende paa sine Arme og aandet den første sande Kærlighed i hendes Sind.

Skælvende læste hun Brevene.

Det var Svar paa, at han nok skulde tage sig af hendes paabegyndte Mission blandt de lidende — og en Tak for de Penge, hun havde sendt. Det andet var en beskeden Forespørgsel til hendes Helhed og om hendes Sygdom.

Hendes Sind fyldtes med Jubel . . . saa havde han altsaa tænkt paa hende . . . og Taarerne strømmede og strømmede i et væk.

Derpaa rejste hun sig rask og strakte liden-

skabeligt begge Armene ud fra sig – som vilde hun favne et Syn — som kun hendes Tanker saa'.

Og om hendes Læber dirrede et svagt Smil — og i hendes Øjna lyste Drømme — og Haabet — et fjernt utalt bævende Kvindehaab.

Atter satte hun sig hen i sin Stol ved Vinduet, og der blev hun siddende Time efter Time Dagen til Ende.

Karen kom og gik — stille og forsigtig i sin vanlige Syslen om hende.

Thora blev siddende saaledes — som drømte hun de sælsomste og lykkeligste Drømme.

— — —

Saa snart Thora vaagnede næste Morgen, stod hun op og satte sig til at skrive til Brandt.

Hun takkede ham for Brevene, og fordi han havde taget sig af de stakkels Mennesker, som hun havde været forhindret i at hjælpe i den Tid, hun havde været syg. Men nu var hun snart fuldstændig rask — og det var hendes Agt at fortsætte, hvor hun saa ufrivilligt havde sluppet.

Da hun havde skrevet, sad hun en Stund nølende med det i sin Haand, som var hun i Tvivl med sig selv, om det var rigtigt, hvad hun havde skrevet — om hun kunde forsvare det - som frygtede hun, at der skulde være et Ord, der kunde røbe blot det ringeste af, hvad der opfyldte hende.

Først efter adskillige Gennemlæsninger lagde hun Brevet i Konvolut, forseglede det og følte sig beroliget.

Hun var som i friskere Humør den Dag.

Karen havde købt hende nogle Blade og skaffet

hende nogle Bøger — men de laa endnu urørte paa det lille Bord ved Vinduet.

Hun satte sig hen paa sin sædvanlige Plads.

Udenfor var det mildt, grødfuldt Foraarsvejr. Solen skinnede ned over Fabriksbygningens graa Mure.

Og hun fyldtes med Længsel efter at komme ud — ud af det trange Rum — nu det stundede mod Vaaren. Hun sad og tænkte sig til, at Hækkene vist var begyndt at grønnes og Knopperne paa Kastanietræerne ved at briste. Hun saa' de grønne, hængende Duske paa de bredkronede Træer.

Ja, hvor længtes hun efter at komme ud. Her var ikke en Klat grønt at se — bag disse Mure. Kun de Blomster, der stod og duftede paa Natbordet ved hendes Seng. Blomster, som Karen havde gjort sig til Vane daglig at bringe hende.

Bedst som hun sad der og saa' ned i den triste Gaard, fik hun pludselig Øje paa en ung Kvinde, der skraaede over Pladsen — ud gennem Porten.

Var det ikke Jonna — Sundborgs Kæreste? Hun rejste sig af Iver for at se. — Jo, det var hende!

Og nu trængte hendes Tanker paa i Spørgen om, hvorledes de Mennesker havde det . . . Hun vidste jo, at Sundborg og hans Moder var vist bort fra Arbejdet.

Mon Brandt ogsaa havde husket at hjælpe dem, hvis det ikke var lykkedes dem at faa nyt Arbejde? Hun fyldtes med Uro og Ængstelse for, at de maaske havde lidt og led Nød, mens hun havde været syg og ude af Stand til at hjælpe.

Da Karen kom ind begyndte hun at spørge

hende ud om dem. Men Karen vidste intet. Hun havde været saa optaget af at passe sin Frøken og Huset, at hun ikke havde haft Tid til at tage Vare paa andet.

Thora faldt hen i tankefuld Spænding over disse fattige Menneskers Skæbne. Hun maatte vide, hvorledes de havde det — hvorledes det stod til med dem.

Som hun sad og syslede med disse Tanker, blev der banket paa hendes Dør — og hendes Broder traadte ind.

Thora blev en Del forbavset over at se ham. Han havde kun yderst sparsomt besøgt hende under hendes Sygdom. Men hun blev glad ved at se ham — han kom, som han var kaldet — for han maatte kunne fortælle hende noget om dem.

Og saaledes kom hun ogsaa ham selv til Hjælp. Han kom netop for at tale med hende om Jonna.

»Naa, nu begynder Du da at ligne Dig selv igen, Thora,« sagde Tage. Han satte sig paa en Stol i hendes Nærhed.

»Ja, jeg er ogsaa rask nu. Det varer ikke mange Dage, før jeg er fuldstændig ved Kræfter igen.«

»Og Aret bliver ikke til at se — det er jo næsten borte.«

Thora havde ikke tænkt saa meget derpaa. Saaret havde jo længe været lægt. Hun kom nu uvilkaarlig til at betragte sig selv i Spejlet, der stod ganske nær ved.

»Ja, det var skam næsten borte.« Hun strøg Haaret noget til Side. »Der bliver vist næppe saa meget som et synligt Mærke tilbage deraf.«

»Rejser Du saa Syd paa, naar Du bliver rask?« spurgte Tage.

»Det har jeg endnu ikke tænkt alvorligt over,« svarede hun tankefuldt.

Men kort efter spurgte hun saa ganske ligefrem:

»Kan Du ikke, Tage, fortælle mig noget om Forholdene ovre paa Fabrikken . . . Jeg har slet ikke Begreb om, hvorledes det staar til der . . . Jeg véd nok, at Fa'r har jaget nogle af de gamle Arbejdere bort — efter Strejken.«

»Ja, det var jo nødvendigt. Forholdene er saamæn gode og rolige — de bedste, der har været i mange Aar.«

Han betragtede Søsteren noget betænkeligt og tilføjede:

»Du har da ikke i Sinde, Thora, at beskæftige Dig mere med saadan noget?«

»Det kan jeg ikke svare Dig paa, Tage. Jeg troede, Du kunde have fortalt mig noget om Sundborg, f. Eks . . . hans gamle Moder . . . De er jo ogsaa blandt dem, Fa'r har jaget bort.«

»Hvorledes mener Du?« spurgte han og betragtede hende mistænkeligt.

Hun skulde da vel ikke have erfaret noget om hans Tilbøjeligheder for Jonna — og nu have i Sinde at blande sig deri? Han havde en vis Respekt for hendes energiske og viljestærke Karakter.

»Jeg saa' lige nu den unge Pige, der er Sundborgs Kæseste, gaa over Gaarden . . . Jeg véd ikke, om Du kender hende?«

»Naa, Jonna Elsted.«

»Og jeg kom til at tænke paa, hvorledes de mon havde det . . . Om Sundborg havde faaet nyt

Arbejde . . . Hvis ikke maa de jo lide Nød. Jeg synes, det er noget af det grusomste, Fa'r har gjort — at jage denne gamle Kone bort . . . Hun har jo arbejdet her, længere end vi kan huske tilbage!«

»Ja, Thora, saadan noget kan synes grusomt, for hvem der staar udenfor — men det var nu nødvendigt i dette Tilfælde . . . Og nu, da Du fører det paa Tale, maa jeg sige, at jeg saamæn ogsaa flere Gange har haft ondt af dem. Tilmed da jeg har erfaret, at det ikke er lykkedes nogen af dem at fortjene det ringeste, siden de kom herfra . . . ja, altsaa siden Strejken begyndte . . . Og jeg véd, at de har lidt frygtelig Nød — og lider det endnu . . . De faa Kroner, den unge Pige har tjent, er alt hvad de har haft at leve af . . . Jeg har ogsaa erfaret, at de er bleven smidt paa Gaden . . . Jeg har ofte følt Trang til at ville tale med Dig derom — men Du er jo først nu bleven saa rask, at jeg turde . . . og jeg kan forsikre Dig, at det glæder mig, at det endelig er sket.«

Thora havde bøjet Hovedet og hendes Hjerte krympede sig dybt i Smerte ved Tanken om, hvad disse brave Mennesker maatte have lidt . . . og mange andre med dem.

»Hvad har Du da tænkt Dig, Tage, at vi skal gøre?« spurgte hun saa.

»Ja, hvad skal vi gøre . . . Det véd jeg næsten ikke . . . Men Du gav Dig jo af med at hjælpe Arbejderne under Strejken, véd jeg . . . saa jeg tænkte mig Muligheden af, at Du — lettere end jeg — kunde gøre det . . . For Du forstaar, at det kun er af lutter Omsorg for den gamle Kone, jeg taler.«

Thora blussede op: »Du kan tro, jeg skal hjælpe

I kan tro det . . . Aah, de stakkels Mennesker . . . Og de andre stakkels Mennesker, som I har behandlet lige saa brutalt, bekymrer Du Dig ikke om! . . . Nej . . . dem kender Du ikke — og derfor kommer de ikke Dig ved!«

»Bliv nu ikke heftig, Thora. Det kan Du jo ikke taale. Der var endnu lidt mere, jeg vilde have sagt.«

»Hvad saa —?«

»Det var angaaende Sundborgs Kæreste . . . Jeg har virkelig ondt af det for den unge, nydelige Pige — at hun skal gaa saadan og slide sig op . . . Hun er jo ligefrem en Skønhed . . . Jeg har tænkt mig, om Du ikke ogsaa kunde gøre noget for hende — skaffe hende en anden og bedre Plads — en Beskæftigelse, der passede bedre for hende.« Og smilende vedblev han: »Du véd jo, Thora . . . jeg er en stor Beundrer af smukke Kvinder. Derfor gør det mig ondt at se denne Skønhed gaa her og ødelægges . . . Kunde jeg selv have hjulpet hende, havde jeg allerede gjort det for længe siden — men det vilde jo fremkalde saa megen Snakken derovre . . . saa Du maa langt bedre kunne gøre det. Faa hende i al Stilhed herop til Dig — og tal med hende . . . Du vil befri mig for en daglig Plage, hvis Du vil gøre det.«

Thora blev tavs — men noget efter gav hun ham Ret og lovede at hjælpe baade Jonna og Madam Sundborg.

Og Tage gik — vældig tilfreds med Udfaldet. Den Komedie spillede jeg godt nok, tænkte han smilende, da han gik ned ad Trapperne. Foreløbig har jeg kun at forholde mig rolig — og staa Last

og Brast med min fromme Søster . . . Det trækker i Langdrag — men saa meget større bliver Belønningen.

XXV.

Jonna hos Thora Hal.

Da det nærmede sig Aften, den Tid Fabrikken stansede, sendte Thora Karen ned for at se, om hun ikke ubemærket kunne faa Jonna i Tale. Karen gjorde ikke mange Bemærkninger, men røbede dog sin Forbavselse derover.

»Jeg har saamæn tidt tænkt paa, at spørge hende om, hvorledes de havde det hjemme, nu da hverken Madam Sundborg eller Sønnen længere arbejder her,« sagde hun.

Thora svarede hende, at det var derom, hun vilde tale med Jonna.

Da Arbejderne begyndte at strømme ud af Fabrikken, gjorde Karen sig Ærinde derind og var saa heldig at træffe Jonna, just som hun stod færdig til at gaa.

Karen standsede ganske tilfældigt og hilste paa hende, og spurgte hvorledes Madam Sundborg og Sønnen havde det.

Arbejderskerne, der befandt sig i Nærheden, hørte kun de første Ord. De hilste »God Nat« og skyndte sig bort, uden at finde det i ringeste Grad mærkeligt, at Herskabets Pige tilfældigt traf en, hun kendte.

Karen snakkede saa længe, til de var ene tilbage, saa sagde hun:

»Det er egentlig Frøken Hal, der har sendt mig herover for at faa talt med Dem og sige, at Frøkenen meget gerne vil tale med Dem . . . Hun har jo været syg længe . . . men nu er hun næsten rask . . . men faar ingen Ro paa sig, før hun faar at vide, hvorledes det staar til hjemme hos Sundborgs . . . Jeg skulde bede Dem følge med op til hende — nu med det samme.«

»Ja,« svarede Jonna noget tvivlraadig, »men min Kæreste staar vist her udenfor og venter paa mig . . . Kommer jeg ikke, kan han vel ikke forstaa, hvor jeg bliver af.»

Karen tænkte sig om et Øjeblik og spurgte saa: »Staar han henne paa Hjørnet?«

»Ja,« svarede Jonna og viste med Haanden til hvilken Side.

»Naar jeg har fulgt Dem op, skal jeg gaa hen og sige til ham, at De kommer straks.«

Det beroligede Jonna og noget nervøs og usikker ved Tanken om at skulle op til Frøkenen i Forhuset, fulgte hun med Karen op ad Bagtrappen.

Dette var jo stænget for enhver af disse Hundreder, som sled Dagen hen indenfor Fabrikkens Mure.

Thora sad i Mørkningen henne ved Vinduet og saa' ned over Gaardspladsen — ned paa Arbejdernes ilsomme Gang bort fra Fabrikken.

Hun saa' ogsaa Karen og Jonna komme ud sammen og skraane over Pladsen Hun drejede Hovedet lyttende mod Døren, til hun hørte Trinene . . . saa fulgte der et Smil.

Karen viste Jonna ind.

Thora rejste sig lidt besværligt.

»Det var pænt af Dem, De kom!« udbrød hun glad og rakte venligt sin Haand mod Jonna.

Jonna stansede forlegent og rødmende indenfor Døren.

»Jeg vil saa gerne tale med Dem,« vedblev Thora. »Derfor bad jeg Karen passe Dem op . . . Jeg har længe været syg . . . ja, De véd det maaske . . . og er aldeles uvidende om, hvorledes det staar til hjemme hos Sundborgs . . . med Dem selv . . . og med Forholdene i sin Helhed.«

Hun bad Karen hjælpe hende Overtøjet af.

»Sæt Dem nu her hen til Vinduet, saa vi kan faa os en rar Passiar sammen. Det er snart længe siden, vi sidst hilste paa hinanden. Imens kan Karen lave os en Kop The.«

»Ja, vist saa,« tilføjede Karen og fik Jonna anbragt i en Stol nær Thora. »Frøkenen har slet ingen haft at tale med, uden mig gamle Menneske . . . Nu skal jeg gaa ned og sige til Deres Kæreste, at han kan være rolig . . . De er i gode Hænder.«

Og henvendt til Thora sagde hun: »Ja, han staar dernede paa Gaden og venter . . . Jeg maa vist skynde mig, dersom han ikke allerede skal blive urolig.«

»Ja, ja, Karen, skynd Dig bare,« sagde Thora smilende. Og de blev ene — Jonna havde kun et forlegent Smil til al den Venlighed.

Hun kunde ikke faa sine Øjne fra Thoras blege, magre Ansigt, der syntes hende saa forandret og lidende. Hun havde gennem Osvald hørt om

hendes Sygdom — men ellers ikke tænkt videre derover.

»Var jeg ikke bleven syg, var jeg for længe siden kommen hjem til Dem, som jeg lovede, for at høre Dem synge,« vedblev Thora fortroligt og ligefrem. Jeg har saa ofte ligget her og tænkt paa Dem . . . De sang saa kønt den Dag, at jeg ikke har kunnet glemme det.«

Jonna saa' hastig op, og der blandede sig Glæde i hendes Rødme.

»Hvorledes staar det egentlig til hjemme hos Dem? Jeg véd nok, at min Fader har afskediget baade Madam Sundborg og Deres Forlovede — men foruden det véd jeg intet. Kan De ikke fortælle mig noget om, hvorledes alle de stakkels Mennesker har det, som min Fader har jaget bort. Har de faaet noget andet Arbejde? . . . Har Deres Forlovede faaet noget? . . . Og gamle Madam Sundborg?«

Jonna tøvede med Svaret, hun var i Tvivl om, hvor vidt hun skulde fortælle, hvor trist og truende alt havde udviklet sig for dem. Det, at hun befandt sig i dette fine, rige Hus, lagde en Dæmper baade paa hendes Tanker og Ord, saa hun kun fik svaret:

»Nej — han har søgt og søgt, Dag efter Dag, men ingen Steder har de Brug for ham.«

Thora kunde ikke undlade at lægge Mærke til det bekymrede i hendes Stemme, og da Karen var kommen tilbage og havde tændt Amplen, saa' hun det trætte og lidende, der var kommen til Udtryk i hendes Ansigt. Den unge jublende Livsglæde, som før havde vakt hendes Opmærksomhed og efterladt et dybt Indtryk hos hende, syntes borte.

»Jeg kan hilse,« sagde Karen. »Nu kan De være rolig . . . Han vilde gaa paa Hospitalet, sagde han.«

»Paa Hospitalet?« gentog Thora forundret spørgende.

»Ja, Madam Sundborg ligger meget syg.«

»Er det muligt?«

»Ja, hun har ligget for Døden,« svarede Jonna, »men nu har hun det vist bedre.«

»Hvad fejler hun dog?« . . . Fortæl mig det,« bad Thora inderligt.

Karen gik atter stille ud og Jonna fortalte om Madam Sundborgs Sygdom. Uden at dække over noget, skildrede hun, hvor pludselig den var kommen og det grufulde Syn, der mødte hende den Dag, hun kom hjem og fandt Madam Sundborg mere død end levende — i sit Blod paa Gulvet.

Thora hørte stille til. Hun gøs ved Tanken derpaa — og hun blev blød om Hjertet over den Sorg og de Lidelser, hun anede bag Jonnas Ord.

»Saa ser det trist ud hjemme hos Dem nu,« sagde hun og tog Jonnas Haand.

»Kom lad mig tale rigtig med Dem. Jeg kan se, De er ikke nær saa glad, som sidst jeg saa' Dem . . . Betro Dem kun fuldstændig til mig . . . Jeg vil hjælpe baade Dem, Deres Kæreste og hans Moder saa godt, som jeg evner.«

Hun flyttede sin Stol nærmere hen til Jonna, der sad og ikke kunde betvinge sine Øjnes Lyst til at strejfe rundt i det høje, luftige og smagfuldt udstyrede Soveværelse. Hendes Øjne ligefrem hagede sig fast til den hvidlakerede Seng med den lyse, tunge Silkehimmel over.

»Mangler De noget nu?« vedblev Thora at spørge. »Sig mig det kun . . . Har De kunnet klare Huslejen?«

Jonna mærkede, hvor inderlig Thora trykkede hendes Haand — og hun bøjede sit Hoved, ligesom skamfuld over sine Øjnes Nysgerrighed. Hun bøjede det dybere og dybere, og Taarerne begyndte at komme frem.

Hun begyndte saa at fortælle om alle deres Lidelser og Savn . . . om de mange Aftener, de havde siddet og frosset uden Ild i Ovnen . . . Om Dage, hvor de knap havde haft det tørre Brød.

Hun fortalte videre om Osvalds frugtesløse Anstrængelser for at faa nyt Arbejde . . . og om Madam Sundborgs fortvivlede Slæb — som havde undergravet hendes Helbred paa saa kort Tid — for at deres fattige Hjem ikke helt skulde gaa til Grunde. Om hvorledes de til Slut var bleven smidt paa Gaden — og det trods man havde taget de sidste Ører fra dem.

Hun fortalte ogsaa, at Brandt da var kommen dem til Hjælp . . . Hvis det ikke var sket, var de vel havnet paa Ladegaarden.

Ved pludselig at høre Brandt nævnet, gød en svag Rødme sig over Thoras Kinder.

Hvor gjorde det hende godt, her at erfare et Eksempel paa, hvorledes hendes Penge var kommen disse trængende Mennesker til Hjælp.

Jonna kunde ikke betvinge den Graad, der pressede i hendes Bryst. Og da Karen kom ind, bøjede hun sit Hoved endnu dybere.

Thora sagde trøstende:

»Græd da ikke saadan, kære De . . . Det skal nok blive godt igen for Dem.«

Og Karen mumlede:

»Ja . . . ja . . . stakkels Børn,« og hjalp dem begge til Rette med Teen, og lod dem saa ene.

Men Jonnas Læber vedblev at skælve for Graaden og Thoras Hjerte fyldtes atter til Randen af Medfølelse og Trang til at trøste og hjælpe.

»Betro Dem kun fuldt ud til mig, Jonna,« sagde hun. »Jeg vil hjælpe Dem.«

Jonna saa' op paa hende og følte sine Øjne glide hen i Thoras kærlige Blik. Og med et fyldtes hun af Trang til at betro hele sit betyngede Sind til hende. Maaske vilde hun kunde forstaa hende — og vilde hjælpe hende overfor Osvald.

Men tøvende, endnu med halvkvalt Graad sagde hun:

»Nej — jeg kan ikke.«

»Jo, vist saa,« bad Thora. »Er det Osvald . . . eller hvad er det . . .? Sig mig det kun. Jeg har tænkt paa at skaffe Dem helt bort her fra Fabrikken . . . De er en altfor sød Pige til at gaa her . . . De egner Dem heller ikke det fjerneste dertil . . . Der maa sagtens kunne findes noget andet og mere passende for Dem . . . Vent De bare, til jeg kommer ud . . Jeg skal nok hjælpe Dem . . . Men lad mig nu høre, hvad der gør Dem saa bedrøvet, for jeg kan se paa Dem, at der er noget — noget bestemt. Er det Deres Kæreste? Eller hvad er det? . . . Vær nu fornuftig og fortæl mig det . . . Er det Osvald?«

»Ja . . . paa en Maade,« svarede Jonna endelig.

»Paa en Maade . . . Hvorledes?«

»Han er saa ulykkelig,« brast det nu ud. »Ja,

meget mere, end han lader sig mærke med — for han er saa stærk . . . Men jeg véd det . . . Jeg har kunnet mærke det paa ham — hver Dag . . . og jeg véd ogsaa hvorfor.«

»Deres Kæreste er en brav ung Mand . . . Jeg har altid haft megen Sympati for ham. Jeg kan huske ham flere Aar tilbage . . . Hvad er der i Vejen med ham?«

»Man vil ødelægge ham, holde ham nede . . . Ingen Steder har han kunnet faa noget Arbejde . . . Overalt har de vist ham bort.«

Grædende kastede hun sig paa sine Knæ hos Thora og trykkede ømt sine Læber mod hendes Haand.

»Nej, nej, kære De da, sæt Dem dog op — og lad os tale sammen.«

»Maa jeg ikke blive her?« bad hun. »Frøkenen er saa god.«

»Ja, men tag saa Skamlen herhen og sæt Dem paa.«

Jonna adlød — og lagde hengiven sin Haand i Thoras Skød.

»Deres Forlovede er baade en intelligent og dygtig ung Mand . . . Jeg har en Gang hørt ham tale« —

»Har De, Frøken? . . . Ja, taler han ikke smukt? . . . De skulde blot vide, hvor han mener, hvad han siger, og hvor hengiven han er sine Kammerater . . . og alt hvad han paatog sig under Strejken for deres Skyld . . . Det er deres Sag han kæmper . . . Han vil gaa i Spidsen for dem — saaledes som Brandt gør det.«

»Han skriver nok ogsaa Digte. Jeg har læst et Par af dem i Arbejdernes Blad.«

»Ja, og Fortællinger,« tilføjede Jonna ivrigt. Han vil være Digter . . og Folkefører . . . Og han har ogsaa store Evner.«

Hun stansede eftertænksomt et Øjeblik — som søgte hun at holde igen paa den Fortrolighedstrang. der allerede syntes at have betvungen enhver Tøven.

»Men som det nu er, er alt haabløst for ham . . . Sker der ikke en Forandring, saa gaar han til Grunde — og jeg med — og Madam Sundborg.«

»Nej, det sker ikke, kære lille Jonna . . . Jeg skal hjælpe Dem,« sagde Thora dybt greben af hendes Hengivenhed.

»Jeg kunde maaske nok selv bringe dem Hjælp, blot Osvald vilde tro paa mig og give mig Lov dertil. Men Osvald tør ikke lade mig vove noget — han vil selv gøre det altsammen!«

Thora strøg kærlig over hendes Haar.

»Hvor De er lykkelig,« sagde hun og bøjede sit Ansigt smilende ned mod hende. »Og hvor De elsker ham!« Dybt i sin egen lønlige Sjæl følte hun jo selv Kærligheden — just ikke sejerskronet, som Jonnas, men som en tung, stridbar Længsel, der drog sit trælsomme Læs gennem Sindet.

Hvorledes mener De saa at kunne hjælpe dem?« spurgte hun interesseret.

»Ved at give mig til at synge og danse,« svarede hun resolut.

Thora saa forundret paa hende og sagde:

»Vil De være Sangerinde?«

»Ja,« svarede hun hastig som før. Og med Liv og Styrke fortalte hun nu om sin Længsel, om

sin Hemmelighed, mens Thora overrasket og med stigende Opmærksomhed hørte til.

Hun havde tænkt sig Jonna helt anderledes. Det, at Osvald Sundborg elskede hende, og at hun besad hans Kærlighed, havde faaet hende til at opfatte hende derefter. Hun stod for hende som en ung Kvinde, hvis Følelser var beslægtede med hans, som en Kvinde, der delte hans Livsopfattelse med samme dybe Alvor — ja, hvis Kærlighed var en hellig Forenelse af en fælles stor Næstekærlighed.

Men nu indsaa hun, hvor hun havde taget fejl. Jonna var Livsbarnet — Glædesbarnet, der var kaldet til at leve der, hvor Livet slaar paa sine gladeste Strenge. Nu saa' hun det — i hendes Smil laa der ligesom en Drøm, en higende Længsel efter Glæden — Sorgløsheden.

Og da hun i sin Forundring begyndte at spørge hende ud om hendes egen Person, og Jonna — ægget af det velgørende, som hun følte ved denne Fortrolighed — gav sig til at fortælle hele sin triste Lidelseshistorie, blev hun som fortryllet draget mod denne fattige, unge Pige, der sad henrivende barnlig og skøn ved hendes Fødder med begge sine Arme hvilende i hendes Skød — sad med et halv lykkeligt, halv vemodigt Smil, som var det et Eventyr, hun fortalte og ikke en brutal, hæslig Samfundsskildring.

Hvor var Livet dog sælsomt! Alle disse Lidelser og Savn var jo draget sporløst hen over dette Barn. Ikke en Fure, ikke et Mærke var at se i dette smukke, fortryllende Ansigt.

Og en Trang til at hjælpe denne unge Kvinde

skød sig frem, først stille og selvfølgelig — saa med stigende Krav — og hun sagde:

»Tab nu blot ikke Modet . . . Kan jeg gøre noget for Dem, skal jeg — lover jeg Dem. Naar jeg er bleven helt rask, skal jeg komme hjem til Dem og tale med Deres Forlovede.«

Jonna saa' paa hende med store, prøvende Øjne, som tvivlede hun et Øjeblik paa Muligheden deraf — før hun lod Haabet med ny forøget Styrke jage al Bekymring af Sindet.

Saa sagde hun med sit tidligere ungdomsfriske Smil:

»Jeg har allerede gjort Skridt til at faa min Plan realiseret . . . Jeg kunde ikke længere holde det ud, saa jeg besluttede at sætte alt ind paa at trodse min Længsel igennem. Jeg har i Dag været hos en Artistagent — og han har hørt mig synge.«

Thora hørte alvorlig og betænksom efter.

»Han blev meget begejstret over min Stemme og vil gøre noget for mig . . . skaffe mig Engagement . . . men jeg skal først lære at danse.

I Overmorgen skal jeg begynde . . . og det har været min Frygt hele Dagen, hvordan jeg skulde faa det fortalt til Osvald . . . Men nu er jeg saa glad, nu De vil hjælpe mig — og ham ogsaa!«

»Ja, ja, lad os nu blot tage det roligt, lille Jonna. Det er jo et alvorligt Skridt, De tænker paa at gøre, og jeg forstaar meget vel, Deres Kærestes Modstand. Det er en Vej, som har gjort saa mange unge Piger ulykkelige . . . Men jeg tror, De har større Evner . . . Det vil vi undersøge — og er det Tilfældet, vil jeg gøre for Dem, hvad jeg kan. Men indtil da maa de love mig ikke at be-

gynde paa det, som De har fortalt mig om. Jeg tror, Deres Stemme kan uddannes og blive mange, mange Mennesker til Glæde. Naar Deres Kæreste hører det, saa skal De se, hans Ængstelse nok ogsaa forsvinder. — — Lover De mig det saa?«

»Ja,« svarede Jonna uden Modstand, »men tror De virkelig, at jeg kan blive noget stort?«

»Ja, jeg syntes Deres Stemme var saa vidunderlig fin og tonefuld, da jeg hørte Dem . . .«

»De véd ikke, hvor De gjorde mig glad ved de Ord, De sagde mig den Dag . . . De styrkede min Tro og gav mig Mod!«

Endnu talte de en Stund sammen og Jonna gjorde sig i Stand til at gaa.

»Fortæl det nu altsammen til Deres Kæreste og til Madam Sundborg med, hvis hun er rask nok til at høre det . . . og saa snart jeg om nogle faa Dage kommer ud, skal jeg komme hjem til Dem . . . saa skal vi til at begynde paa det nye . . .«

Jonnas Øjne løb fulde af Taarer ved denne overvældende Glæde — og hun kyssede Thoras Hænder. Men Thora drog Jonna ind til sig og kyssede hende ømt og kærligt.

»Maa jeg komme herop i Morgen ogsaa?« bad Jonna.

»Ja, værs'god, kære Jonna . . . Det vil De gøre mig glad ved.«

Karen fulgte Jonna ned og ud gennem Porten — og ved Synet af Jonnas straalende Øjne bemærkede hun smilende:

»Naa, nu er der nok mere Humør . . .«

Jonna slyngede sine Arme om den gamle Piges

Hals og kyssede hende, som havde hun været hendes Moder . . . saa lykkelig og glad følte hun sig nu.

Før Karen fik sagt noget, var hun løs igen og ude af Porten.

»God Nat!« raabte hun tilbage og vinkede med Haanden, idet hun ilede hen ad Gaden.

»God Nat, Barn!« svarede Karen. »Hils Madam Sundborg fra mig!«

Og hun lukkede Porten og gik tilbage over Gaarden.

— — —

Henne paa Hjørnet stod Osvald og ventede. Efter at han havde været paa Hospitalet, var han gaaet hjem, men da Jonna endnu ikke var kommen, var han gaaet herhen igen, dreven af Nysgerrighed efter at erfare, hvad Frøken Hal vilde Jonna.

Næsten en Time havde han ventet.

Jonna saa' ham paa Afstand og løb lige i Armene paa ham.

»Osvald, Osvald!« raabte hun højt, før hun endnu var naaet hen til ham, saa stærk var hendes Glæde. »Nu er det overstaaet altsammen. Frøken Hal vil hjælpe os . . . Dig, din Moder, og mig ogsaa . . . Aah, hvor er hun god! . . . Hvor jeg holder af hende . . .«

Osvald tumlede et Par Skridt tilbage, saa voldsomt kastede hun sig ind til ham.

»Saa, saa, saa . . . vær nu fornuftig,« sagde han. »Hvad er der sket? Fortæl mig, hvad hun vilde.«

Og han kyssede Jonna i glad Forventning om, hvad der var hændet.

»Hun vil hjælpe os!« gentog Jonna og begyndte at fortælle, mens de begav sig hjem efter.

Først fortalte hun, at Karen var kommen over paa Fabrikken efter hende . . . og saa om, hvor syg Thora maatte have været — hvor stærkt forandret hun saa ud.

»Og saa vil hun hjælpe os alle . . . din Moder, naar hun bliver rask og kommer hjem . . . og Dig, Osvald, vil hun hjælpe, saa Du kan blive til noget . . . Og mig, saa jeg ikke længere skal være nødsaget til at gaa der paa denne modbydelige Fabrik . . .«

»Hvorledes? . . . Hvad mener Du?« spurgte Osvald overrasket. »Fortæl dog, hvad hun har sagt!«

Jonna tøvede et Øjeblik — hun var i Tvivl med sig selv om, hvorledes hun bedst kunde gribe Sagen an.

Saa sagde hun pludselig med en Overgang i Stemmen, som om hun endelig havde bestemt sig til at sige alt.

»Jeg har fortalt Frøken Hal det hele . . . Hvad vi har lidt, sultet, frossen . . . at Du var fortvivlet over intet Arbejde at kunne faa . . . Hvad Du led, fordi Du havde Evner til at blive noget — og Mod til at vove alt derfor . . . Blev det ved at gaa os, som det var gaaet os saa længe, da gik baade Du, din Moder og jeg til Grunde.«

Osvalds Haand tog i Skynding om Jonnas Arm.

»Hvad sagde hun dertil?« spurgte han.

»Hvad jeg alt har sagt Dig, Osvald, at hun vil hjælpe Dig . . .«

Han gik tavs og tankefuld et Stykke. Var det virkelig mulig, at han skulde blive hjulpen? . . . saa pludselig . . . saa uventet — — at der skulde blive

givet ham Lejlighed og Midler til at faa sine Evner udviklede? . . .

Midt i denne korte Tavshed dumpede Jonna frem med det, hun var mest af alt opfyldt af.

»Hun vil ogsaa hjælpe mig bort fra Fabrikken — og gøre noget for mig.«

Osvald saa' opmærksomt op.

»Ja, Osvald, nu vil jeg sige Dig det — jeg kan ikke længere fortie det. Jeg har fortalt hende alt om min Lyst til at komme til at synge og danse . . . og hun har lovet mig, at hun vil hjælpe mig dertil.«

»Det kan jeg ikke tro, hun vil.«

»Jo, jeg forsikrer Dig det.«

»Men jeg forsikrer Dig for, Jonna, det vil hun ikke. Frøken Hal kan umulig være med til at hjælpe en ung Pige til saadant et Liv . . .«

»Jo, Osvald, det er sandt!«

»Saa maa Du have løjet for hende.«

»Nej, jeg har ikke. Jeg har blot fortalt hende alt . . . Og hun har jo tillige ogsaa hørt mig synge. Kan Du ikke huske den Dag, hun var hjemme hos os?«

»At hun vilde hjælpe Dig bort fra Fabrikken — til noget andet, noget bedre . . . det kunde jeg forstaa . . . men til dette her . . . Nej, aldrig i Livet vil Frøken Hal være med dertil. Du maa have fortalt hende et eller andet, som ikke er sandt.«

»Nej, Osvald, jeg har fortalt hende hele Sandheden; men for Dig har jeg løjet, hvis jeg har løjet for nogen, og det kun fordi, Du har tvunget mig dertil!«

»Jeg forstaar Dig ikke, Jonna.«

»Nej, men nu skal jeg fortælle alt, hvad jeg

hidtil har tiet med: Du maa længe have kunnet mærke paa mig, at jeg ikke længere kunde holde ud at leve det Liv, som vi nu saa længe har været nødt til at leve. Jeg har jo saa mange Gange sagt Dig, hvad jeg alene havde Lyst til. Og da jeg flyttede hjem til Dig og din Moder, var det ogsaa min skjulte Længsel at komme til at bruge mine Evner — som Du dine . . . og faa min Trang tilfredsstillet . . . Men Du har aldrig villet høre mig, Osvald . . . og det har ikke været klogt af Dig — for derved har Du nødt mig til at gøre et Skridt, som jeg ellers aldrig vilde have gjort, uden først at have talt med og raadspurgt Dig derom . . . Og Osvald, jeg kunde heller ikke længere udholde saadan Dag for Dag at lade mig nedkue af dette haabløse Slid paa Fabrikken . . . Ja, jeg forsikrer Dig, var jeg bleven ved blot et Aar til, saa var jeg bleven syg — havde faaet Brystsyge . . . og var død. — Derfor gik jeg for et Par Dage siden — paa egen Haand — hen til en Artistagent . . .«

»Hvad siger Du!« udbrød Osvald overrasket.

»Ja, jeg læste en Annonce i Avisen, at der søgtes nogle unge Damer til en Trup.«

»Og Du har været der?«

»Ja — jeg kunde ikke andet. Og det ikke alene for min egen Skyld, men ogsaa — og lige saa meget for din. For, Osvald, jeg kunde ikke længere udholde at se Dig saadan gaa og lide hver Dag og hverken kunne tjene det tørre Brød eller komme nogen som helst Vej . . . Derfor vovede jeg, hvad jeg har gjort — og jeg kan sige Dig, at jeg var fast bestemt paa at ville føre min Vilje igennem — selv hvor megen Modstand Du vilde have gjort.

Og jeg skulde have vist Dig, at jeg havde haft Kræfter nok til at drive mine Planer til noget — saa jeg ogsaa kunde have hjulpet Dig. Men nu er alt dette rimeligvis slet ikke nødvendigt . . . for nu vil Frøken Hal jo hjælpe os.«

»Og naar det ikke længere er nødvendigt, saa tænker Du vel heller ikke mere paa at realisere dine Lyster?«

»Jo netop, Osvald! For jeg kan ikke andet. Du véd jo, at det — fra Barn af — har været min eneste Trang — og aldrig vil jeg kunne blive glad, uden at faa den tilfredsstillet. Og nu, da Frøken Hal vil hjælpe mig, synes jeg, Du kunde være rolig. Hun skal nok selv tale med Dig derom — har hun sagt.«

»Jeg frygter for, Jonna, at den Dag da vil komme for Dig, at Du dybt vil angre, at Du fulgte din letsindige Lyst.«

»Det tror jeg ikke, for jeg holder jo saa meget af Dig, Osvald, at jeg aldrig vil kunne undvære Dig — og saa længe vi to holder sammen, gad jeg vide, hvad der skulde kunne ske os af ondt.«

Osvald blev tavs og med Jonnas Arm under sin gik han stille Resten af Vejen.

Jonna saa' deltagende om mod ham.

»Er Du ked af det . . . og slet ikke glad over, at Du nu kan blive hjulpen frem?« spurgte hun.

»Jo, Du — men man faar aldrig noget, lille Du, tror jeg, uden paa Bekostning af noget andet.«

Jonna hørte ikke derpaa, hun bare smøg sig kælent og lykkelig op ad ham — og kyssede ham kaad hele Trappen op.

»Mo'r har det bedre nu,« fortalte Osvald noget

efter. »Sygeplejersken sagde, at vi maa komme ind at tale med hende i Morgen det er Søndag.«

»Hvor hun vil blive glad ved at erfare, hvad vi har at fortælle hende.«

»Ja, stakkels Mor . . . det vil glæde hende. — Og faar vi det bedre, Jonna, hvor skal vi saa være gode mod hende, naar vi atter faar hende hjem.«

»Ja, det kan Du tro vi skal, svarede Jonna.

Hun sad med den ene Arm om hans Hals og lænede sig til hans Bryst.

Saaledes gik Aftenen stille, stille til Ende for de to. — Der var Glæde og Vemod i begges Sind.

XXVI.

En fortvivlet Daad.

Natten laa sort og tæt over Byen. Alt Liv var falden til Ro og Gaderne laa tomme for Mennesker. Det var, som trængte Stilheden sig frem fra hvert Hus — steg op fra den sovende By og gjorde hver Lyd klingrende i Natten.

Der kom to Mænd gaaende gennem en bælgmørk Sidegade — bag Hals Fabrik.

De gik helt inde ved Husrækken. Som to tætte Skygger gennem Mørket skred de frem.

Et Par Gange stansede de, som for at overbevise sig om, at de var ene i Gaden.

Saa gik de videre — uden at veksle Ord. Ved en gammel Port stansede de.

Den ene traadte ud over Fortovet og saa' op ad Huset.

Der var mørkt overalt.

Saa tog den ene en Nøgle op af Lommen, stak den i Porten — og de forsvandt begge derind.

De famlede sig frem over en stor Gaardsplads, der var fyldt af Arbejdsvogne og store Stabler af Tønder, der hørte til et Bryggeri, som var der i Ejendommen.

Helt tilbage i Gaarden laa et Træskur, der stødte mod en høj Brandmur.

De stod et Øjeblik stille og lyttede — saa klatrede først den ene op paa Skuret ved den andens Hjælp, og derfra gav han igen den anden Haanden og hjalp ham op.

Kammen af Brandmuren var nu i god Mandshøjde over dem. Men med nogen Besvær naaede de begge derop.

De sad og pustede lidt.

Til den modsatte Side stod Muren stejl i hele sin Højde.

Den første, der var en høj Mand, og som i Mørket næsten tog sig ud som en imponerende Kæmpeskikkelse, trak et Bundt Reb frem under sin Frakke.

Han rullede det op og det vistee sig at være en Rebstige, som han sænkede ned paa den modsatte Side af Muren og gjorde den fast ved Hjælp af et Par Kroge, som var i den ene Ende.

Derefter klatrede de begge ned ad den.

Og de stod nu nede paa Tørvepladsen, som hørte til Hals Fabrik.

Som huskendte gik de lige frem i Mørket.

Der var saa stille om dem — ikke en Lyd — og de store, tavse Bygninger, som omgav dem, var næsten ikke til at øjne.

De fandt frem til en Dør, som førte ind til Fabrikken.

Det var selve Fabriksbygningen — Strikkeriet, Væveriet og Farveriet vendte der ud mod.

Men Døren var laaset.

»Nøglen sidder i,« bemærkede den største af de to med en lav hviskende Stemme.

»Kan vi ikke skyde den ud,« svarede den anden. »Lad mig prøve.« Paa Tonen i hans Stemme var det klart, at han var en Udlænding.

Han tog et Instrument frem af sin Lomme og forsøgte at skyde Nøglen ud af Laasen — men det lykkedes ham ikke.

»Saa faar vi gaa gennem Vinduet,« sagde den store. »Lad os ikke spilde mere Tid end nødvendig.«

»Ja, vi bliver vel nødsaget til det.«

»Vinduet, der fører lige ind til den store Vævesal. Lad os bryde gennem det.«

»Ja, Døren derfra fører jo lige ud til Hoved trappen.«

Det var klart, at de begge var vel lokaliserede paa Fabrikken.

Den store stillede sig op mod Muren, mens den anden krøb op paa hans Skuldre, saa han derfra lige kunde naa Vinduet, der sad temmelig højt oppe.

Med en Kniv brækkede han Kittet bort fra Ruden og fjernede Stifterne, som sad rundt om.

Derpaa brød han Glasset i to Stykker, saa han kunde spare det halve Arbejde.

Han sprang ned med Glasset og lagde det fra sig paa Jorden for at undgaa enhver Larm.

Den store bevægede sine Skuldre lidt — stillede sig saa atter mod Muren.

Endelig lykkedes det den anden at faa Vinduet aabnet — og han krøb nu ind gennem det.

Et Øjeblik forholdt de sig aldeles stille og lyttede. Men Byen laa fuldstændig lydløs om dem.

Saa bøjede han sig ud ad Vinduet og rakte Haanden ud til sin Kammerat — og med nogen Besvær naaede ogsaa han op.

Der var bælgmørkt.

Saa tændte de en lille Lygte, som den ene havde med sig — og den anden tog et Par flade Blikdunke frem — som han havde under sin Bluse.

Og de gav sig til nøje at undersøge den store Sal, som de befandt sig i.

Ved alle Maskiner laa der Bunker af Uld og Bomuld — og store Stabler af vævede Stoffer, som endnu var i Maskinerne.

Langs den ene Væg stod flere store Bomulds-Baller.

Mændene gik derhen.

Med en Tang klippede de Jærnbaandene over paa et Par af Ballerne og spredte Bomulden ud over hele Gulvet.

Derefter aabnede de Døren ud til Trappen.

»Lad os ogsaa strø lidt paa Trappen,« sagde den store, »saa fænger det saa meget hurtigere.«

Og de brød et Par Baller til op — og spredte det hele om — over hele Rummet — i nogle tilstødende Lokaler — overalt spredte de Bomuld ud

over Gulvene, saa det saa ud, som laa der alenhøje Snedriver.

De arbejdede begge, saa de stønnede ved det — og dog foregik det hele saa stille, at Larmen sikkert ikke kunde høres ud — selv af det lydhøreste Øre.

Og det gik saa hastigt, at alt var besørget i Løbet af en halv Time.

»Saa, nu tror jeg, det kan være tilstrækkeligt.«

»Ja, jeg skal love for, at det Blus faar de ikke slukket,« svarede den mindste.

Saa gik de ud paa Trappen og heldte Oljen, som var i de to Blikdunke, ud over Bomulden.

Da de var færdige stod de lidt.

»Gaa Du nu til Vinduet og kom op, saa vi ikke er hinanden i Vejen, naar vi skal ud,« sagde den store. »Og pas paa ikke at slukke Lygten, saa vi straks kan finde Stigen.«

»Ja vel! Men pas nu paa at skynde Dig med at komme af Sted, Jens, for i Løbet af et Nu er det hele nok i Brand.«

»Ja, det skal jeg nok.«

Og han bøjede sig ned og tog en Tot Bomuld i Haanden, mens den anden gik til Vinduet og satte sig — rede til at springe ned, saasnart han saa', at hans Kammerat var naaet derhen.

Jens heldte det sidste af Oljen, der var i Dunken, ud over Bomuldstotten, saa den drev.

Han saa' den anden i Vinduet.

Saa rev han en Tændstik . . . Det svage Lys flakkede i det mørke Rum. Han satte Tændstikken til — og i samme Øjeblik stod Totten i en Flamme, saa han uvilkaarlig maatte kaste den fra sig.

Den faldt som en mægtig Ilddraabe ned i den vældige Flod af det hvide Uld — der ligesom i et Aandedrag forvandlede Ilddraaben til en Ildstrøm, som styrtede hen over Gulvet, ned ad Trapperne og ud til alle Sider, som var det et Ildkrater, der pludselig havde aabnet sig og flammede op.

I et Sekund steg Flammerne som spillende Ildtunger — som vilde de hugge Nattens Mørke sønder — og det blev blændende lyst, saa hver Ting kunde ses.

Manden var i et Spring henne ved Vinduet — Ilden styrtede efter ham, som en Øgles slikkende Tunge efter et Bytte.

Han saa' Baalet vælte sig ud over det hele — og som en sort Skygge gled han ud — og sprang ned.

Den anden stod allerede henne ved Stigen.

»Skynd Dig at komme op,« hviskede han højt og hæst, mens han ilsomt løb over Pladsen. »Det vil ikke vare mange Øjeblikke, før det bliver bemærket.«

Og de klatrede begge op ad Stigen.

Oppe paa den høje Brandmur stansede de et Øjeblik og saa' tilbage.

Lysskæret stod alt ud af de nærmeste Vinduer — som Lyset fra en festlig oplyst Sal.

De saa' Luerne slaa mandshøjt op derinde.

Saa halede de Stigen op efter sig — lod sig glide ned paa Taget — og videre ned i den bælgmørke Gaard.

Skyndsomt famlede de sig gennem Gaarden.

Lygten var gaaet ud.

Porten stod, som da de gik ind.

De traadte ud paa Gaden — den laa tom — ikke et Menneske var at se.

Den store laasede Porten — og de gik langsomt bort — hver til sin Side.

— — —

Hjemme hos Røde Jens brændte der den Nat Lys. Inde i det inderste Værelse sad hans Kone og et Par Mænd. De havde siddet stille i over en Time uden at sige saa meget som et Ord.

Men det var kun et ganske dæmpet Lys — og for Vinduerne var der trukket tæt til, saa det næppe kunde ses fra Gaden.

Dog kunde Ansigterne ses . . . næsten uhyggelig blege saa' de ud . . . og Trækkene var ligesom stivnede af Spænding.

Enhver Bevægelse, de gjorde, kunde høres, saa stille sad de — og alle sad, som lyttede de til det gamle Stueurs Dikken.

Deres Øjne fulgte dets lange Viser paa dens langsomme Gang Skiven rundt.

Ved hver Lyd ude fra drejede de Hovederne, ligesom vagtsomme Dyr.

»Nu synes jeg, de snart kunde være her,« bemærkede Røde Jens' Kone.

»Ja—a,« svaredes der Kresen rundt.

Og de sad atter en Stund tavse.

Da hørte de alle Gadedøren blive aabnet — og straks efter hørtes Trin paa Trappen.

»Der har vi dem.«

»Ja — det er dem.»

Konen rejste sig og gik ud.

Hun aabnede, uden at spørge hvem det var, saa godt kendte hun dem paa Gangen.

De to Mænd traadte ind — tilsyneladende rolige.

Konen greb sin Mands Hænder, og skælvende og bleg saa' hun op paa ham og spurgte:

»Hvorledes er det gaaet?«

»Alt er udført,« svarede han.

Hun kastede sig om hans Hals og man hørte det stønne i hendes Bryst.

»Ja, jeg skal love for, at nu staar der et prægtigt Baal,« føjede den mindste af de to til, som nu viste sig at være den lille sortsmudsede Polak.

De gik ind i Stuen. Mændene derinde rejste sig, da de traadte ind — og gik frem og trykkede deres Hænder.

»Vor Hævn fuldbragt . . . Hævn over Tyrannerne . . . Tak, Brødre, for Eders Daad!« lød det enstemmigt fra dem.

Og de trykkede alle hjertelig hinandens Hænder.

Men i det svage Lys saa' alle, hvor de to Mænds Ansigter var blege.

Og Karen havde mærket, hvor hendes Mand skælvede, da hun klyngede sig til hans Bryst.

»Hør, lille Mo'r, har Du ikke noget, vi kan styrke os paa,« sagde han, saasnart de alle havde taget Plads om Bordet.

»Jo,« svarede hun. Man mærkede Kærligheden i dette ene Ord — og hvor helt hun var betaget af, hvad der var sket. »Jeg har haft Kaffen staaende færdig den sidste halve Time.«

Og hun skyndte sig ud efter den.

Der rørte sig baade Frygt og Glæde i hendes Bryst. Fuldt ud forstod hun, hvad der var sket.

At det kunde bringe Ulykke over dem allesammen, dersom Mistanken faldt paa dem.

Mange Aars Adskillelse og Tugthus ventede dem, hvis det skete.

Men trods det, var hun dog fuld af Haab og Tro i sin Sjæl. Et vidunderligt Haab og en underlig Tro, som hun ikke forstod i Ord, ikke i Form, men som dog fyldte hende med Mod og Offervillighed, fordi Haabet og Troen var hendes Mands. Paa ham haabede og troede hun. Det var vel ham, der var hendes Haab og hendes Tro.

Hvad han vovede, følte hun i sin Kærlighed, var hun ogsaa rede til at vove uden Betænkning — uden Tøven. Hvad han maatte komme til at lide, vilde hun ogsaa lide.

Det var Glæden i hendes Tro — Styrken i hendes Haab. Og hendes Frygt var kun den Uvishedsfølelse ikke at kunne følge den fulde Rækkevidde af, hvad der skete, hvis det gik galt for dem.

Hun satte Kaffen og en hel Flaske Brændevin ind paa Bordet og skænkede for dem alle.

Røde Jens var begyndt at fortælle, hvorledes de havde udført deres Plan.

Der var noget febrilsk og ukendt i hans Stemme, som hos den, der endnu er betaget eller behersket af en stor Begivenhed, der nylig er sket.

Kans Kone hørte det tydelig — og hun stjal sig til at betragte ham, mens hun skænkede i hans Glas.

De tog alle om Glassene.

Og en af Mændene rejste sig.

»Brødre! Først Tak for Eders Mod — I har givet vor Kres et stort Eksempel til Efterfølgelse

for Fremtiden! Og aldrig vil Eders Handling glemmes, saa længe der er Mænd til at kæmpe for vor Sag!«

De hævede alle Glasset over deres Hoveder — og drak ud.

Karen skænkede i paany.

»Dernæst, Brødre, Haanden paa Hjertet for vor Sag ... i alt er vi rede til at give Livet derfor!«

»Ja — ja!« lød det fra alle.

Og de løftede atter Glassene og drak dem ud.

Endnu i nogen Tid blev de siddende og hørte paa de to Mænds Beretning — til Flasken tømtes.

Og Røde Jens havde ikke drukket mindst af dem.

Saa begyndte de at gaa, én for én — til Røde Jens og hans Kone endelig var ene tilbage.

Jens blev en Stund siddende ved Bordet.

Han var bleven blussende rød i sit ellers blege Ansigt — og hans røde Haar laa pjusket om hans Pande.

Han støttede Hovedet mod sin Haand og hvilte Albuen paa Bordet.

Karen gik stille om ham og syslede i Stuen ... saa gik hun ind i Soveværelset, hvor en dobbelt Seng optog det meste af Pladsen. Hun slog Dynen op og tændte en lille Lampe.

Hele Tiden saa hun gennem Døren ind paa Jens, der blev siddende urokkelig i samme Stilling.

Da hun var færdig, stod hun lidt og saa paa ham med bedrøvede og ængstelige Øjne.

Saa gik hun stille derind — bøjede sig frem over hans Skulder og lagde sit Hoved mod hans brændende Kind. Hendes ene Haand strøg gennem

hans Haar og ned over hans Nakke, og den anden slyngede sig om hans Bryst og knugede ham ind til sig.

»Kom, Jens, Du er træt,« sagde hun. »Lad os gaa til Ro . . . i Morgen faar vi nok alt at vide.«

Han drejede sit Hoved og saa op i hendes straalende Øjne, og nu bøjede hun sig ned til ham og kyssede ham længe og inderligt.

Han skød sin Stol fra Bordet og tog hende paa sine Knæ.

»Nu er det første store Skridt gjort,« sagde han.

Og hun mærkede hans Hænders lidenskabelige Knugen om Livet.

»Nu har vi endelig indledt en virkelig Kamp mellem de undertrykte og Tyrannerne. Vil de nu, saa skal Hævnen følge Slag i Slag! Det næste Slag skal blive rettet mod Tyrannen selv, hvis han ikke falder til Føje og giver sine Trælle Menneskeret!«

Den lille, spinkle Kvinde sad lyttende med begge Arme om hans Hals, og urolig stirrede hun ind i hans flammende Blik, som draget deraf — lig Insektet, der drages af det dræbende Lys.

»Jeg gad egentlig se, hvor prægtig vort Værk tager sig ud nu. Jeg tør sværge paa, at hele Stordriften nu staar i lys Lue!«

Karen skælvede.

Han rejste sig og gik hen til Vinduet, hvorfra han saa ud i den mørke Nat.

»Nej, det maa være til den modsatte Side,« sagde han.

Og de gik begge ind i Soveværelset.

Han aabnede Vinduet og bøjede sig ud.

Langt bort over Byen bredte et skarpt, luende Ildskær sig.

Han trak Hovedet ind.

»Der . . . der henne flammer det!«

Og de heldede sig begge ud.

»Hvilket mægtigt Baal!« hviskede han.

»Ja!« svarede hun skælvende og næsten uhørligt.

Skæret faldt som en prægtig Solnedgang ned over Byen — dryssede med Guld og Purpur over de sorte Tage og funklede fra de mange Ruder.

Længe blev de staaende og stirrede ud — som naglet fast af det prægtige Skue — til Nattekulden fik deres Legemer til at skælve.

Saa bad hun ham atter lægge sig til Hvile. Og hun drog ham ind til sig og bad ham.

Og langsomt lukkede han endelig Vinduet — skælvende og kold fra Isse til Fod.

Med Forfærdelse saa' hun da, hvor dødningebleg hans Ansigt var . . . og selv følte han, hvor hans Lemmer vaklede udmattet efter den store Spænding.

Og han lod hende hjælpe sig Tøjet af — tavs og fraværende med Øjnene hvilende mod den sorte Rude.

Saa lagde han sig.

Hun hjalp ham og dækkede ham til.

Derefter slukkede hun inde i det andet Værelse og fulgte selv bag efter.

Ømt knugede hun sig ind til ham. Slyngede sine Arme om hans Liv og lagde sit Hoved til Hvile mod hans Skulder.

Og saaledes sov de begge ind.

XXVII.

Branden.

Thora slog Øjnene op. Hun havde drømt, at hun var paa Rejse med Brandt, og at de sad ved Siden af hinanden og betragtede en herlig Solnedgang. Der var mørkt i Værelset og Gardinet var trukket for Vinduet.

Hun maatte uvilkaarlig dreje Hovedet derhen imod.

Der laa et Skær derover, som kastede en Solnedgang virkelig sit Lys imod det.

Hun laa et Øjeblik og undrede sig, mens hendes Tanker klarede sig til fuld Bevidsthed om, hvad hun saa'.

Da var det, som hun saa' Flammer flakke som Skygger over Gardinet.

Hun satte sig over Ende og stirrede frem med vidtaabne Øjne.

Saa sprang hun ud af Sengen og løb til Vinduet . . .

Et Øjeblik stod hun stiv af Forbavselse og Skræk.

Ovre i Fabrikken saa' hun Ilden lyse gennem alle Ruder. Og hist og her væltede Røgen ud af sprængte Vinduer — og Flammerne trængte sig frem som graadige Tunger. Saa hørte hun den ene Rude efter den anden sprænges af Varmen og falde klirrende mod Gaardens Sten.

Hun rev Gardinet helt fra, saa hun stod fuldt belyst som af en morgenrød Sol.

Hun stod, som havde hun tabt Sans og Samling

af Fortvivlelse — eller ogsaa som naglet til Pletten af det uhyggelige Syn.

Saa kom Karen styrtende ind til hende, kun halv paaklædt og tumlende frem til hende i Angst og Forfjamskelse.

»Jøsses da, jøsses da . . . er De oppe, Frøken? . . . Fabrikken brænder!« udbrød hun, da hun fik Øje paa Thora i det stærke Lys.

»Fabrikken brænder!« gentog hun og løb helt hen til Thora. »Frøken da — faa noget Tøj paa!«

Ved Karens fuldstændige Forvirring kom Thora ligesom til sig selv igen.

»Ja, ja . . . Er Fa'r oppe?« spurgte hun.

»Ja — jeg hørte Herren paa Trappen, da jeg løb herhen.«

Der hørtes Stemmer i Gaarden. Thora lyttede . . . Jo, det var hendes Fa'r.

Saa klædte hun sig paa, mens Karen stadig skyndte paa, for at det kunde gaa hurtigere.

»Jeg blev vækket ved at høre Vinduesglasset knuses mod Stenbroen,« fortalte Karen.

Nogle vældige Flammer slog ud og oplyste hver Krog af Stuen.

»Jøsses da — mon Brandvæsnet ikke snart kommer.«

Thora gik atter til Vinduet.

Hun saa' Skæret fra Flammerne flænge i Nattens Mørke, som Sværd, der sønderhugger Filt. Hen over Gaardens Sten og over Bygningernes Mure dansede Skyggerne som Trolde eller kaade Kæmper, der tumlede sig i Leg.

Og op over Husene steg allerede Røgen i en

mægtig Søjle og Ilden lyste som et gyldent og purpurfarvet Slør, der var slynget derom.

Med en utrolig Hastighed bredte Ilden sig.

Hele Fabriksbygningen var i Løbet af faa Minutter omspændt af Ilden — lige fra Kælderen til Taget.

Thora saa' sin Fader og Portneren og et Par andre Mænd, hvoraf kun den ene var Politibetjent.

Der var en underlig Uro over dem.

Hendes Fader stod og flyttede sig fra Sted til Sted — som vilde han gøre et Angreb paa et eller andet.

De andre løb frem og tilbage — fra Porten til Gaarden.

De kunde jo intet udrette.

Saa saa' hun sin Fader ile tilbage.

Og straks efter hørte hun hans Trin paa Trappen — og han rev Døren op til hendes Værelse.

»Naa, Du er paaklædt, Thora,« sagde han.

»Ja,« svarede Thora og saa' undrende paa sin Fader.

Hun syntes han saa' saa underlig bleg og dirrende ud.

»Det er bedst, Du kalder Pigerne sammen her hos Dig. Saa véd vi, hvor vi har dem . . . Og forhold Jer blot rolige — om et Øjeblik maa Brandvæsnet være her.«

Og han ilte ud igen.

Karen løb for at hente Pigerne herop.

De var blege — og forfjamskede som Høns, der løber lige i Flammerne.

Saa kom Brandvæsnet.

Man hørte dets Varskohorn langt borte i Byen

— fra flere Kanter, og ligesom i Spring kom det nærmere, til man pludselig hørte Hestenes rasende Galop og de tunge Hjuls Larm over Gadens Sten.

Fra begge Sider kom de kørende.

Og i et Nu myldrede Gaarden med Folk.

Deres blanke Hjælme funklede i Skæret.

Der lød Kommandoraab og hastige Trin af tunge Støvler . . . og en Mængde fremmede, skæggede Ansigter, hvor baade var Styrke og Mod, lyste frem i Skæret.

I den brændende Fabriksbygning var det ikke mere muligt at komme. Den var fuldstændig prisgiven Ilden.

Hvad det gjaldt om, var at begrænse den — at redde Lagerbygningerne, om det var muligt.

Men Vinden bar lige paa, saa Flammerne slikkede over mod de truede Bygninger, og da Ilden fik Luft gennem Taget, faldt der en sand Guldregn over Gaarden og de øvrige Huse.

Og Heden steg, saa selve Gaardspladsen blev som en Ovn.

Længe varede det heller ikke, før Ruderne begyndte at sprænges i de tilstødende Bygninger og Ilden at fænge i de brændbare Stoffer.

Den ene Brandslange efter den anden rulledes ind gennem Porten, og Stiger rejstes — — Brandvæsenet var i fuld Kamp mod Ilden.

Men alle Bestræbelser syntes længe frugtesløse. Ilden ligesom aad sig frem gennem Lagerbygningerne paa begge Sider Gaarden, og Heden truede med at blive saa stærk, at det blev uudholdeligt at forblive i Gaarden.

Thora og Pigerne kunde mærke Varmen inde, hvor de stod, saa stærk var den.

Da kom Hal og en Brandofficer ind til dem.

»Ja, Thora, I maa forlade Huset,« sagde Hal. »Tag Eders Værdigenstande og hvad I kan bære med.«

»Hvad . . . er der da ogsaa Fare for, at Huset her skal komme i Brand?« spurgte hun, og hendes Stemme skælvede i Graad.

»Endnu er det ikke afgjort, Frøken,« svarede Brandofficeren, »men vi maa have Slanger ført herop for herfra at bekæmpe Ilden.«

»Jeg har ringet et Hotel op og bestilt Værelser til Dig — saa kan vi jo i Morgen, hvis det skal blive nødvendigt, tales ved om at flytte ud paa Villaen . . . eller Du kan rejse udenlands . . . Men skynd Jer nu.«

Hal og Officeren gik.

Og endnu før Thora og Pigerne havde faaet de faa Genstande samlet sammen, kom Brandsvendene og rullede Slanger op ad Trapperne og ind i Værelserne.

Alt blev skubbet til Side og Vinduerne smækket op, hvor Straalerne skulde sendes ud fra.

Og endnu før Thora forlod sit Værelse flød Gulvet og Trapperne i Vand, og det kostbare Hus truedes af Ødelæggelse.

Thora sagde til Pigerne, at de godt kunde gaa. Kun Karen blev hos hende.

Da de gik ned ad Trapperne stod Døren paa Klem til hendes Faders Kontor.

Hun stansede et Øjeblik — saa bankede hun paa.

Hun hørte sin Faders Stemme og skød Døren op.

Han sad ved sit Skrivebord med et Jernskrin ved Siden af sig og lagde Værdipapirer ned i det.

»Saa gaar vi, Fa'r,« sagde Thora.

Hun mærkede selv, hvor blød og skælvende hendes Stemme var, som grebes hun af en pludselig Medlidenhed med den gamle Mand. Hun ligesom bemærkede nu, mere end nogen Sinde før, hvor gammel han egentlig saa ud, som han sad der foran hende, bleg og med skælvende Hænder.

»Ja, ja, skynd Dig bare, Barn,« svarede han.

Men saa rejste han sig pludselig, som faldt en Tanke ham tilfældig ind.

»Nej, vent lige et Øjeblik, Thora . . . Kom, her skal Du se.«

Og han trak et Papir frem af sin Lomme.

»Læs dette,« sagde han, og hun mærkede tydelig Vreden og Haanen i hans Ord.

Hun tog Papiret — og mærkede, hvor ogsaa hendes egne Hænder . . . . ja, hvor det gøs koldt gennem hele hendes Krop, da hun læste:

Hr. Chr. Hal!

De har ved Deres egennyttige og hensynsløse Tyranni mod deres Medmennesker nedkaldt Hævnens Straf over deres Ejendele, som kun er en hjærteløs Mands Ran fra prisgivne Mennesker, og over Deres Person, saafremt De ikke bøjer Dem for Deres Arbejderes retfærdige Krav og giver dem menneskelige Kaar at leve under! Dette er en Trussel fra Mænd, der er rede til at sætte deres Liv i Vove for Menneskehedens Frigørelse!

† † †

Thora rakte Brevet tilbage — stumt, hun kunde ikke finde Ord.

Det stemmede for hendes Bryst. Hun var lige ved at gribe for sig for ikke at falde, saa voldsomt virkede disse fanatiske Ord.

»Der ser Du et nyt Resultat af disse forskruede Menneskers Mission,« sagde han og viste ud mod den mægtige Brand.

Thora kunde intet svare.

Og Hal tav, da han saa, hvor segnefærdig hun saa ud.

»Det er tre Dage siden, jeg fik dette Brev,« sagde han saa, og det var klart, at han søgte at dæmpe sin Ophidselse. »Men selvfølgelig kunde jeg ikke tro andet, end det var ganske almindelige Narrestreger . . . højst et Krigspus for at skræmme mig og gøre mig mere medgørlig.«

Thora gjorde kun en Bevægelse med Haanden, som for at bede ham tie, saa gik hun til Døren, hvor Karen ventede hende.

Hal saa' undrende efter hende.

»Tror Du, Du kan gaa ene?« spurgte han saa.

»Ja . . . ja . . .«

Og han saa' hende skynde sig bort, støttet ved Karens Arm.

De kom ud af Porten, der laa fuld af Brandslanger, saa der næsten ikke var til at træde — og ud paa Gaden, hvor et Par Dampsprøjter holdt.

Til begge Sider stod Folk tætpakket, holdt tilbage af Politi.

Et Par Betjente aabnede Vej for dem gennem Menneskemassen.

Alle saa' efter dem. De bar begge en lille Pakke

under deres Arm. Og Thoras blege Ansigt og forfærdede Øjne fangede alles Deltagelse.

Da de var naaet ud paa fri Gade spurgte Karen:

»De er da vel ikke syg, Frøken?« Hun havde mærket, hvor hun skælvede og hvor vaklende hendes Gang var.

»Nej, Karen, slet ikke,« svarede Thora.

Tavse gik de saa Vejen videre til Hotellet.

Der var gjort Værelser i Stand til at tage imod dem.

Og Karen vilde have Thora i Seng. — Men Thora vilde ikke og bad om at blive ene.

Hun satte sig træt i en Stol og hendes Nakke sank bag over . . . men hendes Øjne saa' store og ulykkelige ud for sig.

Ude over Byen begyndte Dagningen at bryde frem kold og graa. Der var som Usseldom i den gryende Dag . . . som et forhungret Fattiglem, der rejser sig fra sit dugklamme Leje under den aabne Himmel og kender Gryets isnende Kulde gennem sin forkomne Krop.

Thoras Hænder foldede sig. Der laa som en fortvivlet Jamren i Fingrenes Knugen. Helt op i Armen spændtes Musklerne derved. Saa sitrede hendes Læber og der trængte en Graad frem — dybt, dybt inde fra hendes Bryst.

Hun saa' Trusselbrevet for sig.

Dets Ord lød bestandig for hende. Og al hendes skælvende Gru derover vældede frem.

Det maatte være Fortvivlelsens Daad!

Intet andet end den dybeste Fortvivlelse magter at bringe Mennesker saa langt bort fra Alfarvej.

Det var Fortvivlelsens vanvittige Daad!

Det var som et underkuet Dyrs sidste, rasende Kamp for sin Frihed.

Det var Skabningens dybeste Instinkt, der her havde rejst sig.

Selvopholdelseskampens Drift.

Det var anden Gang hun saa' Proletariatets fortvivlede Kamp som et Medusahoved for sig. Den Dag under Strejken, da hun blev ramt af Stenen — og nu, da de havde brændt hendes Faders Fabrik af . . . og truet ham selv paa Livet.

Det var, som kendte hun et vildt Dyr inde i disse fattige, underkuede Mennesker — og som maaske en Gang vilde bryde frem og tage en frygtelig Hævn!

Nej, nej, det maatte ikke ske!

Et vidste hun, at naar Menneskene drives saa vidt, som nu i denne Nat, da maatte den dybeste Elendighed være over dem. Da maatte alt Haab være bristet, alle Veje stængede . . . Troen paa deres egen Fremtid og Lykke druknet i Fattigdommens sorteste Fortvivlelse og Nød.

Da var der kun et at gøre: Tage Korset og bringe Frelse.

Haabet maatte tændes paany! Vejene aabnes! Troen paa Fremtiden og Menneskets Lykke ved Livet vækkes paany.

Det maatte ske, hvis ikke Menneskedyret i sin Fortvivlelse skulde ødelægge alt — baade sig selv og alle andre.

Hun følte ikke en Gnist af Medlidenhed for sin Fader. Han var som en blodig Rovtand i Samfundets graadige Gab.

Og der blev endnu koldere i hendes Hjerte — om det Sted, hvor Fadertanken havde sin Rod. — Og det var hende, som fik hun en vaagen Drøm.

Hun satte sig i sin Faders Sted . . . Hun saa' hans Rigdomme i Stabler om sig. Klingende Guld, som en Flod for sine Fødder.

Og hun saa' Fabrikken nyrejst — luftigere og herligere, og med Rum for Solens Lys over de prægtige Maskiner, som kun havde den eneste Mission at frigøre Menneskene fra deres trælbundne Slid og give dem Ro og Stunder nok til at leve Livet, saa det blev Soldage i Stedet for graa, graa endeløse Trælledage, hvor hver Tanke dødes og hver Glans sløves, før de naar frem.

Hun kaldte sine Arbejdere sammen om sig og sagde til dem: Her staar Fabrikken og venter. Den er som en Saamark, der skal røgtes for at give Korn.

Lad os nu alle gaa til Arbejdet og hver skøtte sit — og lad os tage Arbejdet som en Velsignelse, som det, det er — og i Fællesskab nyde dets Frugter!

Lad os dele vor Tid mellem vort Arbejde og vor Person. Lad os bruge Udbyttet til at bygge vore Hjem op — frede om vore Børn og udrydde Fattigdommen af Jorden — og gøre os selv friere, ædlere og stærkere end Menneskene endnu nogensinde har været . . . men som det dog altid har været dets højeste Stræb!

Ja, hvorfor gjorde hendes Fader ikke saaledes, som hun her havde tænkt?

Hvad var det dog for en Tilfredsstillelses-Evne at skabe Livet i Jammer om sig — Dræbe sine

Medmenneskers Lykke og Glæde ved Livet . . . for selv at skabe sig Magt . . . over Mennesker . . . som var de kun forkrøblede Vækster!

Hun fattede det ikke — og sin Fader mindre end nogensinde. Og hun blev ulykkelig over sin egen magtesløse Stilling mellem disse to Parter.

Hun kunde ikke længere paa denne Maade. Hun maatte gøre noget. Hendes egen Tilfredsstillelse krævede det.

Men hvad? . . . Hvad skulde hun gøre? Hun skjulte sit Hoved i sine Hænder og græd . . .

Hun kunde ikke længere holde det ud paa denne Maade — hun maatte skride til Handling.

For hvad der var sket i denne Nat var jo rædselsfuldt . . . Videre Udvikling deraf maatte kunne afværges . . .

Karen aabnede forsigtigt Døren og kiggede ind — og fandt hende siddende saaledes — en Time efter, hun var gaaet.

Hun vovede sig ind og hørte nu, at Thora græd.

Hun blev bekymret og gik helt frem.

Thora sad som hun intet mærkede.

»Men sidder De her endnu, Frøken? De bliver sandelig syg igen. Nu skal De være fornuftig og lade mig hjælpe Dem til Sengs. De maa ikke sidde saadan og græmme Dem og spekulere. Det nytter saamæn ikke — alt det. Vorherre lader det altsammen nok blive som det skal.

Og Thora lod sig klæde af og lægge til Sengs, mens Karen gik og puslede om hende og søgte at trøste hende saa godt hun formaaede.

— — —

En lang Tid saa' det ud, som Branden skulde omspænde alle Bygninger og lægge hele Fabrikken i Aske. Brandvæsnet koncentrerede hele sin Styrke paa at bevare saa meget som muligt af Lagerbygningerne.

Men det brændbare Lager syntes hungrig efter at lade sig fortære af de graadige Flammer, der sprang som forvovne Akrobater fra Vindue til Vindue, fra Gavl til Gavl. Ja en Stund saa' det ogsaa ud som selve Forbygningen skulde blive Offer for deres farlige Leg.

Saa store Flammer slog ud fra de brændende Bygninger, at de plaffede mod Muren med en Lyd som fra en stærk, ustadig Vind.

Og Ruderne begyndte at sprænges af Heden.

En stor Styrke var allerede begyndt at bære de kostbare Møbler ud — og Brandvæsnet at samle ny Kræfter om de tilstødende Naboejendomme, da Ilden ligesom havde udfoldet sin sidste Kraft. Flammerne sank tilbage som trætte Arme.

Gulvene var styrtede ned og snart stod de sorte og sprængte Mure som en Skal om det mægtige Baal.

Nu havde Brandvæsnet Magten!

Møblerne blev baarne tilbage igen — og fra alle Sider dængedes Vand paa de flammende Tomter, saa en vældig Røg steg op derfra.

Men hvad der ikke var brændt af Lagerbygningerne var ødelagt — og den store Fabrik saaledes fuldstændig tilintetgjort.

Inde paa Hals Privatkontor afholdtes der et foreløbigt Brandforhør.

Hal sad paa sin sædvanlige Plads ved Skrive-

bordet — og de øvrige, en Politifuldmægtig, en Brandofficer og underordnede af begge Slags. Ogsaa Tage Hal, Driftsbestyreren og Portneren.

Portneren var den første, der havde bemærket Ilden.

Fra sin Seng havde han set Skæret gennem Vinduet — og han havde da vækket sin Kone.

Da havde Ilden allerede bredt sig over det meste af Stueetagen og Trapperne til første Sal.

Han havde straks vækket Fabrikant Hal og denne igen Brandvæsnet.

Da Hal kom ned i Gaarden var baade Stuen og første Sal saa godt som omspændt af Flammerne. Og Ilden var allerede begyndt at vise sig paa anden Sal.

Hal og Portneren havde trængt sig saa langt ind i Bygningen, som de kunde, og de havde begge mærket en stærk Oliedamp og Olielugt — og set nogle store Totter Uld, som var rullet ned ad Trappen — uden at være naaet af Ilden.

Det saa' ud, som der havde været strøet Uld og Bomuld over hele Trappen. Det maatte ogsaa være Grunden til, at Ilden saa hurtig omspændte hele Bygningen.

Driftsbestyreren og Tage var kommen senere til.

Tage fra et af sine natlige Selskaber ude i Byen.

»Saa mener De altsaa, at Ilden er paasat?« spurgte Politiassistenten.

»Ja,« svarede Portneren, »lige saa sikkert som to og to er fire.«

»Ja,« svarede Hal. »Og jeg har et Bevis i

Hænde, som tyder paa det samme — og som maaske ogsaa kan give Sporet til Forbrydernes Paagribelse.«

Han rakte Politimanden det hemmelighedsfulde Brev.

»Ser man det,« sagde denne i dybeste Alvor. »Det var mærkeligt . . . Det lader skam til at blive en Sag af største Interesse og Vigtighed. Denne Skrivelse, Hr. Fabrikant, lægger Politiet Beslag paa — og jeg paalægger Dem desangaaende fuldstændig Tavshed.«

Derefter udspurgtes Brandofficererne, som ogsaa bekræftede den Mening, at Ilden maatte være paasat.

Saa hævede Politifuldmægtigen Forhøret og blev ene tilbage hos Hal.

»Hvor længe er det siden, De har modtaget dette Brev?«

»Tre Dage.«

»Og De har ingen Sikkerhedsforanstaltninger gjort?«

»Nej, ikke det ringeste. Jeg antog det hele for en tom Trussel fra Arbejdernes Side — for at skræmme mig og gøre mig mere villig til at indlade mig paa ny Forhandlinger med dem.«

»Men hvad er nu Deres Mening om denne Skrivelse?«

»Ja, jeg har gjort mig forskellige Meninger.«

»Har De nogen bestemt Mistanke?«

»Nej, ikke paa nogen bestemt Person — selv om jeg maaske kunde nævne Navne, jeg kunde mistænke derfor.«

»Maa jeg høre?«

»De véd maaske, at jeg lige har udstaaet en langvarig Kamp med mine Arbejdere?«

»Ja, jeg husker det. Og Arbejderne maatte give sig.«

»Ja . . . men da jeg skulde til at have dem i Arbejde igen, var der selvfølgelig nogle Urostiftere blandt dem, som jeg ikke vilde have — og dem viste jeg bort. Blandt dem tror jeg, vi maa finde Ophavsmændene til denne Forbrydelse.«

»Meget muligt,« svarede Politifuldmægtigen og gned sig interesseret i Hænderne. »Og Deres nærmere Grunde til at tro det?«

»Der var særlig nogle fanatiske og yderliggaaende Personer mellem dem, hvis Had og Fanatisme sikkert kunde faa dem til at begaa en saadan Handling.«

»Har De Navnene paa de Personer, som De har vist bort?«

»Ja, og det fuldstændig . . . Her har De dem.« Hal tog en Liste frem af en Skuffe.

»Og der har De særlig mistænkelige Personer.« Han viste paa en halv Snes Navne, som han havde understreget.

»De véd vel ikke om der eksisterer nogen Forening eller saadan noget mellem dem nu?«

»Det véd jeg skam ikke. De fleste af dem staar vel i den gamle Forening — men om de har dannet nogen ny, kender jeg ikke.«

Politifuldmægtigen gemte Listen og opfordrede atter Hal til fuldstændig Tavshed i denne Sag, hvorpaa han forlod Kontoret.

Da Hal var ene, sank han ligesom sammen af Træthed — og da Tage lidt efter kom ind, bad han ham om at faa Lov at være ene.

Paa en stor, gammeldags Sofa, der fyldte det meste af den ene Væg i Kontoret, søgte han at faa nogen Hvile.

XXVIII.

Osvald og Jonna taler med Madam Sundborg. Elskoven tændes.

Osvald og Jonna mødte paa Hospitalet for at komme ind og tale med deres Moder.

De var begge to straalende glade og fulde af Forventning om den ny Tid, som Thora havde lovet dem.

De havde pyntet sig med det bedste, de havde. Trods det kun var fattige Dele, tog de sig pæne ud.

Over Jonna var der en ung, smuk Kaadhed — baade i hendes Øjne og over hele hendes Væsen. Som hun havde svøbt sit Haar og fikset sig med det lidet hun havde, var hun mere end nydelig.

Og de gik med hinanden som to unge, rigtig forelskede Mennesker — og saa glade, som de ikke havde været længe.

Sygeplejersken saa' paa dem og maatte smile endnu venligere end hun plejede. Hun førte dem ind i Sygeværelset, mens hun holdt sig beskeden tilbage i Døren.

Madam Sundborg laa afmagret, blodløs og uden Spor af Livskraft.

Hun vidste, de kom, men kunde knap løfte sine Hænder mod dem.

Hendes Øjne var store og straalende og havde saadan en underlig Glans af Lykke over at se dem, saa baade Jonna og Osvald følte det som et Stik i deres Hjerter over dette Syn.

De stod tavse ved hendes Seng — hver med en af hendes Hænder knuget mellem sine.

Jonna kunde ikke holde Graaden tilbage . . . og Taare efter Taare trillede ned ad Osvalds Kinder.

De var jo saa lykkelige begge to . . . og det var dem en Stund, som følte de dybest inde en grufuld Tvivl, om de nogen Sinde mere skulde faa deres Moder hjem og dele alt det ny med hende, der var dem lovet.

»Hvordan har I haft det, mine kære Børn?« spurgte hun saa.

Hendes Stemme var meget svag og saa lav som en Hvisken — de kunde næsten ikke kende den igen.

»Jo, Mo'r, vi har saamæn haft det meget godt — langt bedre end Du vist har troet,« svarede Osvald.

Jonna blot nikkede — og hun satte sig ned paa Sengekanten og bøjede sig ned og kyssede den syges Pande og Kinder.

»Har Du faaet Arbejde, Osvald?«

»Ikke fast, Mo'r . . . Men jeg har dog tjent lidt . . . Og saa har Brandt jo hjulpet os, saa godt han har kunnet.«

»Gud ske Lov, Børn, det har naget mig mest, at I muligvis manglede det nødvendige.«

»Nej, slet ikke, Mo'r . . . og Du kan ikke

tænke Dig, hvor Jonna er fornuftig . . . og hvor hun har været flittig . . . og dygtig . . . Om Dagen passet sit Arbejde og om Aftenen Huset.«

»Kære Barn! Tak skal Du have!« Langsomt og mat løftede hun sin Haand og lod den stryge ned over Jonnas Haar.

»Nu gaar det fremad med mig,« vedblev hun, »saa med Guds Hjælp kommer jeg jo nok hjem til Jer igen . . . Ikke Søster?« spurgte hun henvendt til Sygeplejersken, der var kommen nærmere, som for at vaage over, at den syge ikke anstrængte sig.

»Jo, det gør De nok,« svarede hun og smilte til dem alle tre.

»Ja, Mo'r, Du maa komme hjem til os, for det vil i Fremtiden blive helt anderledes for os alle sammen.«

»Ja, Frøken Hal vil hjælpe os,« tilføjede Jonna.

»Forleden Aften, Jonna vilde gaa fra Fabrikken blev hun hentet op af Karen — Pigen, som Du nok kan huske.«

»Jo, jo,« svarede Madam Sundborg og nikkede. Smilet om hendes Ansigt bredte sig stort og forventningsfuldt.

»Og jeg skulde hilse baade fra Frøken Hal og Karen,« sagde Jonna.

»Tak, Barn! . . . Ja, Hjælpen venter altid de gode . . . stol paa det, Børn.«

Og Osvald begyndte at fortælle om alt, hvad Thora havde lovet . . . om Jonnas Hensigter. Han havde nu selv forliget sig mere med dem. Naar det skete paa den Maade som nu, var der vist ingen Fare.

Madam Sundborg blot lyttede og smilte.

»Og hun vil ogsaa hjælpe mig, Mo'r, at faa mine Evner uddannede. Tænk Dig, Mo'r, at det nogen Sinde skulde blive muligt . . . Ja, hvor skal jeg arbejde, stræbe, naar jeg først faar begyndt . . . Og Du kan tro, jeg véd, hvad jeg vil . . . Naar vi nu blot faar Dig hjem til os . . . for først nu venter det gode Dig, stakkels Mo'r . . . Du, som har lidt og stridt for min Skyld . . . Nu maa Du blive rask igen, at jeg endelig kan faa begyndt at afbetale noget af den store Gæld, som jeg er i til Dig.«

Madam Sundborg laa underlig stille med et lykkeligt Smil om sin trætte Mund — som drømte hun de dejligste Drømme.

Ingen Øjne kunde læse, hvad hun i dette Øjeblik følte i sin dybe, varme Modersjæl.

Altid havde hun set sin Stolthed i sin Søns store Tanker og stærke Mod. Hun havde altid troet paa hans Evner og paa, at han en Gang maatte blive noget stort.

Nu fløj hendes Tanker maaske ud i Fremtidens lyseblaa og endeløse Rum. Maaske fulgte hun hans egne Tanker — læste dem ud af hans Sjæl, saa nær, som de var hinanden.

Og hun følte, at hun maatte leve . . . leve netop nu, saa hun kunde vedblive at staa ved hans Side under Kampen — fremad for hans store Maal . . .

Der kom Vand i hendes Øjne, og det randt som store, klare Taarer ud over Øjenkrogene, ned ad Tindingerne og ind i det tynde, graanende Haar, der laa som en mat Sølvkrans om det blege Hoved.

Saa sagde hun stille og fjernt — med en underlig træt og klangløs Stemme:

»Det bliver en stor Menneskeskare, som venter

paa Dig, Osvald ... større end Du endnu har tænkt Dig ... og store bliver dens Krav, naar først man begynder at yde ... Og hver Dag af dit Liv vil blive viet til Kampens Liv! Men, kære Barn, jeg tror, Du evner det ... Jeg syntes altid — lige fra Du var lille og sad paa mine Arme — at kunne læse noget stort i dine Øjne ... Tro paa det, min Dreng, at hvorledes det end gaar eller ikke gaar ... modige Øjne er som Himlen over en modig Sjæl ... og en modig Sjæl vil altid prøve sine Vaaben mod Verden ... og i Verden sejrer den stærkeste og den med den stærkeste Tro ...

Det var saa underlig stille om dem. De mærkede alle tydelig, da hun tav — og følte, at der havde været en gribende Højtidelighed over hendes Stemme og Ord.

Saa traadte Sygeplejersken helt hen til Sengen.

»Nu maa de vist helst skilles for i Dag,« sagde hun. »De maa slet ikke anstrænge Dem, véd De nok, Madam Sundborg.«

Og til Osvald og Jonna sagde hun:

»Nu maa De gerne komme her hver Dag og tale med Deres Moder.«

Begge kyssede de Moderen paa Panden — og hun strøg dem over Haaret. De havde alle tre Taarer i Øjnene, da de skiltes.

I Døren vendte de sig om — og det var, som deres Kærlighed til hinanden gik som Varmebølger gennem deres Sjæl.

Sygeplejersken fulgte dem helt ud til Døren.

»Tror De, Mo'r kommer sig?« spurgte Osvald.

»Ja, vi maa haabe det ... Som hun har det nu, gaar det fremad, men der kan jo meget let ske

Tilbagefald . . . Men Deres Moder er jo baade stærk og forsigtig, saa det gaar jo nok . . . Kom De nu blot herud hver Dag og tal med hende.«

Osvald takkede — og de gik bort. De tog hinandens Arm.

Der var en trykkende Uro over dem begge, men eftersom de gik, søgte de gensidig at skyde Troen paa hendes Helbredelse frem. Det vilde dog være for haardt, om hun skulde dø nu, da alt syntes at vilde vende sig til det bedste for dem.

De gik gennem Parken. En bleg Vaarsol skinnede gennem de mørke Træer. Foraaret havde det Aar ondt ved at bryde igennem. Grødede og tunge kom og gik Dagene.

De drev længe om med hinanden — først da Mørkningen faldt paa begav de sig paa Vejen hjem.

Der laa Brev fra Thora Hal, som meddelte Jonna om Branden, og at hun gerne vilde tale med hende, men at hun maatte søge hende paa Hotellet, hvor hun blev boende nogle faa Dage, til Villaen blev gjort i Stand.

De blev begge meget forbavsede over denne Meddelelse.

Osvald gik hen og købte et Par Blade i en Kiosk, og af disse læste de Begivenhederne højt for hinanden.

Der stod ogsaa, at det maatte antages, at Ilden var paasat.

Osvald blev saa underlig trykkende til Mode. Det var saa underligt at tænke sig, at nogen kunde begaa en saadan Forbrydelse — at lægge en saa betydelig Drift, som denne, øde.

Hans Tanker faldt et Øjeblik paa Røde Jens.

Nej, det var umuligt, sligt kunde den Mand ikke begaa — og dog . . . Hans Tanker vedblev Gang efter Gang at vende tilbage til disse underlige Mænd og Kvinder, som han havde tilbragt de Par Timer sammen med.

Jonna tog Begivenhederne fra en helt anden Side . . .

Det var hende ligefrem en Befrielse at tænke, at dette hæslige Fængsel af en Fabrik endelig ikke eksisterede mere . . .

»Jeg havde saamæn ogsaa godt kunnet stikke Ild paa den,« bemærkede hun, »saa meget hadede jeg den . . . Men godt, den er brændt, saa er de stakkels Kvinder da fri for at komme der mere.«

»Du taler, som Du har Forstand til, din lille Gaas,« sagde Osvald smilende. »Du glemmer vist, at disse Kvinder er fattige Mennesker, der skal leve og derfor tvinges til at arbejde.«

»Ja, det kan godt være; men det skulde aldrig tillades at lukke unge Kvinder — og heller ikke gamle — ind i saadanne Straffeanstalter . . . De kunde lige saa godt kastes i Tugthuset . . . og de vilde ikke lide mere derved. Skulde jeg være bleven ved at arbejde der, forsikrer jeg Dig for, jeg vilde hellere dø.«

Osvald smilte kun. Han tog hende paa sine Knæ og de sad i Mørkningen og kælte for hinanden — og passiarede om alt muligt — om Jonnas Uddannelse — om Madam Sundborgs Helbredelse — om Branden — og om hvad Osvald vilde.

»Jeg har meget stor Lyst til at rejse ud til de store Fabrikslande med deres vældige Byer . . . til Belgien, til London og de engelske Kulminer . . .

og derfra over til Amerika for at lære den ny Verdens Storheder at kende.«

»Ja — men hvad saa jeg, Osvald? Nej, Du maa slet ikke rejse.«

»Du skulde i den Tid passe din Uddannelse, saa Du kunde være færdig dermed, til jeg kom hjem . . . og jeg selv skulde ogsaa være saa vidt, at jeg, beriget paa Kundskaber og Erfaringer, for Alvor kunde tage fat paa mit Maal.«

— — —

Saaledes gik Aftenen hyggelig og lykkelig til Ende for de to . . . Jonna var kaad og kælen — en fuldvoksen Elskerinde . . . Og hendes Skønhed og Ynde faldt som en Fortryllelse over hans Sanser.

Han kendte i sig, hvor han længtes mod hende — og hans Kind blev hed som i Feber.

»Skal vi nu ikke gaa til Sengs?« sagde han, idet han svagt forsøgte at skyde hende bort fra sig, som blev han selv bange for den voldsomme Attraa, der rørte sig i ham.

»Jo—o,« svarede hun og saa' straalende varm mod ham . . . og langsomt gik hun ind i Værelset, hvor hun plejede at sove.

Men Døren lod hun staa aaben bag sig — og næsten uden selv at vide det, fulgte Osvald efter hende.

Han havde en Fornemmelse, som maatte han endnu en Gang trykke hende ind til sig og kysse hendes dejlige Mund, der denne Aften havde syntes ham vidunderligere end før.

Han kom bag paa hende og lagde Armene om hendes Liv, og hun bøjede sin Nakke tilbage mod

hans Skulder, mens han kyssede hende ømt og længe.

Saa vendte hun sig om og slyngede Armene om hans Hals . . . og han hørte, hun græd.

»Jeg er saa lykkelig, saa lykkelig, Du,« sagde hun med graadkvalt Stemme. »I er saa gode alle sammen . . . og jeg elsker Dig saa højt.«

»Saa, saa, hvad er der nu? . . . Du er da ogsaa selv god, elskede Jonna.«

Hans Stemme kom til at skælve og hans Øjne løb vaade, da han drog hende ind til sig. De satte sig paa Sengekanten, og hun gemte sit Hoved mod hans Bryst — og han gengældte hendes Kys.

Med Armene om hans Hals lagde hun sit Hoved til Hvile mod hans Skulder — mens han sænkede sin Kind mod hendes Haar.

Gennem Døren skinnede Lyset fra Lampen, som stod paa Bordet i det andet Værelse, saa der kun var halvmørkt, hvor de sad.

Hun havde kastet det ene Ben over det andet, saa hun uforbeholdent hvilede med hele sin Vægt mod ham.

Og han havde begge sine Arme om hendes Liv . . . Saa blev de pludselig begge tavse. Hans Hænder laa flade og let om hendes Hofter.

Siden hin Aften, hun var kommen dansende ind til ham, havde hans Sanser været attraaende og hans Øjne aabne for den forførende Kvindelighed, der udgik fra hendes Legeme.

Han havde bemærket den smidige Bygning — den besnærende Vuggen, der laa i hendes Gang og over enhver af hendes Bevægelser. Med Sjæl og Legeme havde han følt, at hun tilhørte ham.

Han havde hørt det i hendes Stemme, følt det banke gennem hende, naar hun ved Morgen og Aften lagde sine nøgne Arme om hans Hals. Men han ønskede jo først at gifte sig med hende, før han tog, hvad han følte, alt tilhørte ham — og denne Sikkerhedsfølelse havde maaske givet ham Kraft til at modstaa . . .

Men nu var denne Tanke jo kuldkastet — det vilde vare Aar, inden han naaede saa vidt, at han kunde gøre hende til sin Hustru.

Som de sad der, brød det ind over ham. To Aar vilde Forholdene, maaske en Rejse, fjerne dem fra hinanden — og som et uransageligt Mørke følte han dette Tidsrum lukke for sine Tanker. Det var, som svandt deres Kærlighed bort der bag i noget uendelig stort — ubestemmeligt.

Det sikre, han før havde følt, svandt bort bag Mørket . . . Hvad der vilde følge efter, laa saa ubestemmeligt fjern.

Hans Mund søgte hendes Kind og kyssede den gentagende og længe — til hun løftede sine Læber mod hans.

»Elskede Jonna,« hviskede han med en Stemme, der skælvede af brudt Kraft.

»Ja,« aandede hun, som i et Gisp over hans Ansigt og rejste sig op mellem hans Knæ — med Brystet tyngende mod hans — og ved Kys tvingende hans Nakke tilbage, mens hun holdt Hovedet fast i sine Hænder.

Hans Hænder tog fastere om hende og han spurgte:

»Elskede Jonna, er Du min?«

Hun svarede ikke — kun mærkede han en

kort, slappende Trækning gennem hende, og hørte hvor hendes Bryst arbejdede — blodfyldt og bankende.

Han vilde atter drage hende ned til sig, men pludselig slap hun sit Tag og skød ham ud fra sig.

»Jonna, Du er min . . . vil være det nu — nu,« gentog han og fulgte efter hende, der ligesom nervøs og frygtsom veg tilbage for ham.

»Min, før alt det ny sker — før jeg rejser . . . Du vil tilhøre mig som Pant paa, at Du altid vil være min, lige meget hvad der sker . . . give mig det som et uusletteligt Bevis paa, hvor helt Du tilhører mig . . . Ikke, elskede Jonna? Det vil blive nye, stærke Baand mellem os, der vil hjælpe os til at trodse alt, mens vi kæmper for vort Maal . . . eller maaske er adskilte. Hvis ikke alt det, som nu venter os, var kommen, tror jeg ikke, jeg vilde have krævet det af Dig nu . . . Da vilde jeg have følt mig tryg nok og ventet til Tiden kom, da vi kunde gifte os — men nu er det jo altsammen bleven anderledes.«

Et Par Aandedrag endnu stred hun sin Jomfrustrid og hendes Hoved sank tungt og modstandsløs til hans Bryst, og han hørte hun græd — stille — indvilligende — angst.

»Er Du min?«

»Ja, ja, Osvald,« svarede hun gispende.

I nogle Sekunder holdt han hende fast trykket mod sig — uden nogen af dem talte.

XXIX.

Arrestationerne.

Osvald var lige vaagnet.

Han rejste sig forsigtig op paa den ene Albue og betragtede Jonna, som hun laa der med Hovedet hvilende paa sin ene Arm og med det store, prægtige Haar i en mægtig Flod om sit Ansigt og ud over Panden og om hendes nøgne Arme.

Han saa', hvor hendes Bryst løftede sig og sank under rolige, sunde Aandedrag — og mærkede, hvor blændende frisk Huden lyste frem over Chemissen i det blege Morgenlys.

Hans Øjne fik Ungdommens fulde lykkelige Glans, og han følte gennem hver Fiber af sit Legeme, hvor inderlig han elskede og hvor stolt han var over, at denne Kvinde var hans.

Han forholdt sig ganske rolig — nænnede ikke at vække hende, saa smukt laa hun og sov.

Og han blev siddende ganske rolig og saa' paa hende — med Smil for enhver Bevægelse, hun gjorde.

Da reves han pludsetig ud af sin Glæde ved at der blev ringet paa Dørklokken.

Det gik ogsaa som et Stød gennem Jonna, saa hun slog Øjnene op.

Straks bøjede han sig ned og kyssede hende — og hun slyngede begge sine Arme om hans Nakke og skjulte Ansigtet mod hans Bryst.

En let Rødme farvede hendes Kinder — som Osvald blev hun hedere af Glæde.

»Aa, min egen elskede Jonna!« udbrød han. »Hvor jeg elsker Dig!«

Og han løftede hendes Ansigt op og kyssede hende Gang paa Gang.

»Og hvor jeg elsker Dig, Osvald,« svarede hun og saa' ham straalende og stærk ind i hans mørke Øjne.

Da blev der ringet igen, lidt stærkere end før.

De saa' begge paa hinanden.

»Hvem mon det kan være?« spurgte Jonna urolig. »Nej, lad være med at lukke op,« indvendte hun, da Osvald gjorde Tegn til at springe ud af Sengen. »Vi vil ikke have nogen ind.«

Men hans Tanker var falden paa hans Moder.

Det er maaske Bud fra Hospitalet?

»Nej, her plejer jo ikke at blive ringet paa denne Tid. Jeg vil alligevel se efter,« sagde han.

Og han trak i en Fart Strømper og Benklæder paa.

»Du maa ikke lade nogen komme her ind,« bad hun.

»Put Du Dig under Dynen, lille Sludrehoved, hvem skulde jeg lukke herind,« sagde han spøgende.

Men indvendig følte han sig urolig. Var det Bud fra Hospitalet, maatte det jo være galt med hans Moder.

Og han skyndte sig ud.

Da han lukkede Døren op, stod der to høje, civile Herrer udenfor.

Osvald saa' forbavset paa dem, mens de begge betragtede ham skarpt.

»God Morgen!« sagde den ene ganske høfligt. »Det skulde vel ikke være Osvald Sundborg?«

»Jo, det er mig.«

Han blev noget urolig over deres alvorlige Miner.

»De kommer vel ikke fra Hospitalet?« spurgte Osvald.

»Nej,« sagde den anden smilende, »vi er Opdagelsesbetjente og har Ordre til at bede Dem følge med os.«

»Jeg!« gentog Osvald saa forbavset, at Betjentene blev berørt af Ægtheden deri.

»Ja, vi har Ordre til at anholde Dem, og beder Dem klæde Dem paa og følge os.«

Osvald stod nogle Øjeblikke aldeles fortabt i Forundring . . . Han anede ikke et eneste Punkt, hvormed han havde forgrebet sig.

Han gik ind i Stuen og Betjentene fulgte efter.

»Det forbavser mig sandelig. Jeg aner ikke nogen som helst Grund til denne Arrestation . . . Nej, det er umuligt . . . Vil De da ikke være saa elskværdig at sige mig Grunden?«

»Det kan vi desværre ikke i Øjeblikket,« svarede den ene af Betjentene.

Og den anden tilføjede:

»Det er vist ikke noget alvorligt . . . Saa vidt jeg véd, er det vist kun en Vidnesag, De hentes til.«

»Vidnesag . . . og for det arresterer man Folk.«

»Ja, vi véd det ikke. Men tag nu noget Tøj paa . . . og følg med . . . saa faar De det nok snart at vide . . . Og De kan maaske være hjemme inden Aften.«

Osvald var stanset ved Døren til Værelset, hvor Jonna laa. — Han betænkte sig et Øjeblik.

»Min Moder ligger alvorlig syg paa Hospitalet

. . . Jeg troede først, det var Bud derude fra — for de har lovet at meddele mig, hvis det blev værre med hende,« forklarede han ligesom undskyldende. »Saa jeg bor her ene . . . sammen med min Forlovede i denne Tid . . .«

De to Mænd smilte — og den ene, en Mand med et mørkt Fuldskæg og et Par haarde, hensynsløse Øjne, nikkede forstaaende.

Osvald blev rød. Et Øjeblik nægtede hans Øjne at lystre, saa saa' han dristig op paa dem begge.

»Der er aldeles ikke noget at smile af, mine Herrer,« sagde han harmfuld. »Vil De vente, skal jeg straks være færdig.«

Osvald lukkede Døren op og gik derind.

»Undskyld, men det var ønskeligt,« sagde den mest høflige af Betjentene, »om De vilde lade Døren staa aaben.«

»Det kan jeg ikke — det er min Forlovedes Værelse.«

»Og De har Deres Tøj derinde,« bemærkede den anden frækt.

Harmen fik Osvalds Kinder til at blusse.

»Skylder jeg Dem Regnskab derfor? . . . Med hvilken Ret blander De Dem i en Privatmands Sager?«

»Som Politimand . . . og jeg maa bede Dem lade Døren staa aaben, saa vi kan se, hvad De foretager Dem.« Han fulgte efter og stødte Døren op.

Med et Blik oversaa han det lille Værelse . . . og Jonna, der sad bleg og forfærdet midt i Sengen med Dynerne om sig.

De højrøstede Stemmer havde skræmt hende

op for at lytte, og hun var lige sluppen i Seng igen, da Osvald traadte ind.

Da Politimanden saa' hendes aabenbare Forfærdelse, trak han sig diskret tilbage — og lod Osvald og hende ene.

Osvald gik hen til Sengen og satte sig paa Kanten.

Han lagde sin Arm om hende og drog hende ind til sig — og i Angst klyngede Jonna sig fast til ham.

»Hvad er der i Vejen?« spurgte hun og begyndte at græde.

Osvald tyssede paa hende.

»Ikke noget alvorligt, lille Jonna. Jeg forstaar det ikke selv, men her er to Opdagelsesbetjente efter mig — som skal have mig med.«

»Opdagelsesbetjente!« gentog hun forfærdet. »Hvad har Du da gjort?«

»Ja, det véd jeg sandelig ikke . . . og de vil heller ikke sige mig det . . . men de mener, det kun er en Vidnesag, og at jeg maaske er her tilbage igen inden Aften, saa Du skal slet ikke tage saadan paa Vej . . . Jeg har jo intet gjort.«

»Nej, Du har ikke; men hvordan kan de saa arrestere Dig?«

»Det er Samfundets mangelfulde Forstaaelse af den personlige Friheds Ukrænkelighed . . . Men vær Du kun rolig . . . Inden Aften har Du mig nok herhjemme igen.«

»Nej — nej — Osvald . . . Jeg kan ikke undvære Dig nu . . .«

»Saa — saa — vær nu fornuftig . . . Jeg er nødsaget til at følge dem — og det straks . . .

Naar nu Du er kommen i Tøjet og har faaet gjort i Stand, gaa saa til Frøken Hal og fortæl hende alt . . . og gaa ogsaa ud til Mo'r, men hende maa Du intet fortælle . . . Du kan sige, jeg har faaet Arbejde og derfor ikke kan komme . . .«

Jonna kastede sig ned i Sengen og hulkede højt.

Osvald klædte sig paa. Ogsaa han var baade rørt og urolig . . . men han vidste jo, at han intet havde gjort.

Da han var færdig, tog han de fleste Penge, han havde, og gav Jonna dem.

Og han bøjede sig ned over hende og kyssede hende.

»Saa — saa — vær nu fornuftig . . . Jeg maa jo gaa . . . Men jeg har jo intet gjort . . . saa selvfølgelig har Du mig igen inden Aften.«

»Det er Branden, Osvald . . . Branden . . .«

Det gav et Sæt i ham.

»Da har jeg da ikke sat Ild paa.«

»Nej, men de kan mistænke Dig . . .«

Osvald følte, hvor den Tanke greb dybt i hans Sind — og han maatte anstrænge sig for at betvinge den ængstelige Uro, som den øgede i hans Bryst.

»Nej, vist ikke, kære Jonna . . . hvorfor skulde man dog mistænke mig?«

Han løftede hendes Hoved op og kyssede hende.

»Vær saa fornuftig og gør, som jeg har sagt, saa skal Du se, at Du nok har mig hjemme igen inden Aften . . . Farvel, min elskede lille Pige . . . saa — saa — vær nu fornuftig . . . Hils Mo'r — og hils ogsaa Frøken Hal . . . Farvel . . . Farvel!«

Da han slap hende, kastede hun sig ned i

Puderne og hulkede saa højt, at Betjentene kunde høre det ud.

Han maatte opbyde al sin Styrke for at synes fattet.

»Den lille Dame tager sig det nok meget nær.«

Osvald saa' Deres Ansigter lige for sig. De stirrede saa nysgerrige — saa' paatrængende ind i hans, uden den ringeste Gnist af Følelse.

Han havde ondt ved at betvinge sin Vrede mod dem.

»Værs'god — jeg er færdig,« svarede han kun.

Og de gik alle tre ud af Lejligheden. Det sidste, de hørte, var Jonnas Graad . . . og den snærede smertelig i Osvalds Bryst.

Nede paa Gaden gik Betjentene hver paa sin Side af ham. De forsøgte at komme i Samtale med ham, men han gik tavs . . . med Vrede og Oprør i sit Sind over, at Samfundet saadan uden videre kunde føre et fredeligt Menneske bort fra sit Hjem, uden saa meget som blot at nævne en Grund . . .«

Hvilken barbarisk Myndighedsaand behersker dette Samfund! Selvherskerens Despoti og Raahed lever endnu i dets Love . . . Menneskene er underkastet dets Vilkaarlighed i ligesaa høj Grad nu, som da de lod sig beherske af Tyranner . . . Den personlige Friheds Ukrænkelighed er næsten ligesaa fjern nu som da . . .

Enhver nok saa lille Byfoged kan uden Ansvar lade hvem som helst af sine Medmennesker arrestere — og berøve dem Friheden i saa og saa lang Tid, blot paa personlig Mistanke eller en tilfældig Angivelse . . .

Dette er ikke blot Dumhed, men ogsaa højeste

Potens af Mangel paa Respekt for, hvad der er ethvert Menneske helligst af alt: Friheden.

Osvald blev hed af Harme derover.

Her gik han som en farlig Forbryder mellem to af disse Lovenes Haandlangere — uden saa meget som at ane, hvorfor de førte ham bort . . . og det med en Myndighed, der røbede, at den var rede til at bruge Vold, hvis han ikke godvillig fulgte . . .

Da de naaede en Hovedgade, stansede de den første Droske, der kom imod dem.

»Til Raadhuset!« fik Kusken Ordre — og de steg alle tre ind.

Da de naaede dertil, blev Ovsald ført ind gennem en stor Port, som aabnedes og lukkedes efter ham — saa over en Gaard og op ad en bred, høj Stentrappe og videre op paa anden Sal.

Derefter blev han ført ind i et Lokale, hvor nogle Betjente sad og skrev . . .

Opdagelsesbetjentene førte ham hen til en Bænk, hvor der i Forvejen sad tre andre Personer, han ikke kendte.

»De kan sætte Dem der,« sagde den ene af Ledsagerne — og der var Befaling i hans Stemme.

Saa gik de hen til en Pult og aflagde Rapport . . . og Osvald sad og ventede, og troede, at han straks skulde komme frem og faa Klarhed — men der gik en Time og der gik to, uden der saa meget som blev henvendt et Ord til ham. Han saa' Betjentene aflægge Rapport og derefter fjerne sig — og ikke med en Mine røbede de, at han i det hele eksisterede for dem.

De to af dem, der sad ved Siden af ham, blev kaldt frem og ført bort af uniformerede Betjente.

Og den Maade, som de blev tiltalt paa af disse opdresserede Konstabler, var langt fra høflig.

Osvald følte Harmen stige og stige i sit Bryst.

Tilsidst kunde han ikke dy sig længere. Han rejste sig og gik hen til den nærmeste Pult.

»Undskyld,« sagde han, »kunde De ikke sige mig, hvorfor jeg egentlig sidder her — og hvor længe det er Meningen at lade mig sidde og vente, før jeg kan faa Lov at svare for mig?«

Det var en ældre Betjent, han havde talt til.

Denne løftede langsomt og værdigt sin graasprængte Isse og betragtede ham myndigt og koldt.

«Til der kommer Bud efter Dem, unge Mand . . . sæt De Dem blot hen og var taalmodig.«

»Jeg maa sige, jeg forstaar mig ikke paa en saadan Behandling af en fri Mand, der endnu aldrig har været i Konflikt med nogen Lov.«

»Det kan De ogsaa trygt overlade til os . . . Hvad vi vil Dem, faar De nok at vide . . . Sæt De Dem blot rolig hen . . . Forresten varer det vist ikke saa længe, før Deres Tur kommer.«

Og Osvald satte sig tilbage igen.

Noget efter kom to Betjente og hentede den tredje Mand — og Osvald sad ene en god Tid endnu.

Endelig blev det ham.

»Osvald Sundborg,« sagde den ene af Betjentene.

»Ja,« svarede Osvald og rejste sig. »Endelig!« Og han fulgte med gennem en lang Gang.

Udenfor en Dør stansede de.

»Værs'god, sæt Dem der,« blev der befalet — og den ene Betjent gik ind, mens den anden blev for at passe paa ham.

Et godt Kvarter efter kom Betjenten ud igen.

»Værs'god,« sagde denne — og Osvald førtes nu ind i Forhørslokalet.

En Skranke delte Rummet i to Dele.

Bag Skranken stod en Pult, foran hvilken Assessoren sad. Ved et lille Bord længere tilbage sad Protokolføreren og Retsvidnet, der mere hang end sad paa Stolen — og med en Mine, som var han baade døv og blind.

En ældre Overbetjent gik paa den Side af Skranken, hvor Osvald befandt sig.

Betjenten rakte Assessoren nogle Papirer — nu havde de gjort deres Pligt.

Assessoren læste Papirerne nøje igennem. Derefter rejste han sig og gik lige hen til Skranken — og mønstrede Osvald skarpt og længe.

»De hedder Osvald Sundborg, ikke sandt?«

»Jo,« svarede Osvald kort.

»De er Væver af Profession?«

»Ja.«

»De er kendt som en meget yderliggaaende og fanatisk Socialist, der saa galt nærer anarkistiske Tilbøjeligheder.«

Osvald tav reserveret.

»Vi ønsker at bringe lidt Lys i disse revolutionære Bestræbelser. Og derfor har vi stævnet Dem i Retten.«

Osvald traadte Skranken et Skridt nærmere og saa' Assesseren skarpt ind i Øjnene.

»Hr. Dommer, jeg staar her som en fri Mand, der endnu aldrig har været i Konflikt med Loven. Vil De mig noget, da bliver det Deres Sag at fremkomme med Beskyldninger — og tilmed ogsaa at

bevise dem . . . Forresten troede jeg, at vi baade havde politisk og personlig Frihed her i Landet — men jeg forstaar, at det maa være mere i Ord end i Virkelighed . . . hvis De da ikke har berettiget Anklage mod mig . . . I modsat Fald maa Enevældets Despoti jo være bevaret i sin fulde Skikkelse i vort Retsvæsen.«

»Unge Mand, den politiske Frihed hører op, naar den bevæger sig i den Retning, at den bliver samfundsfarlig.«

»Ja, men jeg er Socialist, og vel vil vi den nuværende Samfundsform til Livs — men vore Midler truer hverken den personlige Frihed eller den offentlige Retsorden . . . Den socialistiske Kamp bevæger sig fuldt ud paa lovlig Grund . . . Vi benytter ikke andre Midler, end de, de eksisterende Love tillader os!«

»Godt nok altsammen, unge Mand — men Politiet er kommen paa Spor efter en Anarkist-Bevægelse — og De er mistænkt for at høre til den.«

Osvald tænkte straks paa Røde Jens — og Branden — men han blev fuldstændig rolig og fattet.

»Og nu er det Deres Pligt at bevise Urigtigheden i denne Mistanke,« fortsatte Assessoren.

»Og ikke Deres Pligt at begrunde Deres Ret til at mistænke mig?«

»Nej, for at bevare Deres Frihed, maa De bevise Deres Uskyldighed . . . De har jo arbejdet paa Hans Chr. Hals Fabrik?«

»Ja, men før Strejken . . . Da vi maatte give efter og tage Arbejde der igen, blev nogle af os vist bort — og jeg var blandt dem.«

»Ja, det véd jeg. Og De har siden saa godt som været arbejdsløs?«

»Ja, trods alle mine Anstrængelser, har det ikke været muligt at faa noget fast Arbejde.«

»Nogle af disse bortviste har dannet en anarkistisk Forening, hvis Virken nu har resulteret i, at de har afbrændt Hals Fabrik.«

»Og det mistænker man mig for?« spurgte Osvald oprørt.

»Om ikke just mistænker Dem, saa kan det jo ligesaa godt være Dem som nogen anden . . . eller De kan paa en eller anden Maade være delagtig i Forbrydelsen . . . Hvis De er uskyldig, saa bevis Deres Uskyldighed. Kender De noget til denne Forening?«

Der stod en voldsom Kamp i Osvalds Sind. Blot et Ord og han kunde røbe hele Sagen — for nu tvivlede han selv heller ikke længere paa Røde Jens og hans Kammerater havde øvet denne Ugerning . . . Nej, han kunde ikke . . . Røde Jens var hans Kammerat. Han svarede bestemt:

»Ikke det fjerneste!«

»Det er ikke sandt! . . . De kender Jens Knudsen — Røde Jens, som han kaldes.«

Osvald studsede, men søgte at dæmpe sin Overraskelse.

»Ja!« svarede han.

»Og De har ofte været hjemme hos ham!«

»Nej, kun én Gang.«

»Det passer ikke!«

»Jo, og det er ikke saa længe siden. Det vil min Forlovede kunne bevidne.«

I dette Tilfælde vidste Dommeren godt, han

talte sandt, for Røde Jens havde alt været i Forhør, da baade han og alle de andre bortviste fra Fabrikken var bleven anholdt — og han havde sagt det samme.

»Men hvad saa' De da denne ene Gang? Hvilke Mennesker var samlet der? . . . For det var jo en Aften . . . Ja, jeg véd det — og mere til,« sagde Assessoren smilende.

»Der var hans Kone — ellers ingen,« svarede Osvald i stor Spænding.

Assessoren mønstrede ham skarpt.

Røde Jens havde nemlig i Tillid til Osvalds Kammeratskab svaret det samme.

»Men hvad talte De da om?«

»Om Arbejdsløsheden. Jeg fortalte om min Moders Sygdom . . . og om alt det, vi havde lidt under vor Arbejdsløshed.«

Ogsaa det stemmede.

»Mærkede De da ikke, at Røde Jens var Leder af en anarkistisk Klub?«

»Nej, til det kender jeg ikke det ringeste . . . Røde Jens har aldrig røbet saadanne Tilbøjeligheder for mig . . . Jeg har kun kendt ham som et hæderligt og paalideligt Menneske, en god Kammerat og en begejstret Socialist! Andet tror jeg heller ikke, han er.«

»Naa, ja . . . ja . . . vi faar se. Men vil De saa ikke fortælle mig, hvor De var Brandnatten?«

»Da var jeg hjemme!«

»Og hvorledes vil De bevise det?«

»At jeg hele Aftenen var sammen med min Forlovede! Vi var først ude paa Hospitalet og se til min Moder — og derfra gik vi hjem og tilbragte

Aftenen, til vi ca. Kl. 11 gik i Seng . . . og Klokken halv seks stod jeg op igen . . .«

»Har De ikke andre Beviser?«

Osvald tænkte sig om.

»Jo, da jeg gik om Morgenen, mødte jeg en Madam Nielsen, som bor neden under os — i samme Hus.«

»Har De ikke andre? Tænk Dem om.«

»Nej, ikke det jeg véd.«

»Naa, ja — vi bliver nødsaget til at beholde Dem her . . . i al Fald til i Morgen Middag — til vi faar Deres Alibi fastslaaet.«

»Ja, det maa jeg jo finde mig i . . .«

Assessoren slog smilende ud med Haanden.

»Men maa jeg saa ikke bede om Lov til at underrette min Forlovede derom inden Aften?«

»Jo, hvis De vil skrive et Par Ord, skal de blive hende bragt, for hun vil blive tilsagt til at møde her i Morgen.«

Osvald takkede — og to Betjente kom og førte ham ud og over i Varetægtsarresten.

Det var et ganske hyggeligt Rum af en Arrest at være, med Jernseng, et lille Bord, en Stol og et forholdsvis stort, tilgitret Vindue.

Solen skinnede derind.

Da han var ene, stod han midt paa Gulvet og smilte til sig selv.

Blot nu Jonna vil tage det fornuftigt, saa bliver det hele jo kun en interessant Oplevelse for dem.

Men for Røde Jens og de andre . . .

Hvor havde han ondt af disse Mennesker . . . Var det dem, der havde stukket Ild paa Fabrikken . . . undgik de næppe deres Straf . . .

Vel var deres Handling forbryderisk . . . men Aarsagen . . . Aarsagen dertil! . . . Den brød Loven sig ikke om . . . Gjorde den det, da vilde der ogsaa være andre skyldige, end disse fattige og ophidsede Mennesker.

Dommeren lod jo til at være vel underrettet. Hvem mon der havde røbet dem. Osvald harmedes ved denne Tanke — og han følte sin Glæde over saa trofast at have holdt sit Kammeratskab.

Da en Betjent noget efter bragte ham Pen og Blæk, sad han ved Bordet og var falden i dybe Tanker.

Saa skrev han til Jouna, om hvorledes det stod, og at hun slet ikke skulde være angst . . . Det betød intet for dem . . .

Betjenten tog Brevet med.

Og Osvald var atter ene. — Hans Øjne faldt paa Vinduet, og han blev nysgerrig efter at se ud.

Han trak Bordet hen under, og siddende paa Knæene derpaa kunde han se ned over Fængselsgaarden og ud over den høje Mur til Husene paa den modsatte Side af den tilstødende Gade — Han blev siddende til det blev mørkt og Fangevogteren kom og bød ham gaa til Sengs — samt afhentede hans Tøj til Opbevaring for Natten.

Men længe varede det den Dag, inden Osvald fik Søvn i sine Øjne — saa viden om flakkede hans Tanker.

XXX.

Jonna besøger Thora paa hendes Faders Villa.

Jonna blev hjemme hele Formiddagen og var utrolig ulykkelig.

Da de havde ført Osvald bort, var hun bleven liggende i Sengen og grædt i det uendelige, uden at sanse andet end sin egen store Ulykke.

Aldrig kunde hun faa Lov at være glad — og langt mindre lykkelig. En ond Skæbne havde forfulgt hende fra hun fødtes og til nu, og vilde vel vedblive at gøre alle hendes Glæder til Sorg.

Hun tænkte paa Osvald. Hvor mon han nu var . . . og hvor bedrøvet han ogsaa maatte være.

Og hendes Kærlighed for ham nu . . . skød frem i hendes Bryst med hele sin unge Beruselse og Længsel. Hvor hun elskede ham — ja elskede ham!

Hun fattede sig endelig saa meget, at hun stod op og klædte sig paa og begyndte at gøre i Stand.

Men det gik langsomt for hende . . . mindst en Snes Gange satte hun sig ned og græd . . . Det var dog saa grænseløs brutalt saadan at føre ham bort, naar han slet intet havde gjort . . . Og hun ønskede, at hun blot havde været hos ham.

Da hun endelig blev færdig, var det ved Tiden, hun skulde paa Hospitalet. Derfra vilde hun gaa til Thora Hal og fortælle hende alt.

Omhyggelig syslede hun med sit Haar og sin Hat — og Kjolen, som hun aldrig kunde faa til at sidde, saaledes som hun vilde, den skulde sidde.

Og med koldt Vand søgte hun at køle sine røde, forgrædte Øjne — nu hun skulde ud — men det var hende ikke muligt. Taarerne ligesom brændte inde bag Øjnene og truede i et væk med at komme.

Hele Vejen ud til Hospitalet maatte hun stride tappert for at holde dem tilbage. Madam Sundborg maatte jo intet vide.

Det var en Pige, som tog imod, men Sygeplejersken kom straks til.

»Har De ikke Deres Kæreste med i Dag, lille Frøken?« spurgte hun.

Jonna syntes hun saa' langt alvorligere ud, end hun plejede.

»Nej,« svarede hun, »han har faaet noget Arbejde, saa han kunde ikke komme med i Dag.«

»Naa . . . ja, ja . . . Lad mig se, De er rigtig stille og forsigtig . . . Madam Sundborg har faaet lidt Feber, saa hun har det ikke helt saa godt som i Gaar.«

Og hun førte Jonna ind i Sygeværelset, hvor hun hele Tiden blev staaende ved Sengen.

Madam Sundborg laa med store, urolige, blanke Øjne og en underlig hed Rødme paa de indfaldne Kinder. Hun saa' forbavset paa Jonna, men smilede dog hjertelig til hende.

»Er Osvald ikke med?« spurgte hun.

Jonna syntes hendes Stemme var næsten baade stærkere og livligere end i Gaar.

»Nej, han har faaet noget Arbejde . . .«

»Ja, han er stræbsom den Dreng,« sagde hun og rakte Haanden frem efter Jonna. »Sæt Dig her, Barn, saadan, det var ret . . . Nu har jeg det jo meget bedre, saa lad blot ikke Osvald forsømme

noget som helst for min Skyld . . . Kan han ikke komme før, saa kan han da komme paa Søndag . . . . . Ikke sandt, Søster, kommer jeg mig nu ikke flinkt?«

»Jo, Madam Sundborg, men De maa jo ikke tale saa meget . . .«

»Aah, jeg har det saa godt, saa godt. Jeg tror saamæn, jeg er meget raskere, end baade De og Lægen antager . . . Jeg føler mig slet ikke mat eller svag længere.«

»Nej, De har det ogsaa bedre, men derfor maa De jo alligevel være forsigtig.«

»Ja, ja . . . sandelig skal jeg det . . . jo før kommer jeg vel hjem til mine kære Børn.«

Og hun strøg Jonnas Kind og Haar med sin næsten gennemsigtige Haand.

»Hvor har jeg dog ligget her og tænkt paa Jer begge to siden i Gaar . . . Jeg kan næsten ikke faa mig selv til at tro, at alt, hvad I fortalte mig, er sandt . . . for det er mig, som det er en Drøm . . . og jeg har saamæn ligget her og flere Gange spurgt mig selv, om det nu alligevel ikke var noget, jeg havde drømt og nu blandede sammen . . . for det kan man jo ogsaa gøre . . . Men det er jo Tilfældet, kære Barn, ikke?«

»Jo, fuldstændig! Og nu — naar jeg gaar herfra — skal jeg hen til Frøken Hal. Hun har bedt mig om at komme.«

»Ja — ak ja, den rare Frøken, hvor er hun et ejegodt Menneske . . . og hvor hun ligner sin afdøde Moder . . . De er, som var de to Alen ud af et Stykke . . . Hvor har Fru Hal hjulpet mange Mennesker . . . Jeg kan huske, da min Mand døde

. . . og jeg stod der ganske ene med mit Barn, hvor hun kom hjem til mig med snart det ene og snart det andet, baade til mig og til Osvald.

Hvorfor hun gjorde det, forstod jeg ikke rigtig — men hun var jo ejegod — og saa talte hun saa ofte om, at min Mand sikkert havde slidt sig op paa Fabrikken, ødelagt sit Helbred ved det usunde Arbejde, saa hun fandt det som sin Pligt at hjælpe mig og hans lille Dreng.«

Madam Sundborg fik Taarer i Øjnene.

»Ja . . . ak ja . . . den Gang . . .«

»Saa — saa — saa, nu maa De være rolig, Madam Sundborg.«

»Ja, ja . . . det skal jeg nok, lille gode De, men det er saa tungt og dog saa skønt at tænke paa, hvad man har stridt for det, der har været en kærest . . . og at mindes de Mennesker, der har været en god, da det kneb aller haardest . . . Ja, hvor var Thoras Moder god . . . og hvor der var mange fattige Mennesker, der sørgede dybt, da hun døde . . . men det er jo saadan, at de gode ikke faar Lov at leve saa længe, som saa mange andre . . . Havde hun levet nu, er jeg ganske sikker paa, hun vilde have gjort det samme, som hendes Datter tænker at gøre for Dig og Osvald.«

Hun tav lidt og saa' Jonna kærligt ind i hendes smukke, bedrøvede Øjne.

»Du holder jo saa meget af min Dreng, ikke Jonna?« spurgte hun saa, og det lød, som hele hendes varme Sjæl laa i dette Spørgsmaal. »For han holder saa meget af Dig, véd jeg — og saa er han saa trofast og god — og kærlig . . . Jeg kan

forsikre Dig for, at han vil aldrig svigte noget Menneske . . . Du holder jo af ham?«

»Ja, ja . . . saa meget . . . meget,« svarede Jonna og bøjede sig ned mod Madam Sundborg og græd.

Sygeplejersken saa' deltagende paa dem begge. Der var en Røst dybest i hende, som fik hende til at tie og lade den syge tale.

Saa sagde Madam Sundborg pludselig — og hendes Stemme var saa underlig gribende.

»Giv mig din Haand, Barn, og lov mig her, at Du altid vil være min Dreng tro og hengiven — og altid staa ham bi i hvad der end sker.«

Jonna græd endnu stærkere.

»Lover Du mig det?«

»Ja, ja . . . jeg elsker ham saa højt . . . saa højt . . . jeg vil ikke kunne leve uden ham . . .«

Og hun følte, hvor helt disse Ord fyldte hendes Sjæl.

»Tak Barn . . . saa tror jeg ogsaa, at Vorherre vil holde sin Haand over Jer begge . . .«

Ogsaa hun kom til at hulke højt.

»Saa — saa, nu tror jeg, det vil være fornuftigst at skilles for i Dag, ikke?« sagde Sygeplejersken og fik Jonna til at sige Farvel.

Inderlig bevæget kyssede Jonna den syge Moders Haar og Kinder — aldrig i al den Tid, hun havde kendt hende, havde hun følt hende saa nær som nu.

Da hun gik ud sammen med Sygeplejersken, saa' hun Madam Sundborg gøre Forsøg paa at løfte Haanden for at vinke »Farvel«, men den sank mat ned.

Ude paa Trappen tog Sygeplejersken Jonnas Hoved mellem sine Hænder og sagde:

»Saa, vær nu ikke saa forknyt . . . De er en sød Pige . . . Hvis De kan det, saa se at faa Deres Kæreste med herhen i Morgen . . .«

»Ja,« svarede Jonna og gik grædende bort. Hvor holdt hun dog af Madam Sundborg og af Osvald . . . af Thora Hal . . . og dem alle sammen . . . Alle var de saa gode . . . Og hun tænkte paa, hvor de skulde faa det hyggeligt og hjerteligt sammen, naar Moderen kom hjem, og det med Politiet var overstaaet.

Saaledes gik hun i sine egne Tanker Vejen gennem Byen, hen til det Hotel, som Thora havde opgivet. Det var et af Byens store, kendte Hoteller.

Helt tvivlraadig stansede hun udenfor, før hun fik Mod til at gaa derop. Vestibulen var som en Hal med marmorfliset Gulv.

Hun saa' sig forlegen omkring og gik nølende op ad den brede Marmortrappe, hvor Portièen i funklende Uniform stod høj og fornem.

Han syntes at være lidt i Tvivl om Jonnas sociale Rangklasse — og mønstrede hende skarpt, saa det havde en frygtindgydende Virkning paa Jonna.

Da hun naaede op til ham, stod hun rødmende og forlegen, som var hun bleven grebet paa ulovlig Grund.

»Hvad ønsker De, lille Frøken?« spurgte Portièen med en nu overlegen Behjertethed.

»Jeg vilde gerne spørge, om Frøken Hal ikke bor her paa Hotellet?« sagde hun med en Stemme, som var hun anstrængt af en hurtig Gang.

Portièen saa' endnu skarpere paa hende, og ligesom rettede sig i Uniformen, saa gled hans Ansigt over i dets sædvanlige elskværdige Embedsfolder.

»Jo, hun gør . . . men Frøkenen er ikke hjemme i Øjeblikket.«

Jonna vilde allerede til at forsvinde igen, men nu tog han Affære.

»Tør jeg spørge, om det er Frøkenen, som Frøken Hal har ventet?«

»Ja.«

»Saa har Frøken Hal lagt et Brev til Dem,« sagde han og skyndte sig ind til sin Skrivepult for at hente det.

»Til Frøken Jonna Elsted!« læste han.

»Ja, det er mig,« svarede Jonna, fik Brevet, takkede og gik, mens den ivrige Tjener ilte foran, aabnede og lukkede Døren for hende.

Jonna gik et langt Stykke hen ad Gaden, før hun kom i Tanker om at læse Brevet.

Thora bad deri Jonna undskylde, at hun ikke var hjemme. Hun var taget ud paa deres Villa, fordi hun følte sig daarlig og ikke kunde udholde at være paa Hotellet. Men Jonna maatte endelig straks sætte sig i en Sporvogn og køre derud. Det vilde kun tage en halv Times Tid — og Sporvognen gik lige til Villaen.

Jonna havde jo ikke andet at tage sig for, og det var midt paa Dagen. Naar blot hun kunde være hjemme til Aften og tage mod Osvald, hvis han kom. Hun gik til et Stoppested og satte sig i Sporvognen og kørte derud.

Villaen laa uden for Byen, midt i en hel Villa-

koloni, der laa paa den ene Side af en Vej, som gik langs Sundet og op over et svært Bakkedrag, der løftede sig højt bagved.

Ude paa Vandet sejlede Skib ved Skib — fra og til Byen.

Jonnas Øjne droges af det. Det er jo ikke hver Dag, at Mennesker i en saa stor By mødes af et saadant Pust fra Havet. Hun fik en Fornemmelse, som var hun bleven lettet for en stor Byrde.

Helt inde saa' hun Byen ligge lav og sort — og en stor Sky laa trykkende hen over den.

Hun saa' Villa ved Villa ligge der langs Vejen, saa langt hun kunde se — og bag gamle Hegn store Haver med smukke Træer og grusstrøede Gange — og hist og her hvide Figurer eller et lille blinkende Springvand, hvis svage Lyd hun ikke kunde høre.

Da Sporvognen stansede og Konduktøren gjorde hende opmærksom paa, at her skulde hun ud, blev hun helt forbavset — for her var jo slet ingen Villa at se. — Kun et højt, tykt Hegn fulgte Vejen.

Hun spurgte Konduktøren, om det kunde være rigtig.

Han bekræftede det og oplyste hende om, at Villaen laa tilbage i Haven.

I Hegnet var en bred, jerngitret Port, og gennem den saa' hun nu, at langt tilbage i en mægtig stor Have laa Villaen, højt oppe paa en stor Terrasse, hvorfra der førte brede Trapper ned.

Villaen laa som et Slot med hvide Mure, Søjler og hvælvede Vinduer.

Ved Siden af Porten var en Laage — og der en Klokkestreng.

Hun betænkte sig lidt — men ringede saa. Det varede noget, inden hun hørte nogen komme. Det var en gammel, graaskægget Mand. Han aabnede straks Laagen.

»Hvem ønsker De at tale med?« spurgte han venlig og lod Jonna træde ind.

»Jeg skulde tale med Frøken Hal.«

»Naa, skulde De det . . . Véd Frøkenen da, at De kommer?«

»Ja, jeg har her et Brev, som hun havde lagt til mig paa Hotellet . . .«

»Naa, ja . . . gaa De kun ligefrem, saa træffer De nok en, der kan skaffe Dem Frøkenen i Tale.«

Og Jonna gik op ad den brede Vej, der gik i lige Linje fra Porten op til Terrassen. Der stod høje Popler paa begge Sider og langs Spaserestien, saa Skyggerne laa tætte.

Jonna gik helt derop, men stansede ved Terrassen, tvivlraadig om hun skulde gaa højere op eller bag om, for maaske at træffe nogen der. Hun frygtede nemlig for at træffe Fabrikant Hal her . . .

Endelig bestemte hun sig til at gaa bag om. Men hun havde ikke gaaet mange Skridt, før hun hørte en Røst, der oppe fra Terrassen raabte hendes Navn.

»Lille Frøken Elsted, kom kun herop . . . Lille Frøken Elsted!«

Hun vendte sig. Det var Karen, som skyndsomt kom frem over Terrassen og ned mod hende.

»Det var da godt, De kom! Frøkenen har saadan ventet paa Dem.« Og Karen trykkede hjertelig begge hendes Hænder.

»Kom De kun denne Vej . . . Aa'k, Frøkenen

er saamæn helt syg igen ovenpaa alt det, som er sket . . . Hun har arvet sin Moders Nerver . . . Det var lige saadan med hende . . . Hun var ogsaa saa følsom som . . . ja, hvad skal jeg sige . . . som en Gudsengel . . .«

Karen førte Jonna op ad den brede Trappe.

»Hvorledes har Madam Sundborg det?«

»Jo, Tak, hun har det vistnok bedre.«

Thora kom frem paa Terrassen. Hun var bleg og saa' saa underlig nervepirrende ud.

Hun gik frem til Trappen og tog kærlig begge Jonnas Hænder.

»Naa, De kunde nok finde herud til mig . . . Det var pænt af Dem, De kom.«

Og hun kyssede Jonna paa Kinden og førte hende ind i Villaen, gennem en stor og prægtig Havesal og nogle andre tilstødende Værelser, der alle var saa smukt og kostbart møblerede, saa Jonna følte sig ganske blændet — og aldrig glemte hun Indtrykket af denne Rigdom.

»Vi sætter os op til mig — der kan vi have det saa rart hyggeligt . . . og saa spiser vi sammen . . . for De hur vel ikke spist til Middag?«

Nej, Jonna havde næsten intet spist hele Dagen, men hun følte heller ikke videre Trang. Hun lod Thora fuldstændig føre sig, som hun vilde.

Thoras Værelse var et hyggeligt Boudoir med mørke, bløde Møbler og med en vidunderlig Udsigt over den dejlige Have, Vejen og det blaa Vand. Helt ind til Byen kunde man se derfra.

Men Thora gik, som saa' hun det slet ikke, mens Jonna stod ganske stille — betaget af al den Pragt og Skønhed — og hendes Sanser nød det

altsammen med en Hemmelighedsfuldhed, som kunde hun være en forklædt Komtesse.

Thora lagde Mærke dertil og førte hende hen til Vinduet, for at hun bedre kunde se, men det var ligesom, at det mere var Værelsets Pragt, der tiltrak hende, end den smukke Udsigt.

»Ja, her er hyggeligt,« sagde Thora, »men jeg sætter dog mest Pris paa denne vidunderlige Udsigt. De skulde blot se fra nu af til Vinteren — fra Træerne begynder at grønnes, til de atter bliver nøgne og sorte . . . Se Blomsterne dernede i Haven, deres Hundreder af Farver, og om Aftenen at indaande deres Duft, helt her op . . . Ja, og saa at følge Fuglene, naar de kommer fra deres Træk, og til de rejser bort igen . . . Droslen, Nattergalen, Stæren, Svalen, Lærken og mange, mange flere . . . Det er dejligt . . . Det har hvert Aar været min største Glæde . . . og det lige fra jeg var en lille Pige . . . og til nu . . .«

Jonna sad ganske stille og saa' ud af Vinduet, rørt over Thoras smukke Ord.

Ja, hvor maatte Frøken Hal dog være lykkelig, tænkte hun. Det var vel ogsaa derfor, hun var saa god — og vilde hjælpe alle andre og gøre dem glade . . . For det følte hun selv, at kunne hun hjælpe nogen, saa vilde det blive hendes største Glæde . . . naar Osvald kom hjem og Madam Sundborg blev rask igen.

Saa satte Thora sig ogsaa ned, og Jonna kunde ikke lade være med at se paa hende, saa bleg og lidende saa' hun ud, og hun fik den Følelse, at Thora vist ikke var saa lykkelig endda — for hendes Øjne saa' saa bedrøvede, saa glædesløse ud.

Hun fik saa inderlig ondt af det for hende, og hun tænkte paa, hvad Madam Sundborg havde fortalt.

»Jeg kunde ikke holde ud at bo derinde paa Hotellet, forstaar De . . . Min Fader er jo rig . . . det véd alle Mennesker, og hvis De vidste, hvor plagsomt det kan være at være en rig Mands Datter, saa vilde De forstaa mig. Jeg kan ikke taale denne hyklede Underdanighed af alle og enhver, man kommer i Berøring med . . . Og jeg kan heller ikke føle Glæden ved at være en rig Mands Datter . . . for jeg forstaar ikke Rigdom og Pengenes Ret . . . Jeg har aldrig nogen Sinde følt Glæde over alt det, jeg kunde faa, hvis blot jeg vilde . . . Og ret gammel var jeg ikke bleven, før jeg begyndte at undre mig over, at jeg kunde faa alt, mens jeg paa Gaden mødte smaa, fattige Piger i Pjalter . . . Jeg kan huske en Gang, jeg var vist næppe bleven konfirmeret, at jeg en Dag mødte en lille, lyshaaret Pige. Hun gik fra Vindue til Vindue og saa' fine paa Hatte og fine Kjoler . . . Jeg fulgte hende lidt, og saa' hvor betaget hun var i sine Betragtninger, og tænkte paa, hvor sød hun vilde blive, hvis hun fik noget af alt det Stads . . . langt sødere end jeg selv . . . og det samme er saamæn Tilfældet med Dem, Jonna . . . Vent De, til De skal til at synge og danse for Folk og bliver rigtig nydelig klædt paa. De vil blive feteret og hyldet, som Mænd har for Skik at hylde smukke Kvinder.«

Jonna rødmede og bøjede sit Ansigt bort.

Thora tilføjede smilende:

»Ja, det er nu Tilfældet, De vil faa mange

Fristelser at bestaa . . . men De elsker jo Sundborg, . . . ikke? . . . Rigtig, rigtig?«

»Jo — jo,« og hun fik Taarer i Øjnene af Inderlighed.

»Naa, det var om den lille Pige, jeg vilde fortælle. Saa sagde jeg til hende, bedst som vi stod ved samme Vindue: Du har nok stor Lyst til at faa saadanne fine Hatte og Kjoler? Hun svarede ikke, men saa' helt skræmt og forbavset op paa mig. Jeg sagde videre: Hvis Du vil gaa med mig hjem, saa skal jeg baade forære Dig en fin Kjole og en Hat . . . og saa fulgtes vi ad hjem, hvor jeg klædte hende paa fra inderst til yderst med mit eget Tøj . . . Og De skulde have set hende, da hun var færdig . . . hun var saa sød, saa sød. Vi kendte hinanden et helt Aar . . . Hun kom hjem til mig, og hun har ogsaa været herude mange Gange. Saa blev hun konfirmeret, og det lykkedes mig at skaffe hende ud til en god Familie, der ingen Børn havde og hvis Datter hun nu er bleven . . . Hun blev inden længe en fin Dame, meget mere end jeg. Nu er det et Par Aar siden, jeg har hørt fra hende . . . Hvor mon hun nu er? . . . Vel forlovet eller gift . . . Hun bliver rig en Gang . . . Men hun er ogsaa den Kvinde, som vil forstaa Rigdom og Pengenes Ret . . .

Ja, det var hende, Jonna! . . . Hvordan mon det nu vil gaa Dem? Skal jeg være sandfærdig, saa er De baade smukkere og finere end hun . . . og saa har De prøvet meget mere, end hun havde — og lidt meget mere end hun —.«

Da Thora nu nævnede disse Ord, forstod Jonna dem slet ikke. Det var hende, som havde hun slet

intet prøvet — og intet lidt — saa sporløst syntes alt det, hun havde oplevet at være gleden hende forbi. Hun havde ligesom kastet al Tyngsel af sig — som havde selv det mørkeste, hun havde oplevet, ikke krænget en Streg i hendes Bryst. Nu var der kun Længsel — Længsel — Længsel i hendes Sjæl — og det en Længsel, hun næppe selv kendte — men som fyldte hendes Blod med hed, krævende Lyst.

Hun fandt Thora underlig, og hun saa' paa hende med undrende Øjne, som sagde, at hun intet fattede af det altsammen.

»Forstaar De mig ikke nu, saa vil De nok senere komme til det. Der er ingen Lykke i Penge . . . ingen Kærlighed . . . og ingen Sandhed. Pengene har bragt den falske Lære ind i Verden, eller givet Menneskets slette Lidenskaber Magt til at udvikle sig — Pengenes Magt og Ret eksisterer paa Trods af Kristendom og al ærlig, menneskelig Livsstræben.

Pengene er den bitreste og mest haanefulde Belønning for Menneskers Gerning — Penge er de laveste Instinkters Lyst! . . . Blot den Tanke at kunne købe — altsaa erhverve sig, hvad man lyster for Penge, er jo selve Fristeren i klingende Guld. Og Fristelsen blandt Menneskene har det største Felt. Derfor tror jeg, at Menneskenes Kamp først og fremmest maa gælde Pengene . . . Pengene er Kærlighedens og Livsglædens sikre Drab! Jeg forsikrer Dem for, at jeg har en Afsky for Penge, og og jeg tror, de vilde dræbe mig, hvis jeg ikke havde det Haab, at jeg muligvis kan lindre noget af al det Onde, som de har forvoldt, ved at bruge dem. — Ja, jeg sidder her og fortæller Dem mere, end jeg endnu har betroet til nogen anden; men jeg

véd næsten ikke, hvordan det er med mig — som jeg lever nu, kan jeg ikke holde det ud . . .«

Jonna saa' deltagende op paa hende, og de havde begge Taarer i Øjnene.

»Nu Branden her . . . hvis er Skylden? . . . Hvem tror De?«

Jonna sad stum, hun rystede kun paa Hovedet, alt dette forstod hun sandelig ikke. Hun kom til at tænke paa Osvald. Det vilde han kunde have svaret paa. Og hun fik en Fornemmelse af, at hun vist var frygtelig dum — og anstrængte sig for at høre bedre efter.

»Pengene,« vedblev Thora. »Min Fader er Pengenes aandeliggjorte Stridsmand! Og de stakkels Mennesker, som har sat Ild paa Fabrikken, de er Pengenes aandeliggjorte Trældyr! Og deres Gerning er kun et Blik ind i Pengenes gyldne Helvede. Hvad de vil komme til at lide derfor, vil drukne som en Draabe Guld i en Digel. — Nej, kære Jonna, stræb aldrig efter Penge og Penges Glans, for man vinder aldrig Penge uden paa Bekostning af noget af ens bedste og ærligste Jeg! Pengene er en saa voldsom Magt, at dens Aand ikke vil være tilfreds, før den har sat sig i Højsædet i Menneskets Sjæl!«

Saaledes sad Thora og talte, til Karen kom og sagde, at nu var Middagen færdig — og spurgte, hvor Thora vilde have dækket.

»Det er hyggeligst her oppe . . . lad os spise her . . . ikke?« spurgte hun Jonna, der mente det samme.

Jonna var saa aldeles forbavset over Thoras

Udtalelser, at hun følte sig, nu da hun tav, saa underlig fraværende i sine Tanker.

Thora syntes oprømt over endelig at have faaet noget af alt det udtrykt, som saa længe havde gæret i hendes Sind.

Karen dækkede Bordet, og de satte sig og spiste.

Det var kun et beskedent Maaltid — som Thora ønskede, det skulde være.

Saa spurgte Thora pludselig om, hvor Osvald var i Dag.

Jonna tav lidt — men fik saa endelig fortalt, hvad hun saa længe havde fortiet.

Thora saa' baade ængstelig og forundret paa hende.

»Og det har De kunnet tie med saa længe?«

»Jeg kom her ogsaa for at ville fortælle Dem det,« svarede Jonna, »men jeg véd ikke, hvordan det kan være . . . alt det underlige, De har fortalt mig, fik mig til at tie dermed . . .«

»Lille stakkels De . . .«

Jonna begyndte at græde.

»Der er jo ingen Tvivl om, at Osvald er uskyldig . . . Det véd jeg bestemt, han er . . . og det sagde han ogsaa selv . . .«

»Det tror jeg ogsaa,« sagde Thora og gik om og lagde sine Arme om Jonnas Hals. »Fortæl mig det altsammen.«

Og Jonna fortalte nu, hvorledes det hele var gaaet til. Maden blev kold for dem, før de fik spist — og Karen kom og gik — og kom igen og rettede den ene Bebrejdelse til dem efter den anden. Men Thora vilde vide alt, og hun mente ogsaa, at Osvald

vilde komme hjem til Aften . . . Hvis ikke maatte Jonna lade hende det vide.

Da Jonna endelig maatte gaa, fulgte Thora hende helt ned gennem Haven og ud til Sporvognen. Jonna havde kysset hende saa inderlig, før de tog af Sted.

Hun gik ene tilbage og op paa sit Værelse igen — og der satte hun sig ved Vinduet og stirrede ud i Skumringen.

Der var én Tanke, der tyngede hende endnu tungere end alle andre — hun vilde knap nok vedgaa det for sig selv.

Det var Uvisheden om Brandts Lod og Skæbne i denne Sag — og en stigende Længsel efter at se ham igen.

XXXI.

En Nutids-Retsforfølgning.

Det blev en lang Aften for Jonna. I flere Timer sad hun og ventede paa Osvald, men han kom ikke. Og først da to drabelige Politibetjente bragte hende en Tilsigelse til at møde næste Dag Kl. 2 i Retten og samtidig overbragte hende Osvalds Brev, faldt hun nogenlunde til Ro og trøstede sig med, hvad han skrev.

Næste Morgen stod hun forholdsvis tidlig op, og da Tiden var inde, begav hun sig til Hospitalet. Der tog Søsteren imod hende med et meget alvorligt Ansigt.

»Madam Sundborg har det ikke godt i Dag,« sagde hun. »Det er vist ikke værd, vi forstyrrer hende nu. Hun er lige falden i Søvn. Lad os hellere se, hvordan det gaar til i Morgen.«

»Der er da vel ikke Fare paa Færde?« spurgte Jonna ængstelig over det alvorlige i Sygeplejerskens Stemme.

»Nej, ikke endnu . . . Naar hun faar sovet, kan hun nemt rette sig igen. Jeg skal nok lade Dem vide, hvis det skulde blive galt.«

Og Jonna gik og drev om i Parken, til de Par Timer var gaaet, da hun skulde møde i Retten.

Hun følte sig ikke saa lidt urolig — og Gud véd, hvor mange Gange hun læste denne Tilsigelsesseddel — for at læse: tilsiges at møde som Vidne i Retten. Og saa haabede hun, at Osvald maatte være til Stede, og at de fik Lov at følges derfra.

Et helt Kvarter før Tiden stod hun udenfor Raadhuset. Hun saa' ængstelig op ad den store, brede Stentrappe, som førte derop, og til de mægtige Søjler, som bar Kapitælen over Indgangen. Folk gik i et væk op og ned ad Trappen. Hun stod lidt — saa gik hun op.

Inde i Forhallen stod en vagthavende Betjent. Han bemærkede straks hendes Forlegenhed og gik hen og spurgte, hvor hun skulde hen? Hun viste ham Sedlen, og han oplyste hende om, at hun skulde op paa anden Sal, helt hen for Enden af Gangen.

Jonna gik derop, og paany viste hun en Betjent, der stod udenfor en Dør, Sedlen.

»Ja, det er rigtig. Vil De sætte Dem der,«

sagde han og viste paa en Bænk, der stod langs Væggen, »saa faar De at vide, naar Deres Tur kommer,« Han gik ind og afleverede hendes Tilsigelse.

Jonna fik Lov at vente en lille Time — og i den Tid sad hun næsten urørlig paa samme Plet paa Bænken, hvor hun havde sat sig — uden anden Tanke i sit Hoved end den, at hun var i Retten og at Osvald var her — og at de fik Lov at følges derfra.

Hun blev opskræmt, da Betjenten endelig lod hende vide, at hun kunde gaa ind — saa fuldstændig var hun Situationen prisgiven.

Assessoren stod op ved Skranken. Han mønstrede hende skarpt og nysgerrigt — og Jonna rødmede forlegen og gik frem med nedslagne Øjne.

»Værs'god, træd kun lidt nærmere, Frøken,« sagde Assessoren venlig. Han saa, at her var al Myndighed overflødig.

»De hedder Jonna Elsted og er Osvald Sundborgs Kæreste?« spurgte han.

»Ja,« svarede hun, og hun blev endnu rødere. Tanken om deres unge Elskov brød pludselig frem.

»Hvor længe har De kendt ham?«

Jonna maatte tænke sig om. Det var hende de første Øjeblikke, som de havde kendt hinanden altid. Men saa begyndte hun at regne det ud — og hun blev helt forbavset over, at det virkelig ikke var længere.

»Vel et Aar,« svarede hun.

»Naa — Og De bor hjemme hos ham?«

»Nej . . .«

»Ikke det . . . saa, hvor bo'r De da?«

»Jeg bor ikke hos ham alene, men ogsaa hos hans Moder . . . Hun har kun ligget paa Hospitalet de sidste Uger.

»Naa, ja — ja — vel saa . . . Men ser De, lille Frøken, vi skulde have opklaret. hvorvidt Deres Kærestes revolutionære Tilbøjeligheder strækker sig . . . Og vi vil have Dem til at bekræfte Sandheden af det, som han selv har fortalt os. Jeg vil nu bede Dem svare sandfærdig og ligefrem — for jo før faar De Deres Kæreste fri. Sundborg har jo omgaaedes Røde Jens . . . Kan De fortælle mig, hvor ofte de har været sammen — hvor ofte Deres Kæreste har været hjemme hos ham?«

»Ja, det kan jeg godt . . . Kun en eneste Gang . . . og det var en Aften for ikke saa længe siden . . . Jeg fulgte ham selv til Døren . . . og han var hjemme inden Midnat . . . Min Kæreste har aldrig haft andet med Røde Jens at gøre . . . og jeg véd ogsaa bestemt, at de indbyrdes slet ikke var enige, angaaende deres Meninger . . . Min Kæreste fandt Røde Jens altfor yderliggaaende . . . det har han sagt til mig flere Gange.«

»Paa hvilken Maade fandt Sundborg da Røde Jens for yderliggaaende?«

»Ja, det véd jeg . . . det forstaar jeg mig ikke paa . . .«

Assessoren smilte. Han var ikke i Tvivl om, at hendes politiske Interesser ikke var særlig store.

Hun blev ligesom dristigere ved Tanken, at det gjaldt Osvald, og hun talte med Varme og uden Forbehold.

»Tror De da, at det er Røde Jens, der har sat Ild paa Fabrikken?« forsøgte han.

»Det véd jeg slet ikke . . . og det véd min Kæreste heller ikke . . . for havde han vidst det, saa havde han sikkert betroet mig det . . . Men et véd jeg i alle Tilfælde, at min Kæreste har ikke det ringeste med Branden at gøre . . . Han vilde aldrig kunne gøre saadan noget . . . Og han har slet ikke haft noget at gøre med Politiet i den sidste Tid . . . Han har kun haft den ene Tanke: at faa noget at tjene, for at ikke hans Moder og jeg skulde lide Nød . . .«

Hun begyndte at græde — og Assessoren saa' med Velbehag paa denne unge, nydelige Pige, som stod saa tappert og forsvarede sin Kæreste.

»Ja, ja, ja, vær nu ikke saa forknyt, lille Frøken,« sagde han. »Der er jo ikke sket Deres Kæreste nogen Fortræd endnu . . . Kan De nu fortælle mig, hvor han var den Nat Fabrikken brændte?«

»Da var vi hjemme — begge to . . . og min Kæreste har slet ikke været borte nogen Aften eller Nat, uden jeg har vidst, hvor han har været.«

»Kan De ikke paa anden Maade bevise hans Alibi?«

»Nej, det kan jeg ikke paa anden Maade, end jeg har sagt, for vi var ganske ene . . . Men jeg kan bevise, at vi først ud paa Eftermiddagen fik at vide, at Fabrikken var brændt — ved et Brev, som Frøken Hal sendte mig . . . og da gik min Kæreste ned og købte nogle Aviser og læste det højt for mig — og han var meget oprørt derover.«

»De sagde: Frøken Hal . . . Er det Fabrikantens Datter?«

»Ja.«

»Hvilke Forbindelser har De med hende?«

»Ikke andre, end at hun har hjulpet os, som hun har hjulpet saa mange andre.«

»Naa, ja . . . det er meget godt, lille Frøken . . . Gaa De nu hjem — og vær taalmodig.«

»Kommer min Kæreste da ikke?«

»Nej, næppe i Dag — men maaske i Morgen. Saa, saa, saa . . . vær nu fornuftig . . . De har ham nok hjemme hos Dem i Morgen . . . Skal jeg hilse ham?«

»Hvorfor kan han da ikke faa Lov at gaa nu?« spurgte hun grædende.

»Fordi vi først skal have Sagen helt ordnet, lille De . . . Men vær bare rolig — der er nok ikke noget galt paa Færde. Gaa De nu blot hjem og vær fornuftig.«

Jonna gik grædende ud. Betjenten udenfor saa' smilende efter hende — og Assessoren, Overbetjenten og Skriveren smilte indbyrdes og var enige om, at det var en pokkers sød lille Kæreste, han, denne Sundborg havde.

Noget efter blev Brandt ført ind. Ogsaa han var blandt de arresterede. Ikke just fordi man direkte mistænkte ham for at være delagtig i Branden, men nærmest fordi man ventede gennem ham at kunne komme til fuld Klarhed over Bevægelsens Karakter og Udbredelse — og saa fordi han Dagen efter Branden havde skrevet en flammende Artikel mod Hal og hele hans kapitalistiske Tyranni — hvori han udtalte som sin Mening, at det snarere var at forbavses over, at der ikke skete flere af den Slags Ugerninger, end der gjorde, under saadanne Mænds hensynsløse Udbytning af Arbejderne.

Han havde med voldsomme Linjer skildret Træk

af Hals Optræden mod sine Arbejdere, baade under og efter Strejken — og han fremdrog Billeder af de fortvivlede Forhold, som denne Mand havde bragt mange af disse Mennesker i. Han havde sluttelig hævdet, at en Mand som Hal selv havde kaldt Hævnens Straf ned over sig, og at han ogsaa moralsk, menneskelig set maatte være hjemfalden dertil — selv om Samfundets Love maatte tage Hævnen som en Forbrydelse.

Retten havde paa Basis heraf og af hele hans tidligere Virken rettet to Anklager mod ham. Først at han ved sin politiske Agitation har virket til samfundsfarlige Dannelser, som nu havde resulteret i den foreliggende Forbrydelse. Dernæst, at hans Artikel om Branden absolut maatte betragtes at være af samfundsfarlig Karakter.

Assessorens Ansigt faldt straks igen i sine kølige, haarde Folder, da han traadte ind.

»Vi har ogsaa været nødsaget til at anholde Osvald Sundborg. Han er jo ogsaa en af Deres mest fanatiske Tilhængere,« sagde Assessoren.

Brandt smilede ironisk og sagde:

»Det lader til, at De anholder hvem som helst uden Spor af Selvkritik, Hr. Assessor . . . Hvad De vil Sundborg, det forstaar jeg ikke . . .«

»Det gøres heller ikke nødvendig,« bed Assessoren ham af. »Sundborg har viklet sig ind i en Del Selvmodsigelser, som tyder paa, at han kan være med i Komplottet.«

»Har De faaet Sundborg til at selvmodsige sig, har det sikkert ikke større Betydning, end hvad der kan tilskrives deres Rutine. Osvald Sundborg, kan jeg med Bestemthed sige, har intet som helst haft

med denne Sag at gøre . . . Jeg har hele Tiden staaet i nær Forbindelse med Sundborg, og han har — lige saa lidt som jeg — haft nogen Berøring med de Folk, som muligvis kan have sat Ild paa Fabrikken.«

»Han har da omgaaedes Røde Jens.«

»Det har jeg ogsaa . . . Røde Jens har flere Gange været hos mig paa Kontoret . . . og Røde Jens og Sundborg er gamle Arbejdskammerater . . . og begge er de ivrige Socialister . . . Men det er da intet som helst Bevis for, at de kan have noget med Branden at gøre . . . Og jeg kan kun gentage, hvad jeg allerede flere Gange har gentaget, at jeg hverken har den ringeste Forbindelse med dem, der kan have paasat Ilden, eller Kendskab til, hvem det kan være . . . Om Røde Jens, som om Sundborg, kan jeg kun sige, at de har været hæderlige Kammerater og er dygtige Arbejdere . . . Og for Resten kan jeg ikke indse, at der absolut behøver at være flere om Ildpaasættelsen . . . det kan jo lige saa godt være ét fortvivlet og ophidset Menneske . . .«

»Tak, det er godt,« afbrød Assessoren ham. »De faar betænke Dem yderligere til i Morgen.«

Betjenten førte Brandt ud og Assessoren, der gik frem og tilbage bag Skranken, maatte have Luft for sin Ophidselse; han udbrød: »Saadan en Fyr skulde bevares i Tugthuset . . . disse Menneskeforskruere! . . .«

Derefter blev Røde Jens ført ind. Han var blegere end sædvanlig, og hans Øjne lignede et vildt Dyrs.

»Naa, finder De Dem stadig lige uskyldig?«

spurgte Assessoren. »Trods hvert Forhør dynger ny Beviser op om Dem.«

»Jeg har svaret, hvad jeg ønsker at svare,« sagde Røde Jens kort, og man kunde mærke en forstokket Trods bag Ordene.

»Saa maa vi se at hjælpe lidt paa Deres Talegaver. Der er allerede en af Deres Kammerater, som har tilstaaet sin Skyldighed . . . og som udpeger Dem som Fører og Stifter af Bevægelsen . . . og andre, som vil bevidne, at De har søgt at drage dem med deri . . .«

Assessoren gjorde et Tegn til Overbetjenten, og denne førte derefter en Arbejder ind. Røde Jens kendte ham straks; det var en af dem, han havde søgt at faa med sig.

»Kom kun nærmere,« sagde Assessoren. »Vil De saa gentage Deres Vidneforklaring mod Jens Knudsen der.«

»Ja,« svarede Manden, men rokkede sig forlegen for Røde Jens' skarpe og haanske Blik. Han fortalte, hvorledes Jens tre Gange havde været hos ham for at faa ham med i deres Bevægelse. En Gang efter Fyraften udenfor Fabrikken, en anden Gang hjemme hos ham selv og en tredje Gang, da de tilfældig var mødtes . . . Røde Jens havde udtalt sig saa voldsomt om Hal og Samfundet, at han straks var kommen til at tænke paa ham, da han erfarede, at Fabrikken var brændt og Ilden paasat.

»Hvad siger De dertil, Jens Knudsen?« spurgte Assessoren.

»At det intet som hest beviser af, hvad jeg er sigtet for.«

»Det beviser dog, at De har øvet anarkistisk Propaganda?»

Arbejderen blev nu opfordret til at aflægge Ed, hvilket han gjorde, efter at den lange Edsformular højtidelig var bleven læst op.

Saa førtes der yderlige to Arbejdere ind, som ligeledes vilde bevidne, at Røde Jens og Polakken samt en Person, de ikke kendte, gentagne Gange ogsaa havde været hos dem for at paavirke dem i samme Øjemed.

Og ogsaa de aflægger Ed.

»Naa, vedgaar De saa ikke Deres anarkistiske Propaganda?«

»Nej,« svarede Røde Jens trodsig.

«Ja, ja, saa skal vi skaffe Dem flere Beviser paa, at vi er vel underrettede — baade om Dem og om Deres Kammerater.«

Derefter blev Vidnerne ført ud og kort efter kom Osvald Sundborg ind.

Da han saa' Røde Jens studsede han. Men da han saa sin Kammerats Ansigt og hans Øjne, varmede det i hans Bryst af Deltagelse for denne ensomme, underlige Mand . . . og han huskede hans blege, fortvivlede Kone . . . og deres store, inderlige Kærlighed. Han gik helt hen til ham.

»God Dag, Jens!« sagde han oprigtigt og trykkede den høje Mands knoklede Haand.

»God Dag, Sundborg,« svarede Røde Jens og saa' ham skarpt ind i Øjnene. »Skal Du ogsaa vidne imod mig?«

Osvald saa' forbavset fra ham til Assessoren.

»Nej — skulde jeg vidne, maatte det da være for at sige, at Du har været den bedste Kammerat

. . . og at jeg antager, at Du er lige saa uskyldig i det foreliggende, som jeg selv.

Assessoren havde hele Tiden haft sit Blik fæstet mod Jens, mens Overbetjenten iagttog Osvald — for om muligt at aflure dem et eller andet hemmeligt Tegn. Men der var intet at bemærke og Assessoren lod Røde Jens føre ud.

Osvald og han vinkede med Haanden til hinanden til Afsked.

»Naa — Sundborg, De er ikke kommen i Tanker om noget, hvormed De yderligere kan bevise Deres Alibi?«

»Nej . . . ikke Spor . . .«

»Naa, ja — ja, jeg har en Hilsen til Dem fra Deres Kæreste.«

»Fra Jonna?«

»Ja — hun har været tilsagt for at bevidne Deres Udsagn.«

»Saa er De, Hr. Assessor, vel ikke længere i Tvivl om min fuldstændige Uskyldighed?«

»Det skal jeg sige Dem i Morgen. De maa finde Dem i, at vi beholder Dem saa længe.«

Ja, vort Retsvæsen ejer jo ikke Respekt for den personlige Frihed. Det er jo en Fare for hvert Menneske i Landet — skønt det skulde være det modsatte . . .«

»Gem Deres Politik, til De kommer udenfor, blev han afbrudt af Assessoren — og ført ud.

— — —

Jonna tog lige ud til Thora Hal.

Thora havde modtaget et Brev fra Brandt, hvori han meddelte hende om sin Arrestation. Han bad hende, naar hun blev saa vidt rask, at hun kunde

gaa ud, om selv paany at overtage Hjælpen af de Familier, som han sendte hende Listen over. Paa denne var ogsaa Sundborgs anført.

Thora var paafaldende tavs og fraværende. Næsten uden at mæle et Ord hørte hun paa, hvad Jonna fortalte.

Ligesom sidst sad de oppe paa hendes Værelse.

Karen serverede Maden for dem — og Jonna spiste med god Appetit.

Saa begyndte Thora pludselig at fortælle — som havde hun grundet derover hele Tiden.

»Det kan være, jeg rejser — om nogen Tid.«

»Næh — er det Tilfældet? . . . Hvad skal jeg saa?«

»Selvfølgelig bliver det altsammen saaledes, som vi har talt om det. Jeg kan ikke holde ud at blive her hjemme længere, jeg maa bort herfra . . . Og min Fader var hos mig i Dag og spurgte mig, om jeg saa ikke vilde rejse en Tur til Syden. Han har før tilbudt mig og foreslaaet mig en saadan Rejse . . . og jeg kan jo lige saa godt gaa ind derpaa som gøre noget andet — saa er jeg jo i al Fald borte herfra saa længe og faar Tid til at tage nærmere Beslutning.«

»Nu havde jeg allerede glædet mig til at skulle faa Lov at være mere sammen med Dem — og saa rejser De pludselig bort . . . Vil De ikke være her, saa kan De da flytte hen et andet Sted . . . Hvorfor er det absolut nødvendigt at rejse langt bort?«

Jonna var ikke langt fra at græde, saa stærkt berørte denne Skuffelse hende.

»Ja, ja — jeg er da heller ikke rejst endnu.«

Thora tænkte paa Brandt. Rejste hun bort, saa afbrød hun enhver Forbindelse med ham og Muligheden for at træffe sammen med ham . . . Og hvem véd, hvad der saa kunde ske.

Men hvad vilde han tænke om hende, hvis hun pludselig afbrød alt mellem dem. Han maatte jo tro, at hun svigtede og gav tabt.

Det var den Tanke, som holdt stærkest igen . . . Der var jo allerede knyttet Baand mellem dem . . . Hans Brev lød næsten helt fortrolig . . . Og hun — hun havde ligesom baaret hans Navn paa sine Læber hver Dag, hver Time, hver Minut i lange Tider.

Men alt det fortav hun . . . rede til at bære sin lønlige Kærlighed et langt og smertefuldt Liv til Ende — om det skulde blive krævet . . . men svigte ham, svigte den Sag, hvorfor hun kæmpede saa stærk og mandig . . . nej, det kunde hun ikke — dertil havde det allerede skudt for dybe Rødder i hendes Sjæl.

Og hun kendte sig mere raadvild om, hvad hun skulde gøre, end nogen Sinde tidligere. Hun fortrød, at hun saa utidig havde talt til Jonna derom — og hun søgte af bedste Evne at berolige hende og atter at faa hende bort fra denne Tanke — før hun skulde gaa. Blot det at vide, at Jonna var bedrøvet gjorde hende ondt.

Det lykkedes hende ogsaa at faa Jonna paa ret Køl igen, før hun skulde af Sted — saa de skiltes, som de bedste Veninder af Verden. Thora kyssede hende gentagne Gange. Hendes Følelser for hende var vokset stærkere og stærkere for hver Gang, de havde været sammen.

Ogsaa denne Gang fulgte hun hende til Sporvognen og stod og vinkede, til de ikke længere kunde ses.

XXXII.

Den stumme Hævn.

Skumringen begyndte at lægge sig over Haven og Vejen.

Den svøbte sig fint og blaanende om Alleens høje Popler og over Havets Vande — og gjorde det mørkt langt, langt ude.

Thora gik langsomt tilbage op gennem Alleen. Hendes Skridt var korte og trætte, og hendes Hoved var sænket tankefuldt mod Jorden. Villaen, hendes rige Hjem, laa deroppe hvid og prægtig, som bygget af Marmor. Borte bag Havens høje Træer gik Solen ned. Dens sidste Skær faldt over de hvide Mure og stænkede dem røde som efter en Purpurregn. Og hen over den mørke Himmel drev Skæret i langstrakte Driver af Gylden og Purpur. Ud over Havet voksede det, som bredte en mægtig Fyrste sin Kaabes rige Folder derover.

Thoras Øjne fangedes deraf — og Skumringens stille Fred sænkede sig, som Følelsen af hendes egen Sorg, dybt i hendes Sjæl.

Hun gik bort fra Alleen ad en af Havens grusstrøede Gange.

Det var saa stille om hende, at hun hørte sine egne Skridt deri.

Rundt om i Blomsterbedene laa Jorden sort grødende med alle Vaarens Kræfter rede til at skabe Liv — Skønhed — og Glæde . . . Længe vilde det ikke vare, før Stæren kom og Droslen . . . og Nattergalen lod sin sære Tenor lyde fra Havens tætteste Skjul. Og at der rundt om i alle Træerne byggedes Reder . . . og Buske og Træer klædtes grønne . . . og Blomsterne satte Knopper, der voksede og voksede — til den første forvovne Blomst stak sit smilende Hoved frem og saa' sig nysgerrig om i Haven. Da vilde Blomsterfloret drage frem i Skarer, voksende fra Dag til Dag . . . Eller blot en Dag . . . og Tusinder myldrede frem — og de smukkeste Farver blandede sig mellem hverandre og prydede de grønne Plæner og fyldte Havens Gange med deres søde Duft . . . og de stille Sommeraftener med lykkelige Drømme.

Som Thora gik der ad de ensomme Gange, der slyngede sig mellem de grønne Plæner, følte hun Vaaren og dens Længsel i sit Bryst.

Hendes Kærlighed strakte sig for hende som en herlig Egn, mod hvilken hun drog paa sine trætte Vinger efter Flugten.

Hun gik der som en Nonne i sin Have, gemt bag Klosterets høje Mure. Men hendes unge Livs Længsel drog ud mod den Verden, som Klostrets Mure rejste Værn imod.

Hun drømte de sælsomste Drømme om Livet derude. Fra hendes Brysts dybeste, lønligste Gemmer hviskede de frem, saa hun blev hed om Hjertet og sorgfuld i Øjet ved Tanken derom.

Og fra sit Vindue stirrede og stirrede hun ud

over de grønne Skove og Mørket, og den hvide Vej, der slyngede sig frem og svandt bort langt, langt ude.

Hun stirrede og drømte og stirrede og drømte, til hendes Sind blev sygt og lidende af Sorg.

Den dejlige Have blev som et Bur, hvor udover hun ikke kunde række — og en mild Skæbne gjorde hende til Vogter over sit eget spildte Liv, hvis Flod af Taarer, hvis Sum af Lidelser ingen Sjæl kunde granske.

Hjærtet slog Hammerslag i Thoras Bryst. Hun elskede, følte hun . . . og hun vilde elske! . . . Hun vilde stige over Klostrets Mure og drage ud i den vide Verden, der har Bud efter enhver — og sit til enhver, der blot har Mod.

Saaledes hensunken i stærke Drømme naaede hun bort til Havens mest afsides Sted. Gangene blev smallere og Træerne og Buskene stod tæt derom. Hun gik med Blikket sænket mod Jorden — og langsomt, næsten som sansede hun intet om sig. Da drejede Gangen brat til venste og fik hende tilfældig til at se op.

Hendes Øjne løftedes i et Sæt fra Jorden mod Buskene, og de blev stive i hendes Stirren, og hele hendes Legeme ligesom stivnede i samme Stilling, hun gik. Saa løftede hun Hænderne beskyttende op for Ansigtet og hver Draabe Blod veg af hendes Kinder, og hendes Lemmer rystede voldsomt fra Isse til Fod.

Uden en Lyd tumlede hun forfærdet tilbage, vaklende, som skulde hun segne om.

Inde bag Buskaset hang et stort sort Legeme ned fra en Gren.

Hun blev staaende og stirrede derpaa, som

magtede hun hverken at flytte sine Fødder frem eller tilbage.

Hun saa' et gammelt, skæget Ansigt med noget tyndt, hvidt og pjusket Haar. Det var blaablegt og Munden stod vidt aaben med Tungen frem over Læberne. Og hun saa' en lang, strakt Hals, hvor hver Sene og Struben var synlig, og som var snæret sammen af en forholdsvis klejn Snor, der i en Løkke var bunden om Grenen.

I et Nu saa' hun alt dette — og at han var fattig og elendig klædt. Skoen var falden af højre Fod, og der var ingen Fod i Strømpen, han havde paa.

Forfærdelsen voksede i Thora, saa hun veg baglæns tilbage Skridt for Skridt, med Blikket som naglet til dette uhyggelige Syn. Da Stien svingede og skjulte det for hende, fik hun sig vendt og satte i Løb op mod Villaen . . . helt op paa sit eget Værelse ilte hun som en gal, hulkende stærkere og stærkere, jo mere Indtrykket sejrede. Deroppe kastede hun sig ned i en Stol og hulkede saa dybt og voldsomt, som skulde hendes Bryst sprænges.

Karen kom løbende bag efter hende. Hun havde hørt hende paa Trappen og forfærdet fulgt hende.

»Hvad er dog hændt? . . . Herre Gud dog, hvad er hændt, lille, kære Frøken? . . . Hvad er der i Vejen?« stod hun bøjet over hende og spurgte hel angst for, at det nu først skulde blive rigtig galt med Thora.

Men Thora sansede hende ikke — hun bare hulkede endnu voldsommere.

»Og Karen gentog og gentog sin Spørgen, til Thora endelig fik svaret:

»Der hænger en Mand nede i Haven.«

»Hvad gør der?«

»Der hænger en gammel Mand nede i Haven.«

»Herre Gud dog . . . hvad gør der? Hvad er det dog, De siger? . . . Hvor?«

»Lige ved Gangen før Krattet. Det er en gammel, fattig Mand — vist en af dem, Fader jog bort fra Fabrikken,« hulkede hun frem. »Ja, nu hævner det sig . . . Stakkels, stakkels Mennesker . . .«

»Vær dog fornuftig . . . Kære lille Frøken dog . . . Det véd de jo slet ikke endnu.«

»Jo — jo, jeg syntes bestemt, jeg kunde kende ham . . . Aah, hvor saa' han ud . . .«

»Nu skal jeg løbe over og sige det til Gartneren. Kan De være ene saa længe?«

»Ja, ja . . . løb . . . skynd Dem, Karen. Men jeg vil se ham, før de sender ham af Sted.«

Karen skyndte sig over og fik fat paa Gartneren og Karlen, som gik hen og ledte Stedet op og skar den døde ned.

Da Gartneren skar Snoren over, slap den ham ud af Haanden. Karlen saa' det, men kunde ikke bekvemme sig til at gribe efter det stive og døde Legeme, saa det faldt med en tung og dump Lyd til Jorden.

Saa hentede de en Stige, hvorpaa de løftede Liget op og lagde det til rette, og bar det ind i en Udbygning bag Villaen.

Karen fulgte dem paa Afstand — og Pigerne kom frem, og med Rædslen malet i deres Ansigter betragtede de det uhyggelige Syn.

Stigen blev lagt over to Kasser — og de to

Mænd blev et Øjeblik staaende og saa' paa den døde.

»Det er en gammel Fyr,« bemærkede Karlen.

»Ja,« svarede Gartneren, »han ser fæl ussel ud. Hvordan pokker nu ogsaa saadan en kan finde paa at klatre ind her for at komme til at hænge sig.«

»Ja — man skulde synes, der var Steder nok her omkring, der egnede sig der til, uden man behøvede at gøre sig saa stor Ulejlighed . . . Men,« føjede han dybsindig til, »han har maaske tænkt at gøre Indbrud her — og over Skuffelsen har han saa klynget sig op.«

»Ja, hvem véd,« svarede den gamle Gartner den fantasifulde Karl. »Men elendig ser han ud, baade i Klæder og af Udseende.«

Nu kom Karen til og de to Mænd tav med deres Samtale. Og Pigerne sluttede op bag hende.

Ved første Øjekast kendte Karen den gamle Mand, og der gik en uhyggelig Gysen gennem hende ved Tanken — saaledes som hun evnede at forstaa den Tragedie, som laa til Grund for denne fattige, gamle Stakkels Selvmord.

Den døde var gamle Farver Nielsen.

Men Karen fortav sin Genkendelse for de omstaaende og tænkte med Angst paa, hvorledes Thora mon vilde tage dette, naar hun erfarede, hvem han var.

Saa fattede hun sig og vendte sig mod de andre og sagde:

»Kom, lad os ikke staa her og holde Nysgerrighedssladder ved denne gamle Stakkels Lig.«

Hun fik Karlen til at dække Liget med et Dækken. Og Pigerne gik tilbage til deres Arbejde

alle grebne af den Uhygge, som betager enhver, hvor der findes Lig.

Selv begav hun sig paa Vej til Thora for at fortælle hende alt — men hun traf hende paa Trappen.

Hun saa' næsten uhyggelig bleg ud og gik knuget af Sorg og Lidelse, som var det til sin egen Moders Dødsleje hun gik.

»Hvor ligger han, Karen?« spurgte hun med en bristende, svag Stemme.

»Nede i Vognskuret,« svarede Karen og fulgte efter, urolig og ængstelig over Thoras sære Væsen.

Karlen og Gartneren var gaaet. Men Thora aabnede selv Porten derind til — med en Anstrængelse, der fik hendes Arme til at skælve.

Hun tog Dækkenet bort fra den dødes Ansigt og stod en Stund ganske stille og stirrede paa det, mens hun bøjede sig dybere og dybere ned mod det, til hun pludselig lagde sig paa Knæ og skjulte sit Ansigt i sine Hænder og græd højt.

Karen bøjede sig ned over hende og maatte græde med. Og hun hørte Thora klage:

»Stakkels gamle Mand . . . Stakkels gamle Mand . . . At jeg ikke i Tide skulde erfare noget om din Elendighed . . . Hvad maa han have lidt . . . Uh, Fa'r, hvor er din Handling grusom . . . Hvor maa det komme til at tynge frygtelig paa Dig en Gang.«

Saa tav hun og laa stille uden Lyd, som bad hun, og Karen foldede sine Hænder og mumlede sit »Fadervor.«

Noget efter rejste Thora sig, og der kom ligesom noget beslutsomt over hendes Holdning.

»Karen, vi vil klæde den gamle og lægge ham

i Kiste,« sagde hun. »Faa dem til at bære ham over i Havestuen . . . Her skal han ikke ligge længere.«

Karen adlød uden Indvending og Gartneren og Karlen blev ikke lidt forbavsede over denne Vending — og yderligere steg deres Forundring, da Karlen blev sendt efter en Ligkistesnedker. Denne indfandt sig straks og tog Maal — og inden to Timer stod en pæn egetræsmalet Kiste ved Siden af Liget inde i Havestuen.

Thora og Karen kom derned. De tændte en Lampe og nogle Lys og rullede tæt for, saa intet kunde ses ude fra . . og saa vaskede de den gamle Mand og klædte ham i Ligtøj — med lige saa stor Inderlighed, som kunde han have været deres egen Broder.

Den gamle Mand var saa mager og udpint, saa man næsten kunde have troet, at det var af Sult, han var død. Og ubeskriveligt var det Dyb af Lidelser, som de her i denne stille Aftentime blev Vidne til. Udslet og Utøj havde skabet det gamle Legeme paa uhyggeligste Vis.

Da de endelig var færdige, lagde de ham varsomt til Leje i Kisten. Det tynde, hvide Haar var omhyggeligt redt og de magre Hænder laa foldede over det udpinte Bryst.

De stod begge og stirrede ind i det blege, døde Ansigt.

Det var dem begge, som Udtrykket helt havde forandret sig — der var ligesom kommen en stille Fred over de forpinte Træk — og Munden havde lukket sig smuk og træt.

Saa lagde Thora en stor Buket Roser — som

hun havde ladet Gartneren bringe — paa hans Bryst, og hun strøg med sin Haand kærligt over de kolde Kinder — og hendes Øjne stod fulde af Taarer.

Hun bøjede sig ned og kyssede ham paa Panden. Og de bad begge »Fadervor« over ham.

De dækkede ham til med et Lagen og slukkede Lysene, da de gik.

Haven laa stille og lydløs som en Offerlund. Og deres Skridt lød ud i Stilheden, da de gik op mod Villaen som to hellige Søstre fra Bod og Messe.

Thora gik lige op paa sit Værelse, men før hun sagde »God Nat« til Karen, lagde hun begge sine Arme om den gamle Piges Hals og kyssede hende.

»Tak skal Du have, Karen,« sagde hun.

Og hun gik stille, saa underlig stille bort, syntes Karen, der blev staaende ved Trappen — ligesom havde hun taget Sorgen paa sine egne Skuldre.

Thora tændte kun et Lys inde i sit Soveværelse og lod det ellers være mørkt i det tilstødende Værelse.

Selv satte hun sig paa Stolen henne ved Vinduet, hvor hun og Jonna havde siddet. Og der blev hun stille siddende, til Natten kom og dens Timer skred frem over Haven, som et glidende Rum af Mørke og Sorg.

Vildsomt flakkede hendes Tanker i disse Timer — og solsomt bar Sorgen Frugter i hendes Sjæl.

Alt, hvad hun havde erfaret — alt, hvad hun havde lidt i den lange Tid, gled hende forbi. Og alt, hvad hun havde levet og stridt for sig selv og andre, gik som Uvejrsbølge gennem hendes Sind.

Og hun kendte, at nu maatte Maalet være fuldt. Nu maatte det ske, hvad saa end det førte til.

Tankerne koncentrerede sig mere og mere om hendes Fader. Og videre Samliv med ham blev uudholdelig.

Længe havde det jo allerede været dødt.

Det Dyb, som alt havde gravet sig mellem dem fra hendes tidligste Tid — var bleven en uoverstigelig Kløft . . . var bleven et Liv med evige Lidelser for hende selv.

Og hun følte en Kulde i sig, som om ethvert Baand, der havde fæstnet Samlivet mellem dem, maatte briste.

Skulde hun kunne bringe Glæde ind i sit Liv, da maatte hun bort her fra . . . bort fra al denne kolde Pragt, der jo i sig rummede de grufuldeste Minder om de Lidelser, som Erhvervelsen deraf havde kostet . . . Bort fra den Pragt og Rigdom, som herskede paa Trods af al Næstekærlighed.

Ja, hun maatte bort fra dette Hus — det Hjem, som hendes Fader havde rejst og skænket hende — hvis hun skulde haabe at faa Fred.

Hun maatte ud i den Verden, hvor Fattigdommen og Elendigheden mejede Tusinder af forladte og prisgivne ned, uden der saa meget som raktes dem en hjælpende Haand eller et trøstende Ord . . .

Hun maatte derud, hvor Haabet genfødtes og Modet vækkes i Fattigdommens talløse og slagne Skare.

Derud, hvor Kampen rejstes for Menneskerettens og Næstekærlighedens Sag!

Hun maatte derud — som den fromme Søster

søger Valpladsen for at hindre de saaredes Kvaler og sige de døende det sidste kærlige og trøstende Ord.

Hun maatte derud — hvor alt længe hendes Tanker havde magtstjaalen hendes Følelser . . . Derud, hvor Haabet og Troen om Livets Ret og Herlighed ligesom havde fyldt hendes Sjæl med Længsel.

Ja — derud, hvor Livet lovede Forstaaelse — og Kærlighed!

Og hun tænkte paa Brandt. Naar hun vandrede derud, hvor han saa længe havde kæmpet, og hvor hans Kæmpeord lød og krævede af enhver, at de skulde slutte sig til hans Følge, da maatte han jo forstaa den store Strid, hun havde stridt, før det havde været hende muligt at naa frem til, hvor han stod.

Han maatte forstaa, at hun kom med hele sin Sjæl, rede til at ofre i hans Lignelse . . . og at hun havde givet sit Liv for at dele Kampen med ham og hans.

Og jo klarere disse Tanker samlede sig til Beslutning, jo stærkere voksede Roen frem i hendes Bryst.

Ja, saaledes maa det være! Dette maa være Ofret, jeg maa bringe, for selv at naa, hvad mit eget Liv tørster efter.

Da mærkede hun pludselig, at hun frøs, og hun rejste sig og gik ind og klædte sig af . . . og inden længe sov hun en rolig og styrkende Søvn.

XXXIII.

Thora forlader sit Hjem.

Da Ligvognen næste Morgen kom for at hente Liget, blev Folkene ikke lidt forbavsede over at finde det i en saa pæn Kiste og saa omhyggeligt gjort i Stand og klædt.

De spurgte Karlen og Gartneren ud og fik til Svar: det havde Millionærens Datter besørget.

Saa blev Liget kørt til Kapellet, hvor der blev holdt Ligsyn over den døde.

Og det viste sig, at gamle Farver Nielsen ogsaa stod paa Proskriptionslisten over de mistænkte Arbejdere. Politiet havde søgt ham, men han havde været sporløs forsvunden.

Nu laa han for dem som Lig, og der blev saa vidt muligt truffet Forholdsregler for, at Pressen kun skulde erfare det mindst mulige om denne Begivenhed.

Fabrikant Hal var bleven underrettet om Sagen.

Intet som helst havde der været at mærke paa ham, da det blev ham meddelt.

Han havde siddet tavs og urolig, da Gartneren meddelte ham Begivenheden — og det havde heller ikke gjort noget synderligt Indtryk paa ham, da Politiet lod ham vide, hvem Selvmorderen var. Han modtog Meddelelsen derom pr. Telefon, ligesom han om Formiddagen kom ind paa sit Kontor ude paa Villaen, hvor han nu ogsaa var flyttet ud.

At den gamle havde valgt Haven herude til sit sidste Kapitel for sin Livstragedie forstod han godt — men han havde nærmest kun et spotsk Smil til overs derfor.

Fordi et Menneske havde arbejdet nogle Aar hos ham, havde han da ikke Livsforpligtelser for det. — Men da han erfarede, hvad hans Datter havde for, blev han urolig. Af hendes Handling sluttede han sig tydelig til hendes Tankegang — og han følte sig ikke blot foruroliget af hendes Opførsel, men ogsaa smertelig berørt over, som Forholdet havde udviklet sig mellem dem.

Han var klar over, at noget maatte der gøres . . . at Thora maatte ud af disse Omgivelser og Forbindelser, som hun saa tankeløs havde vovet sig i Berøring med.

Hun maatte ud at rejse — bort herfra et Aars Tid eller to — som Lægen havde tilraadet og som han selv havde talt med hende om.

Og han bestemte sig for snarest at tale nærmere med hende derom.

— — —

Noget før Middag stod Thora nede i Salonen.

Hun stod med duvet Nakke og med Ansigtet mod Døren, der førte til hendes Faders Kontor, som betænkte hun sig for sidste Gang, før hun skred til Handling.

Saa gik hun frem, men stansede atter et Par Skridt fra Døren.

Hendes Hænder løftede sig tunge mod hendes Bryst, som for at dulme den Smerte, som tyngede derinde, men kun nogle Sekunder tøvede hun. Med en vis Anspændelse søgte hun at skyde al Bekymring af sig, rettede sig og bankede paa.

Hal stod ved Skrivebordet og betragtede nogle Konstruktionstegninger over en ny Opfindelse af en

Strikkemaskine, der lovede stor Vinding, saavel ved sin Hurtighed som ved Besparelse af Arbejdskraft.

»Naa, er det Dig, Thora,« sagde han venlig, uden at røbe nogen Uro eller Forundring. »Har Du været ude at spasere i Dag?«

Hun nikkede benægtende, idet hun tog mod Haanden, som han rakte hende.

»Jeg synes, Du ser noget bleg og træt ud. — Du har vel ikke anstrængt Dig for meget?«

»Den friske Luft trætter jo altid.«

»Ja, ja, Vejret er jo henrivende. Jeg er enig med Dig i at foretrække Villaen her for Hotellet,« sagde han smilende og var helt ivrig af lutter Elskværdighed. »Kom, her skal Du se en ny Opfindelse, som — hvis det er sandt, hvad der er lovet — vil fremkalde en hel Revolte i Trikotagefabrikationen. — Det er saamæn Tage, der har skaffet mig dem i Hænde. Man begynder at blive for gammel til at kunne følge med over alt. Det er ikke uden Betydning, at jeg bliver den første, der anskaffer den her paa Pladsen. Den vil hunne forøge vor Konkurrencedygtighed betydelig og sikre vor Industri Førerstillingen her paa Markedet, og den vil om ikke fortrænge, saa i al Fald stagnere Indførelsen af den udenlandske Vare.«

Thora bøjede sig over Tegningerne og hørte kun smaat efter, men blev staaende for at give sin Fader Tid til at tale ud.

»Hvad der glæder mig mest, er næsten det, at Tage har lagt sig saa ihærdig i Selen for dens Anskaffelse. Hans sidste Udenlandsrejse har haft en fortræffelig Indflydelse paa ham,« sagde han tilfreds

og gik bort over Gulvet. Han tændte en Cigar, mens han iagttagende skottede til sin Datter.

»Naa, er Betænkningstiden saa til Ende?« spurgte han derefter, idet han tog et Par stærke Drag og pustede Røgen bort med et spørgende, lidt munter Smil. »Har Du saa bestemt Dig til at rejse?«

»Ja, nu har jeg bestemt mig,« svarede hun stille. »Det er egentlig længe siden, jeg har blot ikke været rigtig klar derover.«

»Og Du rejser?«

»Ja,« svarede hun med en Stemme, der lød svag, trods hendes store Anstrengelse for at tale bestemt.

»Det var ret! Og hvorhen har Du saa tænkt Dig? Til Italien — Spanien — Paris?« Han lod fuldstændig, som der intet var sket mellem dem.

»Nej, jeg rejser ikke til Udlandet.«

»Naa da! Hvorhen saa? Lægen mente jo netop, at Italien vilde være det gavnligste Sted — og Du har ogsaa altid selv været saa begejstret for at komme dertil. Hvor vil Du da hen?«

»Her fra!«

»Her fra? . . . Hvad skal det sige? Han blev alvorligere.

»At jeg vil flytte her hjemme fra.«

Hun talte endnu noget usikkert og kunde ikke faa sine Øjne løftede i Højde med hans. Følelsen af hans skarpe, myndige Blik holdt dem nede.

Hal stansede lige overfor hende.

»Hør, sig mig, Thora, er Du da bleven helt forskruet?« sagde han med tydelig Overgang i Stemmen. »Hvis Du ikke var saa gammel, som Du er, vilde jeg have troet, at Du ikke selv forstod,

hvad Du siger. — Men Du er syg — det er dine Nerver! Hvad pokker skulde ellers saa komplet have fordrejet Hovedet paa Dig.«

»Og derom kan Du spørge?«

»Ja — og gør det som din Fa'r! Et saa sindssvagt Skridt, som dette, tillader jeg aldrig.«

Han søgte at dæmpe sin tiltagende Heftighed.

»Har jeg ikke altid ladet Dig regere, som Du selv vilde — overladt Dig Styrelsen af Huset og anerkendt din Dygtighed og Arbejdsevne, selv om jeg ofte har ønsket, at Du havde ført Dig noget mere som Dame af vor Stand og Evne. Jeg saa' jo, at Du ikke havde saa megen Sans derfor og fandt mig stille deri. Men hvad Du nu vil foretage Dig, overstiger enhver Grænse for det tilladelige! Det maa Du da ogsaa selv kunne indse, Thora. Jeg véd ikke, hvad Du vil foretage Dig, men alene det, at Du flytter fra dit Hjem, som Forholdene staar nu, kan Du jo sige Dig selv, vil ikke blot vække den største Opsigt i vor Kres, men ogsaa være kompromitterende for os alle! Vær fornuftig, Thora. Lad Dig ikke af nogle forbigaaende Begivenheder og Stemninger bevæge til noget overilet Skridt, der kan blive særdeles generende eller afgørende for din Fremtid, ment vent! Tag til Udlandet et halvt eller et helt Aar og lad dine Nerver faa Tid til at falde til Ro — og kom saa hjem og handel, som Du vil.«

»Det vil være til liden Nytte for os begge at forhale Afgørelsen for en dog uundgaaelig Begivenhed,« indvendte hun rolig, »eller at afblege den ved Ord og Udflugter, som ikke vil hjælpe det ringeste til at fjerne de Uroligheder eller Forhold, der har

gjort det umuligt for mig at fortsætte min tidligere Livsførelse. Vi er altfor stærke Naturer, tror jeg, Fa'r, til at nogen af os kan gaa paa Akkord med os selv eller vort eget. Som Forholdene nu har tilspidset sig mellem os, er det nødvendigt, at jeg rejser — saa nødvendigt, at jeg sikkert ikke vil finde en tilfreds Time mere, hvis jeg blev her! Hvad der har været mig nok før, kan Karen røgte fuldt saa godt som jeg.«

»Nu er det nok med det Vaaseri! Tør jeg spørge om Grunden og hvad Du har i Sinde at tage Dig for?« afbrød Hal hende opbragt.

»Ja, Grunden, Fa'r, tror jeg næsten ligger dybere end baade Du og jeg lige straks kan forstaa,« svarede hun med urokket Sikkerhed. »Jeg tror, det maa være selve Tidens Strømninger, som adskiller os. Og tilmed er Grundpillen i vor Natur saa vidt forskellig. Du er en Stræber, som kun har Trang for yderligere at erhverve og udvide din Rigdom. Lige fra Barn har jeg beundret din Arbejdsevne og Energi, men i langt højere Grad har jeg frygtet din Strenghed og Ufølsomhed, som Du selv overfor dine Børn ikke har formaaet at dæmpe! Du har fortrængt Dig selv fra mine Følelser . . . Nej, Du forstaar mig ikke. Men det er sandt, at for hver Gang, Du jog mig bort — fordi din Ærgerrighed ikke lod Dig en Tanke til overs for dit Barn — fik jeg mere og mere den isnende Følelse for din Haardhed, der saa tidt har faaet mig til at græde af Forladthed og stærkere og stærkere vendt mig bort fra Dig til Mindet om min Mo'r, der til sidst drog mig helt til sig. Naar Karen fortalte mig om min Moders gode og opofrende Gerninger og om hendes

stille, vemodige Natur, da græd jeg af Kærlighed og Forladthed — og dog af Lykke. Den Tanke, at Mo'r havde været saa god — at høre hende saa kærligt omtalt, gjorde mig godt og ligesom vakte Kærligheden hos mig. — Da dannedes Kløften mellem os . . . Kan Du nu forstaa det? For hvert Aar, jeg blev ældre, jo dybere blev den, jo mere følte jeg den Kulde, der ligesom udstraaler fra Dig. Og denne min egen indre Lidelse gav min Natur Vækst, udviklede Næstekærlighed i Stedet for Egoisme, Medfølelse i Stedet for Hensynsløshed, og det forberedtes, som nu maa ske. Hvad der manglede var blot en stor, gribende Begivenhed, der kunde stille mig Ansigt til Ansigt med Livet, med de Lidelser og den Elendighed, som din Gerning i det Arbejde er delagtig i! Forstaar Du nu, at det ikke er noget Øjebliks Overilelse, men at det er hele mit Liv, som nu er modnet til Handling!«

Hal var gaaet bort til Vinduet og stod bortvendt og saa' ud i Haven, dog uden at ænse, hvad han saa'.

Uden Afbrydelse havde han hørt sin Datter tale til Ende. Meget af hvad hun havde sagt, havde rørt de bløde Strenge, som findes i selv det haardeste Bryst. En vis selvbebrejdende Smerte havde tvunget ham til Tavshed, men dog hverken kunde eller vilde han indrømme Rigtigheden af, hvad hun havde sagt.

»Men Fa'r, Du maa ikke tro, at jeg rejser bort i Vrede.« tilføjede hun, men Hal blev staaende uden at røre paa sig. »Alt, hvad her er sket af Uret og Lidelser, har kun faaet mig til at tænke og se. Livet lader jo os Mennesker se det under saa mange

forskellige Synsvinkler, der alle mere eller mindre staar i Samklang med vor Natur.«

»Hør, Thora, det forekommer mig, at Du maa have været en ualmindelig lærvillig Elev af disse Fyre, som Du saa letsindig har indladt Dig med,« afbrød han hende. »Nej, hør nu en Gang mig, min Pige.«

Han gik hen og satte sig ved Skrivebordet.

»Jeg frygter, Du har ladet Dig for meget bedaare af denne Brandts Ordflom og Floskler — for efter Brevet, som jeg jo har læst, og efter hvad jeg har erfaret, kan jeg forstaa, at Du maa have talt med ham, været under hans Paavirkning — og det er vist meget farligt for et Pigebarn som Du, med en saa blød og af en saa let bevægelig Natur. Du ligner i dette Tilfælde meget rigtig saa fuldstændig din Moder. Hun var ogsaa en af disse opofrende Naturer, der mere gav sig af med andres Sager end sine egne . . . Men i dette Stykke har Du alligevel overgaaet hende. Velgørenhed var dog til Dels hende nok. Du skulde forsøge det samme — Du véd jo, at jeg aldrig har nægtet Dig noget paa disse Omraader. Der maa Du kunne finde Felt nok for dine Følelser — og en Gerning, der maa kunne tilfredsstille din Trang paa en mere værdig Maade, end denne vanvittige Galskab, som Du har ligget og bygget sammen under din Sygdom . . . Tænk Du nu over det og bered Dig til din Udenlandsrejse . . . og Du skal se, at Du en Gang vil give din Fader Ret!«

»Du har endnu ikke forstaaet mig — kommer maaske heller aldrig til det. Din Betragtning af

Brandt er lige saa fejlagtig, som hele din Opfattelse af dine Arbejderes Krav.«

Hal saa' opmærksom op paa hende. Den glødende Inderlighed, som føltes bag hendes Ord, rejste en mægtig, nagende Mistanke hos ham.

»Og hvad mig selv angaar,« vedblev hun, »saa vil den Velgørenheds Gøgleri, som Du foreslaar mig, aldrig kunne blive noget for mig. Paa den Maade, som Du og dine Lige med deres Fruer ynder at være velgørende, er oftest mere Skaberi end oprigtig Næstekærlighed. Kun i Opofrelsen af sig selv, sit eget, ligger Sandheden, uden hvilken enhver Gerning, der øves i Kærlighedens Navn, kun er Bespottelse og Løgn. Min Trang kan ikke, som deres, tilfredsstilles ved nogle enkelte Handlinger, den kræver hele mit Liv . . . Jeg vil ud at leve midt blandt dem, der lider, saavel for dine Vilkaarligheders Skyld som for hele Samfundets, og under Kampen trampes ned. Kun ved at søge Sandheden i sin Gerning, kan man finde Glæde og Tilfredshed ved at leve «

»Jeg vil ikke høre et Ord mere af dit overspændte Hysteri!« fo'r Hal op og stillede sig gloende rød lige overfor hende. »Du glemmer vist, at jeg er din Fader . . . Du har at blive her! Tror Du ikke, at jeg ogsaa har et Ord at sige?«

Thora stod rolig og rank med et frejdigt, stærkt Blik.

»Du maa finde Dig deri, Fa'r. Det kan ikke blive anderledes,« svarede hun bestemt.

»Jeg vil det ikke! Hører Du! Du bliver her!« raabte Hal i rasende Heftighed.

»Din Vilje strækker sig kun over dine Ejendele — med det kan Du gøre, som Du vil! Men fordi

jeg er din Datter, hører jeg ikke derind under. Et Menneske er selvstændigt Individ, naar det hører sin egen Vilje kalde og forstaar sine egne Følelsers Ret.«

»Fra det Øjeblik, Du skamskænder vort Navn, er Du for bestandig skilt fra dit Hjem. — Betænk Dig nu!«

»Det Valg, Du stiller mig, har jeg allerede gjort. Her har jeg intet at vente uden Lidelser, men hvor jeg agter mig hen, har jeg dog Haab om at finde Tilfredsheden ved at følge mit Kald — ja maaske ogsaa Lykken. Og angaaende at skamskænde vort Navn, da har Du vist, Fa'r, alt øvet Handlinger, som klæber den største Skænsel derved. Min Handling — øvet i Kærlighed — kan aldrig blive Skændsel for det.«

»Ja, der sagde Du det. — Sig det kun rent ud, at Du er splittergal forelsket i dette Mandfolk!« Han næsten raabte Ordene ind i hendes Ansigt. »Havde Du sagt det straks, tror Du saa ikke, at vi bedre havde kunnet forstaa hinanden?«

Thora blev blussende rød, hendes Øjne veg ud til Siden, og i sin Forvirring kunde hun ikke faa et Ord sagt. En isnende Kuldegysning jog gennem hende. Det var jo første Gang, hun hørte sin egen dybe, lønlige Hemmelighed røbet af andres Læber.

»Ha, ha . . .« lo Hal spotsk. »Min Datter forelsket i saadan en Vindbøjtel, Tusindkunstner og Lykkeridder. Ved Du, hvad det vil sige? — Nej, jeg kan tænke det. — Samfundsforbryder! At Du kaster Skarn paa din Faders og Broders hæderlige og uplettede Navn! . . . Min Datter en saadan Karls Pigebarn . . . Elskerinde!«

»Fa'r, Du forglemmer Dig,« afbrød hun ham, skræmt af hans Brutalitet.

»Hvad andet kan Du blive? En Tøs, der løber fra sit Hjem.«

Med usikre Skridt gik hun mod Døren.

»Uh, hvor Du er styg og haard,« fik hun svaret. »Jeg frygter, det hævner sig paa Dig en Gang.«

»Gaar Du?« spurgte han kort og affejende.

»Ja,« svarede hun og gik ud.

Inde i Salonen mødte hun Karen, der tydelig røbede, at hun var lokket did af Larmen.

Hun følte, hvis hun blot talte et Ord, vilde Taarerne bryde frem, saa hun gik forbi uden at stanse blot et Øjeblik.

Da Karen noget efter søgte hende paa hendes Værelse, fandt hun hende opløst i en fortvivlet Graad. Hun, der i de mange Aar af bedste Evne havde søgt at være dette moderløse Barn i Moders Sted, blev tvivlsom staaende. Aldrig havde hun set sin Frøken saa fortvivlet, som i disse Dage, aldrig hørt hende græde saa ubehersket. Thora havde altid vist sig som den overlegne i Beherskelse af sine Følelser.

»Hvad er da hændt, kære lille Frøken? Græd da ikke saadan. Det ender saamæn med, De bliver syg igen,« sagde hun, idet hun talte i en nysgerrig, deltagende Tone, som dog til sidst blev inderlig varm.

Hun troede at kende Aarsagen til Striden. — Hun vidste, at Fabrikanten ønskede at se sin Datter gift med Baron Hult. Og Thora, ak ja, det stakkels Barn, hendes Hemmelighed havde hun forlængst gennemskuet.

Hun havde jo vaaget ved hendes Sygeleje, hvor Kærligheden havde stridt sig til Sejr, stridt sig frem gennem Feber og Drømme til Virkelighed og urokkelig Bevidsthed. Vel kendte hun ikke meget til Brandt, næsten ikke andet, end hvad hun havde hørt talt om ham der i Huset, men hun følte sig overbevist om, at den Mand, Thora var kommen til at elske, maatte være lige saa god som Thora selv var! Alt andet, der rørte sig hos Thora, var forbleven hende ubekendt.

»Bliv nu rolig. — Bliv nu rolig. — Hører De. De bliver saamæn syg igen,« gentog hun og strøg ømt hen over hendes Haar.

Thora syntes en Stund at bukke helt under for sin Graad.

»Jeg rejser bort, Karen,« sagde hun og løftede sit rødgrædte Ansigt lidt fra sine vaade Hænder.

»Rejser bort . . . Ja, til Udlandet — ikke?«

»Nej, nej, bort her fra — for bestandig.«

Karen blev næsten stiv af Overraskelse og gentog Ordene.

»Ja, nu med det samme, Karen, tilføjede hun og rejste sig. Jeg maa ogsaa forlade Dig, Karen; men jeg skal aldrig glemme, hvad Du har været for mig.«

»Aah, kære Frøken, kære Barn dog. — Det er vel ikke sandt? . . . Nej, nej . . .«

»Jo,« sagde Thora grædende og skjulte sit Hoved ved det gamle Tyendes Bryst. De stod begge en Stund tavse og græd, til Thora ligesom atter søgte at genvinde sin Styrke.

»Men Du kan besøge mig, Karen, saa ofte som Du vil. Jeg bliver her i Byen.«

»Er det virkelig nødvendigt, kære Frøken? Kan det ikke altsammen blive godt endnu?«

»Nej, Karen — Grunden kan jeg ikke sige Dig nu; men senere skal jeg nok fortælle Dig alt. Nu maa Du hjælpe mig at pakke mit Tøj, men kun det mest nødvendige tager jeg med.«

Hun frigjorde sig for Karens Kærtegn og tørrede rolig sine Taarer bort.

»Nu maa Du love mig et,« sagde hun, »ikke at forlade min Fa'r, naar jeg rejser. Han begynder at blive gammel og trænge til Omsorg af nogen, der forstaar ham — og det gør Du, Karen.«

»Blive her naar Frøkenen er borte . . . Ok jo, hvor skulde jeg gamle Menneske ellers tage hen. De er jo alle døde . . . Kun De, kære Frøken Thora, er den eneste, som jeg véd holder en Smule af mig.«

»Ikke en Smule, Karen, men meget, meget! Du har jo saa godt som været min anden Moder i mange Aar.«

Karens Ansigt lyste i et taknemligt, lykkeligt Smil. De faa kærlige og anerkendende Ord var hende mere end Belønning nok for alle de mange Aars Opofrelse og Troskab — og det gjorde hende mere bevæget.

»Du lover mig det altsaa?«

»Ja, saa længe som Deres Fader vil beholde mig,« indvilligede hun. »Men jeg kan jo snart blive udtjent.«

»Tak, Karen! Jeg vidste det,« udbrød Thora ligesom lettet og kyssede hende.

— — —

Nogle Timer senere forlod Thora sit Barndomshjem.

Den gamle Hal havde hørt hendes Trin paa Trappen — og da hun gik bort gennem Alleen, stod han ved Vinduet, dækket af Skumringen og saa' efter hende.

Hans Ansigt laa i stenhaarde Folder, og en Stund, efter at hun var borte, vedblev han at se ned mellem Træerne.

Det var altsaa virkelig Alvor, at hans Barn forlod ham, sit Hjem som Oprører, gik bort som en vildfaren i Strid med alt tilladeligt.

Saa stor en Rækkevidde havde Kampen altsaa faaet. Den var trængt ind mellem Fader og Datter og havde sprængt det Forhold, det Liv, som hidtil havde knyttet dem sammen.

Den gamle Mand gik nogle Gange frem over Gulvet, mens Mørket trængte sig frem i Stuen.

Der indsaa han, at han ikke kunde sige sig fri for at have sin Del i, hvad der var sket.

Han havde givet hende altfor frit Raaderum i Tider, hvor alt gammelt, al Avtoritet trængtes af et respektløst og rebelsk Overmod. Selvbebrejdende følte han nu Ansvaret. Han havde forspildt sin egen Myndighed, sin egen Ret over sit Barn. Han skulde have stillet sig som Vogter mellem det og Tiden.

Var det egentlig forunderligt, at et Gemyt som Thoras havde ladet sig bevæge af alle de prangende og store Ord som Frihed og Ret, som udbasuneredes af Tiden med en ren djævelsk Lyst?

Hun var ikke den eneste, som al den Lirekassemusik havde fordrejet Hovedet paa. For alle unge,

ja gamle med havde den vist sig farlig — i ethvert Tilfælde for en Tid. Og det med Thora vilde sikkert ogsaa nok fortage sig igen. Det var blot hendes Energi og Handletrang, der havde drevet hende saa vidt, ligesom Fanatismen havde faaet de andre til at tænde Fabrikken i Brand.

Naar Skuffelserne havde revet Sløret bort, og hun atter følte sig paa Jorden, vilde hendes Fornuft nok ogsaa vende tilbage og hendes Mission i Humanitetens Tjeneste være endt.

Et maatte han blot forhindre: at hendes Tilbøjelighed for denne Samfundsrøver ikke naaede sin Hensigt. Han maatte forpurre, at de kom sammen.

Hans Prangernatur syntes endelig atter at sejre over Livets Alvor, og hans Ringeagt for Tiden og dens store Ideer gav ham Haabet. Brandt maatte holdes i Forvaring, hvor han var, til han atter havde sin Datter hos sig.

Kampen maatte fortsættes! Han maatte have Ram paa denne Mand! Han maatte fjernes, hvis det skulde lykkes ham at vinde sin Datter tilbage.

At Tidens social-humanistiske Frihedsrøre havde dybere Kilder end de, han saa, forstod han ikke. At det ikke var en Bevægelse, rejst ved nogle enkelte Mænd, men et Proletariats fortvivlede Krav, der havde vundet Øre og Forstaaelse hos Millioner Verden over, vilde eller kunde han ikke indse — lige saa lidt, som han forstod, at hans egen Datter netop var et udpræget Individ af sin Tid, og at hendes Følelser rammede Tidens store Tendens: Humanitet.

UNDER KAMPEN

JONNA OG OSVALD

ROMAN

AF

HARRY SØIBERG

AALBORG
LEANDER NIELSENS FORLAG
1907—08

Anden Del.

I.

Madam Sundborgs Død.

Jonna stod og klædte sig paa for at gaa paa Hospitalet, da der blev ringet paa Entréklokken.

Hun fo'r sammen. Den Tanke, at det muligt kunde være Osvald, skød pilsnart gennem hendes Hjerne — og hun skyndte sig derud.

Men hun blev skuffet. Der stod en Mand i en lysegraa Uniform og med et højtideligt, skægløst Ansigt.

Hun kendte ikke straks, at det var et Bud fra Hospitalet.

Han hilste venligt, som underordnede gør.

»Det er jo her Sundborg bor?« spurgte han.

Jonna bekræftede det.

»Jeg kommer fra Hospitalet . . .«

Jonnas Øjne blev med et store og skræmte og hendes Læber aabnede sig, som vilde hun spørge.

»Jeg skulde meddele Dem, at Madam Sundborg er død,« sagde han, og man saa' paa hans Ansigtsudtryk, at han var vant til at bringe saadanne Budskab rundt i Hjemmene.

Jomna blev saa overvældet, at hun stod stum og uden Evne til at spørge. Hendes Lemmer blev nogle Øjeblikke som følesløse, som var det selve Dødsbudskabet, der sneg sig over hende og gjorde hende død. Hendes Ansigt blev ligblegt og hun blev staaende stum, blot stirrende paa den fremmede Mand.

Han havde hele Tiden nøje iagttaget hende. Han kendte denne Elektrisering, som et Dødsbudskab øver over Mennesker. Han havde set de samme Legemstrækninger Snese Gange før.

»Det var i Gaar Eftermiddags i Mørkningen, hun døde,« sagde han saa. »Omkring Klokken fem . . . Vi havde Bud herude, men der var ingen hjemme.«

Først nu kom der Bevægelse i Jomnas Ansigt, som gik det endelig op for hende, hvad der var sket. Og hendes Bryst løftede sig i et fuldt og tungt Drag og sænkedes, som var det selve Brystet, der sank ind.

Saa hørtes Graaden i en gurglende Lyd dybt fra Halsen, og den brød frem før Taarerne endnu fyldte hendes Øjne.

Hun kunde slet intet svare, men gik med Ansigtet skjult i sine Hænder tilbage i Stuen og satte sig. Og jo stærkere hendes Graad trængte frem, jo dybere sank hun sammen, til hun laa som en skælvende, sønderknust Masse i Sofaen.

Hospitalsbudet fulgte nølende med ind. I Døren blev han staaende og saa' paa den fortvivlede, unge Kvinde.

Han troede sikkert, at hun var den afdødes Datter — og gik hende lidt nærmere.

Naar De kommer ud paa Hospitalet, skulde jeg sige, De skulde henvende Dem hos Søsteren,« sagde han, idet hans Haand deltagende rørte ved hendes Skulder.

Men Jonna laa som skælvende i Kramp.e, og som hørte hun det slet ikke.

Mandens Øjne blev eftertænksomme, som vilde han sige mere. Men hvad han kunde hitte paa, havde han brugt saa mange Gange før, saa han havde næsten selv tabt Tilliden til at saadanne Ord fra en fremmed skulde have nogen trøstende Virkning. Derfor tav han og trak sig stille ud af Døren, lukkende den forsigtig efter sig.

Jonna sansede ikke, at han gik, men blev liggende med Ansigtet boret ned i Mørket og hulkede, til Struben næsten ikke længere kunde fremtvinge nogen Lyd.

Hun sank fra Sofaen ned paa Gulvet og blev liggende der som et Menneske i yderste Nød.

Kun Sorgen og Overvældelsen var i hendes Sind — og hun blev liggende, til hendes Graad kun lød som en smertende Stønnen fra et hult og udtørret Bryst.

Saaledes fandt Osvald hende. Han var endelig bleven løsladt. Tørt og uden videre Omsvøb havde Assessoren meddelt ham, at han kunde gaa . . . Mistanken mod ham var falden.

Og derefter havde han kun en Tanke — saa hurtig som mulig at komme hjem til Jonna og dele Glæden med hende.

Han ilte næsten febrilsk gennem Gaderne, uden at se noget eller nogen om sig.

Hele hans Sind var betagen af Længsel efter

at slutte hende i sine Arme og sammen at besøge hans Moder og Thora Hal . . .

Derinde i sit Fængsel havde han i disse Dage siddet og tænkt saa meget — baade paa det ene og det andet.

Han var bleven klar over, at han vilde rejse ud . . . og at Jonna skulde blive boende hjemme hos hans Moder, til hun havde fuldendt sin Uddannelse. Og saa naar han kom hjem for paany at tage Del i den politiske Kamp, og han havde faaet fat, vilde de gifte sig. — Og saa skulde hans Moder bo hos dem . . .

Han gav sig ikke Stunder til at gaa op ad Trappen, men tog den i »fire Spring«, og hans Ansigt straalede af den Glæde, han følte.

Han aabnede Døren forsigtig, som for at faa pustet lidt og ubemærket at komme bag paa Jonna. Hans Haand havde allerede trykket Dørgrebet ned, da hans Øre fangede en svag Lyd af Jonnas Hulken.

Og Minevekslingen foregik brat og hurtig i hans Ansigt.

Uden Tøven aabnede han Døren . . . Han stansede først som i Forbavselse over at finde Jonna saadan, men saa ilte han angst og hastig hen til hende.

Hans Hænder tog forsigtig i hendes Arm og drog den opefter.

»Hvad er der dog i Vejen?« spurgte han, og der lød som en skælvende, angstfuld Anelse i hans Stemme.

Jonna havde ikke hørt hans Ord, men følte blot Taget af hans Haand. Og hun løftede Hovedet,

som troede hun, at det endnu var Budet fra Hospitalet, som stod bøjet over hende.

Men da hun saa' Osvalds Ansigt over sig, stønnede det endnu dybere i hende, og hun rakte sine Arme op mod ham.

«Din Moder er død!«

Han rettede sig i et Sæt og Vejret glippede, som brast alt i ham.

Begge hans Hænder greb om hendes Arme og hans Læber blev staaende aabne, som paa en stum.

»Hvad er det, Du siger, Jonna,« kom det fra ham, og hans Fingre knugede ubevidst hvide Ringe om hendes Haandledde.«

»Hun er død.«

Der kom ikke et Ord mere over Osvalds Læber . . . han bøjede sig dybere og dybere ned mod Jonna, til han laa paa sine Knæ ved Siden af hende og hans Hoved sank ned mod Sofaens Polster. Der bredte sig en kold sviende Smerte over ham, der strøg som en isnende, jerntung Haand ned over ham, fra Isse til Fod. Og det var som al Kraft døde ud af hans Lemmer, som var det et Legeme, der sank mere og mere sønderslaaet sammen.

Men Jonna slyngede sine Arme op om hans Hals og knugede sig ind til ham, som var det hendes eneste Redning.

Og af Fortvivlelse knugede hun sin Arm saa fast om ham, at han kraftesløs bøjede sig for hendes Tag, saa de sank sammen paa Gulvet ved hiandens Side.

»Mo'r, Mo'r . . . stakkels gode Mo'r,« hørtes saa Osvalds Stemme, lav og i den dybeste Fortvivlelse.

»Nej, nej . . . det er ikke sandt . . . Hun er ikke død . . . Vel Jonna? . . . Hun er ikke død.«

Jonna begyndte at lytte til hans Ord — og hun fik svaret:

»Jo — der har lige været Bud fra Hospitalet . . . Hun er død i Gaar, mens jeg var ude hos Thora Hal.«

Først nu hørte hun, at han græd — men det var en underlig dyb, tonløs Graad . . . saa fuld af Smerte . . . saa fuld af Sorg.

Den gjorde hende ligesom roligere — som delte hendes egen Smerte i to Dele . . . Den ene for Madam Sundborg og den anden for Osvald.

Hendes Arme løsnede sig fra hans Hals, og hun satte sig paa sine Knæ og saa' paa ham, som han laa der med Ansigtet skjult i sine Hænder tæt ved hende.

Hun følte, hvor hendes Kærlighed fik hende til at lide for ham . . . Hele hendes Sind randt fuldt af Deltagelse for ham og af Trang til at lindre hans store Sorg.

Men hun blev siddende hjælpeløs ved hans Side, martret af sin store Kærlighed.

Saa rejste Osvald sig. Han gik rokkende frem og tilbage, som vilde han dysse en Legemssmerte til Ro. Hans Hænder var i stadig Bevægelse, snart pressede de mod hans Bryst, snart dækkede de for hans Ansigt, snart greb Fingrene for sig, til Armen stivnede, fuldt strakt med knyttede Hænder og hver Muskel spændt saa haardt som Sten.

Jonna stod ret op og saa' paa ham. Hendes Haar hang i Uorden om hendes Hoved, og hendes

Kinder var vaade af Graaden og Øjnene store og hede.

»Nej, nej, nej . . . Mo'r, Du kan ikke være død . . . Vel, Du kan ikke være død? . . . Uden jeg saa meget som fik set Dig en eneste Gang endnu . . . Nej, nej, nej.« Han stansede ret op mod Væggen — og først nu syntes Graaden at bryde løs.

Jonna blev angst — og hendes Tanker tog sig mere eg mere sammen om ham alene.

Hun gik ham nogle Skridt nærmere, og hendes Graad begyndte igen.

Saa gled hun ligesom hen til ham og trykkede sig op mod ham.

»Kære, stakkels Osvald . . . Du maa ikke . . .« Hun kunde ikke faa det frem. »Du har da mig, Osvald . . . og jeg elsker Dig saa højt . . . jeg skal nok altid være din lille Pige, være Dig god . . . og hjælpe Dig saa godt, jeg kan . . . Du maa ikke være saa fortvivlet . . . Jeg kan ikke holde det ud.«

Osvald hørte hende vist ikke. Han frigjorde sig for hendes Kærtegn, som i Blinde — og flyttede sig for hende.

Hun stod hjælpeløs og fortvivlet og saa' efter ham.

Han flakkede om i Stuen fra Væg til Væg, som var det Plagen af store, smertende Brandsaar, der drev ham.

Saa pludselig stansede han midt paa Gulvet. Han saa' over paa Jonna.

Hun saa', hvor hans Ansigt var blegt og forpint.

»Kom, Jonna, vi gaar derhen . . . Jeg maa se Mo'r.«

Og endnu en Gang sank de sønderknust til hinandens Bryst.

Saa tog Osvald sin Hat og Jonna gjorde sig tankeløs i Stand og gik.

De tilbagelagde Vejen i Tavshed og ilsomt, som havde de Hastværk.

Vaaren begyndte at drage Skønheden i sit Spor. Over Byen laa en klar blaa Himmel, og hvor Husene tillod det, skinnede Solen ned paa Gader og Pladser.

Men Jonna og Osvald gik Vejen, som kunde det have været det koldeste Efteraarsslud.

De saa' ingen og mærkede ikke alle de nysgerrige Øjne, der søgte dem.

Ude paa Hospitalet ringede de paa — og straks Pigerne saa' dem, hentede de Søsteren.

Hendes Øjne lyste af en varm og kærlig Trang til at trøste.

Hun gik hen og tog deres Hænder. Og de følte begge, hvor underlig disse blændende hvide Fingre formaaede at meddele dem hendes Følelser.

Saa strøg hun Jonna kærlig over Kinden — og hun havde med det samme Taarer i Øjnene.

»Ja, det er tungt at miste den, man holder mest af,« sagde hun. »Det véd jeg saa godt, men kan vel ikke trøste Eder for det.«

»De saa begge op paa hende, ulykkelige som de var. Og hun lod sine Øjne dvæle velgørende i deres.

Saa kastede hun et hvidt Sjal om sig og fulgte dem over til Kapellet, hvor Madam Sundborg alt var bragt, og klædt og lagt i Kiste.

Kapellet laa et Stykke tilbage i Haven, som

omgav Hospitalet. Et lille rødt Hus med sit sorte Jernkors. Døren derind til var ikke laaset. Søsteren aabnede for dem og fulgte selv efter.

Det var en kold, graa Lysning, som fyldte det lille Rum.

Og en tung, underlig sød Liglugt aandede frem fra hver Krog. En Lugt, der fyldte hver Celle af ens Sanser og hissende Følelsers Modtagelighed for dens egen Sorg.

Ved de første Aandedrag lagde denne Lugt helt Beslag paa alle deres Sanser, men eftersom de aandede den ind, øgedes dens Virkning. Deres Øjne blev seende og deres Øren lyttende — og Sorgen hagede sig om deres Mund.

Der stod flere Kister derinde — de stod paa smaa, sorte Skamler. Det var den yderste af dem.

Sygeplejersken løftede stille Laaget af og drog et hvidt Lagen bort fra den dødes Ansigt — og saa' om paa de to.

En kort Stund stod de ubevægelige ved Siden af Kisten og stirrede paa det blege, magre Ansigt. Huden laa tynd og stram, saa hver Knokkel derunder var synlig. Øjnene var sunkne dybt ned i Hulerne og de mørke, gule Øjenlaag hang i Folder derover.

Søsterens Øjne strejfede ubemærkede fra den ene til den anden. Hun gik stille til Side — og de tog hendes Plads.

Deres Hænder ligesom listede sig stille ind over Kistens Rand — saa gik der som Brist gennem deres Rygge og Sorgen havde sejret.

De lagde deres Knæ paa den sorte Skammel

og hældede sig ind over den døde, mens deres Fingre omklamrede den dødes Hænder.

Der var kun en Lyd i det kolde Rum — og det var disse to Børns Graad over deres Moders Lig. Og der var saa stille om dem, og Murene stod saa nøgne, at deres Graad lød højt og klingende, som Stemmer i Frosluft.

De sagde intet, bare græd og stirrede den døde ind i det stivnede Ansigt, som vilde de søge hver kendt Træk, finde det kendte, hengivne Smil og lytte den kendte, kærlige Stemme endnu en Gang ud over de stumme Læber, mens deres Fingre trykkede Varme ind i de døde Hænder.

Men deres Sorg talte. — Den lod den døde leve, lod dem se hende, som hun havde gaaet om dem som den kærlige, opofrende Moder og lod dem, som i vaagen Drømme, se al den Kærlighed, de havde levet — og alle de Lidelser, de havde prøvet sammen. Det kom over dem med en uimodstaaelig, knugende Vægt, der lod Forladtheden, Trøstesløsheden og Til intetgørelsen efter sig. — Der, hvor Drømmen havde gaaet sin bedrageriske Gang gennem Sjælen steg Tomheden og tyngede Tabet som en evig Nat.

Hvad de led meddelte sig ogsaa til Søsteren bag dem. Hendes følsomme Sjæl fik ligesom Reflekser af deres Lidelser — og det skønt hun havde staaet saa ofte før paa samme Sted og lyttet til den samme Jammer.

Det var, som en usynlig Nerve bandt hende til alle de Menneskers Sorg og Lidelser, som hun mellem Aar og Dag blev Vidne til. Og hun ejede den tunge Evne til kunne bøde lige stærkt for hver ny Sorg, hun maatte følge. Her led hun tavs

og stille med en underlig gribende Hjælpeløshed i sit Blik over det Tilfælde, at den ubarmhjertige Død havde taget en fattig Moder fra sine to eneste.

Og hendes Tanker evnede aldrig at naa længere end til den store Undren over, hvorfor Døden egentlig var bleven gjort saa grusom for Menneskene.

For saa meget havde hun set, at Livet ligesom skød kraftigere Skud over den dødes Grav.

Hun var bleven som en Sorgens Læge, hvis hele Person var fyldt med Trang til at hjælpe Menneskene over dette Misforhold mellem Liv og Død. Nu stod hun som den erfarende og ventede til Stunden var kommen, da de to sørgende var modtagelige for hendes Lægedom.

Men længe varede deres stumme Sorg — og hun forstod, hvor dybe Rødder den havde at slide for dem. Hun forstod, hvor dybt dette Ran, som Døden her havde øvet, havde grebet i disse to unge Menneskers Sind.

Hun traadte hen mellem dem og strøg Jonna over hendes Kinder og løftede hendes Ansigt op mod sig:

Og det forekom hende saa vidunderligt i al sin Sorg, at hun bøjede sig og kyssede hende ømt og kærligt, og lagde det trøstende ind mod sit Bryst.

Saa vovede hun ogsaa at stryge sin Haand over Osvalds Pande, hvor hans mørke, tætte Haar laa i en frodig Bølge.

Disse Kærtegn ligesom lindrede i deres Graad og trængte det stumme bort af deres Sorg.

»Jeg har en Hilsen fra Eders Moder,« sagde hun. »Jeg sad hos hende, til hun sov ind . . . Hun fik pludselig en ny Blodstyrtning . . . Hun havde jo

faaet Feber, saa vi ventede det værste . . . Jeg sendte straks Bud efter Dem, men De var jo ikke hjemme.«

De løftede begge deres Ansigter og saa' mod hende, mens hun talte.

»Men før hun døde, laa hun stille hen, næsten saa stille, at Livstegn ikke var til at spore . . . Saa aabnede hun sine Øjne, og hun kendte mig. Jeg saa' hendes Læber forsøgte at smile, og hendes Øjne var saa gode og taknemmelige. Hun hviskede saadan som en døende hvisker lige før Døden helt gør sig til Herre over Sjælen: »Søster, hils mine to . . . og sig dem, at de maa være gode mod hinanden.« Saa laa hun stille med aabne Øjne en Stund, hendes Læber kunde ikke længere tale, men hendes Øjne talte, saadan som en døendes Øjne taler, naar de lysvaagen stirrer ind i Døden, og der er Fred i deres Sjæl . . . Og det kan jeg sige Eder, at Eders Moders Øjne saa ud, som drømte hun den smukkeste Drøm . . . Og det var sikkert om Eder . . . for I er jo slet ikke saa ene . . . Mennesker er aldrig ene, naar de er to, som holder ærligt af hinanden . . . og det gør I jo . . . og saa længe I bliver ved dermed, saa har I jo Eders Moders sidste Tanke med Eder — og saa skal I se, hvor der snart bliver lyst om hendes Minde. hvor Eders Sorg nu vil blive til Trøst og Styrke mange, mange Gange — og hvor I vil samles om hendes Grav — og drage Næring og Glæde til Eder af alle de kære Minder, som saa længe I lever vil knytte Eder sammen . . . Det er sandt, hvad jeg siger . . . lige saa tung som Døden er at bære for de efterlevende, naar de har levet, lidt og stridt et Liv sammen, lige saa rig en Kilde bliver den, eftersom Tiden gaar og viser, at Livet

maa leves trods alt — Da bliver det Mo'r og Mo'r og Mo'r igen . . . Ja, for det er saadan, at naar én dør, der har været elsket og uundværlig for os — saa lever den evig i vore Tanker . . . og det bliver for os, som vedkommende aldrig kan dø. Tro I mig, saadan er det, og saadan vil det ogsaa komme til at gaa med Eder.«

De havde virkelig begge hørt hvert Ord, hun havde sagt, og selv om den rørende Inderlighed deri ikke direkte rørte deres Sorg, saa gav den dog som friere Løb derfor, og det klaredes i deres Tanker, saa de roligere kunde optage den dødes Ansigt i deres Erindring.

Endnu forblev de der nogen Tid. Saa fortalte Søsteren dem, naar Begravelsen maatte ske, og hvad Osvald havde at ordne dertil. Og de kunne komme hver Dag og være sammen med den døde.

Derefter gik de ud og Søsteren fulgte dem et Stykke gennem Haven. Hver Mine og hvert Ord var saa ægte og inderlig følte, at de var velgørende for de to.

Og hendes Afsked med dem var, som kunde hun have været dem en hengiven Veninde.

Da de gik ene bort, følte de begge, hvor de var hende taknemlig, og hvor hendes Godhed havde taget Plads i deres Tanker — og ligesom kilet sig ind mellem Sorgen.

De gik lige hjem.

Paa Vejen tog Jonna Osvalds Arm, og det var, som fandt de ogsaa nogen Trøst i at være hinanden saa nær.

Dagen skred langsomt frem for dem. Deres

Tanker flakkede uden Maal, og de havde ikke det mindste at tage sig for.

De blev hjemme hele Dagen og var indelukket i deres Sorg med kun faa Ord til hinanden.

De bestilte Krans og Blomster for deres sidste Penge — ellers sad de stille Time efter Time ved hinandens Side.

Saa bemærkede Jonna bedst som de sad saadan:

»Jeg skulde have været ude hos Frøken Hal i Dag.«

»Saa faar Du gaa derud i Morgen.«

»Ja,« svarede hun og tænkte, hvor bedrøvet hun sikkert vilde blive ved at erfare, hvad der var sket.

Og Aftenen kom stille og sort med sin tavse Sorg ind til dem . . . og hver for sig drømte de den døde frem. Men ikke med et Ord røbede de det for hinanden.

Der kom Tanker, som sved dem i Brystet og næsten fik Osvald til at gribe for sig af Savn.

Da sporede Jonna klart og tydelig Smerten, han led — for hun havde slynget sine Arme om ham og sad, som hun alene lyttede til ham. Nu var hendes Sorg bleven tvedelt — hendes Bekymring for Osvald var vokset med rivende Hast . . . Hun læste i hver Mine i hans Ansigt og af enhver Bevægelse, han gjorde, hvor han led.

Og hun grebes af en sviende Trang efter at trøste ham og være ham god.

Hendes Tanker sneg sig mere og mere sammen om ham — og hendes Hoved længtes efter Hvile mod hans Skulder. Det var, som hun næsten følte, hvor det vilde lindre . . . og som Tiden skred blev

hendes Læber hede af Længsel efter hans — og hun kom til at tænke paa, at han ikke havde kysset hende, efter at han var kommen hjem.

Hvor han maatte lide. —

Og før hun næsten selv vidste af det, strøg hun sin Haand kærtegnende gennem hans Haar, ned om hans Nakke og bøjede hans Hoved mod sit.

»Stakkels, elskede Osvald, jeg kan ikke holde det ud at se Dig lide saa meget,« sagde hun og kyssede ham kvindeligt og kærlig.

Hun kom til at græde — og Taarerne trængte sig ogsaa frem i Osvalds sorgtyngede Øjne.

De blev atter siddende en kort Stund — stille grædende.

Saa spurgte Jonna, om de ikke skulde gaa til Hvile, men det var, som Osvald ikke hørte hende, som havde Sorgen røvet al hans Vilje . . .

Men Sagen var, at hans Tanker var som stænget inde bag Sorgens høje Mure. Det, at hans Moder virkelig var død, laa ligesom endnu i Taage for hans vaagne Tanker. Han kunde ikke saadan straks gøre Springet fra det kærlige og stærkknyttede Samliv, som de havde levet, til at staa ene uden hende.

Men Jonnas Ængstelse steg og stille begyndte hun at hjælpe ham af Tøjet — og mat og tankeløs lod han hende gøre, som hun vilde.

Saa lagde de sig ved hinandens Side — Jonna med hele sit varme Legeme mod hans og med sine Arme fast slynget om hans Bryst og Hals.

»Elskede Osvald, det skal nok blive godt for os,« hviskede hun.

Osvald hørte hende knap — og hans Sorg forblev stærkere end hendes Kærtegn.

Og da Jonna endelig sov sin sunde og unge Søvn efter den lange og tunge Dag, rejste han sig stille af Sengen.

Maanen skinnede ind i Stuen og bredte et sølvagtigt Lys over Gulvet — og gjorde Stuen lys, saa næsten hver Genstand derinde kunde ses.

Han gik derind.

I en lille Ramme paa Væggen hang et Billede af hans Fader og Moder . . Det var mange Aar gammelt og bleget af Tiden.

Han gik hen og tog det ned.

Naar nu hans Moder var lagt i Graven, var det det eneste Billede, han havde af sine Forældre — undtagen det, han bar i sit Hjerte.

Han gik hen til Vinduet.

Billedet var vist ældre end han selv, saa vidt han huskede sin Moder.

I Maanelyset stirrede han paa deres Ansigter — og hvad der i den tavse maanelyse Nat brændte sig gennem hans Tanker, var vel Menneskenes tungeste Sorg: en Søns Sorg over Tabet af de to, der havde værnet ham saa længe, til han nu selv kunde tage fat.

Nu var de begge døde . . . døde . . . døde . . . Først nu begyndte dette gaadefulde Ord at dæmre for ham i sin fulde Bekymring. Da hans Fader døde var han jo Barn.

Han blev staaende der og trykkede det kære Billede mod sine Læber, til Kulden gjorde hans Lemmer isnende koldt. Først da sansede han sig og gik ind og lagde sig — og da saa' han Jonna

og følte hendes varme Legeme velgørende mod sit — og der strømmede en varm Taknemligheds Trang gennem ham. Han havde dog hende. Og han lagde sig tæt og stille ind til hende — og endelig da fandt han Søvn.

II.

Thora, Jonna og Osvald slutter Forbund.

Da Thora forlod sit Hjem, gik hun et Stykke ned ad Vejen ind mod Byen, før hun bestemte sig til at tage med Sporvogn.

Først i denne blev hun klar over, hvor hun vilde tage hen. Da hun gik, havde hun endnu ikke tænkt anden Tanke, end hun blot vilde bort — ud til de andre . . .

Hun vilde tage ind paa et beskedent Hotel, til hun fik lejet sig et Værelse, hun syntes om.

Kommen ind til Byen gav hun sig til at gaa om i Gaderne, hvor Skumringen var bleven til Mørke og hvor Lygterne allerede var tændte, til hun fandt et Hotel, der tilfredsstillede hende.

Hun bestilte sig et Værelse og lod sig bringe forskellige Aviser, efter hvilke hun skrev Adresser op paa nogle Værelser, der var averterede deri — og hvis Beliggende passede hende bedst.

Den næste Dag vilde hun saa gaa ud at se paa dem.

Hun skrev ogsaa et Par Ord til Jonna, at hun vilde komme hen til hende ved Middagstid.

Derefter satte hun sig hen til Vinduet og saa ud paa Gaden, der var ganske livlig befærdet.

Hun følte sig slet ikke trykket eller ensom.

Hendes Tanker søgte Brandt . . . hvis han vidste, hvad hun havde vovet, da maatte han vel forstaa hendes store Trang . . .

Da hun endelig følte sig træt, gik hun til Sengs og fandt ogsaa en rolig og styrkende Søvn.

Og da hun vaagnede næste Dag var det lyst — og hun følte sig friskere, end hun længe havde følt sig. Der var ligesom kommen Ro i hendes Sind — en Tilfredshed, som gjorde hende godt.

Saa klædte hun sig paa og gik ud, som hun havde bestemt.

Men hvad der blev budt hende af møblerede Værelser, blev hende ikke saa lidt af en Skuffelse. Det var uhyggelige Rum med gamle, faldefærdige Møbler, hos Familier, der havde pakket alt brugbart sammen ind hos dem selv, og kun overladt det tarveligste og ældste til dem, der vilde leje.

De fleste Steder var det Folk, der trængte haardt til den Snes Kroner om Maaneden, men som dog sætter en dyb Kløft mellem sig selv og dem, de byder Tag.

Thora gik fra Sted til Sted, men der var ikke videre Forskel.

Saa besluttede hun sig til at vælge efter Udsigten og fandt endelig et Sted med en smuk Udsigt over en Sø, der strakte sig langt og tværs gennem Byen.

Hun stod ved Vinduet deroppe og saa' ud.

Paa begge Sider Søen stod to Rækker høje Lindetræer. I deres svære Kroner lyste de grønne

Knopper som et helt gulgrønt Slør, saa tætte sad de. Og neden for Huset var et lille Stykke Have med et Par høje Popler paa hver sin Side af Indgangen. Fra deres Grene lød en munter Spurvekvidder.

Og saa var der ogsaa Udsigt til en bred og svær Stenbro, som førte over Søen og forbandt de to Bydele. Derover gik Sporvognen — og der var en livlig Færdsel.

Værtinden stod bag hende — nysgerrig og elskværdig.

»Ja, her er en sjælden smuk Udsigt, Frøken,« sagde hun.

Hun var en lille korpulent Kone med et noget rødligt flammet Ansigt og graasprængt Haar.

»Ja,« svarede Thora og saa sig om i Værelset.

Der stod en Jernseng, en lille falmet Sofa, et Bord og nogle tarvelige Stole, et Fortræk i Hjørnet i Stedet for Skab, og nogle hæslige Oljetryksbilleder hang paa Væggen.

»Hvor meget vil De have,« spurgte hun.

»Tyve Kroner.«

Og Thora betalte hende for en Maaned.

»Jeg flytter ind i Dag,« sagde hun.

»Ja værs'god, Frøken,« svarede Konen slesk, idet hun foldede og glattede de attraaede Sedler. Hun overrakte Thora Nøglerne.

Derefter gik Thora tilbage til Hotellet, betalte og tog sin lille Pakke Tøj — og bragte det selv hen i det lejede Værelse.

Hvad hun manglede, vilde hun selv sy.

Saa gik hun ud til Osvald og Jonna.

Paa Vejen tænkte hun paa, om Osvald skulde

være kommen hjem, og om han maaske kunde fortælle hende noget om, hvorledes Brandt havde det.

Osvald og Jonna sad og ventede, da hun kom.

De var begge mere rolige, men Sorgen havde gjort dem blege — og Osvalds Træk var slappere og dybere efter denne ene Dags Sorg.

Thora saa' det straks, da de lukkede hende ind.

Hun saa' forbavset fra den ene til den anden. Og hendes øjeblikkelige Glæde over at se Osvald kommen hjem forsvandt i et ivrigt spørgende Blik.

Begge forstod de hende.

»Mo'r er død,« sagde Osvald med en klangløs Stemme.

Tavse gik de ind i Stuen.

Nu blev Thora Vidne til deres Sorg og delagtig i deres Lidelser, saa hun slet ikke fik Tid til at fortælle noget af det, der var hændt hende selv.

Jonna var den, der fortalte hende alt. Osvald var tavs og plaget af en Uro, der næsten ikke lod ham i Fred noget Sted.

Og Thora blev greben af inderlig Deltagelse for ham . . . Blot ved at mindes det trofaste Forhold, der havde eksisteret mellem de to Mennesker, som nu for stedse var skilt fra hinanden, rørtes hun, saa hun straks glemte sin egen store Hændelse og Lidelse.

Men hun fandt ikke Ord, som syntes hende egnede til at trøste.

Da de vilde gaa ud for at bringe Moderen Blomster og Kranse, fulgte hun med dem.

Selv købte hun ogsaa en stor Buket Blomster og tog med.

Søsteren kom dem i Møde, da de kom. Hun maatte have set dem i Haven.

Hun hilste paa Thora, hvem Jonna præsenterede. Men hun kendte hende ikke.

Thora bar en mørk, ulden og glat Kjole. Jonna var næsten fiksere trods sin fattige Kjole.

Søsteren tog — ligesom Dagen før — selv Laaget af Kisten og drog Lagenet bort fra Ansigtet — og traadte saa beskeden tilbage.

Paa den dødes Bryst laa fire store, friske Roser med røde, fløjlstykke Blade og med klare, skinnende Vanddraaber paa. Dem havde Søsteren lagt der.

Thora saa' forundret paa den dødes Ansigt, saa forundret forekom det hende.

Osvalds Hænder famlede hen over Moderens Kinder . . . saa kyssede han et Par Roser, som han stod med, og lagde dem paa hver Side af hendes Hoved. Jonna gjorde ligesaa og Thora lagde sine ved Siden af dem Søsteren havde lagt.

Saa satte Osvald sig paa den sorte Skammel, mens hans ene Haand lagde sig om hans døde Moders Hænder og mens han med den anden blev ved at stryge varsomt og kærlig over hendes Pande. Stille og næsten umærkelig trængte Taarerne sig frem i hans Øjne og listede sig ned over hans Kinder.

Saa stor var hans Sorg, at de alle tre deltagende samlede deres Opmærksomhed om ham.

Jonna kom ham ganske nær og stod ængstelig og bedrøvet bag ham . . . Og dog evnede hun ikke at trøste ham.

Søsteren rørtes dybt over hans Sorg — og Thora stod med store, gode og vaade Øjne.

Ingen af dem sagde et Ord . . . og de stod der længe.

Endelig gik Søsteren stille hen til Osvald og lagde sin Haand kærlig paa hans Skulder.

»Kære De, nu maa De ogsaa huske paa Deres lille Kæreste . . . se her, hvor hun staar bag Dem — helt fortvivlet over slet ikke at kunne hjælpe Dem . . .«

Hun tog Jonnas Arm og lagde om hans Skulder.

»Ja, Osvald, Du maa ikke være saa tavs . . . Jeg kan ikke længere holde det ud at se Dig lide saadan.«

Hun lagde sine Knæ paa Skamlen og pressede sit Hoved ind til ham, og han følte hendes hede, vaade Kind mod sin.

Da tog han hende ind til sig.

»Lille, elskede Jonna, hvorfor være fortvivlet for mig . . . Det er jo Mo'r, der er død . . . Mo'r, som nu skulde have levet længe med os, saa vi kunde have faaet Lov til at gøre hende rigtig glad og gengælde hende noget af alt det gode, hun har gjort os . . . Men nu er hun død . . . død bedst som det skulde begynde at blive bedre for os igen . . . Aah, Mo'r, at jeg ikke fik Lov at vise Dig, hvor meget jeg holdt af Dig — hvor fuldt jeg forstod Dig og huskede alt, hvad Du havde været for mig . . . Det er forbi altsammen . . . Og det var jo lige saa meget for din Skyld som for min egen, at jeg vilde arbejde og blive til noget . . . Hvordan kan Livet da være saa grusomt?«

»Men Deres Moder fik jo at vide, at der var nogen, som vilde hjælpe Dem,« sagde Søsteren til ham, »og jeg kan forsikre Dem for, at det var

hendes største Glæde. Fra den Dag, da De fortalte hende det, straalede hendes Ansigt af Forhaabning og Lykke. Saa den Glæde fik hun da . . . og vær De vis paa, at Vorherre aldrig lader noget ske, undtagen det er godt for noget, selv om det syntes os nok saa tungt og haardt at bære til at begynde med . . . Men hvis Deres Moder kunde se Dem ligge her saa fortvivlet, da vilde det gøre hende meget mere ondt end glad — da det jo nu en Gang maa blive, som det er . . . Kunde hun trøste dem i dette Øjeblik, tror jeg nok, hun vilde sige, at De skulde bære Sorgen fornuftig og mandig — og tage fat paa Deres Gerning med forøget Kraft, idet hun altid vil være hos Dem i Deres Tanker . . . og følge Dem i Deres Virken.«

Det var ikke at se paa Osvald, om han havde hørt, hvad hun sagde, men han rejste sig og stod og stirrede ned i sin Moders Ansigt, mens noget tankefast og klart formede sig i hans Træk.

Saa lagde han sin Arm om Jonna og kyssede hende ømt.

»Elskede Du . . . Tak skal Du have . . .«

Jonna kom til at græde.

Saa dækkede Søsteren atter til — og Thora hjalp hende at lægge Laaget paa — og de gik ud af Kapellet.

Ude i Haven tog Osvald taknemlig Søsterens Haand.

»Hvor De er god,« sagde han. »Blot jeg vidste, hvorledes jeg kunde gengælde Dem det.«

Hun smilte venlig og saa' helt fortrolig paa ham.

»Det kan jeg nemt sige Dem. Ved at vise Deres Moders Minde samme Kærlighed og Hen-

givenhed, som De vilde have vist hende, om hun var kommen rask og glad hjem til Dem.«

»Hvor De er god, Søster.« Andet kunde han ikke svare.

»Det er De ogsaa,« sagde hun, »og kan jeg være Dem til nogen Trøst, da vil det være mig en stor Glæde.«

Hun fulgte dem atter et Stykke ned gennem Haven, mens hun gjorde Osvald klar over, hvad han havde at foretage sig før Begravelsen.

Og da hun skiltes fra dem, mærkede hun, hvor Thoras Haandtryk var varmt og inderligt — og de to gode Kvinder saa hinanden ind i Øjnene.

De gik hjem til Osvald.

Thora fulgte dem uden at sige noget om sig selv.

I Fællesskab lavede hun og Jonna noget Mad, hvilket helt oplivede Jonna . . . og virkelig ogsaa fik Osvald til at smile.

Da de satte sig til Bords, følte de det helt hyggeligt.

Nu begyndte Thora at spørge Osvald ud om hans Arrestation — og han fortalte om sine Oplevelser i Arresten . . . om sit Møde med Røde Jens . . . og om Dommerens Mistanke mod ham.

»Ja, Osvald, jeg tror ogsaa, det er ham, der har sat Ild paa Fabrikken,« dumpede det pludselig ud af Jonna.

Osvald saa skarpt paa hende.

»Ja, for det slog mig — den Dag, da jeg var oppe i Retten og Dommeren spurgte mig ud om ham — at det maatte være Røde Jens, der havde gjort det.«

»Saadan noget bør Du ikke sige, Jonna . . . naar man ikke véd det . . .«

»Ja, men det slog mig nu saadan, at det maatte være ham . . . for Du havde jo selv anet det samme, vidste jeg, selv om Du ikke har sagt det.«

»Hvem er Røde Jens?« spurgte Thora.

Og Osvald fortalte hende om ham og hans Kone — og om det Møde, han havde overværet.

»Stakkels Mennesker!« sagde hun kun, men i sit stille Sind blev hun af samme Mening som Jonna . . . og Osvald selv.

Saa spurgte hun, om han ikke havde set noget til Brandt, for han var jo ogsaa arresteret.

Men om ham vidste Osvald intet.

Ved at høre hende tale om Brandt, kom han til at se hende fast ind i Blikket — og Thora maatte drage det til sig, som frygtede hun for, at han der skulde læse hendes Hemmelighed, mens en svag Rødme sneg sig over hendes Kinder.

Da de var færdig med at spise, gik Osvald ud for at ordne de forskellige Ting angaaende Begravelsen.

Imens blev Thora og Jonna ene, og da de havde hjulpet hinanden med at vaske op og gøre i Stand, satte de sig ind sammen og fik en fortrolig Passiar.

Det var Thora, der gav sig til at spørge ud om, hvad det var, Osvald saa vilde.

»Han vil være Arbejderfører, Politiker, Digter,« svarede Jonna ganske naivt.

»Ja,« sagde Thora, »men det bliver man da ikke saadan lige straks . . . Maa han ikke først lære

noget? . . . Tage en Eksamen . . . for at erhverve sig flere Kundskaber.«

»Det véd jeg ikke . . . Men Osvald er saa klog . . . Han har altid læst saa meget . . . og han skriver saa smukt . . . De har jo læst nogle af hans Digte.«

»Ja, jeg tror ogsaa han har Evner i den Retning, men alle Evner maa uddannes, før de duer til noget. Har han aldrig talt til Dem om, hvorledes han har tænkt sig, at det skulde ske?«

»Jo, for nogle Dage siden sagde han, at han vilde rejse ud og se de store Arbejdsforhold og studere det Liv endnu nøjere, som Arbejderne lever hele Verden over . . . Han vil til Englands Kulgruber og til Belgiens Fabriksbyer . . . for han vil være de fattiges og lidendes Digter og Forkæmper.«

»Ja, ja . . . nu faar vi tale sammen om det . . . for nu naar Begravelsen er overstaaet, begynder vi alle tre paa Livet igen . . . men det bliver paa en hel ny Maade . . . Jeg har allerede tænkt paa en Lærer for Dem . . . Det er blot Osvalds Planer, jeg ikke rigtig forstaar.«

Det tog det meste af Dagen, før Osvald kom tilbage.

Han var træt af al den Løben fra Kontor til Kontor — og dog havde han ikke naaet at faa alt udrettet, da han manglede tilstrækkelig Penge. Han maatte af Sted næste Dag igen.

Mørket var imidlertid falden paa, og det var begyndt at blive vaadt og koldt inden Døre.

Osvald var atter bleven tavs og fraværende. Han satte sig hen ved Vinduet og havde næsten ikke et Ord til nogen af dem. Men Udtrykket i

hans Ansigt havde fæstnet sig igen. Det var som laa en Vrede og ulmede under Trækkene.

Han havde paa sin tunge Vandring Byen rundt været Genstand for forskellige, vekslende Tanker — alle kresende om hans Moders Død.

Hans Tanker var gledet tilbage over et Tidsrum af et Liv, som nu hans Moders Død havde afsluttet. Og han havde tænkt paa sin Barndom og dens underlige blege, næsten smertende og skræmmende Skær, som havde bredt sig over hans Erindringer derfra. Hans Fader var jo død den Gang, og efter som han voksede til havde han haft et fattigt, hengiven Barns Fornemmelse af, hvad hans Moder havde maattet lide. Og nu som han havde gaaet og tænkt over alt dette, var hans Moders afsluttede Liv kommen til at staa for ham som en eneste Kæde af slidsomme og fortvivlede Aar, i hvilke hun havde stridt en lang og dræbende Kamp for at hævde Livets Ret for sig og sit Barn.

Det var som selve Livet — Samfundet havde forfulgt denne ensomme og fattige Kvinde, og uden Følelse eller Hjærte for hendes ædle Kamp forfulgte hende, til hun segnede af Træthed og maatte dø.

Og han levede igennem, hvad de havde lidt siden Strejken begyndte — og det blev ham klart, at hans Moder var falden som en af Ofrene under Kampen. At den Strid, som af de besiddelsesløse var rejst mod Samfundsstøtternes Tyranni og som han selv havde været med til at rejse, havde krævet hans Moders Liv.

Disse rige Mænds Forfølgelser havde pint Livet ud af en stakkels, fattig Kvinde . . . og vel ødelagt mange andre paa samme Vis.

Nu sad han stille der ved Vinduet og bar paa disse Tanker . . . og det var som samledes der ny Kræfter i hans Sind til ny Kamp — Hævn mod Kapitalismens Samfundstyranni.

Thora kunde ikke lade være med at iagttage ham. Det var, som hun anede, at der brændte voldsomme Kræfter inde i denne blege, unge Mand med det skarptegnede og faste Ansigts Form.

Men der kom ikke et Ord over Osvalds Læber om, hvad han tænkte.

Da det endelig blev Tid for hende at gaa, foreslog Jonna Osvald, at de skulde følge hende paa Vej.

Og de gjorde det.

Endnu havde hun slet ikke sagt det ringeste om, at hun ikke længere boede hjemme hos sin Fader.

Thora og Jonna tog hinanden under Armen. Osvald fulgte ved Jonnas Side.

De vilde tage Retning efter Sporvognen, som de antog, hun skulde med. Men saa smilte Thora tungt og bedrøvet — idet hun følte den ensommes Tryk gennem sit Bryst.

»Nej, jeg skal ikke med Sporvognen,« sagde hun stille.

De saa begge op paa hende.

»For jeg er flyttet hjemme fra . . . Jeg har lejet mig et Værelse henne ved Søerne.«

De saa forundret paa hende, som troede de ikke, at de havde forstaaet hende.

»Jeg flyttede hjemme fra i Aftes.«

Hvorfor var Jonna lige ved at spørge, men men hun betvang sig . . . Det var vel af Grunde,

hun daarlig forstod sig paa — og hun huskede Thoras underlige Tale.

»Jeg kan ikke nævne anden Grund dertil, end jeg maatte,« forklarede hun. »Fa'r og jeg er saa vidt forskellige og saa er vi begge saa udpræget, hver paa sin Vis . . . Hvad der er sket, var noget der maatte komme . . . Jeg kunde ikke længere holde Livet ud der i disse Omgivelser — blandt disse stumme, følelsesløse Mennesker . . . Jeg tror, det vilde have dræbt mig, om jeg var bleven der.«

»Og det har De kunnet tie med hele Dage,« sagde Jonna med Beundring.

Thora smilte kun.

»Hvor De er modig, Frøken Hal, og god,« sagde Osvald. »Tro mig, Deres Løn vil en Gang blive stor!«

Thora smilte endnu, men vendte saa Ansigtet bort for at skjule, at hendes Øjne løb fulde af Taarer.

Saa fortalte hun nærmere om, hvad der var passeret — om gamle Farver Nielsens Død.

Og det greb dem begge dybt.

Harmen flammede pludselig op i Osvald. Han kunde ikke beherske sig.

»Stakkels gamle Mand! . . . Ja, det var det, jeg anede sidste Gang, jeg saa' ham . . . Jeg kunde læse det i hans Øjne — saa langt var han ude i Fortvivlelsen.«

Saa tav han pludselig, men gik urolig og huggede i Gangen.

Thora sagde, at han om et Par Dage skulde begraves og at hun vilde følge ham.

»Det gør vi ogsaa, svarede Osvald.

De var nu naaet til Huset, hvor Thora boede, og de sagde hinanden Godnat — trykkende stille men inderlig hverandres Hænder.

Næste Dag skulde de komme og hente Thora, saa vilde de ogsaa bringe friske Blomster til gamle Nielsens Kiste.

Paa Vejen hjem sagde Osvald:

»Jeg tror, at Frøken Hal har kæmpet en haard og fortvivlet Kamp, som har bragt hende mindst lige saa store Lidelser, som dem vi har prøvet. Hvor er hun dog en underlig stor og besjælet Kvinde, Jonna.

»Ja,« hviskede Jonna.

Men hun forstod hende ikke. At Thora kunde forlade al den Rigdom laa udenfor hendes Fatteevne.

»Men jeg tror ogsaa, hun er meget ulykkelig,« føjede hun til. »Blot vi kunne hjælpe hende, Osvald — for jeg holder saa meget af hende. — Hun er saa god.«

Osvald gav hende Ret — og hans Tanker kom pludselig til at strejfe Brandt . . . Brandt . . . og Thora Hal . . . gentog han for sig selv . . . Kunde det være muligt.

III.

Tage Hal træffer Jonna og Osvald. — Gamle Farver Nielsens Begravelse.

Thora sad hjemme paa sit Værelse og ventede paa Jonna og Osvald. Det var Dagen, da den gamle Farver skulde begraves.

Hun havde endelig faaet Bud til Brandt om, at hun var flyttet hjemme fra. Hun havde gjort det, fordi hun var bange for, at han muligvis skulde skrive til hende, saa Brevet skulde komme i hendes Faders Hænder. Brandts Sagfører havde hjulpet hende — han havde selv taget Brevet med.

Og nu til Morgen havde hun modtaget et kort, men varmtfølt Svar:

Kære Frøken Thora Hal!

Hvad De har gjort er saa stort og modigt, at jeg føler mig som Deres virkelige Beundrer og længes oprigtig efter at faa talt med Dem. For der er jo sket saa meget siden sidst.

Hjertelig Hilsen!

Deres

Ejnar Brandt.

P. S. Alt vedrørende mig kan De faa at vide hos min Sagfører.

Thora havde læst det »Gud ved«, hvor mange Gange, da der blev ringet tre Gange paa Entréklokken.

Hun gemte Brevet og gik ud for at lukke op, idet hun troede, at det var Jonna og Osvald. Men det var hendes Broder, der stod elegant og smilende udenfor.

Thora blev saa forbavset, som kunde det have været et Genfærd hun saa'.

Hvor havde de faaet hendes Adresse fra? Det eneste Menneske, hun havde skrevet til, var Karen, og hun havde bedt hende om ikke at opgive den til nogen.

»God Dag, kære Søster!« sagde Tage smilende. »Jeg tror skam, Du bliver forbavset over at se mig.«

»Ja, for jeg troede ikke, I vidste, hvor jeg boede,« svarede hun og bød ham ind.

»Karen fik jo Brev fra Dig forleden, og Fa'r kendte straks din Haandskrift. Og da han saa tog hende i Forhør, maatte hun jo frem med Hemmeligheden. Du véd jo, at hun er lige saa bange for Fa'r, som kunde han være Fanden selv.«

Da Thora lukkede Døren efter dem, saa' hun Værtindens nysgerrige Ansigt i Døren for Enden af Gangen.

»Naa, her bor Du,« sagde Tage smilende og trak paa Skulderen. »Ja, det er jo nogen Forandring . . . og romantisk.« Han gik hen til Vinduet og saa' ud.

»Synes Du, Udsigten kan maale sig med den hjemme fra Villaen? Jeg synes det i al Fald ikke.« Han vendte sig om mod sin Søster.

Hun stod rolig midt i sit lille, tavelige Værelse og hørte paa ham.

»Men én Ting, Thora, jeg tror oprigtig talt, at Fa'r tager sig det meget nær . . . selv om det ikke er at mærke paa ham, saa er han dog langt tavsere nu end nogen Sinde før, og jeg synes ogsaa, han er kommen til at se blegere og mere anstrængt ud. Ærlig talt, Du, er det sandelig ogsaa noget løjerlig noget, Du har gaaet og hittet paa i det sidste Aarstid . . . Husk dog paa, Du er jo slet ikke vant til at leve saadan, som Du her har indrettet Dig . . . Jeg syntes, Thora, at Du helt skulde have ladet være med disse Narrestreger. Du kommer dog til at fortryde det. Vil Du lyde mit Raad, saa skal

Du uden videre rejse til Udlandet . . . og derfra skrive til Fa'r . . . og saa komme hjem om et halvt eller helt Aar — og gifte Dig . . .«

»Ja Tak, Tage, det er godt, Du synes saadan, men baade Du og Fa'r kan være ganske rolig for, at jeg aldrig mere kommer hjem, saa længe Forholdet mellem ham og hans Arbejdere er, som det er nu.«

»Ja, ja, Thora, jeg vil ikke skændes med Dig om det, men jeg mener, at Du misforstaar Fa'r alt for meget, og at Du er alt for hensynsløs mod ham . . . Han er jo dog en gammel Mand nu. Men det er ikke alene af den Grund, jeg er kommen hen til Dig.«

Thora saa' ikke længere saa stærkt paa ham. Tanken om hendes gamle, ensomme Fader gjorde hende virkelig ondt.

»Jeg læste i Gaar i en Avis, at Madam Sundborg er død,« vedblev han, idet han satte sig og fikserede hende.

Da saa' Thora atter op paa ham.

»Du husker jo nok, at jeg en Gang talte til Dig baade om hende og den lille Frøken — hvad var det nu — Elsted. Jeg havde næsten glemt det igen, for Du véd jo, at Velgørenhed og den Slags Dikkedarer ikke er min stærke Side. Men nu da jeg læste, at denne gamle, hæderlige Kone var død, fik jeg oprigtig talt saa ondt af det for hende . . . ja, det lyder vist morsomt, nu da hun er død, men det er nu Tilfældet alligevel . . . Og jeg kom til at tænke paa denne unge, nydelige Pige . . . og den unge Sundborg, at de vist nu maa være frygtelig

elendig stillede, hvis Du ikke, som Du lovede, har hjulpet dem.«

Thora saa' nøje paa ham, men der var ikke det mindste mistænkeligt at spore hos ham. Det var virkelig lykkedes ham at faa sit Ansigt lagt i de rette Folder.

»Jo, Tage, det har jeg, og det saa godt, som jeg paa nogen Maade har evnet.«

»Tak skal Du have, Søster!« svarede han. »Det var ogsaa, hvad jeg havde ventet, men jeg vilde dog forhøre mig derom. Hvad tager den unge Pige sig nu for? Hun kommer jo ikke mere paa Fabrikken, har jeg lagt Mærke til.«

»Nej, det er sandt nok, og hun kommer der heller aldrig mere. Jonna Elsted er en begavet ung Pige. Du skulde bare høre hende synge og spille paa Guitar. Jeg tror, hun en Gang kan blive en betydelig Kunstnerinde . . . og det er ogsaa det eneste, hun har Lyst til. Derfor har jeg ogsaa bestemt at ville hjælpe hende, saa hun kan blive uddannet. Naar nu Madam Sundborg er bleven begravet og deres Sorg har lagt sig lidt, har jeg tænkt, at hun skal begynde.«

»Det vår jo interessant,« svarede han og smilte. Han var virkelig glad over denne Meddelelse. »Ja, hun kunde ogsaa godt se ud, som hun havde saadanne Anlæg . . . Og det er vist meget fornuftigt af Dig, Thora, at hjælpe hende . . . Ja, det vilde være morsomt, om vi kunde faa hende frem til at blive til noget. Men den unge, socialistiske Sundborg, hvad han? Har han faaet noget at bestille?«

»Nej, dertil har Fa'r og Du gennemført Eders Forfølgelsessystem for grundigt. Havde jeg ikke

eksisteret, tror jeg, at disse Mennesker havde maattet dø af Sult. Men Sundborg er for Resten i fuldt Maal lige saa begavet som sin Kæreste . . . Jeg tror, han ogsaa baade har politiske og digteriske Anlæg . . . Jeg har ogsaa bestemt mig til at ville hjælpe ham. Og det skulde blive min største Glæde, om det kunde lykkes mig at gøre to af min Faders fattige prisgivne til noget . . . for at bevise, at Naturen har givet Menneskene Evner uden Hensyn til deres Rigdom og Stand.«

»Naa, ja, ja, noget skal Du jo have at tage Dig for . . . men denne Sundborg . . . Nej, det faar Du mig ikke til at tro . . . Hvor har Du Begreb om, hvorvidt han har digteriske og politiske Evner? . . . Nej, send Du ham ud at rejse, ud at arbejde i fremmede Lande, saa han igen kan vokse sig Fornuft til. Som han er nu, er han jo umulig i et Samfund.«

Der blev igen ringet tre Gange paa Entréklokken.

Thora blev lidt urolig. Det var sikkert dem, hun ventede.

»Naa, Du venter maaske nogen. Skal jeg gaa?« spurgte Tage, der iagttog hende nøje.

»Nej, det behøves ikke. De, der kommer, er vist dem, vi lige har talt om.«

»Naar man taler om Solen, saa skinner den,« sagde han med et tilfreds Smil og Thora gik ud at lukke op.

Da han var ene, slog han et Par glade, hastige Smæld med Fingrene. Det her tegnede jo til at forme sig glimrende for ham.

Det var meget rigtig Jonna og Osvald, som kom. Thora førte dem ind paa sit Værelse.

Ved første Øjekast genkendte de den unge Hal og blev derfor staaende ved Døren. Osvald stiv og trodsig, som var han straks rede til Kamp. Det var ham næsten umuligt at betvinge den Harme og Ringeagt, som Synet af denne Mand tvang frem i hans Sind. Jonna derimod blev forlegen, og det saa' ud, som hun vilde løbe ud af Døren igen. Hendes Øjne kom ikke fra Jorden, og hun blev baade bleg og rød, saa voldsomt kom hendes Hjerte til at slaa. Hun følte, at hun ligefrem bar Skræk for ham.

Men Tage smilte yderst elskværdig og traadte hen imod dem.

»Ja, De kender jo nok min Broder,« sagde Thora.

Osvalds Læber bevægede sig, men han fik ikke sagt noget.

»Ja, vi kender hinanden. Det glæder mig at se Dem, Sundborg. Jeg hører, Deres Moder er død . . . maa jeg kondolere Dem.«

Han rakte Haanden frem.

Men Osvald blev staaende stiv og urørlig, men hans Ansigt blev ligbleg og hans Kæbemuskler spændtes af Vrede.

Tage smilte endnu mere, da han ikke fik Haanden.

»Ja, hun er død,« sagde Osvald, »og hvem tror De, der har Hovedansvaret for det?«

»Det har vel Vorherre.«

»Nej, De og Deres Fader! Ligesom De ogsaa har Ansvaret for den gamle Mands Død — som vi i Dag skal følge til Graven.«

Først da saa' Jonna ængstelig op, og straks var Tages Øjne der.

Thora derimod stod ganske rolig, og da Osvalds Øjne faldt paa hende, fortrød han sin Heftighed. Han var jo ikke sikker paa, om han havde saaret hende ved at blotte sine inderste Følelser. Og han tav.

»Ja, ja, Sundborg, jeg kan saamæn godt forstaa, at De ikke ser mildt til min Fa'r og mig. Men det er dog lidt for vidt at gaa at beskylde os for at være Mordere.«

Osvald vilde atter have svaret, men han betvang sig og trodsede blot Tages Øjne bort.

»Hvorledes har De det, Frøken Elsted? Maa jeg ogsaa kondolere Dem.«

Han rakte hende Haanden, som hun slavisk tog, mens hun hørte sit Hjerte banke saa stærkt, at hun næsten blev angst for, at han kunde høre det.

»Naa, De skal til Begravelse. — Det fortalte Du mig ikke noget om, Thora. Saa er det vistnok bedst, jeg fjerner mig, men jeg kommer en anden Dag herop.«

Han tog elskværdig Afsked og Thora fulgte ham ud.

»Hvor er det en storsnudet Fyr,« sagde Tage lavmælt til Thora før han gik. »Jeg kunde have Lyst til at prygle ham.«

»Desværre er det sandt, hvad han sagde,« svarede Thora kun.

Og Tage fjernede sig med et Skuldertræk.

Da Thora kom tilbage sagde Osvald.

»Jeg fornærmede Dem vel ikke med, hvad jeg sagde? Jeg kunde ikke beherske mig.«

»Nej, aldeles ikke, Sundborg. Jeg deler Deres Mening. Men De, Jonna, De ser ud, som min Broder kunde skræmme Livet af Dem.«

Jonna søgte at smile — ellers tav hun.

Saa tog Thora sit Overtøj paa og de fulgtes ud til Kirkegaarden. Det var en lang Vej derud til, den laa helt ude i Byens Udkant. Men da de havde god Tid, gik de hele Vejen.

Undervejs gik de ind og købte tre Kranse.

De gik længe uden at veksle Ord — til Thora endelig sagde til Osvald:

»Jonna har fortalt mig, at De har Lyst til at rejse ud. Jeg har i et Par Dage tænkt paa at tale med Dem derom, men jeg syntes ikke, jeg kunde trænge paa, saa længe Sorgen over Deres Moder endnu var saa frisk. Maaske ønsker De ogsaa selv, at vi skal lade alle Bestemmelser hvile, til vi har bragt Deres Moder til Hvile i sin Grav.«

»Nej, det gøres saamæn ikke nødvendig,« svarede han. De sidste Par Dage havde ligesom rettet noget paa hans Vilje igen. »Jeg har selv tænkt paa det samme, at rejse ud, naar Mo'r er lagt i Graven.«

»Og hvad har De saa tænkt at tage Dem for?«

»Jeg vil arbejde og se mig om . . . Lære, hvad der er at lære . . . Forstaa Livet vel — ikke ved mit Fag, men ude blandt Arbejdernes Organisationer og af de forskellige Samfunds Forhold. Jeg har tænkt mig først at rejse til Amerika, for der at studere det nye og højst udviklede kapitalistiske Land . . . Derfra har jeg saa tænkt mig at rejse tilbage til Evropa for at drage Sammenligninger med, hvad jeg havde set og erfaret derovre. For jeg kan ikke tro andet, end at det amerikanske

Samfund maa være et stort Skridt nærmere den socialistiske Stat, end de gamle evropæiske Kulturstater. Pengenes store og enkelte Centralisation synes mig at tyde i denne Retning. Og hvad der lover endnu mere, tror jeg er, at det Folk, som gror op derovre, er at betragte som et nyt Folk . . . og tager et nyt Folk med disse store og fremskridtsdygtige Egenskaber, som det amerikanske, sin Udviklingsbegyndelse dér, hvor vi slap, eller var et Skridt forud for os, i ethvert Tilfælde paa det sociale Omraade, saa tør man nok fæste sin Tro til det . . . og antage, at det vil blive det, der skal komme til at føre Menneskehedens største Sag til Sejr. Alt, hvad jeg vil komme til at erfare paa den Rejse, som jeg antager vil komme til at vare mindst to Aar, maa jo nødvendigvis komme til at præge min Udvikling og Opfattelse af vor Sags Gang og Kamp gennem Verden. Og derpaa vil jeg saa optage Kampen, naar jeg vender tilbage. Og tro mig, de Erfaringer, jeg vil bringe med tilbage, kan ikke andet end blive frugtbringende for Udformningen af vor Kamp her hjemme.«

»Ja, Sundborg, jeg tror ogsaa, at det er en meget fornuftig Maade for Dem at tage Deres egen Udvikling paa. Og det vil være mig en Glæde at understøtte Dem, saa De kan naa det størst mulige Udbytte. Og til Jonna har jeg vist allerede fundet en Lærer . . . jeg skal i al Fald en af Dagene hen at tale med en kendt Lærer for at faa nærmere Aftale truffen . . . Saa skal De se, naar De kommer tilbage, er Jonna godt paa Vej til at blive en kendt Kunstnerinde.«

Disse Tanker lettede meget paa Sorgen i Osvalds

Bryst. Men han kunde dog ikke komme uden om den, trods sin unge Længsel og det nye Mod, som Thoras Bistand vakte.

Jonna var derimod som en indfanget Fugl, hvis Baand man blot behøver at løse, for at den skal tage fat paa sin Glæde ved Livet og Længslen derefter med mange Gange fordoblet Kraft.

Naar denne Sorg havde mættet sig tilstrækkelig, vilde de sikkert atter staa der midt i Livets Hvirvel, rede til at længes og stride paany.

De var imidlertid naaet ud til Kirkegaarden.

Den var et mægtigt, indhegnet Areal, der fyldte Kvadratet mellem fire retvinklede Gader eller Veje . . . For Husene her laa for det meste spredte — og var store, nybyggede Kaserner, som endnu knap var bleven fuldt beboede.

De gik ind gennem Hovedporten og fulgte den brede Vej op til Kapellet.

Der stod en Graver og ventede.

Han hilste ganske ligefrem paa dem, dog med en noget forretningsmæssig Venlighed.

Osvald spurgte ham, hvor Farver Nielsens Kiste stod, men han vidste det ikke.

»Men De har vel Numret paa Jorden,« spurgte Osvald videre.

Der stod nemlig mindst en halv Snes Kister opstillet i to Rader inde i Kapellet.

Numret vidste Thora, og Graveren viste dem saa Kisten.

»Vil De se Liget?« spurgte Graveren. »Jeg har ikke skruet Kisten til endnu, for jeg vidste jo ikke, om der muligvis kom nogle.«

De saa' indbyrdes paa hinanden, saa sagde Thora:

»Nej, lad ham bare hvile, den gamle.«

Og Osvald mente det samme.

De lagde den ene af Kransene paa Kisten — og stod saa og ventede.

»Præsten kommer straks,« meddelte Graveren dem, »han har flere Begravelser i Dag.«

De kom til at vente en halv Time. Saa kom endelig Præsten og efter ham fire sortklædte Ligbærere.

Præsten var en fed og skægløs Mand. Han hilste paa dem med et forekomment men noget træt Smil.

»Det er maaske Slægtninge til den afdøde?« spurgte han, mens han trykkede deres Hænder.

»Nej, vi er hans Bekendte og Kammerater,« svarede Osvald.

»Naa, ja . . . Nielsen var jo et gammelt, stakkels Menneske, hvem Livet maaske har været haardere mod, end mod de fleste . . . Vorherre tilgiver ham nok hans sidste fortvivlede Skridt.«

Saa kom Ligbærerne og stillede sig ved hver sin Stroppe paa Kisten . . . Men Osvald gik hen og bad om Lov til at vise sin gamle tro Kammerat den sidste Opmærksomhed. Og han fik den ene af Pladserne overladt.

De gik ud af Kapellet. Thora, Jonna og Præsten lige efter Kisten og bag dem Graveren og den ene af Ligbærerne.

Graven var helt tilbage paa Kirkegaarden. Rundt om laa nogle nøgne, nylig kastede Grave med enkelte endnu friske Kranse.

De satte Kisten paa Jorden og Bærerne lagde Tov under den og sænkede den ned . . . mens Osvald og Graveren blottede deres Hoveder og Thora og Jonna stod med Kransene i deres foldede Hænder.

Saa traadte Præsten frem til Gravens Rand.

Han stod et Øjeblik stille med Hænderne foldede over Maven, som kom han lige fra et bedre Maaltid og følte sig mæt og tynget af personlig Velvære.

Saa begyndte han at bede en Bøn om den algode himmelske Faders Medlidenhed mod den gamle, ensomme Mand, der i sin Fattigdom og Forladthed havde forgrebet sig paa Livet og Guds Ret til at lade Liv opstaa og Liv udslukkes.

Osvald og Thora følte, hvor al Skyld blev lagt paa denne gamle, stakkels Mand, som var det en Forbrydelse, han havde gjort, ved at afslutte et Liv, der havde bragt ham i den dybeste Elendighed . . . Og som det ikke var den algode Gud og Menneskene, der alene bar Ansvaret og Skylden for den gamle Mands sørgelige Endeligt.

Osvald hørte ikke længere Præstens Ord, men fulgte kun sine egne Tankers Gang, og han følte, hvor denne gamle Mands Død ogsaa fængede i hans Blod.

Saa kastede Præsten Jord paa og bad »Fadervor« — og Begravelsen var til Ende. Den havde knap varet ti Minutter.

Præsten kom og trykkede deres Hænder og vilde trøste dem, men ingen af dem havde Ord til ham, eller følte Trang til hans.

Thora og Jonna kastede deres Kranse ned paa Kisten og stod et Øjeblik stille og saa' derned.

Osvald gik hen ved Siden af dem, tog sin Hat af og sagde stille, mens Præsten endnu stod hos dem:

»Farvel og hav mange Tak Du gamle, trofaste Mand. Dit Navn og Mindet om dit tapre og ædle Sind skal komme til at leve i mange af dine Kammeraters Tanker . . . Du skal aldrig komme til at gaa os af Minde. Farvel, gamle Kammerat, og Tak!«

Da tog Thora hans Haand og sagde:

»Tak skal De have, Sundborg . . . Tak!«

Jonna gav ham ogsaa Haanden og Osvald drog hende ind til sig og kyssede hende ømt.

Derpaa skiltes de fra Præsten og de nysgerrige Ligbærere og Graveren, der straks tog fat paa at kaste Graven til.

Paa Vejen derfra kunde de høre, hvor Jorden slog dump mod Kisten.

Resten af Dagen tilbragte de hjemme hos Osvald og Jonna og talte om mangt og meget, hvad der skulde ske, naar de ogsaa havde faaet Madam Sundborg bragt til Hvile.

Om Aftenen fulgte de Thora hjem og gik selv hjem igen og gik til Ro.

Den Nat fandt Jonna atter Søvnen i Osvalds Favn . . . og hendes stærke Livsglæde rejste sig som med ny Trods for at trænge Sorgen bort. Nu saa' det jo saa lyst og lovende ud for dem. Naar Madam Sundborg var lagt i den sorte Jord, vilde Osvald nok ogsaa vinde sit gamle frejdige og friske Sind tilbage.

IV.

Madam Sundborgs Begravelse.

Madam Sundborgs Begravelse fulgte et Par Dage efter gamle Farver Nielsens.

Der var ikke mødt andre end Osvald og Jonna og Thora og saa Sygeplejersken. Og der var kun kommen et Par Kranse foruden deres. En fra Karen og en fra Brandt, hvilken han havde faaet sin Sagfører til at besørge.

Det var en stormfuld Dag. En haard Vestenvind susede hen over Kirkegaardens Popler og Sørgepile — og sled i de tætte, gamle Buskbum, der dannede alenhøje Hegn om de gamle, fornemme Grave. Gangene var vaade og Luften fugtede kold og klam.

Følget skred stille frem mellem de Hundreder af Grave.

Præsten var en middelhøj, klejn, stille og fredsommelig Mand, der fulgte hensynsfuldt og deltagende efter Kisten.

Osvald var denne Dag saa underlig fattet. Der var noget stumt over hans Tilstedeværelse. Han havde hele Dagen lige til denne Stund været tavs og fraværende, og Jonna og Thora havde gaaet om ham, stille og dæmpet, som var de bange for at forstyrre noget af denne Dags store, sorgfulde Højtidelighed, der prægede ham, og som sikkert beherskede hans Tanker.

Jonna derimod var ligesom gledet ud i sin egen Ubestemmelighed. I hendes Sind rørte der sig en underlig Blanding af højstemt Sorg og gærende, indestængt Længsel efter at tage den Glæde i Favn,

der sneg sig over hendes Tanker som en Tyv — og ofte som truede med at magtstjæle hende.

Og dog var det hende, der den Dag havde grædt de fleste Taarer. Hun kunde ikke taale Trykket af de andres tunge og alvorsfulde Sind . . . Blot Følelsen deraf fik hende til at græde . . . Og saa følte hun jo ogsaa nu, at hun virkelig holdt saa meget af den afdøde . . . Hun havde jo været saa meget for hende, da hun stod prisgiven . . . Ja, hvor havde hun været god . . . og hvor savnede hun hende . . . og saa var hun jo Osvalds Moder. Naar hun tænkte det, da følte hun hele Osvalds Sorg i sit eget Bryst. Og da var hun fortvivlet som et Barn.

Thora og den barmhjertige Søster gik der og brændte og led for deres store, følende Hjerte.

Da Kisten var sænket i Graven, stod Osvald som et vindhærget Træ. Hans Ryg var bøjet og hans Hoved sænket dybt mod Jorden. Hans Øjne stirrede store og stive ned paa den sorte Kiste nede i den sorte Grav.

Det var, som saa' han gennem Kistens Laag det sidste Blik af sin kærlige, trofaste og opofrende Moder.

Det skar gennem hans Bryst med en Smerte, som en kold Nordenvind over en vaargrøn Slette. Saa hørte han pludselig Præstens spinkle og fine Stemme trænge sig ind i sit forpinte Sind. Først kom det fjernt, som laa der Bjærge der imellem og hvad han følte . . . saa voksede den ligesom i Styrke og Klarhed, saa han fattede Ordene, til de trængte sig ind i hans egne Tanker og lænkede hans Opmærksomhed til sig.

»Livet er saa haardt og uvilkaarligt,« var det første, han hørte Præsten sige. »Det kender i sig selv ikke til Retfærdighed og Mildhed. Livet er de stærke Kræfters Ret, og det er mod dem, Gud har rejst sin Kærligheds Sag . . . Det er mod det onde og ufølsomme i Livet, at Guds Ord taler og al hans Gerning gaar . . . Derfor sendte han Menneskene sin Søn, for at han ved sit Livs Handling kunde give dem et stort Kærligheds, Mildheds, Retfærdigheds, Sandheds og Opofrelses Billede til Efterfølgelse. Han skulde vise Menneskene Guds store Kærlighed i menneskeligt Billede. Ved at give sin Søn i Menneskenes blinde og uvilkaarlige Vold, saaede han sin store Næstekærlighed i deres Sind . . . Og lad os nu kaste et Blik om os fra Graven her . . . eller fra Byen se ud over den store Verden, og man vil straks komme til at indse, hvor mægtig den Sæd er vokset, som Gud den Gang saaede. Nu har Gud rejst Kampen for sin Sag hele Verden over . . . i alle civiliserede Menneskers Sjæl hersker nu denne Kamp . . . Kampen for Næstekærligheden, for Sandheden og for Retfærdigheden blandt Mennesker . . . For Guds store Vilje er ikke blot den, at Menneskene stedse skal vandre sit Liv til Ende i Længsel efter, hvad hans Kærlighed giver, naar deres Sjæl slutter sit Liv hernede — men fuldt saa meget, at Menneskenes Sjæl skal formes efter hans Lignelse og leve sit Liv derefter, netop her paa Jorden . . . Derfor sendte Gud sin Søn som Næstekærlighedens store Forbillede. Han var Sandhedens, Kærlighedens og Opofrelsens store Apostel . . . Han var Guds levendegjorte Aand og Vilje . . . saaledes som han ønsker Menneskene

skal leve deres Liv sammen. Men denne Kamp raser endnu og vil rase til evige Tider . . . for Menneskenes Sjæl er som Frøkorn, der drysses ud over den store, vide Jord og vokser og formerer sig efter den Næring, den har at give . . . Og Jordens Næring giver ikke Guds Aand . . . For Guds Aand er den frigjorte Sjæl og Livets højeste og ædleste Form . . . Mens Jordens Aand er de groende Kræfters Aand . . . Der imellem er det Kampen staar . . . og vil staa, til Menneskene har lagt hver Sjæls Nerve og Vilje ind under Guds store Næstekærligheds formende Haand . . . Og derfor vil Livets Vilkaarlighed og Haardhed ogsaa altid kræve sine Ofre . . . og denne kærlige, opofrende Moder, som vi her lægger til evig Hvile, hun er et af dem . . . Hun falder som et Offer for Menneskenes onde Kamp om at herske over hverandre og besidde Jordens Rigdomme.«

Saa flakkede Osvalds Tanker atter en Stund ad sine ensomme Veje, til hans Øjne pludselig dvælede længe mod Præstens Ansigt og han hørte atter hvert Ord denne sagde.

Han talte om Moderkærligheden og Børnenes Gengældelse.

Det var varme, inderlige Ord, der havde den tilsigtede Virkning baade paa Osvald og dem, der stod om ham.

Og da der var kastet Jord paa og sunget en Salme, sluttede Præsten denne fattige men gribende Højtidelighed med at bede «Fadervor«.

Saa kom han over paa den anden Side Graven til dem — og Osvald gik hen og tog hans Haand.

»Hjertelig Tak, Hr. Pastor!« Mere kunde han

ikke sige for Bevægelse, men hans Øjne sagde den kloge og forstaaende Forkynder alt, hvad han følte.

Han lagde begge sine Hænder sammen om hans ene.

»Ja, Sundborg, lad mig nu se, at De snart retter Dem og bevarer Deres gode Moders Billede i Deres Tanker, saa vil De sikkert have fæstnet noget af Guds kærlige Aand i Deres Sjæl . . . Og det vil blive Dem en Rigdom, frem for mange andre Mennesker.«

Jonna, Thora og Sygeplejersken stod om dem, og han trykkede deres Hænder og havde inderlige Ord til hver af dem.

Saa begyndte Graveren sin Gerning — og de blev alle staaende, til Kisten ikke længere var at se.

Hver skovlfuld Jord, der ved den dumpe, hule Lyd slog mod Kisten, klang gennem hans Sind og fæstnede sig i hans Erindring som en Melodi, hvis forførende Toner man aldrig kan glemme.

Præsten fulgtes med dem ud gennem Kirkegaarden og tog saa Afsked med dem, da han skulde dem modsatte Vej, som de.

Jonna og Osvald bad Thora og Sygeplejersken med hjem — og de tilbragte Resten af Dagen sammen til Mørket faldt paa. Saa fulgtes Søsteren og Thora ad derfra. De var en Tid meget tavse og tilbageholdne, trods de begge følte den varmeste Sympati for hinanden. Men pludselig sagde saa Søsteren stille og ligefrem:

»Madam Sundborg har under sit Sygeleje fortalt mig saa meget om disse to unge Mennesker. Hun har fortalt mig Jonnas Fortid . . . om alt, hvad denne unge Pige i sin Barndom har maattet gennem-

gaa ude paa Landet . . . og derefter herinde i Byen. Men De har maaske selv hørt derom?«

»Ja,« nikkede Thora bekræftende.

»Og hun har ogsaa fortalt mig saa meget om Dem, Frøken Hal. Forleden Dag, da vi hilste paa hinanden, tænkte jeg ikke paa, at det var Dem, der havde paataget sig den smukke Gerning at hjælpe disse to unge, gode og begavede Børn. Først da De var gaaet, kom jeg til at tænke paa det — og nu er jeg saa glad ved at have gjort Deres Bekendtskab.« Hun tog Thoras Haand og trykkede den varmt.

»Aah, min Gerning er saamæn ikke særlig stor, naar man rigtig kender Grunden,« svarede hun. »Baade Sundborgs Fa'r og hans Mo'r — og han selv har jo arbejdet paa min Fa'rs Fabrik i mange Aar . . . Og begge har de sikkert sat deres Helbred og Kræfter til der . . . Saa hvem skulde vel ellers hjælpe dem, om ikke jeg skulde . . . Min Fa'r har slet ikke Tanke for saadan noget — han giver kun til veldædige Foretagender, der offentliggøres i Aviserne. Nej, min Fa'r har bragt denne Ulykke over disse Mennesker, som nu resulterer i, at en ung Mand staar ene tilbage . . . ja, over mange, mange andre har min Fa'rs Haardhed og Rigdomsbegær bragt samme Ulykke . . . men ak, jeg kan jo desværre ikke hjælpe dem allesammen, saaledes som jeg føler Trang til.«

»Ja, jeg husker nok, der har været Strejke paa Deres Faders Fabrik . . . Madam Sundborg fortalte mig ogsaa derom.«

»Ja, det er Strejken, der er Aarsag til alt, hvad der nu er sket.« gentog Thora som for sig selv.

De var naaet ned til Broen, der førte over Søen.

»Jeg bor her henne,« sagde Thora.

»Og jeg kan jo tage med Sporvognen her fra,« bemærkede Sygeplejersken.

»Har De ikke Lyst til at følge med mig hjem og se, hvorledes jeg bor?« spurgte Thora.

»Jo, Tak! Jeg har Aftenen fri, saa det vil jeg gerne.«

De følte begge en inderlig Trang til at faa talt mere med hinanden — og de gik saa langs Søen og op paa Thoras lille Værelse.

Thora tændte Lampen og de tog Plads henne ved Vinduet.

Sygeplejersken blev ikke lidt forundret over at se, at Thora beboede et saa beskedent Værelse, men hun lod ikke mindste Ytring falde i den Retning. Kun benyttede hun enhver Lejlighed til at betragte Thora nærmere, og hendes Trang til at lære hende endnu nøjere at kende voksede dermed.

»Her er en smuk Udsigt,« bemærkede hun.

»Ja, det er ogsaa derfor, jeg har lejet her,« svarede Thora.

Sygeplejersken saa' tankefuld ud over Søen og fulgte de to Rækker Lygter, som stod langs dermed og spejlede sit Skin i det mørke Vand.

»Saa bor De ikke mere hjemme hos Deres Fader,« sagde hun derefter stille og ligefrem, idet hun vendte sine Øjne granskende mod Thoras.

»Nej, og kommer nok heller aldrig mere til det . . . Det er kun faa Dage siden, jeg gik hjemme fra.«

Nu begyndte Thora at fortælle om sig selv, om Strejken og alt hvad hun i den Tid og siden havde

gennemgaaet og været Vidne til. Hun fortalte stille og rolig uden særlig at fremdrage noget.

Og de følte begge, hvor de forstod hinanden. »Det er sandelig et modigt Skridt, De har gjort . . . og en stor Gerning, De har bestemt at ofre Dem for . . . Bare De ikke vil komme til at lide for mange Skuffelser — men Vorherre sender Dem vel nok sin Bistand. Vi faar jo alle vore Prøvelser at bære, og er vi stærke nok, bliver selv det værste os til Gavn. De maa heller ikke tro andet, end at jeg ogsaa har maattet bære og bærer endnu mit tunge Lod.«

Thora saa' opmærksomt op paa hende.

Ja, det slog hende, at denne smukke og ejegode Kvinde ogsaa maatte have døjet sit, før hun var naaet dertil, at hun vilde ofre sit Liv i det Kald, hun havde paataget sig.

Og Fortrolighedstrangen vandt Magt over dem, saa de helt betroede sig til hinanden om deres Liv.

Søsteren fortalte stille, med indeklemt og behersket Vemod, at hun havde elsket en Mand, en fattig Greve — og hun var ogsaa selv af adelig Herkomst — men hendes Slægt, der var rig og fornem, havde paa det bestemteste sat sig imod Giftermaalet. De havde, som det jo ofte endnu er Skik i gamle Slægter, allerede fra hendes tidligste Barndom bestemt, hvem hun skulde have . . . Men hun havde været sit Kærlighedsløfte tro og sagt, at hun giftede sig aldrig, undtagen med ham, hun elskede.

Han var Officer og ejede intet, men havde kun sin Gage, og den var efter hans egne Begreber langt fra tilstrækkelig stor, til at de kunde gifte sig paa, derfor bestemte han sig til at træde i Kongostatens

Tjeneste — for derovre at vinde, hvad de manglede. Til den Tid, han vendte tilbage, vilde hun ogsaa være myndig, og de vilde da gifte sig paa Trods af alt, hvis Familien ikke godvillig gav sit Samtykke.

Men han havde ikke været dernede et halvt Aar, før han fik Feber og døde.

Det havde ramt hende saa dybt, som Tabet af en stor Kærlighed kan ramme en Kvinde, der har elsket med hele sin Sjæl og Styrke.

Men trods hendes Sorg lod hendes Familie hende ingen Ro. De plagede, truede og tryglede for at faa hende til at indvilge i det Ægteskab, som hendes Fader havde givet sit Ord paa — men alt var frugtesløst. Den Tanke, at hun vilde leve i Mindet om sin tabte Kærlighed, sejrede over hende, og viste hende Vejen til den Gerning, som nu fyldte hende saa helt . . . paa samme Vis, som unge, skuffede Kvinder i sin Tid søgte Klosteret.

Det var langt ud paa Aftenen, før de fik talt færdig, og da følte de begge, at de havde fundet en gensidig Trøst i hinandens Venskab.

Men Thora bar jo Haabet endnu, Kvindens store Haab om Kærlighed — og om det havde hun ikke røbet et Ord.

Efter at Thora havde fulgt Sygeplejersken til Sporvognen, hvor de lovede hinanden snart at mødes igen, var hun straks gaaet hjem og lagt sig til Hvile paa sit beskedne Leje. Men det varede længe, inden hun faldt i Søvn — hendes Tanker flakkede saa viden om.

Hun saa' Brandt derinde i Fængslet — Time efter Time gaa rastløs op og ned af den kun faa Alen brede Celle, hun saa' ham ligge paa sin Briks

uden at kunne sove, og hun drømte sig til at tro, at hans Tanker gæstede hende — maaske nu lige i den Stund, som hendes var hos ham.

V.

Thora Hals og Ejnar Brandts Kærlighed.

Forhørene over Ejnar Brandt havde stille gaaet sin Gang — og Underretten havde endelig dømt ham til fire Maaneders simpelt Fængsel — hvilken Dom han dog straks appellerede.

Det var otte Dage efter Madam Sundborgs Begravelse, at det lykkedes hans Sagfører — mod en Kaution paa ti Tusinde Kroner — at faa ham løsladt af Arresten.

Det var tidligt paa Dagen, Vejret var stille og solrigt — og han drev de første Par Timer om paa Maa og Faa, blot for at nyde sin Frihed . . . Han følte det, som havde han været indespærret meget længere, end han virkelig havde været.

Saa gik han op paa Kontoret og hilste paa sine Partifæller og takkede dem for deres Bistand.

Men han havde ingen Ro paa sig, han maatte ud igen — og paa sin Vandring kom han nærmere og nærmere mod den Kant, hvor Thora Hal boede. Han gik Søen en Gang rundt, før han kunne destemme sig, saa stansede han udenfor Huset, hvor hun boede — og gik derop.

Men Thora Tal var ikke hjemme.

Han drev saa igen en Times Tid omkring, før han gik derhen paany — men heller ikke da var hun kommen hjem.

Et Øjeblik blev han staaende paa den lave Cementtrappe og saa' over den lille Stump Have, der laa langs Søen. Værtinden deroppe havde begge Gange sagt, at Frøkenen vist snart maatte komme, og han overvejede nu for tredje Gang, hvad han skulde gøre.

Han gik frem til Laagen i det brunmalede Tremmerækværk og saa til begge Sider. Han tvivlede ikke om at kunne genkende hende, selv paa lang Afstand, saa tydelig mente han at erindre hende, hendes stærke, runde Skikkelse, Ansigtets skarpe, faste Træk og de klare, gode Øjne.

Ovre paa Søens modsatte Side glødede Solen i Tag- og Kvistvinduerne og skar med rødgyldne Glimt for hans Blik

Fra de nøgne, mørke Buske og gamle, bredkronede Lindetræer og Poplerne inde i Haverne, hørte han en stille skurende Raslen og Klapren fra Grene og Kviste — og fra Vedbenden, hvis sorte og filtrede Grene og Slyngtraade dækkede de røde Mure, kvidrede nogle evig glade Spurve.

Han gav sig til at gaa ganske langsom og stadig med Blikket rettet frem efter.

Hjemme laa noget Arbejde og ventede paa ham — en Artikel, som han var bleven anmodet om at skrive. Men Tanken om Thora Hals Gerning holdt ham fangen og havde faaet ham til at skyde Arbejdet til Side, til han havde faaet talt med hende. For hvilke Kræfter, hvilken Sindsstorhed maatte der ikke ligge til Grund for et saadant Skridt, som

hun havde vovet — Og det tilmed udført af en Kvinde, en ung, uerfaren Pige. Hans oprigtige, taknemlige Sympati meddelte sig stærkere og med en voksende Uro hos ham.

Under Ensomheden i Fængslet havde den oftere og oftere fæstnet hans Tanker paa hende og vakt en Længsel efter at faa talt med hende.

Og nu han gik der med langsomme, korte Skridt, som søgte han at gøre Vejen saa lang som mulig, steg en knugende Ensomhedsfølelse frem i hans Bryst. Et Savn efter noget, noget stort, noget velgørende, trygt, hvortil han trængte, og som han ofte havde savnet trods de store Krav, som Kampen havde stillet til ham, paatvang sig nu.

Han gik og blev helt trist til Mode. Hvor stod han dog egentlig ene, trods de mange Venner og Meningsfæller, han havde vundet sig, følte han pludselig.

Da han naaede Broen, vendte han om. Han kunde ikke gaa hjem nu — men drev Vejen tilbage, mens Spurvene sang gennem Stilheden, som han fornemmede, trods Larmen fra Gaderne. Og Solen begyndte at lægge Purpurdække over Skyerne.

Han stansede atter udenfor Laagen og med et Blik fuld af lutter Venten saa' han tilbage.

Der kom hun! Han genkendte hende straks, og med et glad, ubehersket Smil gik han hende i Møde. Først da han kun var faa Skridt fra hende, mærkede han, hvor voldsomt hans Hjerte slog.

Med en utilsløret Varme trykkede han hendes Haand, som var de aargamle Venner.

»Jeg har ventet Dem længe, Frøken Hal,« sagde han. »Jeg kunde ikke andet, end jeg straks maatte

hen at tale med Dem, for at sige Dem, at De ikke blot vil finde taknemlige Beundrer, men ogsaa oprigtige Venner blandt os.

Thora, der havde erfaret, at han var bleven løsladt, og som paa lang Afstand havde set hans Kæmpeskikkelse, anstrængte sig for at undertvinge ethvert Tegn paa den Uro, som Synet af ham vakte, men maatte dog ved disse varme, direkte Ord give efter for sine Øjnes Hang til at søge bort — ud over Søen, mens hun følte Blodet stige sig til Kinderne.

Som en Fanfare sang det for hendes Øren og rejste en Jubelstorm af tung, brydende Fryd, der ved sin Voldsomhed næsten vakte Smerte i det forpinte Sind. Hendes Kærlighed rev med et det Væv itu, som Ensomheden og Smerten allerede var begyndt at spinde sammen om hendes Tanker i de Timer, hun havde siddet ene deroppe paa sit Værelse. Hvad var det dog for en Løgn, hun saa ofte havde søgt at bilde sig selv ind, at hendes Kærlighed kun var Beundring og ikke andet! Hun spurgte sig ikke selv derom, men følte kun, at det var Løgn — lutter Løgn.

Hun elskede ham netop, elskede ham, som den unge, uberørte Kvinde, der er rede til at stride for sin Kærlighed.

»Tak, det véd jeg . . . jeg har allerede mærket det,« fik hun svaret i en Tone, hvis Styrke hun ikke selv kunde bedømme, men som forekom hende brudt og svag.

Brandt bemærkede ved et hastigt Blik, at hendes Kinder brændte, og at hendes Øjne gemte sig bort.

»Har De virkelig ventet længe? Jeg blev til-

fældig opholdt, ellers havde jeg været hjemme. Det var en Kone, som fortalte mig om en stakkels brystsyg Pige, der laa syg og forladt paa et lille mørkt Tagkammer,« vedblev hun, mens hun bød ham ind gennem Haven.

»Saa har De allerede optaget Deres Mission igen?«

»Ja, og jeg skylder Dem Tak, Hr. Brandt, for den Samvittighedsfuldhed, hvormed De har hjulpet disse arme Mennesker under min Sygdom.«

Hun førte ham ind i sit Værelse og bad ham lægge Overtøjet — han maatte vente og drikke Te med.

»Hvor det er klogt af Dem, at De har valgt Dem et Værelse med Udsigt og Luft,« sagde Brandt, da han kom hen til Vinduet, mens Thora holdt sig tilbage i Stuen, syslende med Tøjet.

»Jeg synes, det altid giver en ligesom mere Rum for sine Tanker, jo større Felt Øjet har.«

»Ja, her er dejligt,« svarede hun. »Helt anderledes end hjemme i det store, mørke Hus, hvor jeg kun havde Udsigt til Gaarden. Blot de faa Træer og den Smule Vand her synes en Herlighed, selv om jeg jo nok ude paa Fa'rs Villa var vant til noget større.«

Han vendte sig og smilede til hende — saa satte han sig ned.

»De kan tro, det er rart at være ude igen,« sagde han.

Thora saa' paa ham. Hun kunde godt se, at han var bleven lidt bleg, men ellers saa ud fuldstændig som før.

»Ja, men De skal jo derind igen,« svarede hun med en daarlig behersket Bekymring.

»Ja, det kommer jeg nok, men jeg venter dog at faa Dommen sat noget ned.

Thoras Øjne gled tankefuldt bort.

»Og saa meget her er sket, mens man har siddet derinde og kukkeluret. — Stakkels Sundborg, der saaledes har mistet sin Moder . . . og at det netop skulde ske, mens han sad arresteret.«

»Ja, De kan tro, det har været og er saamæn endnu en tung Tid for ham.«

»Ja, han er en brav Fyr, denne unge Sundborg. Jeg har ogsaa hørt, hvad De tænker at gøre baade for ham og hans Kæreste. Og jeg tror, der er en grundoprigtig og sanddru Natur i ham, trods hans Ærgerrighed.«

Thora smilte svagt, som dvælede hun et Øjeblik ved sine Tanker, før hun svarede.

»Han er vel som sin Mo'r og Fa'r et trofast og hengivent Menneske.«

»Jeg har kun en Gang hilst paa Moderen, og saa vidt jeg véd er Faderen død.«

»De har i mange Aar arbejdet for Fa'r, saa jeg kender dem saa godt,« vedblev Thora og saa' op paa ham. »Jeg véd, hvad denne fattige Kvinde har stridt for sit Barn efter Mandens Død.«

Brandt mødte uforudset hendes Blik.

»Det forekommer mig næsten som en simpel Pligt at hjælpe dem, nu da Fa'r jo har jaget dem begge bort . . . Hvis ikke, da vilde denne Moders Kamp maaske være stridt forgæves . . . og tillige har han jo Evner, som jeg tror nok vil kunne gengælde det.«

»Ja, jeg er ogsaa af den Mening, at Sundborg ikke er uden digterisk Begavelse,« indskød han. »Og hvis De, Frøken Hal, kunde hjælpe til at skaffe Bevægelsen herhjemme sin Digter, da har De sandelig ikke gjort nogen ringe Gerning.

Hun saa' dvælende frem for sig.

»At tænke sig at kunne skaffe disse forladte Mennesker deres egen Digter, en af deres egne — en, som selv kender alle deres Lidelser — alene ved sin Sang vilde han jo kunne kaste Lys over deres Tilværelse og vække nyt Mod, hvor ellers Haabet og Kræfterne vilde have svigtet.«

Brandt talte med en svag, smilende Alvor, som søgte han at øge Indtrykket af sine Ord, mens Thora sad med sænket Hoved og lyttede til.

»Hvad mere er,« vedblev han, »jeg tror, at Sundborg virkelig er en oprindelig, frihedstragtende Natur. Alene Maaden, hvorpaa han optraadte under Strejken, modig, opofrende og urokkelig begejstret, giver os Garanti for Fremtiden, at Kampen for bestandig vil sikre os ham. Jeg maa ogsaa komplimentere Dem for Ideen at lade ham søge sin Uddannelse i Udlandet, i de store Byer, der hvor Kapitalistsamfundet har naaet sin højeste Udvikling — og hvor den menneskelige Undertrykkelse og Elendighed er værst. Netop dér, under den direkte Paavirkning, vil en Natur som hans blive staalsat og dens Tendens inspireret. Og selv synes han ogsaa at have den rette Forstaaelse deraf, i ethvert Tilfælde efter min Mening. — — Skal jeg fortælle Dem, hvad han en Gang sagde til mig, og det med et Blik, der lyste af Ungdom og Begejstring? . . . At han vilde rejse ud for at hente Oprørsmanden

hjem! Er det ikke ligesom talt ud af Tidens Trang? Hvad andet er Kendemærket paa det ny Slægtled, end en medfødt individuel Selvstændighedstrang, en tendentiøs Respektløshed for al Avtoritet og Tradition. Akkurat det, som Halvfjerds og Firsernes Mænd manglede, og som de kun kunde erhverve sig som en Lære, som Ideer, hvad ogsaa har bevirket, at Frihedsbegejstringen ad Aare tabte sig hos saa mange af dem . . . Hvad tror De egentlig, der er helligt for et Menneske som Sundborg, andet end hans egen Trang? . . . Tro mig, med det ny Slægtled vil der blive kuldkastet megen Tradition — og det eneste, som Mændene fra Firserne har stridt hele deres Liv for, vil blive gennemført som en ganske naturlig Orden. Det er gaaet i Blodet af det . . . Jeg kan huske fra min Barndom, at det at være Socialist eller blot at omgaas den Slags Folk, var nok til at faa alle andre til at trække sig tilbage. Hjemme i min Fødeby var der en halt Skomager, som man kaldte »Socialist-Eriksen«. Han blev almindelig brugt som Bussemand for Byens Børn. Nu derimod kan man paa Gaden høre Drengene synge »Socialist-marschen« lige saa begejstret som »Kong Kristian stod o. s. v.« Det er et Tidens Tegn.«

Da han tav, mærkede Thora først, hvor fraværende hun havde været. Den Følelse, at han sad lige overfor hende med sine Øjne hvilende paa hende — og med Lyden af hans Stemme brusende om sig, saaledes som hun kendte det fra alle sine lønlige, ensomme Timer, havde jaget al hendes Frejdighed bort og ligesom lagt en tung Knugen over hendes Bryst og Tanker. Hvad han havde talt, havde hun ikke formaaet at klare sig. Det var

gledet hende forbi som Lydbølger, som en Elskovshymne, hvis brusende Melodier kun Sanserne forstod.

Saa gav hun sig til at ordne til Te. Med en tilsyneladende Frejdighed gik hun vekselvis fra Køkkenet til Stuen og gjorde i Stand, mens Brandt blev siddende ved Vinduet. Værtinden var gaaet ud, saa hun maatte gøre alt selv.

De søgte begge at holde Samtalen i Gang, en Anstrængelse, som dog ikke lykkedes. Brandt syntes selv at mærke, hvorledes hans Tanker flere Gange truede med at glide over i en halv fraværende, drømmeagtig Døsen.

Først da han sad lige overfor hende ved Bordet og saa' ind i hendes Ansigt, som han fandt blegere og smallere end tidligere, skød en æggende Varme op gennem ham.

Han begyndte at fortælle om Røde Jens og alt vedrørende de mange Arrestationer.

Thora hørte paa ham. Hun kendte det jo altsammen — og dog glædede det hende at høre ham tale derom — at høre hans Mening.

»Jeg tror ikke, der længere er Tvivl om, at det er Røde Jens og hans Kammerater, der har paasat Ilden . . . og saa vidt jeg har kunnet forstaa, samler Beviserne sig ogsaa mere og mere om ham . . . saa jeg frygter for, at baade han og hans Kone og Kammeraterne kommer til at lide for deres Overilelser.«

»Stakkels Mennesker,« svarede Thora kun. Hun følte, hvor Usikkerheden voksede frem i hende.

»Ja, det er de . . . men det er jo Kampens Gang. Den, der kæmper, maa altid vove at lide . . . Men ondt gør det mig for Jens og hans Kone.

For det er Mennesker med de store, hellige Lidenskaber.«

Pludselig sneg der sig en Tavshed ind over dem uden tilsyneladende Grund.

De havde drukket Thee og hun søgte ud af Stuen, idet hun halvt bortvendt og med Opbydelsen af al sin Kraft bad ham sætte sig hen til Vinduet og ryge sin Cigar, til hun fik taget af Bordet.

Da hun stod ude i det lille Køkken, kunde hun ikke holde Taarerne tilbage — og et Øjeblik følte hun sig saa overvældet, at hun kunde have kastet sig ned og hulket højt.

Brandt saa' efter hende, da hun gik ud. Hendes paafaldende Tavshed var ikke undgaaet ham. Der laa en Mindelse deri om hendes Optræden hin Dag paa hans Kontor, og det var ham, som havde han en Fornemmelse af, at en stor Følelse stadig stred sig til Sejr over hende.

Som han sad der og dvælede ved disse Tanker, mens Dagslyset ude over Søen tabte sin skarpe Glans af Sol og blev bleg og tynd med matte, svage Skygger, mens Skumringen saa smaat begyndte at liste sig frem fra Stuens Kroge, steg ikke blot alle Erindringer om hende frem for ham, men ogsaa Ensomheden, saaledes som han nys havde følt den, da han gik nede paa Gaden og ventede hende. En Ensomhedsfølelse, der nu traadte i Modsætning til det Velvære, som hendes Nærværelse havde fremkaldt.

Under hans Stirren ud over Søen mod de høje Huse paa den modsatte Bred, var det ham, som der kun laa Ensomhed og Savn derude, mens der inde i Stuen, hvor Luften var som mættet af hendes Væsen, blev saa trygt, saa lyst.

Og mens Skumringen sneg sig frem og løftede sig op om ham, trængte Savnet, som rugede derude, ind og lagde sig tungt over hans Bryst.

Den Tid, hun blev borte, faldt ham lang. Hver Stund som gik øgede hans Uro. Og da hun endelig kom, var hans Hoved falden til Hvile i hans Haand og hans Øjne søgte ud — langt bort over alle Tage.

Hun satte sig længst borte ved Bordet — og havde sit Sytøj med. Hun vilde have talt, da hun traadte ind, men Stilheden og hans tavse Stilling frarøvede hende Ordet.

Hvor mange Aandedrag denne Tavshed varede, kendte ingen af dem, men den laa som en Evighed mellem dem.

Hans Øjne saa' ufravigelig mod hende — Han troede at se ind i en Sjæl af ubegrænset Finhed, en Sjæl, som led en usigelig Kval.

Da følte han Tavsheden som et Svøbeslag mod sig, saa han blev dreven til at tale.

»Hvad har De nu i Sinde at tage Dem til, Frk. Hal?« spurgte han i en Tone, der forekom ham selv saa skærende skarp, og som fik hende til at rette sig med en lidt hastig Bevægelse.

»Jeg agter at gøre mig nyttig paa en eller anden Maade,« svarede hun og lod sine Hænder med Sytøjet hvile i sit Skød. Lære noget for senere at kunne gøre godt dermed.«

»Studere?«

»Ja, jeg har flere Gange under mine Besøg hos de syge ønsket, jeg havde været Læge.«

»Det er en sen Vej at gaa,« sagde han og betragtede hende skarpt — og tilføjede kort efter med stigende Inderlighed:

»Maa jeg sige Dem noget, Frøken Hal? . . . Maaske er det, fordi jeg ikke helt kender Grunden til Deres Handling — men som Deres Ven, kan jeg ikke undlade at minde Dem om de Vanskeligheder og Skuffelser, der venter dem, som vover saa meget, som De har vovet . . . For hvad De har gjort, er ikke blot et Oprør mod Deres Fader, men ogsaa mod den Samfundsklasse, som i ham er repræsenteret . . . ja, mod Deres egen Fødsel og hele tidligere Liv. Jeg frygter, at De ikke helt har betænkt Rækkevidden deraf . . . For det at være Oprører i et Samfund som vort, det er at komme til at leve et Liv, udsat for lutter smaalig Forfølgelse, hvis svækkende Følger kun de kender, der har prøvet det — og som kun de særlig stærke udholder. Og, Frøken Hal, hvis De nu ikke skulde besidde den Styrke, hvilken Ydmygelse, hvilken Fortræd vilde det da ikke kunne forvolde Dem . . . Og hvem véd, da kan Livet maaske være ødelagt for Dem.«

Imens han talte havde Thora vendt sig bort og sænket sit Hoved i sine Hænder. Der var bleven saa underlig slapt inden i hende. Al hendes Viljefornemmelser var som bleven overvældet af en tung, stigende Træthed, der trængte sig frem fra hendes bankende og tyngede Bryst, og som bragte Taarer, der brændte som Ild i hendes Øjne.

Som var hendes Kræfter endelig udtømte, bukkede hun under for sit eget forpinte Sind. Hun havde følt hans Ord bortrane hendes Modstandskraft, følt, hvorledes en mørk, haabløs Forladthed sneg sig ind over hende — for atter at vige Pladsen for hendes unge, kuede, blodstærke Længsel.

Var det den varme Inderlighed, der voksede med hans Ord, som saa pludselig havde overvundet hende? Eller den Tvivl, han havde udtalt om hendes Styrke, der havde sænket Forladthedens Kval over hende?

Det laa skjult i hendes Sjæl.

Kun følte hun, at han var hos hende — sad kun faa Skridt fra hende. Det var, som den Magt hans Væsen øvede over hende tændte Brand i hendes Blod.

Og bøjet over Bordet skjulte hun sit Ansigt, men Brandt forstod, at hun græd.

Han rejste sig og blev et Øjeblik staaende ved Vinduet, betaget af Forundring over Stilheden og den svage Lyd af hendes Graad. Saa traadte han langsom hen til hende. Hans Haand skælvede let, da han trøstende og ømt berørte hendes Skulder. I sin Uklarhed over denne Kvinde følte han et dunkelt Omrids af den Smerte, som laa til Grund for dette Udbrud. Og Deltagelsen, det spirende Kim, som laa gemt i hans Bryst, fik Grøde og satte Skud.

Med sin Mund nær hendes Haar banede hendes Navn sig frem over hans Læber.

»Thora Hal . . . Frøken Thora,« lød det som i Smerte. »Thora,« gentog han dæmpet, som vaklede hans Mod. »Græd da ikke saadan . . . Kan jeg ikke hjælpe Dem? Tag ikke mine Ord saaledes, de var jo sagt i den bedste Mening.«

Da brød det som Lynskud gennem hans Tanker — og set i Længslens og Savnets klareste Lys kendte han, hvilken forjættende Fremtidslængsel, der flammede over dette Navn, og forstod, at det var hende, hende det gjaldt.

Han nævnede atter hendes Navn med en Inderlighed, der gav dette Gennembrud Luft. Som en Kalden lød det og fik hende til at løfte sit forgrædte Ansigt. I hendes Øjne kom al hendes Modløshed til Skue. Et Sekund hvilede de trætte og lyttende i hans.

Brandt saa' det, og han tog hendes Haand stille og ømt, mens han gentog:

»Thora, De er ulykkelig . . . De lider . . . lad mig hjælpe Dem.«

Han følte hendes Haand skælve og saa' hendes Læber aabne sig, men der kom ingen Lyd.

»Maa jeg ikke? . . . Sig blot et Ord . . . selv det mindste vil gøre mig lykkelig.«

Hun skjulte sit Ansigt i sine Hænder — og hendes Graad blev til højlydt Hulken. Men Brandt løftede det varsomt op.

»Aah, sig mig, Thora, maa jeg hjælpe Dem?«

Han drog hende over mod sig — og da hviskede hun:

»Jeg kan ikke mere . . . Jeg kan . . . ikke mere.«

Ikke som et Svar, men som et Veraab trængte Ordene sig frem.

»Jo, De kan! Naar vi staar sammen, da vil baade De og jeg blive dobbelt stærk.«

Hans Haand tvang hende op, og han greb begge hendes Hænder.

»Thora . . . jeg elsker Dem! Nu forstaar jeg først rigtig det Savn, som har plaget mig.«

Hun bøjede sig undflyende tilbage, men han holdt fast.

»Jeg elsker Dem, Thora,« gentog han og løftede

hendes Haand til sine Læber. »Vil De være min . . . min Hustru? Vil Du, Thora?«

Uden Modstand lod hun sig drage til ham, og hendes Svar blev en grænseløs Hulken ved hans Bryst.

»Vil Du, Thora?«

Hans Stemme steg til Jubel, skælvende af Fryd og Sejr, og han omsluttede hende fast.

»Ja . . . ja,« svarede hun bevæget og bød ham sine første Kys. »Jeg magtede det ikke længere,« og hun føjede sig under hans Kærtegn.

De traadte frem i Vindueslyset.

Inde i Stuen var Skumringen allerede tæt, men ude over Søen og Tagene laa endnu en bleggraa Lysning.

De stod en Stund tavse og nød Glæden i hinandens Øjne.

»Hvorfor græd Du saadan før, Thora? Var det over det, jeg sagde?« spurgte han med Ansigtet bøjet over hendes.

»Jeg véd det ikke . . . Det kom saa pludselig over mig . . . Jeg maatte græde, magtede ikke længere at stride imod,« svarede hun med stigende Tryghed og et lykkeligt Smil. »Det kan godt være, at dine Ord har noget af Skylden . . . De fik mig til at føle, hvor udmattet jeg egentlig var . . . For lige med et brast al min Modstand . . . Jeg har jo elsket Dig saa længe . . . Da jeg saa' Dig her neden for, blev jeg straks saa urolig, følte mig svag, trods det, jeg vidste, at Du vilde komme. Aah, Ejnar, hvor jeg elsker Dig . . . og har elsket Dig, fra jeg saa Dig første Gang.

»Var det den Dag paa Kontoret?«

»Nej, da elskede jeg Dig allerede! . . . Nej, kan Du tænke Dig hvor? . . . Ved et offentligt Møde, hvor Du talte.«

»Thora . . . Thora, hvor jeg har savnet Dig! Nu føler jeg, at det var kun Dig alene, jeg savnede.«

Han var lige ved at tage Vejret fra hende ved sine voldsomme Kys.

»Fra den Dag vandt Du mere og mere Magt over mine Tanker. Naar jeg læste dine Artikler, og jeg læste alle dem, jeg kunde faa fat paa, var det, som jeg hørte Dig tale . . . ja, som om Du talte til mig alene, talte for at faa mig til at indse, at hvad Du sagde var sandt. Og jeg kom til at tro paa det . . . og paa Dig selv ogsaa! Fra den Dag, da jeg fra vort Vindue saa' Dig midt blandt disse stakkels ophidsede Mennesker, og jeg forstod, at Du talte dem til Ro, blev min Tro paa Dig urokkelig fast. For det var jo Dig, Ejnar . . . Ikke?«

»Naa, den Dag med Opløbet udenfor Fabrikken — Jo, Thora, det var mig.«

»Jeg vidste det. Jeg kendte Dig straks, alene paa dine Bevægelser.«

Hun slyngede sine Arme om hans Hals og kyssede ham lidenskabeligt.

»Og véd Du, hvad jeg fejlede, da jeg var syg? . . . Nej, Du véd det ikke. Kan Du se det lille Ar der i Panden? Der traf en Sten mig.«

»En Sten?«

»Ja, en af dem, der kastedes mod vore Ruder. Og godt den ramte mig, fremfor nogen af de andre . . . For den Smerte, jeg derved kom til at lide . . . Sygdommen, som fulgte efter, satte Milepælen, Grænse-

skellet mellem før og nu . . . fik mig til at indse, hvad jeg burde, hvad jeg skulde udføre. Det var, som om den Smerte langt klarere end alt andet lod mig forstaa det Had, som min Fa'rs Haardhed saaede! Ja, det var, som jeg derved kom til at føle selve Forbandelsen deri.«

Brandt saa' stille forundret paa hende, og hans Læber blev stumme af Lykke.

»Først da sejrede dine Ord og hele din Lære . . . og min Kærlighed tvang mig til det Skridt, som jeg nu har gjort . . . Jeg maatte staa, hvor Du stod. Min Kærlighed gjorde mig stærk, drev mig frem! Det kan godt være, at min Kamp rummede et Haab om derved at vække din Opmærksomhed, ja, maaske din Kærlighed . . . Jeg véd det ikke rigtig . . . tør ikke benægte det . . . men kan heller ikke sige, at det var Tilfældet, for der var ogsaa saa meget andet i mig, der førte til Bruddet. Men lige meget hvad nu Grunden har været, først nu, nu er jeg lykkelig . . . og det for første Gang i mit Liv! Men var Du ikke kommen nu, hvem kan saa vide, om dine Ord fra før ikke var bleven til Sandhed, for jeg har lidt saa meget.«

Hun skjulte sit Hoved ved hans Bryst og græd stille.

»Jeg forstaar Dig, elskede Thora, men vær nu tryg. Tror Du nu, der gives noget, der kan overvinde os to? Nej — vel? Mod din Fader, din Slægt og mod hele Samfundet vil vi to staa sammen i Kampen.«

»Ja!«

»Og vi vil vedblive at stride utrættelig for vor

Sag, vor Tro . . . føre det til Sejr, saaledes som Du allerede har formaaet at bringe din Kærlighed Sejr.

Han lagde sin Arm fast om hendes Liv, og hun løftede sit Hoved og saa' ham straalende ind i hans mandige, faste Blik, mens Skumringen jog den sidste Lysning ud og sluttede Stuen i sit Mørke. Ude tændtes Stjernerne, der spejlede sig i Søen og funklede over Byen.

Men klarest af alle Stjerner straalede dog disse lykkelige Øjne — i den stille, lyse Aften.

VI.

Osvald rejser ud og Jonna begynder sin Uddannelse.

Fjorten Dage senere afrejste Osvald Sundborg til London, hvorfra han vilde rejse videre til Amerika, naar han først havde tilegnet sig det vigtigste af Sproget.

Rejsen var bleven endelig bestemt en Aften oppe hos Thora, hvor hun til stor Forbavselse for saavel Jonna som Osvald præsenterede Brandt som sin Kæreste. Begge blev paa Thoras Vegne meget glade — og det var let at spore en Forandring i hendes Væsen. Hun var livligere og hendes Øjne havde faaet en straalende Glans.

Det blev en rigtig festlig Aften.

Alle havde de nok at tale om — og Osvald var tilsyneladende mere munter og mere sig selv igen, end han havde været den sidste lange Tid.

Han talte om, hvorledes han havde bestemt Rejsen. Han vilde først og fremmest søge Forstaaelse af sin egen Tid, dens Tendenser og Udvikling. Han vilde søge det unge, det nye, det, som skulde beherske Fremtiden — og det fandtes kun hinsides Havet. Derefter vilde han paa Hjemrejsen besøge de gamle Kulturlande og Samfund, for bedre at kunne finde Aarsagen til deres Stagnation. Det var ikke forfinet Kultur, han vilde hente hjem, men den friske Luftning ude fra den store, unge Verden af Frihed og Menneskeret — imod Hjemlandets lummerhede Smaalighed.

Og baade Thora og Brandt gav ham Ret.

Det blev ogsaa bestemt, at Jonna og Thora skulde flytte sammen i Sundborgs Lejlighed. Saa havde de hinandens stadige Selskab — og det trøstede baade Jonna og Osvald, hver paa sin Vis.

Brandt ventede jo blot paa Rettens Gang for at faa begyndt paa Afsoningen af sin Straf.

Osvald blev fulgt paa Banegaarden af dem alle. Brandt og Thora gik og ventede, da han og Jonna kom. De havde været den sidste Tur sammen ude ved hans Moders Grav, hvor de havde opholdt sig et Par Timer. Gartneren havde plantet nogle Buske og Blomster — og de havde skiftet de gamle, visne Kranse med friske.

De var begge meget tyngede af Afskeden — og de havde endnu en Gang sværget hinanden Troskab.

»Naar jeg kommer tilbage, Jonna, saa gifter vi os,« havde Osvald sagt.

Hun havde blot grædt.

»Aah, det er der saa længe, længe til ... Hvor-

dan skal jeg dog kunne undvære Dig ... og hvorfor skal Du absolut rejse?«

»To Aar er nok en lang Tid, men vi har jo begge vort at tage os for, saa den Tid gaar saamænd nok langt hurtigere, end vi tror ... Og hvorfor jeg absolut skal rejse ... det har Du da hørt saa mange Grunde for. Hør mig nu, Jonna ... vor Kærlighed skal ikke blot være en Lyst, der kræver sin Tilfredsstillelse, — nej, den skal være os en Kilde, hvoraf vi kan øse Næring og Styrke til den Gerning, vi har paataget os. Det var det, min Mo'r mente, da hun bad Dig staa mig trofast og hengivent bi ... og det er ogsaa den eneste sande Kærlighed.«

»Ja, ja ... men det er saa frygteligt, at skulle undvære Dig ... netop nu ...«

Endelig kaldte Tiden dem af Sted — og en sidste Gang omfavnede de hinanden derude paa Moderens Grav.

De kom i god Tid til Banegaarden. Osvald besørgede sit Tøj — og ude paa Perronen traf de Thora og Brandt.

Eksprestoget kaldte og Folk begyndte at strømme ud fra Ventesalene.

»Naa Sundborg, saa husker De at sende os nogle Artikler derudefra,« sagde Brandt.

»Ja,« svarede Osvald, »og Tak, Brandt, for alt, hvad De har været for mig.«

»Ja, Sundborg, jeg havde jo ikke kunnet hjælpe Dem noget videre, hvis Thora ikke havde staaet bag ved«, svarede han. »Lad os derfor ikke tale om det, ... men lad mig se, De vender hjem som den Mand, De har saa gode Betingelser for at blive.

Husk altid paa, at vi herhjemme venter efter Dem. Tusinder og atter Tusinder fattige Mennesker venter paa Deres Bistand under Kampen. — Jonna skal vi nok passe paa . . . Inden de Par Aar er gaaet, har De nok allerede hørt nyt fra hende.«

Konduktøren begyndte langt borte at lukke Dørene — og kom hen mod, hvor de stod. Osvald sagde Farvel til Thora og Brandt — og Jonna kastede sig om hans Hals og græd som en fortvivlet

Da Konduktøren naaede hen til dem, maatte Osvald lempelig fri sig for hendes Arme — og Kupédøren lukkedes mellem dem. Saa lagde Thora sin Arm om hendes Liv — og da Toget kørte og Osvald vinkede til Afsked, kastede Jonna sig hulkende til hendes Bryst, som skulde alt for hende briste.

Nu var det Aars Adskillelse, der ventede — og hun forstod jo knap hvorfor — og at der bag alt dette laa noget større, et Krav, som naaede ud over den enkelte Persons Liv — en Sag, der gjaldt mere, end hvad de nu havde vundet.

Med denne Smerte tyngende i sit Bryst rejste Osvald Sundborg bort — ud i Verden for at se, for at lære . . . og atter at vende hjem for at saa og høste . . .

Det skar dybt i hans Hjerte at se Jonnas store Sorg, men hun var jo hos disse gode Mennesker.

Han blev staaende ved Vinduet, til han ikke mere kunde øjne noget af Byen — og Taare efter Taare maatte han tørre bort.

Saa satte han sig stille ned paa sin Plads, han

saa' ud over Marker og Skove, saa' hvor det altsammen svandt, Mil efter Mil.

Men saadan maatte det jo være — og eftersom Timerne gik og Afstanden øgedes, søgte han at samle sit Mod og sine Kræfter . . . Han skulde jo langt, langt ud.

— — —

Jonna var saa fortvivlet og ikke til at trøste, saa de maatte tage en Droske og køre hjem — og de første Dage efter led hun under et trøstesløst Savn.

Det hjalp, da Thora, efter Aftale, flyttede hjem til hende — og nu begyndte der ogsaa at komme Breve fra Osvald.

Brandt kom mindst en Gang om Dagen paa Visit — og om Aftenen fulgtes de alle tre ud at spadsere.

De søgte da ud i Parkerne eller gik langs Boulevarderne. Brandt og Thora havde altid saa meget at tale om. De diskuterede alt angaaende Partiet — og Brandt var saa ivrig til at forklare.

Jonna derimod gik som oftest tavs ved Thoras Side uden saa meget som at høre efter, hvad de talte om. Hun gik og længtes og drømte om Osvald, der allerede befandt sig vel i London.

Var Brandt ude til Møder, var de henne at høre paa ham . . . og saa fulgte han dem hjem og drak Kaffe med dem, hvis det ikke var for sent.

Men paa Jonna hjalp alt dette slet ikke. Hun levede som kun for at vente paa Brevene fra Osvald og svare ham igen.

Hun vænnede sig til at gaa ud til Madam Sundborgs Grav, saa ofte, som det gav hende Lej-

lighed dertil. Det var hende, naar hun sad der, som hendes Tanker klarere drog Osvald frem i Mindet om hans Moder og den Tid, som var gaaet.

Hun sad der, som hun sad og sørgede over en Død — og dog var hendes Savn den elskende Kvindes hede Længsel og Drømme — og hun kunde græde, som knugedes hun af den tungeste Sorg.

Disse Dage gjorde hendes Kinder blege og hendes Øjne matte — og vendte hendes Tanker og Sans fra alt andet.

Imedens begyndte Vaaren at bryde frem. Kastanietræernes store, saftige Knopper svulmede og bristede, og fyldte den stille Luft med deres harpikskrydrende Duft.

Og Hækkene langs Haver og Veje klædte sig grønne, og Syrenbuskene begyndte paany at udfylde sin Plads i Haven, medens Plæner, Marker og Enge bredte nyt, friskt Svøb over den gamle, vintertrætte Jord.

Overalt vaagnede der nyt Liv frem — og man mærkede det paa sine Sanser som en hemmelighedsfuld Parfume, hvis Duft man kender, men hvis Virkning Blodet alene gemmer over.

Det var ogsaa Vaaren, der i saa rigelig Maal fyldte Jonnas Bryst — som den fylder hvert ungt Menneskes med Længsel og unge Drømme.

Men saa en Dag sagde Thora til hende:

»Tag nu og klæd Dig pænt paa, Jonna, for nu skal vi hen til din Sanglærer . . . Du skal tage din nye, lyse Kjole paa . . . Det er jo helt Sommervejr i Dag.«

Og Jonna gjorde det. Den nye Kjole var en, hun lige havde faaet, og som hun var meget stolt af.

Thora hjalp hende med rigtig at pynte sig — og før nogen af dem næsten vidste deraf, stod Jonna smilende foran Spejlet i den smukke, glatsiddende Kjole, der saa henrivende fremhævede hendes Legemes slanke og smidige Linjer.

»Jeg tror, Du skal tage Guitaren med . . . og saa synge et Par af de Sange, som Du kan bedst, for ham. Det mente han ogsaa, da jeg forleden var henne hos ham.«

»Mon jeg i det hele taget mere kan synge og spille,« bemærkede Jonna, idet hun tog Guitaren ned fra sin Plads paa Væggen, hvor den havde hængt urørt i al den Tid.

Hendes Fingre tog af gammel Vane om Strængene . . . og eftersom de klang stærkere og friere, smilte hun selv deraf og saa næsten kælent ned over sit kære Instrument.

Saa fulgtes de ad hen til Sanglæreren, der var en kendt Professor i Musik. Han boede inde i et af Byens fornemste Kvarterer.

Jonna var i stor Spænding, for hvad der nu vilde ske. Hendes Hjerte bankede stærkt, da de gik op ad den brede, fornemme Trappe.

»Jeg tror, Du sér helt ulykkelig ud,« sagde Thora smilende til hende.

»Ja, her er saa fint,« svarede hun forlegent.

»Synes Du det? . . . Men det er Du jo ogsaa selv, Jonna . . . Og saa har jeg sørget for, at Du faar en af vore bedste Lærere.« Hun ringede paa Klokken og en Pige kom og lukkede op.

»Er Professoren hjemme?«

»Ja, hvem maa jeg melde?« spurgte Pigen.

Thora tog sit Visitkort frem og rakte hende det

Derpaa bød Pigen dem ind i et elegant udstyret Venteværelse og fjernede sig et Øjeblik.

Hun kom tilbage og meldte, at Professoren straks skulde komme.

»Det bliver da vist rædsom dyrt her, Thora?« spurgte Jonna hviskende. »Kunde Du ikke ligesaa godt have valgt et mere beskedent Sted.«

»Nej, Jonna, jeg har bestemt mig til, at Du skal have den bedste Lærer — saa faar Du jo ogsaa den gunstigste Uddannelse.«

Saa kom Professoren. Han var en høj, smuk og ældre Mand med et stort og helt graat Haar.

Han gik hen og hilste meget elskværdigt paa Damerne.

»Naa, det er Frøkenen, som jeg skal have Fornøjelsen at arbejde med,« sagde han med en fin, blød Stemme.

Jonna smilte og rødmede.

»Ja, ja, De sér skam nok ud til at kunne have en Fremtid for Dem, Frøken. Er det Guitaren, De har der i Posen, lad os saa faa den frem. Frøken Hal har fortalt mig, at De spiller saa nydelig paa Guitar . . . og at De har lært Dem det selv.«

Jonna saa' næsten bebrejdende paa Thora.

Professoren bød dem ind i sit Arbejdsværelse. Han hjalp dem Overtøjet af og ringede paa Pigen der bar det ud.

»Jeg kan saamæn slet ikke mere spille,« sagde Jonna forlegent og halede Instrumentet frem af Posen.

Baade Professoren og Thora smilte, saa nydelig klædte det hende, som hun sad der med Guitaren hvilende i sit Skød.

»Nej, slet ikke mere,« gentog Professoren spøgende og rejste sig.

»Maa jeg ikke først byde et Glas Vin?« spurgte han.

Thora forstod, at det var for Jonnas Skyld og sagde: »Ja Tak.«

Saa sad de lidt ved Vinen — og imedens var Jonnas Fingre i en stadig lydløs Famlen over Guitarens Strenge.

»Ja, lad os saa høre . . . det er ligemeget hvad,« sagde han.

»Nej . . . nej . . . jeg kan virkelig ikke mere.«

Og det var hende i Øjeblikket, som det var Tilfældet. Men saa kom hendes Fingre tilfældig til at støde mod, saa nogle Toner lød, og Jonna kendte dem straks igen. Det var, som denne Melodi havde tonet gennem hende og besjælet hende saa stærkt, at hendes Fingre ganske uvilkaarligt var komne til at slaa den an.

Det ligesom gav hende Mod. Hun maatte prøve — og før hun vidste deraf, spillede hun Melodien en Gang igennem.

Professoren blev siddende urørlig, som ønskede han at gøre sin Nærværelse saa lidt bemærket, som muligt.

Pludselig faldt hun i med at synge — og for hvert Vers blev hun dristigere og mere og mere sig selv, til hun til sidst sang med hele sin Kraft og Stemning — og det paa en Maade, saa baade hun og Thora forbavsedes derover. Det var, som hendes Evner af sig selv var vokset i den lange Tid, der var gaaet, siden hun havde prøvet dem.

Thora skottede et Par Gange nysgerrigt til Professoren.

Han var sunken lyttende sammen og sad med Hovedet hvilende mod sin Haand, imedens hans Øjne af og til strejfede Jonna.

Efterhaanden som hun sang sig op, var det synligt, at han blev mere og mere opmærksom.

»De maa synge mere endnu, Frøken,« sagde han, da Jonna var færdig med den første Sang. »Det var udmærket, dette her . . . Syng en til, lige meget hvilken, men selvfølgelig helst den bedste.«

Jonna saa' over paa ham — og derefter smilende til Thora.

»Jeg véd skam ikke . . . jeg tror ikke, jeg kan huske flere,« sagde hun.

»Aah, sikken noget Snak, Jonna — Du kan jo saa mange . . . Vil Du bare se, Du synger . . . Det her var jo udmærket.«

»Glem at vi sidder her,« indskød Professoren elskværdig, »og bild Dem ind, De sidder ganske ene . . . og synger fuldstændig for Dem selv.«

Hun sænkede Hovedet et Øjeblik, saa slog hendes Fingre igen mod Strengene, paa den bløde, fine Maade — og hun sang.

Denne Gang sang hun med hele sit Temparament — og det saa sikkert og saa fuld af Stemning og Liv, at Professoren et Øjeblik spilede begge sine Øjne op og saa paa hende.

Saa sænkede han igen Hovedet i dets forrige Stilling — og hans Indtryk meldte sig i Tanker.

Han saa' hende i en blød, sansesmægtende Vals svæve over Gulvet til sin egen drømmende og hede Sang — og han saa' hende hvirvle af Sted til

Kastagnetternes og Tamburinens æggende, vilde Musik, der fik hendes Legeme til at fremhæve sin betagende Skønhed.

Han blev betaget af sin Interesse — og følte sig overbevist om, at her var et Talent, der kunde fylde sin Plads.

Sangen havde gjort Jonna hed — hendes Kinder blussede og hendes Øjne luede med deres egen hede, stærke Brand.

»Kan De ikke danse, Frøken Elsted?« spurgte Professoren, da hun tav. »De maa kunne danse.«

»Det kan jeg ogsaa, men kun til Kastagnetter eller Tamburin,« svarede hun.

Han saa' forbavset paa hende.

»Det var som Pokker! . . . Akkurat lige som jeg havde tænkt mig det . . . Saa faar De ogsaa danse for os . . . jeg har begge Dele.«

Han rejste sig og fandt baade Kastagnetterne og Tamburinen frem.

»Det bliver sikkert det Felt, vi kommer til at hellige vore fleste Kræfter . . . Hele Deres Stemme og Temperament hører der under . . . endda De har det dejligste lyse Haar. Men det er heller ikke det vilde, voldsomme Temperament, jeg tænker paa . . . Nej, jeg tror virkelig, at De kan komme til at skabe noget nyt,« vedblev den gamle Kunstner. »Deres Temperament er saa ægte nordisk, men saa bedaarende rigt paa drømmende Stemning og besnærende Længsel, der har den dybe, ubegrænsede Lidenskab til Baggrund. Ja — ja, paa det Punkt ligger Deres Styrke . . . det er sikkert nok . . . og jeg forsikrer Dem for, at Deres Magt, Frøken, vil blive stor.

Tag nu Kastagnetterne . . . og dans saa for os . . . Kan De en Melodi, saa skal jeg spille den.«

Jonna havde forundret hørt paa ham. Kunde det virkelig være sandt — alt hvad han sagde? Jo, det var det, for det havde hun jo selv vidst længe — længe. Og hendes Glæde gjorde hende modig og fri.

»Jeg véd ikke, om den længere er rigtig, for det er saa mange Aar siden, jeg lærte den,« svarede hun og nynnede stille den Melodi, som den lille Zigøjnerpige havde lært hende i sin Barndom — derude ved Skovdiget, da hun røgtede sine tredive Køer.

Professoren lyttede — han syntes at kende Tonerne — og pludselig slog de ned i ham.

»Ah, det er den!« udbrød han og rejste sig for at gaa hen til Flygelet, som stod tilbage i Værelset og fyldte det ene Hjørne.

Han spillede Melodien, som Jonna havde nynnet.

»Ja, det er den!« udbrød hun glad og lyttede efter, medens han spillede den igennem. Ja, der var virkelig noget, hun havde glemt og saa selv digtet til.

Da han havde spillet den til Ende, rejste hun sig straks og stillede sig frem paa Gulvet, medens hun lagde Kastagnetterne til Rette i sine Hænder.

Professoren saa' om paa hende — saa nikkede han med Hovedet.

»Det er rigtig.« Og han begyndte at spille — og Jonna gled næsten umærkelig over i Dansen.

Hver Tone af Melodien tvang hendes Legeme ind i sin Rytme. Det var, som hun levendegjorde Melodien — tegnede den for sig i hemmelighedsfulde,

berusende Billeder, ridsede den af i Luften ved sine Armes bløde, dragende Linier.

Den gamle Kunstner spillede sig op, saa han blev hed og voldsom, og Jonna smed sig derind under, som en Slave under Pisken.

Da Musikken standsede, stod hun ret og spænstig som Dansens Gudinde med sin smidige Skønhed spændt i alle sine Linjer.

»Ja, min Salighed maa De en Gang blive berømt!« udbrød han. Han rejste sig og kom hen og tog begge hendes Hænder. »Hvor jeg glæder mig til, at vi skal arbejde sammen. Og jeg vil gerne gøre det for det halve af, hvad min sædvanlige Pris ellers er. Frøken Hal, De har sandelig Ære af at have fundet en saadan Diamant.«

Thora smilte glad og god. Hun tog blot Jonnas ene Haand mellem begge sine og klappede den inderlig.

»Lad os nu tale om Arrangementet,« sagde han og satte sig hen til dem. »De maa baade have en Danselærer og en Gymnastiklærer, men dem skal jeg nok skaffe Dem — og det saa billigt, som det er muligt — men det maa være første Rangs Undervisning. Foreløbig skal De have to Timers Undervisning om Ugen i hvert Fag, saa De faar noget at bestille hver Dag — og efterhaanden, som vi skrider frem ad, faar De sikkert mere.«

»Hvor længe tror De saa, min Uddannelse vil vare?« spurgte Jonna.

»Aah, vel et Par Aar.«

»Saa længe! . . . Det var dog rædsomt.«

»Det bliver særlig Sangundervisningen, der kom-

mer til at kræve Tid. For Dansens Skyld kunde De saamæn godt begynde om et halvt Aar.«

»Det vil jo ogsaa komme til at passe udmærket for Osvald — saa kan han maaske dog komme til at overvære din Debut,« bemærkede Thora.

»Frøkenen er maaske allerede forlovet?« spurgte Professoren.

Jonna rødmede.

Ja, og det med en ung Mand, som vist ogsaa har en betydelig Fremtid for sig,« svarede Thora for hende. »Han' er lige taget paa en større Udenlandsrejse og bliver borte et Par Aar.«

»Naada . . . ja, ja.« Mere havde han ikke at svare dertil.

Det blev bestemt, at Jonna straks skulde begynde. Om et Par Dage skulde hun komme første Gang, saa skulde han have alt lagt til Rette for hende.

Jonna var som forvandlet — som var al Sorg og Savn blæst ud af hendes Sind, da hun og Thora spadserede hjemad. Dog tænkte hun paa Osvald og ønskede, at hun havde haft ham her.

Fra den Dag spillede Jonna atter paa sin Guitar. Om Dagen sang hun for sig selv og om Aftenen for Brandt og Thora, naar de sad hjemme. Og det var, som hun for hver Time blev skønnere, nu da hun endelig stod ved sine Ønskers Maal — som voksede hun frem af sin egen dybe, lønlige Trang.

Thora fulgte hende med Beundring og Glæde. Hun følte det, som havde hun en syngende Fugl omkring sig — og selve Livets fagre Vaar lukket ind til sig fra Morgen til Aften.

Og Jonna passede sine Timer, som var det selve Livet, det gjaldt. Brandt havde ogsaa Glæde af hendes Selskab — om ikke for andet, saa fordi hun saa nær om Thora gav Livet sin Skønhed — og lettede hende den Kamp, som han frygtede for, hun endnu maatte lide.

VIII.

Røde Jens' og hans Kammeraters Tilstaaelse.

Brandforhørene havde i den forløbne Tid gaaet sin rolige Gang.

Beviserne mod Røde Jens og hans Kammeraters Skyldighed havde samlet sig tættere og tydeligere, saa enhver Tvivl om, at det var dem, der havde paasat Ilden, var falden — men deres Tilstaaelse manglede endnu.

Assessoren var opbragt og havde svaret, at Tilstaaelsen skulde for Dagen, og han havde øvet sin Haardhed og anvendt de Midler, som Lovens Strenghed tillod ham.

Denne Dag sad han stille og indadvendt ved sin Pult og ventede paa, at den første af Delinkventerne skulde blive ført frem.

Overbetjenten stod ret op og ned henne i Hjørnet paa den modsatte Side af Skranken, som en Soldat, der ventede en Ordre og iøvrigt kendte sin Overordnedes Luner og Strenghed, naar det stak ham.

Med et Par stikkende Øjne vendte Assessoren Hovedet om mod ham og spurgte:

»Er De nu sikker paa, at Kuren er bleven anvendt tilstrækkelig?«

»Ja vel, Hr. Assessor! Jeg har selv hjulpet Arrestforvareren i Nat.«

Assessoren gav en gryntende Lyd fra sig og fordybede sig atter i sine Papirer.

Kort efter gik Døren op og to Betjente førte Fangen ind.

Denne var en lille, spinkel Mand i den ynkeligste Forfatning. Bleg og udtæret og med Ansigtstræk, der var saa slappede og undergravede, som havde han været de værste Lidelser underkastet.

Han gik vaklende mellem de to Betjente, slæbte sig næsten frem som en Syg.

Assessoren mønstrede ham skarpt og undersøgende, tilsyneladende tilfreds.

Han gjorde en Haandbevægelse til Betjentene, som derpaa stillede ham op ligefor Skranken og fjernede sig med stram Honnør.

Det varede lidt, inden Assessoren sagde noget — og imedens stod Fangen og dinglede paa sine Ben.

»Naa, nu synes jeg, vi skulde have en Ende paa denne Sag,« begyndte Assessoren omsider, idet han rejste sig og kom helt hen til Skranken. »Og jeg raader Dem nu til at være fornuftig og gentage Deres en Gang aflagte Tilstaaelse . . . Beviserne mod Dem og Deres Medskyldige er jo nu saa mange, at de er tilstrækkelige til at dømme Jer alle paa Indicier. Og i saa Fald vil Dommen rimeligvis blive lige haard for alle — og derfor uretfærdig for de mindre skyldige, da vi jo kun har Mistanke om

Hovedpersonerne, men fuldstændige Beviser for at kunne dømme hele Komplottet til fire Aars Tugthus. Men efter Deres Tilstaaelse, som De har været ufornuftig nok til at tage tilbage, vilde De rimeligvis slippe med et Par Aars Forbedringshus . . . og flere af Deres Medskyldige lige saa, medens kun ganske faa vilde blive idømt haardere Straffe.«

Fangen stod med bøjet Hoved og helt sammensunken, som var den sidste Viljekraft brudt i ham.

Assessoren iagttog ham.

Det var tydelig, at han var mør nu.

»Vær De nu fornuftig,« sagde han i en blid og deltagende Tone, »og husk, De har Hustru og smaa Børn . . . Hvad vil det ikke sige, om de skal undvære deres Forsørger i fire Aar i Stedet for otte Maaneder.«

Han lagde sin Haand venlig og opfordrende paa Fangens Skulder, hvorved denne kom til at skælve, som gik Feberkulde gennem ham — og pludselig vred han sine Hænder, som i den yderste Fortvivlelse.

»Nej, nej . . . jeg kan ikke . . . jeg kan ikke,« stønnede han og kastede sig ned over Skranken og hulkede højt som et Barn.

Assessoren nikkede tilfreds til Overbetjenten, der tog en Stol og satte hen til Fangen, og han lagde sin Haand paa dennes Skulder og klappede ham opmuntrende.

»Sæt Dem kun der paa Stolen og hør efter.«

Fangen adlød sløvt og viljeløst.

Assessoren tog selv Forhørsprotokollen og læste hans tidligere Tilstaaelse op deraf.

Den var sandfærdig fra Ende til anden — og

skildrede alt inden for Røde Jens' anarkistiske Bevægelse. Denne Arrestant, var en af dem, der var til Stede den Nat, da Røde Jens og Polakken kom tilbage, efter at de havde fuldført deres Gerning. Han havde angivet dem som Hovedmændene, saavel for Branden som for hele Bevægelsen. Og tillige havde han opgivet alle Navnene paa dem af Medlemmerne, han kunde huske — og det havde bevirket et Par nye Anholdelser. Men Dagen efter havde han atter taget denne Tilstaaelse tilbage og nægtet alt og alles Skyldighed.

Det var tydeligt at se paa ham, at han ikke hørte efter, hvad Assessoren læste. Han kendte det jo altsammen paa Forhaand.

»Naa, De vedgaar vel saa, at Deres tidligere Tilstaaelse er sand?«

Arrestanten vred sig, som blev han brændt — saa slappedes pludselig hver Trækning i ham. Hans Arme sank ned og han faldt tilbage mod Stolen, som var han besvimet.

Og da Assessoren gentog sit Spørgsmaal, svarede han:

»Ja, det er sandt . . . lad mig da saa være fri.«

»De vedgaar altsaa Deres tidligere Tilstaaelse?«

»Ja,« svarede han saa brudt og lavt, at det lige kunde høres — og brast i Graad.

Han havde nemlig de tre sidste Døgn ikke haft en Times Hvile. I det uendelige var han bleven flyttet fra Celle til Celle, lænket — under brutal Behandling.

Tilsidst havde de maattet slæbe ham af Sted kun iført Skjorte, da han ikke længere sansede at klæde sig paa og af. Som en Søvngænger havde

han ladet sig slæbe af Sted, indtil de havde maattet holde ham vaagen ved iskolde Bade midt ude i Fængselsgangen eller i Cellerne i de lange, lange Nætter — og ligesaa om Dagen, mens den ustanselige Opfordring om Tilstaaelse lød, som det eneste, der lovede Befrielse.

Og her sad han nu som Bekenderen, pint til Bekendelse med samme Brutalitet, som under Middelalderens Inkvisation.

Assessoren klappede ham et Par Gange paa Skulderen med en Venlighed og Medfølelse, som den Læge, der har været nødsaget til at bringe sin Patient ulidelige Smerter for at kunne bringe ham Hjælp.

Da han var bragt nogenlunde til Ro, blev Protokoltilførslen om den fornyede Tilstaaelse læst op for ham — og svag og hjælpeløs sagde han igen:

»Ja, det er sandt.«

»Det er godt — saa skal De nu faa Ro og en bedre Forplejning.«

Derpaa blev han ført ud af Betjentene — og anbragt i et af Skabene, for at han kunde være ved Haanden under det videre Forhør.

Saa blev Røde Jens ført ind. Ogsaa han var mishandlet i samme Grad.

Han stod og dinglede som et højt, brøstfældigt Træ, der kunde styrte om, hvad Øjeblik det skulde være. Han saa ligefrem uhyggelig bleg og indfaldende ud.

Og dog lyste endnu Modstandens og Hadets Energi i hans Øjne.

Assessoren saa' straks, hvorledes det var fat med ham.

»Naa, Jens Knudsen, vil De saa stadigvæk vedblive at være den rentud fanatiske Fornægter, trods der fra alle Sider er Beviser paa deres Skyldighed.«

Han forsøgte at rette sig op, men hans Lemmer rystede, saa det kun svagt lykkedes for ham — og han sagde:

»Hr. Assessor, jeg vil kun spørge Dem, om De vil pine Livet af mig — og vel ogsaa af mine Kammerater paa samme brutale Maade?« Hans Stemme bristede af Vrede og Sindsstemning.

»Det behøves saamæn ikke længere, kan jeg berolige Dem med, for Deres Kammerater er allerede paa Vej til at lette deres Samvittighed . . . og jeg kan kun give Dem det Raad, Jens Knudsen, snarest at gøre ligesaa. Det vil skaane baade Dem og Kammeraterne for mange overflødige Besværligheder . . . For selv om De ikke tilstaar, saa faar De dog alligevel Deres Straf, og det maaske endog haardere, end hvis De var saa fornuftig selv at hjælpe til med at ordne Deres Del af Skylden.«

»Jeg kan kun svare, som jeg hundrede Gange før har svaret, at jeg er uskyldig.«

»De er sandelig en standhaftig Løgner,« sagde Assessoren, men det vil ikke fri Dem for at komme fire Aar i Tugthuset . . og var Deres medskyldige lige saa forstokkede, som De er, vilde de alle komme til at lide samme Straf . . . for vi har mere end fyldestgørende Beviser. Men de er dog, heldigvis for dem selv, fornuftigere og tilfreds med at lide den Straf, som de ved deres Delagtighed i Forbrydelsen har fortjent. — Det kunde maaske interessere Dem at høre, hvor vidt vi er naaet i Sagen,« tilføjede han og lod Forhørsprotokollen læse op

Røde Jens hørte med stigende Uro efter. — Hans Bryst indsnævredes, som kunde han ikke faa Vejret.

Det var jo hele Sandheden, som her læstes op for ham — fuldstændig korrekt fra Ende til anden. Og i sin Uro var han lige ved at spørge, hvem af hans Kammerater den Usling var, som havde røbet det — men saa stivnede han pludselig, som var det Krampe, der strakte hans Lemmer.

Assessoren iagttog ham hele Tiden under Oplæsningen og forstod fuldstændig, hvad der foregik i ham — og da Skriveren var færdig med Oplæsningen, gik han Fangen nærmere og spurgte rolig og alvorlig:

»Naa, Jens Knudsen, hvad har De saa at sige hertil?«

»Hvad jeg . . . har at sige . . . at det ikke er sandt.«

Assessoren gav sig til at le.

»Ha, ha — nu bliver De snart morsom. Jeg kommer vist til at opgive Dem, og saa tager jeg ikke mere noget Hensyn til Dem. Hvorfor jeg vil have Dem til at indrømme, Menneske, er udelukkende for Deres Kammeraters Skyld — at de ikke skal komme til at lide haardere Straf, end de kan tilkomme.

Han gjorde derefter en Bevægelse til Overbetjenten, som hentede den Fange tilbage, der lige havde aflagt Tilstaaelse — og de to Mænd blev stillet over for hinanden.

De saa' næsten lige elendige ud, dog Røde Jens holdt sig stærkest og det luede med Ild fra hans Øjne.

De saa' et Øjeblik paa hinanden, saa vaklede han, der nylig havde tilstaaet, frem mod Jens.

Hans Hænder løftede sig ligesom ledende mod ham.

»Jens . . . tilgiv mig . . . jeg kunde ikke længere . . . de har pint mig saa frygteligt,« klagede han. »Vel kommer jeg til at fortryde, hvad jeg har gjort — og dog er det ikke blot for min egen Skyld, men ogsaa for vore Kammeraters . . . Hvorfor skal vi alle lide saa frygteligt i Stedet for nogle enkelte af os faar den haardeste Straf.«

Jens blev ved at se paa ham. Hans Blik blev saa tungt og uflytsomt.

»Jeg véd godt, at Du hader mig nu . . . jeg fortjener det vist ogsaa — men hvorfor blive ved at nægte, naar vi dog, trods al vor Tavshed, bliver dømt.«

Jens stod som kæmpede han voldsomt for at samle sig.

»Nej, Du har vel ikke kunnet andet,« sagde han saa. »Stakkels Kammerat, Du ser medtaget ud . . . Det er meget rigtig, jeg bør tage den Del af Straffen, som alene tilkommer mig — og derved hjælpe Jer saa meget som muligt.«

Den anden sank i Graad, og Betjenten maatte støtte ham, at han ikke skulde falde.

»Naa, Jens Knudsen, De vedgaar altsaa den andens Tilstaaelse?« spurgte Assessoren endelig.

Røde Jens saa' frejdig op paa ham.

»Ja, det vilde jo være Dumhed andet, og jeg maa sige Dem, at de Midler, som De har brugt mod mig og vel ogsaa mod mine Kammerater, nok skal blive husket og fremsat paa rette Steder . . .

Jeg beklager kun, at De ikke har haft Middelalderens Torturredskaber til Deres Raadighed, for saa vilde De have været et Mønster af en Dommer.«

Assessoren svarede ham kun med et Smil.

»De tilstaar altsaa, at Deres Kammerats Tilstaaelse er sand?«

»Ja — dog maa De hellere lade Protokollen læse op endnu en Gang, saa kan jeg maaske føje noget mere til.«

Den anden Arrestant blev ført ud, og en udfyldende Tilstaaelse affordret Røde Jens, der nu fortalte, hvorledes alt var gaaet til. Kun nægtede han at opgive Navn paa nogen af Kammeraterne.

»Naar De har dem arresteret, maa De jo sagtens nu kunne faa deres Tilstaaelse«, svarede han.

Saa blev han ført ud — og alle de øvrige i Affæren arresterede, en for en, hentet ind, og de, der ikke godvillig vilde tilstaa, maatte bøje sig for Røde Jens' Opfordring dertil. Han blev nemlig hentet, naar det kneb.

Han talte modigt til sine Kammerater og forklarede dem Grunden til, at de skulde give efter — og langt de fleste af dem blev rørte over hans Offervillighed. — Han og Polakken vilde jo faa en betydelig haardere Straf end de øvrige.

Da Røde Jens ogsaa blev stillet over for Polakken, lyned den lille sorte, fyrige Mands Øjne hadefuldt mod ham, og han saa' ud, som vilde han springe løs paa ham.

»Pjalt!« raabte han Røde Jens ind i Ansigtet. »Forrædder!«

Jens stod ganske rolig og lod ham sige alt, hvad han lystede.

»Du misforstaar mig fuldstændig,« sagde han endelig, da den anden blev roligere. »Hvad jeg har indrømmet er ikke andet, end hvad en anden allerede har røbet — og jeg har tilstaaet det, fordi jeg saa, hvor ukammeratlig det vilde være, at vi alle skulde lide den haarde Straf, som kun tilkommer os to alene.«

Den lille sorte fnøs af Raseri.

»Saa det mener Du . . . men jeg mener, at vi alle er et, og derfor selvfølgelig ogsaa maatte være beredte til at lide det samme.«

»Ja, vel er vi et paa den Maade — men hvorfor dog derfor bringe større Straf over vore Kammerater, end nødvendigt, naar vi to med vor Tilstaaelse kan tage det meste deraf.«

»Naa, De tilstaar altsaa ogsaa, at disse Tilstaaelser her har sin Rigtighed,« afbrød Assessoren dem, da han syntes deres Meningsudveksling kunde være tilstrækkelig.

»Ja, det har jeg vel gjort tilstrækkelig,« svarede Polakken.

»Godt,« sagde Assessoren med et Smil og Røde Jens blev igen ført ud.

»Pjalt! Usling! Forrædder!« raabte Polakken efter ham.

Røde Jens gik stille og rolig.

Og efter at Polakken ogsaa havde ydet sit Bidrag til Protokollen, blev han ligeledes ført ud — og Røde Jens Hustru ført ind.

Hun var den sidste.

Hun saa' endnu mindre ud end før, var bleg — og mishandlet som de andre. Ja, Assessoren havde endog først begyndt Kuren med hende i det

Haab, at hun, som Kvinde, var lettest at faa til Bekendelse. Men heri havde han taget fejl. Trods alle anvendte Midler kunde de ikke faa hende til at sige andet end: »Nej, jeg er uskyldig.«

Og hun syntes at være lige saa modstandsdygtig denne Dag, som alle de foregaaende, hun havde staaet for Retten — og det skønt hun saa' ud som en syg, der var slæbt ud af sin Seng.

»Naa, nu er det overflødigt med Deres stanhaftige Nægten, lille De,« smilte Assessoren hende i Møde. »Nu kan vi præsentere Dem alles Tilstaaelse.«

Hendes Ansigtsudtryk blev spændt, og hendes Øjne spejdede, som ventede hun nye Baghold. De mange Forhør, hun havde været underkastet, havde skærpet hendes Sanser desangaaende.

Hun kendte Dommerens Kneb, næsten lige saa godt som han selv.

»De behøver saamæn ikke at se saa mistænkelig ud, for denne Gang er det sandt. De er den sidste, hvis Tilstaaelse vi mangler . . . Naar De har aflagt den, da er Krigen mellem os endt, og Sagen gaar til Doms . . . Nu skal De høre Tilstaaelserne.«

Og Skriveren begyndte at læse op, mens Assessoren efterhaanden føjede de nødvendige Oplysninger til.

»Nu kommer Deres Mands Tilstaaelse,« sagde han. »Han er Nummer to.«

Den stakkels Kone hørte forundret efter. Hvert Ord var jo sandt — saa nogen maatte jo have røbet Sandheden — svigtet.

Det skar gennem hende. — Denne Tanke tog ligefrem Vejret fra hende.

Da Oplæsningen var færdig, saa' Assessoren paa hende.

Hun stod stiv og trodsig. Hele hendes Bevidsthedsfølelse var ligesom stivnet i den ene Tanke at nægte alt.

»Naa, Madam Knudsen, De er tilfreds?« spurgte han . . . »De har ikke mere at indvende, men vedkender Dem Rigtigheden af disse Tilstaaelser?«

»Nej . . . nej . . .« slap det dirrende frem over hendes Læber, saa voldsomt, at hele hendes Legeme skælvede fra Isse til Fod. »Nej . . . det er ikke sandt . . . Det er Løgn — altsammen!» skreg hun med en næsten forvildet Magt. »Alle er uskyldige!«

Assessoren smilte og gik helt hen til hende.

»Bliv nu rolig,« sagde han venlig og lagde sin Haand paa hendes Skulder. »De er en rigtig tapper Kone — og jeg siger Dem, De har været den tapreste af dem alle. Vent nu blot et Øjeblik, saa skal De se.«

Røde Jens blev atter ført ind.

Det var første Gang, de saa' hinanden i al den Tid, de havde siddet arresteret.

Hun udstødte et svagt Skrig, da hun saa' ham, og kastede sig hulkende til hans Bryst.

Ogsaa Røde Jens græd, en stum Graad med stille rindende Taarer.

Assessoren lod dem staa.

»Er det sandt?« spurgte hun, idet hun rakte sig op mod ham. »Er det?«

Hun læste Svaret i hans Øjne.

»Det er det altsaa . . . ja . . . ja . . . Det maatte vel blive Enden paa det.« Hun gemte sig ind mod ham og græd.

»Naa, lille Kone, indrømmer De saa, at Tilstaaelserne er rigtige? . . . Naar De har gjort det, skal De faa Lov at være sammen med Deres Mand en Time i Dag . . . og, indtil Dommen falder, skal De faa Lov til at være sammen to tre Timer om Ugen.«

»Ja, det er altsammen sandt, altsammen . . . Er De saa tilfreds.«

»Ja, det er jeg . . . Kun maa De fortælle mig alt, hvad De véd . . . Men jeg skal gerne vente dermed til i Morgen . . . Gaa De nu derind ved Siden af og tal med Deres Mand i den Time — saa skal De se, det hele ordner sig nok.«

Overbetjenten aabnede Døren for dem, og de kom ind i et Værelse med store tilgitrede Vinduer. Det havde kun den ene Dør.

Da Overbetjenten kom tilbage havde Assessoren tændt sig en Cigar — og bød smilende denne en.

»Værs'god min gode Mikkelsen . . . Det har været en stor Dag i Dag!«

»Mange Tak, Hr. Assessor! Ja sandelig, en stor Dag . . . en stolt Dag.«

»En Satan, det lille Kvindemenneske — og en mærkelig Mand, denne Knudsen . . . Forresten vist ellers en brav og hæderlig Fyr . . . men det bliver fire Aars Tugthus for ham — og to for hende.«

»Ja, det gør det vel,« sagde Overbetjenten. Han røg med Værdighed sin Hæders-Cigar.

»Nu passer De nok denne Time og lader dem i Ro saa længe,« sagde Assessoren. »Og saa i Morgen sætter vi det endelige Punktum i denne Sag.«

»Ja vel!« svarede Overbetjenten. Han stod ret med sin rygende Cigar mellem Fingrene.

Assessoren forlod Lokalet.

Røde Jens sad med sin Kone paa Skødet. Hun laa ind til ham som et Barn.

»Stakkels lille Du . . . stakkels lille Du,« vedblev han at sige og strøg med sin magre, store Haand ned over hendes Haar. Og hun laa stille ind til ham, til hun ikke længere græd.

Saa begyndte de at tale om alt, hvad de havde gennemgaaet i den lange Tid — og hun fæstnede atter sin fulde Tillid til ham — og stille glædede de sig over, at de herefter vilde faa Lov at tale sammen de Par Timer om Ugen . . . Det var, som følte de begge Styrke til at bære alt det, der maatte følge efter.

Da Overbetjenten kom ind og meldte, at Tiden var omme, blev de begge forbavset derover. Denne Time var jo gaaet, uden de næsten havde sanset den.

De skiltes rolig — med et Par inderlige Kys og med Glæden over snart at skulle ses — og de blev ført til hver sin Celle.

VIII.

Ejnar Brandt soner sin Straf. — Tage Hal møder Jonna.

Brandts Sag gik sin Gang for Retten — langsomt som det er Skik. Og den Tid, som derved blev dem skænket, gik for de to nyforlovede i en sand Lykkerus.

Thora havde atter optaget sin Barmhjertighedsmission, men nu i direkte Samarbejde med Brandt.

Han forstod i en paafaldende Grad at finde de, der var mest trængende og berettigede til Hjælp, ligesom han søgte at udvikle Thoras egen Sans og Øjne derfor.

»Ser Du, kære Thora,« plejede han at sige, »sandt er det, at al Fattigdom og Elendighed bør hjælpes og udryddes af Jorden, lige saa vel som andre onde Sygdomme, der truer Menneskene og deres Lykke ... Men disse Midler er kun Øjeblikkets Midler, og derfor bør de ikke smides bort i Flæng. Forstaar Du vel, alle fattige og elendigt stillede er ikke lige lidende. Der er nogle stakkels Mennesker, og det et meget stort Procentantal, som snylter i Fattigdommen og Lasten lige som Bakterierne i Menneskets Legeme. Saadanne mærker ikke Fattigdommen, de er fødte i den, og de forstaar som oftest paa den mest snedige og kynske Maade at udnytte den ... At øsle dine Midler paa saadanne, er det samme som at smide dem bort — de vil leve lige godt foruden. Nej, Thora, hvem Du alene skal hjælpe, skal være de arbejdende Kræfter eller de ensomme lidende ... Der vil din Hjælp føles

som en Velsignelse — og megen Nød vil Du kunne lindre.«

Thora lyttede beredvillig til alle hans Raad og søgte at følge dem af bedste Evne.

Men det var ikke saa let for hende at finde det rette i denne for hende ukendte Verden, som hun var traadt ud i, og mange triste Erfaringer kom hun ogsaa til at gøre om, hvor bedragerisk og flygtig Menneskenes gode Vilje kunde være, og hvor dybt det stærke og arbejdende laa begravet i Menneskesjælen.

Hun klagede sin Nød til Brandt, hver Gang hun bar sine Skuffelser hjem og Brandt havde altid trøstende og belærende Ord for hende.

Selv stod han atter midt i Kampen, næsten ivrigere og voldsommere end før. Han gik fra Møde til Møde — og hans Veltalenhed lokkede Tusinder af Arbejdere sammen om ham. Og Thora var altid til Stede ved Møderne. Hun saas i sin sorte, glatte Kjole et eller andet Sted i Salen sidde lyttende til hans Ord. Ogsaa Jonna var som oftest med.

Rygtet begyndte at faa travlt med disse to Kvinder, der altid — fra og til Møderne — blev set i Følge med Brandt.

Og der var Folk, der genkendte Osvald Sundborgs Kæreste, som havde arbejdet sammen med ham paa Hals Fabrik, og andre selve Millionærens Datter.

Mangfoldige og romantiske var de Historier, som begyndte at komme paa Tale om dem, baade sandfærdige og opdigtede. Ogsaa om Thoras Godgørenhed fortaltes der allerede meget.

Men selv hørte de kun meget lidt derom.

Brandt var i fuld Aktivitet. Rundt om rejste han nye Organisationer — og samlede nye Tusinder ind under den røde Fanes store Sag, som udrustedes til nye Kampe mod Kapitalismens Aag!

Saaledes stod han midt i sit Arbejde, da Dommen endelig faldt for Højesteret.

Den lød paa fire Maaneders simpel Fængsel.

Brandt var selv til Stede i Retssalen, da Dommen afsagdes, og Tilskuerpladsen var fyldt med Hundreder af Partifæller. Da han forlod Salen tonede Partifællernes Hyldningsraab for ham. Ned ad Trappen og hen ad Gaden flokkedes de om ham, som han gik der med Jonna og Thora ved hver sin Side.

»Leve Brandt! . . . Leve Brandt! . . . Hurra! . . . Hurra!« lød det.

De samlede sig i et helt Demonstrationstog bag ham — og han førte dem til deres Forsamlingshus, hvor han talte til dem med en Glød og Voldsomhed, som rev alle med.

»Min Straf betyder intet alvorligt. Den berøver mig kun fire Maaneders Virken for vor Sag — dog kan det føles haardt nok netop nu, da Valget stunder til. Men, Kammerater, min Dom rummer i sig et Vidnesbyrd om, at det bestaaende Samfund er en Magt, der bruger Magten til sin Bestaaen. Lad os ikke glemme, at Kampen, vi kæmper, er en virkelig Krig, hvor der maa sættes Magt mod Magt! Naar min Straf er udsonet, og jeg atter kan tage Kampen op blandt Eder, vær da forvisset om, at mit Maal skal være at føre Eder videre frem — paa Trods af det sidste Nederlag.«

Det blev et Møde, som der længe gik Ry af.

Da Brandt vilde gaa, vilde hele Forsamlingen følge ham hjem, men han talte dem til Fornuft og sagde:

»Hent mig i Stedet for den Dag, jeg kommer ud.«

»Hørt! Hørt! . . . Brandt leve! . . . Hurra! . . . Hurra! . . . Hurra!« raabtes der ustanseligt, mens han gik bort.

Aftenen tilbragte han hjemme hos Thora. De havde det hyggeligt, og han søgte paa bedste Maade at indgyde hende Mod.

»Det er jo kun fire Maaneder, vi skal skilles,« sagde han. »Husk, at Jonna skal undvære Osvald i to Aar . . . og se hvor tapper, hun allerede er bleven. Vi faar det nok ordnet saaledes, at Du maa komme at besøge mig et Par Gange om Ugen.«

Thora trøstede sig dermed og fandt sig fornuftig i det uundgaaelige.

Da han gik fulgte hun ham ned og et langt Stykke langs Søen.

De gik Arm i Arm i den lyse, stille Foraarsaften.

»Maaske ser Du mig endnu i Morgen,« sagde Brandt, da de stansede for at tage Afsked. »Det er jo ikke sikkert, at de kommer og henter mig lige straks.«

»Hvis ikke, saa kommer Du og spiser Frokost hos os, og saa følges vi ad ud.«

»Ja,« svarede han, og de tog en hjertelig Afsked med hinanden.

Da Thora gik ene tilbage, maatte hun tørre Taarerne bort, men de kom og kom. Tænk i fire Maaneder skulde hun undvære ham.

Brandt gik ikke lige hjem. Han følte Trang til at gaa sig en lang Tur i den stille Aften, og han fortrød, at han ikke havde bedt Thora være med.

Efter som han alene drev Søen rundt, trængte hans Tanker sig frem. Hvor var egentlig alt bleven forandret for ham. Det var ham, som hans Tilværelse havde faaet en dyb, urokkelig Grundmur. Lad ske, hvad der vilde, han følte, at han var mange Gange stærkere nu, end han før havde været. Men Tanken om Thora kunde give ham Kraft til at lide alt.

Hvad var de Par Maaneders Fængsel, naar han tænkte paa, at han ved sin Kamp havde vundet denne sjældne Kvinde som Pris derfor. Aah, han var rede til at vove hundrede Gange saa meget.

Tans Tanker begyndte at sværme.

Naar nu denne Tid var overstaaet og han atter var fri, da vilde de gifte sig og faa deres eget Hjem . . . Hvorfor dog vente længere end nødvendigt. Jonna kunde jo vedblivende bo hos dem, til Osvald kom tilbage.

Saaledes gik han, til det blev Nat, før han naaede hjem.

Men da han kom til sin Gadedør og var i Færd med at laase den op, blev han pludselig afbrudt i sine sværmeriske Tanker af to civile Herrer, der kom hen til ham.

»Er det ikke Ejnar Brandt?« spurgte den ene høfligt.

»Jo, vel er det saa.«

»Vi er Betjente, og beder Dem følge med til Arresten.«

»Det var pokkers! Var det absolut nødvendigt at anholde mig midt om Natten?«

»Vi har ventet Dem her siden Aften.«

»Naa, ja, jeg har været ude. Havde jeg vidst det, skulde jeg saamæn gerne have skaanet Dem derfor . . . De tillader vel, at jeg gaar op og skriver et Par Ord . . . Jeg havde nemlig ikke ventet det før i Morgen.«

»Ja, naar De tillader, vi gaar med.«

»Selvfølgelig.«

De gik alle tre op, hvor Brandt boede.

Han bød Betjentene Cigarer og at tage Plads saalænge.

Kort og godt meddelte han Redaktionen og Fællesbestyrelsen om sin natlige Anholdelse — og til Thora skrev han:

Elskede Thora!

Der bliver ikke noget af Frokosten foreløbig. — Da jeg naaede hjem, stod der to Betjente og ventede paa mig. — De sidder her oppe hos mig, mens jeg skriver. Du skal nok snart høre fra mig. Forhold Dig blot rolig.

Din hengivne
Ejnar.

»Saa er jeg færdig. Kun disse Breve i en Postkasse og Nøglerne her afleveret til Værtinden . . . Nej, det kan ogsaa vente . . . jeg kan jo sende dem fra Arresten.«

Derpaa fulgte han rolig og venlig med Betjentene efter deres Ordre.

Næste Morgen med første Post modtog Thora Brevet.

Hun tog Meddelelsen roligt og behersket. Det maatte jo komme, vidste hun, og dog kunde hun ikke undgaa, at hun Gang efter Gang fik Taarer i Øjnene ved Tanken om, at Brandt nu skulde sidde indespærret i al den Tid.

Ogsaa Jonna fik Brev fra Osvald den Morgen. Hun blev saa glad som et Barn, hver Gang der var Brev. Hun satte sig hen for sig selv for at læse det i Ro, og lagde slet ikke Mærke til Thoras bedrøvede Øjne.

»Her skal Du høre, Thora, et nyt Digt Osvald har sendt mig. — Næ, hvor det er nydeligt,« sagde hun og saa over mod Thora, der sad halvt bortvendt fra hende med den triste Meddelelse i sin Haand. »Maa jeg læse det for Dig?«

»Ja, gerne,« svarede hun.

Og Jonna læste:

Et Vaarglimt fra Nord, hvor Livet staar grønt
Og Enggræsset duvende svejer —
Ja, kære Venner, mod Nord er der skønt.
Saa herligt et Land, vi ejer.

Der furer Ploven en frodig Jord,
Og Lærkerne staar over Enge —
Ud over Bakkers blomstrende Flor
Toner Klang fra rislende Strenge.

Der knejser ej Tinder mod Skyer blaa,
Der rinder ej larmende Strømme,
Der dækkes ej Solen af Fjælde graa —
Og dog kan vi leve og drømme.

Der favnes Smaasøer af Skov og Krat,
Af blomstersmykkede Strande —
Der svejer Sivet, bølgende mat
Mod Solglimt ud over Vande.

Der breder sig Havet mod Øst og Vest,
Hvis Bølger mod Hjemstrande sukker,
Mens Nordsøen brøler til skumklædt Fest
Og Havfugle skrigende dukker.

Ja, herligt det er i Nordens Land
At leve, drømme og stride —
Men der er kun Bo for hver fribaaren Mand,
Det maa Alverden vide!

»Er det ikke smukt?« spurgte Jonna.

»Jo, rigtig nydeligt.«

»Men, hvad er der dog i Vejen med Dig, Thora?«

Hun rejste sig og gik hen til hende.

»Du er bedrøvet . . . Hvad er der i Vejen?« spurgte hun og lagde sin Arm om Thoras Hals.

»Brandt blev arresteret i Aftes, da han kom hjem . . . Nu sidder han i Arresten.«

Jonna søgte at trøste hende, som hun selv saa mange Gange var bleven trøstet.

»Ja, fire Maaneder er en lang Tid, men Du faar nok Lov at komme hen at besøge ham,« sagde hun.

Imidlertid maatte hun af Sted til Sangøvelse.

»Gaar Du ikke med, Thora? Du har godt af den Tur . . . Og Du skal jo ud alligevel.«

»Jo, jeg tror, jeg vil.«

Noget efter fulgtes de ad ud.

Ingen af dem var særlig elegant klædt, men Jonna var den fikseste. — Dog var det ikke hendes egen Skyld, at hun ikke gik klædt, som hun saa ofte drømte om, i smukke, kostbare Kjoler og Hatte. Thora skulde blot vide, hvor mange Hatte og Kjoler hun havde udsét sig, naar hun var paa sine daglige Ture fra og til sine Lærere.

Saa snart hun selv begyndte at tjene Penge,

vilde hun klæde sig efter sin Lyst — og da skulle alle komme til at indrømme, at hun var virkelig smuk. Saaledes var hendes egne stille Tanker, og hun forstod slet ikke Thora. Hun, der havde saa mange, mange Penge — og dog gik saa tarvelig klædt og var saa beskeden i alt. —

De fulgtes over Broen og et Stykke ind i Byen — saa gik Thora ad Fattigkvartererne efter og Jonna til sin Sanglærer.

Jonna havde god Tid. Hun gik derfor langsomt og solede sig i den milde Foraarssol.

Hvor var det dog længe — at skulde gaa der at synge i to Aar . . . Det var saamæn slet ikke nødvendigt . . . De sagde jo alle, at hun allerede i den Tid, hun havde gaaet, havde gjort utrolige Fremskridt. Hun kunde saamæn godt begynde at optræde om to Maaneder, syntes hun . . . Hun længtes saa voldsomt derefter . . . Derfor kunde hun godt fortsætte sin Uddannelse. Men det var jo Thora, der vilde det saadan, og hun fik vel bøje sig for hendes Raad og Vilje . . .

Bedst som hun gik i disse Tanker, hørte hun pludselig Trin bag sig. Hun blev nysgerrig og drejede Hovedet lidt. Det gav et Sæt i hende, da hun saa, det var Tage Hal.

Han havde en Gang senere, efter at hun var flyttet sammen med Thora, besøgt Søsteren, men da havde hun ikke været hjemme.

»God Dag! Frøken Elsted,« hilste han paa sin galante Maade og trykkede hendes Haand. »Det var dog morsomt, at vi skulde træffes her . . .«

Jonna rødmede, som sædvanlig, men blev ærger-

lig paa sig selv derover. Hvorfor var hun dog altid en dum Gaas, der kun kunde rødme?

»Aa, De er maaske paa Vej til Sanglæreren? . . . Jeg véd jo nok, at De har store Evner i den Retning. Jeg var henne for at besøge min Søster for nogen Tid siden — De var ikke hjemme — og hun fortalte mig om Dem . . . Deres Lærer, Professor Hviid har ogsaa fortalt mig om Dem. Han er saa stolt af Dem . . . og taler saa rosende og sikker om Deres Fremtid.«

Jonna følte sig saa usikker og forlegen, at hun slet ikke kunde faa et Ord indført.

»Og ustanselig roser han min Søster, fordi hun har opdaget saadan en Stjerne . . . og jeg maa vedkende mig, næsten at være lidt misundelig paa min Søser, for ærlig talt, Frøken Elsted, saa har jeg dog først Æren af at have opdaget Dem.«

Han smilte elskværdigt og saa' forskende paa hende.

»Ja, De tog vist min gode Vilje forkert op den Gang . . . og siden har De frygtet mig som en Bussemand . . . Den Gang vidste jeg jo ikke, at De havde saadanne Evner, som det har vist sig, De har . . . Det var blot, jeg syntes, De var en altfor nydelig ung Dame til at gaa der paa Fabrikken og slide Dem op for ingen Verdens Ting . . . Ja, det var den simple Grund til, at jeg allerede den Gang bad om, jeg ikke maatte hjælpe Dem. Nu er det jo Gudskelov sket, trods al Deres Modstand.«

Jonna hørte opmærksomt efter hans Ord. Hvor havde han en smuk Stemme — naar hun skulde være ærlig . . . og hvorfor var hun egentlig saa bange for ham . . . Det var ikke andet end Ungpige-

Nykker, noget Tøsevrøvl, der havde sat hende den Skræk i Livet. Han var jo dog Thoras Broder og en meget dannet Mand ... ja, sandelig den mest dannede og elegante Herre, hun endnu havde truffet paa.

»Jeg hører ogsaa, at Deres Kæreste er rejst til Udlandet og bliver borte i to Aar ... Sandelig en lang Tid for forelskede. Kan De nok undvære ham saa længe?«

»Det maa man, naar det er nødvendigt,« svarede hun. »Og min egen Uddannelse varer jo lige saa længe.«

»Ja, Thora har fortalt mig det. To Aar er en lang Tid.«

»Ja ... uha!« — slap det ud af Jonna.

»De vilde maaske hellere være færdig i Dag end i Morgen?«

»Nej, ikke saadan ... Men jeg længes saa meget efter at faa Lov til at optræde.«

»Ja ja, men husk nu, at Rom blev ikke bygget paa en Dag — men to Aar er nu længe.«

De var imidlertid stansede udenfor Porten til Huset, hvor Professoren boede.

»Jeg havde frygtelig Lyst, Frøken Elsted, til en Dag at høre Dem synge. Hvis jeg kan faa Professorens høje Tilladelse, faar jeg saa ogsaa Lov af Dem?«

»Ja, det maa De saamæn gerne,« svarede hun.

Han takkede og hilste elskværdigt til Afsked.

Professoren sad og ventede Jonna.

Han gik selv ud og lukkede op og skilte hende af med Overtøjet — og førte hende ind i Arbejdsværelset.

»Man kan sandelig se paa Dem, Frøken Elsted, at vi har Vaar nu,« sagde han. De er jo bogstavelig talt en Rose i Knop.«

Jonna var bleven helt fortrolig med sin Lærer og smilte muntert af hans Bemærkning.

»Naa, har De saa kunnet klare det svære, jeg sidst gav Dem for?«

»Jo, det tror jeg nok,« svarede hun.

Og de begyndte paa Undervisningen.

IX.

Tiden gaar.

Der gik nu nogle Maaneder, hvori Jonna og Thora hver passede sit, mens Brandt sad i Arrest og sonede sin Straf.

De havde faaet Tilladelse til at maatte besøge ham en Gang om Ugen, hvilket de ogsaa regelmæssig gjorde.

Ellers gik Tiden i stille, drømmende Ro, uden der tilsyneladende hændte dem noget.

Direkte havde Thora ikke hørt noget fra sit Hjem — kun gennem sin Broder, der nu regelmæssigt besøgte hende, mindst en Gang om Maaneden.

Ogsaa Karen havde været der et Par Gange — og fortalt hende alt hjemmefra: At Fabrikanten var bleven endnu vanskeligere at omgaas, og næsten slet ikke kom sammen med noget Menneske.

Han sad altid inde paa sit Kontor hjemme paa Villaen eller var inde ved Fabrikken og saa' til, hvorledes Arbejdet skred frem med Opførelsen af den ny Fabriksbygning, som hun havde hørt skulde bygges langt større og mere tidssvarende, end den gamle.

Karen havde klaget sin Nød og Bekymring. — Hun havde oprigtig ondt af det for den gamle, ensomme Mand, der var bleven saa tydelig mærket og ældet af alt det, som Kampen havde forvoldt.

Men Thora havde rolig ladet hende forstaa, at det blev aldrig anderledes, saa længe hendes Fader ikke kendte andre Rettigheder end sine egne.

Og hun og Jonna havde fortalt Karen, hvor rart de havde det — og Jonna havde ogsaa sunget og spillet for hende.

Men der var noget, der stadig pinte det gamle Tyendes Nysgerrighed. — Første Gang, hun besøgte dem, havde hun intet faaet at vide. Thora havde fortiet alt om Brandt, da hun vidste, at hvis hendes Fader en skønne Dag tog hende i Forhør, vilde hun hjælpeløs rykke frem med alt, hvad hun vidste.

Og af gammel Respekt og Magtanerkendelse af sin Fader, ønskede hun ikke, at han fik noget at vide, før højst nødvendigt.

Heller ikke Tage vidste andet, end hvad han gættede sig til.

Men Karen havde hverken Rist eller Ro. Hun saa' jo klart og tydeligt, hvor stor Forandring, der var sket med Thora. Hun maatte videre i Romanen om Millionærdatteren, der havde forelsket sig i en frygtelig Socialistfører, som tilmed var Faderens værste Fjende. Hun, der havde forladt sit rige

Hjem for hans Skyld, trodset sin Faders Vilje og talt for sin Kærlighed ... Og ikke at forglemme, at hun selv havde været hendes Amme — og i mange Aar været hende i Moders Sted.

De havde siddet og drukket Kaffe — og Karen havde fortalt alt, hvad hun vidste hjemmefra. Men stadig havde hun intet erfaret af det, hun helst vilde — og det pinte hende saa stærkt, at Thora kunde mærke, at der var noget særligt i Vejen med hende.

»Hvad er der, Karen?« havde hun spurgt.

Karen var bleven forlegen.

»Ikke noget, Frøken Thora ... Ikke noget,« svarede hun undvigende og kom til at se ud, som hun havde en daarlig Samvittighed.

»Jo, jeg kan sé, der er noget, der piner Dig.«

»Nej ... ikke noget særligt, i al Fald.«

»Jo, der er noget.«

»Ja—a ... Frøken Thora har slet ikke fortalt mig noget om ...«

»Om hvad?« spurgte Thora smilende. Hun var klar over, hvor Tampen brændte.

Nu blev Jonna ogsaa paa det rene med Karens Kvaler — og lo højt.

»Nej, det kan De ikke gætte, Karen!« udbrød hun.

»Naa, det var maaske endda ikke saa vanskeligt,« svarede Karen polisk. »Man har jo nok set Frøken Thoras Ansigt mindre tilfreds end nu, saa efter det at dømme, kan jeg meget godt tænke mig til Resten... Men Frøken Thora kunde da ogsaa godt selv fortælle mig det ... Jeg har da haft Deres Fortrolighed, da De ikke var saa glad, som nu ...«

»Ja ja, Karen, det er ogsaa meget sandt,« indrømmede Thora.

»Nu siger jeg Karen det altsammen,« afbrød Jonna hende. »Brandt og Thora er forlovede og har været det længe. Naar Brandt kommer ud af Arresten, skal de giftes.«

»Naa . . . naada . . . Det var nok Nyheder det . . . Kors da . . . Men hvad vil Herren sige?«

»Ja, Karen, Fa'r kan jo ikke sige meget . . . Jeg er jo fuldmyndig — og Fa'r kan ikke for alt afværge, at Brandt og jeg gifter os.«

»Nej . . . vist saa . . . Det kan han vel ikke,« svarede Karen langsomt.

»Jeg synes slet ikke, at Du er saa glad ved det — paa mine Vegne, Karen.«

»Jo, sandelig er jeg saa . . . For jeg véd, naar Frøken Thora har valgt sig en Mand, saa maa det være en god Mand.«

»Ja men, hvad er der saa med Dig?«

»Jo, det er saa sært for én, naar man, som jeg, har gaaet i fremmede Folks Hus i saa mange Aar, at det ligesom er blevet ens eget, eller ligesom man er bleven en Part deraf. — For jeg har jo baade kendt Dem selv, Frøken Thora, lige fra den Stund, De blev født — og saa sé, hvor underligt det former sig for dem, man er kommen til at holde saa meget af . . . For De maa da indrømme mig en Ting, at naar De nu gifter Dem paa den Maade, saa vil det blive til stor Sorg for Deres Fader . . . For lad Herren nu ogsaa være den han er, saa har han dog været en mageløs dygtig og stræbsom Mand, der har gjort sin Familje rig . . . Og saa skal hans eneste Tak nu, som gammel Mand, være, at sé sin Familje splittet ad i Strid og Sorg. Ja, det er strengt for én at være Vidne til, der kun har det eneste

tilbage af sit Liv, at varetage de Menneskers Interesse; som i saa mange Aar har givet én Føden — og behandlet én vel — trods alle smaa Kævlerier.«

»Men Karen da, Du holder altsaa med Fa'r?«

»Nej . . . og ja . . . for jeg holder paa Familjen. Jeg synes, man altid skal se Tiden an . . . man véd aldrig, hvad der kan ske. Men gifter De Dem nu, Frøken Thora, saa sker der aldrig nogen Forsoning mellem Dem og Deres Fader. Og saa har man slet ingen Glæde af alt det, man har gaaet og døjet alle de Aar — for Dem og Deres Hjem . . . For min største Glæde vilde have været . . . ja, det er sandt . . . det har jeg tænkt paa saa mange Gange . . . en Gang at kunne have faaet Lov at bære og sysle med deres Barn, som jeg har syslet med Dem . . . Ja, det er nu saadan ens Tanker.«

»Ja, men det kan maaske godt ske endnu, Karen.«

»Nej, ikke naar det sker paa den Maade . . . For jeg forlader aldrig Herren, saalænge han vil have mig.«

Og gamle Karen gav sig til at græde, saa baade Thora og Jonna maatte til at trøste hende.

»Men saa kan Du da komme at besøge os,« sagde Thora, idet hun løftede Karens Hoved og bevæget og taknemmelig kyssede hende.

»Ja, jo, det kan jeg jo nok — men det bliver aldrig det.«

Siden den Dag var der gaaet over en Maaned, og Karen havde ikke været hos dem.

Gennem Tage havde Thora forhørt sig, men han kendte intet dertil — Karen var rask som sædvanlig.

Thora havde ogsaa fortalt Brandt det hele, men

de var vedblivende enige om, at saa snart han var kommen ud og alt var ordnet, vilde de gifte sig.

Dog havde Brandt selvfølgelig stillet Afgørelsen til hende. — De kunde jo godt vente et Aar, om det skulde være nødvendig . . . Men det vilde der ikke være megen Mening i — blot for at føje et gammelt Tyendes Lyster . . . Og tilmed vilde Forholdene vist atter om et Aar saa smaat begynde at spidse sig til til nye Kampe. —

De var derfor bleven endnu enigere om deres Giftermaal.

Brandt havde det udmærket i Arresten. Han havde Jernseng, Bord og Stol — en Times daglig Spadseretur i Gaarden med Tilladelse til at ryge sig en Cigar — tillige fik han sin Kost sendt fra en Restauration. Han havde ogsaa Tilladelse til hver Uge at maatte læse to Bøger, dog maatte de ikke være for tykke, hvilket Arrestforvareren meget omhyggelig eftersaa, rimeligvis i den Formening, at Straffen vel ellers blev lovlig let — om en saadan Indespærring i det hele taget kunde kaldes Straf.

Og dog gik Tiden langsomt baade for Brandt og Thora.

Det samme var derimod ikke Tilfældet med Jonna. Hun havde sine Timer at passe, og de optog hende meget.

Hun begyndte at gøre nye Bekendtskaber — unge, elegante Damer, som hendes Lærere præsenterede hende for, og det bragte en Del Afveksling ind i hendes Tanker. Det var for det meste Døtre fra de bedste Hjem, der nød samme Undervisning, som hun — og alle var de saa elskværdige mod hende, de kælede hende for hendes Skønhed og ro-

ste hende i det uendelige for hendes Talent, som Lærerne havde fortalt dem om.

Der var ogsaa enkelte unge, elegante, dannede Herrer iblandt, som paa den mest udsøgte Maade viste hende deres Elskværdighed.

Men Jonna var endnu fremmed blandt dem, trods hun i Væsen og Ydre intet lod tilbage for nogen af dem.

Hun var ogsaa begyndt at faa Indbydelser af dem til at følge med hjem enten paa Eftermiddagsvisit eller til Selskab om Aftenen. Men hun havde endnu stadig sagt nej.

Hun syntes ikke, hun rigtig kunde komme med blandt dem. Hun, der selv var saa munter af Natur, blev tavsere og alvorligere sammen med disse unge, sorgløse Piger. Skønt hun syntes meget godt om dem og allerede var bleven ret fortrolig med et Par af de nydeligste, følte hun sig som utryg i deres Selskab.

Mest af alt interesserede deres fine, moderne Dragter hende — og deres mange kostbare Smykker. Alene det kunde beskæftige hendes Tanker i Timer og nysgerrig drage hende mod dem.

Alt, hvad der passerede hende, fortalte hun Thora — hun skjulte intet som helst. Blot sine Tanker holdt hun lysræd for sig selv.

Det var disse Tanker, der ejede en drømmende, hemmelighedsfuld Duft om hendes Fremtid og Længslen efter det vidunderlige, som hun troede laa og ventede paa hende ude i Livet.

Hun skrev ogsaa alt, hvad der hændte hende, til Osvald — og han var uudtømmelig i sine Raad

og Formaninger om Forsigtighed mod alt nyt og fremmed, som hun mødte paa sin Vej.

Det gjorde maaske ogsaa sit til den Utrygheds-følelse, som var over hende, naar hun befandt sig ene blandt sine Bekendtskaber.

Thora var tilsyneladende en tavs Iagttager til Jonnas Udvikling under de nye Forhold.

Hun morede sig over alle hendes Spørgsmaal, der ofte havde et saa naivt Præg, som var det et Barn, der spurgte.

Og det glædede hende at kunne hjælpe hende til rette — dog uden at lægge mindste Baand paa hende i nogen Retning.

Hun sagde ofte, at hun skulde tage dem, hun havde mest Interesse for, med hjem — saa havde hun da Lejlighed til at blive fortroligere med dem og gøre Genvisit.

Men det blev ikke til noget. Jonna havde ikke Mod dertil. Disse Damer var jo fine, og vilde rimeligvis forbavses og maaske frastødes af de næsten fattige Omgivelser, hvori hun og Thora stadig levede.

Saaledes gik der Maaneder, i hvilke der tilsyneladende intet skete — andet, end at der ude var bleven Sommer. Skovene var bleven grønne og Marker og Enge duftede. Havernes Rosenhække stod klædte i deres smukke, farverige Pragt — og Plænerne blev som dejlige Tæpper, hvori Blomsternes Mangfoldighed slyngede sig ind som herlige Brokader.

Fuglene var kommen. De talløse Skarer, der haster mod Nord, saasnart Solen har vundet sin Styrke tilbage efter den lange Vinter. Der tonede Fuglesang i hver Lund og gennem Skovene — og Lærkerne sang over Enge og Marker.

Stæren søgte ind — selv til de store Byer — og lod der sin Fløjten høre, ofte i mørke og ensomme Gaarde. Men Svalen byggede lunt og tryg i gammel Fortrolighed med de gamle Gaarde, hvis Porte og Lader aabnedes den af Godtfolkene selv. Og Storken tog Stade i de gamle Reder og knebrede Sommeren igennem. Med en Ro og Tryghed spankulerede den i Enge og Moser — som var den Selvejer af den frodige Jord, der havde lokket den de mange Hundrede Mil.

Ja, Sommerens Fred hvilede over Landet — og Menneskenes Sind bøjede sig derunder. Det var, som hver levende Væsen byggede sin Rede eller værnede om sit Hjem — som om alt Liv groede med Vinterens opsankede Styrke og Længsel.

Og Jonna var sikkert en af dem, der følte det dejligst. Det var, som selve Livet klædte hende i Vaar og Sommer.

For hver Dag, der gik, blev hun smukkere.

Hun aabnede sig mod Livet som en Rose sine Blade mod Solen — og strakte sine Arme favnende ud i en betaget, jublende Længsel efter det altsammen.

Og det voksede og voksede som Dagene gik, og Sommeren skred frem over de festklædte Lande.

En Dag stod hun og sang for Professoren — sang som en lille Fugl i sit Bur — og med al dens Længsel efter Solen, som den sér skinne ude over Havens Træer og Blomster, men som blot ikke kan naa den.

Den gamle Mand smilte til hende. Hun var jo en Drøm om Sommeren selv — en herlig Drøm om Ungdommens og Vaarens Liv.

Da kom Tage Hal ganske uventet. Han havde været der en Gang før, som de havde talt om.

Pigen lukkede ham ganske stille ind.

Ude i Venteværelset kunde han høre Jonna synge — og han bad Pigen om ikke at forstyrre dem. Han kunde godt vente.

Da han var ene, listede han hen til Døren og stod stille og lyttede med al sin hede Længsel brændende i sit Bryst.

Hvorledes skulde han dog naa til Sejr for sin Kærlighed? For nu, han var kommen i langt nærmere Berøring med Jonna, følte han den baade stærkere og mere beherskende end nogensinde før.

Han, der havde ejet saa mange Kvinder, var her ligesom stanset besejret og betagen, rede til at ofre alt, blot han kunde faa Lov til at bøje sine Knæ i denne Kvindes Naade. —

Da Jonna holdt op med at synge, bankede han forsigtig paa Døren.

Professoren kom og lukkede op.

»Hvad for noget . . . staar De her og lurer, Hr. Hal,« sagde han elskværdig smilende og fik Tage ind.

»Ja, jeg maa tilstaa, at jeg har været saa dristig,« svarede han. »Jeg véd jo, at det er paa denne Tid, at Frøken Elsted er at træffe her — og saa maa en Beundrer vove noget for at faa Fornøjelsen . . . Men forstyrrer jeg, saa fortrækker jeg igen, om end nødtvungen.«

Han trykkede Jonnas Haand.

»Nej, værs'god,« sagde hun venligt. Hun havde allerede en stærk forandret Mening om Thoras Broder, der altid opførte sig saa udsøgt elskværdig

mod hende, saa hun snarere var glad ved hans Nærværelse, end det modsatte.

»Det er jo et herligt Vejr i Dag, saa det næsten er Synd at lukke nogen inde, selv om det kun er for en lille Time,« bemærkede Professoren.

Tage betænkte sig et Øjeblik, men sagde saa:

»Ja, Hr. Professor, blot jeg turde benytte mig af Deres Ord, saa vilde jeg være saa dristig at invitere baade Dem og Frøkenen ud paa en Tur — for Eksempel køre til Skoven og nyde en Forfriskning.«

»Ja, det var vist ikke saa helt galt endda . . . Jeg har ikke flere Elever i Dag, saa for den Sags Skyld er jeg saamæn klar . . . Men hvad siger De, Frøken Elsted?«

Alene Tanken om Skoven gav Jonna Lyst til at komme af Sted, men hun svarede dog:

»Jo, men Frk. Hal venter mig vist hjem herfra.«

»Saa kører vi den Vej, og løber op og meddeler hende det,« bemærkede Tage.

De blev saa enige om at tage af Sted — og Pigen blev sendt ud for at skaffe en Droske.

Noget efter kørte de.

Thora var lige kommen hjem. Hun tog meget glad mod dem alle tre. Det kunde blive morsomt, fandt hun, men vilde dog ikke selv med.

Hun havde noget at besørge ude i Løbet af Dagen.

Hun fulgte dem ned — og da Vognen kørte bort, vinkede hun til dem.

Thora var lige kommet fra et Besøg hos Brandt. Nu var der kun en Maaned til — og han var fri!

»Skal vi tage til Skovsnæs?« spurgte Tage. »Det er ikke saa langt.«

»Ja, saa kan vi naa hjem i god Tid,« svarede Professoren.

Jonna var glad og tryg som et Barn, nu da hun vidste, at Thora var rolig for hendes Udeblivelse.

De kørte gennem Skoven, som begyndte straks de var kommen ud af Byen.

Passiaren gik muntert imellem dem — og den gamle Kunstner begyndte at fortælle Historier.

Hans Tanker flakkede mod Syd, hvor han havde tilbragt saa mange Aar af sin Ungdom. — Han fortalte om Rom, naar Kunstnerne dernede tog ud paa deres muntre Ture.

»Ja, vent De blot, Frøken Elsted, til den Tid kommer, at De selv drager Syd paa — saa vil De faa det altsammen at se, og selv komme med,« sagde han.

Jonna lyttede og drømte sig straks i Besiddelse af alle Herlighederne dernede. Hun smilte og lo om Kap med de andre.

»Men det varer mange Aar, hvis det i det hele taget nogensinde vil ske,« indskød hun. »Aah, hvor vilde jeg gerne ud at rejse og særlig til Syden!«

»Ja, De kan være ganske vis paa, at det vil ske — og saa mange Aar vil det vist heller ikke vare,« sagde Professoren smilende.

»Nej, inden mange Aar, Frøken Elsted, er De nok en kosmopolitisk Berømthed,« smigrede Tage hende.

Imidlertid var de naaet ud til Skovsnæs. Det var en skovklædt Pynt, hvorfra der var en vidunderlig Udsigt over Vandet og Byen.

I Restaurationen blev der reserveret dem et hyggeligt Separatkabinet, hvorfra de havde hele Udsigten for sig.

Det var en udsøgt, lille Frokost, Tage lod servere — og Humøret stod paa Højde med den.

Tonen imellem dem var utvungen og af en ganske fortrolig Karakter. Tage var kommen i sit rette Hjørne. Han var elegant, formfuldent og underholdende, saa Jonna maatte lade enhver reserveret Mening om ham falde og indrømmede for sig selv, at han dog var en ganske anden, end hun hidtil havde antaget ham for.

Hun følte sig ligefrem glad over, at hun havde beholdt de Tilnærmelser for sig selv, som han i sin Tid havde forsøgt — og hun besluttede sig til fremdeles at fortie sin Mening om ham til Osvald, endda den nu var helt anderledes end før. Hun vidste jo, at han afskyede, ja hadede ham — og det vilde kun være at øge hans ugrundede Opfattelse. — —

Da de havde spist spadserede de en Tur gennem Skoven og langs Stranden.

Jonna følte sig saa glad og fri, at hun kunde have danset henad Stien. Hun følte en svimlende Fornemmelse over alt dette vidunderlige, der allerede var oprundet for hende, det fattige Proletarbarn — Skøgebarn fra Storbyens næsten ugranskelige Dyb.

Snart gik hun ved Professorens Arm. Hans Optræden mod hende var ren venskabelig og faderlig. Han følte sig som den ældre Kunstner, der var var sig et stort og vigtigt Hverv bevidst overfor det unge, lovende Talent, som var undergivet hans Paavirkning og Røgt.

Og snart gik hun og Tage skæmtende ad Stien og lod den gamle Professor noget bag dem.

Alt hvad de talte om, var om Skoven, Musik og Sang — og Rejser . . .

Professoren, der smilte, tænkte vel nok sit, dog uden ængstelige Skrupler.

Hal var jo en rig Arving — og Rigdom og Pragt vilde sætte Jonna paa sin rette Plads. --

At hun var forlovet, skænkede han saamæn ikke en Tanke — og Jonna vist heller ikke i disse glade Par Timer.

Da de om Aftenen kom tilbage til Byen, var de alle enige om, at de havde haft en meget fornøjelig Dag.

De kørte Jonna lige til Døren og Afskeden var hjertelig.

Det var, som denne Dag havde øget det venskabelige Forhold imellem dem — og givet dem større Fortrolighed og Kendskab til hverandre.

Thora sad og syede. Hun tog glad mod Jonna — og Jonna fortalte hende om den dejlige Tur.

Thora hørte stille og venlig derpaa, til de begge gik til Sengs. Selv da blev Jonna ved at fortælle, til hun pludselig forstod, at Thora var falden i Søvn. Saa gjorde hun ogsaa selv Forsøg paa at sove — og omsider lykkedes det hende.

X.

Jonna med Tage til Bal, hvor hun vinder sin første Triumf.

Hen over det bonede Gulv svingede Par ved Par af unge blussende Mænd og Kvinder i en livlig Vals.

Let dansede de under Silkens Brus og Melodiens lokkende Toner, frem Bryst mod Bryst — smidige og glade. Blødt laa Kavallerens hvidhanskede Haand om Damens Midie, mens hun kælen og graciøs hvilede mod hans Skulder. Fra store elektriske Kroner strømmede et Væld af Lys ned over dem og skinnede hen over det spejlblanke, glatte Gulv — og kastedes tilbage fra de svære Gyldenlæders Tapeter, der dækkede Væggene.

Det klare og straalende Lys tændte et Straalehav af Lysblink over alt — fra de kostbare Stene og Smykker, der prydede Damernes Haar og Barme — fra de lette, brusende og yndefulde Dragter under den bløde glidende Dans.

Der var Storstævne af Ungdom i broget, fornemt Selskab. Der var skæmtende og fortrolig Latter og Tale blandet med Orkestrets Musik.

Vinen og Dansen glødede alt deres Kinder, frengede Ild i de smukke funklende Blikke, der lyste som en Stjerneregn over Salen — og som vekseledes Mænd og Kvinder imellem, som var det straalende Stene, Bestanddele af deres Sjæle, der kaade slyngedes fra Par til Par.

Det var Storstadens Børn, en Kres af dem, der hører den glade og lystne Livstrang til, som her

holdt Bal. Det var Børn af Byens bedste Familier med en dristig Tilsætning af det, der ejer Storstadens hemmelige og lokkende Mystik. Unge Grossererssønner med deres Elskerinder — Pengematadorers Arvtagere, som svælger i Letsindighed sammen med smukke Varietédamer og Kvinder af alle Slags.

Der var ogsaa svigfulde Kontormænd, Bankmænd med beskedne Gager, som et eller andet vidunderligt Held har gjort rige — maaske blot for en Aften eller kortere Tid — for saa at følges af nogle Aars Tugthusstraf.

Der var ogsaa unge, fattige og gældtyngede Journalister, der ligner en hungrig Kragesværm over en Affaldsdynge — og unge mere eller mindre aandsfriske Kunstnere, der søger at kaste deres martrende Livsbyrde bort — her under Valsens lokkende Toner og Vinens æggende Rus — og de mange smukke Kvinders Gunst.

Gennem de lange Rækker af Vinduer faldt det skarpe, blege Lys ud over de friskgrønne Træer, der stod og rakte sine Grene velsignende ud i den høje, lyse, stjernerige Sommernat.

Paa en lille Altan, der vendte ud mod en stor Forlystelseshave, der laa som en grøn Sø midt i Byen, sad Jonna Elsted blussende hed og endnu svagt pustende efter Dansen.

Hendes nøgne Skuldre og Bryst var kun dækket af en hvid atlaskforet Skindkrave. Hendes Haar laa frit og smuktbølgende om hendes Hoved — og blødt og herligt faldt den lyse Silkekjole til om hendes Legeme.

Ene stod hun der med højre Haand hvilende paa det kolde Jerngitter og stirrede drømmende ud i

den lyse Nat, mens Dansens Toner og Latter, blandet med den kaade Summen og Larmen, lød ud til hende.

Fløjdøren bag sig havde hun trukket til, saa kun en smal Lysstribe trængte ud.

Det var lykkedes hende at slippe bort.

Hun hældede sig tungere til Gitteret, strøg sig over Pande og Kinder, løste Kraven over sit Bryst og tørrede dets hede, bankende Hvælv.

Hun saa' Maanen derude over Haven, saa hvor dens brede Lysstribe faldt som en sitrende Sølvflod over Træerne og lyste ind mellem det grønne Løv.

Hun hørte ikke længere Musikens Larm — hendes vante knugende Længsel sneg sig frem og fyldte hendes Sind.

Drømmende saa' hun ud i Maanelyset, som saa' hun der klarere sin tunge Længsel og Venten — som tegnede de blinkende Sølvstraaler hans Ansigt frem, derude mellem Løvet, hans klare, gode Ansigt med de alvorlige, mørke Øjne, der altid havde draget hende — fordret hende for sig og sin Fremtid.

Hun saa' ham for sig, rank og med sine lette, men faste Skridt, hørte hvor hans Stemme klang af Begejstring, naar han tolkede sine Meninger — og mindedes, hvor de havde delt Sorgen og Smerten over hans kære Moders Død.

Det var snart et halvt Aar siden, han var rejst.

Jo længere Tiden gik voksede Savnet efter ham med øget Styrke i hendes Bryst.

Vel fik hun Brev fra ham hver Uge, men det var hende ikke nok. Den Brand, deres korte Elskov havde vakt i hendes Blod, lod sig ikke dulme ned. Som Vaaren var kommen og som Sommeren gik

vældede den frem i hendes Bryst — ved Ord lod den sig ikke mætte, ikke dæmpe — de snarere æggede hendes Længsel.

Hun skrev og skrev, at hun længtes, og at han maatte komme. Men aldrig havde hun følt Længslen saa voldsom som denne Aften.

Hele Tiden havde hun saa inderlig gerne villet slippe alle Tøjler for at være med i den Leg, al den Jubel, som alle disse unge Mænd og Kvinder legede saa kækt med hverandre — men det var hende, som manglede hun Mod, som var hun angst, uvis af hvilken Grund.

Alle havde jo dog været saa elskværdige mod hende, alle havde de flokkedes om hende, Mænd og Kvinder, og hun havde dristig kunnet maale sin Skønhed med enhver.

Og dog var hun forbleven tavs og knuget af sin lønlige Længsel.

Da hørte hun atter Valsens Toner ud til sig.

Ja, havde Osvald blot været her — hvor skulde de da have danset sig Hede og Beruselse til. Hun ligefrem følte det gennem hvert Led. Eller var blot Thora taget med — saa havde hun da ikke staaet saa ene mellem alle disse Mennesker.

Men Thora vilde heller ingen Verdens Ting. Hun interesserede sig kun for at løbe til Møder og høre paa Brandts Taler — nu, da han atter var fri.

Det var Tage og et Par Veninder fra Sangundervisningen, der havde faaet hende med til dette Bal.

Som hun stod der angrede hun det næsten. Hvad skulde hun egentlig her? Hun havde jo slet ikke moret sig, trods hun ikke havde været af Gulvet

en eneste Dans — før denne, hvor det vår lykkedes hende at slippe ubemærket bort.

Nej, gid hun kunde liste bort — uden nogen bemærkede det, saa vilde hun gøre det. Og nu vilde de ogsaa have hende til at synge. — Nej, gid hun dog ikke var gaaet med.

Døren bag hende blev i det samme sagte aabnet — og Tage Hal stak sit Ansigt frem.

»Nej, staar De der, Frøken Jonna!« udbrød han glad og fortrolig. »Nu har jeg søgt efter Dem et Kvarter — og jeg har ikke kunnet begribe, hvor De var bleven af.«

Han traadte ud til hende og trak Døren til efter sig.

»Aah, jeg var bleven saa træt — og saa fandt jeg dette enlige Sted,« svarede hun. »Og se, synes De ikke her er smukt?«

Hun viste med Haanden ud over Haven.

»Ja, det er en dejlig Aften . . . og hvor her er Feststemning . . . og hvor alle er begejstrede for Dem, Frøken Jonna . . . alle taler om Dem, alle vil præsenteres for dem . . . Men jeg kan ogsaa rolig sige, at De er den smukkeste af dem alle.«

Jonna saa' kort, næsten ængstelig paa ham.

Hvor var han elskværdig mod hende — og fin. Ja, hun var næsten ved at svare ham med samme Mønt, at han var den smukkeste og eleganteste af alle Herrerne — men hun sagde kun:

»Aah, Hr. Hal, De ser nu ogsaa altid det bedste i mig . . . Det var sandelig ikke godt, om jeg troede alt, hvad De siger om mig.«

»Da er det sandt . . .«

Han saa' indtagende paa hende.

»Men De ser slet ikke ud til at være glad. — Hvad er der i Vejen med Dem?«

»Slet ingen Ting.«

»Jo, det kan man skam let se. Hvorfor lister De ogsaa her ud . . . og gemmer Dem hen . . . som var De en ny forelsket.«

»De taler altid om Deres Forelskelse,« svarede hun uden at tænke nærmere over, hvad hun sagde.

Han følte i dette Øjeblik en brændende Lyst til at sige hende, hvor højt han elskede hende — men han betvang enhver Dumhed i den Retning og smilede tvungent. Det vilde kun være at ødelægge alt. — Nej, skulde han en Gang sejre over hende, da maatte Tiden og Forholdene hjælpe ham, indsaa han klart.

»Nej, det gør jeg sandelig ikke, Frøken Elsted, men De minder evig og altid kun om Deres egen . . . Man kan ligefrem læse i Deres Øjne, hvor forelsket De er, og hvor De længes.«

Jonna blev blussende rød — og han tænkte sit.

»Men kom nu og lad os gaa ind. Alle raaber paa dem — og min bedste Ven, Baron Hult, vil gerne præsenteres for Dem. Jeg faar nok Fornøjelsen?«

»Ja, naar blot jeg maatte blive fri for at synge,« næsten bad hun.

»Nej, véd De nu hvad — det lader sig aldrig gøre. De har lovet os det — og alle venter derpaa . . . Det vil blive Hovedbegivenheden i Festen. Og tænk, hvad De allerede har vundet, hvis det lykkes Dem at vinde disse Menneskers Begejstring — — Saa kunde De saamæn straks begynde Deres offentlige Løbebane, for saa er Deres fremtidige Sukces

sikker . . . Nej, det kan vi, der interesserer os for Dem, slet ikke finde os i. Professoren er allerede kommen . . . Han er meget spændt paa Udfaldet. Men kom nu! Det gaar skam ikke an, at vi opholder os længere her ude. — Folk kunde let faa travlt.«

Han aabnede Døren, og de gik ind.

Hele den festlige Sals Lyshav flød mod dem, og fik hver Fold i deres Klæder til at skinne — og deres Øjne til at straale som et Par ædle Stene. Og Jonnas Haar laa som en gylden Krone om hendes Hoved og lyste i al dets Pragt.

Tage førte hende elegant og sikker gennem Salen, hvor Vejen aabnede sig stille og fri for dem. Alle Øjne hvilede paa dem — og Jonna følte det, som gik de Paradegang.

Ganske uvilkaarlig sneg en Tryghedsfornemmelse sig frem i hende ved at føle sin Arm hvile i Tage Hals.

Hendes Blik lyste modigere og et smukt straalende Smil lagde sig over hendes Ansigt, som de skred frem gennem Salen.

Tage førte hende lige hen til sin Ven, Baron Hult, der stod i en lille konverserende Kres i et Hjørne af Salen.

Han gik dem venlig i Møde. Hans tætte, ranke Skikkelse tog sig glimrende ud i Kjolen, han bar.

»Jeg har Fornøjelsen at præsentere Dem Baron Sigurd Hult, min Ven,« sagde Tage og nævnede Jonnas Navn.

Jonna følte sin Haand i Hults, som laa den i en Skrue, der kunde knuse hvert Led i den — saa stærk og fast var hans Haandtryk.

»Det er mig en virkelig Fornøjelse, Frøken Elsted, at gøre Festens smukkeste Dames Bekendtskab,« sagde Hult og saa' hende elskværdig ind i Øjnene, dog med et Blik, der baade var koldt og iagttagende.

Jonna rødmede let. Først var det, som kunde hun slet ikke svare, men saa sagde hun livligt og næsten kaad smilende:

»Det er slet ikke Tilfældet. Det er vist Herr Baronen, der ser daarligt.«

Og alle tre lo.

»Nej, Frøken Elsted, det gør han sandelig ikke. Naar det drejer sig om Kvinder og Heste, saa har han det skarpeste Blik — og De maa virkelig føle Dem smigret over at høre min Vens anerkendende Dom. Jeg lyver næppe, naar jeg siger, at Baron Hults Kendskab til Kvinder og Heste er enestaaende.«

»Du smigrer, kære Tage,« sagde Hult smilende. »Frøken, De tager forhaabentlig ikke hans Ord fuldt alvorlig.« Han saa' atter paa Jonna — og denne Gang glippede hendes Blik.

»Der er en Dame, som gerne vil præsenteres for Dem — Maa jeg have Fornøjelsen?«

Jonna lod sig føre, hvor de vilde.

Hult fjernede sig et Øjeblik og førte saa Kessy Traubartz hen mod dem.

Hun var atter vendt tilbage til Byen efter sine Engagementer i forskellige af Verdens Storbyer.

De var et pragtfuldt Par, som de der kom gaaende ved hinandens Side.

Jonnas Øjne næsten nagledes fast til hende.

Saa smuk og sjælden en Kvinde mindedes hun

aldrig at have set — og hun følte sig overbevist om, at Baronens Ord før kun havde været Spot.

»Har jeg ikke Ret, Frøken Jonna, er min Ven ikke en stor Skønhedskender?« spurgte Tage med et Smil.

Naar de var ene tillod han sig den lille Fortrolighed at sige Frøken Jonna i Stedet for Frøken Elsted.

»Jo, hun er vidunderlig,« svarede Jonna.

Endnu paa flere Alens Afstand mellem dem følte hun Kessys brændende Blik mod sig, saa hun usikker og næsten forlegen maatte slaa sine egne Øjne ned.

»Frøken Jonna Elsted og min Veninde Frøken Kessy Traubartz, den berømte Zigøjnerdanserinde,« præsenterede Baron Hult.

Jonna syntes hans Stemme lød som det baade kunde være Spot og Alvor.

Kessys Haand tog blødt og venligt om Jonnas.

»Det er mig virkelig en Glæde at gøre Deres Bekendtskab, Frøken Elsted,« sagde hun smilende saa hendes blændende hvide Tænder saas som to Rækker Elfenben bag de røde, svulmende Læber.

»Jeg har allerede hørt Dem saa meget omtalt for Deres Talent og Deres Stemme — og jeg glæder mig virkelig oprigtig til snart at skulle høre Dem.«

Jonna stod rødmende og forlegen midt imellem dem og kunde slet intet sige. Hun bare saa' paa Kessy, som var der noget ved denne Kvinde hun genkendte — havde set før.

Og dog nej — det var vel blot hendes sjælden pragtfulde Skønhed, der fik hende til at se søgende paa hende.

Kessys mørke, skarpe Ansigt med de funklende Stenkulsøjne trak Lyset til sig, saa der lyste en Glans om det. Og hendes store, sorte Haar, der var besat med kostbare Stene, stod i Lyshavet som en Drøm om Nat med Himlens Stjerner — og hendes Kinder blussede, som var der Brand i hendes Blod.

Hendes Smil blev saa underlig blødt og dragende. Og Jonnas Øren fangede en Lyd af Silke og Knipplinger, som tonede den fra selve hendes Legeme.

Hun glemte fuldstændig sig selv i Beskuelsen af den anden.

»Det bliver vist paa Tide, De maa til at tænke paa at indfri Deres Løfte, Frøken Elsted,« sagde Tage.

»Ja, De skal jo synge her i Aften,« bemærkede Kessy. »De vil sikkert vinde en stor Triumf.«

Jonna saa næsten hjælpeløs ud over Salen.

»De har maaske ikke før forsøgt Dem for saa mange Mennesker?« spurgte Kessy, der klart forstod hendes Ængstelse.

»Nej, og jeg er sikker paa, at det vil komme til at gaa grulig galt,« svarede Jonna.

Kessy lo.

»Nej, saamæn om det gør . . . Tro De mig, De har paa Forhaand allerede vundet dem alle sammen.«

»Der gaar Deres Lærer og søger efter Dem, Frøken Elsted,« bemærkede Hult.

»Ja, huha . . . Jeg tror, jeg løber hjem,« smilte Jonna prisgivet sin Usikkerhed.

Professoren kom hen til dem.

Han hilste galant paa dem alle. Ogsaa han kendte Kessy Traubartz.

»Velkommen tilbage til Byen, Frøken Kessy! Jeg har læst om Deres Engagement her og glæder mig over atter at faa Dem at se.«

Kessy smilte og takkede.

»Ja, jeg skal allerede begynde om faa Dage — rimeligvis paa Søndag.«

»Hvor længe gælder Engagementet?«

»En Maaned — dog har Direktøren Ret til at forlænge det, om han ønsker det.«

Derefter vendte han sig til Jonna.

»Naa, Frøken Elsted, er De saa rede til at vise alle disse Mennesker, hvad De dur til? Jeg kan berolige Dem med, at der hersker en storartet Stemning for Dem.«

Han smilte — og Kessy smilte.

»Ja, Frøken Elsted er en stor Kryster, naar hun skal synge for andre. Men det gaar over, saa snart hun blot hører Melodien — eller selv nynner den.«

Der blev imidlertid gjort ryddelig i Salen og Stole bragtes frem — og Selskabet begyndte at tage Plads. Der var ca. et halvt Hundrede Mennesker.

Professoren vilde selv akkompagnere hende.

De fulgtes sammen op til Musiktribunen, og der tog Kessy endnu en Gang hendes Haand.

»Vær nu rigtig modig og glem os alle sammen, saa skal De faa at se, hvor det vil lykkes for Dem,« sagde hun.

Jonna smilte og fulgte Professoren op paa Tribunen.

Han satte sig straks til Flygelet.

»Stil Dem nu lige her ved mig, Frøken Elsted,« sagde han. »De synger kun de to Sange, som vi

har bestemt — og dem kan De saa mesterlig som nogen. Jeg spiller dem først igennem.«

Han spillede en stille, stemningsfuld og blød Melodi, der lød som Sommerens første hede Aande mellem det foraarsfriske Liv.

Og meget rigtig øvede Musikken straks sin Virkning paa Jonna. Hendes Blik gled bort fra Publikummet og fængsledes af hans hvide Hænder, der tvang denne dejlige Melodi frem, som gled ind over hendes Sind og fyldte lidt efter lidt hendes Bryst, som var det Blod, der strømmede til.

Før han havde spillet Melodien til Ende, lød den gennem hende — og hun var rede.

I Salen var der bleven fuldstændig Ro.

Tilhørerne sad saa alvorlige og forventningsfulde — mange havde allerede Glæden paa Læben.

»Saa — nu«, hviskede Professoren og Jonna faldt ind — naturlig og blød.

»Udmærket!« hviskede han opmuntrende op til hende. Han sad selv lyttende, mens han spillede.

Jonna rettede sig rankere og friere, eftersom hun sang — og hendes Ansigts Skønhed blev som et Spejlbillede for hendes Følelser.

Hun sang saa betagen og skønt, som sang hun Sans og Samling bort. Der var ikke en i det levelystne Selskab, som ikke grebes af denne fine, livfulde Stemnings Tone, der saa oprindelig fyldte hendes Stemme. Det var, som genskabte hun et eller andet Billede i hver enkelts Sind — alt efter vedkommendes Trang og Naturel. Hendes Sjæls Stemning lød saa dragende, som var det en hel ukendt Følelsens Verden, hun her drog frem for disse Mennesker — en Sjæls ugranskede Løndom —

en Kvindes hemmelighedsfulde Væsen tolket i Stemning og Musik.

Saaledes sang hun sig ind i deres Sind.

Den gamle Professors Ansigt blev lysere og lysere af Glæde og Forventning. Det var som Stemningen sænkedes i hans Øjne, saaledes som naar en Fakkel sænkes i en Brønd — dens Skin bliver dunklere og dybere og faar Mystikkens Væsen om sig.

Og Kessy, der sad moden og prægtfuld som en overdaadig Sommer, svælgede denne fine, kvindelige Vaardrøm ind.

Jonnas Stemning gød sig over hendes Sind som Duggen over en sommertørket Lund. Hun følte som en Køling i hver Nerve — følte kolde Dugdraaber i sit hede Blod. Og hendes Væsens Voldsomhed lagde sig som en tung atmosfæremættet Sky om hendes egne Sanser. Hun syntes at kende en ny Røst, en ny Sjælens Længang fra en Medsøsters endnu uforfalskede Væsen. Og hun var som en Plante, der søger ny Næring for sin Trang — og for sit Liv.

Hult sad ved hendes Side og anstrængte sig for at bevare sit Sinds Forstokkethed. Ikke for alt vilde han fornægte sit Kendskab — og dog lød her nye Toner, som ogsaa fik ham til at lytte.

Og Tage sad og drømte Kærlighedens for ham ubetraadte Stier frem. Han følte en virkelig hellig Smerte i sine Følelser, saa Jonnas Sang gjorde ham tung i Sindet. Han var som en Elsker af ædel Vin, der er berøvet enhver Tilfredsstillelse, hvis ikke han kunde faa den ædle Vin at nyde, som Jonna alene kunde skænke ham.

Da hun tav, var der ikke et Menneske i Salen, som ikke af oprigtig Hjerte bragte hende sin Hyldest.

Jonna sang nu sin anden Sang. Den, som den lille Zigøjnerpige havde lært hende — ude ved Skovdiget, da hun røgtede sine tredive Køer.

Hun sang med saa stærkt Temperament, saa hun næsten ikke kunde tvinge sit Legeme til Ro, før Dansen. Den voldsomme Rytme gik som prægtige slyngede Linjer gennem hendes Lemmer — og alle grebes af en Anelse om hendes Legemes fine og hemmelighedsfulde Ynde.

Men knapt havde Kessys Øren fanget Melodiens Strofe, før hendes sorte Øjne aabnede sig, store og brændende — og hendes rosenrøde, blodfyldte Læber aabnedes i Forundring.

Den Melodi var jo hendes egen, hendes Barndoms og Ungdoms herligste Sang — med den havde hun sunget sig ind i Verden — frem til sine første Sejre — sunget den, indtil hendes Væsen ligesom ikke længere magtede at fylde dens frodige Vælde — hun havde sunget den til Livets første Ungdom var rundet ud — og nu hørte hun den her igen, Aar efter hun selv sidst havde sunget den.

Det lød for hende, som hun hørte den langt, langt borte — som en bragende Fos mellem stejle, stængende Fjælde — som et fjernt Bulder under Jorden — som et Hav langt, langt borte, Lidenskabernes voldsomme, utæmmelige Hav.

Og hun saa' med Øjne paa Jonna, som var hun en Tyv — og jo videre hun sang, des fattigere syntes hun selv at blive.

Da gik det som et Magtbud gennem hende, som

en Sansernes Magtbrynde efter at erhverve, hvad hun syntes at have tabt.

Og hendes Følelser for Jonna blev mere end blot Trang til nærmere Bekendtskab, det blev hemmelighedsfuld Higen efter at besidde hendes Væsen, som Plantens Higen efter at besidde den Jord, der er dens Liv og dens Næring.

Da Jonna havde sunget Sangen til Ende var Begejstringen uden Lige. Der klappedes, trampedes og raabtes Bravo i det uendelige.

Hun nejede og nejede — og Begejstringens Larm rullede op mod hende som en Stormvind, der fik hende til at bøje sig som Siv for Vinden.

Og hendes Lærer løftede sine straalende Øjne taknemlig og beundrende mod hende og klappede med.

Hun maatte synge Sangen »da capo« -- og endnu vildere blev Begejstringen.

Fra det Øjeblik formede hele Festen sig som en Fest for hende.

Alle bragte hende sin Hyldest, og alle var betaget af hendes Kunst.

Kessy, Hult og Tage modtog hende ved Tribunens Trappe.

De trykkede længe hendes Hænder og ønskede hende hjertelig til Lykke.

Kessy kyssede hende inderlig paa Kinden.

»Hvilken Fremtid De har for Dem!« sagde hun. Og Professoren tilføjede:

»Ja, kommer der ikke noget ud af de Evner, vilde jeg ønske, jeg maatte dø.«

Og mange andre ilte til. Folk, som Jonna slet

ikke kendte, men som i Begejstringens Rus blot vilde trykke hendes Hænder.

Jonna stod og fik Taarer i Øjnene af al den Glæde og Beundring.

Saa bød Tage hende Armen — og elegant og fornemt førte han hende gennem Salen, mens Kessy, Baron Hult og Professoren sluttede Følge.

»Jeg byder paa Festsoupér,« sagde Tage, »og haaber De vil være Hædersgæsten, Frøken Jonna.«

»Ja, Tak — men jeg skal vist snart hjem. Jeg lovede Thora ikke at komme for sent,« svarede hun.

»Frøken Elsted taler om, at hun skal snart hjem,« sagde Tage henvendt til de andre. »Hvad mener I? Det er umuligt — vi borger for hendes Uangribelighed — vi gaar alle i Forbøn for hende hos min strænge Frøken Søster, om det gøres nødvendig.«

»Ja, ja, vel gør vi det! Der kan slet ikke være Tale om, at De faar Lov at forlade os nu.«

Og Jonna maatte bøje sig derfor.

Souperen var paa Forhaand bestilt. Tage havde ordnet alt paa det festligste. En ganske snæver Kres havde han budt med. Selskabets fineste Deltagere — Folk, hvis Optræden han vidste, han fuldt ud kunde stole paa. Det, han vilde, var netop at indgyde Jonna mere Tillid — baade til ham og de Omgivelser, som han og ogsaa hun maatte komme til at færdes blandt.

Der blev baade spist, drukket og talt rigeligt — og Jonna blev helt betaget af al den Ære og Opmærksomhed, der vistes hende.

Det var netop saadan hun havde drømt, at Festen maatte være. Og trods det var første Gang,

hun var med til en saa udsøgt Soupér, klarede hun sig udmærket.

Efter som Stemningen steg gjorde der sig en større og større Fortrolighed gældende blandt dem alle. Jonna lod sig smitte deraf og voksede ligesom frem i sin fulde Naturlighed her midt blandt disse udsøgte og livstørstende Mennesker.

Hun var som født Primadonna.

»Hvornaar har De tænkt at søge Dem Engagement, Frøken Elsted?« spurgte Baron Hult over Bordet.

»Det har jeg skam ikke tænkt paa. Professoren vil have, at det skal vente endnu halvandet Aar.«

»Det er da ikke muligt! Det maa da være for at spilde Tiden. Kan det være Deres Alvor, Herr Professor?«

»Ja, hvis jeg faar Lov at raade,« svarede Professoren. Frøken Elsted mangler meget mere i sin Uddannelse, end man skulde tro efter en saa udmærket Præsentation som i Aften.«

»Halvandet Aar! Det var dog en frygtelig lang Tid,« sagde Kessy, blandende sig i Samtalen. »Stakkels De, som skal vente saa længe endnu paa den Berømmelse, som ligger lige for Dem, blot De vil tage den . . . Jeg kan næsten ikke tro, at en saa lang Uddannelse skulde være nødvendig for et Talent, som Frøken Elsteds . . . Frygter De ikke, at De overdriver lidt, kære Hr. Professor? Er den virkelige Grund ikke ganske simpel den, at De vil beholde Fornøjelsen for Dem selv i al den Tid?«

Hun dækkede sine Ord bag et straalende Smil.

»Nej, jeg forsikrer, det vil ikke være det ringeste for lang Tid, hvis alle Evnerne skal uddannes.«

»Men kunde det ikke tænkes, at Frøken Elsted godt kunde fortsætte sin Uddannelse, selv om hun begyndte sin Løbebane?« indskød Tage. »For jeg syntes virkelig ogsaa, at det er en meget lang Tid at holde saadanne Muligheder tilbage.«

»Hvad siger De selv dertil, Frøken Elsted?« spurgte Kessy.

»Ja, jeg vilde sandelig hellere begynde den Dag i Morgen, end vente den lange Tid. Naar jeg tænker derpaa, véd jeg næsten ikke, hvorledes jeg skal holde den ud . . . Jeg længes netop saa stærkt efter at faa Lov at prøve mine Kræfter . . . Jeg har saa tidt sagt det, baade til Professoren og Thora — men de har begge to samme Mening, saa jeg faar vel vente.«

»Nej, det giver jeg Dem ikke Medhold i,« svarede Kessy. »De vil straks kunne faa et første Klasses Engagement . . . Jeg vilde godt paatage mig at skaffe Dem et her i Byen — og en betydelig Gage med, saa De med et kunde komme til at staa fuldstændig uafhængig . . . og selv blive i Stand til at bekoste Deres videre Uddannelse. Ja, Herr Professor, jeg siger Dem det rent ud, jeg synes det er meningsløst at stanse et saa stort Talent, som Frøken Elsteds, i at komme til at udfolde sig hurtigt og smukt . . . For De maa give mig Ret i, at et Talent først udvikler sig rigtig, naar Kravene til dets Ydelse stilles.«

Saaledes talte man en Stund — saa blev Sindene hedere og Vinen begyndte at tænde Øjnene i Brand. Og Stemningen steg dermed.

Ogsaa Jonna følte Blodet syde gennem sine Aarer — og hun syntes det altsammen var herligt.

Hun fik en saa stor favnende Fornemmelse, at hun hvert Øjeblik følte Trang til at række sine Arme i Vejret og indvi alle i, hvor glad og lykkelig hun følte sig.

Og alle delte Stemningen med hende og koncentrerede den om hende.

Det blev hendes første virkelig forunderlige og mindeværdige Nat.

Det blev meget sent, inden man brød op — og man skiltes enkelt — eller parvis, som nu Forholdet var.

Tage havde selvfølgelig paataget sig at ledsage Jonna hjem — og de var de første, som tog bort.

Hele Selskabet fulgte dem til Vogns — og i en i høj Grad animeret Stemning raabtes der og vinkedes der til Vognen var langt borte.

Saa kørte Baron Hult og Kessy, ogsaa de blev Genstand for en overstrømmende Hyldest.

Og denne vellykkede Fest var til Ende.

XI.

Tage kører Jonna hjem — og erklærer hende sin Kærlighed. — Fabrikant Hal opsøger Thora.

Inde i Droſken sad Jonna og Tage overfor hinanden.

Først nu, da hun var kommen i Ro, mærkede hun Virkningen af den megen Vin, hun havde drukket.

Der gik et angstfuldt, svimlende Ubehag gennem hende — og hun fik en Forestilling om, at hun havde drukket vel meget.

Hendes Munterhed tabte sig, og hun sad til sidst helt tavs ved Tanken om, at hun kørte om i Droske en sen Nat sammen med ham, som hun jo godt vidste attraaede hende. Hun sneg sig til at at se over paa ham — og hun syntes, at han sad saa underlig stille og stirrede paa hende . . Ja, og hvor var han bleg. Hvorfor sagde han da ikke noget, tænkte hun.

Hun søgte at klare sine Tanker og tvinge Vinens Virkning bort.

Tage sad derimod rolig og overvejede med sig selv, hvorvidt han skulde benytte dette heldige Træf til en Tilnærmelse, eller vente endnu længere — og dog var det ikke sikkert, at han saa snart igen fik en saa gunstig Lejlighed dertil.

Han saa' hendes Hænder ligge samlet i hendes Skød lige for sig. Han behøvede blot at række Haanden ud for at naa dem — og dog tøvede han. Han følte ikke rigtig Sikkerheden over sig selv.

»Naa, Frøken Jonna,« sagde han, »har De saa moret Dem tilfredsstillende? Har det ikke paa alle Maader været en baade nobel og vellykket Fest?«

»Jo, det har været en storartet Aften,« svarede hun, »og jeg maa virkelig tilstaa, at denne Aften ogsaa har været min første rigtige Festaften.«

Han syntes hendes Stemme lød saa træt og forandret.

Han saa' skarpt paa hende.

»Ja, det vil jeg saamæn gerne tro, men De kan

være overbevist om, at De fra nu af vil blive Hædersgæsten i mange saadanne Festligheder.«

Jonna svarede intet.

»Er De bleven træt, Frøken Jonna?« spurgte han og saa' endnu mere forskende paa hende.

Hun følte hans Blik og blev urolig derved.

»De har endnu ikke rigtig Tillid til mig . . . Hvordan kan det nu egentlig være, at De ikke kan gøre Dem fortrolig med mit Venskab . . . Jeg mærker tydelig, at De stadig frygter mig — og det, trods De maa tilstaa, at De ikke en eneste Gang har haft Grund til at tvivle paa mine gode Følelser og mit Venskab for Dem . . . Hvad er der da hos mig, som gør Dem saa angst og forsigtig for mig? De maa tro mig, Frøken Jonna, at jeg i fuld saa høj Grad, som alle de andre, vil Deres bedste . . . Det maa De da ogsaa have forstaaet.«

Han lagde sin Haand frem over hendes.

»Kan De saa ikke fra nu af love mig, at De vil vise mig større Tillid?«

Hun kunde slet intet svare, og sænkede blot sit Hoved endnu dybere for hans Blik og lod sine Hænder hvile under hans.

Det var sandt, at hun paa en Maade stadig følte sin gamle Angst for ham, men til Gengæld havde hun saa ogsaa paa andre Maader fundet Fortrin og Egenskaber hos ham, som havde knyttet hendes Tanker langt fortroligere til ham, end baade hun selv turde og han kunde tænke.

Saa løftede han hendes Haandled mod sine Læber — og først da hun følte Kysset vaagnede hun ligesom op.

Hendes Øjne saa' i et hastigt skrømt Blik mod

Hun svarede ikke, og han vidste ikke en Gang om hun havde kunnet høre det.

Han satte sig ned i Vognen og gav Kusken Ordre til at køre sig hjem.

Jonna havde hørt hans Ord.

Helt forpustet naaede hun op — og forsigtig klædte hun sig af og gik til Sengs uden Thora hørte hende.

Mange og underlige var hendes Tanker, før hun faldt i Søvn.

— — —

Hun sov til højt op paa Formiddagen den næste Dag — og vaagnede tung og træt i Hovedet.

Det varede noget, inden det stod klart for hende, hvad der var sket. Hendes første Indtryk deraf var den gamle Angst og Uro — der fulgtes af Harme over hans Opførsel.

Han havde paataget at ledsage hende hjem, og saa opførte han sig saa tarveligt. Men hvorfor havde hun ogsaa grædt? . . . Ja, hvorfor havde hun grædt? Hun forstod det ikke — enten maatte hun have været fuld eller gal. Hun havde nok været det første, for saadan en underlig, generende Fornemmelse, hun følte i sit Hoved. Men hun var sluppet fra ham, og han kunde tro, han nok skulde faa det at føle næste Gang hun saa' ham. Hun vilde afbryde al Forbindelse med ham. Men i det samme begyndte hun at mindes Festen — alt det vidunderlige, der var hændt hende — og hun huskede Kessy Traubartz og Baron Hult og mange andre fremmede Ansigter af baade Mænd og Kvinder, som hun kun svagt erindrede og hvis Navne hun tildels havde glemt.

Bedst som hun laa saadan og halede Begivenhederne frem af deres Skjul, kom Thora ind til hende.

»Naa, Du kom nok sent hjem, Jonna,« sagde hun og saa' paa hende.

»Ja, det var ved at dages,« svarede Jonna og begyndte saa at fortælle Thora alt om Festen og den Lykke, som hendes Sang havde gjort.

»Du skulde blot have været der, Thora, og set det altsammen . . . De blev som gale af Begejstring for mig . . . Og saa vil de alle have, at jeg skal begynde at optræde nu.«

Thora lod hende fortælle og hørte rolig efter.

»Hvad sagde Professoren til det?« spurgte hun kun.

»Han var den eneste af dem alle, der mente, at jeg skulde vente, til jeg helt havde fuldendt min Uddannelse.«

»Ja, det synes jeg ogsaa, Jonna! Det andet kan Du saamæn tidlig nok komme til.«

»Ja — men, Thora, nu skal Du jo snart giftes — og hvad skal jeg saa' gaa her og genere Jer for . . . tilmed naar jeg virkelig kan klare mig.«

Der blev pludselig ringet paa Entreklokken.

»Hvem kan det være?« spurgte Jonna. »Det er vel Brandt?«

»Nej, han er paa Kontoret.«

Brandt havde nemlig for et Par Uger siden udstaaet sin Straf.

Thora gik ud og lukkede op.

Hun stod, som vilde hun ikke tro sine egne Øjne.

Det var hendes Fader, der stod udenfor.

»God Dag. Thora,« hilste han rolig.

»God Dag, Fa'r — men kommer Du her!« udbrød hun og saa' forundret paa ham.

Hun havde ikke set ham, siden hun var taget hjemme fra, og det var over et halvt Aar siden.

Hun kunde ligefrem ikke faa Øjnene fra ham, saa forandret syntes han at være. Han saa' ældre ud og var langt fra saa rank og fast i Holdningen, som han tidligere havde været. Hans Haar var blevet hvidere og hans Ansigt blegere, og der var Poser under hans Øjne.

»Ja, Thora, jeg maa tale med Dig endnu en Gang,« sagde han ligesaa alvorlig, som han plejede, men der var ikke det vante haarde og bydende i hans Stemme.

»Ja, værs'god, Fa'r, kom indenfor.«

Hun førte ham ind i Stuen og satte en Stol frem for ham.

Han satte sig langsomt og træt, som havde de mange Trapper generet ham, men saa' sig imens nysgerrig om i Værelset.

»Her ser lidt spartansk ud — og det har Du foretrukket for dit Hjem,« bemærkede han.

Thora blev staaende og saa' paa ham. Hun havde en Anelse om, hvad han vilde.

»Du har ikke boet her hele Tiden?«

»Nej, jeg havde først et Værelse inde ved Søerne — Men Du véd jo nok, at Madam Sundborg er død, og at jeg har paataget mig at hjælpe hendes Søn og hans Forlovede. Og da han er rejst til Udlandet, flyttede jeg her hjem i deres Lejlighed, hvor jeg nu bor sammen med hans Forlovede.«

»Ja, jeg har hørt om det altsammen — og maa tilstaa, at jeg ikke forstaar Dig.«

»Fa'r, lad os nu ikke komme til at tale om det, for det fører jo ikke til noget — det véd vi jo.«

»Nej, velsaa . . . nej,« sagde han langsomt og eftertænksomt.

Der opstod en kort Pavse mellem dem, i hvilken Thora stadig betragtede sin Fader.

Hvor var han dog bleven gammel, syntes hun. — Mon han havde været syg — eller mon han ikke blev passet ordentligt derhjemme? Og hun blev pludselig nysgerrig efter at høre, hvorledes det stod til.

»Er Du ellers rask, Fa'r?« spurgte hun. »For jeg synes, Du ser noget forandret og træt ud.«

»Syg er jeg ikke — men det har jo været en anstrængende Tid for mig . . . Jeg staar jo som sædvanlig ganske ene om alt . . . Med Tage bliver det saamæn aldrig til noget. Han har ikke Spor af Interesse, i ethvert Tilfælde ikke for det, som han skulde have. Han har saa godt som ingen Hjælp ydet mig med alt det, der har været at tage Vare paa under den nye Fabriks Rejsning. — Men nu skrider det Gud ske Lov fremad. Til hen mod Slutningen af den kommende Vinter, mener jeg, vi atter kan begynde Virksomheden . . . Ja, det blev Resultatet af den Kamp — hvis Tilhænger Du jo er bleven — at nogle faa fanatiske Mennesker i deres Desporation har ødelagt en Virksomhed, der har kostet en Mand de bedste Aar af sit Liv at bygge op — — Ja, sig mig egentlig, Thora, hvad synes Du nu, der er mest grusomt, enten den Strejke, som jeg ved at hævde min Ejen-

domsret indirekte tvang Arbejderne ud i, eller den Ødelæggelse, som disse forrykte har forvoldt, der jo betyder Arbejdsløshed i lange Tider for de fleste af de Mennesker, som var beskæftiget paa Fabrikken?«

»Ja, Fa'r, det véd Du godt er mig vanskeligt at svare paa. Vore Opfattelser er jo saa vidt forskellige, at jeg synes, vi slet ikke oftere skulde diskutere saadan noget. Det faar vi slet ikke noget ud af.«

Hun var bange for ved sit Svar at bringe ham til Vrede — hun syntes allerede at kunne spore den i hans Stemme.

»Nej, selvfølgelig — de var uskyldige. — — Det var fattige Mennesker, hvem Fattigdom og Forudrettelse havde bragt til at gøre denne Fortvivlelsens Gerning . . . Det er snarere mig, der har Ansvaret — om end kun indirekte. Jeg havde sultet dem — ikke ejet Gnist af Menneskekærlighed! Ja, jeg kender nu snart Rumlen . . . jeg har gjort mig den Ulejlighed at læse disse sindsforvirrede Skriverier, som det er mig en Gaade, at de i det hele taget faar Lov at spredes blandt saadanne uvidende og uselvstændige Mennesker.«

»Fa'r, nu bliver Du heftig. Det er som jeg siger, vi faar intet som helst ud af at tale om de Ting.«

Han saa' paa hende, og der kom et bittert Blik frem i den gamle Mands Øjne — og et Smil, der gled mellem øm Kærlighed og haard Ringeagt.

»Lad mig sige Dig en Ting, Thora — jeg tror Du er bleven ligesaa fanatisk som disse uvidende Mennesker . . . Derfor har Du mistet Brugen af din gode, sunde Forstand og dømmer din gamle

Faders Tale som noget forstokket Sludder . . . Men hvis Du blot vil tænke Dig lidt om, og se paa hvad jeg har udrettet, da maa man dog indrømme mig, at jeg er en af de Mænd, som har været med til at skabe vort Lands Storindustri — en Industri, som netop er disse Tusinders daglige Brød . . . Og naar jeg handler, som jeg gør, da er det fuldt saa meget for deres og vort Lands Skyld, som for min egen . . . Ja, det kan Du ikke indse — og ingen af disse Oprørere vil det — at disse storskabende, som de kalder Kapitalister, i mangt og meget er Idealister. Hvad er vor personlige Velstand mod det, vi ved vort Stræb har ydet Samfundet, ydet de fattige og besiddelsesløse? Den Formue, vi tjener, er jo nemlig Rygraden i hele Foretagendet . . . Sæt nu, at jeg gennem Aarene ikke havde tjent de Penge, som jeg har, da havde jeg været en ødelagt Mand . . . For denne Brandt har bragt mig et rent og skært Tab paa op mod to Hundrede Tusind . . . Jeg havde hele Lageret overfyldt med Varer, som lige skulde have været sendt bort — og havde faaet nye, kostbare Maskiner, som jeg endnu ikke havde faaet assureret. — Men vil Du ikke forstaa mig nu, saa tror jeg dog nok, den Tid kommer for Dig, da Du vil komme til at indse, at i den Strid, som er mellem os, er det Dig, der har været den egoistiske og mest hensynsløse — og ikke din gamle Fader.«

Der opstod atter en Pavse.

Thora følte sig virkelig bevæget over sin Faders Inderlighed. Hun mindedes aldrig at have hørt ham tale saaledes.

»Men det var egentlig slet ikke for at tale om alt dette, at jeg kom hen til Dig . . . Det er noget

helt andet, noget langt betydeligere, paa en Maade — baade for Dig og din Familje.«

Thora saa' opmærksomt paa ham, hun anede klart, hvad der vilde komme.

»Fra paalidelig Kilde har jeg hørt, at Du agter at gifte Dig — og er kommen for at faa det bekræftet af Dig selv.«

Denne Gang saa' han paa hende med sit myndige, faste Blik.

»Er det Tilfældet?« spurgte han kort og godt.

»Ja, Fa'r, om tre Uger er jeg gift,« svarede hun og søgte at trodse hans Blik. Men det var hende for haardt. »Jeg havde for Resten selv tænkt paa at meddele Dig det, selv om jeg vel vidste, at det ikke vilde blive Dig nogen glædelig Nyhed.«

»Og med hvem er det saa, Du vil gifte Dig?«

»Naar Du véd det ene, véd Du vel ogsaa det andet,« svarede hun frejdigt.

»Ja, men jeg ønskede at høre ham nævnet af din egen Mund . . . Det er altsaa sandt, at min Datter skal blive en saadan Fyrs Hustru . . . Saa vidt er det kommen . . . Sandelig han er en forslagen Modstander . . .«

»Ja, Fa'r, vil Du høre det, da har jeg allerede i snart et halvt Aar været hans Forlovede, og om faa Uger er jeg hans Hustru . . . og intet . . . intet skal faa mig til at forandre en Tøddel i min Beslutning!«

»Men jeg siger Dig, det er umuligt — og det faar aldrig Lov at ske!«

Han rejste sig heftig og stod stor, bred og stærk overfor hende.

»Du har' hverken Ret eller Midler, Fa'r, til at

gøre dit Familjetyranni gældende overfor mig. Jeg er gammel nok til at gøre, hvad jeg vil . . . Og det bliver, som det er bestemt . . . Din Tvang og dine Trusler har ingen Magt her . . . Og en Ting til, Fa'r, lad mig sige det med det samme, vi holder jo saa meget af hinanden, Brandt og jeg . . . Og de Tanker, Du har om ham, er ganske forfejlede . . . Brandt er et Arbejdsmenneske i ligesaa stor Maalestok som Du selv . . . og saa har han den mest sanddru og ærligste Karakter, som nogen Mand kan have . . . Han er ikke en Gnist fanatisk . . . Han blot tror, som en prøvet og stærk Mand tror, paa sin Sag. Jeg ved, at hvis Du kendte ham, da vilde Du ogsaa forstaa at skatte hans Egenskaber, selv om hans Virken gaar din imod . . . Og stod ikke hans klare og rolige Forstand bag Arbejdernes mægtige Bevægelser, da kunde man maaske med nogen Grund rædes for dem . . . Men han er en af deres største Viljer, der kræver Disciplin.«

»Ha, ha, ha,« lo han truende og isnende kold. »Forrykte Pigebarn . . . Alt dette her vil sikkert blive din egen Ulykke . . . Denne Mand er en smaalig Stræber, en forbryderisk Spekulant . . . og saa sandt som jeg hedder Chr. Hal, skal ikke en Øre af mine Penge nogen Sinde komme i hans Vold! . . . Forstaar Du mig, vanartede Barn, at hvis Du virkelig vover at gøre Alvor af at gifte Dig med ham, da er Du fra den Stund gjort arveløs! Fortæl ham det . . . og det kan være, at Du da faar Lov at dæmpe lidt paa din Giftetrang.«

»Ti Fa'r!« udbrød hun harmfuld og rettede sig trodsig op mod ham. »Hvad dine Penge angaar, kan Du for mig gøre ganske som Du lyster — det

er mig fuldstændig ligegyldigt — Men hvad det angaar min Kæreste, da taaler jeg ikke at høre dine tarvelige Ord. Brandt er en Mand, der kun vil le ad din Trussel.«

Hal smilte ond gennem sin voldsomme Vrede.

»Vi faar se,« sagde han. »Men jeg sværger paa, at mine Ord staar ved Magt, og at jeg fra det Øjeblik, det er sket, betragter enhver Faderfølelse fra min Side død for Dig!«

Han vendte sig og vilde gaa, men pludselig hørtes der Skridt paa Trappen.

Thora hørte det og ilte til Døren.

»Ja, det er ham,« sagde hun til sin Fader. »Saa kan Du med det samme faa Svaret af hans egen Mund.«

Hun aabnede Døren.

Brandt saa' hende ligbleg række Hænderne ud mod sig.

»Kom — kom!« sagde hun og trak ham med ind i Stuen.

De to Mænd stod et Øjeblik overfor hinanden. Brandts Kæmpeskikkelse rakte mere end et Hoved over Hal. Han var rolig og fattet, og det var ikke længere at se paa ham, at han havde været den lange Tid indespærret.

Deres Øjne krydsede hinandens som hvasse Klinger, saa bukkede Brandt let og høflig, men Hal blev staaende fast og urokkelig, mens et haansk og ondt Smil strejfede over hans Læber.

»Ejnar, Du maa svare oprigtig og uden Hensyn paa, hvad jeg nu spørger Dig om,« sagde Thora og stillede sig hos ham og saa ham forskende og forventningsfuldt ind i hans rolige Blik.

»Naa, og hvad spørger Du da om?«

»Fa'r sværger paa, at han vil gøre mig arveløs, hvis vi gifter os . . . Hvad siger Du dertil, Ejnar?«

»Kære Thora,« svarede han, idet han lagde sin Arm om hendes Liv og drog hende tæt ind til sig, »at det kun bliver en Lettelse for os.«

Han vendte sig smilende mod Hal og sagde:

»Deres Trussel rammer os ikke . . . Deres Penge kommer ikke os ved. Har De ikke andet at støtte Deres Vilje paa, saa er den magtesløs mod os — og intet skal hindre os i vort Forsæt.«

»Der hører Du, Fa'r!« udbrød Thora og lagde sine Arme om Brandts Hals.

»Vi faar at se,« svarede Hal rolig og gik bort.

»Tak, Ejnar . . . det vidste jeg . . . Du vilde svare,« sagde Thora.

Hun kom til at græde voldsomt.

»Tænk Dig, Fa'r har troet, at Du vilde have svigtet mig, naar han gjorde mig arveløs.«

»Ja, der er jo Folk, som er kommen til at se med Pengenes Øjne paa alt — De kan ikke tænke sig et Forhold, uden det er Penge — Penge.«

»Var vi nogen Sinde kommen til at arve, saa vilde vi dog alligevel have brugt Pengene til andet end os selv . . . Meget godt kunde vi sikkert have gjort med dem . . . men faar vi dem ikke, saa er det jo ikke vor Skyld. Og vi har jo ogsaa min mødrene Arv, saa vi er da ikke helt uden Midler.«

»Nej, langt fra, kære Du,« smilte han og kyssede hende.

Saa kom Jonna ind. Hun saa' spørgende, næsten angst paa dem. Hun var staaet op og havde klædt sig paa, og inde i det tilstødende Værelse havde

hun hørt hele Samtalen mellem Thora og hendes Fader.

»Var det ikke din Fader?« sagde hun og saa' spørgende paa Thora.

»Jo, det var det.«

»Uh, hvor han var vred.«

»Ja, man skulde næsten tro, det var Dem, Jonna, han havde været efter,« sagde Brandt smilende — og Thora smilte ogsaa.

»Kan Du ikke se paa Jonna, at hun har været til Sold i Nat?« sagde Thora til Brandt.

»Jo, sandelig . . . kan jeg det.«

Og Thora fortalte nu ham, hvad Jonna havde fortalt hende.

»Ja, saa varer det vist ikke længe, inden man faar Dem at se paa Brædderne. For har man først faaet begyndt, er det vist vanskeligt at vente saa længe, som det er bestemt med Deres Uddannelse.«

»Det gøres heller ikke nødvendig, mente alle i Aftes, undtagen Professoren. Han vil have, jeg skal fuldføre min Uddannelse. Men selv vil jeg hellere end gerne begynde straks. — Hvad siger Du, Thora? . . . Hvis jeg maa for Dig, saa gør jeg det.«

»Lad os ikke tale om det nu . . . Forøvrigt holder jeg med Professoren . . . Dog skal jeg gerne tale med ham derom. Men hvad tror Du Osvald vil sige?«

»Aah, han er jo saa langt borte.«

»At han er vel forvaret,« bemærkede Brandt med et Smil. »Jeg traf for Resten Postbudet paa Trappen. — Værs'god, her er Brev fra ham.«

»Tak, det kommer ogsaa to Dage for sent,« svarede Jonna og tog Brevet.

»Vi fik et Par Artikler fra ham om en Grubeulykke . . . De er udmærket . . . Jeg maa sige, han gør store Fremskridt. Han skriver ogsaa, at han om kort Tid rejser til Amerika.«

Jonna brækkede Brevet og gik hen til Vinduet for at læse det.

»Det var egentlig noget helt andet, jeg kommer herop for, kære Thora.«

»Naa, og det er?«

»Ja, saamæn en trist Nyhed. Røde Jens og hans Kammerater har i Dag faaet deres Dom ved Højesteret.«

»Allerede i Dag . . . jeg troede, det vilde vare nogen Tid endnu.«

»Retten har udsat en anden Sag for at faa Ende paa denne.«

»Naa, og hvad blev saa Dommen?«

»Næsten det samme som Overrettens . . . Røde Jens og Polakken faar hver fem Aars Tugthusstraf . . . Jens' Kone tre Aar — og alle de andres Straf varierer fra tre og ned til et Aar.«

»Stakkels Mennesker.«

»Ja, Thora, det har Du Ret i . . . Stakkels Mennesker — men vi vil søge at hjælpe dem, naar de kommer ud.«

»Ja, Ejnar, det vil vi!«

»Osvald rejser allerede til Amerika i Overmorgen,« bemærkede Jonna. »Mit næste Brev skal jeg sende til New York . . . Aah, gid jeg havde været med ham!«

»Da kommer De vist nok en Gang derover, Jonna.«

»Ejnar, vil Du ikke spise Frokost med os? Jeg har næsten slet intet spist endnu, for jeg vilde vente til Jonna kom op . . . Det er slet ingen Ulejlighed — alt staar færdig.«

»Jeg har kun saa lidt Tid, Thora.«

»Aah, kun den lille Time, nu da Du er kommen.«

»Ja, ja, da, kære Du . . . jeg føjer Dig.«

Thora og Jonna dækkede i en Fart Frokostbordet — og de satte sig derom.

»Jeg er ikke sulten,« sagde Jonna.

»Nej, Du har vist Tømmermænd,« smilte Thora af hende.

»De ser i al Fald ud til at have det,« bemærkede Brandt.

»Jeg tror ogsaa, jeg har det,« lo Jonna, »men I kan tro, jeg morede mig.«

»Det er sandt, Ejnar — véd Du, hvad Fa'r fortalte?«

»Nej . . .«

»At Branden havde bragt ham et Tab paa to Hundrede Tusind Kroner.«

»Det var pokkers! Jeg har nok hørt, han har haft stort Tab, men at det var saa stort, troede jeg sandelig ikke.

»Jo, hele hans Lager, som var overfyldt, var solgt og skulde have været forsendt, fortalte han, og saa havde han lige faaet nogle nye, kostbare Maskiner hjem, som han endnu ikke havde faaet assureret.«

»Ja, det maa have været et slemt Stød for ham . . . Du kan tro, det har ramt ham haardt.«

»Ja, stakkels Fa'r . . . jeg har egentlig meget ondt af det for ham . . . Han staar saa ganske ene og forladt . . . og han er jo dog bleven en gammel Mand.«

»Ja saamæn, Thora, jeg forstaar Dig godt . . . Han er jo ogsaa din Fader,« sagde Brandt og tog ømt hendes Haand. »Det maa gøre Dig ondt.«

»Ja, Ejnar, meget — men hvad er der at gøre . . . Mellem Fa'r og mig tror jeg aldrig paa noget Forlig mere . . . Fa'r er saa haard og stejl . . . Du kender ham jo . . . Han bøjer sig aldrig for nogen andens Ret.«

»De Mennesker, der er saadan, Thora, tror jeg ogsaa altid ender ene og forladte . . . og ulykkelige. Hvordan skulde man kunde vente, at andre bestandig skulde vedblive at give, naar man selv til Gengæld intet vil ofre.«

»Du har vist Ret, Ejnar. Og hvad Glæde faar han saa af al sin Rigdom?«

»Ikke anden, Du, end den Følelse at besidde den . . . og Bevidstheden om, at han selv har skrabet den sammen.«

»Ja, stakkels Fa'r . . .«

XII.

Thoras og Brandts Bryllup. — Jonna i Selskab med Kessy Traubartz, Tage, Hult og Direktøren.

Det blev, som det var bestemt. Et Par Uger senere holdt Thora Hal og Ejnar Brandt Bryllup.

Der var ingen ydre Festlighed til Stede. I en beskeden Droske kørte de til Raadhuset og lod sig vi. Og derfra kørte de tilbage til deres nye Hjem, en tre Værelsers Lejlighed, som laa længere inde i Byen. Stille havde de gaaet og samlet sammen dertil og baade Thora og Jonna havde syet meget, saa det var et virkelig hyggeligt og pænt Hjem, som de flyttede ind i.

Derhjemme gik Jonna rede til at modtage dem og de faa indbudte Gæster, naar de kom. Det var nogle faa af Brandts Partifæller og Venner.

Dagen gik stille og dog festlig til Ende.

Tidlig brød man op og lod de nygifte ene i deres smukke, lille Hjem. Jonna tog ud i Sundborgs Lejlighed.

Hun vilde ikke tage imod det Værelse, som Thora, absolut vilde, hun skulde have hjemme hos dem, i hvert Fald ikke foreløbig. Hun maatte være til Besvær der i disse to nygiftes Selskab, mente hun.

Hun var ikke i særlig godt Humør, da hun naaede hjem i de gamle Stuer — og hun blev mere og mere ked af det, som Tiden gik.

Hverken Thora eller Professoren vilde høre paa hendes stadig tiltagende Lyst til at faa sig et Engagement. De var sikkert bleven enige om, at hun skulde gaa Undervisningstiden til Ende.

Tage havde hun kun set en Gang. Hun havde gjort alt, hvad hun kunde for at undgaa ham.

Heller ikke Kessy eller Hult havde hun set noget til.

Og dog havde hun tænkt saa meget paa alt det vidunderlige, som var hændt hende hin Aften.

Det var snart ved at faa en Eventyrglans over sig, syntes hun — saa fjernt forekom det hende allerede at være.

Hun satte sig hen til Vinduet og faldt i Tanker.

Først tænkte hun paa Tage. — Naar hun skulde være ærlig, var hun egentlig slet ikke vred paa ham mere — og hun skulde nok vide en anden Gang at holde ham tre Skridt fra Livet.

Men hvorfor havde han kun ladet sig se denne ene Gang? Det var vel hendes egen Skyld. Som en anden Skoletøs havde hun gemt sig for ham — men herefter skulde hun nok vide, at hun ikke gik af Vejen.

Hun havde ogsaa en Følelse af, at det til Dels afhang af ham, om hun oftere skulde komme til at opleve noget lignende, som hin Nat.

Kessy havde hun ogsaa daglig tænkt paa. Hun stod lyslevende i hendes Tanker, som et blændende Syn — og som den vidunderligste og hemmelighedsfuldeste Drøm om Livet — og Mand og Kvinde. Hun kunde endnu mærke hendes Kys paa sin Kind.

Hvad hun stadig tænkte paa var dog, at hun havde sagt, at hun let kunde skaffe hende et første Klasses Engagement her i Byen.

Jo oftere hun tænkte derpaa, des mere øgede det hendes Lyst. Og hun havde flere Gange tænkt paa at opsøge hende og bede hende hjælpe

sig dertil — men hun havde ligesom ikke Mod nok, naar det kom til Stykket.

Overfor Thora syntes hun ikke at kunne være det bekendt, og hun nænnede det heller ikke, naar hun tænkte paa Osvald.

Men Trangen og Lysten laa rede i hende, blot noget vilde ske.

Ogsaa paa Baron Hult havde hun maattet tænke. Det var hans Øjne og dette underlige, stærke Haandtryk, der ligesom gik gennem hende.

I Grunden var han den, hun mindst kunde lide af alle de Mennesker, hun havde truffet den Aften. Og hun kunde slet ikke forstaa Kessy, at hun vilde have ham til Kæreste. For hun havde dog lagt Mærke til mange andre Mænd, som gjorde stærk Kur til hende, og som var langt pænere end Hult.

Men maaske var det fordi han var Baron og velsagtens ogsaa uhyre rig. Kom hun til at tale med Kessy igen, skulde hun nok sige hende, hvad hun mente om ham.

Saaledes sad hun længe og lod Tankerne sværme saa lystigt de vilde, til det ude begyndte at skumre.

Da fik hun pludselig Lyst til at gaa sig en Tur om i Byen — og resolut tog hun atter sit Tøj paa og gik, dog uden at gøre sig klar, hvor hun egentlig vilde hen.

Hun var jo ikke særlig vant til at være ene, derfor pinte denne korte Ensomhed hende allerede.

Hendes Natur trængte tvertimod til at have Munterhed og Selskab om sig — blev hun ene, var hun tilbøjelig til at blive melankolsk.

Og som hun nu gik der ene gennem de

menneskefyldte Gader, begyndte Malaukolien allerede at snige sig over hende. Hun følte, at hun langtfra var glad, saaledes som Forholdene nu stod for hende — og hun havde tillige ogsaa en fjern Forestilling om, at noget rigtigt snart maatte ske. Som det nu stod, kunde hun ikke i Længden holde det ud.

Hun gik gennem Gaderne, hvor Septemberaftenen laa mild og venlig og smilte over den fredelige By, der nød Aftenhvilen efter en travl Dag.

Hun gik forbi Kafeer og et Mylder af glade Mennesker, der forekom hende saa fri og glade, saa hun undredes over, at der virkelig fandtes saa mange glade i denne By.

Der hvor hun færdedes — hjemme hos Thora, Brandt og Osvald — havde hun faaet Indtryk af, at Byen var noget andet. Derover rugede menneskelige Lidelser, hvorimod det glade Liv, som hun her fornemmede saa velgørende om sig, var noget fjendsk, der truede enhver, som vovede sig i Berøring dermed.

Derfor stirrede hun ogsaa nysgerrig og udfrittende derpaa, uden at lade sig skræmme — men snarere draget deraf med Nysgerrighedens nyfigne Lyst.

Hun havde jo ikke før gaaet fri og ene nogen Aften gennem Byens Gader, som hun nu gjorde.

Hun kom ind i Hjertet af Byen, hvor de store Kafeer og Forlystelsessteder laa.

Hvor var der dog mange Mennesker — og hvor var der lyst og festligt overalt.

Bedst som hun gik der, kom hun til at tænke paa Kessy. Det var jo der i Nærheden, at Varieteen laa, hvor hun optraadte.

Hun fik pludselig den Tanke, at Kessy blandt alle disse Mennesker og i dette festlige Lyshav maatte dominere som en Dronning.

Og hun blev nysgerrig efter at se, hvorledes det tog sig ud der.

Det var Byens største Etablissement. En Række store elektriske Buelamper kastede et Lys over Huset og Gaden, som var det selve Vejen til Himmerige.

Hun saa', hvor Folk strømmede til — ustanselig kom de, baade gaaende og kørende — og inde i den store, hvælvede Port stod de tæt i en lang Række foran Billetkontoret.

Mens hun stod og saa' derpaa, fik hun Øje paa et legemstort koloreret Billede af Kessy i en overdaadig prangende Fantasidragt.

Længe blev hun staaende stille i Beskuelsen af denne forunderlige Kvinde — og jo længere hun stirrede paa hende, des mere betaget blev hun, og Længslen efter at se hende blev stærkere og stærkere. Hvad om hun løste Billet og satte sig derind? Hun havde to Kroner hos sig — for dem maatte hun da nok kunde faa en ordentlig Plads.

Hun behøvede jo ikke at fortælle det til Thora — for hun vilde vel finde det underligt, at hun var gaaet ene et saadant Sted.

Uden videre Tøven stillede hun sig over i Rækken og ventede til Turen kom til hende.

Rundt om sig hørte hun Folk tale om Kessy — og det var altsammen Beundring og Længsel efter at se hende. Derved kom hun til at føle en Slags hungrig Fornemmelse efter selv at erobre sig den samme Berømmelse — alle tale om sig og alle beundre sig i alle store Byer hele Verden over.

Bedst som hun stod, hørte hun pludselig en stærk, enstonig Hvisken om sig, og hun saa' alle dreje sig om mod Gaden.

Uvilkaarlig fulgte hendes Blik de andres, og hun blev næsten blændet af Synet. — Det var ingen anden end Kessy, der var kommen kørende og nu gik over Fortovet ind gennem Porten, frem gennem det hvide, straalende Lys — i en pragtfuld Kniplingsdragt.

Hun skred frem som en Majestæt, og hun gik, som saa' hun ingen af alle disse Mennesker.

Men da hun var et Par Skridt ud for, hvor Jonna stod, løftede hun som tilfældig sine smukke, sorte Øjne.

En Fornemmelse gik gennem Jonna, som kunde hun ikke faa Vejret. Og Kessy blev meget forbavset, hun saa', som vilde hun ikke tro sine egne Øjne. Men saa kom der et venligt og glad Smil over hendes Ansigt, og hun gik lige hen mod Jonna.

Folk saa' nysgerrigt til — de blev saa stille, saa man knap kunde høre, de trak Vejret.

»Men god Aften! Staar De her,« sagde hun, og der var virkelig Glæde i hendes Stemme. Hun rakte Haanden ud og Jonna traadte rødmende og forlegen frem af Kresen.

»Ja, jeg vilde ind at se Dem,« svarede hun.

»Det var pænt af Dem . . . men nu er der vist ikke til at faa nogle ordentlige Pladser . . . Kom hellere med mig, saa skal jeg skaffe Dem en.«

»Tak!« sagde Jonna og fulgte med. Hun var ikke paa det rene med sig selv, om hun var glad eller ked af dette Træf.

»De er en rigtig underlig en,« sagde Kessy

smilende. »Hvorfor har jeg dog ikke set noget til Dem i al den Tid. Jeg har flere Gange spurgt Hr. Hal, og han har sagt, at han kun har set Dem en eneste Gang . . . Men havde jeg ikke truffet Dem nu, havde De nok faaet Brev fra mig en af Dagene — for jeg har virkelig længtes efter at tale med Dem . . . Hvad har der dog været i Vejen?«

Jonna vidste ikke, hvad hun skulde svare — hun syntes at føle Kessys Øjne paa sig med en Magt, som vilde de gennemskue hende, hvis hun løj. Men hun kunde da ikke saadan uden videre give sig til at fortælle hende alt, selv om hun paa en Maade næsten følte sig fristet dertil.

»Jeg har været syg . . . forkølet siden den Aften,« svarede hun saa.

»Ja saa . . . Syntes De for Resten ikke, at det var en udmærket Aften? Alle Mennesker har siden spurgt til Dem.«

De gik forbi Kontrollørerne, der hilste stramt og underdanigt.

»Har De en Plads i Parkettet?« spurgte Kessy.

»Ja, Frøken, det har vi nok.«

»Vil De reservere den?«

»Ja, saa gerne,« og den ene ilte tjenstivrig bort.

»Jeg har nogle Minutter endnu til min Raadighed,« sagde Kessy. »Skal vi ikke spasere i Foyeren saa længe?«

De gik ud i den pragtfulde, hvælvede Gang, der gik rundt om hele første Etage.

»Hr. Hal og Baron Hult kommer her i Aften — det plejer de hver Aften. De har en Loge for dem selv. Men de kommer ikke før længere hen paa Aftenen — lidt før jeg skal ind . . . Naar de

er kommen, skal jeg nok lade dem vide, at De sidder nede i Parkettet. De kan saa komme op til dem — og de vil sandelig blive glade over at træffe Dem her . . . Og saa kan vi maaske være lidt sammen efter Forestillingen, for jeg vil saa gerne tale med Dem, Frøken Elsted. Jeg skal sige Dem, Direktøren her har hørt Dem omtalt, og han er meget spændt paa at faa Dem at se. Og — som jeg sagde Dem den Aften — det vil være mig let at skaffe Dem et Engagement her. Jeg har allerede talt med ham om det, og han vil gerne høre Dem. Deres Lærers rosende Udtalelser er en stor Anbefaling, men hans Opfattelse, at De skulde behøve en saa lang Uddannelsestid, er ikke rigtig. Jeg har tænkt en Del derpaa siden, og jeg synes ærlig talt, at det næsten er harmeligt, at han vil forlange det af Dem «

»Jeg er virkelig ogsaa ked af det — og var det ikke for Thoras Skyld, vilde jeg heller ikke blive ved,« svarede hun.

»Thora, det er Hals Søster, ikke sandt?«

»Jo — hun har gjort mig saa meget godt.«

»Ja, jeg véd det. Hr. Hal har fortalt mig noget om hende . . . Men efter hvad jeg deraf har kunnet forstaa, er hun vist næppe den rette til at tage sig af Deres Udvikling, lille Frøken Jonna. Jeg siger det ikke for at tale ondt om hende, for hun er vist paa sin Vis meget god.«

»Ja, hun er saa god — saa god — og derfor falder det mig ogsaa vanskeligt at gøre hende imod.«

»Ja, sandt nok — men det kan ikke nytte, at De af den Grund vil lade Deres Fremtid stanse. —

Jeg synes, De bør sætte Dem ud over de Hensyn — og straks tage fat.«

»Uh, ja, hvor vilde jeg gerne.«

»Da vil det heller ikke være vanskeligt for Dem at gennemføre det . . . Jeg synes, det ligefrem er harmeligt, at De skal holdes tilbage saa længe.

De var imidlertid naaet frem og tilbage gennem Foyeren — og Kessy stansede nu for at tage Afsked saa længe.

»Saa meddeler jeg Hult og Hr. Hal, at De sidder hernede,« sagde hun.

»Ja, men jeg maa ikke komme sent hjem.«

»Nej, vel saa,« sagde Kessy med et Smil og tilføjede: »Nu faar jeg nok skynde mig, for jeg er saa lang Tid om mit Toilette. — Kom nu, saa skal Kontrolløren vise Dem Deres Plads.«

Jonna fulgte med ud, hun skiltes med Kessy og fik sin Plads anvist.

Hun var nu glad over, at hun ikke havde skiftet Kjole, efter at hun var kommen hjem fra dette løjerlige Bryllup — ja, det havde virkelig været et løjerligt Bryllup.

»Nej, skulde hun en Gang komme til at holde Bryllup, saa skulde det blive anderledes festligt. — Aldrig skulde Osvald faa hende puttet i en Droske, køre til Raadhuset — og saa: færdig.

Hun følte sig noget genert over den udsøgte Elskværdighed, som Kontrolløren med saa stor Færdighed viste hende — og da hun endelig fik sat sig til Rette paa sin Plads, følte hun sig ogsaa noget trykket af alle de Mennesker, som sad om hende, og — som hun tydelig kunde mærke — stirrede nysgerrig paa hende. Hun var jo saa ganske uvant

med at færdes saadanne Steder, i det hele taget ude paa egen Haand.

Men saa begyndte Musikken at spille, og det hjalp noget. Larmen derfra ligesom dækkede om hende og bortledte noget af den Opmærksomhed, hun havde vakt. Selv begyndte hun ogsaa at se sig nysgerrig om i det prægtige og menneskefyldte Hus.

Hendes Øjne flakkede ud over Menneskemassen, der tæt sammenstuvet fyldte Gulvet, og op mod Logerne og Galleriet, hvor de samme blege Ansigter med det dunkle Omrids Lag over Lag var vendt mod Senens stærke Lyshav.

Saa gik Tæppet op — og hun hørte tydelig Larmen fra Publikummet, der rettede sig for at se.

Det var et Par forrykte Tyskere, som sprang omkring og knuste et Par Hundrede Tallerkener, mens deres vilde Latter og Raab med en raa Skinger bølgede ud i det store Rum.

Hvert lille smart Trick hentede et bragende Bifald fra de Tusinder sorgløse Storstadsbørn.

Nummer efter Nummer vekslede, indtil endelig Kessy traadte frem. Hun var klædt i et gulgyldent Gevant, der gratiøst var svøbt om hendes herlige Gestalt.

Med en Glød og et Temperament, der straks fængede, kom hun dansende frem — og hun dansede helt frem til Lamperækken, og stod der et Øjeblik i det prægtige Lyshav — saa kastede hun Gevantet og under en voldsom Musik opførte hun en vild og fyrig Zigøjnerdans med Tamburin.

Det var med en forbavsende Smidighed og Skønhed, at hun evnede at beherske sit Legemes

Pragt og Linjer — og ud fra hendes Væsen, straalede en underlig hidsende Lidenskab, der greb de fleste af det store Publikum.

Ogsaa Jonna følte den. — Hun var helt betagen af Kessy, saa henrivende som hun var. Aldrig før havde hun set noget lignende.

Saa gik Tæppet ned, men Kessy blev klappet frem igen, og nu dansede hun en Dans, som fik Jonna til at studse og stirre med aabne Læber og store Øjne derpaa. Dybt nede i hendes Erindringer dæmrede ligesom noget, hun syntes halvvejs at have glemt. Hun stirrede og stirrede og kunde slet ikke straks komme efter, hvad det var . . . Men saa pludselig klarede det for hende. Det var jo den lille Zigøjnerpige, som denne Dans bragte hende til at huske paa. Hun kendte baade Musikken og Dansen . . . Det var den, den lille barbenede, snavsede og mørke Pige altid vilde danse — og som Jonna ikke kunde lære — dels fordi den laa hendes Væsen saa uendelig fjern, og ogsaa fordi hun rejste bort, før det kunde naas.

Jonna blev helt vemodig stemt. Hun sad virkelig og kom til at tænke paa den Tid, hun næsten havde glemt — den Tid af hendes Liv, der nu nærmest stod i hendes Erindring, som det mærkværdigste Eventyr.

Publikums Begejstring var uden Ende. Tæppet gik op og ned — og Kessy maatte frem Gang efter Gang. Ogsaa Jonna klappede som en gal.

Da opfangede hun pludselig Retningen af Kessys Øjne — og hun opdagede Tage Hal og Baron Hult oppe i en Loge.

Denne Opdagelse gjorde hende mere nærværende igen.

Endelig blev Tæppet nede og Folk begyndte atter at falde til Ro.

Nu vilde Jonna have ønsket, at hun ikke havde truffet Kessy, men at hun kunde have listet sig bort, gaaet hjem — eller ud i den store By med sine egne, kære Minder og underlige, vemodige Tanker. — Hvad hun havde set denne Aften, forekom hende saa underligt.

Bedst som hun saaledes sad og følte Trang til at være ene med sine Tanker, saa' hun Tage komme hen til Rækken, hvor hun sad.

Han hilste glad — og hun maatte ogsaa tilstaa for sig selv, at hun nu, da hun saa ham, fik en Fornemmelse af Glæde derover — og ligesom kom til at føle en vis Tryghed ved at se ham og vide sig sammen med ham her blandt alle disse Mennesker.

Hun vidste jo, at han var forelsket i hende, og derfor følte hun ogsaa ganske instinktmæssig, at han da maatte være hende undergiven og fuldt ud hengiven, saa hun havde en Vogter i ham. Hun rejste sig og gik ud af Rækken hen til ham.

Han trykkede fortrolig og glad hendes Haand.

»Det havde jeg sandelig forsværget, at jeg skulde have truffet Dem her, Frøken Elsted, og det tilmed ganske ene.«

Jonna forklarede ham, hvorledes det var gaaet til.

»Ja, det kan jeg sandelig godt forstaa, at et saadant Bryllup ikke kunde more Dem,« sagde han med et haanligt Smil, idet han førte hende ned gennem Salen og over mod Logen. »Det var skam

pænt af Kessy, at hun lod os vide, at De sad hernede.«

Han saa' paa Jonna og syntes at kunne se, at hun saa' glad ud.

»Er De endnu vred paa mig, Frøken Jonna?« spurgte han saa, men svarede selv: »Nej, De er ikke . . . det kan jeg se paa Dem . . . Vel?«

«Jo—o, jeg burde da i al Fald være det,« svarede hun med et Smil.

Og han smilte og hans Haand var paa Vej efter hendes.

»Giv mig den nu pænt som et Bevis paa, at De ikke er det,« bad han, og hun syntes hans Stemme klang saa glad og forventningsfuld, at hun lod ham trykke den, idet de gik op ad Trappen til Logen.

»Se, se, De gaar paa Eventyr,« sagde Hult smilende, idet han hilste — og han rejste sig og gjorde Plads for hende.

»Aah, Frøken Elsted kom blot for tidlig fra Bryllupet, hjalp Tage hende.

»Ja, Frøken Hal har jo holdt Bryllup i Dag. Det var vel festlig?«

»Det var nærmest rædsomt, hvis jeg skal være ærlig. De kørte alene i en gammel Droske til Raadhuset, derefter spiste vi en beskeden Middag — og dermed var det slut.«

»Ja, det er noget af en Roman, at en Millionærs Datter saadan kaster sig hen i sin store Kærlighed og for sine forskruede Ideer. Men Tage, jeg siger Dig det sgu igen, det er F . . . g . . . m . . . Synd, at det har faaet Lov at ske.«

»Aah, de holder jo saa meget af hinanden,« bemærkede Jonna.

Hult smilte.

»Holder af . . . holder af . . . for det ødelægger man da ikke Millioner . . . i al Fald ikke paa den Maade — og for saadan en Plebejer.«

Tage smilte ironisk til ham. Og saa taltes der ikke mere derom.

Jonna fik Plads imellem dem.

»Og De har saadan fuldstændig svigtet os siden sidst . . . Baade Kessy og Tage har savnet Dem, og jeg maa tilstaa, at jeg selv ogsaa har været nysgerrig efter at se Dem — for det var jo storartet den Aften.«

Jonna fortalte noget om, at hun havde været syg.

»Vil De ikke nyde noget, Frøken Elsted?« spurgte Tage.

»Nej, Tak.«

»Jo, noget maa De have.«

»Saa skulde det da være en Kop Kaffe.«

»Ja — og en Likør . . .«

»Nej, det tør jeg ikke.«

»Jo, De faar smage en.«

Og han ringede paa Tjeneren og gjorde sin Bestilling.

De blev siddende i Logen for at vente paa Kessy, som ogsaa kom hurtigere den Aften, end hun ellers plejede. Og de blev enige om, at de vilde gaa over i den Kafé, hvor de plejede at spise efter Forestillingen og hvor de ogsaa havde et Seperatkabinet.

De faar ikke Lov til at gaa fra os, hævdede

de alle, da Jonna gjorde Indvendinger derimod og vilde hjem — saa hun maatte følge med.

Der stod dækket med tre Kuverter, men Tage bad Tjeneren om en til.

»Direktøren kommer herover,« fortalte Kessy. »Jeg har sagt ham, at De var her, saa han vil absolut hilse paa Dem og tale med Dem . . . Jeg tror nok, han er meget ivrig efter at faa Dem engageret.«

»Ja, Frøken Elsted, jeg mener ogsaa, at De ubetinget bør tage en Beslutning og byde min Søsters vel nok gode Hensigter for Dem Trods,« sagde Tage. »Det er storartet af Kessy, at hun har ordnet det saaledes — for vi faar nok hjælpe Dem, hvis det nogen Sinde skal blive til Alvor med Deres Berømmelse.«

»Hvor var Du glimrende i Aften, Kessy,« bemærkede Hult, »jeg har aldrig før set Dig i det Nummer.«

»Nej, det er ogsaa et, som ellers hører et aflagt Stadium til — men jeg fik pludselig Lyst til at tage det op igen, for at prøve mig selv, nu mod den Tid . . . Jeg vilde se, hvor stor min Stagnation var . . . Og saa lod det endda til at gøre Lykke.«

Henvendt til Jonna sagde hun.

»Og hvad syntes De saa om mig, Frøken Elsted?« Hun saa' paa hende med sine Øjnes fulde straalende Glans.

»Ja, jeg blev helt væk . . . Jeg tænkte paa, hvor umulig jeg selv maatte være ved Siden af Dem,« svarede Jonna i fuld Oprigtighed.

De lo alle tre.

»Nej, véd De nu hvad — De er storartet! Det rene og uforfalskede Naturbarn.«

Jonna var lige ved at fortælle alt, hvad hun tænkte paa, da Tage kom og hentede hende, men af en eller anden uklar Grund fortav hun det.

Men Kessys Øjne spejlede dybt og nysgerrigt i Jonnas — og det var, som gennemsaa hun noget, der fyldte hende med Glæde.

Jonna vilde paastaa, at hun ikke kunde spise noget — men hun maatte — og det hjalp ogsaa betydelig paa hendes Humør.

Da de var færdige med at spise, lod Tage bringe Champagne — og i Glæde over atter at have Jonna med, blev hendes Skaal drukket.

Kort efter kom Direktøren. Han var en høj og korpulent Mand — havde mange kostbare Ringe paa Fingrene og elskværdige, sikre Manerer.

Han bukkede dybt for Jonna, da hun blev præsenteret for ham.

»Det er mig en udsøgt Fornøjelse at hilse paa vor vordende Berømthed,« sagde han og mønstrede hende med et øvet og anerkendende Blik. - »Og jeg maa tilstaa, Frøken, at De skuffer mig ikke i de Forestillinger, jeg allerede har dannet mig, efter alt hvad jeg har hørt om Dem. De har jo allerede Triumfbuen over Hovedet — i saadant et pragtfuldt Haar.«

»Udmærket, Hr. Direktør . . . udmærket!« udbrød Hult begejstret over hans velturnerede Udtryk.

Direktøren kendte baade Hult og Tage Hal.

Ogsaa Tage og Kessy morede sig.

»Ja, De har det vidunderligste Haar, jeg har set,« tilføjede Kessy, og Tage bekræftede det ved en smilende Hovedbevægelse.

»Og det siger meget, Frøken Elsted,« indskød

Hult, »for Frøken Kessy har konkurreret med al Verdens smukkeste Kvinder — saa hun kender det, hvis nogen gør det.«

Direktøren fik Plads ved Bordet og Tjeneren bragte Glas.

»Lad os faa en frisk Flaske,« sagde han galant, »jeg maa have Fornøjelsen at byde Frøkenens Skaal.«

Flasken kom og Proppen knaldede — og Jonna saa' med sine store forundrede Øjne paa disse mærkværdige Mennesker, som hun slet ikke forstod.

»Skaal, Frøken Jonna Elsted,« sagde han, »og jeg haaber paa, at der inden altfor længe maa være en Overenskomst mellem os i Stand.«

De rejste sig alle og stødte de fine, klingende Krystalglas mod hinanden.

»Lad os nu tale om det,« vedblev han, da de atter sad om Bordet. »Frøken Traubartz har fortalt mig alt om Dem, og jeg maa straks sige Dem, at jeg er af absolut samme Mening, som hun — De bør ikke et Øjeblik længere betænke Dem paa at tage fat med det samme . . . Og jeg kan love Dem for, at Udfaldet nok skal blive glimrende . . . Første Rangs Reklame skal De faa — og jeg skal intet spare for at gøre saa stort et Nummer derud af som muligt. Tro mig, jeg har meget nøje undersøgt Forholdene — og jeg har sporet en Stemning, som lover Sukces. Af samme Grund er jeg heller ikke bange for at vove noget.

Har De særlige Hensyn at tage, hvilket Frøken Traubartz ogsaa har fortalt mig noget om, da bør De heller ikke et Øjeblik tvivle om, at De har Ret til at skubbe dem til Side, hvis det da er Deres

fulde alvorlige Mening at gaa denne Vej . . . For man kan jo ikke bygge paa, at Stemningen vil bevare sig til om et eller to Aar . . . Det modsatte plejer ofte at være Tilfældet. Ja, jeg taler saa ivrigt derfor, fordi det er en Sag, som har lige saa stor Interesse for mig som for Dem, om end paa en anden Maade. Faar De en stor Sukces, Frøken, faar jeg en stor Fortjeneste — og De naturligvis med. Og nu kan De høre Betingelserne med det samme, som jeg har tænkt at byde Dem . . . Men jeg maa selvfølgelig først høre og se Dem, før vi kan træffe den afgørende Bestemmelse. Jeg har tænkt at byde Dem Tusind Kroner for første Maaned, hvis det bliver en Sukces — ellers kun fem Hundrede. Holder den sig næste Maaned, stiger Gagen til femten Hundrede for anden Maaned — og skulde det vare tredje Maaned med, saa giver jeg to Tusind for den . . . Det skulde jeg vel mene var reelle Bud . . . Ikke sandt, Frøken Traubartz, De giver mig Ret?«

»Nej, det er jeg ikke helt enig med Dem i,« svarede Kessy. »Jeg kunde forstaa, at De sagde fem Hundrede for de første fjorten Dage og derefter Tusind Kroner for Resten af Maaneden . . . For bliver det en ordentlig Sukces, vil femten Hundrede Kroner for den første Maaned sandelig ikke være for meget — og derefter to Tusind for næste Maaned, og skulde den holde sig tredje Maaned med, da vil De sandelig staa Dem godt, selv om De skulde give en Gage af tre Tusinde. Derefter er Kontrakten udløben, og der maa forhandles om en ny, hvis det er nødvendigt.«

»Ja, selvfølgelig — og Kontrakten kan ogsaa opsiges af mig for hver Maaned, om jeg ønsker det.«

»Ja, det er naturlig,« svarede Kessy aarvaagen, som var det hendes egen Engagement, hun skulde afgøre.

»Jeg har saamæn taget en Kontrakt med i Lommen, saa vi kunde for den Sag ordne det lige til Underskriften, hvis det er muligt.«

Han rakte den over til Jonna og Kessy. Jonna kiggede blot i den, men Kessy læste den grundig igennem.

»Ja, det er meget godt, naar De blot retter det med Gagen, svarede hun.

»Den Sag synes jeg vi skal lade hvile, til vi har prøvet . . . Føler jeg mig saa overbevist om, at det vil lykkes, skal jeg forsøge at strække mig saa vidt . . . Men det er jo godt nok, at vi er enige derom, Frøken Traubartz . . . Alt beror jo dog paa Frøken Elsteds Mening. Og hvad siger De dertil, Frøken? Er De tilfreds med mine Tilbud? Jeg tør nok sige, at man kommer til at lede længe efter noget lignende for en Begynder . . . Halvsyvende Tusinde paa tre Maaneder — hvis alt gaar vel.«

Summen forekom Jonna saa stor, at hun næsten slet ikke fattede den.

Det kunde hun og Osvald jo leve af mindst i tre Aar. At tænke sig, at saa meget skulde hun kunde tjene paa tre Maaneder — var det virkelig muligt?

Hun maatte jo være gal, om hun ikke slog til og forsøgte sin Lykke, nu da den blev hende saa aabenlyst tilbudt.

Men hvad vilde Osvald sige? Og Thora —

og Brandt — og hendes Lærer — hvad vilde de alle sige? Og sæt det gik galt — saa havde hun maaske ødelagt alt for Fremtiden.

»Ja, jeg vilde selv saa inderlig gerne, men jeg tør ikke . . . Hvad vilde de dog alle sammen sige,« svarede hun. »Nej, nej, det gaar aldrig an — og sæt nu, at det bliver en Fjasko i Stedet for en Sukces, hvad saa?«

»Aah, i den Retning behøver De vist ikke at være saa angst,« trøstede Kessy.

Direktøren smilte opgørende.

»De kan jo holde det hemmelig, til det er afgjort, og lad os saa se, hvad der kan ske . . . Jeg skal love Dem for, at min kære Søster nok bøjer sig derfor,« sagde Tage.

Jonna saa' prøvende paa ham, som vilde hun hente Trøst og Mod hos ham — og han bemærkede ogsaa det fortrolige i hendes Øjne.

»Og hvordan det end gaar, og hvad der end sker, Frøken Elsted, vil det altid være min største Glæde at faa Lov til at hjælpe Deres Evner frem.«

Hult var lige ved at falde i Beundring over sin Ven, saa fuldkommen mesterlig fandt han denne Frace.

Ogsaa Kessy saa' paa ham med et velgemt, fordækt Smil.

Ingen af dem troede, at Tage i Øjeblikket virkelig var saa forelsket, at han fuldtud mente, hvad han sagde.

Tages Plan tiltalte paa en Maade Jonna. Naar alt holdtes hemmelig lige til det sidste, saa kunde det da ikke være saa farligt. Hvad kunde de egentlig sige hende paa, fordi hun gjorde, hvad der var

rigtigst og fornuftigst for hendes egen Skyld. Og blev det en Sukces for hende, maatte de jo billige, hvad hun havde gjort — Og Pengene, for dem kunde hun og Osvald gifte sig, om det skulde være.

»Ja, jeg tror, jeg vover det,« sagde hun pludselig og ganske umotiveret, saa de alle kom til at le. »Ja, jeg gør — jeg maa jo være gal ellers.« Nu lo hun selv med.

Der blev saa bestemt, at de allerede næste Dag skulde prøve — og inden de skiltes var alt bestemt. Og Kessy lovede at hjælpe hende med at vælge Kostumer.

Det blev ogsaa over Midnat, før Jonna den Nat naaede hjem.

Tage vilde absolut ledsage hende, men hun holdt bestemt paa, at hun vilde køre ene. Det ærgrede Tage — og gjorde ham til Genstand for en lystig Latter af Hult, da Jonna var vel rullet afsted.

»Nej, den Smaa er sgu ikke saadan at fange,« lo han. »Det vil tage Tid endnu, kære Ven — men jeg maa sige Dig, Du vinder Terræn.«

XIII.

Jonna underskriver Kontrakten.

Efter Aftale mødte Jonna den følgende Dag i Varietéen og aflagde Prøve for Direktøren, der blev meget begejstret.

»Ja, der er ikke Tvivl mulig!« udbrød han. »Det bliver en Sukces — og tilmed en stor Sukces!«

Kessy var selvfølgelig til Stede. Ogsaa hun var henrykt, og hun viste Jonna en stor og hengiven Omsorg, idet hun paa alle Maader søgte at være hende behjælpelig.

Direktøren vilde have, at De skulde spise Frokost sammen, men Jonna kunde ikke, hun skulde til Thora, som hun havde lovet. Men om Eftermiddagen vilde hun komme til Kostumeskræderinden, for at der kunde blive taget Maal af hende.

Kessy lovede ogsaa at komme derhen for at raade hende.

Kontrakten blev underskrevet, og om fjorten Dage skulde Premièren finde Sted.

Jonnas Hjerte bankede af Angst og Uro ved Tanken derpaa.

Da alt var ordnet, skyndte hun sig af Sted til Thora.

Hun fandt de nygifte ene i deres hyggelige Stuer.

Thora kom hen imod hende, tog hende kærlig om Halsen og kyssede hende.

»Hvor er jeg dog lykkelig, Jonna,« sagde hun blot og brast i Graad. Og hun gik fra Jonna hen til Brandt, der drog hende ind til sig. Han var mindst lige saa bevæget af deres store Lykke.

»Vi ventede en hel Time med Frokosten, Jonna,« sagde Thora, »men saa kunde vi ikke vente længere — Du kommer jo meget senere, end Du lovede . . . Nu faar Du Lov at spise ene.«

»Det er min Danselærers Skyld — han kunde slet ikke blive færdig i Dag med sit Sludder,« fandt

hun paa som Undskyldning. Hun havde slet ikke været der, men sendt Afbud.

»Hvordan har Du haft det ene hjemme i Nat? . . . Du kan tro, vi har saamæn tænkt paa Dig.«

»Det har just ikke været videre morsomt,« svarede hun. »Men jeg gik tidlig i Seng — og sov for Resten godt.«

»Jeg synes ellers, Du ser lidt daarlig ud.«

»Aah, det er vel efter den Dansen . . . Han var ren gal til at anstrænge mig i Dag,« svarede hun med samme Ro, mens hun samtidig tænkte: Det er den forbistrede Champagne, jeg ikke kan taale.

»Ejnar og jeg har talt om, at Du jo ligesaa godt kan flytte her hjem til os straks . . . Det gøres da ikke nødvendig at vente, som Du siger, din lille Nar.«

»Nej . . . nej . . . jeg vil ikke,« svarede hun.

»Hvorfor dog ikke?«

»Nej . . . jeg vil ikke den første Maaned.«

»Men hvorfor da?«

»Fordi I vil blive genert af mig, og det vil jeg ikke have.«

De lo begge to.

»Og ogsaa fordi jeg selv ikke kan lide det.«

»Nej, Du, er dog storartet, Jonna — men som Du vil . . . Vil Du hellere blive boende alene der hjemme, saa værs'god . . . Men det vilde ikke genere os det ringeste. Vel Ejnar?«

»Aldeles ikke.« Hvordan kan De dog tro noget saadan, Jonna?«

Men Jonna fastholdt sit. Som Forholdene nu

stod, var det jo ogsaa umuligt for hende at gøre andet.

Hun blev hos dem til den Tid paa Eftermiddagen, hun skulde møde hos Dameskræderinden. Hele Tiden brød hun sit Hoved med, hvordan hun skulde slippe bort — og til al Held for hende klaredes Vejret, saa hun gav til Grund, at hun havde Lyst til at spasere sig en Tur. Hun skulde nok snart være tilbage.

Hun havde ikke kunnet lade være med at iagttage Thora — og hun fandt, at der var som en Forklarelsesglans over hende af Lykke og Herlighed, og inderst i sit Hjerte undte hun Thora det saa uendelig godt.

Hos Dameskræderinden havde Kessy allerede ventet et Kvarter, da hun kom.

Alt maatte Jonna prøve, før de ret kunne komme paa Spor efter, hvad det egentlig var for et Kostume, hun skulde have.

Mens de var i Gang dermed, indfandt Direktøren sig. Han var saa stærkt interesseret, at han ogsaa maatte give sin Mening med for at føle sig rolig for, at det blev, som det skulde være.

Og ikke noget blev sparet. For at faa Kostumet fuldstændig fyldestgørende til Forventningerne maatte han forpligte sig til at betale det halve af Udgifterne, hvilket ogsaa skyldtes Kessys Mellemkomst.

Det blev nærmest en Dragt om Eventyr, Ellepiger, Sommernat og Elskov.

Det var hendes Haar, der gjorde Udslaget. »Det maa benyttes — og det i saa vid Udstrækning som

muligt,« udtalte Direktøren. Kessy mente det samme.

Da man endelig var naaet saa vidt gik Direktøren — og Jonna maatte klæde sig af for at hendes Maal kunde tages.

Hun følte sig en Del generet ved Kessys Nærværelse, men Kessy lagde ikke Skjul paa sin Beundring over Jonnas Legemes fine Skønhed.

»Aah Gud, hvor De vil komme til at vinde mange Sejre, Barn,« sagde hun og sukkede, som laa der en smertefuld Mindelse deri.

Om et Par Dage skulde Jonna komme igen og prøve — og med Direktøren var det bleven bestemt, at hun ogsaa om nogle Dage skulde komme til Prøve i Varietéen.

Han villet ogsaa have, at hun skulde indvi sine Lærere i det sluttede Engagement, saa de kunde hjælpe hende ved Ordningen af hendes Nummer.

Dette trykkede hende, men Kessy trøstede hende og sagde:

»Ja, det vil sikkert vise sig at være det fornuftigste. Det har meget at sige, om man har sine gamle Lærere til at indstudere sig, eller man skal have helt ny og fremmede dertil . . . Og hvad Rolle kan det ogsaa spille, om De meddeler dem det. Om nogle Dage vil Bladene saamæn allerede begynde at skrive om Dem — og der vil komme Journalister løbende paa Dørene, hvor De bor. Nej, kære Jonna, det er saamæn fornuftigst for Dem hurtigst muligt at faa Deres Paarørende underrettet om, hvad der vil ske . . . Og, tro De mig, det vil ikke blive saa galt, som De tror . . . Hvad skulde de Mennesker

dog egentlig have imod, om De realiserer Deres Forehavende et Par Aar før, naar blot det sker paa en Maade, De kan være tjent med . . . Og det Engagement, De har faaet, er jo i et og alt første Rangs. Gør De nu blot Alvor af at fortælle dem alt — og skulde der ske noget, saa er De jo nu saadan stillet, at De udmærket kan staa paa egne Ben og vente, til de kommer paa andre Tanker.«

Jonna lod sig virkelig berolige og bestemte at fortælle alt, og ligeledes den næste Dag skrive det til Osvald.

»Jeg lovede Hr. Hal, at vi skulde komme ind paa et Konditori, hvor jeg daglig plejer at komme paa denne Tid. Han vil saa gerne hilse paa Dem, trods han i Aftes blev meget vred over, at De tvivlede om hans Opførsel og nægtede ham den Fornøjelse at ledsage Dem hjem,« sagde Kessy, da de fulgtes hen ad Gaden.

»Jeg har vist ikke Tid dertil,« svarede Jonna. »Jeg lovede at være hjemme om en Times Tid.« Undrende mærkede hun, hvor alle de mødende Menneskers Blikke rettedes paa dem.

»Aah, det Kvarter . . . Er De da virkelig saa afhængig. Nu er det ved den Tid, jeg sagde, vi vilde komme. Gaa nu blot med.«

Og Jonna lod sig overtale. Hun følte sig paa en saa underlig pirrende Maade tiltrukken af Kessy, at hun ikke selv kunde forklare sig Grunden dertil. Men jo oftere hun kom sammen med hende, des større syntes den Magt at blive, og jo mere uforbeholden gled hun hende i Møde, baade i sine Tanker og Følelser.

Der stod som en Duft fra Kessy, som berusede

hende, en Duft, der naaede alle hendes Sansers lønlige Længsler og Drømme.

Hun fandt hos Kessy alt, hvad hun havde attraaet, den Pragt, den Skønhed — og et Liv, hvis Eventyr laa som en koglende sort Nat om hende og hidsede hendes nærmeste Omgivelsers Tanker og Fantasi om det Liv, hun maatte leve.

Tage Hal sad ganske rigtig inde i Konditoriet og ventede dem.

Han viste sig lige saa elskværdig mod Jonna som al Tid, men hun mærkede, at han saa' mere paa hende, end han plejede.

Og det var ogsaa Tilfældet. Han var virkelig stærkere angreben af sine Tilbøjeligheder for hende, end han nogen Sinde havde været. Og hans Følelser var saa voldsomme, at han næsten ikke længere evnede at tvinge dem til Ro og Taalmodighed.

Kessy betragtede ham nøje nogle Gange og et let Smil spillede om hendes Mund.

»Jeg synes, De er i lidt daarlig Humør i Dag, Hr. Hal,« sagde hun.

»Naa — nej, det kan jeg just ikke indrømme,« svarede han.

Deres Øjne mødtes, og de forstod hinanden.

Saa fortalte Kessy og Jonna om Kostumet og om Kontrakten — og Tage fandt, at det altsammen var udmærket.

I sit stille Sind takkede han Kessy for alt, hvad hun gjorde for Jonna — for det var for hans, ene og alene for hans Skyld, hun handlede.

Da de havde drukket Kaffen, vilde Jonna absolut gaa, saa de rejste sig og gik.

De gik gennem Strøget — og det blev som en

hel Oplevelse for Jonna. Hun følte det, som stod hun pludselig midt i dette underlige hede og voldsomt pulserende Liv, som rørte sig der paa den Tid af Dagen.

Hun fik en generende Følelse af, at hun saa' altfor tarvelig ud blandt alle disse elegante Mennesker. Hun hørte hele Tiden Raslen af Kessys Silkeskørter og fornemmede den stærke Parfume, hun altid brugte.

Og hun undrede sig over alle de Mennesker, der hilste paa dem, alle de Mennesker, som Kessy og Tage kendte, og alt det, som de indbyrdes havde at fortælle hinanden om den og den — og som de lod hende høre paa.

Hun selv syntes ogsaa at genkende et Par Ansigter fra Ballet — og spurgte Tage derom. Det var næsten de eneste Ord, de endnu havde vekslet sammen.

»Jo,« svarede han, »og hver Gang jeg har truffet nogen af dem, spørger de, hvornaar de igen faar Fornøjelsen af Frøkenens kostbare Selskab.«

»Aah, De er saa vred i Dag, Hr. Hal,« sagde Jonna smilende og lagde en Tone i sin Stemme, som bebrejdede hun ham derfor — hvilket hun slet ikke gjorde, for hun nød i al Stilhed sin Magt over ham.

»De maa endelig ikke tro, at det klæder Dem, nej langt fra . . . Vel, Frøken Kessy?«

»Nej, det klæder langt fra en Kavaller at være gnaven.« Hun nikkede anerkendende til Jonna.

De fulgte Jonna til en Sporvogn, hvormed hun kørte hjem til Thora, og saa gik de tilbage gennem Strøget.

»De er noget modløs i Dag, Hr. Hal,« sagde Kessy, »og jeg kan just ikke indse, at De har stor Grund til det, for Jonna er sandelig ikke en lille Pige, der lader sig sluge i første Mundfuld, selv om hun er fuldstændig uerfaren. De faar være mere taalmodig og vente.«

»Aah, vente og vente, det er let nok at sige for andre . . . Men nu har jeg ventet over et Aar — synes De ikke, at det snart kunde være længe nok,« svarede han.

»Det er der jo ingen, der har bedt Dem om. Maaske kan De faa Lov at vente et Aar til . . . De har vist glemt, at Jonna er forlovet . . . og jeg tror, at hun ogsaa er forelsket i vedkommende, saa skal De en Gang opnaa at blive den unge Dames Velgører, har De meget at overvinde . . . Og det vil snarere skade end gavne Dem, om De forestiller Dem eller bliver nok saa vred — og tilmed nu, da De rimeligvis ogsaa snart vil faa Rivaler. Nej, De maa fortsætte, som De havde begyndt, stadig søge at vinde hendes Fortrolighed og Tillid.«

»Ja, men sig mig nu ærlig talt, Frøken Kessy, tror De ikke, jeg har gjort Indtryk paa hende, at hun har fattet Sympati for mig . . . ja, endog mere?«

»Det er ikke let for en anden at svare paa . . . Har hun det, saa skjuler hun det baade godt og fornuftigt,« svarede Kessy og smilede.

»Kan De slet ikke hjælpe mig mere, end De gør?«

»Nej, det kan jeg sandelig ikke . . . og hvem har i det' hele taget sagt, at jeg vil hjælpe Dem i den Retning . . . Hvad Fornøjelse skulde jeg have

deraf? Jonna er jo en ung, uerfaren Pige . . . og Deres Følelser, Hr. Hal, tror jeg nok, jeg kender . . . Den Slags Tilbedere, som De er af, vil hun saamæn faa nok af.«

Kessy saa' paa hans blege, smukke Ansigt. Hun smilte næsten spottende.

Jo, den Slags Mænd kendte hun. Disse kvindesyge Stakler, der, fordi de har Midler nok, tror sig berettiget til at kræve al Verdens smukkeste Kvinder. Hun kendte ogsaa af Erfaring deres Jammer . . . Hundreder ef dem havde hun set ligge sønderknust og tryglende for sine Fødder — i Uger, i Maaneder, ja i Aar — paa hendes Vej. Mange havde hun i sin Lede sparket bort som ækle Dyr, andre havde hun i hadefulde Luner givet den blankpolerede Revolver . . . og enkelte havde hun set i Vanvid kaste sit Lig for hendes Fødder.

Den Foragt, som Kessy i dette Øjeblik følte for ham, trængte sig frem i et Smil, som Tage vel saa, men som han ikke evnede at tyde.

Hun vidste, at for saadanne Mænd førte alle Midler til Maalet — Løgn og falske Løfter, dækket under Guld og Glimmer. Hendes eget Liv havde belært hende derom.

Lige i Tiden forstod hun dog ikke rigtig sig selv — for hun havde jo dog hidtil paa en Maade staaet Tage bi . . . og ogsaa fundet, at hans Attraa og Hensigter var selvfølgelige . . . og hun tænkte heller ikke nu paa at lægge ham nogen som helst Hindring i Vejen. Men der var dog noget i hende, som havde faaet disse Tanker til at bryde frem med en Voldsomhed, som var hendes Natur.

Hun følte sig saa stærkt draget mod Jonna, at

den andens Krav ligesom var kommen paa tvers af hendes egne Følelser. Jonna var jo ung, smuk og uerfaren, havde alt det i Vente, som det ikke var lykkedes hende selv at naa i den Grad, som hun nu evnede at se det.

Og saa var det denne unge Kvindes Tillid og Venskab, hun tørstede efter.

Og i nogle Øjeblikkes ærlig Hengivenhed havde hun følt Tages Følelser i deres fulde Konsekvens, saaledes som hendes eget Liv havde ladet hende lære dem at kende.

Tage fulgte hende helt hjem, og hun var lige saa smilende og venlig, som hun altid plejede at være. Det var, som hun igen havde glemt alle disse Tanker.

»Hold nu bare Mod et oppe,« sagde hun før de skiltes. »De skal se, det gaar nok ... Det er ikke utænkelig, at den lille allerede har Smag for Dem.«

Tage vilde gerne have været med Kessy op, men hun bad ham ikke derom. Hun vilde være ene, og hun ventede ogsaa Hult.

»Vi ses vel som sædvanlig i Aften?« spurgte hun fra Trappen.

»Ja, selvfølgelig,« svarede han.

Hun vinkede smilende med Haanden — og han drev atter ind gennem Byen.

— — —

Ogsaa denne Aften maatte Jonna sidde alene hjemme i den gamle Lejlighed — efter at hun havde tilbragt Resten af Dagen hos Thora og Brandt.

Der var en underlig Uro over hende, som over den, der aner, at noget afgørende snart vil ske.

Snart satte hun sig til at skrive Brev til Osvald, snart tænkte hun paa, hvad Thora vilde sige, naar hun erfarede, hvad hun havde gjort, og snart tænkte hun paa Tage og med en vis forfængelig Nysgerrighed paa hans Følelser — og hun tænkte paa Kessys og Baron Hults underlige Forhold. Med en ligefrem jomfruelig Interesse granskede hun i dette Forhold, som hun ikke evnede at forstaa. Hun tvivlede virkelig paa, om Kessy var Hults Elskerinde eller Veninde. Hun syntes, de omgikkes hinanden paa en saadan underlig, behersket, næsten ligegyldig Maade, at hun slet ikke vidste, hvad hun skulde tro.

Saa skrev hun atter videre paa Brevet til Osvald, men hendes Tanker var altfor adspredte den Aften efter Dagens store Begivenhed, til at hun kunde faa det formet paa rette Maade, saa Enden blev, at hun til sidst helt ærgerlig rev det, hun havde skrevet, i Hundrede Stykker.

Det hastede da heller ikke saadan . . . Hun kunde jo skrive til ham i Morgen — naar hun først havde fortalt Thora alt.

Paa den Maade var Tiden gaaet for hende, til Klokken var bleven saa mange, at det var Sengetid — og hun klædte sig af, langsomt Stykke for Stykke, mens hun drev rastløs om paa Gulvet i sine egne Tanker.

Hvor havde Thora straalet af Lykke i Dag — og hvor havde Brandt, denne store Mand, gaaet og kælet om hende, saa hun flere Gange var bleven helt genert derover.

Det var altsaa virkelig en saa stor Glæde at blive gift. — Ja, det kunde hun godt tænke sig. Saadan at faa sit eget Hjem og altid at kunne være sammen.

Naar hun havde faaet alt dette her overstaaet, og det var gaaet godt, saa vilde hun ogsaa for Alvor skrive til Osvald om, at han nu skulde skynde sig at komme hjem, for nu havde de endelig faaet Midler, saa de kunde blive gift . . . De behøvede slet ikke længere Thoras Hjælp — for tænk, hun kunde tjene seks Tusinde, fem Hundrede Kroner i Løbet af tre Maaneder. Det forekom hende svimlende. Og maaske det yderligere vilde stige? . . . Ja, nu var hun naaet dertil, som hun jo en Gang i sit stille Sind havde drømt om, at hun kunde hjælpe Osvald frem til sin Fremtid.

Saaledes blev hendes Tanker ved at flakke om længe efter at hun var kommen i Seng, til endelig Søvnen kom og lukkede hendes Øjne — og saa sov hun rolig og tryg til næste Morgen.

Hun stod tidlig op og brugte lang Tid til at komme i Tøjet — og hun pyntede sig med den bedste og den af hendes Kjoler, der klædte hende bedst.

Hun skulde til Sangøvelse den Dag — og efter som Tiden nærmede sig dertil, blev hun mere og mere enig med sig selv om, at hun først vilde betro sin Hemmelighed til Professoren. Hun følte nemlig en saa stor Tillid til ham, at hun var overbevist om, at han vilde hjælpe hende paa bedste Maade at komme over disse Vanskeligheder, naar han erfarede, at det ikke kunde være anderledes.

Opmuntret ved disse Tanker begav hun sig paa Vej til ham.

Han var ene og gik og røg sin Cigar, da hun kom. Han smilte glad til hende.

»Hvor er De dog fin i Dag, Frøken Elsted. Er det i Anledning af Bryllupet?«

»Nej, det er ikke — men Vejret er saa smukt i Dag, derfor har jeg klædt mig derefter.«

Han smilte endnu venligere og klappede hende let paa Skulderen.

»Meget rigtig, lille Naturbarn.«

Men det varede ikke længe, før den erfarne Mand mærkede, at der var noget særligt i Vejen med hans Elev — og han iagttog hende i al Stilhed, uden i ringeste Maade at lade sig mærke dermed.

Jonna sang sine Sange og han rettede og vejledte hende som sædvanlig, saa Timen gik uden at hun fik sagt et Ord om det, hun vilde.

Da de var færdige, satte hun sig ligesom træt i en Stol.

Han saa' ganske stille hen paa hende og tænkte sit . . . Aah, vel en Forelskelse — og han gav hende rolig Tid. Saa rejste han sig og gik frem over Gulvet.

»Det er nok alligevel ikke saa meget bevendt med Humøret i Dag, som den smukke Kjole og Vejret kunde tale om,« sagde han og smilte til hende.

Hun saa' op paa ham med et Par store Øjne, som vilde hun læse sig Mod til.

»Det er vel ikke noget, Frøken Elsted, jeg kan hjælpe Dem med?«

Jonna sænkede Hovedet, som betænkte hun sig endnu eller søgte en Form for at faa begyndt.

»For De véd jo, Frøken Elsted, at jeg til enhver Tid vil være glad ved at kunne gøre Dem en Tjeneste.«

»Jo, der var noget, jeg gerne vilde fortælle Professoren,« sagde hun og søgte at se op.

»Naa, og det er?»

»Jeg er saa bange for, at Professoren bliver vred paa mig, naar jeg fortæller, hvad det er.«

Hun sagde det saa naivt og troskyldigt, saa han maatte smile, selv om han anede, hvad det var.

»Nej, fortæl De mig kun trøstigt, hvad det er, og jeg skal raade Dem efter bedste Evne.«

»Jeg har ikke kunnet gøre andet, end hvad jeg har gjort,« sagde hun.

»Nej, det tvivler jeg heller ikke om.«

»Jeg har taget mod et Engagement,« slap det ud af hende, og hendes Øjne fængslede sig til hans Ansigt i Angst og Spænding. Der gik ligesom en mørk, smertelig Skygge derover.

»Naa, det blev alligevel Enden derpaa,« sagde han rolig, og der var intet at mærke paa hans Stemme. »Ja, ja, da, lad os saa haabe paa det bedste . . . Ingen kan jo vide, hvad det er godt for . . . men havde jeg faaet Lov at raade, da var det, som jeg før har sagt, ikke sket endnu det første Aar.«

Han talte, som han i Tankerne havde opgjort sine egne Grunde.

»De behøver ikke at fortælle mig, hvorledes det er gaaet til . . . Det kan jeg saa udmærket godt tænke mig . . . Det er Frøken Kessys Værk . . .

Og hvem af os, der havde Ret, hun eller jeg, skal jo nok vise sig . . . Kun vil jeg ønske, kære Frøken Elsted, at det maa blive Dem til rigtig Glæde.«

»Ja, men, Hr. Professor, De vil da derfor nok vedbive at være min Lærer?«

»Ja, det vil jeg gerne, men husk paa, nu kommer De jo til at rejse ud . . . De bliver vel højst et Par Maaneder her. Saa længe De er her, skal det fremdeles være mig en Glæde at fortsætte Deres Undervisning. Men fortæl mig nu, hvorledes Engagementet lyder.«

Jonna fortalte ham det, og han maatte indrømme, at Betingelserne var meget tilfredsstillende — og ogsaa vilde sætte hende højt i Kurs, hvis Sukces lykkedes.

»Har De fortalt Frøken Hal det?« spurgte han.

»Nej, det er netop derfor, jeg først tyer til Professoren,« svarede hun noget opmuntret over, at han dog var tilfreds med selve Ordningen. »Jeg tør slet ikke fortælle Frøken Hal det . . . Hun bliver vist baade vred og ulykkelig derover . . . Derfor tænkte jeg, at jeg vilde bede Professoren hjælpe mig dermed.«

Professoren smilte af hendes Forlegenhed.

»Ja, det bliver vist nok værre, men der er jo ikke andet at gøre, end vi maa fortælle hende Sagen, som den er.«

»Ja, men kunde Professoren ikke lade, som De nu havde forsonet Dem med Tanken paa Grund af de gode Vilkaar, der stilledes mig, og derfor ikke havde haft noget derimod?«

»Ja, det er ægte kvindelig at lokke en gammel

Mand som jeg til at lyve . . . men jeg kan nu ikke rigtig i den Retning, lille Frøken Jonna.«

Hun rødmede stærkt og slog Øjnene ned.

»Men vær De nu blot rolig — jeg skal nok tale med Frøken Hal og søge at forklare hende det paa bedste og rette Maade.«

Jonna saa' taknemlig paa ham — og han klappede hende igen paa Skulderen, og gik derefter nogle Gange op og ned ad Gulvet.

Saa stansede han lige hos hende.

»Men lad mig sige Dem et Par Ting om det Liv, De nu skal til at leve.«

Jonna saa' tillidsfuld op paa den gamle Mand, der forekom hende saa smuk med det hvide Haar omkring det kloge, intelligente Ansigt.

»De er jo en ganske ung og uerfaren Pige, Frøken Elsted . . . og derfor er det heller ikke saa helt lige til for Dem, for tro mig, der vil møde Dem meget nyt og vanskeligt hver Dag . . . De vil hver Dag komme til at købe nye Erfaringer, og mange maaske dyre . . . For en ung, smuk Dame, som De, vil komme til at staa for mange Fristelser . . . Og nu skal jeg ærlig tilstaa for Dem, hvorfor jeg absolut vilde have, at De skulde vente et Aar endnu. Det var for, at De i den Tid kunde vende Dem endnu bedre til det Liv, som Deres Virksomhed vil bringe med . . . For lige saa herlig, lokkende og lovende dette Liv ser ud, lige saa farlig er det ogsaa, ærlig talt, for den, som ikke er stærk og ene og alene er besjælet af Trang og Begejstring for sin Kunst . . . Derfor, Frøken Jonna, lov mig nu at være forsigtig, mistænkelig og tilbageholdende mod alt nyt og fremmed, som møder Dem, selv om

det ogsaa kommer i den smukkeste og venligste Skikkelse . . . De véd, at Fristeren har alle Kneb til sin Raadighed.«

Hun sad og fik Taarer i Øjnene.

»Men De er jo en rigtig god lille Pige, som jo allerede har prøvet saa meget, saa det gaar Dem jo nok godt . . . Blot De husker Erfaringerne og bliver klogere for hver ny. Saa varer det saamæn ikke længe, før De er en erfaren Dame, der forstaar at tage sig i Agt.«

Da Jonna endelig gik, var hun i godt og fortrøsningsfuldt Humør.

Hun gik hjem til Thora og var sammen med hende den hele Dag. Først den følgende Dag skulde hun til Prøve paa Scenen, og da vidste hun, at Professoren vilde have alt klart for hende, saa godt som det lod sig gøre.

Thora var saa glad og snakkesalig og fortalte hende alt muligt om Fremtiden og sin Kærlighed — og hun viste hende et Brev, som Osvald havde sendt dem, og som paa Grund af den lange Afstand var kommen en Dag for sent.

Han skrev, at han havde taget Arbejde derovre i en af de største Trikotagefabrikker — og hans Brev var fuld af Oplevelser og Iagttagelser . . . men dog mest af en inderlig Længsel efter og Kærlighed til dem der hjemme.

De var alle glade over at erfare, at det gik ham saa godt, og at han evnede at klare sig saa vel derude i den store Verden.

XIV.

Jonna møder sin Fader. — Et Sammenstød mellem Jonna og Thora.

Da Vejret holdt sig saa smukt, blev Thora og Jonna enige om at gaa en Tur ud at spasere. De gik ud langs Søerne, og Thora fortalte om Brandt og hans Gerning.

For Tiden var der atter kommen rivende Gang i Organisationen af Arbejderne — og særlig var det lykkedes dem at faa alle Hals Arbejdere samlet i den gamle Forening, der nu havde dannet Forbund med Arbejderne fra flere af Byens største Fabrikker.

Hun mente, at det vilde ikke vare længe, før Kampen paany vilde begynde.

Naar hendes Fader vel havde faaet Arbejdet i Gang igen paa sin nye Fabrik, vilde den vist begynde — og saa skulde han komme til at anerkende Arbejdernes Medbestemmelsesret.

Sommerens Tid begyndte at hælde mod Ende. Løvet hang tungt og mørkt om de mægtige Kroner — og Skyggerne svøbte sig tætte om Træer og Buske og lagde sig som sorte Svøb om Jorden.

Det var Modningstiden for alt groende paa Jorden.

Jonna gik og hørte næsten ikke, hvad Thora fortalte.

Hun gik og kom i Tanker om, at samme Tur havde Osvald og hun gaaet faa Dage, før han rejste bort — den Gang, da Foraaret holdt sit Indtog her.

Da havde de gaaet Arm i Arm, mens hun havde hvisket sin Klage til ham. Da laa Elskovens Ild

og brændte i hendes Blod — med Attraaens hede Lænke holdtes hun til ham . . . Nu var han borte og havde været det saa længe.

I Graad havde hun knuget sig til hans Arm, og hun havde knuget sig saa fast til ham, som vilde hun aldrig slippe ham.

Osvald havde ogsaa grædt — Hvor hun huskede det tydelig . . . En saadan stille mandig Graad, næsten kun med vaade Øjne.

Her havde de staaet og svoret hinanden et Løfte om Troskab — et Løfte om Fremtiden. Alt dette gik hun og tænkte paa saa stille for sig selv, saa Thora intet mærkede.

Og nu var han borte . . . i Amerika . . . havde været længe borte . . . og blev længe borte endnu . . . Hvorfor?

Hun forstod det stadig ikke.

Hans Kærlighed var jo at skabe hendes Fremtids Lykke, huskede hun saa tydelig, at han havde sagt — at gengælde hende Samfundets Uret med godt — og med Kærlighed.

Men nu havde hun jo selv skabt sin egen Lykke længe før han . . . Var han bleven hjemme, kunde de snart have giftet sig, ligesom Thora og Brandt . . . Og hun kunde have hjulpet ham.

Alt dette vilde hun skrive til ham — og saa inderlig bede ham komme tilbage jo før jo bedre. Hun kunde, ja turde ikke undvære ham længere.

Et tæt graa Skylag dækkede for Solen og fremskyndede Skumringen.

Banen klemte sit brede Spornæt ind mellem Søerne, og en stor Bro, hvortil Trapper førte op, strakte sig derhen over.

Thora og Jonna gik langsomt op ad Trapperne.

Det faldt nu Thora ind, at Jonna næsten intet havde sagt den hele Vej.

»Du er saa tavs i Dag, Jonna, bemærkede hun.«

»Aah nej, det synes jeg ikke — det er jo blot Dig, der fortæller,« svarede Jonna.

Inde over Baneterrænet lyste talrige Lys allerede frem med svagt Skær, som dog hurtig veg bort i det sidste Dagslys.

Oppe paa Broen stansede de et Øjeblik — og Jonna trykkede sig ind til Thoras Arm.

Saaledes havde hun og Osvald flere Gange staaet og set disse prustende Uhyrer rulle ind under Broen, mens Damp og Røg vældede op om dem.

Hun nød den buldrende Larm af et Tog, der kom susende frem under Broen, saa den rystede — og af Spænding undslap der hende et let Skrig. Begge iagttog det brusende Togs slingrende Kørsel ind over Baneterrænets Virvar af Skinner — indtil det forsvandt langt ude.

Da de atter var kommen ned paa Gaden paa den modsatte Side, gik de raskere til. De maatte skynde sig hjem, Klokken var bleven mange.

Jonnas Vemod svandt atter stille bort her blandt de mange Mennesker og det travle, larmende Liv.

Hun smilte og lo til næsten alt, hvad Thora sagde — og hun saa' paa de forbigaaende Folk, Arbejdere og Haandværkere, der fra deres Arbejde ilsomt skyndte sig hjem efter.

Thoras Blik søgte mange af disse skægede, blege Ansigter, som vilde hun udspejde, om de gik hjem til Glæde og Hvile, eller til Sygdom og Sorg

Hun saa' paa de unge Mænd og de unge

Kvinder, der saa lette og glade ilede mod den korte Frihed, som søgte hun at gætte, om de var lykkelige og følte Kærlighed, der kunde give deres trælbundne Liv Fred og Glæde. Kærligheden maatte jo netop være disse Menneskers største Rigdomme — kun den alene, hvis de ejede den, mægtede at lindre deres Fattigdom — at give dem Kraft til Livets ublide Kaar samt Mod og Haab om Fremtidens Frigørelse.

»Gid alle disse blege og tavse Mennesker maatte eje den samme Lykke som vi,« sagde hun smilende til Jonna og saa' rolig hen ad Gaden — ud over de mange, ukendte Mennesker.

Jonna fulgte glad hendes Blik.

Midt paa Gaden kom en Flok Ladegaardslemmer i deres tykke mørkegraa Tøj og med Riskoste over Skuldrene.

Thoras Øjne flakkede fra Individ til Individ i den langsomme og viljeløst drivende Hob, der med sløve, stumme Blikke eller sænkede, trætte Hoveder drog dem forbi. Disse krogede og tidlig ældede Skikkelser med de skaldede eller hvidhaarede og hvidskæggede Hoveder, der enten er blege og indfaldne, tæret af Modgang, eller rødblaa af Drik og Last — udskudte og haanede af Livet og Samfundet.

Hun ser dem slæbe sig sløve og aandsfortærede frem mod Dødens Fred, der skænkes alle — ogsaa disse ulykkelige nedtraadte.

Ganske uvilkaarligt er hun stanset. Hendes Følelser har tændt hendes Sind i Brand over dette talende Billede af vort Samfunds Elendighed, der her oprullede sig for enhver, som blot har Øjne og Hjerte aabne for at se.

Hun maatte udtrykke de Følelser, som rørte sig i hende ved Synet af disse Mennesker og vendte sig mod Jonna.

Men hvad? Hun saa' forbavset paa hende. Jonna stod stiv og tavs med store, opspilede Øjne, der var fulde af Taarer.

Der var ikke Smil, ikke det vante Vemod over hendes Ansigt, men en dyb Smerte. Hendes Bryst arbejdede og hendes Læber stredes med en fremtrængende Gr tad.

»Men hvad er der dog i Vejen, Jonna?« spurgte hun forundret. »Du er helt bleg.«

»Ikke noget . . . Kom . . . kom, lad os gaa, Thora . . . Kom,« svarede hun skælvende af Sindsbevægelse.

»Hvad er der dog i Vejen? . . . Du bliver da ikke saadan, uden der er noget.«

»Jo, jo . . . Kom, hører Du . . . Kom,« bad hun næsten og undgik Thoras Blik.

»Men sig mig det dog kun, kære Jonna, om det er for disse Stakler, Du græder,« vedblev Thora og blev selv endnu mere bevæget.

»Ja, ja, det er for dem . . . Nej . . . nej . . . nej,« svarede hun pludselig. »Det var kun en Tanke, der faldt mig ind.«

»Men hvad er der dog i Vejen med Dig? Vær rolig . . . Er Du bleven syg? . . . Et ækelt Syn vækker ækle Tanker . . . Men fortæl mig det, kære Jonna, og Du skal se, Du kan spare din Graad.«

Thora mærkede, hvor Jonnas Arm skælvede i sin, men hun fik ingen Svar. Jonna blot skyndede paa, som frygtede hun, at Graaden helt vilde tage Magten fra hende, om de blev der længere.

»Du maa fortælle mig, hvad det var,« sagde Thora, idet hun fulgte med. »Det maa jo være noget slemt.

»Ja, naar vi kommer hjem — her kan jeg ikke.«

De skyndte sig Resten af Vejen.

Saasnart de var kommen hjem i Thoras hyggelige lille Hjem, kastede Jonna sig hulkende ned paa en Stol. Thora stod bekymret bøjet over hende, da Brandt kom.

Han saa' forundret paa denne Scene og holdt sig stille tilbage.

»Saa, saa, Jonna, vær nu fornuftig og fortæl, hvad der er i Vejen med Dig . . . Du véd jo, at vi vil hjælpe Dig saa godt, som det staar i vor Magt,« sagde Thora trøstende og lod sin Haand glide hen over hendes Haar.

»Han var mellem dem,« hulkede hun endelig frem. »Aah, den Stakkel.«

»Hvem? . . . Hvem mener Du?«

»Aah, min Fa'r . . . min stakkels, stakkels Fa'r,« hulkede hun endnu stærkere.

Brandt kom hende ogsaa nærmere.

»Din Fa'r?« spurgte Thora forundret.

»Ja, stakkels Fa'r . . . Det var ham, den høje, ham med det lyse Haar, og som gik saa meget foroverbøjet.«

Hun skjulte sit Ansigt mellem sine Hænder og hulkede, som skulde hendes Hjerte briste, saa ogsaa Thora fik Taarer i Øjnene.

Thora følte sig som fuldstændig hjælpeløs. Hvorledes skulde hun kunne mildne denne Kval. — — Et ulykkeligt Barn, der har en Skøge til Moder og en falden Stakkel til Fader, og som dog

elsker ham trods al hans Elendighed. Hun følte hele sin Kærlighed for Jonna i en næsten stor Beundring.

Hun kyssede hendes Haar, trøstede hende, som var hun et Barn og hjalp hende langsomt og forsigtigt af Overtøjet.

»Stakkels lille Jonna . . . skal Du da aldrig faa Lov at være rigtig glad . . . Skal din Fortid da altid formørke Dig Glæden, gode, kære Barn.«

»Aah, de har været saa onde ved ham,« begyndte hun at meddele sig. »Jeg har set dem sparke ham ned ad Trapperne, jeg har hørt dette ækle Fruentimmer, som var min Moder, nægte ham en Bid tørt Brød. — Det var en kold Vinterdag, han kom listende op ad Bagtrappen. Al hans Elendighed er hendes Skyld — for han har altid været god — men blot alt for blød og svag til at leve blandt det Smuds, som Skæbnen saa ublidt stødte ham ud i . . . Og nu skal han lide saa meget. Tror Du ikke, det var af Skam og Smerte, han bøjede sit Hoved saa dybt? . . . Ja, det kan være han saa' mig . . . at han vilde undgaa mit Blik . . . at han nu græder, hulker meget stærkere end jeg . . . at han nu ser hele sit forspildte og ødelagte Liv, tror Du ikke?«

»Stakkels, stakkels Barn, fald dog til Ro,« trøstede hun. »At han lider saa meget, tror jeg ikke, men det er jo ikke godt at vide, hvilke Tanker han bærer paa.«

»Han har saamæn heller ikke set Dem, lille Jonna,« indskød Brandt, som ogsaa var bleven rørt over dette gribende Optrin. »Og lider gør han sikkert heller ikke — for efterhaanden som Lasten tager Overhaand slappes og sløves ogsaa Individets

Æresbegreber i denne Retning — og det især for de Stakler, der falder som et Offer for Alkoholgiften.«

Hun løftede sine taarefyldte Øjne mod dem.

»Tror I da ikke, han nu har det ondt?«

»Nej, jeg tror ikke,« svarede Brandt hende. »Han har det sikkert ikke saa daarligt nu, som naar han ellers driver rundt paa Gaderne — og sulter og betler sig nogle Ører til, for at skaffe sig en Pægl Brændevin. Nu har han da varmt Tøj paa, og han holdes i Renlighed og lider ikke Sult.«

»Ja, for den Sags Skyld, tror jeg ogsaa, at Du kan være rolig, kære Jonna,« sagde Thora. »Derfor behøver Du ikke at græde . . . Som det ejegode Barn Du er, har Du blot Ret til at begræde den stakkels Fa'r, som jeg efter dine Udsagn kan forstaa virkelig har været en god, men alt for svag Mand.«

»Ja, ja . . . det er frygtelig at tænke sig at møde sin egen Fader saaledes . . . Ikke? Det ligefrem faar mig til at stivne af Skræk for Livet — og Fremtiden.«

»Nej, Jonna, tal ikke saadan, men husk, at ethvert Menneskes Fremtid alene beror paa det selv i sidste Instans . . . Og saa har Du jo Osvald og mig og Brandt . . . Vi hører jo alle sammen . . . og har samme Maal. Det onde og mørke af din Fortid maa Du ikke dvæle ved. Lad dit Liv — og dine Minder først begynde, hvor vort Samliv begyndte.«

»Nej, Thora, det kan jeg vist aldrig — for det er, som vil min Fortids onde og ækle Minder altid frem.«

Hun græd ikke mere, men hendes Øjne var

store og blanke, og hun klemte Thoras Haand ind til sig.

»At tænke sig, at det er tre Aar siden, jeg sidst saa' ham — saa jeg troede slet ikke, at han var her i Byen. Den Gang havde han faaet Arbejde paa Landet.«

»Fald nu til Ro, kære Jonna, og lad os hellere tænke paa, om der kan gøres noget for ham. Hvad mener Du, Ejnar?«

»Min Mening er, at hvad der en Gang er ødelagt rigtig fra Bunden bliver aldrig anderledes . . . Al den modne og fuldt udviklede Last, som er i vort Samfund, skulde anbringes paa humane Arbejdsasyler . . . Den kan ikke helbredes. Nej, kære Thora, det er Lastens Yngel — Fattigdommens Børn — og alt det, der fødes i Elendighed, der skal røgtes, hjælpes og befries . . . Det er dér, vi skal arbejde . . . Den modne Last og Raahed er uhelbredelig . . . Det vilde være det samme som at gøre Forsøg paa at gøre et raadent Æble frisk igen.«

Thora drog hende ømt ind til sig, som vilde hun dække hende for hans Ord. Nej, hun kunde vel ikke gøre noget for den Stakkel . . . dog vilde hun tænke der over . . . hun og Jonna kunde dog maaske alligevel finde et eller andet Middel, hvormed de kunde hjælpe ham.

Denne Nat tilbragte Jonna hos Thora og Brandt.

Hun maatte sove paa Chaiselonguen inde i Stuen — og længe laa hun, før hun kunde falde i Søvn — hun tænkte paa sin stakkels Fader og græd over hans triste Skæbne.

Næste Morgen modtog Thora et Brev fra Pro-

fessoren — hun sagde det til Jonna, da de sad og drak Kaffe.

»Hvad mon Professoren vil mig? Han beder mig komme til sig i Løbet af Dagen. Du var der jo i Gaar — sagde han da ikke noget?«

»Nej,« svarede Jonna og fik en Fornemmelse som hun blev rød.

Thora rakte hende Brevet.

Men hun læste det næppe igennem. Hun vidste jo hvad der stod.

Saa hjalp hun Thora med at gøre Huset i Stand — til det blev ved Tiden, hun skulde gaa til Prøve.

Der mødte hun atter Kessy. Og hun og Direktøren spurgte hende — da de fandt, at hun var i en noget trykket Stemning — hvorledes det stod til.

Jonna fortalte dem alt.

»Ja, saa lader jeg Dem interviewe i Morgen,« sagde Direktøren fornøjet. »Det er saamæn heller ikke meget for tidlig. En fjorten Dages Forreklame er nødvendig for at skabe en ordentlig Sukces . . . og jeg er ganske sikker paa, at vi skal faa en saadan.«

Man blev enige om, at Jonna skulde vente til næste Dag med at begynde sine Prøver, saa kunde hun faa sine egne Lærere til at indstudere sig.

Alligevel forblev Jonna der en Times Tid for at overvære Prøverne, og særlig interesserede det hende at se Kessy øve sig i en ny Dans.

»Hvad synes De om den?« spurgte Kessy hende flere Gange.

»Udmærket!« svarede Jonna. Hun følte sig

virkelig stærk betaget af den store Gratiøsitet, hvormed Kessy dansede.

Kessy lo og dansede sig op, saa hun flere Gange dansede ud af Scenen og tog Jonna om Livet og svang hende med i Dansen.

Direktøren kom hen til dem.

»Det er vist ogsaa bedst, De i Dag gaar til Skræderinden, Frøken Elsted,« sagde han. »Jeg var hos hende i Gaar, og saa vidt jeg kunde forstaa var der noget, hun vilde tale med Dem om — De vil maaske være saa elskværdig at gaa med?« spurgte han Kessy.

Det vilde Kessy nok — og hun gik til sin Garderobe og skyndte sig at gøre sig i Stand.

Den Dag var Vejret ikke saa godt. Det var regnfugtigt og vaadt paa Gaden.

»Vi tager en Droske,« sagde Kessy og lod en af Folkene hente en.

»Er De ked af noget i Dag, Frøken Jonna?« spurgte Kessy undervejs.

»Nej — jeg er kun lidt spændt paa, hvad Thora vil sige, naar jeg kommer hjem til hende. Jeg faar vist mange Bebrejdelser.«

»Aah, ja, det har den Slags Mennesker vist altid paa rede Haand — men det skal De saamæn ikke tage Dem nær.«

»Nej, det gør jeg heller ikke,« svarede Jonna bestemt. »For hvad kan det hjælpe . . . Thora har ikke Spor af Forstand derpaa.«

»Nej — og dog tror de, at de er klogere end al Verdens Erfaring. Nej, lad De bare dem sige, hvad de vil.«

»Ja, det gør jeg ogsaa.«

Kessy saa' smilende ind i hendes Ansigt. Det var tydelig at se paa hende, at hun var glad ved at være i Jonnas Selskab. Sagen var, der var kommen en stærk Trang op i denne hjemløse Kvindes Sind, en kærlig Trang til Venskab med den unge sarte Kvinde, som mindst var fire Aar yngre end hun.

Hun havde ikke blot fattet en stærk Beundring for hendes Kunst og følelsesfulde Dans og Sang, men Jonnas hele blide, barnlige Karakter, der endnu knap syntes at være en moden Kvindes, havde draget hende mod sig.

Jonnas Mildhed og Blidhed havde paa en Maade gydt en underlig sagtmodig Følelse af Ro i denne Verdenskvindes lidenskabelige og rastløse Blod.

Hos Dameskræderinden var det ene af Jonnas Kostumer allerede saa vidt, at hun maatte prøve det.

Kessy betragtede Jonnas lille velformede Skikkelse med de slanke, rundede Hofter og det blødt kuplede Bryst. Hun smilte anerkendende til hende.

Dameskræderinden mønstrede ogsaa paa det nøjeste Jonna.

»Det sidder jo udmærket — som det var støbt . . . Ikke, Frøken?« spurgte hun Kessy.

»Jo, det ser saadan ud. Prøv at springe lidt omkring, Frøken Jonna,« sagde hun. »Dans en lille Kankan og mærk om det generer Dem.«

Jonna følte sig helt flov over saadan at blive beset, men adlød dog og dansede hen over Gulvet til stor Morskab baade for sig selv og de andre.

»Nej, det generer mig slet ikke,« sagde Jonna — og Dameskræderinden følte sig stolt af sit Arbejde.

»Hvor er det rart at komme i sine egne Klæder igen,« sagde hun smilende, mens hun rask klædte

sig paa. »Det er, som man først rigtig føler sig selv igen, synes jeg.

»Synes De det,« sagde Kessy og lo. Hun gik hen og lagde sin Arm om Jonnas Liv. »Hvor er De dog en dejlig Skabning, Jonna . . . sød, naiv, barnlig og vist saa ejegod . . . men vent nogle Aar, og De skal faa at se, at disse Klude bliver deres Stolthed . . . ja, at De i dem rigtig føler Dem selv . . . eller, om jeg maa sige, Resten af Dem selv, for saa fuldtud sejrer De over os.«

Jonna, der følte Kessys stærke Tag om sit Liv, saa' forskende paa hende.

»Nej, det tror jeg aldrig vil ske med mig,« svarede hun. »De tager fejl.«

Kessy, der saa' hendes Angst, slog straks om. »Kan gerne være, Jonna, men saadan er det da gaaet mig . . . men jeg,« hendes Stemme ligesom vaklede og hun drog sin Arm til sig, »jeg er ogsaa af en ganske anden Støbning end De.«

Jonna stirrede gaadefuldt paa hende, denne smukke, feterede Kvinde, der hele Verden over havde fejret Triumf paa Triumf — at hun kunde røbe Skuffelse og Anger, forstod hun ikke. Hun, der altid smilte og lo — skulde hun lide ondt?

Jonna vilde ile hen til hende — men hun stansede . . . Denne pragtfulde Person, hvis Form og Skikkelse var tvungen frem til det yderste . . . det skarpe, mørke Ansigt med de griske, vilde Øjne . . . Denne Kvinde, var hun god? . . . Kunde hun være god? . . . Et Hav af Lidenskaber syntes at lyse om hende.

Men saa saa' hun atter det bedrøvede Udtryk i Kessys Øjne, og at de sløvedes af Taarer — og

hun lagde kærlig sin Arm om hendes Hals, og de kyssede inderlig hinanden.

»Hvor De dog er god, Barn,« sagde Kessy.

»Nej, sig ikke det . . . Det var jo mig, der fik Dem til at græde . . . ja, maaske til at mindes noget stygt, noget ækelt . . . nej, noget ondt, som Mennesker har gjort Dem . . . Og Mennesker, der har lidt ondt, maa ikke græde for min Skyld.«

»Har De da lidt ondt?« spurgte Kessy forundret og nysgerrig.

»Ja, det har jeg,« svarede Jonna frejdigt.

De kyssede atter hinanden — og Jonna mærkede undrende Kessys hede, kødfulde Læber mod sine.

Dameskræderinden saa' noget forundret til — men var iøvrigt ikke saa helt ukendt med saadanne Optrin.

De sagde Farvel og gik ned til Drosken, der ventede efter dem.

»Jeg maa nok tage hjem nu,« sagde Jonna.

»Er det virkelig nødvendig?«

»Ja, Klokken er bleven mange, saa Thora er nok kommen tilbage nu.«

»Ja, som De vil — men lov mig nu, at De vil komme hjem at besøge mig.«

»Ja, det skal jeg nok . . . Jeg kommer jo til Prøve i Morgen . . . Det gør De vel ogsaa?«

»Ja.«

»Saa kan vi tales ved der.«

»Ja, jeg længes virkelig efter at erfare, hvad de der hjemme vil sige til Dem.«

»Ja, uha,« smilte Jonna og rakte Kessy Haanden.

Kessy kørte bort, mens Jonna skyndte sig tilbage.

Da hun naaede hjem, var Thora meget rigtig kommen.

Hun var tavs og saa' meget alvorlig paa hende.

Da Jonna havde faaet Tøjet af og var kommen ind i Stuen, var det tydelig at se paa Thora, at hun anstrængte sig for at være elskværdig, som hun plejede. Men i Virkeligheden var hun baade krænket over Jonnas egenhændige Handling mod hendes Vilje og bedrøvet over, at Jonna saadan uden videre kunde overse saavel hendes som Osvalds gode Hensigt for hende.

Jonna gik hen mod hende, som ventede hun straks at høre hendes Mening, og hun var rolig og forberedt paa det værste.

Men Thora blot hilste.

Saa satte hun sig hen i Sofaen, uden at tage sig det fjerneste for.

Der herskede fuldstændig Tavshed i Stuen.

Hun fandt det mærkelig af Thora, at hun vilde opføre sig saadan. Hun kunde da straks sige, hvad Professoren havde sagt, og hvad hendes egen Mening var. Hun var da ikke noget Barn, saa man behøvede at opføre sig saadan mod hende . . . Naar det kom til Stykket, var det nok hende, der var den mest erfarne af de to, tænkte hun og stjal sig til at se hen paa Thora.

Men saa kunde hun ikke længere holde denne Situation ud og spurgte:

»Er Brandt hjemme?«

Thora løftede langsomt Hovedet op fra Sytøjet, hun sad med, og saa' over paa hende.

»Nej, han er ikke . . . Det véd Du jo godt, at han altid er paa Kontoret paa denne Tid.«

Igen sad de tavse en Stund — men saa kunde Jonna ikke længere.

»Nej, véd Du nu hvad, Thora,« sagde hun og smilte paa samme Tid munter og irriteret over hendes Tavshed, »nu synes jeg saamæn Du skulde fortælle mig, hvad Professoren vilde tale med Dig om.«

Thora lagde Sytøjet ned paa sit Skød og vendte sig helt om mod hende.

»Det behøves vist ikke, Jonna . . . Du véd det nok fuldt saa godt som jeg,« svarede hun.

»Men Du kunde da sige mig, hvad Du mener, Thora . . . Du kan da nok tænke, at jeg er spændt paa at høre din Mening om denne Begivenhed.«

Thora saa' rolig og bestemt paa hende.

»Jeg mener for det første, at det langt fra er pænt af Dig saadan først at ty til fremmede Folk med din Fortrolighed — som tvivlede Du om min Tillid og Bestræbelse for Dig.«

»Han er dog min Lærer . . At der kunde være noget galt i, at jeg først gik til ham, har jeg sandelig ikke en Gang tænkt paa . . . Jeg var jo bange for at sige det — saadan uden videre — til Dig . . . derfor tænkte jeg, at han var den, der bedst kunde hjæpie mig dermed.«

»Og saa i det hele taget, at Du handler uden mindste Hensyn til nogen af os . . . hverken til din Kæreste eller til mig . . . Holder det hele hemmelig for os, der dog vil dit Bedste, mens Du derimod fuldt ud stoler paa nogle Menneskers Meninger og Raad, Mennesker, hvis Sandhed Du ikke kender det aller fjerneste til . . . Hvad tror Du, at disse bekymrer sig om din Fremtid, om din Skæbne? Nej,

Jonna, jeg maa virkelig meget bebrejde Dig din Tankegang . . . Det er rent ud sagt overfladisk og letsindigt handlet. Og hvad tror Du Osvald vil sige, naar han erfarer det?«

Jonna var ikke paa det rene med sig selv, om hun skulde smile eller blive siddende rolig og tage mod Thoras Bebrejdelser, saa længe hun gad — men tog saa endelig til Orde og sagde:

»Jeg har da ogsaa talt med Jer om det, men I vilde jo slet ikke høre mig . . . I holdt kun paa Eders egen Mening. Men Du kan sige, hvad Du vil, Thora, saa vilde det have været dumt, om jeg ikke havde taget mod dette udmærkede Tilbud.«

»Aah, det Tilbud vilde saamæn nok være blevet stillet Dig igen, blot Du havde givet Tid . . . Maaske bedre endda. Og en Ting vil jeg sige Dig, Jonna, Du har fornærmet mig dybt ved din hele Opførsel . . . og jeg kan forsikre Dig for, at bliver Du saadan ved at handle uden grundig Eftertanke, da vil det ikke komme til at gaa Dig særlig godt i Fremtiden.«

Jonna følte sig vred og forurettet. Altid skulde hun skræmmes med sin Fremtid og trues med sin Fortid.

»Jeg maa tilstaa, at jeg ikke forstaar Dig . . . og jeg kan slet ikke indse, at jeg kan have krænket Dig . . . Jeg har blot tilladt mig paa egen Haand at varetage mine egne Sager . . . og det skulde jeg vel mene, jeg havde Lov til — selv om det er Dig, der har hjulpet mig saa vidt, som jeg er kommen . . . Men derfor behøver jeg da ikke ganske og aldeles at give mig i Eders Vold og Varetægt . . . Jeg er da ogsaa selv et Menneske, der maa have nogen Mening om, hvad der kan være til mit eget Bedste!

Sagen er, at I forstaar mig ikke, hverken Du eller Osvald . . . Jeg er slet ikke saa barnlig og uerfaren, som I tror . . . Jeg har da prøvet mit . . . og det er vist mere, end de fleste i min Alder har prøvet. Nu er jeg endelig kommen saa vidt, at jeg kan klare mig selv — og Du kan tro, Thora, jeg skal vise, at jeg kan det. Hvad der nu er sket, kunde være sket længe før vi mødtes, blot Osvald havde haft mere Tillid til mig.«

»Aah, hvor Du taler, Jonna,« afbrød Thora hende. »Du glemmer vist fuldstændig, at det Liv, Du nu skal til at leve, ikke er saa ganske lige til for en ung Pige.«

»Det er ogsaa noget, jeg har hørt saa mange Gange, svarede hun ærgerlig over de mange Formaningstaler og Skræmmen hende med det Liv, som hendes Fremtidsstilling førte med sig. »Men jeg kan berolige Dig med, at ingen faar mig længere, end jeg selv vil . . . Og det kan vel ikke blive værre for mig, end for saa mange andre.«

»Ja, naar Du vil regne Dig selv som de mange andre, saa tror jeg saamæn heller ikke, Du faar noget særligt at frygte . . . Men jeg troede, Du vilde være en fremragende Kunstnerinde . . . Det var da mine Tanker med Dig . . . og vel ogsaa Professorens og Osvalds . . .«

»Aah, lad mig nu være fri, Thora,« svarede Jonna heftig, »eller jeg gaar min Vej. Det er da ikke Jer, men jeg selv, der skal leve det Liv, som I taler saa meget om.«

Nu tav de begge, og Resten af Dagen hvilte en trykkende Stemning mellem dem. Selv da Brandt

kom hjem, skete der ingen Forandring — og hen paa Aftenen, gik Jonna hjem i deres gamle Lejlighed.

Hun var i daarligt Humør og følte den største Lyst til at gaa hen at se Kessy og komme i Selskab med hende — paa Trods af alle Thoras Formaninger, men hun blev dog hjemme og gik tidlig i Seng — og laa og græd sig i Søvn.

Da Jonna var gaaet, fortalte Thora til Brandt, hvad der var passeret med hende.

»Ja, Thora, en Ting har forresten længe været mig klart, at Jonna og Osvald slet ikke passer for hinanden,« sagde han. »Osvald er en alvorlig, arbejdsom Natur, der véd, hvad han vil . . . Jonna derimod er i udpræget Grad et Stemningsmenneske, der maa leve sit Liv derefter for at blive tilfreds. Hvad Indtryk tror Du, at Osvalds Meninger og Anskuelser, ja, alle hans Taler har gjort paa hende . . . Intet! . . . Jeg forsikrer Dig, at hun har ikke mere Begreb derom, end et Barn vilde have haft, hvis han havde betroet sig i lige saa høj Grad til det . . . Nej, Jonna egner sig aldeles ikke til at føre det Liv, som han og Du og jeg maa føre . . . som vi af hele vort Væsen føler Trang til at føre. Har noget hos ham gjort Indtryk paa hende, da har det nok nærmest været hans unge, glødende Begejstring . . . Jeg kan ogsaa godt tænke mig, at den alene har kunnet fængsle hende og paa sin Maade knyttet hendes Følelser til ham. Forstaa mig nu ikke saadan, at jeg skulde tro, at Jonna er noget slet Menneske . . . Det er hun langt fra . . . Tvertimod er hun god, kærlig og hengiven paa sin Maade, men hun mangler Malmet i sin Karakter. Hun og Osvald er saa vidt forskellige, at jeg tror, det vilde være bedst for dem begge,

om deres Forbindelse aldrig blev til noget . . . For Du kan nok indse, Thora, at hvad Osvald vil være for hende, bliver saa godt som intet. Han vil jo ikke kunde rejse rundt med hende til forskellige Byer . . . som hun rimeligvis vil forlange, i al Fald de første unge Aar — og hun giver sikkert ikke Afkald paa noget af sin Tilværelse, naar først hun rigtig faar begyndt. Nej, det vilde saamæn være langt det bedste for dem begge, hvis deres Kærlighed aldrig blev andet end en Ungdomsforelskelse. Faar den andre Følger, kan de let blive farlige for Osvald . . . og det vilde dog være trist, om vi skulde miste ham . . . for jeg maa sige Dig, jeg føler mig mere og mere overbevist om hans Evner.«

»Alt det kan jeg næsten ikke tro, Ejnar. Det er fordi, Du ikke kender Jonna saa nøje, som jeg, at Du kan tale saadan . . . For er der nogen, der holder af hinanden, saa er det sandelig de to . . . og jeg tror, det vil blive til frygtelig Sorg og Savn for dem begge, om de nogensinde mister hinanden. Nej, Ejnar, i det kan jeg virkelig ikke give Dig Medhold.«

»Ja ja, kære Thora, det behøves heller ikke . . . Tiden vil nok vise os, hvem der i saa Fald faar Ret, Du eller jeg,« svarede han rolig og strøg kærligt over hendes Haand, som hun havde liggende i Skødet. »Men tag nu blot det lille Eksempel til Eftertanke, som jeg skal nævne Dig. — Hvor længe er det siden, hun har været ude paa Kirkegaarden for at se til Madam Sundborgs Grav? . . . Der var en Tid, hun løb der saa godt som hver Dag, men nu er det vist en Maaned siden, hun sidst har været der, og det skønt Osvald i næsten hvert af sine

Breve minder hende derom . . . Nej, Thora, Jonna er i Grunden af en utrolig flygtig Natur — og derfor er jeg heller ikke videre tryg for hendes Fremtid, naar hun nu skal ud i det vilde Liv.«

Thora tav lidt.

»Nej, Ejnar, det vil jeg slet ikke tænke eller tro . . . Og hvad der end sker, skal jeg aldrig glemme Jonna.«

»Nej, for Du er saa god, Thora.«

XV.

Jonnas Debut bliver en Sukces.

Skønt der var meget at ordne gik Dagene, til Jonnas Première skulde finde Sted, meget hurtig. Bladene havde lange Interview og en storslaaet Reklame prangede alle Vegne.

Omkring paa Kaféerne og i særlig indviede Krese imødesaas Aftenen med stor Forventning og Interesse. Og de faa, som kendte Jonna eller blot havde set et Glimt af hende, var utømmelig af Ros og Pral om hendes Skønhed og Dygtighed.

Der verserede allerede de interessanteste Historier om hendes Bekendtskaber og de fabelagtig kostbare Kostumer, hun vilde optræde i.

Men til alt dette kendte Jonna næsten intet. Hun læste nysgerrig Aviserne og morede sig over de Meddelelser, de bragte — men samtidig ærgrede hun sig over de slette Afbildninger, som mange havde af hende.

Med stor Flid og Paapassenhed passede hun Prøverne og hvad der i et og alt blev paalagt hende.

Baade hendes Lærere og Direktøren var henrykt over, hvor glimrende hun allerede havde vænnet sig til Scenen.

Ogsaa Kessy glædede sig paa hendes Vegne. Hun var altid til Stede og vaagede over Jonnas Interesse med en Nidkærhed, der ofte var meget paafaldende.

Men trods hendes gentagne Opfordringer havde Jonna endnu ikke været hjemme at besøge hende. Det var uden nogen som helst Grund, at Jonna trak det ud — hun var blot saa optaget, at hun hellere vilde vente til alt var overstaaet.

Til Tage saa' hun ogsaa kun lidt, trods han næsten dyrkede hende med endnu større Styrke. Hun kom heller ikke saa ofte hjem til Thora . . . Der var ligesom blevet en Kløft i deres Venskab, saa Jonna holdt sig tilbage saa meget som muligt. Den Tid, hun havde til sin egen Raadighed, sad hun hjemme hos sig selv — i den gamle, hyggelige Lejlighed, som nu snart skulde tømmes, da det jo var for dyrt at lade den staa saaledes. Hun kunde meget billigere leje sig et Værelse, nu da hun ikke vilde bo hjemme hos Thora.

Dagen før Premièren fik hun sig ogsaa et rigtig hyggeligt Værelse paa en af Boulevarderne, og hun flyttede straks derhen.

Hun havde meddelt Osvald alt, og gik nu og ventede paa Brev fra ham for at erfare, hvad han egentlig vilde sige til alt, hvad der var sket.

— — —

Premièreaftenen oprandt.

En tæt Regntaage smøg ind over Byen. Diset og klam hang den ned over Gavle og Mure og trak sig bestandig tættere og klammere sammen i Gaderne og paa de aabne Pladser. Som et skidengraat Slør hyllede den sig om alt, saa selv de elektriske Buelampers stærke Lys kun brød igennem med et søvntungt, svagt Skær.

Sommeraftenens klare Luft var borte. Graa, knugende graa var den bleven. Kun de vaade Brosten og Husenes Mure skimtedes gennem Disen som sorte, blanke Plader, der søger at bryde Taagen.

Gennem dette tætte Regnvejr gled Mængden ustanselig frem mod den store Bygning, hvis Façade var oplyst af en Række prægtige Buelamper.

Drosker rullede frem med en underlig fjern Larm, Sporvognene kom med Klokkeklimt, der lød dybt inde fra Taagen, før de kunde ses, de stoppede op, Passagererne iler ud og Vognene kørte videre, forsvandt som uformelige Uhyrer i Taagen.

Folk strømmede i en tæt Skare mod Indgangen, og stod et Øjeblik i det stærke Lys, der gjorde Taagesløret gyldenrødt, før det lykkedes dem at komme ind.

Thora og Brandt var midt i Sværmen. De var kommen med en af Sporvognene og fulgte nu taalmodig med den glidende Strøm ind.

I Forbigaaende købte Brandt et Program, som de begge læste. Med store Typer stod:

Nr. 13. **Jonna Elsted — Debut!**
Sang og Dans.

Uvilkaarlig saa' de begge ind i hinandens Øjne, og de følte en underlig nervøs Spænding.

De gik langsomt frem gennem det store Rum, der allerede syntes fyldt fra Gulv til Loft.

Det var en prægtig Sal og et mægtigt Lyshav, der ved første Blik blændede Publikum og satte det i en passende Stemning.

De fandt deres Plads paa Gulvet nær Scenen og satte sig stille ind, mens Musikken begyndte at spille.

Som Folk, der sjælden kom saadanne Steder, fulgte de med megen Opmærksomhed hver af de optrædende. Og de klappede med og syntes at more sig rigtig godt.

Thora kom til at se op mod Logerne og fik der Øje paa Jonnas Danselærer og Professoren.

Hun gjorde Brandt opmærksom derpaa.

»Og er det ikke din Broder, der sidder i en Loge paa den modsatte Side?« spurgte han.

»Jo, det er Tage og hans Ven, Baron Hult . . . og den tredje Herre, mon det ikke skulde være Direktøren?«

»Jo, han kan godt se ud til det.«

Brandt mønstrede skarpt de to omhyggeligt friserede Kavallerer, der i et væk smilte og konverserede Direktøren. Han kunde ikke faa sine Øjne fra dem igen.

Hvor var der dog en ubegribelig Forskel paa Thora og hendes Broder.

Hans Ansigt var egentlig ret smukt, fandt han, lidt blegt og skarpt med et velplejet lille Overskæg, og et tyndt Haar, der var pomadiseret og strøget glat ned med Nakkeskilning.

Han betragtede ogsaa Baron Hults rødplumrede Ansigt med det opsatte Kejser-Wilhelm-Skæg.

Endelig bragede Bifaldet for tolvte Nummer og Publikum beredte sig til Aftenens store Begivenhed.

»Gid det nu maa lykkes godt for hende,« sagde Thora grebet af Spænding.

»Ja, det gør det nok, skal Du se . . . For Talent har hun — og det meget.«

Saa tav pludselig Orkestret, det skarpe Lys i Salen veg og alle de mange Ansigter rundt om svandt bort i Mørket, og Larmen forstummede Da bølgede Tonerne fra en let, vild Vals op mod Hvælvingerne, ind over de Tusinder af spændte Ansigter — og Tæppet gled op.

Scenen forestillede en Skov og Bagtæppet dannede en englignende Baggrund, der laa i Morgensol — med et Mylder af spraglede Blomster, der trykkede under en svag Em.

Musikken tav atter og der var dødsstille, som under et livsfarligt Vovestykke, men saa bragede Orkestret endnu vildere løs, og som et Solstrejf fo'r Jonna ind, hvirvlende i stjærnedrysset Flor og Silke — og med hele sit dejlige, gyldent lyse Haar bølgende og flagrende om sig. Som et prægtigt Brus omsvøbte det hendes Skuldre og Ryg.

Vild og kaad, som en Glimren og Funklen i det stærke Lysskær, dansede hun frem. Det var som en glad og kaad Ellepige, der, efter at være befriet fra den mørke, lænkende Nat, henrykt og vild dansede Morgenen og Dagen i Møde.

Det var som naar et smukt og dejligt Barn med Dans og Sang jubler Dagen og Lyset i Møde.

Publikum sad aandløs stille — med stumme, stive Øjen, stirrende frem som Ildgløder. Det var grebet . . . fængslet. Og i Luften laa en Gæring

og Glød, saa den korte Kamp, der faar det til at risle koldt ned ad Ryg og Kinder, kæmpede nu.

Skønheden, Ungdommen og en sprudlende Livstrang stred sig til Sejer over Mængden.

Orkestret tav igen . . . Morgendæmringens Gudinde dalede i et let og højt Spring ned i den bløde, emmættede Eng for at kysse de friske, vaade Blomster »God Morgen«.

Da brød et tordenbragende Bifald løs -- et af disse store, mægtige Givensighen lød fra de Tusinde Mennesker i et eneste stort Raab.

Thora følte det risle koldt ned ad sine Kinder. Direktøren gøs ligefrem af Henrykkelse — og for Tage og Kessy, og hvem ellers, der havde den ringeste Følelse for Jonna, lød det: Sejr! Sejr!

Og som Jonna laa der i det brusende Hav af Bifald, følte hun det, som hun steg uendelig højt med alle disse Mennesker for sine Fødder.

Saa lød Orkestret atter, men ikke vildt mere, ikke sprudlende ungt, nej, dæmpet og blødt — og Ellepigen gled lydløs op fra Blomsterne . . . frem som paa Morgenskyen, og op gennem Rummet tonede hendes Sang, stille og dæmpet, klar som Morgensol i Foraarsløv.

Tonerne steg jublende i fine Lydbølger mod Rummets mægtige Kuppelhvælving og faldt sagte hviskende, som Vindens Morgensus gennem Engblomsterne.

Det var en blid, en vemodig Musik, som fra denne sarte, skønne, lyse Skabning lød saa vidunderlig ren.

Thora stirrede forundret op paa hende. Saa gribende havde hun aldrig før hørt hende synge . . .

Det var jo Sjælens dybe Strøm, som fyldte hendes Barm og Røst. Først nu forstod hun, at der laa saa dybe Grunde — en saa mægtig Trang til det Skridt, hun havde vovet.

Brandts Øjne straalede i tavs Forundring og den gamle Professor sad gemt i et Hjørne af sin Loge og havde Taarer i Øjnene af Bevægelse — ja, for alle blev Jonna en anden. Hun tog ligesom større og fastere Form for deres Blik under Udøvelsen af sin Kunst.

Og man begyndte at juble i Sejrsrus for hende . . . alle følte Begejstringen — og Thora, at Jonna nu havde gjort et afgørende Skridt fra sin Fortid, den Tid, som virkelig var gaaet saa tryg i rolig Venskab — og et Skridt, der skjulte Fremtiden . . . et mægtigt Skridt ind i det ubekendte.

Sangen døde hen . . . Morgengudinden traadte atter Dansen, vuggende sig rolig, smidig og svejende frem over Engen. En Ynde af Smidighed, Form og Lethed tvang denne stille og dyssende Dans frem. Der laa et Begær og en Trang i hver Bøjning. En smægtende Summen fra Publikum lød gennem Rummet, mens Morgensolen veg bort under Musikkens Hendøen — og Tæppet gled ned.

Men Bifaldsstormen tvang det op igen — og Jonna dansede paany frem, nejende og straalende i Smil, mens en sand Regn af Buketter og Blomster kastedes ind over hende.

Thora kom uvilkaarligt til at se op mod Logen, hvor hendes Broder og Baron Hult sad.

Tage stod hældet frem over Balustraden, og med sikker Haand kastede han en stor, pragtfuld Buket ned for Jonnas Fødder.

Hun saa' den, og hendes Ansigt søgte smilende derop.

Tage vinkede med Haanden. Han var ikke længere bleg, men blussende hed.

Thora kendte meget godt til Jonnas og Tages Bekendtskab — hun havde jo selv været Mellemmanden dertil — men da hun nu saa' deres Udvekslen af Hilsner, fik hun en urolig Anelse om, at der muligvis laa eller kunde komme til at ligge meget mere deri, end hun nogensinde havde tænkt. Hun kendte jo sin Broder — og ogsaa en Del til de mange Bekendtskaber, hun vidste, at han netop plejede at dyrke i den Verden, hvor Jonna nu fremtidig skulde færdes.

Atter gled Tæppet ned, men det maatte op igen, ned og op. Bifaldet vilde ikke faa Ende.

Og Jonna kom frem, hun stod midt paa Scenen med Stjernefloret slynget blødt om sig og i en rank, jublende Stilling, der tvang hele hendes unge Legemes Ypperlighed stærkt frem. Kun et Øjeblik stod hun saadan, men længe nok til, at alle Øjne kunde fange det . . . saa slappedes atter det folderige Flor og faldt kækt om hende, mens hendes Ansigts varme Smil lyste ud mod Publikum.

Bifaldet bragede atter løs fra Gulv til Loft — og hun var borte og Tæppet nede.

Der blev længe klappet og larmet, men hun viste sig ikke mere og Orkestret begyndte at spille, mens en begejstret Mumlen og Summen stredes med det.

Det var en talløs Menneskeskare, Jonna havde tvungen tilbedende og attraaende for sine Fødder.

Alle var enige om, at Jonna havde vundet en

mægtig Sukces — hvilket alle Bladene den følgende Dag ogsaa var enige om.

Der var kun Lovord og Glæde paa alle Læber.

— — —

Efter Forestillingen blev Jonna afhentet af Kessy, Hult, Tage Hal, Direktøren, Professoren, hendes Danselærer og et Par andre Herrer med Damer.

Sukcessen skulde fejres ved en Soupér, som Direktøren havde ladet arrangere saa festlig, som det lod sig gøre.

Jonna var i hvid, nedringet Silkekjole med Slæb.

Direktøren førte hende til Bords, saaledes at hun fik ham paa højre Side. Derved blev Tage noget skuffet. Han havde ventet at nyde den Ære. Men da han fik Plads lige overfor hende, slog han sig til Taals — og blev snart mere end tilfreds, da Jonna var et eneste lykkelig Smil — og den Aften slet ikke sparede sine Øjne for hans.

Det blev en vellykket og munter Fest. Der blev spist og drukket og holdt mange Taler.

Direktørens var den første. I jevne velvalgte Ord sagde han Jonna Tak for den store Sukces, hun havde bragt hans Scene — Det vilde altid være ham en Glæde at mindes, at han var den første, der havde givet Plads for hendes Evner — og ikke mindst, naar hun vilde komme til at fejre de Triumfer, som sikkert ventede hende Verden over.

Selv om der saadan en Aften plejer at siges mange Ord, som kun er tom Smiger og Udslag af Feststemningen, saa var der dog over denne lille Fest en vis alvorlig Højtidelighed. For ingen af de

tilstedeværende tvivlede om, at man her sad til Bords med en fremtidig Verdensberømthed.

Efter ham talte Professoren. Han talte om Jonnas Evner, deres Naturlighed, Finhed og Sjældenhed — og af hans Tale lød:

»Den som store Evner er givet, har ogsaa store Forpligtelser og store Løfter at indfri. Og lad Dem endelig ikke forlede til at tro, kære Frøken Jonna, at Kunstens Stridsmænd lever paa den mest solrige Side af Tilværelsen — nej, det modsatte bliver oftest Tilfældet.«

Jonna blev rørt over hans varme, inderlige Ord.

Derefter talte Tage om Ungdom og Skønhed, som Livets og Menneskenes eneste og rette Beherskere.

»Derpaa var den Jubel, som alle disse Mennesker viste Dem i Aften, Frøken Elsted, et uomstødeligt Bevis,« sagde han. »Naar Menneskene har tænkt sig Gud i Mandsskikkelse, da er det kun en flygtig, halvgjort Tanke . . . for deres eneste og virkelige Tilbedelsestrang, det er Ungdom og Skønhed . . . Det ligger i ethvert Menneskes Natur, og tilmed naar Ungdommen og Skønheden bæres frem i Form af en Kvinde. Derfor er Deres Magt ogsaa en Gudindes — De vil komme til at rejse Verden rundt som en Gudinde, og De vil skabe Dem en beundrende Tilhængerskare, som vil være en Gudinde værdig . . . og alle vil være rede til at bringe Dem Ofre.«

Denne Tale vandt vældig Bifald.

En saa stor Aandrighed havde ingen af de tilstedeværende tiltroet Tage Hal.

Men Sandheden var ogsaa, at han havde lært den udenad efter en Bog, han havde læst under sit Ophold i Paris. En Bog, som netop var skrevet for

saadannne Folk, der fremfor andre vilde brillere, men hvis Evner desværre kun tillod en meget beskeden Plads.

Han havde et Par Gange tidligere brugt den, saa han kendte paa det nøjeste dens Virkning. Tilmed havde han i Løbet af Dagen forberedt sig med stor Omhyggelighed for fuldt ud at være sikker paa sig selv.

Selv Baron Hult følte sig et Øjeblik forbavset over sin Vens fænomenale Begavelse, saa han af bitter Hensyn dertil besluttede sig til at holde sig tilbage, skønt han lige sad paa Spring til at tage Ordet, naar Tage var færdig.

Jonna sendte ham ogsaa beundrende Blikke og stødte frejdig sit Glas mod hans.

Hun var i det hele taget ligesom mere indladende, baade mod ham og de øvrige.

Efterhaanden som der blev drukket en Del og Stemningen derved forhøjedes, reves hun ogsaa fuldstændig med af den overvældende Festtrang, som beherskede Deltagerne. Og selv om Tages Tale for en Stund berøvede de andre Modet, saa varede det dog ikke længe, før Tale paa Tale atter gjorde Krav paa Opmærksomhed.

Der blev ikke sparet, men Champagnen flød over alt, over Bord og Gulv, Propperne knaldede i et væk. Og skønt Jonna holdt sig forsigtig tilbage, saa glødede dog allerede hendes Kinder, og hendes Øjne straalede af Glæde og Fest.

Længere ud paa Natten steg Festens Karakter endnu flere Grader, saa den til Slut helt fik Form af et Bakkanal.

Bord og Stole flyttedes til Side, da Kessy vilde

danse og under vild Begejstring dansede hun en Dans, saa kaad og uanstændig, at Jonna aldrig havde tænkt sig Muligheden af, at saadan noget lod sig gøre. Og en anden af Damerne sang uartige Gadeviser med en saa fræk Understregning, at Ordene virkede paa Jonna som den nøgne Virkelighed.

Jonna og Professoren var en Tid lang de eneste, der holdt sig reserveret tilbage — men da Tage saa', hvor vildt det begyndte at udarte, trak han sig smidig derud af og søgte ogsaa, for Jonnas Skyld, at dæmpe noget paa Festlysten.

»Hun er jo ikke vandt dertil,« sagde han i Smug til Hult.

»Saa faar hun s'gu vænne sig til det,« svarede han rød og ophidset, som han var. »Jo før, det sker, desbedre for hende selv.«

Der var ikke Tale om, at nogen længere tænkte at tage noget som helst Hensyn, hverken til den ene eller den anden. Den, der følte sig for god til at være med, kunde jo gaa.

Men Tages Opførsel blev ikke upaaagtet af Jonna. Hun fandt den som et Træk af den Agtelse, han altid havde vist hende, og som et Bevis paa, at hans Krav om hendes Tillid var alvorligere ment, end hun tidligere havde været tilbøjelig til at tro.

Da Festen var paa det vildeste, kom han stille hen til hende.

»Frøken Jonna, tror De nu ikke det vilde være bedst for Dem at tage hjem,« sagde han, »for De sér jo nok, at Lystigheden er ved at tage Form paa en Maade, som vist er Dem ganske ukendt — og som De vist heller ikke kan have nogen Fornøjelse af at blive indviet i. Jeg skal gerne, hvis De ønsker

det, skaffe Dem en Droske . . . og hjælpe Dem med at slippe bort.«

»Tak, skal De have, Hr. Hal, det vil jeg meget gerne,« svarede hun og smilte fortrolig til ham. »Det er pænt af Dem, at De tænker saadan paa mig.«

Tage saa' alvorlig paa hende.

»Det maa De da vide, Frøken Jonna, at jeg altid gør.«

Han fik fat paa en Tjener og lod denne skaffe en Droske. Selv førte han hende rundt for at tage Afsked, og hjalp hende saa godt han kunde med at overvinde de Vanskeligheder, der rejstes mod, at hun saaledes forlod Selskabet i Utide.

Kessy faldt hende om Halsen og kyssede hende.

»Min kære Jonna, tager De virkelig hjem nu,« sagde hun og viste hende en overstrømmende Kærlighed.

»Tag Dem endelig i Agt, Jonna . . . og tro ikke, at det udelukkende er for Deres Skyld, Hr. Hal viser sig saa bevaagen.« Idet hun sagde det, sendte hun Tage et dristigt og gennemskuende Blik.

»Deres Tillid til mig. Frøken Kessy, er i al Fald ikke til at tage fejl af,« svarede han smilende, bukkede og førte Jonna videre.

»Tag ham ikke med i Drosken!« raabte hun som i Skæmt efter dem, men hverken Tage eller Jonna lod, som de hørte det.

Hele Selskabet fulgte dem til Dørs. De raabte Hurra og teede sig som de var gale.

Tage førte hende ud til Drosken. Han aabnede Døren og bød hende stige ind uden at gøre ringeste Tegn til, at han selv agtede det samme.

Saa rakte han hende Haanden.

»Godnat, Frøken Jonna,« sagde han alvorlig, »og mange hjertelige Tak for denne uforglemmelige Aften.«

Hun saa' forundret paa ham.

Hans Ansigtsudtryk var saa alvorligt, næsten bedrøvet, at hun i samme Nu blev rørt derover.

»Vil De da ikke ledsage mig hjem?« spurgte hun. »Men De lover nok at være artigere denne Gang end sidst.«

Han tog hendes Haand, trykkede den taknemlig og steg smilende ind.

»Tak, Jonna!« sagde han glad. »Denne Opfordring havde jeg ogsaa ventet af Dem.«

Han slap ikke hendes Haand og hun nænnede nærmest ikke at tage den til sig.

Saaledes kørte de et Stykke uden at veksle Ord, men for dem begge var Tavsheden pinlig.

»Hvad har nu Deres Kæreste sagt til alt dette her?« spurgte saa pludselig Tage. Han kunde i Øjeblikket ikke finde paa andet at spørge om.

»Ja, det véd jeg sandelig ikke endnu. Han er jo saa langt borte. Men jeg har skrevet det til ham — og i Morgen meddeler jeg ham Udfaldet og sender ham Bladene. Tror De, at de vil skrive pænt om mig?«

»Ja, derom kan der slet ikke være Tvivl.«

De kørte atter et Stykke uden at kunne finde flere Ord om den Sag.

»Og hvad har min Søster og hendes politiske Kandestøber sagt?«

»Aah, Thora har saamæn slet ikke været saa rar mod mig, fra hun erfarede, hvad jeg havde i

Sinde. Hun er saa slem til at bebrejde og holde Formaningstaler.«

»Ja, det vil jeg tro. Saa skal De altsaa ikke bo hjemme hos hende, kan jeg forstaa, da De har lejet Dem et Værelse et andet Sted.«

»Nej, det skal jeg ikke . . og ærlig talt er jeg glad derfor.«

»Ja, det kan jeg godt forstaa.«

De tav atter — men han holdt endnu hendes Haand.

»Hvad vil De nu gøre, hvis Deres Kæreste bliver rasende over, hvad De har gjort?« spurgte han saa igen.

»Aah, hvad vil der vel være at gøre derved,« smilte hun. »Skulde det ske, faar han sandelig at blive god igen . . . eller lade være. Tilmed er han saa langt borte, at hans Mening jo ikke kan have nogen videre Indflydelse.«

»Ja, det er sandt nok! Han er for den Sags Skyld vel anbragt, hvor han er . . . men jeg troede, at De elskede ham overalt paa Jorden.«

Der følte Jonna pludselig, at hun sad fast for sine egne Bemærkninger.

Elskede hun da ikke Osvald mere? Dette Spørgsmaal stillede hun sig selv — og hun følte, at hun paa sin Maade baade kunne svare Ja og Nej. Og det var hende, som hun var helt forundret over denne pludselige Opdagelse.

Er det virkelig Tilfældet, at jeg ikke elsker ham mere? Hendes Tanker kunde ikke et eneste Øjeblik komme uden om det Spørgsmaal og hun svarede:

»Ja, sandelig elsker jeg ham. Hvordan kommer De dog paa det?«

Men hos sig selv følte hun det, som disse Ord ikke længere havde den vante Klang.

Uden hun selv havde mærket det, var han bleven hende mere og mere fjern, saavel i hendes Følelser, som i hendes daglige Tanker. Han var jo rejst saa langt, langt bort . . . Den Mand, der kunde gøre det, han maatte da heller ikke elske rigtig . . . for saa vilde han ikke kunne tvinge sig selv til en saa lang Adskillelse — hvis det da ikke var uundgaaelig nødvendig. Det var, som var hun kommen paa Spor efter, at Osvald elskede noget højere end hende, at hans Følelser havde dybere Rod et andet Sted. Hun kunde aldrig være rejst fra ham . . . Men nu var hun jo bleven vant til at undvære ham, saa nu kunde hun nok gøre det.

Tage havde ikke Øjnene fra hende, og det var, som evnede han at læse, hvad hun tænkte.

»Tager jeg ikke meget fejl, Jonna, saa tror jeg dog alligevel, at De har holdt mere af ham, end De nu gør,« sagde han og smilte, mens han tog fastere om hendes Haand. »Men jeg maa ogsaa tilstaa, at jeg finder, det maa være en underlig Kærlighed, naar man for flere Aar kan rejse fra den, man elsker — og lade hende passe sig selv. Lad os nu ogsaa forudsætte, at De vedblivende elsker ham, tror De saa, at den Mand, der uden absolut nødvendige Grunde forlader sin unge, smukke Kæreste, virkelig elsker hende i særlig høj Grad? Jeg tror det i al Fald ikke.

Jonna søgte at svare ham stanhaftig, men det var tydelig at mærke, at der var Tvivl i hendes Ord.

Og selv om han virkelig elskede hende, saa forekom det dog hende, at der var kommen en Kløft

mellem dem, ukendt af hvilken Grund . . . og ærlig tilstod hun for sig selv, at Osvald ikke længere var den samme for hende, som han før havde været.

»Men, Jonna, De fortjener at blive elsket . . . paa den eneste Maade, som er Deres Person værdig . . . Vær De overbevidst om, at det er til Deres eget Bedste, at denne Ungdomsforelskelse er ved at dø . . . som saadan jo altid gør. Det vilde dog aldrig have bragt Dem nogen Glæde, men blot Hindringer paa Deres fremtidige Løbebane. Nej, kære Jonna, De maa tilstaa for mig, eller indrømme det for Dem selv, at De ikke er en Kvinde, der er skabt til at faa en fattig Arbejder til Mand . . . Jeg har sagt Dem det før . . . De maa leve Deres Liv, hvor der er Rigdom, Ødselhed og Pragt . . . Kun den Mand, der evner at byde Dem det, er Deres Kærlighed værdig. Selv om De i Øjeblikket ikke rigtig forstaar mig, saa kommer De nok senere til det. Kære Jonna, jeg er jo rig, det véd De . . . Jeg vil kunne give Dem alt, hvad De maatte ønske Dem . . . Gøre Dem til Byens smukkeste Dame og befri Dem for enhver økonomisk Tanke . . . Og, kære Jonna, saa véd De jo, at jeg elsker Dem.«

Han lod sig glide ned paa sine Knæ i Bunden af Vognen og knugede begge hendes Hænder.

»De kunde gøre mig til den lykkeligste Mand paa Jorden, hvis De blot tillod mig at være Deres Beskytter . . . Blot De vilde vise mig Fortrolighed, gøre mig til Deres Ven, saa skal Tiden nok overbevise Dem om min Kærlighed — og lade mig vinde Deres. De er saa god, Jonna . . . det viser hele Deres Væsen, og De fortjener at træffe den Mand, som alene vil Deres Fremtids Vel . . . For tro mig, De

vil komme til at træffe mange Mænd, som sikkert fuldt ud vil kunne byde Dem ligesaa meget, som jeg er i Stand til — men deres Følelser for Dem vil ikke være de samme som mine . . . De vil nok elske Dem — paa deres Maade . . . deres Følelser vil kun være Attraa efter at komme til at besidde Dem — — Jeg derimod, jeg vil kun Deres Bedste, og ene og alene fordi, jeg elsker Dem, ja, har elsket Dem lige fra det Øjeblik, jeg saa' Dem . . . Aah, Jonna, vær god, hører De . . .«

Han kyssede heftig hendes Haand — og Jonna saa' rørt ned paa ham.

Hun tvivlede ikke længere paa hans Følelsers Ægthed, og dog elskede hun ham ikke. Nej og atter nej, hun elskede ham ikke . . . og alt det, han tilbød, kunde hun tage derimod? Nej, aldeles ikke — og hun trængte jo heller ikke længere til noget, nu hun selv tjente saa mange Penge.

Men hun kunde godt lide ham. Han havde i saa lang Tid vist hende saa megen Hengivenhed, at hun var kommen til at føle sig tryg i hans Selskab.

Hun strøg sin Haand over hans Haar, men da det var temmelig stærkt fedtet af Pomade, lod hun den glide hen ad hans Kind.

»At De vil vedblive at være min Ven, som De har været saa længe, vil jeg være meget glad for,« svarede hun.

I det samme gennemfo'r den Tanke hende, at hun var saa ene. Hun var jo lige saa ensom nu, som hun hele sit Liv havde været — og hun tilføjede:

»Men alt det, De tilbyder mig, kan jeg ikke

tage imod, og jeg trænger heller ikke til det, da jeg nu selv tjener saa mange Penge.«

»Ja, jeg kan godt forstaa, De synes det Par Tusind Kroner, De nu tjener, er mange Penge — men hvad er de i Forhold til Rigdom og Pragt . . . Og det kan ikke nytte, De vil forsøge at nægte, at Rigdom og Pragt ikke netop skulde være noget for Dem — — Saa meget kender jeg allerede til Dem, at jeg har forstaaet, at det er en af Deres største Glæder at være smuk og bære Smykker og kostbare Dragter . . . Og se her, Jonna.« Han tog en lille rød Æske op af sin Vestelomme. ». . . Maa jeg sætte denne Ring paa Deres Finger?«

Han holdt den op for hende, og idet de kørte forbi en Lygte, kastedes Skæret fra denne ind i den mørke Vogn og paa de funklende Stene i Ringen, saa den straalede som et pragtfuldt Stjernelys.

»Kom med Deres Haand,« bad han — og hun lod ham sætte Ringen paa sin Finger.

Atter holdt hun den hen i Skæret fra en Lygte, og hun smilte henrykt over den herlige Glans.

Det var den første kostbare Ring, hun ejede, for hun var ikke i Tvivl om, at den havde kostet mange Penge. Og idet hun tog hans Haand, sagde hun rolig, men der kunde dog spores noget rørt i Stemmen:

»Tak, skal De have! . . . Den er jeg virkelig glad for . . . Jeg havde saa længe ønsket mig en smuk Ring.«

Hun lod ham nu kysse sine Hænder saa meget, han vilde.

»Der er vist meget, De længe har ønsket Dem, er jeg vis paa.«

Han satte sig over ved Siden af hende.

»Aah, Jonna, hvor jeg elsker Dem,« sagde han. »De maa love mig at blive min.«

Han lagde sin Arm om hendes Liv, og hun vendte sig smilende mod ham.

»Jeg kan godt lide Dem, men derfra og til at elske Dem, er der dog et langt Spring.

»Aah nej, ikke saa langt, som man maaske skulde tro,« svarede han og knugede sin Arm endnu dristigere om hende.

»Nu faar De blive saa vred, som De vil, Jonna . . . men jeg kan ikke andet . . . Jeg maa kysse Dem.«

»Nej, nej, De maa ikke,« sagde hun, men der var ikke fuld Alvor og Modstand i Stemmen.

Han betænkte sig derfor ikke længere, men tvang hendes Hoved ned til sig og kyssede hende Gang efter Gang til han følte, at hendes Kræfter ligesom døde bort.

»Aah, Jonna, sig at De elsker mig . . . at De vil komme til det . . . Hører De?«

»Nej, nej, aldrig! . . . Jeg tror det ikke.«

Han slap hende pludselig og satte sig over paa sin tidligere Plads lige overfor hende.

Hun saa' forbavset paa ham, saa smilte hun og sagde:

»Det kan man da ikke vide paa Forhaand. Kom nu herover og vær ikke vred . . . Jeg holder virkelig meget af Dem . . . Men at jeg ikke elsker Dem, kan jeg dog ikke gøre for . . . Maaske jeg kan komme til det . . . Man kan jo aldrig vide . .«

Han satte sig saa over til hende igen, og hun lod ham kysse sig, saa meget han vilde.

Da de naaede dertil, hvor hun boede, fulgte han hende til Døren.

»Vi ses igen i Morgen Aften, Jonna . . De faar ikke Ro, før De er bleven min.«

Hun smilte skælmsk til ham og han kyssede hende.

»Er De saa tilfreds?« spurgte hun.

»Ja, for i Aften, Jonna.«

Han lod Drosken køre og spaserede hjem.

Et Øjeblik havde han tænkt paa at køre tilbage til Festen, men følte saa alligevel ikke nogen Lyst dertil Og som en anden forelsket drev han nu om gennem Gaderne. Han var i alle Maader fuldt betaget af Jonna, og han nærede ikke længere Tvivl om, at hun vilde blive hans.

Satans kun, at den gamle holdt ham med saa faa Penge. Hans Gæld var jo allerede betydelig — og den vilde sikkert snart blive mange Gange fordoblet, naar han fik Jonna. For pragtfuld vilde han gøre hende, og Pengene skulde han pinedød nok vide at skaffe sig, naar den gamle ikke vilde ud med dem. Han havde da heldigvis udstrakt Kredit — og gode, villige Forbindelser endnu.

Saalænge de vilde forstrække ham, var der jo intet i Vejen. Og deres Penge var da sikre nok hos ham, hvorfor skulde de saa ikke blive ved . . . Han kunde jo en Gang betale dem alt fuldt ud . . . og saa havde de Aagerkarle saamæn gjort gode Forretninger med ham.

De Vanskeligheder skulde han nok klare.

Jonna var træt og faldt snart i Søvn. Næste Morgen bragte hendes Værtinde hende alle Morgenbladene paa Sengen — og hun blev næsten helt

fremmed for sig selv ved al den Ros, som de øste over hende.

Og der kom Blomster i hele favnfulde, selv fra Mennesker, hun slet ikke kendte.

Men især var der en meget smuk Buket fra Tage — den lod hun sætte i Vand og stillede den paa Natbordet ved sin Seng.

XVI.

Jonna genfinder den lille Zigøjnerpige i Kessy Traubartz.

Kessy laa paa Divanen og ventede Jonna

I over en halv Time havde hun ligget henslængt i en tung Døs, hvilende i en Stabel af Silkepuder.

Hun havde røget den ene Cigaret efter den anden og tætte Røgskyer lejrede sig over hende, saa hun Gang paa Gang maatte drive dem bort med Haanden.

Skumringens Skygger sneg sig allerede ind over Stuen og frem over hende, dæmpede den lyse atlaskes Kjole og Ringenes Funklen paa hendes Fingre og svøbte sig som Slør om de svære Guldarmbaand og de store Rubiner i hendes sorte Haar.

Hun havde ligget saadan, siden Hult var gaaet.

Forholdet mellem dem havde den sidste Tid været noget spændt.

Kessy talte atter om, at hun snart skulde rejse. Naar Engagementet var udløben, vilde hun tage til

St. Petersborg igen, havde hun bestemt. Og Hult havde intet som helst haft derimod. Han evnede ikke længere at rejse alle de Pengelaan, som Kessys stadige Krav fordrede, selvom Tage var ham en stabil Støtte.

Kessy saa' rolig derpaa. Det var et Forhold, der var ved at tabe sin Brand — og det havde hun oplevet adskillige Gange før i sit vekselrige Liv. Men en anden Sag var, at hun virkelig havde elsket denne Mand med det kolde, beherskede Væsen. Hun havde paa sin Vis følt sig draget til ham, hans Kynisme havde været hende en Lyst.

Derfor følte hun sig nu ogsaa inderst inde i sit Væsen ensom og forladt.

Atter følte hun sig ene i den Verden, der havde skænket hende saa mange Triumfer, men som aldrig havde givet hende en eneste blivende Troskab.

Og hun laa og kom til at tænke paa Jonna og blev næsten angst for, at hun ikke skulde komme. Det var det eneste, der pinte hende, at hun skulde rejse bort fra hende.

Hun følte en saa stor Glæde ved at være i Jonnas Nærhed, at hun ønskede at kunne tage hende med ud i Verden.

Hun havde betroet sig til hende om sit Forhold til Hult, havde indviet hende i mangt og meget af sit Liv — og hun havde fundet ligesom en Trøst derved.

Jonna havde ogsaa talt til hende om sin Kærlighed — Hun havde atter søgt at fornægte for sig selv, hvad hun følte, og hvad der hændte mellem hende og Tage den Aften i Drosken. Hun havde

af al Magt søgt at faa sig til at tro, at hun elskede Osvald, og at hun ikke kunde elske andre end ham.

Hun havde fortalt Kessy om ham, havde intet fortiet, men fortalt inderligt og varmt, hvorledes hun af hendes oprigtigste Indre ønskede, at det skulde være. Men Kessy havde kun haft et Smil tilovers for hendes Fortælling.

Hun havde straks forstaaet, at det ikke var noget for en Kvinde som Jonna, hvis Fremtid og Liv rimeligvis blev en stadig Stævnen gennem Hyldest og vekslende Glæder . . . Det kunde ikke blive andet end et Ungdommens Luftkastel, der snart vilde, snart maatte ramle sammen . . . Virkeligheden vilde splintre det og lade dem erfare, at deres skønne Drømme om evig Troskab og Kærlighed kun var ungdommeligt Følelsesvæv, der kun holder sammen saalænge Verden stænges ude, men sprænges, saasnart dens Bølger driver dem ud — bærer dem ud paa Livets brydende Strømme, hvor der raser evig Kamp . . . evig Kamp om Lykke og Kærlighed.

Et spottende Smil lagde sig om hendes Læber — og for sit Blik saa' hun deres unge, elskovsstemte Verden styrte sammen . . . og hun saa' Jonna baaret af sin Skønhed og sine Evner, drage frem gennem Verden fra Fest til Fest. Hendes egen Livsglæde, hendes egen unge Tro paa den sande, evige Kærlighed, havde hun forlist allerede for mange, mange Aar siden. Men skulde hun være ærlig, maatte hun indrømme, at den havde ladet en Tomhed tilbage hos hende, en Tomhed, som aldrig var bleven udfyldt af noget af alt det, hun gennem Aarene havde oplevet og mindet. Hendes Liv havde været

saa rigt paa Nydelser, men af ærlig Troskab og Kærlighed havde det intet givet hende . . .

Entréklokken ringede, af hvilken Grund hun rejste sig, mønstrede sin Frisure i Spejlet og smilede forventningsfuld.

Det maa være hende, der kom, tænkte hun og skyndte sig ud, for selv at lukke op.

Ja, det var Jonna, der stod der i en elegant Spaseredragt.

Kessy omfavnede og kyssede hende, hjalp hende Overtøjet af og førte hende ind i Stuen.

De tog Plads ved hinandens Side paa Divanen.

»Det varede længe inden De kom,« sagde Kessy glad og opmuntret ved at have hende hos sig.

Hun havde Armen om hendes Liv og sad og saa' beundrende paa hende. Hun forekom hende saa straalende smuk, som hun der sad med sit unge, friske Ansigt og det gode, givende Smil.

»Aah, jeg gik og drev lidt gennem Gaderne,« svarede Jonna. »Vejret er jo saa mildt.«

»Skal vi ikke have en Kop Kaffe med Likør?«

»Jo, Tak!«

Kessy ringede paa Pigen, der straks efter bragte Kaffen.

Jonna blev nu anbragt i en lav og magelig Flugtstol, og hun selv strakte sig atter paa Divanen. Og de tændte sig hver en Cigaret

»Naar mit Engagement nu er udløbet, rejser jeg nok til St. Petersborg,« sagde Kessy.

»Skal De saa virkelig lige straks rejse?«

»Ja,« svarede hun smilende. »De skulde blot sé det Etablissement derovre, det er et af Evropas største, og der optræder kun verdensberømte Kræfter.

. . . Og saa har man fabelagtig rige Fyrster til Beundrere . . . Ja, De kan tro, Jonna, det er noget helt andet end her, hvor man maa være glad ved en rig Grosserersøn og en forarmet Baron . . . Men De kommer jo nok selv en Gang til at optræde der . . . saa vil De faa at se, at jeg langtfra overdriver det . . . og De vil kun faa et Smil tilovers for, hvad De har oplevet her.«

»Hvor jeg allerede længes efter at komme ud i Verden og sé mig om,« sagde Jonna betaget af Kessys Fremstilling.

»Da gør De nok snart det. Hvor vilde det være morsomt, om vi kunde følges ad . . . og jeg tror, jeg kunde have skaffet Dem et Engagement derovre — og lovet Dem, at De vilde have gjort stormende Lykke. Men Deres Sukces her, holder Dem nok de tre Maaneder, som De har bundet Dem til . . . Men vil De følge mit Raad, saa skal De heller ikke blive her længere. Det er aldrig til Gavn at blive for længe ad Gangen paa et Sted.«

»Nej, det vil jeg heller ikke . . . saa rejser jeg ud. Jeg har altid haft en saadan Lyst til at rejse . . . og jeg tror, jeg fik den en Gang som Barn. De har maaske hørt, at jeg er et Fattigbarn, der en Gang blev samlet op paa Gaden af Politiet og derefter blev sat i Pleje paa Landet hos nogle fattige, umenneskelige Husmænd, som igen lejede mig ud til en Gaardmand for at passe Kvæg.«

Kessy saa' opmærksom paa hende.

»Ja, jeg har hørt noget derom,« svarede hun. »Hr. Hal har fortalt mig det en Aften, endnu før jeg havde set Dem . . . Han har ogsaa fortalt mig om de Forhold, hvorunder De senere kom til at

vokse op . . . Og netop det, Jonna, tror jeg er en af Aarsagerne til, at jeg ligefrem er kommen til at holde saa meget af Dem.«

»Ja, uha! Det var en rædselsfuld Tid.« Det gøs gennem hende ved Mindet derom. »Men nu ligger det jo saa langt tilbage i Tiden, at det ofte næsten kun staar for mig som en Historie, jeg har hørt, og ikke noget virkeligt, jeg selv har oplevet. — Men det var det jeg vilde fortælle Dem om, hvorledes jeg fik baade min Rejselyst og Eventyrlyst næsten som foræret . . . For De har saa ofte faaet mig til at tænke derpaa, saa jeg flere Gange har syntes, det var helt underligt.«

Det var en Sommer derude paa Landet, mens jeg røgtede Kvæg, at en Zigøjnertrup kom til Landsbyen, og mellem den var en lille Pige. En Dag, jeg laa under Skovdiget og sammen med min Hund, Hektor, passede paa mit Kvæg, kom hun listende ud til mig. Hun havde sin Guitar med. Vi blev snart gode Venner og begyndte at lege, og hun spillede og sang for mig. Hun havde en Dag ligget gemt inde i Skoven og hørt mig synge, og hun var saa glad derfor, og efterhaanden som vi blev mere og mere fortrolige, vilde hun stadig have mig til at synge for sig. Hun lærte mig sine Sange og at spille paa sin Guitar, og hun lærte mig ogsaa sine Danse.« Mens Jonna fortalte blev hun rørt over disse kære Erindringer, hendes Barndoms bedste. »Men den Tid varede kun saa kort. En skøn Dag rejste Truppen videre og den lille Zigøjnerpige maatte selvfølgelig med. Hun vilde have, at jeg skulde rømme fra Husmandsfolkene og tage med dem, saa vi kunne faa Lov til at blive

sammen, men jeg havde ikke Mod, trods alle hendes Forestillinger og Overtalelser. Aldrig glemmer jeg den Dag, hun rejste bort. Jeg kom frem til Vejen, hvor Vognen kørte forbi, og da hun saa mig, kom hun ned til mig, og blev saa længe som hun kunde, løb saa et langt Stykke efter Vognen for at naa den, og der var ikke ret længe imellem hun vendte sig for at vinke til mig, der sad i Vejgrøften tilligemed Hektor. For at trøste mig var det vel, hun lovede mig, at hun vilde komme tilbage.«

»Det er da ikke sikkert — hun kan da ligesaa godt have ment det,« bemærkede Kessy, der havde siddet saa stille og hørt efter denne lille rørende Historie. Først havde hendes Øjne været stadig fæstet paa Jonna, som vilde hun forske hende, om det virkelig var sandt, hvad hun der sad og fortalte, men saa gled de som tankefuldt bort, og hun sad stille og lyttede efter.

»Men nok er det, hun kom aldrig tilbage, og jeg blev gaaende der Sommer efter Sommer og længtes og ventede — men hun kom aldrig igen. Og mens sang jeg hendes sælsomme Melodier og dansede efter dem . . . og i de Dage var det, at Lysten til at drage ud i Verden og danse og synge for Folk voksede sig fast hos mig.. Og nu er det jo saa godt som fuldbyrdet. Ligesom hun, vil jeg ud at rejse, drage fra Sted til Sted . . . synge, danse og være glad. Og hvem véd, maaske jeg en skønne Dag kan træffe paa hende . . . Aah, jeg véd ikke, hvad jeg vilde give derfor.«

Da saa' hun hen paa Kessy, der var sunken helt tilbage i Puderne og med Hovedet tungt hvilende mod sin Haand.

Jonna saa' forundret paa hende.

»Hvad er der i Vejen — er De bedrøvet, Kessy?« spurgte hun ømt.

Kessy rettede sine Øjne mod hende, og Jonna saa', at de var fulde af Taarer.

»Sæt De nu mødte den lille Zigøjnerpige igen,« sagde hun stille.

»Det vilde sikkert blive en af de lykkeligste Stunder i mit Liv,« svarede Jonna og lagde sig paa Knæ ved Divanen med Armen om Kessys Liv.

»Men hvis De nu allerede havde mødt hende og ikke havde kendt hende igen . . .«

»Det var umuligt, for jeg vilde straks have kendt hende igen, saa tydelig husker jeg hende.«

»Ja, som hun var den Gang . . . men glem ikke, at det er saa mange Aar siden . . . og hun er vokset, som De selv.«

»Ja, men alligevel.«

»Sæt nu, det er den lille Zigøjnerpige, som De her sidder og holder om Livet.«

Jonna løftede Hovedet lidt og stirrede i Forundring paa hende.

Kessy smilte og sagde lidt efter:

»For det er det, Jonna . . . kære lille Jonna . . . og jeg har allerede længe vidst, at De var den lille Pige, jeg den Gang traf paa, og som jeg godt kan huske.«

»Nej, nej, er det muligt!« udbrød Jonna. »Er det muligt, Kessy!«

De to Kvinder kastede sig i hinandens Arme og græd længe. Begge havde gennemgaaet saa meget siden den Tid — og de kunde nu slet ikke finde Ord at sige, saa overvældende var Genkendelsen.

De satte sig saa ved Siden af hinanden og med Armene om hinandens Liv.

»Hvor er Skæbnen underlig, og hvor er Livet dog mærkværdig!« udbrød Kessy. »Aah, Jonna, Du har længtes efter mig, men jeg længtes sandelig ogsaa tilbage mod Dig . . . men vi kom aldrig mere paa den Kant . . . Og aldrig har jeg glemt Dig . . . Havde vi ikke truffet hinanden, saa vilde Du dog have levet i mine Tanker lige saa varmt, som jeg i dine. Straks da Hal fortalte mig om Dig, kom jeg til at tænke paa Dig . . . for jeg har søgt efter Dig . . . og jeg har ligesom haft en Anelse om, at vi en Gang maatte træffes igen. Nu er det sket, og nu skal vi aldrig mere blive borte for hinanden. Vel Jonna?«

»Nej, nej, Kessy,« svarede Jonna og lagde sig grædende ind til hende. »Men sig mig, hvorledes Du kunde kende mig igen.«

»Først havde jeg jo altsaa hørt Dig omtale, og da jeg saa den Aften paa Ballet blev præsenteret for Dig, var jeg ikke længere i Tvivl om, at det maatte være Dig . . . Jeg kunde blot ikke huske dit Navn. Det var det eneste af Dig, jeg havde glemt. Og da Du saa sang for os . . .«

»Ja, den Melodi, som Du lærte mig . . .«

»Ja, da var jo enhver Tvivl borte, og jeg længtes blot efter denne Stund for at faa Lov til at trykke Dig ind til mig.«

»Og Du kunde lade saa mange Dage gaa? . . . Hvorfor har Du dog ikke givet Dig tilkende længe før?«

»Det havde jo ingen Jag, tænkte jeg; men havde Du ikke selv talt derom i Dag, saa havde

jeg jo nok gjort det. Jeg var jo heller ikke sikker paa, at Du huskede mig saa meget, som Du gør . . . Du kunde jo have glemt mig.«

»Nej, Kessy, det havde Du virkelig ingen Grund til at tro; for Sangen, jeg sang den Aften, var jo den, Du lærte mig . . . og synes Du ikke, jeg kunde den?«

»Jo, sandelig syntes jeg det . . . og jeg maa tilstaa, Jonna, at da jeg hørte Dig synge min egen Barndoms kæreste Sang, da var jeg ikke langt fra at blive ond paa Dig . . . Det ligesom gjorde mig ondt at høre den af en anden Mund. Men det varede kun et Øjeblik, saa følte jeg mig atter glad over at have truffet Dig igen og tænkte kun paa at faa talt med Dig derom . . . og paa at hjælpe Dig frem til Sukcessen, som Du fik.«

»Ja, og var det ikke mærkværdig, da jeg hørte Dig synge, Kessy, kom jeg ogsaa til at huske paa den Tid derude ved Skoven . . . men dog faldt det mig ikke ind, at det var Dig.«

»Og den Aften sang jeg dog den Sang udelukkende for din Skyld . . . for at Du skulde genkende mig, eller komme til at huske paa mig.«

»Men fortæl mig nu, Kessy, noget om, hvorledes det gik Dig al den Tid, som fulgte derefter.«

»Aah, den Tid har saamæn været rig paa baade godt og ondt for mig. Jeg rejste rundt med Truppen, til jeg blev seksten Aar . . . da blev jeg forelsket i en ung Godsejer og rømte med ham. Han kom tilfældig til at overvære min Optræden, forelskede sig i mig, betaget som han blev af min Sang og Dans, og ogsaa min Skønhed . . . Hver Aften kom han for at se mig, og en Aften kom jeg i Selskab

med ham, hvilket Truppen havde arrangeret, for at jeg kunde slaa ham for Penge. Men han var egentlig en skikkelig Fyr, som sikkert mente mig det oprigtigt Han talte saa pænt til mig om, at jeg skulde rejse fra Truppen for at søge noget bedre, da han mente, mine Evner vilde kunne bringe mig langt. Da jeg kom hjem den Aften, imod Beregningen uden Penge, blev jeg slaaet og haanet derfor og truet med endnu værre Mishandlinger, hvis jeg ikke gjorde det bedre næste Gang. Men jeg kunde ikke være anderledes imod ham, end jeg var, og da han næste Aften, vi var sammen, saa', at jeg var bedrøvet, fik han mig til at fortælle Grunden, og han tilbød at ville hjælpe mig, hvis jeg vilde forlade Truppen. Han skulde nok hjælpe mig bort og beskytte mig, saa der ikke skulde ske mig noget ondt. Og da jeg virkelig længtes efter at komme derfra og ogsaa syntes om ham, tog jeg med Glæde imod hans Tilbud. Den Aften gav han mig ti Kroner med tilbage til Truppen, blot for en Forms Skyld . . . men saa snart alle sov, listede jeg mig ud af Lejren og hen til ham, der ventede mig i nogen Afstand. Vi kørte straks til nærmeste By og derfra med Tog videre . . . og jeg var fri.«

»Nej, hvor eventyrligt,« bemærkede Jonna.

»Ja, jeg tør nok sige, at mit Liv ikke er saa lidt af et Eventyr,« svarede Kessy. »Min Beskytter hjalp mig til at faa en Lærer baade i Sang og Dans — og de to Aar jeg, imens jeg uddannede mig, tilbragte sammen med ham, har været de roligste og bedste Aar af mit Liv. Paa alle Maader var han god og hensynsfuld mod mig, og han elskede mig af et oprigtigt Hjerte . . . og jeg tror ogsaa,

det samme en Tid var Tilfældet med mig. Men alligevel blev det mig i Længden for ensformigt og trættende . . . jeg længtes paany efter det omflakkende Liv . . . flere Gange ønskede jeg mig saamæn tilbage til Truppen og græd af Hjemvé efter den store, tunge Vogns Jumpen hen ad Landevejen . . . Men saa fik jeg endelig sat igennem, at jeg maatte søge mig et Engagement, ligesom Du nu har faaet det, Jonna . . . Og min første Optræden blev en Sukces, ligesom din. En skønne Dag rejste jeg saa bort fra ham. Og nu er jeg her . . . paa en Maade ved Udgangen, hvor jeg begyndte — efter at have levet et stormfuldt Liv . . . et Liv siger jeg . . . ja, for det er virkelig, som disse faa Aar har været et helt Liv. Og se paa mig, Jonna . . . mine Træk er allerede ved at ældes . . . Det ligger jo til min Race at blive tidlig gammel.«

»Nej, véd Du hvad, Kessy, Du er saa smuk som nogen,« svarede Jonna, der var langt henne i hendes interessante Fortælling.

»Du behøver saamæn ikke at fortælle mig noget i den Retning, Jonna . . . jeg kender nok mig selv . . . Fra ganske lille har jeg næsten ikke haft andre Tanker end at smykke og betragte mig selv . . . og jeg har sandelig nok forstaaet at læse mit eget Ansigt. Nej, Jonna, om nogle faa Aar er jeg sat udenfor Nummer, og maa saa oprigtig ønske, at jeg sad hjemme i en af Truppens Vogne som en gammel hæslig Zigøjnerkvinde og diede mine Unger.«

»Tal dog ikke saadan, Kessy . . . Det er jo ikke sandt . . . og Du mener det heller ikke.«

»Jo, sandelig mener jeg det. Verden er ubarmhjertig mod dem, som er færdige, og særlig mod

en Kvinde, som jeg, der har levet det Liv, jeg har levet. Man maatte ønske, naar Tid var, at dø med sin Ungdom og Skønhed . . . men det er jo ikke saadan, hvis man ikke selv vil hjælpe til.«

Jonna saa helt bedrøvet paa hende. Kessys Tale gjorde hende ondt, og hun søgte paa sin barnlige, hjælpeløse Maade at trøste hende.

Men Kessy smilte blot ad hende og tog hende kærlig ind til sig.

»Bryd Dig ikke derom, Jonna, det er heller ikke saa slemt, som jeg siger.«

Men Jonna undrede sig og følte endnu større Trang til at vise denne Kvinde sin Kærlighed.

»Jeg tror, vi kan vente Hal herop,« sagde Kessy saa for at lede Talen ind paa et andet Spor. »Jeg traf ham i Middags og fortalte ham, at jeg ventede Dig hjem til mig.«

»Saa kan han jo følge os til Varietéen,« svarede Jonna frejdig.

Hun saa' nu daglig Tage. Hver Aften sad han i sin Loge og overværede hendes Optræden — og sendte hende Blomster. Og de fleste Aftener plejede de ogsaa at supere sammen, tilligemed Kessy og Hult. Men ellers syntes deres Forhold til hinanden at være uforandret.

Kessy smilte og sukkede.

»Ah, Du har faaet en ny Ring igen,« sagde hun saa. »Næh, hvor smuk den er . . . lad mig se den.« Hun smilte endnu mere indviet, saa Jonna rødmede og forlegent trak den af sin Finger og rakte hende den.

»Ja, han er meget charmeret i Dig.« Kessy betragtede Ringen med et Kenderblik. »Den For-

ærung er Dig sandelig unødig. Oprigtig talt, Jomma . . . jo, misforstaa mig ikke, men jeg synes, Du opfører Dig alt for naiv over for den Mand. Vor Stilling fører med sig, at vi altid er omringet af en Kreds af Beundrere og Tilbedere . . . rige Folk, unge og gamle, og oftest af det finere og fornemste Selskab. Der er ligesom et uundgaaeligt Baandelag mellem dem og os. Ja, Jomma, det kan ikke nytte at være naiv . . . Vi er til for at fryde dem ved vor Kunst, og da vi almindeligvis er fattige og kun ejer Skønhed og Evner, er deres Belønning til os at gøre os delagtige i deres Rigdomme. Vi ønsker at smykke os, og de ønsker at se os smykkede, og da vi selv intet ejer, maa de selvfølgelig give os det som Belønning for vor Kunst og vor Skønhed . . . Derfor, Jomma, bærer Du Dig ikke ad overfor denne unge Mand. Han er villig til at ofre en Formue paa Dig . . . Men den Ungdomsforelskelse, som Du endnu gaar og bærer paa, maa Du se at faa en Ende paa . . . den vil aldrig bringe Dig noget Fordel, men blive Dig til Besvær, saa længe Du lader Dig generere af den. Ja, Du synes nok, det er noget frygteligt, jeg her siger og raader Dig til, men det er nu det eneste fornuftige.«

Jomma var ikke rede for at føre sig oprørt og forfærdet over denne Kvindes kyniske Maade at se Forholdene paa, og hun svarede derfter.

»Alt dette kan jeg slet ikke forstaa . . . og det siger jeg, at jeg aldrig modtager noget af nogen Herre, uden jeg bestemt ved, at vedkommende virkelig mener det af sit Hjerte og skaar Agtelse for mig.«

Kvinden lo og tog smilende Jomma Hænder ind til sig.

Der blev ringet paa Entréklokken.

»De agter os skam alle sammen,« lo hun ironiserende, idet hun rejste sig for at gaa ud og lukke op. »Det er nok Hal,« tilføjede hun.

Jonna saa' fornøjet efter hende. Hun følte, som havde hun spottet over sig selv.

Paa Stemmen i Entreen kunde hun høre, at det var Tage Hal, og hun rettede paa sig.

»Ja, Frøken Jonna sidder derinde,« hørte hun Kessy sige og kom uvilkaarlig til at sætte sig bedre til rette i den magelige Stol.

Tage traadte ind.

»God Dag, Frøken Jonna!« sagde han glad og gik lige hen til hende og trykkede hendes Haand, som hun rakte ham fra sin halvt liggende Stilling.

Kessy indtog atter sin Plads og bød Tage en Stol.

»Vil De nyde noget, Hr. Hal? Kaffe — Likør — Whisky?«

»Nej, mange Tak, Frøken Kessy, jeg vil nøjes med at ryge min Cigar.

Der opstod en lille Pavse, hvori hver af dem sad eftertænksomme, dog vist uden at tænke nogen egentlig Tanke.

»Er det sandt, hvad jeg har ladet mig fortælle, at De agter Dem til St. Petersborg, Frøken Kessy?« sagde saa endelig Tage.

»Ja, fuldstændig — om fjorten Dage, naar mit Engagement her er udløbet, rejser jeg . . . og saa varer det vist længe, inden jeg kommer tilbage hertil igen.«

»Det vil blive haardt for Deres mange Venner.«

»Aah, dermed bliver det vist ikke saa slemt

. . . De véd nok: ude af Øje, ude af Sind, som det hedder.«

»De er vist ikke gunstig stemt i Dag, Frøken Kessy,« svarede Tage smilende.

»Jo, jeg er saamæn . . . Men De faar undskylde mig et Øjeblik — jeg skal ud at gøre lidt Toilette, inden jeg kan følge med . . . og De er nok saa elskværdig, Hr. Hal, at underholde Frøken Jonna saa længe.«

Et ganske svagt ironisk Smil legede i hendes Mundviger.

»Ja, med Fornøjelse,« svarede han og saa' uvilkaarlig paa Jonna.

Hun smilte ogsaa og følte sig slet ikke angst ved at skulle være ene med ham.

Kessy rejste sig og gik blødt og knitrende som en glidende Lyd gennem Rummet.

Værelset var kun oplyst af en Standerlampe med en tæt dybrød Silkeskærm. Den gød et kælent, hyggeligt Lys fra sig og ud over Omgivelserne.

»Vil De ikke lægge Dem over paa Divanen, Jonna?« spurgte Tage.

»Næh Tak, jeg sidder skam godt nok her,« svarede hun.

»Aah jo, gør det, jeg vil saa gerne se Dem ligge der mellem alle de Puder og i denne Belysning . . . gør det!«

Han rejste sig og lagde Puderne tilrette.

»Kom nu her.« Han vendte sig ung og smilende om mod hende.

Da hun tøvede, tog han hende skæmtende om Haandledene for at løfte hende op ad Stolen, og

Jonna lod ham løfte sig, uden han behøvede at bruge nogen Magt.

»Læg Dem nu pænt,« smilte han.

»Hvorfor dog det?« smilte hun tilbage.

»Fordi jeg gerne vil se Dem ligge saadan . . . som en Diva . . . en Herskerinde . . .« og han lagde hende rigtig til Leje mellem alle de bløde og pragtfulde Puder.

»Som min Herskerinde,« smilte han og bøjede sig ned og kyssede hendes Haand og trak sin Stol nærmere hen til hende.

»De er vist i ovenud godt Humør i Dag, Hr. Hal?«

»Ja, jeg maa tilstaa at være det.«

»Og Grunden?«

»Ja, det kunde man vel nok faa Lov at holde for sig selv.«

»De har altsaa en bestemt Grund?«

»Ja, tildels.«

»Ja, det har vel de fleste . . . Men maa jeg ikke være nysgerrig . . . er det noget, som . . .«

»Ja, netop . . .« smilte han, »noget som angaar Dem . . . Det er Dem, Jonna, som for et Øjeblik siden har givet mig det gode Humør . . . Jeg havde det slet ikke, da jeg kom . . . men haabede paa at faa det.«

»Hvor De taler. — Sig hellere Grunden rent ud.«

»Han De ikke gætte den?« Hans Øjne søgte hendes Haand, som bar den ny Ring.

»Aah, saadan . . .« smilte Jonna. »Tro endelig ikke, at jeg er saa forfærdelig glad for den . . .

nej, jeg er rigtig vred paa Dem, fordi De sendte mig den, trods jeg sagde nej . . .«

Han tog hendes Haand og betragtede Ringen.

»Hvor den er smuk, og hvor den klæder Dem! Det var det jeg haabede, at jeg maatte se Dem med den paa . . . Og hvorfor skulde De dog ikke modtage den?«

»Fordi jeg ikke ser nogen Grund til, at De forærer mig den.«

»Nej, véd De nu hvad, Jonna, nu snakker De virkelig.«

Han tog fastere om hendes Haand.

»Ved De ikke, hvorfor jeg har foræret Dem den? . . . Det vilde jo være min største Glæde, om jeg maatte give Tusinde Gange saa meget . . . maatte give Dem alle de Smykker, som De kunde ønske Dem, ja, give Dem alt, hvad De havde Lyst til . . . og hvorfor, Jonna? . . . De véd det jo lige saa godt, som jeg selv . . . at jeg elsker Dem . . .«

Han lagde sig paa Knæ ved Divanen.

»Aah, Jonna, hør mig dog . . . jeg elsker Dem saa vanvittig . . . jeg ejer ikke andre Tanker eller Følelser end for Dem . . . Elskede Jonna . . . hør mig dog . . . bliv min.«

Han lagde sin ene Arm om hendes Liv og kyssede hende, uden hun gjorde Modstand — men trods hun bag efter undrede sig over, at hun havde tilladt ham det, lod hun ham dog kysse sig gentagne Gange.

»Elskede Jonna, bliv min,« bad han . . . »Lad mig blot foreløbig faa Lov til at blive Deres Ven, Deres Velgører og Beskytter . . . saa skal De faa at se, at Resten ordner sig ganske naturlig af sig

selv. Giv mig Lov til at efterkomme ethvert af Deres Ønsker . . . og jeg forlanger kun til Gengæld at maatte være sammen med Dem hver Dag.«

Jonnas Haand løftede sig op om hans Nakke og strøg over hans Haar.

»Jeg kan godt lide Dem, og hvis De vil lade mig selv raade for mine Ønsker, maa De saamæn gerne faa Lov at opfylde dem . . . for jeg tror Dem virkelig, Tage, at De holder meget af mig,« svarede hun og næsten aabnede sine Læber for hans Kys.

»Aah, jeg elsker Dem, Jonna, elsker Dem vanvittig . . . og tro mig, De skal blive min.«

»Vi faar se,« smilte hun.

»Ja, ja . . dermed siger De altsaa, at jeg maa haabe.«

»Maaske.«

Det lød, som var Jonna en erfaren, behersket Dame — men i Virkeligheden skælvede hun inderst inde — og hendes Beherskelse var nærmest en Slags medfødt Koketteri.

De lagde ikke Mærke til, at Kessy stak sit Hoved frem mellem Portieren bag dem.

Hun saa' først lidt overrasket hen paa dem, saa smilte hun og nikkede hen for sig — og hun trak sig atter ubemærket tilbage.

»Maa jeg saa faa Lov at leje Dem en bedre Lejlighed, Jonna?« hviskede han ned over hende. »De kan ikke være bekendt at bo, som De bor, og jeg, som Deres Ven og Velgører, særdeles ikke at lade Dem vedblive at bo der.«

»Om det vil jeg slet ikke høre Tale . . . Nu skal De være ordentlig, ellers fortryder jeg allerede, hvad jeg har sagt . . . og hvad tror De egentlig

Thora vilde sige, hvis hun vidste, at jeg havde taget imod de to Ringe af Dem?«

»Nej, Frøken Jonna, nu maa De endelig ikke anstrænge Dem for at være enfoldig . . . De vil da vel ikke regne med min Søsters Mening i disse Forhold . . . Da er hun jo næsten værre end en indremissionsk Præst.«

»Det er lige meget, men derom bliver der ikke Tale . . . og nu skal De vær'god rejse Dem og sætte Dem ordentlig op — Kessy kommer straks.«

Tage rejste sig ogsaa, men forinden han satte sig tilbage paa sin Plads, kyssede han hende endnu en Gang — og straks efter kom Kessy.

»Se, se, hvor Du tager Dig ud, Jonna,« smilte hun og betragtede hende. »Ikke sandt, Hr. Hal?«

»Jo, vidunderlig.«

»Aah, det var Herr Hal selv, som fik mig til at lægge mig her,« svarede Jonna og rejste sig over Ende.

Kessy gik frem over Gulvet og saa ud af Vinduet.

Nede paa Gaden var Lygterne allerede tændte.

»Skal vi gaa eller køre?« spurgte hun. »For vi skal vist snart af Sted.«

»Jeg foreslaar vi kører. Vejret er saa mildt, at vi kan køre i aaben Vogn,« svarede Tage.

De blev enige derom, og Pigen skaffede en Vogn.

Tage hjalp dem Overtøjet paa — og han befalede Kusken at køre gennem Strøget.

»Aah, hvor er det dog et dejligt Vejr i Aften,« sagde Jonna, idet hun satte sig hos Kessy i Vognen.

»Ja, dejligt . . . Jeg er bange for, at det bliver tyndt med Besøget i Aften,« svarede Kessy.

De kørte gennem Byen.

XVII.

Kessy fortæller Jonna om sit Liv. — Jonna flytter ind i en Lejlighed, som Tage Hal stiller til hendes Disposition.

Kessy og Jonna sidder atter ene hjemme hos Kessy et Par Dage før hun skal rejse.

Kessy har indtaget sin Yndlingsplads paa Divanen, og Jonna sidder paa en magelig Flugtstol.

Det er tidlig paa Dagen, og de har spist Frokost sammen i al Stilhed, for at være ene, nu da de snart skal skilles for en Tid.

De har bestemt, at naar Jonna ogsaa skal til at rejse ud, vil de se at mødes igen og atter være sammen, saa længe det er muligt.

Der har udviklet sig en fuld Fortrolighed mellem dem.

»Hvorfor lod Du mig ikke læse det Brev, Du skrev til Osvald?« sagde Kessy. »Jeg kunde nok rigtig lide at vide, hvad Du har svaret ham paa hans overlegne, ungdommelige Brev.«

»Jeg svarede, hvad jeg har sagt, at han har ingen Ret til at forbyde mig noget, tilmed da han jo er saa langt borte og ikke kan dømme, hvad der er rigtig eller galt . . . og jeg lod ham ogsaa forstaa,

at jeg i høj Grad finder det smaaligt af ham, at han saa fuldstændig tvivler paa mig . . . at jeg heller ikke kan forstaa, hvad der i Længden skal binde mig til ham, naar jeg evig og altid faar at mærke, at han ingen Tillid har til mig . . . at det ligeledes er smaaligt for ikke at sige gement, at han bestandig drager min Fortid frem for mig, som om jeg kunde gøre for den. Ja, Du kan tro, jeg sagde ham Besked.«

»Ja, kære Jonna, jeg synes nu, Du helt skulde gøre det forbi med ham. Han er ikke noget for Dig . . . maaske han har været det . . . men derfor kan han da alligevel ikke blive ved at have Fremtidsrettigheder over Dig . . . Det saa skam galt ud for os Mennesker, om det var Tilfældet.«

»Nej, jeg har nu bestemt mig til at lade Tiden raade . . . Jeg vil ikke gøre det forbi . . . Gør han det selv, er det selvfølgelig en anden Sag . . . men jeg vil ikke udsætte ham for at lide et Afbræk paa sin Rejse . . . saa vil jeg hellere søge at holde ham hen saa længe.«

»Og Hals Søster har ikke været hos Dig?«

»Nej, nu er det vist snart fjorten Dage siden, jeg har set hende. Jeg aner ikke Grunden . . . men vil hun ikke komme til mig, saa faar hun lade være; jeg var sidst hos hende.«

»Ja, Jonna, det er jo let nok at indse, at alt dette snart vil være et tilbagelagt Standpunkt for Dig. Og vær Du glad for det . . . Du er jo baade en klog og fornuftig Pige . . . Du skal nok klare Dig foruden dem, og det vist langt bedre.«

»Det tror jeg ogsaa, og jeg er saamæn ogsaa saa led og ked af alt det Vrøvl, at jeg ikke længere

kan holde det ud. Det er selvfølgelig det, der har stødt hende, at hun har erfaret, at jeg ikke brød mig om alle hendes Formaninger og Forskrifter, som hun har fremført paa en Maade, saa man skulde tro, hun sad inde med al Verdens Visdom.«

»Jeg synes, Jonna, Du skulde tage mod den elegante Lejlighed, som Hal ligefrem i Kattepine plager Dig for at faa Lov til at leje til Dig . . . I det hele taget synes jeg, Du snart skulde til at bære Dig noget mere fornuftig ad overfor ham. Han er knusende forelsket i Dig . . . og Du kan jo ogsaa godt lide ham . . . og han er en pæn, præsentabel Mand. Du skulde virkelig smide alle dine dumme Griller bort.«

»Ja, Kessy, men i den Sag faar Du lade mig handle, som jeg selv vil.«

»Ja, for mig gerne . . . men alt det andet er kun Dumhed af Dig, ikke andet . . . Du skal se Du en Gang vil komme til at indrømme for Dig selv, at jeg havde Ret. En ung, smuk Kvinde, som Du, skal ikke staa ene . . . men gør Du nu blot, som Du vil. Jeg tvivler for Resten ikke om, at Du nok skal forstaa at bære Dig fornuftig ad . . . for, Jonna, det er, som jeg har sagt Dig flere Gange, Du er som skabt til at føre det Liv . . . Du har al Ting medfødt . . . Fornuft, Lune, Stemning og Temperament . . . alt har Du som en Guds Gave. Du vil komme til at drive det vidt, naar Du først har erhvervet Dig nogen Erfaring.«

Jonna sank hen i sine egne Tanker. Alt var ved at forandre sig fuldstændig for hende . . . hendes Liv komme ind under helt nye Forhold.

Hun svarede ikke mere Kessy, men lod hende tale, saa længe hun vilde.

»Jeg har egentlig en Hemmelighed hængende her inde,« sagde Kessy endelig noget efter og paa en Maade, som paany fængslede Jonnas Opmærksomhed. »Jeg har pludselig faaet Lyst til at vise Dig den . . . Den er et af de mest talende Blade af mit Liv. Kom, Jonna, jeg skal vise Dig den. Det er noget, som kun faa faar Lov at se.«

Hun førte Jonna ind i et lille tilstødende Kabinet, hvis ene Væg næsten dækkedes af et stort, tildækket Maleri.

»Her er vist lovlig mørkt . . . lad mig først tænde Lyset.« Og hun tændte en trearmet skinnende blank Messingstage paa hver Side af Rammen.

Jonna saa' forundret paa hende. Kessy var dog altid fuld af Indfald, som baade var interessante og morsomme.

Derefter trak Kessy i en Snor, saa Lærredet for Maleriet gled til Side, og Skinnet fra Lysene faldt dæmpet og roligt ind over det store Billede.

Jonna stirrede derpaa, som vilde hun opfatte det hele i et Blik — men hun evnede ikke at frigøre sine Øjne for det stærke Indtryk, som en enkelt Ting i Billedet gjorde paa hende.

Det var en næsten legemstor Kvindeskikkelse, der i samme Nu lænkede hendes Øjne til sig.

Kessy stod lidt bag hende. Jonna hørte hende le en underlig dæmpet Latter, og følte saa hendes kødfulde Arm om sit Liv.

»Hvad synes Du saa om hende?« spurgte Kessy.

Jonna blot nikkede lidt. En Varme gennem-

strømmede hende og Blodet steg hende op i Kinderne, og hendes Øjne nagledes endnu fastere til den nøgne Skikkelse, hvis Legeme straalede af overdaadig Pragt.

»Det er jo Dig, Kessy . . . ikke sandt,« sagde hun saa endelig, som genkendte hun hende først nu.

»Jo — er det ikke glimrende? . . . Og hvad tror Du, jeg har været budt for det?«

»Det har jeg slet ingen Mening om.«

»Nej, det har Du vel ingen Forstand paa endnu . . . Tyve Tusind Dollars . . . men ikke en Gang for det dobbelte vil jeg sælge det . . . I al Fald ikke nu . . . Naar jeg bliver gammel, og maaske fattig, kan jeg jo altid tage de Penge, hvis det skulde blive nødvendig for mig.«

Først nu begyndte Jonna rigtig at forstaa, hvad Billedet forestillede. Kvinden stod inde mellem Siv ved Bredden af en Sø, lige kommen op af Badet, som en Regn af Guld vældede Solen sit Lys ned over hende.

Jonna gik et Skridt nærmere. Hvad var det? Mellem Sivet opdagede hun flere Ansigter af Mænd, der fra deres Skjul aflurede den badende Kvinde hendes Skønhed. Men hvad var det? Det saa ud, som vidste Kvinden, at hun blev beluret . . . . Hun stod der og smilte saa selvbetaget og lykkelig — med et underlig Drag om den svære Mund.

Jonna følte en Rislen gennem sig, som stod hun selv nøgen for disse lurende Blikke.

Saa vendte hun sig mod Kessy og sagde:

»Uh, hvor det er ækelt.«

»Synes Du det,« lo Kessy. »Se nu først rigtig

paa det . . . Forstaar Du det egentlig, Du lille dumme Gaas?«

«Hvor Du er smuk, Kessy . . . men at Du har villet lade Dig male saadan . . .«

»Nej, nu er Du sandelig snart storartet, Jonna,« sagde Kessy og lo endnu stærkere. Hun havde tydelig mærket, hvor stærk Indtryk dette Billede havde gjort paa Jonna, og hvor hendes Hjerte arbejdede med det hede, unge Blod. Hun nød sin Triumf.

Endnu en Stund lod hun Jonna nyde det erotiske, symbolske Maleri, men pustede saa Lysene ud og trak Lærredet for — og de gik tilbage til Stuen.

»Hvem har malet det?« spurgte Jonna nysgerrig.

»Det har en berømt fransk Maler, som var min Ven.«

De satte sig nær hinanden paa Divanen og Jonna sad og lyttede anspændt og med næsten tilbageholdt Aandedrag til Kessys Fortælling om denne fordums Ven.

»Han søgte mig længe, og jeg vidste, han var en berømt Mand, derfor tog jeg venligt imod ham — men han var langt fra en Mand, jeg satte særlig Pris paa. Han var lille og uanselig, og saa talte han hele Tiden om, at han vilde male mig . . . Han bad og tryglede mig derom, forærede mig Smykker og erklærede, at han elskede mig . . . og at det var hans Liv og Kunst om at gøre, at han fik Lov at male mig . . . og mere af den Slags. Og af ren og skær Medlidenhed indvilgede jeg saa i, at han skulde male et Brystbillede af mig. Jeg gjorde det naturligvis ogsaa af Reklame for mig

selv . . . for Maleren kunde jeg ikke fordrage. Men da han kom til Skuldrene kunde han ikke mere. I flere Uger skabte han sig som en gal for mig . . . Jeg maatte blive hans Elskerinde . . . og lade ham male mig, som han vilde . . . og han svor, at han skulde skabe et Kunstværk, der skulde blive berømt til evige Tider. Ja, han blev ved at plage mig, til jeg endelig en Aften gav efter — hvorfor véd jeg saamæn ikke . . . Men jeg fik Ejendomsret over Billedet . . . Han gav mig den for Resten, før han rigtig var begyndt paa det. Og Jonna, med det Billede begyndte jeg egentlig først at blive bekendt. Det kom paa Udstillingen og vakte megen Opsigt . . . og da det kom frem, hvem Modellen var, strømmede hele Paris hen for at faa mig at se. Min Gage steg, og man opdagede, at jeg havde baade Stemme og Talent. Ja, lille Jonna, saadan kan det gaa. —« Hun smilte og citerede spottende: »Hvem sig selv fornedrer skal ophøjes.«

Jonna kunde slet ikke svare — hun følte sig saa hed og tung i hele sit Legeme.

»Ak, Jonna, dersom Du vidste alt, hvad jeg har oplevet, tror jeg, Du blev stum af Forfærdelse . . . men vent, min Pige, din Tid kommer ogsaa snart . . . saa Du faar nok lært, at man ikke kan faa Lov at være et Guds Ord fra Landet ret længe, naar man skal leve det Liv, som vi skal. Og hvorfor skulde vi ogsaa være det? . . . Det vilde jo, som jeg har sagt, være den rene, skære Dumhed af os.«

Saaledes blev de siddende og talte en god Stund endnu.

— — —

Den Aften, Kessy skulde rejse, blev der holdt en stor Afskedsfest for hende.

Alle hendes Venner og de fornemste af hendes Beundrere var til Stede. Og trods Forholdet mellem hende og Baron Hult tilsyneladende var død, var han dog med — og havde hende ogsaa til Bords.

Alt var festligt og højtideligt og der holdtes Taler. Mange bragte hende ogsaa en eller anden lille Erindringsgave, men der skete ellers intet af Interesse — udover en lille Samtale mellem Kessy, Jonna og Tage Hal.

Det var efter Bordet. Jonna og Kessy gik lidt omkring med hinanden om Livet og talte fortroligt og inderligt, som gode Venner, der snart skal skilles, plejer.

»Ja, det er sandelig en flot Lejlighed, han har lejet til Dig, Jonna . . . Der er fire Værelser, en hel lille Salon og to mindre Kabinetter . . . Soveværelset er pragtfuldt og med den mest vidunderlige Seng . . . og der er Badeværelse med alle Bekvemmeligheder . . . Du maa jo være vanvittig, om Du tøver en eneste Dag med at tage det i Besiddelse. Jeg maa tilstaa, at jeg havde ikke troet, at han mente Dig det saa alvorligt.«

»Ja, men jeg har jo ikke lovet ham noget, og jeg elsker ham ikke . . . hvad kan jeg saa gøre for, at det gale Menneske gaar hen og lejer en saadan Lejlighed, før jeg med et Ord har ladet ham forstaa, om jeg vil have den . . .«

»Aah, vis vas . . . Du er da vel ikke en lille dum Tøs? . . . for saa maa Du saamæn hellere straks pakke sammen og flytte tilbage til Frøken Hal, bede hende om Forladelse og love Bod og Bedring.«

Der lød en virkelig Haan i Kessys Stemme.

»Men jeg har det jo godt nok, hvor jeg bor, hvad skal jeg saa med alt det andet?«

»Hvad skal Du med alle de Smykker, Du ønsker Dig . . . alle de Kjoler, som Du taler om og gerne vil have . . . Hvad Du skal med saadan en elegant Lejlighed? . . . Simpelthen ikke andet, end at den er nødvendig for din Person . . . din Anstand . . . din Kunst.«

Tage kom hen imod dem.

»Naa, Frøken Kessy, nu slaar Afskedsstunden snart . . . Hvor længe mon det saa varer, inden vi igen faar den Glæde at se Dem her?«

»Ja, det er ikke let at vide . . . men jeg er bange for, at det nu vil vare længe,« svarede hun.

De fulgtes hen over Gulvet og satte sig ved et lille Bord i et af Hjørnerne.

»Vi gik før og talte om Jonnas ny Lejlighed,« sagde Kessy. »Jeg har røbet, hvor elegant den er . . . og jeg maa sige Dem, Hr. Hal, den er ogsaa smagfuld arrangeret . . . den gør Dem Ære, og taler aaben og ærlig om, hvor velment Deres Følelser er for min kære Veninde . . . saa jeg føler mig overbevist om trygt at kunne overlade hende til Deres Varetægt, naar jeg nu rejser bort.«

»Ja, det kan De være overbevist om, De kan, Frøken Kessy. Blot Jonna vilde have tilstrækkelig Tillid til mig og tage imod min Bistand.«

»Det tvivler jeg ikke længere om, at hun nok vil,« svarede Kessy.

»Er det sandt, Jonna?« spurgte Tage glad.

Hun bøjede Hovedet dybt for at skjule, at hun rødmede og svarede kort og pludselig:

»Ja, Herr Hal, jeg vil stole paa Dem og tage mod Deres Støtte.«

Tage blev saa glad, at han kunde have sunget. Alt kom til at juble i ham af Triumf, nu denne lange Tids Bestræbelser endelig var kronet med Held . . . nu havde han endelig faaet det første rette Tag i hendes Person . . . og nu var der heller ikke længere Tvivl mulig, at hun skulde blive hans.

Han tog glad og taknemlig hendes Haand, men hun saa' ikke op. Hendes Hjerte bankede saa stærkt, at hun troede, de kunde høre dets Slag . . . og hun fik en Fornemmelse, som havde hun gjort den første slette Handling i sit Liv. Men hun søgte at skjule alt for disse to Mennesker.

Saa kommer der andre hen til Bordet og Afskedsfesten summer atter om dem og lagde Beslag paa Kessy lige til man maatte bryde op.

Kessy skulde af Sted med Natekspressen.

En Række Drosker holdt udenfor og ventede paa hele Selskabet, der vilde følge hende til Banegaarden.

Den sidste Champagne blev drukket og den sidste Tale holdt, og Par ved Par af hele Selskabet drog i sluttet Følge forbi Hædersgæsten, der stod midt i Salen, støttet til sin Direktørs Arm.

Saa kørte man til Banegaarden.

Jonna og Kessy fik Lov at køre ene. De sad og talte rørende sammen — og begge græd. Jonna var bedrøvet over at skulle skilles fra sin Veninde — og de lovede hinanden, at de ved først tænkelige Lejlighed skulde mødes igen.

Tage Hal og Baron Hult kørte sammen i den følgende Droske.

Da Vognen satte sig i Bevægelse, slog Tage sin Ven overlegent og triumferende paa Skulderen.

»Naa, hvad tror Du nu om Stillingen?« spurgte han og smilte fordækt.

»Det har jeg sagt Dig ofte nok . . . Du gaar og gør Dig til Grin for det lille dumme Pigebarn . . . og for hele Menigheden. Nu har Du løbet her i Gud ved hvor lange Tider og fyldt os med den ene Historie efter den anden, og hvor langt er Du kommen? . . . Du har lejet en kostbar Lejlighed, som hun ikke en Gang vil tage imod . . . Nej, Tage, skaan mig endelig for flere Historier om den Sag. Du har i dette Tilfælde opført Dig som en Grønskolling og ikke som den drevne og erfarne Don Juan, Du er.

Tage lo ham lige op i Ansigtet.

»Ja, skynd Dig endelig at spille overlegen i den halve Time, som endnu højst staar til din Raadighed . . . for, kære Ven, jeg har sejret! . . . Og naar Kessy er rejst, fører jeg den lille, genstridige Dame hjem i vort Bur . . .«

»Det er da noget, Du tror.«

»Det er noget, som er aldeles bestemt, og saa kan Du jo faa at se, hvem der har den Frækhed at grine af mig . . . For, Hult, Du maa da indrømme, at hun er det sjældneste Eksemplar, som længe har været fremme.«

»Ja, om Pigebarnet er der intet at sige,« svarede den adelige Døgenigt kynisk . . . Men er det virkelig Tilfældet. Jeg havde sgu egentlig opgivet Dig og alle dine Chancer.

»Ja, det er bestemt . . . Hun har sagt ja.«

»Saa maa jeg gratulere . . . og Du vil blive

det mest omtalte og mest misundte Mandfolk i Byen, kære Ven. Men til Lykke med det — og Du har jo ogsaa Raad til det.«

»Naa, hvad det sidste angaar, da er det nu ikke saa særlig meget bevendt . . . Den gamle Gnier er bleven en ren Djævel i Pengesager — men jeg har jo heldigvis Kredit endnu, saa den skærer jo nok . . . og bliver det galt, skal jeg pinedød nok faa ham til at rykke ud med Pengene.«

»Ja, det manglede s'gu ogsaa bare.«

»Ja, ikke sandt . . . Det er den Slags Fædre, der gør sine Sønner til Vekselfalsknere . . . De opdrager en i den Tanke, at man har Penge nok, og saa knappes man af med et Par Tusind Kroner.«

Drosken holdt udenfor Stationen og Tage steg hastig ud og hen til Damernes Vogn for at lukke op. Hult fulgte efter.

Hele Selskabet gik ud paa Perronen og Kessy stod omringet midt i Kresen.

»Det er virkelig en rørende Elskværdighed, I viser mig, kære Venner . . . Jeg skal ikke glemme hverken Eder eller den . . . og jeg vil ønske, naar jeg igen kommer her til Byen, at jeg da maa træffe Eder alle ligesaa glade for mig, som denne Gang, og at Eders Humør maa være ligesaa villig til Feststemning, som det har været i den Tid, vi har haft Fornøjelsen af hinandens Selskab.«

»Hørt! Hørt! . . . Bravo! Bravo!« raabtes der.

»Nu forlader jeg Eder, men jeg ved, at vi i vor Midte har fostret en Spire . . . som allerede næsten er et herligt Træ.« Hun gjorde en elegant Haandbevægelse mod Jonna, der stod ved Siden af hende — og alle brød ud i Jubel.

»Hun har Krav paa Eders Humør, Eders Feststemning, Eders Hyldest, kære Venner . . . Hun er den herligste af os alle . . . og vi er jo alle Elskere af den store Skønhed . . .«

»Bravo! Bravo, Kessy!« raabtes ellevildt af Glæde.

»Derfor, kære Venner, til Slut Tak for denne Gang og paa Gensyn!«

»Kessy Traubartz leve! Hurra! Hurra! Hurra!« raabtes der.

Hun gav nu hver enkelt Haanden, og da hun rakte Baron Hult Haanden, rettedes alle Blikke mod dem.

Han stod rank og sikker for hende.

»Farvel, Sigurd, og lev vel,« sagde hun.

»Farvel, Kessy, og Tak for den Tid,« svarede han — og det var, som der brændte Haan fra hans Øjne.

»Aah, selv Tak,« sagde hun spotsk smilende, saa alle kunne se det.

Jonna saa' forundret paa dem. Hun forstod ikke de to Mennesker. De jo formelig haanede hinanden her for alles Øjne — og dog vidste hun, at enhver kendte, hvad der havde været mellem dem.

Derefter vendte Kessy sig mod Jonna, og de omfavnede hinanden.

»Lev nu vel, Jonna, til vi ses — og husk saa, at Du skriver flittig til mig og fortæller mig alt.«

»Ja, det skal jeg nok, Kessy,« svarede Jonna. Hun var saa rørt, at Taarerne trillede hende ned ad Kinderne.

»Og lad mig saa se, at Du bærer Dig ad som en fornuftig Kvinde og bekæmper alle dine Tøse-

Synspunkter, for de vil ikke gavne din Fremtid blandt et saa udsøgt Selskab, som dette her,« hviskede hun.

Jonna var i Tvivl om Kessy spottede eller hun af Alvor mente, hvad hun sagde — en Tvivl hun saa ofte nærede, naar de talte sammen.

De omfavnede og kyssede hinanden flere Gange.

Ogsaa med Tage Hal tog hun særlig Afsked. Hun hviskede til ham, idet hun steg op i Vognen:

»Til Lykke med hende! . . . Nu maa De da føle Dem som den lykkeligste Mand paa Jorden? . . . Men vær god ved hende, og glem aldrig Deres Pligter . . . ellers faar De sandelig med mig at bestille.«

De smilte forstaaende til hinanden.

»De kan være ganske tryg, Frøken Kessy . . . Hun er i gode Hænder.«

Jonna saa' godt deres Smil, men hun forstod det ikke.

Kupédørene var blevne lukkede og Kessy stod i et aabent Vindue og talte de sidste Afskedsord med dem, indtil Toget kørte.

Det satte sig i Bevægelse, hun vinkede til Selskabet, og det sendte hende et dundrende Hurra og blev ved at vinke til hende, saa længe hun var at øjne.

Selskabet gik ud til Vognene igen — og de fleste bestemte sig til at køre tilbage og fortsætte Festen.

Jonna skulde med, men hun undskyldte sig med at være træt, hvorfor hun vilde hjem.

Tage førte hende til Vognen, og de kørte bort.

Hult stod noget i Baggrunden og saa' til. Da

Tage steg ind, sendte han sin Ven et talende og triumferende Smil og vinkede til ham med Haanden.

Jonna og Tage vekslede ikke mange Ord under Vejs.

Jonna følte sig saa angst og utryg ved dette Skridt, hun nu stod i Begreb med at gøre. Hun kom til at tænke paa Osvald. Hvis han vidste det, da vilde ethvert Baand mellem dem jo være løst . . . Han vilde aldrig forstaa hende . . . og, hun maatte indrømme, selv forstod hun det ogsaa daarligt . . . Og hvad vilde Thora og Brandt sige, naar de fik det at vide? . . . De vilde helt vende hende Ryggen, som de jo allerede tildels havde gjort.

»Hvad tænker De paa, Jonna?« spurgte Tage hende.

»Aah, ikke paa noget,« svarede hun undvigende.

»Jo, De gør — jeg kan se det paa Dem . . . De er ikke glad . . . De stoler stadig ikke paa mig . . . Men De skal nok komme til det, lover jeg.«

Han tog hendes Haand.

»Jonna, jeg elsker Dem jo . . . Alt vil jeg gøre for Dem . . . De staar jo ogsaa saa ene og trænger meget til en rigtig Ven, der baade kan hjælpe og raade Dem.«

Han saa' paa hende, og han mente fuldtud, hvad han sagde, blot evnede han ikke at være ærlig med sin Vilje.

Hun saa' ogsaa ind i hans Øjne, som søgte hun at finde Beroligelse derved.

»Maa jeg kysse Dem, Jonna?« spurgte han med blød og kærlig Stemme.

Hun rakte ham sin Mund som Svar.

Drosken holdt udenfor Porten til en meget elegant Ejendom.

»Saa nu er vi ved Deres fremtidige Residens, Jonna,« sagde han smilende. Han steg ud af Vognen og hjalp hende.

Han drejede paa en Knap, og det elektriske Lys straalede over den elegante Opgang, hvor alt gjorde det fornemste Indtryk.

»Vi skal paa anden Sal,« sagde han med et Smil.

Jonna gik let og nysgerrig derop.

Tage ringede paa og en ung, net Pige kom og lukkede op, og førte Herskabet ind i en flot, bred Korridor.

»Frøken Jonna, maa jeg præsentere Dem Deres Husjomfru, Marie,« sagde Tage.

»Velkommen,« sagde denne og nejede.

Jonna rakte hende venlig sin Haand.

»Tak skal De have,« svarede hun.

Maries Væsen og Udseende tiltalte hende straks og virkede beroligende paa hende.

Da hun havde hjulpet dem Overtøjet af, tændte hun Lysekronen i Salonen og førte dem ind.

Jonna formelig blændedes af al den Pragt . . . Hun fattede ikke, at denne Mand virkelig havde tænkt at forære hende alt det . . . alt det, som hun i sine vildeste Fantasier kun havde drømt om at komme til at eje.

Tage førte hende om og viste hende alt. Hele Lejligheden gik de igennem fra Ende til anden . . . gennem Stuerne, ind i Soveværelset.

Saa kunde Jonna ikke beherske sig længere.

»Næh, hvor her er nydeligt!« udbrød hun og

stirrede betaget paa den pragtfulde Seng og det hele stilfulde Møblement.

»Synes De virkelig, Jonna,« sagde Tage tilfreds. »Det glæder mig . . . Alt er jo ogsaa indrettet saadan, netop for at behage Dem.«

Tage førte hende ud i Køkkenet.

»Vi maa se alt,« smilte han. Marie fulgte med.

»Ja, Frøkenen har sandelig Ret i, at her er elegant,« bemærkede hun. »Se bare sikken dejligt Stel her staar inde.« Hun aabnede Døren til et Skab, som var ind i Væggen.

Jonna saa' forundret derind. Der stod fuldt af fint Porcellæn og Glas.

»Ja, hvor her er overdaadig,« sagde hun. »Hvad skal vi dog med alt dette?«

»Hvad vi skal med det!« udbrød Marie og Tage næsten samtidig. »Selvfølgelig bruge det.«

Og Badeværelset maatte Jonna se.

Derefter satte de sig ind i et af Kabinetterne, der var monteret som et Slags Boudoir, og som havde Dør til Soveværelset.

»Hvor er her dog vidunderligt,« vedblev Jonna.

»Ja, det har jeg ogsaa tænkt, De skulde bruge som Deres eget Værelse . . . som en Slags Forgaard til det Allerhelligste,« sagde han smilende, og hun smilte med.

Pigen bragte dem Vin i en sleben Karaffel og Glas. Hun skænkede for dem og fjernede sig atter.

Hendes Væsen røbede straks, at det var en Pige, der forstod sin Stilling og var vant til at betjene de fineste Selskaber.

Tage tog sit Glas og meget højtidelig rejste begge sig.

»Saa ønsker jeg Dem velkommen i Deres nye Hjem, Jonna, og jeg vil ønske at baade De og jeg maa faa megen Glæde og Lykke deraf.«

»Tak, Tage! . . . Jeg er ligefrem helt underlig ved Tanken om, at alt dette er gjort for min Skyld.«

»Og, Jonna, den Dag, De fuldt ud bliver min Veninde . . . De fuldt ud tør stole paa mig, da er alt, hvad her er, Deres.

Jonnas Øjne gled ligesom eftertænksomt bort.

Men saa rørte hans Glas hendes, og den fine Klirren af Krystal vakte hende og fik hende til at se paa ham, og deres Øjne fandt hinanden i et langt, forstaaende Blik.

De sad en kort Stund og talte sammen, saa gik Tage, og Jonna fulgte ham ud.

»Jeg kommer i Morgen Eftermiddag for at høre, hvorledes De har befundet Dem,« sagde han.

Jonna smilte glad.

»Ja, jeg venter Dem,« svarede hun og syntes ogsaa selv at mene det.

Hun gik lidt og trippede om fra Stue til Stue og ind i Soveværelset — saa kaldte hun paa Marie, som paany viste hende alt. Jonna følte hos sig en barnlig Fornemmelse over at betragte hver fin og smagfuld Genstand, saavel lille som stor.

Marie morede sig kostelig over hende og fandt, at det dog var en henrivende Frøken, hun skulde tjene. Og Jonna havde straks vundet sig hele Maries Hengivenhed, og hun følte sig i høj Grad tiltalt af hendes Væsen og hele Optræden.

Det varede længe, inden Jonna tænkte paa at komme til Ro.

»Skal jeg hjælpe med at klæde Frøkenen af?« spurgte Marie.

»Nej Tak, Marie, det kan jeg nok selv besørge,« svarede Jonna med et smilende Træk. »Gaa De nu blot til Ro. Klokken er mange.«

Marie sagde »God Nat« og gik.

Og Jonna klædte sig langsomt af og lagde sig i den kostbare, brede Mahogniseng for at sove med en Følelse af, at hun var en Eventyrprinsesse, der havde faaet et helt Slot foræret.

XVIII.

Osvalds sidste Brev til Jonna. — Thora besøger Jonna i de nye Omgivelser — og træffer sin Broder der.

Jonna var en Dag kommen hjem, noget træt, men ellers i et godt Humør.

Hun befandt sig udmærket i sit nye Hjem, og baade Marie og Tage gjorde alt muligt, for at hun skulde befinde sig vel.

Inde paa Bordet i hendes Boudoir laa to Breve. Det ene var fra Osvald, det andet fra Kessy.

Osvald bebrejdede hende i heftige Ord det Skridt, hun mod hans og Thoras Vilje havde gjort, skønt de havde været saa gode mod hende. Og han paaviste, hvor forandret Tonen i hendes Breve allerede var blevet i den korte Tid, saa han frygtede, hvad Fremtiden vilde bringe. Han skrev om sin Kærlig-

hed til hende . . . hvor han følte den leve i sit Bryst med forøget Længsel, og at han aldrig, hvordan end Fremtiden vilde arte sig for dem, kunde miste den. Og han skrev:

». . . Gid jeg var hjemme hos Dig, sad hos Dig nu og kunde tale med Dig, som i gamle Dage, og intet galt skulde ske Dig. Jeg føler, at Du da vilde have samme Tro til mig og mine Ord som tidligere . . . og vi skulde ved fælles Hjælp vende alt til det bedste for os begge . . . For der er en Røst inde i mig som siger, at noget galt er ved at ske. Og var jeg saa ringe en Mand, at jeg kunde svigte min Sag, da havde jeg allerede for længe siden været om Bord paa et Skib, der kunde føre mig hjem til Dig . . . Men, elskede Jonna, jeg føler mig som en Soldat i Menneskehedens største Sags Tjeneste, og intet, selv din Svigten af vor Kærlighed — skal faa mig til at vige et Skridt fra dens Vej . . . Og skal Du en Gang komme til at glemme alle de skønne Løfter, alle de unge, drømmerige Dage, som vi to har givet hinanden, da vil Du have flænget et ulægeligt Saar i mit Hjerte . . . og selv maa Du have søndertraadt det . . . For Du er saa ejegod, lille Jonna . . . og saa ren, som nogen Kvinde kan være, stod Du jo midt i din egen store, unge Kærlighed. Men jeg tror paa Dig! . . . Du kan ikke svigte! . . . Du kan aldrig bryde den Kærlighed, som jeg véd var hele din Sjæl. Og jeg vil trøste mig med, at hvis der sker noget, et eller andet ondt for os begge, da vil det oprindelige, det ukrænkelige i vor Kærlighed dog igen vinde Sejren tilbage . . .

For jeg tror ikke, der gives en Magt saa stærk og saa slet, at den skal kunne rive de Følelser op med Rod af din Sjæl, som for evig har bundet vore Skæbner sammen. Derfor, elskede Jonna, lad ske, hvad der end vil ske, og jeg tror paa Livets og Kærlighedens store og hellige Love og ukrænkelige Ret.

Din tro og hengivne

Osvald Sundborg.

Dette Brev gjorde en egen Virkning paa Jonna. Hun følte det, som om selve Ordenes Varme gød sig over hende og trængte ind til hendes Hjerte og sneg en tung og nagende Sorg ind over hende. Det var hende, som afsløredes pludselig den Kamp, der stod om hende — som hørte hun dragende Klingers Hug og Sus over sit Hoved — som saa hun Blod og hørte Jammer blande sig der imellem.

Ligesom paany modtog hun et klart og friskt Indtryk af Osvald i hele hans Persons ærlige og hengivne Form, og der kom en Slags angrende Modløshed over hende.

Hun følte, at Vejen, hun nu var begyndt at vandre, førte længere og længere bort fra alt det skønne og trygge, som forekom hende at leve i Nærheden af hans Person, men hun følte ogsaa, at noget andet tvang hende til, mod sin Vilje, at vandre den modsatte Vej, Vejen ud mod Skæbnen og det dermed uundgaaelige.

Da Marie kom ind fandt hun sin Frøken i heftig Graad og med Brevet foldet sammen mellem Fingrene.

Hun saa' forundret og nysgerrig paa hende. Hun kendte ikke Jonnas unge Kærlighed og troede straks, at noget andet og vigtigere var sket.

»Men hvad er der dog i Vejen, Frøken?« spurgte hun og gik stille hen til hende.

Jonna, som ikke havde hørt hende komme, fo'r let sammen.

»Aah, ikke noget, Marie.«

»Nej, det tror jeg heller ikke — for hvem kan vel nænne at gøre Frøkenen Fortræd.«

Hendes Øjne blev bange og søgte Konvolutten, der laa paa Bordet. Paa Frimærket kunde hun se, at Brevet var fra Amerika, og hun fik straks en Anelse om, at det var Kærlighed, der var med i Spillet.

Jonna tog sig sammen — hun tvang sig til at dæmpe sin Graad og badede omhyggelig sine Øjne.

Marie rakte hende Flakonerne.

»Nu skulde Frøkenen læse det andet Brev,« sagde hun trøstende. »Saavidt jeg kan se paa Haandskriften, er det fra Frøken Kessy, saa det sætter nok Frøkenen i bedre Humør igen.«

Jonna gjorde, som hun sagde.

Kessy fortalte i svulmende og henrykte Ord om sin Rejse, om hvor storartet Vennerne havde modtaget hende, og om hvor udmærket en Sukces hun havde faaet. En Fyrste havde allerede paa Forhaand monteret en stor, herskabelig Lejlighed til hende. Den var mindst tre Gange saa stor, som den Hal havde lejet, og mange, mange Gange saa elegant.

». . . Nej, det bliver aldrig andet end smaa Forhold, der hvor Du er . . . Du skal hurtigst muligt

se at gøre Dig færdig der og komme ud til mig . . . først saa venter Lykken Dig . . . først saa vil Du vinde den Berømmelse, som dine Evner har Krav paa . . .«

Og hun skrev om, hvor meget hun længtes efter hende, hvor meget hun holdt af hende, og at hun ikke blev rigtig glad, før hun atter var i hendes Selskab.

Der var en Ild og Glød over Kessys Brev, som gjorde Jonna godt. Hun tænkte saa ungt og saa ærligt paa sin ældre Veninde, og havde i høj Grad savnet hende i den korte Tid, de igen havde været skilte.

Siden hun havde faaet at vide, at Kessy var identisk med den lille Zigøjnerpige, havde hun faaet en urokkelig Tiltro til hende og til, at Skæbnen havde bestemt dem for hinanden.

Hvorledes havde Mødet med hende, lige fra hendes Barndom til nu, ikke grebet bestemmende ind i hendes Liv, og ligesom begge Gange givet hende Mod og Kraft til at handle og lede hende frem ad den Vej, som jo dog, naar hun skulde være ærlig og klog maatte indrømme for sig selv, var den eneste rette for hendes Evner, og som sikkert ogsaa var den eneste, der kunde bringe hende Tilfredsstillse af den voldsomme Længsel efter Livet, som altid havde naget i hende.

Derfor virkede Kessys Brev ogsaa som en Modgift overfor de Følelser, som Osvalds inderlige Ord havde vakt.

Og hun begyndte at ville skyde alt det bløde og smertende fra sig, som disse Minder om deres unge Kærlighed vakte. Det var jo dog saa kort

Tid de Følelser havde fyldt hende mod de, der nu havde ført hende frem mod det Maal, som nu var blevet hendes — og mod de Baand, som Livet saa mærkværdig havde knyttet mellem Kessy og hende.

Da Marie atter kom ind, gik Jonna ind i Soveværelset for at gøre Toilette for Eftermiddagen. Hun var nu smilende, som i det bedste Humør.

Marie hjalp hende. Ilun lagde Kjole og alt, hvad hun skulde bruge, frem, og hun hjalp hende med at hægte og arrangere.

Jonna vænnede sig mere og mere til at modtage den Hjælp, som før havde forekommet hende saa generende, og som hun helst havde villet undvære.

Mens hun sad for Spejlet og lagde sit prægtige Haar til rette, fortalte hun om Kessy — og om alt, hvad hun skrev.

Det morede og interesserede Marie, der var henrykt over sin smukke og naturlige Frøken.

»Saa rejser Frøkenen maaske ogsaa snart derover?« spurgte hun.

»Ja, Marie, det kan saamæn godt være,« svarede Jonna. »Jeg har da stor Lyst dertil og Kessy vil gerne have mig derover jo før jo hellere . . . saa hvem kan vide, hvor længe det varer, inden jeg stikker af.«

»Saa kan jeg allerede begynde at forberede mig paa at maa undvære Frøkenen igen . . . nu ligesom jeg endelig er kommen et Sted, hvor jeg saa gerne vil være.«

»Ja, men De kan jo rejse med mig,« Marie,« svarede Jonna glad over hendes Venlighed. »Jeg skal da ogsaa have mig en Pige derovre . . . hvorfor skulde jeg saa ikke ligesaa godt kunne tage

Dem med . . . tilmed da jeg virkelig saa godt kan lide Dem, Marie.«

»Ja, vil Frøkenen det.

»Ja, det lover jeg Dem, at rejser jeg, saa tager jeg Dem med.«

Marie var lige ved at ville omfavne sin Frøken, og Jonna følte sig saa opmuntret over hendes Hengivenhed. Hun trængte jo netop til at føle Tiltro hos andre.

Da Jonna var næsten færdig med at gøre Toilette blev der ringet paa.

»Hvem mon det kan være, der kommer paa denne Tid,« sagde hun.

Hun stod for Spejlet og Marie var ved at hægte hendes lyse Silkeliv.

»Det er vel Herren,« svarede Marie.

»Nej, han kommer først i Mørkningen, ved sædvanlig Tid.

Marie gik ud for at se ad, og straks efter kom hun tilbage og meldte, at det var en Dame, som ønskede at tale med Frøkenen.

Jonna blev nysgerrig.

»En Dame — hvordan saa' hun ud?« spurgte hun.

Men Marie kunde ikke beskrive hende.

»Før hende ind i Salonen og lad hende vente. Jeg skal straks komme.«

Marie kom tilbage og rakte Jonna et Kort.

»Det er Thora!« udbrød hun og rødmede over hele Ansigtet.

Hun tog sig angst og forlegent til sit Bryst, som vilde hun dæmpe for det voldsomme Slag.

»Skal jeg bede hende gaa igen?« spurgte Marie,

da det var hende klart, at den fremmede maatte være meget ubehagelig for Jonna.

»Nej, nej,« afbrød Jonna hende. »Hægt mit Liv færdig, Marie . . . skynd Dem, jeg kan ikke lade hende vente.«

Jonna mønstrede sig selv i Spejlet.

»Ja, hvor Frøkenen er nydelig,« bemærkede Marie, »og hvor den Kjole klæder Dem.«

Jonna vidste det — og hun følte sig noget for legen ved at vise sig saa elegant for Thora.

Hun sad sikkert derinde i sin sædvanlige, tarvelige Kjole.

Havde hun blot haft Tid, følte hun derfor ogsaa den største Lyst til at rive den Kjole af, hun havde paa, og tage en af sine gamle paa, en af dem, som Thora og hun selv havde syet . . . men det kunde hun jo ikke faa Tid til, og hvad vilde Marie ogsaa tænke.

Da hun var færdig, gik hun ind til Thora.

Aldrig havde Silkens Raslen været hende saa irørefaldende, som den var netop nu, og der kom noget over hendes Gang, som søgte hun at dæmpe derpaa.

Da Thora hørte hende komme, rejste hun sig op — og de to Veninder stod overfor hinanden.

Der var noget uendelig bedrøvet i Thoras Blik — og at Jonna vidste, hvorfor hun var kommen, sagde tydelig den Maade, hvorpaa hendes Øjne søgte bort.

De rakte hinanden Haanden, men begge følte, at der ligesom var kommen noget fremmed mellem dem, noget som skilte — og som dog gjorde dem begge saa uendelig ondt.

»Ja, Jonna, undskyld mig, at jeg saadan trænger mig ind paa Dig,« sagde Thora, og der var ikke Vrede at mærke i hendes Stemme. Men jeg har ikke kunnet modstaa min Trang til at faa talt med Dig om saa meget, som jo ligger os imellem.«

Jonna stod endnu uden at kunne sige et Ord.

»Og da jeg nøje har fulgt ethvert af dine Skridt, vidste jeg jo ogsaa, hvor jeg kunde træffe Dig.«

Thora saa' hele Tiden paa Jonna, og hendes Blik var saa roligt og tungt i sit Alvor, at Jonna ikke evnede at løfte sit der imod.

Da Thora vilde sætte sig, sagde hun:

»Skal vi ikke hellere sætte os herind, Thora?«

Thora fulgte hende ind i Boudoiret.

»Læg ogsaa Tøjet,« bad hun, »for her er vist meget varmt.«

Hun ringede paa Marie, som kom og bar det ud.

De satte sig i et Par magelige Flugtstole i Nærheden af hinanden.

Thora saa' sig en Stund undersøgende om — og betragtede ogsaa hele Tiden Jonna.

Aldrig før havde hun forekommet hende saa smuk som nu — i denne smukke Kjole og i disse kostbare Omgivelser.

De sad tavse noget. Jonna stadig med sænket Hoved, som indrømmede hun paa Forhaand den andens Klage.

»Maa jeg ikke byde Dig noget, Thora?« forsøgte hun at bryde Tavsheden.

»Nej Tak, Jonna, jeg har ikke søgt Dig for Selskabs Skyld, men for endnu en Gang at faa talt rigtig fornuftig med Dig . . . for alt dette her er jo forfærdelig galt for Dig, kære lille Jonna.«

Der gik en modvillig Følelse gennem Jonna ved at høre Thoras Mening — og dog følte hun sig saa usikker og ogsaa brødetynget overfor denne Kvinde.

»Som det er ved at forme sig for Dig, Jonna, havde jeg aldrig drømt om, det skulde blive . . . Den Vej, som Du nu er slaaet ind paa, vil jo i Løbet af kortere eller længere Tid føre Dig den sikre Undergang i Møde . . . Og hvem tror Du vil komme til at føle det største Ansvar derfor? . . . Hvem tror Du? . . . Du maa høre mig uden at blive heftig . . . Det vil jeg komme til at føle, Jonna . . . Jeg, som var den første til at yde Dig de Midler, som var nødvendig for din Uddannelse . . . Jeg, der vilde Dig det saa godt og saa ærligt . . . Jeg, der troede saa fuldt og fast paa dine Evner . . . hvad jeg ogsaa gør endnu . . . men som ogsaa troede, at Du var ganske anderledes stærk og havde langt højere Maal, end Du jo egentlig har haft . . . efter dette at dømme. Det vil blive mit Livs tungeste Lod at bære . . . at den af alle, som jeg allerhelst vilde hjælpe, skulde min ærlige og gode Vilje kun bringe i Fortræd.«

Jonna saa' endelig frejdig og sikker paa Thora, som var hun ikke rigtig klar over, hvor vidt hendes Bebrejdelser rakte. Det pinte hende mest, at hun her sad midt i al den Herlighed, som alene skyldtes og tilhørte Thoras Broder.

»Kære Thora, jeg tror, at Du — som sædvanlig — tager Dig altfor tragisk af mine Anliggender. Fordi jeg ikke i et og alt har kunnet rette mig efter din og Osvalds Mening — fordi I

forstaar mig saa daarlig — har jeg dog ikke gjort nogen Forbrydelse.

»Nej, nogen Forbrydelse har Du ikke øvet mod nogen af os — men Du har svigtet alt, hvad Du har lovet, og hele vor Tro paa Dig . . . Du er ved at bringe en saa stor Sorg over en ung, dygtig og højtbegavet Mand, som elsker Dig saa dybt og ærligt, at det maaske kan faa uberegnelige Følger for hans Fremtid — og hans sikkert store Gerning. Hvis Du kunde forstaa, hvorom Sagen drejer sig, forstaa den i hele dens ødelæggende Omfang, da vilde Du ogsaa føle større Mod og Evne til at værdsætte den Kærlighed, som han nærer for Dig — og som Du vil komme til at erfare kun bydes et Menneske en Gang i Livet — og tilmed at de, for hvem det sker, er særlig udkaarne. Og Ansvaret vil komme til at hvile dobbelt tungt paa mig, fordi det jo er mig, som er den egentlige Aarsag til alt, hvad der nu er ved at ske . . . Jeg troede, jeg gjorde det bedste, da jeg foreslog Osvald at rejse ud, og var villig til at hjælpe Dig frem ad den Vej, som fyldte al din Trang . . . Men nu indser jeg, at det slet ikke skulde have været gjort saaledes . . . Du har ikke kunnet undvære ham, Jonna. Havde han været her hos Dig i denne Tid, da alt det nye og fremmede er mødt Dig, tror jeg heller ikke, Du havde formet dine Sager paa den viljeløse Maade, som Du nu har. For Du holdt jo af ham . . . det véd jeg . . . og hans Vilje vilde have været Dig nok under de Begivenheder, der har forestaaet Dig.«

Jonna sad stille og hørte efter. Det var sandt, hvad Thora sagde. Hun havde jo selv saa mange Gange følt, at hun havde savnet Osvald under alt

det nye, der var hændt hende — og hvor havde hun dog længtes efter ham.

»Ja, Thora, jeg tror heller ikke Osvald skulde være rejst fra mig,« sagde hun. »Den Gang, han gjorde det, led jeg saa frygteligt derunder . . . men nu . . .«

»Ja, Jonna, hvad nu?«

»Ja, nu véd jeg næsten ikke selv, hvorledes det altsammen er gaaet til. Osvald forekommer mig ikke længer at være det samme for mig, som han var den Gang . . . Jeg kan ikke forklare mig Grunden . . . men jeg tror det er fordi, han derved paa en Maade ligesom har kunnet svigte mig.«

»Har han svigtet Dig?«

»Ja, paa en Maade — Ligner det mæske noget at behandle den Kvinde, man elsker, som han har gjort . . . At rejse fra hende og lade hende skøtte sig selv, som hun bedst kan . . . Er det Kærlighed? . . . Nej, det er Egoisme . . . eller rent ud sagt Ligegyldighed.«

»Men Jonna, kender Du da slet ikke Osvalds Planer?«

»Jo Tak, dem kender jeg tilstrækkelig . . . Det er dem, der er Skyld i, at vi er kommen bort fra hinanden . . . . de er Aarsag til hans grænseløse Egoisme . . . . Og Du, Thora, og din Mand har sandelig gjort, hvad I har kunnet for at styrke ham deri. Jeg var i Virkeligheden ikke noget for ham . . . kun en Kvinde, han var forelsket i, men for hvis Kærlighed han ikke kunde ofre det mindste af sig selv for at bevare den.«

»Du glemmer vist fuldstændig hans uegennyttige Opofrelse under Strejken, da han stred saa tappert,

ikke blot for Dig og sin Moder, men for alle sine Kammerater .... Nej, Jonna, Du er aldeles paa Vildspor med dine Angreb imod ham. Osvald er et af de ærligste og mest hengivne Mennesker, der eksisterer.«

»Ja, naar man ikke kræver mere af ham, end han selv vil give. Mig har han i ethvert Tilfælde aldrig villet forstaa.«

»Jeg tror nu det modsatte, Jonna — netop at han har forstaaet Dig altfor godt. Han har vist i sit stille Sind frygtet, at det vilde hænde Dig, som nu er begyndt.«

Jonna sank atter tilbage i sig selv, og lagde sig træt tilbage i Stolen, ligesom for at lade Thora tale ud. Hun var paa en Maade afvæbnet, da hun huskede mange Udtalelser af ham, der viste i den Retning — og som Thora nu mindede hende om. Han havde jo aldrig haft rigtig Tillid til hende.

Thora mønstrede hende skarpt, men hun evnede ikke at kunne læse, hvad hun tænkte.

»Men, Jonna, det er ikke blot for Osvalds Skyld, jeg har søgt Dig,« fortsatte hun efter en kort Pavse, »men ogsaa for at advare Dig for min Broder.«

Jonna følte, at Blodet steg hende lige op i Kinderne.

»Jeg kender alt mellem Jer, alt har jeg erfaret — at det er hans Lejlighed, Du her bebor ... og alt, hvad Du bærer, er vel ogsaa fra ham? At Fristelsen netop skulde komme fra min egen Broder, behøver jeg vel ikke at sige Dig, er det tungeste i min Sorg ... og jeg er kommen for at advare Dig og om muligt faa Lov til at hjælpe Dig ud af dette her igen.«

Jonna vilde tale, men Thora afværgede hende med en Haandbevægelse.

»Jeg har først søgt Tage, men han vilde selvfølgelig ikke høre mig. Han svor paa, at han elskede Dig.«

»Det tror jeg ogsaa, han gør.«

»Det er netop, hvad jeg frygtede, at Du tror paa ham . . . for Du er jo naiv og uerfaren, Jonna. Men hør hvad jeg siger, og maaske det saa kan betage Dig Lysten til at lade Dig lokke videre til Fordærvelse af ham. Han elsker Dig ikke mere, end han allerede har elsket saa mange før Dig . . . Det er hans kyniske, hensynsløse Sanser, forenet med en Slags Forfængelighed, der drager ham imod Dig . . . ikke andet . . . Du er en ombejlet Nyhed . . . Du har gjort Lykke. Du kunde, hvad Dag Du vilde, faa tyve af samme Slags Tilbedere som han. Den Dag han er mæt af Dig, vil han smide Dig bort som en Klædning, han ikke længer gider slide. Det er dette, jeg er kommen for at gøre Dig begribelig . . . Og Du er jo ikke forelsket i ham?«

»Hvordan kommer Du paa den Tanke, Thora?«

»Fordi jeg ikke kan tro, at det kan være Tilfældet.«

»Det er det heller ikke! . . . Jeg elsker ham ikke, men kan godt lide ham.«

Thora blev tavs et Øjeblik. Hun kunde ikke blive klog paa Jonna.

»Hvordan har Du da kunnet tage mod alt det her, som han har budt Dig? . . . Du bliver mig en større og større Gaade.«

»Hvordan og hvordan . . . Jeg skylder Dig jo ikke nogen Forklaring derfor, og selv om jeg vilde

forsøge at fortælle Dig saa meget, som jeg selv kan forstaa deraf, saa vilde Du dog ikke kunne forstaa mig.«

Der laa en heftig og ophidsende Vrede i hendes Ord.

»Vi kan ikke alle være ens . . . og nu er jeg jo en Gang, som jeg er, saa jeg synes ogsaa, Du godt kunde give mig Lov at være det. Nogen stor Sorg tror jeg ikke, jeg skal komme til at volde Jer. Jeg kan klare mig selv nu, og jeg vil have Lov til det. Jeg vil leve, som jeg har Lyst og føler Trang til, og som baade min Kunst og Forholdene fører med sig . . . Det vil være mig umuligt at vedblive at tage Hensyn til dine smaa, moralske Synsmaader . . . Jeg vil nyde Livet og min Kunst. Har jeg ikke Evner dertil, saa faar jeg alene bære Ansvaret. Tro blot ikke, at jeg er en lille dum Tøs, der ikke véd, hvad hun gør. Du og Osvald har været saa gode imod mig, som nogen kan være, og aldrig skal jeg glemme Jer derfor . . . Men alligevel tror jeg, det er bedst for os alle, at det er gaaet, som det er . . . Det vilde dog før eller senere være kommen til Brud mellem Osvald og mig . . . Vi er altfor store Kontraster.«

»Kan være Du har Ret, Jonna . . . Men hvorledes agter Du saa at forholde Dig over for Osvald? Af hans Brev kan jeg forstaa, at Du endnu intet har meddelt ham.«

»Det har jeg heller ikke . . . Jeg har endnu ikke kunnet bringe mig dertil . . . for det gør mig saa ondt, maaske at tilføje ham en ny Sorg . . . Jeg véd jo, han har lidt saa mange.«

»Ja, stakkels Osvald.«

»Her skal Du se hans sidste Brev, Thora. Jeg har faaet det i Dag.«

Lysten til at vise Thora hans Brev paakom hende pludselig.

Thora læste det igennem — og i hendes alvorlige Ansigt kunde man læse alle hendes triste Tanker.

»Ja, Jonna, jeg er bange for, at der nu kommer tunge Tider for ham,« sagde hun, da hun havde læst det. »Men hvor han er mandig i sine Tanker . . . og en saadan Mand kan Du svigte for en Levemand, som min Broder — — Nej, Jonna, jeg kommer vist aldrig til at forstaa Dig . . . og det hjælper vist heller ikke at tale med Dig derom . . . Du vil jo bort fra Osvald og fra os.«

»Nej, jeg vil det ikke . . . men jeg maa det . . . for jeg kan aldrig komme til at leve mit Liv, som I Eders . . . Men vil Du have det, Thora, skal jeg gerne skrive hele Sandheden til Osvald i Stedet for at fortie den endnu en Tid. — Jeg mener, at jo længere Tid, der gaar, desmere faar han ud af sin Rejse . . . og det vil gøre mig utrolig ondt, om jeg skulde komme til at bringe nogen videre Forstyrrelse ind i hans Arbejde og Fremtidsplaner. Men som sagt, Thora, jeg tror ikke hans Kærlighed for mig er saa særlig ondartet . . . Han forvinder den nok snart, naar han erfarer, at det baade er nødvendigt og fornuftigt.«

»Gid det maatte være sandt, hvad Du siger, Jonna. Saa vilde jeg ogsaa være enig med Dig i, at det er bedst for Jer begge, at det er gaaet, som det er . . . men desværre, jeg frygter Du tager fejl. Gør nu imidlertid som Du vil . . . Jeg indser, at jeg godt kunde have sparet mit Besøg hos Dig . . .

Men endnu en Gang advarer jeg Dig for min Broder . . . Han vil Dig intet godt.«

Thora rejste sig for at gaa, men i det samme blev der ringet, og Pigen meldte Hr. Hal.

Jonna var et Øjeblik tvivlraadig.

»Aah, bed ham sætte sig ind i Kabinettet, jeg skal straks komme.«

»Nej, hvorfor dog det,« afbrød Thora hende. »Lad ham blot komme herind, det vil vist more ham meget at hilse paa mig her.«

»Ja, bed saa Hr. Hal komme herind, Marie,« sagde Jonna nervøst og saa' paa Pigen med et Par tvivlraadige Øjne, som vilde hun bede hende om Hjælp.

Tage traadte ind, bukkede galant og smilte glad til Jonna uden at røbe videre Forbavselse over at træffe Søsteren der.

Derefter vendte han sig mod Thora og sagde ironisk:

»Ja, Dig kan man jo snart vente at træffe alle Vegne, kære Søster. Du er næsten ved at føle Dig som en Slags diktatorisk Politi, der tror sig berettiget til at blande sig i Gud og hver Mands Affærer . . . saa det forbavser mig slet ikke ogsaa at træffe Dig her.«

»Og De, kære Jonna, har vist faaet Dem en ordentlig Præken.«

Men der var noget ængsteligt og undersøgende i hans Blik, som frygtede han en ubehagelig Virkning af den Samtale, der var bleven ført.

»Jeg finder det meget rimeligt, at Thora har søgt mig for at faa en Forklaring for mine Handlinger . . . For det er dog hende, der har hjulpet

mig til den Uddannelse, som jeg trængte saa haardt til . . . og jeg tror ogsaa at kunne sige, at vi er kommen til en nogenlunde Forstaaelse . . .«

»Ja, Du kan være ganske beroliget . . . Det er ikke lykkedes mig paa nogen Maade at bringe Jonna ud af alt det, som Du og dine saa snedigt har forstaaet at drage hende ind i,« svarede Thora heftig.

Tage smilte.

»Du taler stadig i Vildelse, kære Søster . . . men maa jeg sige Dig, medens Jonna hører derpaa, at jeg tror, tør bilde mig ind, at jeg i langt højere Grad kan være Jonna til Støtte under hendes Fremtidsarbejde — end Du og alle dine med samt Jeres dumme Præk.«

»Ja, Tage, vi to har talt nok sammen, og jeg skal heller ikke veksle flere Ord med Dig . . . kun vil jeg som Slutning sige, at har Du nogen Samvittighed, da frygter jeg for, at Du en Gang ikke vil undgaa at føle dit Ansvar.«

Hun vendte sig mod Jonna.

»Du har allerede besudlet din Ære som hæderlig Kvinde, da Du modtog den første Foræring af denne Ødeland . . . men trods alt, hvordan det end gaar eller ikke gaar Dig, Jonna, vil Du altid have en hengiven Veninde og Støtte i mig . . . blot Du vil huske og søge mig, hvis Du en Gang skal komme til at trænge dertil.«

Hun gik ud, og Jonna fulgte hende.

Marie stod der allerede for at hjælpe med Overtøjet.

»Farvel, Jonna! . . . Jeg kan ikke forstaa, at Du ikke kan se, hvad det er, den Mand udelukkende vil Dig.«

»Lad mig om det, Thora . . . Du kan ikke forstaa mig.«

De rakte hinanden Haanden.

»Lev nu vel, Jonna, og gid Du maa have Lykken med Dig . . . og skulde Du en Gang komme til at trænge til et ærligt Menneskes Hjælp, da søg mig . . . lov mig det.«

Jonna svarede ikke, hun sænkede blot Hovedet, da Veninden gik — og følte hendes bedrøvede Øjne hvile paa sig.

Marie stod bagved og havde ondt af det for sin Frøken, som hun kunde se var meget bedrøvet.

Hun vilde saa gerne have trøstet hende, men var bange for at røbe for meget eller udtrykke sig forkert om Situationen.

Jonna gik tilbage til Tage.

Han gik hende glad i Møde og lagde sin Arm om hendes Liv.

»Elskede Jonna, at Du ogsaa skal vedblive at være plaget af de Mennesker . . . Hvad skal jeg dog gøre for at befri Dig for de Ubehageligheder.«

Han tog hendes Hoved mellem begge sine Hænder og kyssede hende.

»Aah det holder nok op af sig selv, skal Du faa at se . . . Forøvrigt maa Du ikke tro andet, end at jeg fuldtud ved, at Thora har Ret i sine Bebrejdelser mod mig . . . Jeg véd saa godt som nogen, at den Maade, jeg nu er begyndt at leve mit Liv, er uværdig for enhver ærbar og hæderlig Kvinde.«

»Passiar, Jonna.«

»Nej, det er ikke Passiar, men den rene og skære Sandhed . . . . og naar jeg skal være ærlig,

tror jeg heller ikke, at jeg er født ærbar og hæderlig, men netop til at føre det Liv, som jeg nu er ved at begynde . . . Ellers forstaar jeg slet ikke mig selv.«

»Gør Dig dog ikke saadanne Forestillinger . . . alle Mennesker er skam født lige hæderlige . . . Det er blot de dumme Mennesker, der ved deres evindelige Dømmen om andre Mennesker danner saadanne Skæl.«

»Ja, det nytter ikke, at Du taler . . . Jeg har mine egne Tanker.«

Hun var træt og gik hen og satte sig, hvilende sit Hoved i fine, bløde Puder.

I samme Øjeblik sank der en stor, tung Bedrøvelse ned over hende, og det var hende, som var hun paa Vandring ud over en uendelig øde Slette — hvert Skridt førte hende længere og længere bort fra Mennesker, og skønt hun vidste, at hun til sidst maatte segne af Træthed og dø af Sult derude, blev hun dog ved at gaa med en stigende, hjælpeløs Rædsel voksende i sit Bryst.

Hun kom til at græde.

Tage kom hen og trøstede hende.

Det varede kun et Øjeblik, saa var hun atter rolig og rejste sig, strygende sig over Panden, som vilde hun stryge al Bekymring bort.

Tage iagttog hende nøje.

Hvor var hun henrivende i Dag. Han følte al sin Længsel snære sig i Brystet.

Det var første Gang, han saa hende med den Kjole paa.

»Hvor er Du dog vidunderlig i Dag i den Kjole,« sagde han.

Som hun stod med Ryggen til ham, gled der et trodsigt Smil over hendes Ansigt, og hendes Fingre straktes og bøjedes som i Vrede.

Saa vendte hun sig imod ham. Smilet var igen borte, og der var intet at mærke paa hende.

»Ja, den er nydelig,« svarede hun og stillede sig for et stort Spejl, der rakte fra Gulv til Loft. »Og den er udmærket syet . . . Du skal have Tak for den, Tage . . . Nu er Du snart ved at kende min Smag, kan jeg forstaa.«

Hun gik hen og kyssede ham.

»Jeg har tænkt, vi skulde gaa ud og dinere sammen i Dag,« sagde han. »Det vil ogsaa adsprede Dig noget oven paa alt det Vrøvl.«

»Ja, det var ikke saa galt . . . skal vi det? . . . Hun kyssede ham endnu inderligere.

XIX.

Jonna som Tage Hals Elskerinde. Halvsøsteren Harriet, der forfølges af Sædelighedspolitiet, søger Tilflugt hos hende.

Kun faa Dage efter Thoras Besøg havde Jonna Ejendomsbeviset paa alt, hvad der fandtes i Lejligheden, liggende gemt i sit Chatol. Hun havde endelig bøjet sig for Tages Vilje — og det var faldet hende langt lettere, end hun havde tænkt sig.

Hun havde selv fundet dette halve Forhold til ham latterlig — og havde derfor besluttet sig til at

gøre Skridtet fuldt ud, da alle jo alligevel troede, hun var hans Elskerinde.

Og han havde holdt Ord, og havde foræret hende alt, som han havde lovet.

Jonna syntes, det var en Formue, hun her var kommen i Besiddelse af.

Hun følte sig langt gladere ved at bo der — og drømte Fremtidsdrømme om, hvorledes hun vilde indrette sig det, naar hun blev ældre og havde tjent saa mange Penge, at hun ikke mere behøvede at optræde.

Dagen efter at det var sket, skrev hun hele Sandheden til Osvald. Det maatte være forbi mellem dem . . . hun var ikke længer hans. Og hun fortalte ham, hvorledes hun havde indrettet sit Liv og agtede at leve i Fremtiden.

Hun fandt en grusom Tilfredsstillelse i at skrive Sandheden i hele dens Nøgenhed, for hun følte, at hun nu kun længtes efter et, at blive fri for enhver Forbindelse med ham og de Tanker, som altid bragte sin egen Stemning med ind i hendes Sind.

Tiden for hendes Engagements Slutning nærmede sig nu ogsaa stærkt, og hun var begyndt at tale til Tage om at rejse. Først vilde hun rejse over til Kessy, men det vilde han ikke paa nogen Maade gaa ind paa.

Han kom derimod med et Forslag om, at de sammen skulde rejse en Tur til Syden. Baade for at de kunde faa Lov til at være sammen i Ro og Ensomhed, og for at Jonna kunde søge sig nye, berømte Lærere til sin Uddannelse.

Jonna havde ikke noget derimod. Hendes største Ønske var at komme bort fra de Omgivelser, hun

var i, ud blandt fremmede, og ved sig selv følte hun, at Syden var det Sted, der lokkede hende mest.

Det vidste Tage ogsaa — derfor kom han med Forslaget.

Men de kunde ikke blive enige, om Marie skulde med eller ikke.

Tage fandt, at det var overflødigt — og Jonna vilde ikke for alt undvære hende.

I sin Vrede derover lod hun en Bemærkning falde om, at hvis det var for de faa Hundrede Kroners Skyld, som det vilde koste mere, da skulde han ikke gøre sig nogen Bekymring, hun skulde nok tage det paa sin egen Regning.

Og Tage maatte ogsaa paa dette Punkt bøje sig.

De blev enige om, at saa snart Jonna havde sin Tid disponibel, vilde de rejse.

Jonna laa endnu i Sengen og tænkte derpaa. Det kunde blive herligt at komme ud at rejse et Aars Tid — være borte hele den lange og triste Vinter.

Tage var lige gaaet fra hende. Han var meget optaget for Tiden, sagde han, og det var han i Virkeligheden ogsaa.

Han anede ikke, hvorledes han skulde skaffe de Penge, der var nødvendige til en saadan Rejse. Hans Gæld var allerede saa svimlende, at han kunde vente en Katastrofe, hvad Dag det skulde være, hvis han ikke fandt paa en Udvej.

Men han havde ikke ladet Jonna mærke noget til det. Han bragte hende stadig nye Foræringer — ødslede mange Penge paa hende.

Og hun troede jo, at han havde Penge i Milli-

onvis til sin Raadighed — og ikke, at han kun havde de Par Tusinde, som han modtog af sin Fader.

Denne Gang havde han foræret hende en Broche. Den laa i Æsken paa Natbordet lige ved Sengen.

Hun tog den op for at betragte den, og fæstede den i sin hvide Silkenatkjole, der var svøbt af Kniplinger.

I et stort, slebet Spejl, som fyldte hele Døren, i en Mahognitræs Ramme, der stod lige over for Sengen, betragtede hun sig længe.

Hun fandt, at den var meget sjælden og smuk, og da Marie kom ind for at hjælpe hende med Paaklædningen, viste hun hende den.

»Vil Frøkenen ikke bade i Dag?« spurgte Marie.

»Nej, jeg tror det ikke . . . Jeg bliver saa mat af alle de Bade. Se rigtig paa mig, er jeg ikke begyndt at se helt daarlig ud?

»Aah nej, Frøken,« svarede Marie og smilte.

Og Jonna smilte.

Da hun var i Tøjet, satte hun sig ind til Klaveret for at øve sig paa et Par nye Sange, hun lige havde faaet — og som hun ikke følte sig fuldstændig sikker i endnu. Men hun var ikke særlig oplagt, og opgav det snart.

Hun gik saa ind i Boudoiret, hvor hun strakte sig paa Divanen og ventede paa, at Marie skulde bringe hende Frokost.

Imedens laa hun og faldt hen i et stille Blund, der dog blev afbrudt ved, at der blev ringet stærkt paa Entréklokken.

Da der blev ringet igen, og Marie ikke kom, rejste hun sig og gik selv ud for at lukke op.

En ung, middelhøj, mørk Kvinde med et blegt, forskrømt Ansigt stod uden for.

Da denne saa' Jonna, styrtede hun hen til hende og ind i Korridoren, hvor hun fortvivlet kastede sig paa Knæ.

Jonna veg ængstelig tilbage og stirrede uforstaaende paa den fremmede Kvinde, som hun ikke straks genkendte.

»Aah, Jonna . . . Jonna . . . Hjælp mig! . . . Hjælp mig! . . . Du maa ikke vise mig bort . . . De er efter mig . . . er lige her neden for . . . Skjul mig, hvis de kommer her op.«

Først nu saa' Jonna, at den unge, fortvivlede Pige var hendes Halvsøster, Harriet.

»Du har altid været saa god, Jonna, og jeg har ogsaa altid holdt saa meget af Dig, og hjulpet Dig, da vi var sammen derhjemme hos den gamle Heks, som nu endelig har faaet mig i Ulykke . . . Derfor, Jonna, maa Du ikke jage mig bort, men skjule mig, hvis de ogsaa skulde finde paa at komme her op,« bad hun i Fortvivlelse og klyngede sig til Jonnas Arm.

»Rejs Dig, Harriet, og vær blot rolig,« trøstede Jonna hende. »Jeg skal nok hjælpe Dig, saa godt jeg kan.« Hun førte hende med ind til sig. »Men jeg forstaar ikke, hvad der er i Vejen. Hvem er efter Dig? . . . Hvem kan komme her op? spurgte hun tilsyneladende rolig, skønt hun anede, hvad der var paa Færde.

»Sig det kun, Harriet,« trøstede hun, medens hun hjalp hende Overtøjet af. »Jeg skal nok skjule Dig . . . Hvem er efter Dig?«

»Det er selvfølgelig Politiet. De har været efter

mig siden i Morges,« svarede hun og kom til at hulke endnu stærkere. »Hun derhjemme saa' dem komme ind ad Gadedøren, saa jeg lige fik Tid til at springe ud af Sengen, gribe mit Tøj og smutte op paa Loftet, hvor jeg skjulte mig i et mørkt Hul, som er mellem Taget og Panelet — helt nede ved Tagrenden. Der laa jeg over en Time, stivfrossen, i bar Chemise og frygtelig angst for, at de skulde finde mig og slæbe mig bort . . . og gøre mig til en gemen Skøge. Ja, Jonna, Du tror naturligvis, jeg er saa slem . . . men nej . . . nej, jeg er ikke . . . Det ved Du ogsaa, Jonna . . . Det er Moder, der har faaet mig saa slet . . . faaet mig til at gøre alt dette.«

Jonna trak hende ned til sig paa Divanen.

»Vær nu rolig, Harriet, Du ved jo, at jeg kender det altsammen af egen Erfaring. Du er langt fra nogen slet Pige . . . Du er saamæn lige saa god som alle vi andre, og jeg skal ogsaa hjælpe Dig saa meget, som jeg kan.«

»Tak, Jonna, Tak! Det vidste jeg . . . Derfor løb jeg ogsaa til Dig . . . Du var den eneste, jeg kunde tænke, der vilde hjælpe mig. Jeg vil hellere dø, end de skal faa fat i mig . . . og kommer de her op, springer jeg ud af Vinduet . . . ja, det gør jeg.«

Hun kastede sig hulkende ind til Jonna.

De havde ikke set hinanden, siden Jonna rømte fra sit uhyggelige Hjem — og kun forholdsvis faa Tanker havde Jonna skænket de Omgivelser, hvori hun dog havde levet saa mange Aar af sit Liv.

Men nu da hun følte sin stakkels Søsters knugende Arme om sig, kom hun til at mindes den frygtelige Tid, og de mange Gange Harriet havde

taget hende under sin Beskyttelse over for den grusomme Moder. Hun kom til at tænke paa alt det, som de havde døjet sammen — og et Øjeblik kom hun tl at føle det som en Selvbebrejdelse, at hun saaledes helt havde kunnet lade sin Søster i Stikken. Havde hun fortalt Thora derom, vilde hun nok have hjulpet hende.

Derfor blev hendes Følelser for Søsteren nu ogsaa saa meget stærkere. Hun saa deltagende og medlidende ned over hende og strøg hende kærligt over det forpjuskede, mørke Haar. Hun var saa snavset, som havde hun ikke været vasket i flere Dage.

»Vær nu rolig, Harriet,« trøstede hun hende, »saa skal vi nok finde paa en Udvej. Du kan foreløbig blive her hos mig, og skulde de finde paa at søge Dig her, skal jeg nok skjule Dig . . . Senere kan vi saa altid tale om, hvad vi skal gøre . . . Om Du vil rejse hen, hvor ingen kender Dig, og hvor Du kan leve fuldstændig, som Du selv vil, enten daarligere eller bedre, som Du jo bedst selv maa kunne afgøre, efter hvad Du nu har erfaret.«

Harriet saa taknemlig paa sin Søster, og et forhaabningsfuldt Smil bredte sig over hendes blege, forskræmte Ansigt.

Hun kastede sig om Jonnas Hals og kyssede hende gentagne Gange.

»Tak, kære Jonna, jeg kom ogsaa til Dig, fordi jeg vidste, at Du trods min Slethed ikke vilde jage mig bort, nu da jeg er forladt af alle og jaget som et skadeligt og hæsligt Dyr . . . Og Du skal faa at se, Jonna — hvis jeg blot slipper fra dem — at jeg skal blive en anden og leve et bedre Liv, saa Du

kan være mig bekendt . . . Jeg vil aldrig mere vende tilbage til Mo'r og alt det, der er . . . Aldrig!«

Jonna lod hende tale og lyttede nøje til hendes Løfter om Bod og Bedring.

Men pludselig rejste hun sig.

»Nu maa vi nok se at hitte paa Raad, før vi risikerer at blive overrasket . . . Og Du trænger vist ogsaa baade til at faa noget at spise og drikke — og til at blive vasket. Kom lad os gaa ud til Marie — hun finder nok paa Raad.

»Hvem er Marie?«

»Det er min Jomfru.«

»Næh, tænk har Du en Jomfru, Jonna . . . Ja, jeg har altid tænkt mig, at Du nok skulde blive noget fint og stort, for Du havde allerede noget fornemt ved Dig, da Du var Barn.«

De gik ud i Køkkenet til Marie, der saa forundret paa Harriet og fra hende til Jonna, idet hun straks tænkte, at det var en, der var kommen for at tigge ved Døren, og som Jonna nu vilde gøre godt imod.

»Marie, maa jeg præsentere Dem min Søster,« sagde Jonna.

»Frøkenens Søster!« udbrød Marie forbavset og uden Forbehold.

»Ja, De bliver forbavset.«

»Ja, det gør jeg rigtignok . . . Ikke blot fordi der paa den ene Maade er Forskel, men De ligner jo slet ikke hinanden . . . Frøkenen er jo lige saa lys, som Deres Søster er mørk.«

»Vi er ogsaa kun Halvsøstre. Vi har Moder fælles.«

»At jeg ikke ligner min Søster passer nu ikke,«

bemærkede Harriet forurettet, »for jeg har da lige saa smaa Hænder og Fødder, som hun . . . og fik jeg fine Klæder paa, var jeg heller ikke saa grim endda . . .«

Jonna smilte til hende. Hun huskede godt, at der altid havde været noget ved Harriet, som — lige fra hendes tidligste Ungdom — havde tiltrukket sig Mænds Opmærksomhed.

»Marie, min Søster er vist meget sulten . . . vil De ikke give hende noget at spise og gøre i Stand i Badeværelset . . . Og vil De tage et Sæt Linned af mit frem. Min Søster skal blive hos mig nogle Dage.«

Marie saa spørgende paa Jonna, som ønskede hun, at hun skulde sige hende Aarsagen, og hvad der var i Vejen.

Jonna fortalte hende ogsaa hele Sammenhængen.

»Naa, De er saadan en uartig Pige,« sagde Marie spøgende og tog hende i Armen. »Jå, jeg kunde se det paa Dem, men De kan tro, vi skal nok sætte Skik paa Dem.«

Harriet saa paa Jonna.

»Selvfølgelig mener Marie det ikke saa slemt . . . Vær Du kun tryg . . . Marie skal nok hjælpe Dig, om nogen kan.«

»Nej selvfølgelig mener jeg det ikke saa slemt,« sagde Marie og klappede Harriet paa Kinden. »Men vi faar nok skynde os at finde paa noget, hvis vi ikke vil udsætte os for, at de Drabanter kommer og slæber Dem bort for Næsen af os. Prop nu noget af dette her i Dem,« vedblev hun, medens hun hastig satte noget Mad frem.

Og Harriet spiste, som havde hun ikke faaet Mad i flere Dage.

Baade Marie og Jonna havde ondt af det stakkels Pigebarn og glædede sig over hendes Appetit.

»Jeg har hverken faaet vaadt eller tørt den hele Dag,« sagde Harriet undskyldende. »Siden jeg løb hjemme fra, har jeg flakket om i Byen i den dødeligste Angst for at løbe paa dem.«

Marie gjorde Badeværelset i Stand og fandt Tøj frem, som Harriet skulde have paa. Imedens sad Jonna ude i Køkkent ved Søsteren.

Hun kunde ikke tænke sig, at Politiet skulde vove sig her op.

Marie var af en anden Mening og hævdede, at hvis de blot har den ringeste Mistanke om, at hun er her oppe, kan vi ogsaa ganske sikkert vente deres Visit . . . og det inden ret længe.

»Jeg tror nok, de saa' mig nede i den anden Ende af Gaden,« sagde Harriet. »Men jeg smuttede ind i et Hus og ved at klatre over et Havestakit, kom jeg ud paa en Sti, som løb mellem Haverne, til der stod en Laage aaben . . . Det var i Ejendommen her ved Siden af . . . Og da jeg saa skulde smutte fra Dør til Dør, opdagede jeg pludselig den ene i en Port lige over for . . . Men han saa mig vist ikke. Hvordan de har fundet paa at gaa her ud, forstaar jeg ikke, med mindre de har fulgt mig hele Vejen . . . Eller ogsaa maa de vide, at Du er min Søster, og de har saa tænkt sig, at jeg vilde ty ud til Dig. Saadan nogle er jo saa durkdrevne.«

»Jeg faar en Idé! . . . Nu skal De høre, hvorledes vi kan narre dem, hvis de kommer,« afbrød

Marie hende pludselig, idet hun kom tilbage med en af sine egne Formiddagskjoler.

Jonna, der allerede var ved at blive angst, saa tillidsfuldt til Marie, som havde hun hele Tiden ventet, at det maatte blive hende, der kom med det afgørende Raad.

»Se her, den kan De nok passe. Vi maa klæde Dem som Stuepige . . . og naar d'Hrr. Betjente kommer, gaar De selv ud og lukker op og spørger om, hvad de ønsker.«

»Uha nej, det gaar aldrig an.«

»Gaar det ikke an? . . . jo vist gør det saa. Kom nu her og kom af de beskidte Laser, som De har paa. Saa kan De senere komme i Bad . . . naar alt er vel overstaaet.«

Og Marie rev Tøjet af Harriet, til hun stod helt nøgen for dem — og klædte hende saa paa igen, saa hun fuldstændig lignede en Stuepige i et Herskabshus.

»Nej, det gaar ikke . . . de vil straks kende mig paa mit Haar,« indvendte Harriet stadig, medens baade Jonna og Marie morede sig over den Forandring, der foregik med hende.

»Ja — det Haar . . . Har Frøkenen ikke en Paryk fra Teatret?« spurgte Marie.

»Jo, jeg har nogle, men jeg véd ikke, om de kan passe.«

De fik en stor Kuffert slæbt frem og rodede den igennem.

»Her er en, som kan bruges,« mente Marie.

Kufferten indeholdt en Samling Garderobesager, som Kessy havde bedt Jonna om at huse hos sig — og den Paryk, Marie halede frem af den, var brun-

Imens hun hørte efter læste hun ganske rolig Kortet, hvorpaa stod: Sædelighedsbetjente.

Hun saa' baade nysgerrig og sky op paa dem, noget de Herrer, efter deres ingnorerende Maade at dømme, vist var vant til.

»Nej — jeg har i hvert Tilfælde ikke lukket nogen op . . . men maaske Marie har,« svarede hun meget fornuftig, for hurtigst muligt selv at kunne slippe.

»Nej, lad os saa hellere komme til at tale med Frøkenen,« sagde den lyse igen.

»Ja, saa gerne,« sagde Harriet og fjernede sig.

Jonna sad inde i Boudoiret. Et rødt Silkegardin var trukket halvt ned for Vinduet for at skygge for Solen.

»Lad dem komme herind, Harriet,« sagde hun smilende. »Og forsvind Du saa ud til Marie — og lad hende eventuelt tage Affære.«

Harriet gik ud, førte Herrerne ind gennem Salonen og videre ind til Jonna.

»Værs'god, vil Herrerne ikke gaa derind,« sagde hun og trak Portieren til Side for dem. Derefter gik hun ud til Marie, og hun kastede sig om hendes Hals.

Marie havde set og hørt alt.

»Det gik jo udmærket,« sagde Marie, »men glæd Dem ikke for tidlig . . . De uartige Pige . . . men faa begyndt at dække Bordet.«

»Aah, jeg er slet ikke saa uartig,« vrængede Harriet.

»Naa, det vil jeg nok sige, naar man har saadanne Kavallerer løbende i Hælene paa sig . . .

Nej, saa er man ikke uartig, men en anstændig Pige . . . ikke sandt . . .«

»Aah, ti nu stille, til de er paa Porten igen,« bad Harriet. »De er jo slet ikke saa slem, som De lader, Marie. Og hvis De blot kendte en lille Smule til hele mit Liv, vilde De skamme Dem ved at sige, hvad De der siger.«

»Naa, ja, ja, men gaa nu ind og dæk Bordet, saa skal jeg nok tage mig af Resten, og saa kan vi tale videre derom, naar vi har de Fyre paa Døren igen.«

Harriet gik pligtskyldig ind i Spisestuen og gav sig i Lag med Arbejdet, men opdagede snart, at hun var ubehjælpelig dertil.

Alligevel tog hun Dug og Tallerkener og hvad der hørte til frem og satte paa Bordet, hele tolv Kuverter.

Jonna rejste sig fra sin liggende Stilling paa Divanen, da de to Herrer traadte ind.

»Værs'god mine Herrer — træd kun nærmere.«

De fulgte Opfordringen, men traadte langsomt og forsigtigt frem i denne kvindelige Helligdom — med en ligefrem bedøvende Fornemmelse af den Herlighed, som deres Fantasi — om end yderst mangelfuld — evnede at lade dem gætte.

»Jeg kan ikke forstaa, hvad Deres Ærinde kan være, mine Herrer, vær saa god at forklare dem.«

Hun bød dem tage Plads — og stivt og tungt satte de sig, tilsyneladende blændet af Jonnas Skønhed og berusende Ynde.

»Ja, Frøkenen maa meget undskylde, at vi ved vor Nærværelse har bragt en pinlig Overraskelse.

Det var angaaende en ung Pige, som vi skulde anholde, at vi er kommen her.«

»En ung Pige . . . hos mig . . .« sagde Jonna og lagde en udmærket Forbavselse i Stemmen.

»Vi bliver vist nødsaget til at forklare os rigtig.«

»Ja, det gør De rigtignok . . . for jeg forstaar ikke et Ord,« sagde hun smilende.

»Den unge Pige, vi eftersøger, er en Halvsøster af Frøkenen,« forklarede den mørkeste af Betjentene.

»Min Halvsøster?«

»Ja, Bladene har jo skrevet saa meget om Frøkenens Fortid,« forsøgte den elskværdige og sikkert ogsaa skønhedsblændede Mand at forklare, »at næsten ethvert Menneske her i Byen kender Dem . . . Og Deres Halvsøster, Harriet, har skam heller ikke rundt om paa Dansebulerne lagt Skjul paa, at hun var Frøkenens Søster.«

»Er det Harriet, De søger? . . . Stakkels Pigebarn, er hun virkelig gledet saa langt ned . . . Stakkels Pige . . . Og De søger hende her hos mig?«

»Ja, da vi kom, hvor hun bor, hjemme hos sin Mo'r, slap det durkdrevne Pigebarn bort, lige for Næsen af os . . . og da vi ikke kunde finde hende, tænkte vi os den Mulighed, at hun maaske vilde ty ud til Frøkenen for at bede om Hjælp . . . Vi saa' hende for noget siden smutte ind i et Hus hernede i Gaden, men kunde alligevel ikke finde hende og tænkte saa, at hun vel var løbet her op til Dem. Vi er her nu for — i Lovens Navn — at bede Dem udlevere hende, hvis hun er her.«

»For det første, mine Herrer, er min Søster her ikke — Værs'god, De kan søge hele Lejligheden igennem, om De ønsker . . . og for det andet, hvis

hun var her, eller havde været her . . . eller kom her, kan jeg forsikre Dem for, at De aldrig fik hende af mine Hænder. De maa jo være Bødler for at kunne forlange saadan noget af en Søster. At jeg skulde kunne udlevere Politiet min stakkels, fattige Søster, hvis Fortid mindst har været lige saa fortvivlet som min — Nej, aldrig.«

»Ja, undskyld Frøken, men vi er jo kun et Redskab i Lovens Haand . . . og det er jo ikke os, men Samfundet, der giver Lovene,« sagde den lyse krænket.

»Det véd jeg meget godt,« svarede Jonna oprørt. »Men det staar i ethvert Tilfælde enhver Mand her i Samfundet frit for at søge sig hæderlig Beskæftigelse, og ikke en Gerning, som den de Herrer Sædelighedsbetjente har paataget sig, for det er sandelig en uværdig Gerning for en Mand at gaa og jage en ulykkelig, fattig Pige næsten til Døde — for at gøre hende endnu mere ulykkelig.«

»Frøken, De maa undskylde, men vi er ikke forpligtet til at høre paa Deres Fornærmelser . . . hvis De vil være saa elskværdig at lade os undersøge Lejligheden . . .?«

»Gjorde jeg, som jeg føler Trang til, saa viste jeg Dem Døren . . . for med hvilken Ret trænger De ind i mit Hus?«

»Med den Ret, vor Stilling giver os.«

»Jeg gad dog egentlig vide, om Loven ogsaa er saa slet, at den uden Hensyn giver Ret til at krænke et privat Hjem. Men værs'god, se bare efter . . . kun maa jeg bede Dem skynde Dem, for jeg føler ligefrem Uhygge ved at vide saadanne Mænd under mit Tag.«

Vreden lagde en hidtil ukendt Myndighed i hendes Ord.

Hun ringede og Marie kom.

»Marie, vil De vise de Herrer der rundt i Lejligheden . . . Det er Sædelighedsbetjente, som tror, at en ung, ulykkelig Pige har skjult sig her.«

»Ja, Frøken,« svarede hun og sendte Betjentene et udfordrende Blik. »Vil de Herrer ikke først undersøge Frøkenens Soveværelse?« spurgte hun ironisk smilende og lukkede Døren dertil op.

Betjentene gik derind og saa' sig baade nysgerrigt og beundrende om.

Den ene af dem lagde sig paa alle fire og kiggede under Sengen til stor Morskab for Marie.

»Vil Herrerne ikke ogsaa se Frøkenens Garderobe?« spurgte hun og aabnede et Par Skabe. »Eller Natmøblet?« Hun lo og aabnede for Natbordet.«

Betjentene fandt sig roligt, men lidt generet i alle Forhaanelserne.

Saa førte Marie dem tilbage til Boudoiret.

»Er de Herrer overbevist om, at Synderen ikke befinder sig her?« spurgte hun.

Den lyse gik frejdig hen og saa' bag nogle Portierer.

»Ja,« sagde han.

Inde i Salonen var der ingen Gemmesteder, saa de gik straks videre til Kabinettet, hvor der heller ingen var . . . Derfra kom de ind i Spisestuen, hvor Harriet fremdeles stod og dækkede Bord.

»Vil de Herrer kigge i Buffeten?« vedblev Marie utrættelig og til Harriet sagde hun: »Hvor-

dan staar det til med din Sædelighed, Karen? Det er vist bedst, vi faar den undersøgt med det samme, mens vi har de Herrer Doktorer her.«

»Aah, prøv Du din egen, Marie«, vrængede Harriet hende af.

De blev ført videre til Køkkenet, Badeværelset, Pulterkamret, Spisekamret, W. C. og Pigekamret samt Brændselsrummet.

»Nu har vi ikke flere Huller, undtagen det skulde være Skorstenen,« sagde Marie, da de endelig havde gennemgaaet det hele. »Og hvad synes de Herrer om Lejligheden? . . . Er den tilfredsstillende?«

De to Betjente stod noget slukørede midt i al deres Værdighed.

»Har De ingen Loft- eller Kælderrum?«

»Nej, det ved Gud vi ikke har . . . Vil De paa Loftet eller i Kælderen faar De Lov at gaa der uden min Assistance . . . De Rum, vi har, staar aabne . . . Værs'god.«

Men nu var Betjentene tilfreds og Marie fulgte dem ud.

»Farvel og undskyld,« sagde den ene, da de noget flove gik ud ad Døren med Maries lydende Latter bag sig.

»Dumme Kadavere, Bondekarle, Fjolser!« udbrød hun, idet hun ganske privat delikaterede sig selv med alle de pæne Ord, hun i Øjeblikket kunde finde paa.

Da hun kom ind i Spisestuen, faldt Harriet hende jublende om Halsen.

»Hvor De er storartet, Marie. Tak, Tak, skal De have, og jeg skal aldrig glemme Dem derfor.«

Hun kyssede Marie baade af Henrykkelse og Taknemlighed.

Og da Jonna kom ind fløj hun hende om Halsen — og gav sig til at græde.

Det var den voldsomme Spænding, der nu udfriede sig af den stakkels forskræmte Piges Sind.

»Tror Du de kommer her mere?« spurgte hun under Jonnas trøstende Kærtegn.

»Det er ikke godt at vide, men jeg tror, vi gør fornuftigst i, at Du foreløbig bliver i Rollen . . . til vi finder paa en anden Udvej.«

Da de var falden nogenlunde til Ro tog de alle tre sig et vældigt Grin over det Pus, de saa heldigt havde spillet de tjenstivrige Betjente.

XX.

Harriet præsenteres for Vennerne. — Tage bestjæler sin Fader.

Senere paa Dagen kom Tage og Baron Hult for at drikke Mørkningskaffe hos Jonna.

Hun modtog dem i yderst straalende Humør.

»Hvad er der dog i Vejen med Dig, Jonna?« spurgte Tage nysgerrig. »Du straaler jo, som havde Du vundet den største Gevinst.«

»Ja, Frøken Jonna, De ser sandelig lidt overstrømmende ud,« bemærkede Hult. »Er det Begejstring over den planlagte Udenlandsrejse, som Tage har fortalt mig om?«

»Nej, det er slet ikke saadan noget,« sagde hun smilende. »Det er baade noget bedrøveligt og morsomt . . . En rigtig ækel Begivenhed, som dog endte i det bare Grin.«

»Naa, nu frem med Sproget, ellers sprækker vi af Nysgerrighed.«

»Det er min Søster, som er kommen løbende til mig.«

»Din Søster?«

»Har De en Søster, Frøken Jonna?«

»Ja, vel har jeg en Søster, og det endda en rigtig nydelig Søster . . . Men tænk, hvilken uhyggelig Maade hun er kommen her paa . . . Det er Sædelighedspolitiet, som har jaget hende her hen.«

»Sædelighedspolitiet!« udbrød begge forundret.

»Ja . . . men tro nu blot ikke, at min Søster er saa slet, som det kunde synes . . . men tænk paa alt, hvad hun har maattet gennemgaa derhjemme hos den gamle Rufferske, som kalder sig vor Mo'r . . . Stakkels Pige, hun har sikkert haft det endnu mere ondt end jeg.«

»Nej, Gud bevare os, hvorfor skulde vi dog tro det . . . men jeg forstaar blot ikke, hvorledes Udfaldet kunde blive saa morsomt,« sagde Hal.

»Jeg sandelig heller ikke,« tilføjede Hult. »Jeg synes det maa have været højst pinligt for Dem . . . Var her virkelig Sædelighedsbetjente?«

»Ja, to store Drabanter,« og hun refererede nu hele Begivenheden i alle dens Enkeltheder.

»Ja, det maa jeg sige var udmærket,« sagde Tage og lo. »Ja, fortræffeligt . . . men denne Marie er ogsaa et durkdrevent Kvindemenneske,« føjede han til i fuld Latter.

»Uden hende havde vi saamæn heller ikke klaret det,« sagde Jonna og lo med.

»Lad os se Synderinden,« sagde Hult. »Ligner hun Dem, Frøken?«

»Nej, ikke det fjerneste. Hun er næsten lige saa mørk, som jeg er lys.«

»Ja, frem med hende, Jonna. Lad os se hende.«

»Ja, ja, I kan vel vente,« smilte Jonna og ringede.

Marie kom ind.

»Frøkenen ønsker?« spurgte hun aldeles som sædvanlig.

»Vil De bede min Søster om at komme herind, Marie.«

»Ja,« svarede hun og vilde gaa.

»Hov, vent lidt, Marie. Maa jeg komplimentere Dem for Deres Genistreg,« sagde Tage og rejste sig.

»Aah, det var da ikke noget,« smilte hun og tog takkende mod en Tikroneseddel, som han rakte hende. »Synes Herren det . . . Selvfølgelig maatte man finde paa Raad for at hjælpe en saadan stakkels Pige ud af de Drabanters Klør . . . og det var jo godt det gik, som det gjorde. Herren skal have saa mange Tak, men jeg synes ikke, jeg skal have noget for det.«

»Det var udmærket gjort,« bekræftede Hult, »og fuldtud en Belønning værd.«

Marie gik straalende ud.

Lidt efter kom Harriet ind.

Hun var endnu i sin Stuepigedragt, men havde taget Parykken af.

»Ja, det er altsaa min Søster,« præsenterede Jonna, idet hun førte hende frem for de to Herrer.

»Og det er Baron Hult og Herr Fabrikant Tage Hal.«

Harriet nejede gratiøs for dem begge.

»Jeg har fortalt alt om Dig, Harriet, saa Du har intet at skjule,« smilte Jonna opmuntrende til hende.

»Nej, lille Frøken, De skal se, at alt er vel overstaaet,« sagde Tage elskværdig. »Naar først De er kommen i Deres Søsters Varetægt, saa kan De være tryg.«

»Ja, hvis Harriet nu selv vil hjælpe til at lægge sit Liv om paa en anden Maade,« tilføjede Jonna.

»Det véd Du godt, Jonna, at jeg hellere end gerne vil,« svarede Harriet og satte sig hos Søsteren paa Divanen.

Baron Hult havde hele Tiden betragtet hende skarpt.

Og som Harriet sad der ved sin Søsters Side, kom hun til at føle hans Blik. Først følte hun sig genert derved, men efterhaanden som Samtalen gled frem, blev hendes Opmærksomhed for ham vakt — og hendes Øjne sneg sig Gang efter Gang til at betragte ham. Hans mandige Skikkelse og reserverede Væsen gjorde straks Indtryk paa hende.

»Hvad har De nu tænkt at tage Dem for, Frøken Harriet?« spurgte Hult ligefrem og opmærksomt.

»Aah, det véd jeg samæn ikke . . . Jeg kan jo ingen Ting . . . Det eneste, jeg har Lyst til, har jeg betroet Jonna . . . men jeg duer vel ikke til det . . . saa hvad kan det nytte.«

»Og hvad er det saa, De har Lyst til?«

»Næh — det lyder vist dumt,« smilte hun forlegent.

»Nej, hvorfor dog det,« opmuntrede Jonna. »Sig Du det blot.«

»Jeg har Lyst til at blive det samme som Jonna . . . men jeg kan selvfølgelig aldrig blive saa betydelig, kan jeg nok tænke mig . . . Men jeg kan heller ikke tro andet, end jeg maatte kunne komme til en mindre Varieté . . . og hvem véd, saa kunde jeg maaske dog have Lykken med mig, og trods alt blive til noget. For Herren maa tro, at selv om det kan synes, at jeg maa være en rædsom en, saa er jeg alligevel ikke saa slem.«

«Tror De ikke, Frøken Jonna, at Deres Søster kan egne sig til at komme til Varieteen?« spurgte Hult hende.

»Jo, og jeg har ogsaa lovet Harriet at tale med et Par Direktører derom . . . og det er maaske slet ikke saa umuligt, at hun kan faa et Engagement. Men hun maa jo dog lære noget først . . . saadan helt fersk kan man da ikke optræde paa en Scene.«

»Nej, naturligvis, men for det kunde der vel findes Raad.«

»Kan De synge, Frøken?« spurgte Tage.

»Nej, ikke videre — og slet ikke i Sammenligning med Jonna.«

»Det gøres jo heller ikke nødvendig paa en almindelig Varieté.«

»Harriet har saamæn Stemme nok — blot hun faar lært lidt at synge, mente Jonna.

»Ja, der skal vist ikke saa meget til.«

»Nej, det er vist ikke udelukkende Stemmen,

det kommer an paa der . . . men vel snarere i fuld saa høj Grad Personen, og i den Retning tror jeg ikke, der er noget at udsætte paa Frøken Harriet,« udtalte Hult.

De lo alle

»Aah nej, i den Retning kan hun være sikker, for Harriet er nydelig skabt,« bemærkede Jonna.

»Ja, vi ser det, Jonna,« sagde Tage smilende og hviskede hende i Øret: »Men Du er en Gudinde ved Siden af hende.«

»Nu kan Herrerne blot vente til jeg bliver pyntet op,« sagde Harriet troskyldig. »Jonna har lovet, at hun i Morgen vil købe en ny Kjole til mig.«

»Maa jeg ikke have Fornøjelsen at forære Dem en, Frøken Harriet,« spurgte Tage for at være elskværdig baade mod hende og Jonna.

»Og jeg ogsaa,« tilføjede Baron Hult, »saa faar De da Deres Garderobe i nogenlunde Stand med det samme.«

»Næh, det er altfor meget!« udbrød Harriet overvældende glad. »Hvad siger Du, Jonna . . . maa jeg sige Tak?«

»Ja, gør Du blot det, Harriet,« svarede Jonna og smilte.

Harriet takkede dem . . . og hun følte sig, som var hun lige dumpet ind i Eventyret.«

»Men kan Du nu sige os, hvordan vi skal bære os ad overfor Politiet?« spurgte Jonna. »Tror De vi kan vente det oftere her?«

»Ja, det véd man jo ikke,« svarede Tage. »Maaske er det klogest, at Du skriver et Brev til

Direktøren og fortæller ham, at Du agter at hjælpe din Søster.«

»Nej, hvorfor dog det. Naar Frøken Harriet holder sig her hjemme, eller hun færdes ude, naar hun er i Selskab med os, og ikke mere ses paa de Steder, hvor hun er eller var vant at ses, saa falder Klagen bort af sig selv — og hvis ikke, da tror jeg nok, vi skulde være i Stand til at kunne forhindre enhver Ubehagelighed, om disse Kanaljer skulde vove at komme igen.«

»Ja, det kan gerne være, at det er fuldt saa fornuftigt . . . Jeg tror heller ikke, man skal friste Loven ved at give den sine Ofre i Hænde.«

Og saaledes blev Bestemmelsen.

Da Jonna gik, fulgt af Tage og Baron Hult, blev Harriet hjemme hos Marie, og de fik i Løbet af Aftenen en saa hyggelig Passiar, at de med det samme blev de bedste og fortroligste Veninder.

— — —

Denne Aften efter Forestillingen fulgte Tage blot Jonna op. Han gav til Grund, at han tidlig den næste Dag havde vigtige Forretninger, saa han straks maatte gaa.

Jonna vilde ikke ligge ene, hvorfor hun kaldte Harriet ind til sig, og hun kom frejdig spaserende ind i en af Jonnas smukke Natkjoler, uden i særlig Grad at bekymre sig om Tage Hal.

Jonna havde den hele Aften været saa overstrømmende glad.

Hun forsonede sig mere og mere med den Tanke, at hun var Tage Hals Elskerinde — nu da hun baade følte sig befriet for Thora og Osvald.

Branden i hendes Blod var bleven vakt, og

hun følte hele sit hede Begær strømme gennem sig; den voksne og selvstændige Kvindes.

Derfor var hun mut paa Tage, da han gik.«

»Jeg kommer til Frokost i Morgen,« lovede han for at gøre det godt, og han kyssede hende meget ømt.

Jonna syntes han var saa sær, saa underlig, da han gik, slet ikke som han plejede at være.

Men hun og Harriet kom snart i Snak, og hun tænkte ikke mere derpaa. Var der noget, skulde hun nok i Morgen faa det pillet ud af ham.

Tage gik langsomt ned gennem Gaden.

Det var en kold, stjerneklar Efteraarsnat. En bidende Vestenstorm peb hen over Byens Tage og flængede sig selv i Tusinde Fløjtetoner mod det Væv af Telefontraade, som spændte fra Gavl til Gavl.

Han smøg Kraven op om Ørerne og med begge Hænder i Frakkelommen og Stokken hængende over den ene Arm forstærkede han sin Gang.

Klokken var halv et.

Han hørte Raadhusuret slaa.

Men pludselig sagtnede hans Skridt, som havde han forandret Beslutning.

Han gik ind paa en mindre Natkafé, hvor han ellers aldrig plejede at komme, satte sig ved et lille Bord tilbage i et Hjørne, tog sin Frakke af og lagde den paa en Stol ved Siden af sig.

En tyk, øloppustet Kelner kom hen.

»Hvad ønsker Herren?« læspede han frem.

»Whisky og Sodavand,« svarede Tage kort og tændte sig en frisk Cigar.

Da Kelneren bragte ham det forlangte, drak han det næsten ud i et Drag.

»Bring mig en Sodavand til.«

»Saa gerne, Herre.«

Og Kelneren fløj af Sted med hundrede forskellige Bevægelser, som opførte han en livlig Dans hen over Gulvet, mellem Borde og Stole. Hurtig var han tilbage, og Tage drak og skænkede paany.

Han sad tankefuld med bøjet Hoved og dampede energisk paa sin Cigar.

For en Iagttager var det tydelig at mærke, at der rørte sig et heftigt Oprør i hans Indre.

Et Par Gange kastede han med Hovedet, som vilde han slynge noget fra sig, men det gik ikke saa let.

»Nej, nej — der er s'gu ikke andet at gøre,« mumlede han næsten uhørligt. »Jeg maa vove det . . . det er den eneste Udvej.«

Og hans Tanker formede sig saaledes Jeg gad vide, hvad den gamle vil gøre, naar han opdager det er mig, der har taget den . . Gal bliver han selvfølgelig og mange Ubehageligheder faar jeg . . . men andet s'gu heller ikke . . . Jeg forklarer ham, at det er hans egen Skyld . . . at han da maa have tænkt sig, at jeg umulig kunde klare mig med de Par Tusinde Kroner, han giver mig . . . Det var selvfølgelig for at dække min Gæld og mine falske Veksler, jeg har taget den — og at jeg i min Forlegenhed fandt, at det ene ikke kunde være værre eller farligere for mig end det andet.

Det vilde aldeles ikke hjælpe at tale med ham derom — dertil kender jeg ham for godt. Fortalte jeg ham, at han ved sin dumme Knebenhed mod

mig havde tvunget mig til at skrive falske Veksler paa hans og et Par andres Navne, vilde jeg mindst faa lige saa meget Vrøvl.

Nej, der er ingen anden Udvej for mig . . . Penge maa jeg skaffe . . . og det saa mange, at vi kan klare os dermed mindst et Aar . . . og jeg kan holde mine Veksler gaaende . . . I Løbet af den Tid vil alt vel ogsaa blive klaret.

Obligationen maa jeg have, saa Fanden med Resten. I hvert Tilfælde lader han mig ikke tiltale for Tyveri — derpaa er jeg sikker . . . og hvordan skulde det ogsaa kunde anses for Tyveri? Paa en Maade er det da kun mine egne Penge, jeg tager . . . Jeg er da hans Søn — hans Arving . . . saa hvad Rolle spiller det hele? Kun at en gammel Gnier til Fa'r, ved sit Gnieri, har tvunget sin Søn til dette ret pinlige Skridt.

Saaledes blev han siddende en halv Time, stadig søgende med forskellige Grunde at dysse sine Tanker til Ro — og imens drak han den ene Whisky efter den anden.

Da Klokken slog halv to, kaldte han paa Kelneren, betalte og gik.

Udenfor var det bleven endnu koldere.

Han frøs og gemte sig godt ind i sin Frakke.

Paa Gaderne herskede nu Stilhed og de fleste Kafeer var tomme. Han saa' ind gennem Vinduerne — Piger og Kelnere gik der og ryddede op, satte Stolene op paa Bordene for at gøre i Stand til Morgenens Rengøring.

De forholdsvis faa Folk, der var paa Gaden, skyndte sig hjem . . . og en enkelt Droske havde travlt.

Kun hist og her kom nogle berusende, larmende Mennesker drivende.

Tage gik rolig og ubemærket frem.

Der var kommen noget underlig stille og tyst over hans Gang, noget der oftest kan ses paa de Mennesker, der gaar mod en slet Handling.

Han krydsede gennem en Mængde Sidegader til den Gade, hvori hans Faders Fabrik laa.

Da han naaede frem til Hjørnet af Gaden stansede han i Mørket under Husrækken og saa' spejdende gennem Gaden.

Den laa stille og menneskетom.

Ikke en Gang Gadebetjenten var at se — og kun hist og her i et Hus var der lys.

Da han kom til Porten, stansede han, lyttede og saa' sig igen om — men der var ikke en Sjæl i Gaden.

Han gik frem langs Huset og kiggede ned til Portneren, men der var mørkt og alt røbede, at de sov deres rolige Søvn.

Faderen, vidste han bestemt, var ude paa Villaen den Nat. Han havde nemlig været ude at se til ham, da han laa syg af nogen Forkølelse og Nervehistorie, som i den senere Tid var begyndt at plage ham slemt.

Han gik tilbage til Porten. Baade til denne og Lejligheden havde han Nøgle. Det var nemlig ikke saa sjælden, naar han var kommen for at overnatte der, at han havde maattet ringe den gamle Portner op — og for at blive fri for dette Besvær havde denne saa givet ham Nøglerne.

Derfor var han just heller ikke saa bange for, at de skulde høre ham, for saa kom han selvfølgelig

blot for at sove paa sit Værelse. Men kunde det undgaas, var det selvfølgelig bedst, og saasnart han havde faaet fat i Papiret, kunde han saa gaa igen.

Forsigtig aabnede han Døren i den store, svære Port — Hængslerne gav ikke den mindste Lyd fra sig. Og lige saa forsigtig lukkede han den igen efter sig.

Kendt, som han var, listede han sig sikker gennem Mørket frem til Trappen og op paa 1ste Sal.

Det var nærmest i Tankeløshed han gik derop, for hans Faders Kontor laa i Stueetagen.

Men imidlertid lukkede han sig med fortsat Forsigtighed ind paa sit Værelse, rullede ned for Vinduerne og tændte et Lys, som stod paa Natbordet ved hans Seng.

Han satte sig paa en Stol, som for at hvile sig, og strøg med Haanden over Ansigtet — men rejste sig straks igen, trak Frakken af og lagde Hatten fra sig. I det hele taget var han meget stundesløs.

Ganske tilfældig kom han til at betragte sig i Spejlet.

»Uha, hvor Du ser ud,« sagde han til sig selv med et fremtvungent Smil. »Du ser ud, som var Du en virkelig Forbryder . . . Det er ogsaa pinligt, at man skal tvinges til at gøre saadan noget . . . for ked af det, bliver han jo, den gamle . . . men forhaabentlig opdager han det ikke for tidlig — og hvem kan vide, maaske gives der til den Tid en Udvej, saa jeg kan skaffe Papiret tilbage paa sin Plads.«

Han tog Lyset, gik forsigtig ud og lod Døren staa paa Klem efter sig. Henne ved Trappen stan-

sede han og lyttede, men i hele det store Hus var ikke en Lyd at høre, og listede saa stille ned ad Trapperne og ind i Lejligheden i Stedet for lige ind paa Kontoret.

Skulde der ske noget, vilde det være lettere for ham at klare for sig. Han havde blot været nede at hente noget.

Gennem Salonen og Kabinettet gik han ind til Kontoret — tog i Dørhaandtaget, men selvfølgelig var Døren lukket.

Men han havde arrangeret sig, saa han ikke behøvede at bryde ind som en almindelig Indbrudstyv. Af Faderens Nøgler, saavel til Kontor som Pengeskab, havde han nemlig skaffet sig Voksaftryk, hvorefter han havde ladet Nøgler efterlave, og disse tog han frem, idet han saa' sig om.

Der var rullet tæt ned for alle Vinduer og den store Lejlighed forekom ham uhyggelig tom.

Stille aabnede han Døren og gik ind.

Kontoret var det eneste Sted i Lejligheden, hvor alt var uforandret siden Branden.

Hal plejede daglig at tilbringe en bestemt Tid der, dels for at varetage sin Forretning og ogsaa for at følge Genopførelsen af den nye Fabrik, som der blev arbejdet paa med fuld Kraft, og som nu snart stod under Tag.

Tage satte Lyset fra sig paa Skrivebordet og gik hen til det store Pengeskab, som stod i det ene Hjørne.

Han kendte godt Maaden, det skulde aabnes paa, for han havde set sin Fader aabne det de Hundrede Gange — men han havde aldrig, saa

længe han kunde huske, set andre aabne det. Derfor kom der ogsaa noget febrilsk over ham, da han nu skulde til at forsøge.

Sæt han havde glemt en eller anden lille Finesse, eller i hvilken Rækkefølge de skulde udnyttes for at kunne virke efter Bestemmelsen.

Men det var, som havde han hele Fremgangsmaaden paa det nøjeste afspejlet i sin Hjerne, saa sikkert aabnede han det. Og dog skælvede han over hele Kroppen, for han vidste, at dersom han blot gjorde et eneste Fejlgreb, vilde Alarmklokken straks ringe og Portneren blive kaldt til.

Han aandede derfor ogsaa lettet, da Døren sprang op — men alligevel var det med rystende Hænder han tog det lille Jernskrin, hvori han vidste det efterstræbte Dokument laa sammen med alle de øvrige Værdipapirer.

Han satte det fra sig paa Skrivebordet og fra et Skab hentede han Nøglen dertil, aabnede det og tog hele Bunken af Papirer op.

Derpaa satte han sig til Rette i Faderens Stol og gav sig til at gennemblade Bunken. Med største Nøjagtighed passede han paa, at alt blev liggende i Orden, da han kendte sin Faders Hukommelse og Ordenssans med saadanne Ting.

Obligationen, han søgte, var en første Prioritet, lydende paa Tresindstyve Tusinde Kroner, i en af Byens gamle Arbejderkaserner, hvis Grund vilde være af stor Værdi, og som Hal i mange Aar havde lagt an paa at faa Fingre i.

Og naar Tage netop havde udvalgt sig den, var det fordi, det var et Papir, som hans Fader

sjælden kom i Tanker om, og som ogsaa vilde være let for ham at rejse de fornødne Penge paa — Fem og Tyve til Tredive Tusinde havde han tænkt sig.

Det var et af de sidste Papirer i Bunken.

Han saa' det nøje igennem, forinden han lagde de øvrige tilbage i Skrinet, for at overbevise sig om, at alt var i Orden.

Saa satte han det tilbage i Skabet paa nøjagtig samme Plads, og lukkede det ligesaa forsigtig, som han havde aabnet det.

Da det var besørget, Nøglen til Skrinet hængt tilbage paa sin Plads, tog han Lyset og saa' sig undersøgende om, for at være vis paa, at han ikke havde efterladt sig noget som helst Spor, der kunde røbe den natlige Visit. Og da han følte sig beroliget i den Retning, stak han Papiret i Lommen og forlod Kontoret, samme Vej, han var kommen.

Oppe paa sit Værelse iførte han sig straks sin Overfrakke, tog sin Hat og pustede Lyset ud — hvorefter han som en Tyv listede sig ned ad Trapperne.

I Porten stod han et Øjeblik stille — men det var Lyden af Skridt ude paa Gaden, der fik ham til at stanse.

Han blev staaende og lyttede, til de var borte — saa listede han sig videre, fik Porten op uden en Lyd, sneg sig ud, og laaste den omhyggelig efter sig igen.

Kommen et Stykke hen ad Gaden gik han hurtig til, glad og fri ved at vide sig saa langt. I Morgen skulde han nok forskaffe sig de nødvendige Penge, og saa skulde han paa den herlige Rejse med Jonna . . . Hvis det ikke var værd at vove

noget for, saa var der intet, der var en forbistret Handling værdig, trøstede han sig selv.

For Resten af Natten lejede han sig ind paa et mindre Hotel.

XXI.

Tage pantsætter sit Bytte hos en Aagerkarl.

Tidlig den næste Dag mødte Tage til Frokost hos Jonna.

Han blev ikke lidt forbavset over allerede at træffe Baron Hult der. Han sad og konverserede Hariet. Hun havde faaet en af Jonnas Kjoler paa, og for hvem, der havde set hende, da hun kom løbende dertil, var hun næsten ikke til at kende igen. Hun var ogsaa i et saa straalende Humør, som var der intet passeret — eller det laa saa langt tilbage i Tiden, at det forlængst var glemt.

Tage kunde straks se paa sin Ven, at han var i høj Grad charmeret i det lille mørke og fikse Pigebarn — og ved første Lejlighed bemærkede han det til ham.

»Ja, F . . . tage mig, om jeg ikke er angrebet,« smilte Hult, »men se ogsaa paa hende . . . hun er jo som en erotisk Drøm.«

»Ja, hun ser nok ud til at have Temperament — og køn er hun ogsaa,« indrømmede Tage, »men hun er jo dog alligevel kun et forfløjent Pigebarn.«

»Aah, rejs til Bloksbjerg med dine smaaborgerlige Tendenser,« bed Hult ham af. »Hvad kommer det mig ved . . . Det taler kun for, at hun rimelig-

vis er saa meget desto bedre . . . Jeg har bestemt mig til at tage mig af hende . . . og Du skal faa at se, at hun ikke er tabt bag en Vogn.«

Jonna kom og bød til Bords.

»Jeg synes, Du ser lidt anstrængt ud, Tage,« sagde Jonna med et ironisk Smil. »Er det saa stor en Hemmelighed, hvad det er for en Slags Forretning, Du pludselig bliver saa optaget af? . . . Du plejer ellers ikke at være saa hemmelighedsfuld med dine Sager.«

»Jeg har jo sagt Dig, Jonna, at det er meget vigtige Ting.«

»Ja, det maa man virkelig ogsaa tro, for Du ser ud, som om Du ikke havde sovet hele Natten.«

Dette var ogsaa Tilfældet. Han havde ikke faaet en Times rolig Søvn den ganske Nat.

At Jonna tvivlede paa ham, gjorde ham godt, men han tillagde det en altfor vidtrækkende Betydning. Han saa' deri et Bevis for, at hendes Følelser nu endelig for Alvor var knyttet til ham — at hun elskede ham.

»Jeg skal nok senere fortælle Dig det,« svarede han hende.

»Hvorfor da ikke straks? Er det Forretninger — saa véd jeg, at Baron Hult er din Ven, og at I ikke plejer at skjule ret meget for hinanden.«

Hun nærede i Virkeligheden i dette Øjeblik en smertende Mistanke om hans Ærlighed mod hende — og en dyb, skinsyg Vrede ulmede bag hendes Ord.

»Ja, ja, kære Jonna, naar Du saa afgørende kræver det, skal jeg saamæn gerne føje Dig med det samme. Sagen er simpelthen den, at jeg i

disse Dage er stærkt optaget af at skaffe Penge til vor forestaaende Rejse.«

Jonna saa' paa ham — og Hult ogsaa.

Der blev en kort Pavse.

»Jeg troede, at Du var umaadelig rig, Tage,« afbrød saa Jonna, »at Du havde Penge som Smul . . . og nu fortæller Du mig pludselig, at Du har haft besværlige Forretninger med at skaffe Penge til en Rejse, som højst kan komme til at koste nogle Tusinde Kroner . . . og jeg som hele Tiden troede, at Du ejede Millioner . . . var umaadelig rig.«

»Jeg er ogsaa paa en Maade rig, kære Jonna,« svarede Tage hende lidt pinligt berørt. »Min Fader er en af Byens rigeste Mænd . . . men kære lille dumme Pige, han lever jo endnu, og foreløbig er jeg altsaa kun hans Arving . . . men en Gang faar jeg jo det hele, og saa bliver det mig, der er Millionæren — i min Faders Sted. Saadan hænger det sammen, hvis Du kan forstaa det.«

»Ja, det tror jeg nok,« og hun lo højt. »I tror vist, jeg er umaadelig dum.«

»Aah nej, Jonna, ikke mere end smukke Kvinder er flest i disse just ikke uvigtige Sager.«

Efter Frokost kørte Jonna ud med Harriet for at købe Tøj til hende, og til Dameskræderinden for at faa taget Maal.

Harriet var glad som et Barn paa en mild Foraarsdag.

Og da de sad i Vognen betroede hun sig til Jonna.

»Jonna, synes Du ikke, at denne Herre — hvad er det nu han hedder?«

»Baron Hult.«

»Ja, Baron Hult, at han er et sjældent Mandfolk? Sikken Skikkelse han har . . . og saa fint han taler . . . og saa er han jo Baron. Jeg kan i Grunden ikke forstaa, at Du ikke har foretrukket ham frem for denne lapsede Farsøn . . . for han er lige af Slagsen . . . af dem, der holder til hos de fine Piger. Ja, Du maa ikke blive vred paa mig, men ham synes jeg ikke om . . . Nej, maa jeg saa bede om min Baron.«

Jonna hørte knapt, hvad Harriet sagde. Hun sad og tænkte paa det Tage havde fortalt om sine Pengevanskeligheder.

Men hun indsaa snart, at det vilde være haabløst for hende at søge nogen Klarhed deri, og jo mere hun tænkte derover, des mere Lyst fik hun til at skubbe dette Spørgsmaal bort fra sig, som noget, der ikke kom hende ved.

Hendes eneste Bekymring resulterede til syvende og sidst kun ogsaa i Ønsket om, at han maatte skaffe Pengene, mange Penge, saa de snart kunne komme af Sted — og saa de kunne rejse flot.

Om faa Dage var hendes Engagement nemlig udløbet.

Tage og Baron Hult fulgtes sammen ned ad Gaden.

»Jeg kan s'gu ogsaa mærke, at der er noget ekstraordinært paa Færde med Dig, Tage,« sagde Hult og søgte at læse i hans Ansigt. »Er det saa vanskeligt denne Gang?«

»Ja, for Pokker, jeg skal bruge saa mange Penge — og de er s'gu ikke saadan lige til at løbe hen og snuppe — og jeg er jo temmelig tungt lastet i Forvejen.«

»Naa, hvad Fan'en . . . Har Du da ikke ogsaa Millioner i Vente? . . . Glemmer de Aagerkarle det, lad saa mig komme til at tale med dem . . . Du véd, jeg forstaar at eksaminere dem. Hvem er det, Du denne Gang søger? Lad mig følge med Dig derhen.«

»Nej, det er noget, jeg ikke kan blande andre i,« afviste Tage ham bestemt.

»Føj — er det saa fælt, ja, lad mig saa bare blive fri . . . Men, Tage, Du forstaar jo nok Situationen mellem Harriet og mig . . . Jeg synes nederdrægtig godt om dette Pigebarn — og jeg maa knytte hende til mig. Du faar derfor ogsaa huske at betænke mig med et Par Tusinde.«

»Nej, véd Du nu hvad, Hult,« afbrød Tage ham heftig. »Tror Du da kun jeg er til for at skrive falske Veksler for Dig?«

»Hov, hov, ikke saa højt, vi gaar paa Gaden . . . Det kan ikke nytte, Du skaber Dig, Tage . . . Du maa alligevel.«

»Jeg gør det ikke . . . Jeg har pinedød nok at gøre med at skaffe Penge til mit eget Behov. Jonna er en dyr Pige at holde . . . Det er ligefrem utroligt, hvad hun kan hitte paa.«

»Der er s'gu ingen andre end Dig selv, der har forvænnet hende.«

Da de var naaet ud paa Strøget tog Tage en Droske og kørte ene bort.

»Vi ses vel som sædvanlig i Aften?« raabte Hult efter ham.

Men Tage svarede ikke tilbage, han lod som han ikke hørte det, saa Hult gik hovedrystende

bort med alle mulige Tanker om Vennens pinlige Forretninger.

Hans Nysgerrighed var saa vakt, at han følte den største Lyst til at tage en Droske og følge efter, men fandt det dog klogest at lade Tage ene om de Dele.

Tage kørte ud til en af Forstæderne. Paa en aaben Vej steg han ud, betalte Kusken, og gik saa videre til Fods.

Det var en ret idyllisk Villavej med gamle, smukke Haver paa begge Sider, men de laa nu mørke og nøgne.

Han gik ind i en af dem og op mod et lille etetages Hus, som laa langt tilbage med et Par store Kastanjetræers Kroner knejsende over Taget.

Væggene var dækkede med Vildvin og Clematis, hvis Løv nu næsten var affalden. Kun hist og her sad der blodrøde, forkrøblede Blade, som ventede paa det næste Vindstød for at blive baaret til Hvile et Sted henne i en af de ensomme Gange.

Op ad den lille Cementtrappe, der førte til Indgangsdøren, gik Hal og ringede paa. Han hørte en Hunds voldsomme Gøen indenfor og lidt efter nogle slæbende Trin, som nærmede sig — og Døren aabnedes af en gammel Kvinde.

»Træffer jeg Hr. Blitz?« spurgte Tage.

»Ja, men Herren er ikke særlig vel i Dag; han tager kun nødig mod Forretninger.

»Ja, men jeg maa tale med ham,« sagde Tage bestemt, vant som han var til at omgaas disse Forhold.

Tage gav hende sit Kort, og straks efter kom hun tilbage og var nu yderst forekommende.

»Aak jo, værs'god Herre,« sagde hun og førte ham gennem en temmelig stor og halvmørk Entré ind i et Værelse.

Hele Tiden hørtes Hundens Gøen fra et Rum bag Entreen.

»Vil Herren vente et Øjeblik, saa kommer Hr. Blitz straks.«

Tage blev staaende og saa' sig om. Han havde aldrig før været der, men han kendte Manden efter Omtale som en nederdrægtig, ondartet Aagerkarl, men ogsaa som en, der ikke var bange for at indlade sig paa de smudsigste Sager.

Derfor havde han i dette Tilfælde besluttet sig til at søge ham.

Der hørtes nogle slæbende Trin og en Stoks Hukken mod Gulvet, og en Dør i Værelsets bageste Væg blev aabnet.

Hr. Blitz kom til Syne. Han lignede en Olding, var en lille uhyggelig mager Mandsling med en kæmpestor kroget Jødenæse og et Par smaa onde, brune og stikkende Øjne. Han havde langt kridhvidt Haar og Skæg, og gik daarligt, støttende sig ved en Stok.

»Det er mig en Ære, Herr Hal, at se Dem hos mig,« sagde han og gik et Par Skridt frem mod Tage og hilste paa ham. »Vil De ikke være saa venlig at træde her ind paa mit Kontor.«

Tage følte ligefrem en kvalm Modbydelighed, da han trykkede Blitz' klamme, knoklede Haand i sin.

Værelset, han blev budt ind i, var et lille mørkt Rum med et lille Vindue ud til Haven, og det var næsten dækket af nedhængende Vildvins-Ranker.

Det var baade uordentligt og snavset, og der var en ganske utrolig Sammenskrabning af alt muligt Skrammel derinde.

Den gamle gik selv hen og satte sig i en magelig Lænestol, der vist mindst var ligesaa gammel som han selv, mens han bød Tage tage Plads paa en Stol ved den modsatte Side af Bordet, der tjente ham som et Slags Arbejdsbord.

Dette var ganske forvirrende overstrøet af Papirer og Bøger af alle mulige Slags. Tage opdagede flere Lovbøger der imellem.

Den gamle havde ikke et Øjeblik sine Øjne fra ham.

»Hvad kan jeg være Dem til Tjeneste med, Herr Hal?« spurgte han endelig, da de begge havde siddet lidt, hver med sine Betragtninger.

»Det er angaaende en Forretning,« sagde Tage smilende. »Jeg har saa ofte hørt Dem omtale, Herr Blitz — og henvender mig af den Grund til Dem.«

»Det er mig en Ære, Herr Hal, en virkelig Ære,« sagde den gamle og smilte uhyggelig med sine tynde og indfaldne Læber. »Jeg kan forsikre, at jeg staar til Deres Tjeneste i videste Udstrækning.«

»Tak, Herr Blitz . . . men det er dog ikke nogen særlig vanskelig Forretning.«

»Naa, ikke . . . ja, vi faar jo se . . . Nej, vel det . . . vel det . . . vi faar jo se,« gentog han og gned sine lange, magre Hænder.

»Det er et Laan paa en første Prioritet, jeg ønsker.«

»Naa, et Laan, ja saa . . . Det er ingen Veksel . . . Naa, ja saa . . . Nej, hvorfor skulde det ogsaa absolut være en Veksel . . . ha, ha, ha,« lo han.

Det var nok fordi jeg hele Natten har drømt om mindre heldige Veksler . . . De blev samlet sammen fra hele Byen, alle disse falske Papirer, som unge Labaner gaar og narrer en paa . . . og kan De saa tænke Dem, hvor stor en Bunke der var? . . . Nej, selvfølgelig kan De ikke . . . ha, ha, ha . . . Jo, det var en morsom Drøm . . . Men da man skulde til at skaffe dem af Vejen, var der en saa stor Bunke, at den fyldte mere end et helt Jernbanetog . . . Ja, ikke sandt, en meget aparte Drøm, ha, ha, ha . . . Og da man saa skulde til at dømme alle disse Fyre og skaffe Plads til dem omkring i Fængslerne, indsaa man det umulige deri, og at Dommerne vilde blive gamle Mænd og gaa af med Pension, før de kunne blive færdige med Forhørene og Dommene . . . Og derfor fik de alle Lov at løbe . . . ha, ha, ha . . . synes De ikke, det var en mærkelig Drøm?«

Tage maatte nødtvungent smile med, skønt han syntes denne Historie kom ham lidt umotiveret.

»Naa, det var altsaa et Laan, vi skulde tale om,« afbrød den gamle saa pludselig sig selv for at vende sig til Sagen. »Saa for den Gangs Skyld kan jeg jo være tryg for de falske Veksler. Hvad er det for et Papir, De vil laane paa?«

»Ja, ser De, det er ikke direkte mig, men Firmaet, der vil laane . . . Min Fa'r . . .«

»Naa, ja saadan . . . Det er altsaa Deres Fader, der har sendt Dem herud?«

»Ja.«

»Ja, selvfølgelig . . . Jeg troede ellers ikke, der var knap Tid med Penge paa det Kontor.«

»Nej, det er heller ikke saadan at forstaa — Men vi har haft store Udgifter, foraarsaget ved

Branden, og Fa'r har sat sine Penge fast i Papirer ... saa nu staar vi ganske uforuset og mangler ca. fyrretyve Tusind ...«

»Ja, saa ... fyrretyve Tusind, en ganske anselig Sum. Det maa være et godt Papir, De har, siden De kommer til en saa fattig Mand, som jeg, med en saa stor Forretning.«

»Ja, det er ogsaa et Papir, som er mindst sine to Hundrede Tusind værd.«

»Det var pokkers ... ja, det var pokkers ... De begynder at gøre mig nysgerrig, unge Mand ... Har De Papiret med?«

Hans Fingre krummede sig af Begærlighed og hans Øjne lyste som et Rovdyrs.

Tage tog det frem og foldede det ud, før han rakte det over.

Den gamle næsten rev det ud af Haanden paa ham — og bøjede sig helt ned over det, mens han læste det igennem.

Det varede længe, inden han sagde noget. Han læste det meget nøje.

»Det lyder jo kun paa tresindstyve Tusinde,« sagde han saa, da alle hans Undersøgelser var til Ende.

»Ja, men det er Ejendommens Beliggenhed, der har den store Værdi.« Tage forklarede ham nøje alt, hvad han kendte til denne Sag.

Den gamle Aagerkarl hørte rolig efter, benyttende sig af sin Kunst til at skjule sin levende Interesse for Sagen.

Han kendte godt Ejendommen og dens fremtidige Værdi — og havde den største Trang til at vove alt for at komme i Besiddelse af dette Papir,

der maaske kunde aabne ham Vejen til en betydelig Formue.

»Ja, alt dette kan jo være meget rigtig . . . men saadan noget laaner man jo ikke Penge paa, unge Mand . . . Det er Luftkasteller, som man slet ikke kan regne med i Pengesager . . . Jeg i ethvert Fald ikke. Prioriteten lyder paa tresindstyve Tusinde, og det maa vi holde os til. Alt det andet, De fortæller mig, kan have stor Interesse for Dem og Deres Fader, men ikke for mig, der skal laane Dem mange Tusinde paa et saadant Stykke Papir.«

Tage forsøgte nogle Indvendinger, men intet hjalp. Den gamle vilde ingen Indrømmelser gøre om Papirets fremtidige Værdi.

»Altsaa, De forstaar, unge Mand, fyrretyve Tusinde kan der slet ikke være Tale om. Jeg tror i det hele taget, det er bedst, De henvender Dem et andet Sted med den Forretning . . . den egner sig vist ikke for mig.«

Tage havde haft for meget med Aagerkarle at gøre, til at han tog videre Notits af denne afvisende Bemærkning.

Han blev derfor ganske rolig siddende og smilte kun.

»Ja, Herr Blitz, De er vist ogsaa den Mand, der afviser en saa god Forretning.«

»Ja, nogen Dumhed gør jeg aldrig . . . Dertil har jeg haft med for mange Keltringer at gøre, kan jeg forsikre Dem om,« svarede han med et ækelt Smil. »Derfor mener jeg selvfølgelig ikke, at denne Forretning skulde have noget som helst udelikat ved sig . . . langt fra . . . men jeg har det Princip, at hvad jeg har sagt, det staar fast . . .

Altsaa om fyrretyve Tusinde er der ikke mere Tale.«

»Naa, ja . . . hvad vil De da laane mig?«

»Tredive Tusinde, ikke en Øre mere . . . Det er et højt Laan, og jeg forsikrer Dem, at et saadant Bud faar De ikke noget andet Sted . . . Men for min Skyld maa De hellere end gerne forsøge, unge Mand. Grunden til at jeg er saa villig til at sætte saa mange Penge i den Forretning, er min Agtelse for Deres Faders store personlige Dygtighed . . . og Tanken om, at jeg derved kan gøre ham en Tjeneste. Altsaa tredive Tusinde er jeg villig til at laane ham paa dette Stykke Papir . . . tredive Tusinde for saadan et ussel lille Stykke Papir.«

»Hvad er saa Deres Vilkaar?« spurgte Tage videre.

»Ja—a, jeg har jo mine Takster, ser De,« smilte han slesk og vred sine Hænder. »Jeg tager 6 pCt. og tre Maaneders Rente forud . . . og saa paa et halvt Aar . . . Forstaar De mig? Ikke længere end et halvt Aar . . . Og jeg tager ikke mod et mindre Afdrag — til den Tid — end Halvparten af Beløbet . . . Det er en fast og ubrydelig Regel . . . Jeg siger Dem det paa Forhaand, unge Mand, saa De kan vide det.«

»Ja, ja, men det er dyre Penge,« svarede Tage, klar over, at der ikke var andet at gøre, end gaa ind paa disse ganske forbryderiske Betingelser.

»Aah, i disse Tider, unge Mand . . . Det er jo næsten umuligt at skaffe Penge . . . Men vi er altsaa enige . . . Tre Maaneders Rente — det er fem Tusinde og fire Hundrede Kroner . . . og De faar

fire og tyve Tusinde og seks Hundrede Kroner kontant . . . og saa er de tre Maaneder betalt.«

Tage sad træt og indvilligede deri.

Den gamle gav sig til at rode i en Skuffe — og fandt en Blanket frem.

Han udformede Gældsbeviset, og da han var færdig dermed, rakte han det til Tage.

»Naar De har faaet Deres Faders Underskrift derpaa, er Pengene disponible,« sagde han og smilte.

Tage læste det sløvt og flygtigt igennem og stak det saa i Lommen sammen med Obligationen.

»I Morgen ved samme Tid skal jeg være her.«

»Ja, det er godt. Naar De kommer med det, skal De faa Pengene.«

Tage rejste sig. Han følte den trykkende Luft, der var derinde, om sig og længtes ud af dette lille trange og uhyggelige Værelse.

Han rakte den gamle Aagerkarl Haanden.

»Farvel, Farvel, unge Herr Hal . . . Det har været mig en Ære at hilse paa Dem,« smilte han og gjorde Bevægelser, som vilde han rejse sig.

»Man bliver gammel, ja man gør . . . Det er denne Gigt, der har sat sig fast i Benene paa en.«

»Tak, jeg kan udmærket selv finde ud,« sagde Tage, idet han ved Tegn opfordrede ham til at blive siddende.

»Tak, Tak skal De have . . . Ja, de Dage, da man var saa rask og rørig, er forlængst forbi . . . Tak skal De have . . . Farvel, Farvel . . . og saa paa Gensyn i Morgen . . . Jeg skal nok have alt i Orden til Dem.«

Tage gik tilbage til Entreen.

Hunden gøede fremdeles.

Det forbandede Dyr, tænkte han, og da det gamle, hæslige Kvindemenneske kom for at lukke ham ud, udbrød han irriteret:

»Hvorfor Fanden har De det Bæst lukket inde?«

»Ak, gode Herre, vi to gamle bor jo ene herude . . . og der skulde saamæn ikke meget til, for at en Bandit kunde gøre det af med os, hvis vi ikke havde Nero derinde. Herren skulde ellers ikke ønske, at den blev sluppen ud, for saa var jeg bange for, det gik Dem ilde.«

Hun aabnede Døren til Haven og Tage gik bort. Den friske Luft vældede som en svalende Strøm ind over ham, hele hans Person rettede sig og aandede den ind.

Han følte sig saa underlig trykket, men skød saa pludselig alle Bekymringer bort.

Hvad skulde der vel egentlig kunne ske — og var det ikke den gamles egen Skyld, at hans Søn var nødsaget til at gøre dette pinlige Skridt? . . . Og var han ikke Arving til det altsammen, nu da hans Søster havde giftet sig med Brandt . . . Pokker med det hele, nu havde han Pengene, og det var dem, han skulde bruge. Blot han var kommen bort med Jonna, saa ordnede de det s'gu rok altsammen herhjemme imens.

Da han kom hjem, gav han sig straks til at skrive sin Faders Navn efter paa et Stykke Papir. Men forøvrigt havde han saa stor Øvelse deri, at det vilde være umuligt, selv for en meget skarp Kender, at se nogen Forskel.

Han tog derfor ogsaa uden videre Betænkning Gældsbeviset frem og skrev med sikker Haand sin Faders tunge, faste Haandskrift.

Og da det var besørget sad han noget og betragtede det med et meget tilfreds Smil. Han fandt det udmærket.

Saa klædte han sig om og beredte sig til at tilbringe Resten af Dagen paa sædvanlig Vis.

Og han fløjtede muntert, som var der intet usædvanligt sket.

— — —

Den næste Dag tog han ud for at hente Pengene, som den gamle Aagerkarl udbetalte ham paa det falske Dokument.

Tage syntes nok hans Stemme lød noget underlig spottende, og at hans Øjne med en paafaldende skarp Glans ligesom gravede sig ind i hans, som om den gamle Rævepels vidste alt.

Men det eneste for ham var jo at lade som ingen Ting — og med en forstokket Ro stak han alle Pengene i sin Tegnebog og tog en hjertelig Afsked med den gamle, der hyklede en mindst lige saa stor Elskværdighed.

Da Tage var gaaet gav han et hæst og ondt Grin fra sig.

»Ha, ha, ha . . . pæne Sønner rige Forældre opfostrer nuomstunder . . . Gamle Blitz maatte jo være Idiot, hvis han ikke straks forstod dette Tyveri . . . Men hvad kommer det ham ved . . . Ikke det mindste . . . Han kender sine Sager . . . og forstaar at se sine Folk an. Den Forretning er god nok . . . Ha, ha, ha . . . Det bliver Tugthuset for den unge Laban, hvis den gamle, dygtige Hal nægter, at Underskriften er god nok . . . Og Papiret — et sjældent Stykke . . . Meget rigtig, alt hvad den unge Sladrehank fortalte . . . Jeg kender det mindst lige

XXII.

Tage og Jonna paa Udenlandsrejse. — Thora skriver til Osvald.

Nogle Dage senere tog Tage hjem til Villaen for at tale med Faderen om sin Bortrejse.

Fabrikant Hal var fremdeles syg. Det var en ondartet Forkølelse, der plagede ham, men ellers ikke noget ængsteligt for en saa stærk Mand som Chr. Hal. Han var ogsaa i nogen Bedring den Dag Tage kom.

Han sad inde i sit Arbejdsværelse, da Sønnen bankede paa.

Det var paafaldende, hvor de sidste Tiders triste Begivenheder havde ældet ham. .

Dog vilde han ikke selv paa nogen Maade lade sig mærke dermed, men for hans Omgivelser og særlig for Karen var det pinligt at se, hvor denne stærke Mand havde lidt og led under det Stød, som Thoras Opførsel havde bidraget ham — samtidig med, at hans store, stolte Virksomhed var bleven lagt i Aske.

Da Tage traadte ind, slog det ogsaa ham, hvor Faderen var kommen til at se daarlig ud.

Hal hilste ham kort.

»Hvorledes har Du det, Fa'r?« spurgte Tage, da han stod foran ham ved Bordet.

»Jo, Tak, nu tror jeg nok, det for denne Gang er overstaaet. Det var jo blot lidt Forkølelse,« svarede Hal.

Ogsaa hans Stemme lød forandret, syntes Tage.

»Men hvorledes lever egentlig Du, Tage, maa

jeg nok snarere spørge, for Du er jo næsten bleven en fremmed Gæst i dit Hjem.«

Da Hal udtalte Ordet »Hjem« kom han ganske uvilkaarlig til at tie, for hvad var det for et Hjem han nævnte — Havde de i det hele taget mere et Hjem? Nej, hans Familje var jo spredt som Avner for Vinden.

»Ja, Fa'r, jeg bor jo inde i Byen, som vi blev enige om, jeg skulde,« svarede Tage. »Herude vilde det jo ikke være til at holde ud at leve for en ung Mand, tilmed paa denne Tid af Aaret . . . Og jeg kan heller ikke forstaa, at Du kan holde ud at være herude.«

»Nej, Tage, jeg kender Dig nu snart for grundig . . . Du skal leve i Sus og Dus . . . og jeg synes dog, Du snart maa tænke paa, at Du ikke længere er nogen ung Dreng, men en Mand nær de tredive. Lad mig sige Dig det rent ud — det er mig pinligt, at Du gaar derinde i Byen og driver fra Morgen til Aften — og ikke tager Dig en Smule nyttigt for.«

»Ja, Fa'r, da maa jeg sige Dig, at vi saa har haft samme Tanker . . . Jeg kommer netop i Dag for at tale med Dig om en Rejse, som jeg har faaet Lyst til at gøre, før vi atter faar Fabrikken i Gang.«

»Naa saa — ja, jeg har saamæn ogsaa selv tænkt paa, at Du havde bedre af det end gaa her og lave Gæld — og ødelægge Dig selv,« svarede Hal ham. »Jeg havde tænkt at foreslaa Dig at rejse til England og se paa nogle nye Væverstole, som de for ganske nylig har faaet i Brug paa et Par Fabrikker derovre. Gevinsten for os ved Branden

bliver jo, at vi faar vor Fabrik fuldstændig moderniseret.«

»Ja, Fa'r, det kunde jeg jo godt have gjort, blot Du havde ladet mig det vide noget før . . . nu har jeg nemlig allerede planlagt min Rejse.«

»Saa — har Du det.«

Tage saa' paa Faderens Ansigt, at det trak sammen til Vrede, hvorfor han resolut besluttede sig til at bøje af. Det vilde ogsaa give flere Penge.

»Men selvfølgelig kan jeg godt først gøre Turen til England for at udrette, hvad Du ønsker — og naar jeg har besørget det, kan jeg jo derfra rejse til Syden, som er min Plan.«

»Naa, Du ønsker Dig til Syden,« sagde Hal.

»Ja, Fa'r, jeg har jo aldrig rigtig været der . . . og nu jeg har saa god Tid, har jeg faaet Lyst til at tilbringe den dernede . . . Det vil jo heller ikke blive saa meget dyrere end at gaa herhjemme.«

»Næh — saamæn . . . Hvor længe har Du saa tænkt Dig at blive borte?«

»Til vi atter skal til at arbejde paa Fabrikken.«

»Ja, det varer vist ikke længe . . . Naar Vinteren er overstaaet kan vi nok saa smaat begynde . . . og saa var det jo, Tage, at vi skulde se at knuse alle vore Konkurrenter med vore nye Maskiner.«

Han blev ligesom inderligere i Tonen.

»Du kan tro, jeg gør mig store Forhaabninger. Der bliver i al Fald ingen her paa Pladsen, som kan hamle op med os, ikke en Gang tilnærmelsesvis. Du kan tro, der vil blive røre her paa Markedet. — Men der er en Ting, min Dreng, der saa ofte piner mig i mine stille Tanker.«

»Og det er, Fa'r?«

»At der slet ikke synes at være nogen alvorlig Interesse at spore hos Dig for hele denne store Virksomhed, som jeg jo har brugt hele mit Liv til at skabe — og som altid har været min kæreste Tanke, at Du skulde tage i Arv og føre videre . . . gøre Navnet Hal udødelig i vort Lands Industri. Men det synes jo slet ikke at være gaaet op for Dig . . . Dine Tanker og Interesser synes at være helt andre Steder henne . . . Jeg véd ikke, hvor Du har dem, men hos din Faders Gerning er de i al Fald ikke.«

»Ja, Fa'r, naar Du siger det til mig, som jeg forøvrigt saa ofte før har forstaaet paa Dig, saa gør Du mig dog ikke saa lidt Uret. Jeg har tværtimod den største Interesse for vor Virksomhed . . . Lad os nu blot faa begyndt igen, saa skal Du faa at se,« løj han med Rutine, som han havde deri.

»Ja, gid det maa vise sig at blive Tilfældet, min Dreng, saa vil Du gøre din gamle Fader glad.«

»Det skal Du faa at se.«

»Ja, ja, jeg bliver jo gammel nu, Du . . . Og jeg lever jo ogsaa saa temmelig ene . . . Karen er ved at være min eneste Omgang . . . nu Thora for bestandig er borte. Ja, det Barn, det Barn, at hun kunde gøre mig saa megen Sorg, det havde jeg aldrig troet om hende . . .«

Han rettede sig ligesom rankere i Stolen.

»Men som man reder, saa ligger man, siger et gammelt Ordsprog — og Du kan tro, det skal nok en Gang komme hende dyrt at staa.«

»Ja, det frygter jeg ogsaa,« bemærkede Tage,

»men for Øjeblikket lever de jo som i den syvende Himmel.«

Hal svarede ham ikke og der opstod en kort Pavse, hvori Tage benyttede sig til spændt at iagttage sin Fader.

Han var virkelig bleven rørt over den gamle energiske Mands Klage — for han kendte sin Fader saa godt, at han vidste, han maatte have lidt meget, inden det kom saa vidt med ham, at han klagede sig saa aabenlyst.

Og som han stod der bag sin Faders Stol, havde han dog kun en Tanke, at benytte sig af den gamles Rørelse til at slaa ham for saa mange Penge som muligt.

»Hvornaar har Du saa tænkt at rejse?« spurgte Hal. Hans Stemme var igen fri for enhver Sindsbevægelse.

»Ja, det bliver i Løbet af faa Dage,« svarede Tage.

»Naa — allerede . . .«

»Ja, hvorfor skulde jeg udsætte det . . . Jeg forsømmer jo ikke noget.«

»Aah nej, rejs Du blot . . . Men først til England for at gøre de Iagttagelser.«

Hal tog nogle Planer og Kort op og viste Tage, der maatte høre paa alle hans Forklaringer og Udviklinger, trods han følte det hele sig saa ligegyldig, at han næsten ikke gad tvinge sig til at høre efter.

Han var meget mere spændt paa, hvad Jonna vilde sige til den Omvej for Rejsen. Men han kunde ikke tro, at hun vilde have noget imod først at komme en Tur til London, tilmed naar han lod hende alvorlig forstaa, at det var aldeles nødvendig.

Han gjorde sig ogsaa den drevne Tankeforbindelse, at kunne han udrette denne Forretning tilfredsstillende for sin Fader, vilde det maaske til Gengæld falde ham lettere at tilgive det Skridt, han havde gjort — For saa var der jo ingen Tvivl om, at de tredive Tusinde Kroner, som han havde tilegnet sig paa denne, skulde han sige beklagelige Maade, vilde indvindes mange Gange.

»Forstaar Du det saa, Tage, at det er Fremtiden i vor Branche, der her er taget i Brug — og som dygtige Folk tør vi straks erhverve os den,« sluttede Hal ivrig og med alle sine Tanker optaget deraf.

»Havde jeg ikke været saa snavs, som jeg er, var jeg selv rejst. Jeg har talt med Lægen, men han har paa det bestemteste forbudt mig det . . . Det er ogsaa kreperligt, at man allerede er bleven saa gammel og svagelig, at man skal lade sig sige af den Slags Folk, hvad man maa eller hvad man ikke maa! Men hvad, kan Du udrette det ordentligt, bliver der jo egentlig ogsaa nok at tage Vare paa herhjemme.«

»Ja saamæn, Fa'r . . . Jeg var paa Fabrikken i Gaar for at se hvorledes det gik — og det er jo voldsomt, hvor det gaar fremad,« sagde Tage.

Han havde i Virkeligheden været der, men udelukkende for at kunne meddele sin Fader det.

»Ja, jeg staar jo ogsaa bag ved og driver paa — ellers blev de saamæn ikke færdige det første Aar endnu. Det er utroligt, hvor Folk er langsomme, til trods for, at der overalt skriges op om, at det er Elektricitetens Tid vi lever i — og alt gaar med Iltogsfart. Maaske ogsaa vi gør det, men saa maa vore Iltoge køre for langsomt.«

Hal søgte at vende tilbage til sin vante Myndighed. Han saa' op paa Tage og syntes straks at læse nogle af hans Tanker.

»Hvordan staar det egentlig til med dine Pengesager?« spurgte han. »Har Du nogen Gæld, Du skal have klaret inden Du rejser, saa sig bare til . . . Det plejer jo altid at være din svage Side. Blev de Summer lagt sammen, som Du har brugt siden Du blev voksen, min Dreng, saa blev det ikke saa lille en Formue, Du allerede har evnet at sætte over Styr.«

»Nogen Gæld har jeg jo, Fa'r, og jeg er glad ved, at Du spørger mig derom, for saa befrier Du mig for det pinlige ved selv at skulle bringe dette Emne frem . . . Man bruger jo altid mange Penge, hvor man er saa kendt, som vi er her i Byen . . . og alle véd jo, at vi er rige Folk . . .«

»Hvor mange har Du saa Brug for denne Gang?« spurgte Hal kort.

»Jeg tror at otte Tusinde vil kunne dække det,« svarede Tage dristig. Han var lige ved at sige ti Tusinde, men syntes saa at otte lød mere beskedent og troværdigt.

»Det er ellers ikke smaa Summer, Du trækker paa min Faderværdighed . . . Men jeg faar vel finde mig deri, saa længe Du holder Dig indenfor Hæderlighedens Grænser . . . skønt jeg jo for Resten saa ofte har sagt Dig, at jeg snart er træt af din Ødselhed . . . Du maa tænke paa din Alder . . .«

Tage svarede intet — han vidste, det var klogest at tie, naar hans Fader talte om Pengesager.

»Nu skal Du denne Gang faa de Penge, men saa siger jeg ogsaa, at det bliver de sidste, Du paa

den Maade faar af mig . . . Og Du kender mig vel, Tage, saa Du véd, at jeg mener det. Til Rejsen kan Du vel nøjes med Penge, som Du plejer at faa, naar Du rejser?«

Jo, det kunde Tage. Han var glad til.

De otte Tusinde lysnede svært op i hans Forhold — saa kunde han faa nogle af de mest generende Veksler ud af Verden.

Og Lysten til atter at klare Skærene voksede atter frem hos ham. Han indsaa nemlig, hvilken frygtelig Staahej det vilde volde, hvis hans hæderlige Fader blot fik den ringeste Forstaaelse af hans Sagers Stilling.

Han blev hjemme og spiste til Middag sammen med Faderen.

Tage syntes, at han aldrig før havde set sin Fader saa snaksom og kærlig som denne Dag. Derfor blev han ogsaa ude hos ham til Aften — og tog saa i straalende Humør med Sporvognen ind til Jonna.

— — —

Samme Aften, som Jonna sluttede sit Engagement, afrejste hun og Tage med Eksprestoget vestpaa.

Kun Harriet og Baron Hult samt nogle enkelte udsøgte Venner fulgte dem til Banen.

Jonna var straalende og glad som et Barn. Hun var helt betaget ved Tanken om at skulle skilles fra alle disse Mennesker, som jo egentlig havde behandlet hende saa udsøgt og beredt hende saa mange Glæder.

Hun følte paa rigtig kunstnerisk Vis, hvor tungt det kan være at skilles fra et Publikum, som

man i længere Tid har staaet i den allerbedste Forstaaelse med.

Den Tryghed, hun havde følt ved Berøringen med det, skulde nu løses — og hun skulde til at tage fat et fremmed Sted, mellem helt fremmede Mennesker. Det maatte jo næsten være det samme, som hver Gang at skulle begynde helt forfra.

Og den Tanke pinte hende med Uvishedens Spænding.

Harriet holdt sig hele Tiden i hendes Nærhed.

Hun var nu flot klædt paa og tog sig yderst pragtfuld ud, ung og særdeles velproponeret, som hun var.

»Nu haaber jeg, Herr Hult, at De holder Ord og passer godt paa min Søster,« sagde Jonna.

»Ja, Frøken Jonna, vær De kun tryg,« svarede Hult og saa' tilfreds og smilende paa Harriet. »Jeg skal nok holde den lille Vildkat i Tømme . . . Ikke Harriet?«

»Jo, Du skal slet ikke gøre Dig flere Bekymringer for mig, Jonna . . . Jeg skal nok klare mig . . . Sigurd har lovet at være mig en god Ven, og jeg tror ham . . . for jeg véd, han kan svært godt lide sin Pige . . . Ikke Sigurd?«

»Jo, den er saamæn højtidelig nok, Jonna,« tilføjede Tage. »Den holder nok, til vi kommer tilbage.«

»Hvornaar bliver det egentlig?« spurgte en af de andre Ledsagere.

»Aah, det har vi ikke tænkt saa nøje paa endnu, men det bliver nok hen paa Foraaret.«

»Lykkelige Jonna! Jeg misunder Dig næsten,«

bemærkede Harriet. »At tænke sig, at Du skal være saa længe dernede i Sydens Lande.«

Jonna smilte. Hun følte sig ogsaa selv saa lykkelig ved Tanken derom.

Nu begyndte Konduktørerne at lukke Dørene og hun og Tage steg ind i deres første Klasses Wagon.

Den sidste Afsked blev taget — og Toget rullede bort under Vinken og Afskedsraab, til Afstanden og Mørket skilte dem.

Harriet og Baron Hult tog en Droske og kørte alene bort.

Han havde lejet en 2-Værelsers Lejlighed til hende og skaffet hende en Lærer, der skulde give hende den foreløbig nødvendige Uddannelse, for at hun kunde begynde sin Optræden paa Varieteen.

Harriet var umaadelig lykkelig over Forholdenes Forandring for hendes Vedkommende I alle sine nye, elegante Kjoler følte hun sig som en Kejsers Elskerinde — og hun nærede fuld Agtelse og Respekt for sin fine Ven, Baron Sigurd Hult.

Hult havde en Tid gaaet og talt for Tage, om han ikke kunne faa Jonna til at lade Harriet blive boende i hendes elegante Lejlighed, men Tage havde bestemt afslaaet ethvert Forsøg i den Retning.

Lejligheden skulde blive staaende fuldstændig urørt, som den stod, til Jonna atter kom tilbage.

Det var endelig ogsaa lykkedes ham at faa Jonna overtalt til at lade Marie blive hjemme og passe paa alt, mens hun selv var borte.

Den Ordning var langt billigere for ham, end om hun skulde have været med paa hele deres Rejse — og saa havde Tage ogsaa følt sig noget

for meget generet af den Fortrolighed, der i de forløbne Maaneder var opstaaet mellem Jonna og hendes Pige.

Han følte det ofte, som var Jonna for meget delt mellem ham og andre — og det var en af de vægtigste Grunde til, at han ikke vilde have hende med.

Han vilde netop gøre denne Rejse med Jonna for rigtig at have hende for sig selv.

— — —

Nogle Dage efter, at Thora havde været hos Jonna, skrev hun til Osvald.

Det var i Skumringen. Hun var ene hjemme i sit lille hyggelige Hjem. Brandt var paa Kontoret.

Hun sad ved Vinduet ud mod Gaden ved sit Sybord.

Hun var næsten færdig med Brevet — otte tætbeskrevne Sider laa foran hende. Med Kind mod Haand sad hun nu tankefuld og stirrede ud i den graa, mørknende Luft, der begyndte at sænke sit stærke Slør over Byen — og tage Natten til Følge.

Der var i denne Stund et underligt Vemod over hende, det laa som en tung Haand under hendes Hjerte og knugede og knugede.

At hun skulde meddele Osvald det Budskab, som hun vidste vilde gøre ham til en af de ulykkeligste blandt Mennesker, fyldte hende med dyb Sorg. Hele hendes Væsen var jo netop, at hun vilde tro paa Menneskene, tro paa deres Trang til Kærlighed mod hverandre, tro paa alt det gode, det forsonende, som jo en Gang maatte bringe Lindring for alle

lidende og Fred og Fordragelighed, hvor man nu ubarmhjertig traadte hinanden ned.

Hun kom til at tænke paa Jonna. Dette underlige Barn, som ingen Steder havde hjemme, men som ved en Tilfældighed var kastet ind i Livet som et Frøkorn, tabt af en Fugl under Flugten hen over sumpede og trøstesløse Egne.

Hun var som en sjælden Blomst, der var vokset op i en sur og fordærvet Jordbund, og paa en særegen Maade havde bevaret sin store, yndefulde Pragt og fremmedartede Finhed, men alligevel havde der ligesom blandet sig noget af Sumpens hede Stank i dens berusende Duft. Hvor mindede Jonna hende dog ikke om en saadan Blomst, som unænsomme Hænder nu havde plukket for at fæstne den paa Livets Barm og bære den viden om under dets festlige Dans.

Denne Tanke førte hende videre, til hun halvhøjt spurgte frem for sig:

»Og hvor ender alle Blomster? I Skarnet . . . Naar Festen er til Ende og den næste Dag følger, da hænger Blomstens Blade trætte, og Livet har som strøget dens Friskhed af den — den kastes med Foragt bort.«

Kun faa Blomster nyder den Lykke at hede Læber søger at holde Liv i dens døende Blade, og aldrig at blive kastet bort — men gemt hen for atter og atter at tages frem af følsomme Hænder og kysses af en lidende og forladt . . .

Der steg som en Angst frem i Thoras Bryst. Hun holdt jo saa inderligt af Jonna — og vilde saa gerne forstaa det stærke Tag, som Livet havde faaet i hende.

Det var atter en af dem, hun saa trofast havde skænket sin Kærlighed, som nu flagrede bort.

Og det var hende, som Livet drog hen over Menneskene saaledes som en hærgende Storm over Skoven. Nogle Stammer faldt for det første Vindstød, andre havde sine Rødder saa stærkt fæstet i Jorden, at de lod sig plukke for hver Gren uden at falde.

Hun vendte sine Tanker til Osvald. Med dette Brev vilde Stormen ogsaa naa ham, og den vilde slide som et vildt Dyr i sine Lænker, for ogsaa at kaste ham om. Men hun havde i sit Brev søgt at skildre ham Begivenheden saa nænsom som mulig.

Alligevel syntes hun, da hun nu læste det igennem, det var saa grusomt, hvert Ord var som et koldt Spejl, i hvis Glas man øjnede den nøgne, graa Virkelighed.

I sine Tanker blev hun som en Moder for ham — hun forstod fuldtud, hvilken Sorg hun bragte ham — saa hun var ikke langt fra at rive Brevet i Stykker, og lade alt gaa sin Gang, som Skæbnen vilde det.

I det samme hørte hun Brandt komme. Hans Skridt kendte hun allerede helt nede paa Trappen.

Hun rejste sig og gik ham i Møde ved Døren og slyngede begge sine Arme om hans Hals.

»Det var godt, Du kom, Ejnar,« sagde hun, »saa Du kan høre, hvad jeg har skrevet, for jeg var lige ved at rive det itu.«

»Naa da,« smilte han. »Du ser helt anstrængt ud, kære Thora . . . Kan Du da ikke snart forsone Dig lidt med Skæbnens uberegnelige Gang og tro

fuldt og fast som jeg, at selv det værste, som sker, maa være godt for noget.«

Han tog hende om Livet og fulgte hende hen til Bordet. Der tog han hendes Plads og satte hende paa sit ene Knæ, mens han læste Brevet.

Han læste det langsomt og grundigt, og Thora fulgte med Spænding hans Ansigts Udtryk og enhver lille Bevægelse om hans Mund.

»Det er skam storartet, Thora,« sagde han, da han havde læst det til Ende. »Det er saa hensynsfuldt, saa nobelt og trøstende skrevet, saa selv om det er en stor Sorg det bringer ham, maa den Følelse, som taler derigennem, gøre ham godt og lade ham forstaa, at han er ikke ene, ikke svigtet af sine bedste Venner — at vi taler om ham hver Dag, og at vi tror paa ham og stoler paa hans Evner og Vilje til at ville noget stort for vor Sag. — Jo, Thora, det Brev er udmærket skrevet, og det skal rigtig nok sendes af Sted. Er Osvald den Mand, som jeg tror, at jeg med Rette ser ham an til at være, saa tager han ogsaa denne Begivenhed paa den eneste Maade, den bør tages — med en vis kold Resignation, og for den Sags Skyld ikke firer en Tomme af i sine Planer og Hensigter.«

»Ja, Ejnar, det er netop ogsaa det, jeg haaber, han vil gøre,« svarede hun. »Men Du maa huske, at han jo endnu er saa ung — og holdt af hende med hele sin Ungdoms Styrke. Derfor er det, jeg er bange . . . men lov mig, at hvad han gør eller ikke gør, Du aldrig vil slaa Haanden af ham derfor.«

»Ja, Thora, det kan jeg nemt love Dig, for det kunde aldrig falde mig ind at ville gøre det, saa

længe han opfører sig som en brav Kammerat og frisindet Mand.«

»Hvis det ogsaa vil komme til at gaa Osvald galt i Livet, saa frygter jeg for min egen Tro paa at gøre godt for Mennesker . . . for endnu har jeg jo ikke haft anden Glæde af alt, hvad jeg har gjort for at hjælpe mine Medmennesker i deres fortvivlede Kamp for Livet, end at vide, at det Brød, jeg har givet sultne, har gjort dem mætte. Hvad andet, jeg har gjort, synes snarere at have gjort Fortræd, end bragt den Hjælp og Glæde, som jeg selv haabede paa.«

»Naa, naa, Thora, nu maa Du ikke blive vankelmodig. Hvad der mislykes i Dag, kan gaa godt i Morgen. Husk paa vort store Maal og alle de Kampe, der venter os . . . Jeg har saa ofte sagt Dig, at hver Stund i vort Liv vil føre sine Kampe med . . . og man kæmper aldrig, uden at lide Tab og Skuffelse.«

Thora lagde sig ind til ham.

»Nej, det er heller ikke saadan at forstaa, kære Du, men det er saa tungt at se, at de Mennesker, man holder af, ikke vil deres eget Bedste. Og jeg holdt og holder endnu saa meget af Jonna, at jeg vilde ønske, hun først og fremmest vilde komme til mig, hvis hun en Gang skulde komme til at trænge til et ærligt Menneskes Hjælp og Kærlighed.«

»Vi kan jo vaage over hendes Gang,« sagde Brandt og strøg kærlig Thora over hendes Haar.

»Ja, det vil jeg ogsaa.«

»Jeg har for Resten hørt noget om, at hun agter sig til Syden . . . og det skal vist være sammen med din Broder . . .«

»Rejser de bort?«

«Ja, saa snart Jonnas Engagement er sluttet. Jeg kan i Grunden ikke forstaa, hvordan din Broder kan blive ved at rejse alle de Penge, som det ekstravagante Liv, han fører, maa koste. Han bruger nok sine tredive til fyrretyve Tusinde om Aaret, og saa meget faar han vist ikke tilnærmelsesvis af din Fader.«

»Nej, nej, nej . . . Han faar næppe mere end fire Tusind,« svarede Thora.

»Ja, saa vil jeg nødig ønske, at din Fader skal opleve den Dag, at han skulde komme til at stikke sin Næse i sin Søns Papirer — for saa er jeg bange for, at den gamle hæderlige og stræbsomme Mand, som din Fader er, vil faa et haardt Slag.«

»Hvad mener Du, Ejnar? . . . Sig mig det rent ud.«

»Ja, hvad jeg mener, synes jeg nok, Du maa kunne forstaa . . . at det maa være med falske Veksler og andre Bedragerier, han holder det gaaende, vel i Haab om, at hans Fader en skønne Dag vil dø . . . eller ogsaa med den Tanke, at selv om det revner for ham, saa vil der ingen Overlast ske ham . . . Faderen vil dække det hele for at befri sin Søn fra Tugthuset . . .«

»Det er jo frygteligt, hvis det virkelig er Tilfældet . . . og tænk Dig, det er min Broder —«

Hun græd.

Og Brandt tog hende helt ind til sig og søgte at tale hende til Fornuft.

XXIII.

Jonna vender tilbage — uden Tage. — En ny Forelskelse.

Foraaret meldte atter sin Ankomst.

Alt Løvværk begyndte at grønnes og Fuglene at vende tilbage til deres Skove og Søer.

Solen steg hver Dag højere og højere paa sin Bane, og søgte at sende sit Lys dertil, hvor Vintermørket i de lange Maaneder havde ruget.

Omkring i hvert fattigt Hus og Hjem i Byen og paa Landet, blev der lysere og venligere, nu Varme og Mildhed steg i den stigende Sols Skin.

Og over alt, ikke blot blandt Dyr og Planter, men ogsaa blandt Menneskene, blussede Livet frem igen med fornyet Styrke — efter Vinterdvalen.

Man kunde fra Gaarde og Stræder atter høre Smaabørn synge . . . Børn, som Vinteren igennem ikke havde sunget for Kulde og Sult.

De, der havde ligget syge, følte Sundheden vende tilbage med ny og velgørende Kraft, saa der kom Smil om Mund og Glans i Øjnene, der saa aabent fortalte om alle de Længsler, de havde næret hele den lange, mørke, trøstesløse Vinter mod Foraarets og Sommerens herlige Sol.

En saadan Foraarsdag gik Marie hjemme i Jonnas Lejlighed og havde umaadelig travlt.

Hun havde faaet ekspres Besked om, at Frøkenen kom en af Dagene. Hvilken, havde Jonna ikke gjort sig den Ulejlighed at skrive.

Marie havde længe gaaet og ventet paa den Dag, hun atter fik sin Frøken hjem, for de lange

Vinteraftener var ogsaa falden hende lange og kedelige — særlig efter, at Harriet ogsaa var rejst bort —.

Hun havde ogsaa, ligesom Jonna, haft Held med sin Optræden — og var ogsaa taget ud i Verden; men det var for at flakke fra By til By.

I den første Tid havde hun skrevet flittigt til Marie, men nu havde hun i over en Maaned intet hørt og anede ikke, hvor Pigebarnet var henne.

Men nu havde Jonnas Brev givet hende andet at tænke paa. Hun fik fat paa en Rengøringskone og begyndte straks paa en Hovedrengøring af allerstørste Omfang.

Alt blev taget ned og hængt op igen, trukket frem og skubbet tilbage, hver Krog blev med største Omsorg gaaet igennem, som kunde man vente, at netop der vilde Jonna slaa sig ned i Form af en eller anden mærkelig Forvandling.

Marie gik selv efter Konen og tog alt, hvad denne gjorde, i det mest hensynsløse Eftersyn.

Og Gud naade den Stakkel, om hun havde fundet det mindste at udsætte.

»Frøkenen skal ikke sige om mig, at jeg ikke har passet mine Ting,« gentog hun gerne et Par Gange for hver Gang, hun i det hele taget sagde noget. »Nu har jeg gaaet her et halvt Aar og ikke haft saa meget at bestille, at det kunde trætte et nyfødt Barn, og saa skulde hun komme tilbage og finde Snavs i Krogene og Støv paa Møblerne . . . Nej, De kan tro nej, min gode Kone, her skal være som poleret.« Hun havde halet de sværeste Møbler frem og faaet dem vasket bag paa, som ventede

hun, at Jonna ogsaa vilde tage den Side af sine Ejendele under Betragtning.

Det varede heller ikke mange Timer, før hun havde faaet Konen gjort ligesaa ivrig og proper, som hun selv var.

Først blev Soveværelset og Frøkenens Boudoir gjort færdig, for saa var der dog Plads at modtage hende, hvis hun skulde komme og overrumple dem under hele denne Redelighed . . . Men indtil det var sket, var Marie saa nervøs, som ventede hun at se Jonna træde ind af Døren, hvad Øjeblik det skulde være.

Nu var hun i Færd med at polere det sidste Fag Vinduer i Salonen, medens Konen havde taget fat paa sit Hærværk inde i Kabinetet.

Det var dejligt Foraarsvejr udenfor og Solen skinnede paa Maries sunde og runde Kinder.

Sikken dejlig Tid at vende tilbage paa, tænkte hun og glædede sig i fuldt Maal til at gense sin Frøken.

Hun saa' hen ad Gaden. Folk gik i et langsomt Tempo, men lette, og solede sig, saa det var en Fryd at se.

Der kom en Droske rullende op langs Husrækken. Paa Bukken ved Siden af Kusken var anbragt en stor brun, metalbeslaaet Kuffert. Solen skinnede paa Beslagene, saa de blinkede meget stærkt og skarpt. Marie iagttog det, mens Vognen var endnu et langt Stykke henne i Gaden. Et Øjeblik sad hun stille og stirrede derpaa, mens hendes ellers travle Hænder hvilte mod Vindueskarmen — saa hoppede hun gesvindt ned paa Gulvet.

»Min Salighed . . . min Salighed . . . der har

vi Frøkenen!« udbrød hun højt og næsten forfærdet, saa Konen kom styrtende ind til hende og stak sit Hoved ud ad Vinduet ved Siden af hendes.

»Det var syndigt, at vi ikke fik Lov at blive færdige . . . Sikken Redelighed her er.« Hun saa' sig fortvivlet om, som hun pludselig angrede al sin Flid.

»Aah, vi har da de to Værelser derinde i Stand, saa der kan hun da nok holde sig inde den Dags Tid, til vi bliver færdige her,« mente Konen.

Marie hørte hende slet ikke. Hun stirrede spændt ned paa Drosken, der nu holdt udenfor.

En lille behandsket Haand blev stukket ud for at lukke Døren op. Kusken sad doven og skelede ned, om Manøvren vilde lykkes, men besluttede sig saa endelig til at vralte ned og lukke op.

Frøken Jonna steg ud.

»Hvad, er hun ene!« udbrød Marie forundret og alle mulige Forestillinger meldte sig straks for hende.

Hun ilte ud i Korridoren, aabnede Døren — tøvede et Øjeblik, men skyndte sig saa ned ad Trapperne.

»Næh, velkommen hjem, Frøken!« raabte hun glad Jonna i Møde og trykkede hendes Hænder.

Jonna smilte glad til hende og spurgte, hvordan hun havde det.

»Tak, Frøken, jeg har det saamæn udmærket. . . . Jeg har blot længtes saadan efter Frøkenen, for det kan jo ikke nægtes, at det har været lidt kedeligt saadan at være her ganske ene hver Aften . . . især efter at Frøken Harriet er rejst. Hun kom saa ofte her om ad og passiarede med mig.«

Hun tog Jonnas Haandbagage og fulgte hende op. Kusken tog den store Kuffert paa Nakken og fulgte efter.

»Ja, vi er ikke rigtig bleven færdige med Rengøringen,« undskyldte Marie, endnu før de var naaet op. »Jeg havde ikke ventet Frøkenen saa ekspres. Men vi har Soveværelset og Frøkenens Boudoir i Orden.«

»Det er godt, Marie . . . Ja, jeg kommer ogsaa to Dage, før det var bestemt, saa ikke et Menneske aner, at jeg er her.«

»Og Herren er ikke med?« spurgte Marie umaadelig nysgerrig.

»Nej, han følger først om nogle Dage . . . Det var nogle Forretninger, der forhindrede ham.«

Marie aabnede højtidelig Døren for hendes Frøken og førte hende ind.

Jonna smilte træt og ligesom tilfreds over endelig at være hjemme igen.

»Her ser jo aldeles ud, som var det i Gaar, jeg var her sidst,« sagde hun.

»Ja, her er heller ikke forandret noget . . . Alt staar som den Dag, Frøkenen rejste og har blot ventet paa, at De skulde komme tilbage.«

Kusken satte Kufferten fra sig i Korridoren, og Jonna betalte ham.

»Hvor det skal blive hyggeligt at være hjemme igen,« sagde hun. »Det er det samme, Marie, selv om jeg har set meget skønt og vidunderligt paa Rejsen, saa har jeg dog saa ofte længtes herhjem efter et Par rigtig hyggelige Timer inde i mit Værelse . . . saadan som De nok husker, jeg ønskede at have det.«

»Ja, da kan Frøkenen ogsaa tro, at jeg har savnet Dem,« sagde Marie.

Hun hjalp Jonna af Rejsetøjet og førte hende ind gennem Salonen.

»Her ser ikke videre hyggeligt ud i Dag, men i Morgen er det overstaaet, og saa skal Frøkenen se, hvor pænt der bliver.«

Rengøringskonen stak nysgerrig sit røde og snavsede Hoved frem for at se den meget omtalte Frøken, og Jonna nikkede venlig, idet hun gik forbi hende ind i Boudoiret.

»Ja, her er skam nydeligt, og hvor her lugter friskt og dejligt,« sagde hun tilfreds og vendte sig mod Marie, der stod spændt og ventede sin Paaskønnelse, overbevidst om, at intet Menneske kunde træde derind, uden vedkommende maatte anerkende hendes Flid.

Jonna gik ogsaa ind i Soveværelset, der ligeledes skinnede af Properhed og herligt duftede af frisk Luft.

»Ja, De har skam tænkt paa mig, Marie . . . og Tak skal De have, fordi De saa omsorgsfuldt har passet mine Ting.«

»Det manglede blot, at jeg ikke skulde have gjort det, nu jeg over et halvt Aar har faaet hele min Løn og intet som helst har haft at bestille.

Jonna gik tilbage til Boudoiret og lagde sig paa Divanen.

»Er Frøkenen træt?« spurgte Marie, der hele Tiden nøje havde iagttaget hende.

Hun syntes, der var sket en Forandring med hende, men hvad det var, kunde hun ikke blive klar over.

»Ja, Marie, jeg har rejst siden i Gaar Aftes,« svarede hun. »Vil De ikke dække mig til, saa vil jeg hvile lidt, mens De laver et eller andet fortriskende til mig.«

Marie hentede et varmt Tæppe og dækkede Jonna omhyggelig til.

»Synes De, jeg har forandret mig, Marie?« spurgte Jonna og smilte.

»Ja, noget . . . At Frøkenen ser saa træt ud . . . men det er vel kun Rejsen?«

»Ja . . . Synes De ellers, jeg har tabt mig?«

»Nej . . . sandelig nej . . . tværtimod,« protesterede Marie. »Men Frøkenen er saa bleg, som havde De været syg.«

»Ja, jeg har ogsaa skrantet lidt, men nu er det for Resten ovre . . . Det er forfærdelig anstrængende at rejse saadan omkring.«

»Ja, det vil jeg tro . . . men Frøkenen har vel ogsaa været mange Steder?«

»Ja, De kan tro, jeg har set meget, Marie . . . Jeg skal nok fortælle Dem derom, naar vi nu atter kommer i den vante Gænge.«

»Bliver Frøkenen nu længe hjemme?«

»Ja — jeg skal optræde her igen. Min Direktør er hel gal efter at faa fat i mig.

»Tænk — skal Frøkenen! . . . Naa, nu skal jeg skynde mig at faa noget lavet i Stand.«

Og Marie skyndte sig ud i Køkkenet, ivrig efter atter at komme i Gang med sin Gerning, men ogsaa med Hovedet fuld af Spekulationer over, hvad der dog kunne være i Vejen med Frøkenen — for noget maatte der være, det saa' hun tydelig — og saa at hun kom ene tilbage.

Jonna blev liggende med aabne Øjne. Hendes Blik flakkede rundt fra Genstand til Genstand, og der kom et Udtryk frem, som skyldtes hendes Træthed en indre Spænding og Angst.

Og skønt hun gerne vilde blunde lidt, kunde hendes Sind dog ikke falde til Hvile.

Som med et voksede der en dyb, sørgmodig Vemod frem i hendes Øjne.

— — —

Jonna sov længe den følgende Dag og Marie gik bestandig og syslede om hende.

Hun fandt, at Jonna ikke længere var den samme glade og jublende unge Kvinde, som da hun rejste ud — Men det var selvfølgelig kun noget Kærlighedsvrøvl, saa det rettede sig nok snart igen. Det var vel Herren, der havde lavet et eller andet, for saadan var de gode Mandfolk jo altid.

Han kommer saamæn nok tilbage, trøstede hun sig med og havde den største Lyst til at sige det samme til Jonna. Men hun havde været saa underlig stille hele Morgenen, havde næsten intet sagt, saa hun fandt, at det vist var bedst foreløbig at vente med sine Betragtninger, indtil hun fik bedre Besked.«

»Vil Frøkenen i Bad i Dag?« spurgte hun.

»Nej, Marie, jeg tror det ikke . . . Jeg føler mig endnu noget træt.«

»Frøkenen er da vel ikke syg? . . . Jeg skal vel ikke hente Lægen?«

»Nej, hvordan kommer De dog paa de Tanker, Marie?«

»Aah, jeg véd det ikke rigtig . . . men jeg synes Frøkenen er saa sær stille.«

»Saa — synes De det . . . Det er vist kun et foreløbigt Indtryk, nu lige efter Rejsen.«

»Ja, det vil jeg sandt at sige ogsaa haabe.«

Noget efter begyndte Jonna at klæde sig paa.

Det gik langsomt og hun var saa underlig fraværende, saa Marie fandt hende helt betænkelig.

Da hun sad for Spejlet med sit Haars prægtig brusende Flod ned om sig, lænede hun sig frem og stirrede længe og granskende ind i sit eget Ansigt. Og der gled som et Drag af Vemod over hendes Læber — og hendes Hænder famlede ind under Haaret og knugede sig fast om hendes Bryst som i Angst for og Anelse om, at noget maatte ske.

Da Marie kom for at rede hendes Haar ud, sad hun endnu stille, men anstrængte sig saa for at være munter og tale med hende.

Da hun noget efter atter var ene og stod for Spejlet for at hægte sin Kjole, var hele hendes Ansigtsudtryk spændt af en nøje Iagttagelse af sin Skikkelse. Hun strøg nervøst ned om sit Liv, strammede Kjolen tæt ind om sig og drejede og vendte sig for Spejlet.

Var det virkelig sandt . . . var det muligt, spurgte hun sit Billede derinde i Spejlet. Var hendes Anelse rigtig . . . skulde hun være det . . . skulde hun virkelig være frugtsommelig . . . Nej, hun kunde ikke tro det . . . At hun, der endnu aldrig havde tænkt den Tanke, eller ønsket, at noget saadant skulde ske, at det var fuldbyrdet — paa trods af alle hendes Længsler. Det forekom hende saa umuligt, at hun virkelig skulde være Moder . . . Hun, hun . . . Hun kunde næsten le ved denne Tanke. Nej, hun vilde ikke tænke den til Ende —

og dog følte hun sig overbevist om, at det var Tilfældet.

Og ved hvem, skulde hun være Moder? . . . Nej, hun vilde ikke. Hun følte atter sit Bryst knuget som af en usynlig Haand.

Hvad der var overgaaet hende, var ikke langt fra at forekomme hende som en Straf — en Straf for hvad?

For første Gang følte hun som en dulgt Anklage mod sig selv vokse frem dybest inde. Hun følte sig til Mode, som kunde hun have kastet sig ned og grædt af Anger og Frygt.

Marie kom tilbage og hun samlede sig atter og lod hende hjælpe sig helt med Toilettet.

Da hun var færdig satte hun sig ind i Boudoiret.

Gennem Ruderne skinnede en svag Sol ind paa Møblementets røde Farver, saa de luede som en stille Brand.

Hun gik hen og trak Gardinet let til Side, saa Solskinnet flød ind som en gylden Strøm — og hun stillede sig selv midt deri. Hendes lyse Haar fik en gylden Farve, og hun følte den velsignede Foraarssol mod sit Ansigt og sine Hænder.

Som hun saaledes stod, følte hun som om gammelkendt Vemod atter lagde sig over hendes Sjæl. Hun følte sig baade forladt og ene.

Hun blev længe staaende i Solen, som var hun falden i dybe Drømme.

Hovedet havde hun bøjet lidt tilbage, som vilde hun rigtig indaande Solens hede Strømme, og hendes Arme hang slappe ned langs den lyse Kjole.

Hendes Hud var blændende hvid, og hendes

Skikkelse rank og ædel, som var den mejslet af en Mesters Haand.

Kvindelig og sart hvælvede Nakkens og Halsens ovale Bue sig under det prægtige Haar. Og fra hendes smaa alabasthvide Hænder funklede ædle Stene i Solens Straaler.

Saa satte hun sig hen paa Divanen og en Træthed kom atter over hende.

Hun følte ingen Lyst, ingen Trang til noget — alt i hende var som kørt i staa. Hendes Øjne saa' som i Blinde ud gennem Vinduet og op paa den høje, klare Himmel. Hun sad stille, som om hun lyttede — dog uden at høre. Hendes Tanker og Følelser var fængslet af det grusomme, som nu maatte ske.

Endnu havde hun ikke talt derom til noget Menneske, og dog havde hun over en Maaned baaret derpaa med en stigende Angst, der ligesom Dag for Dag havde stjaalet hendes straalende Humør og umættelige Længsel efter at nyde Livet — og føle sin Længsel kræve dens Ret blandt Mennesker.

Men fra den Stund hun var begyndt at føle sig overbevist om, at det virkelig var Tilfældet, var hendes Blik paa en Gang bleven forandret. Hun saa' ikke længere med de samme Øjne paa de samme Ting.

Og for hver Dag var hun kommen til at føle stærkere, at hun ikke elskede Tage Hal, aldrig havde elsket ham. Og den Følelse, at det dog, trods alt dette, var med ham, hun skulde have Barnet, lagde sig som den tunge, knugende Haand under hendes Hjerte, og blev hende til en daglig forøget Pine. Under hans Kærtegn voksede der efterhaanden en

saadan Lede og Afsky frem — til det en Dag forekom hende, at hun ikke længere kunde holde dette Samliv ud.

Da var det, hun var rejst hjem.

Tage vilde have, at de skulde vente endnu en Maaned, før de tog hjem. Han havde nogle Forretninger at varetage, fortalte han.

Sagen var, at han ikke havde Penge til at klare sine Sager derhjemme med — og derfor havde besluttet sig til at afvente Begivenhedernes Gang der, hvor han var.

Men Jonna vilde ikke høre Tale derom — saa var hun rejst, og han skulde komme senere.

Hun følte det som en Befrielse at være ham kvit. Det var, som hendes voksende Vrede mod ham vilde give ham Skylden — som var det ham alene, der vilde hende al mulig Fortræd.

Der begyndte ligefrem at ulme Had frem i hendes Sind mod denne Mand.

Og som hun laa der, begyndte Taare paa Taare at liste sig ud over hendes Øjenrande og rinde store og enkelte ned ad hendes Kinder. Hun maatte græde, der var noget i hende, som krævede Graad.

Marie kom ind og fandt hende saadan.

»Men Gud da, Frøken, hvad er der dog i Vejen?« spurgte hun deltagende.

»Intet, Marie . . . Gaa . . . lad mig være ene.«

Og Marie traskede ud endnu mere forundret over, hvad der var i Vejen med Frøkenen.

Saaledes gik nogle Dage.

Hun holdt sig hjemme og lod sige til alle, der kom for at hilse paa hende, at hun var syg og ikke tog imod nogen.

Marie var lige ved at fortvivle over den haabløse Vending, som det nu synes at skulle tage for dem. Hun mærkede klart og tydeligt, at der ingen Penge var i Huset — og Herren kom stadig ikke. Hun kom derfor til det Resultat, at det virkelig var der, Skoen trykkede.

Men saa en Dag kom der en ung, elegant Herre med et fremmed Udseende. Han rakte Marie sit Kort og bad hende bringe Frøkenen det.

Jonna laa i sin sædvanlige Døs paa Divanen inde i Boudoiret og sværmede alle mulige Steder hen med sine Tanker.

Hun var paa det Tidspunkt kommen til den Beslutning, at hun ikke for alt vilde være Moder, men at hun vilde vove alt for at blive fri derfor — og hun havde allerede saa smaat tænkt paa at tale med Marie derom.

Jonna saa' ligegyldig paa Kortet.

»At de ikke kan lade mig have Fred, Marie,« sagde hun i en bebrejdende Tone.

Men knap havde hun læst Navnet paa Kortet, før hun satte sig over Ende og spilede sine Øjne store og forbavsede op.

»Er han derude?« spurgte hun, som vilde hun ikke tro det, og der skød en hed Rødme op i hendes Kinder.

»Ja, han venter herude.«

»Før ham ind i Salonen,« sagde hun ivrig og rejste sig. Hun saa' sig i Spejlet og rettede paa Kjole og Haar.

Den fremmede derude var en fransk Greve, som hun havde truffet i Italien, og som havde gjort stærk Kur til hende.

En Aften havde hun siddet alene hjemme paa et lille Landhotel ude i Bjergene. Tage var taget ud paa en Tur i Omegnen. Hun følte ikke Lyst til at tage med og var bleven hjemme.

I Skumringen havde hun sat sig ud paa Altanen, som løb langs hele Husets Længde, og hvortil der var Udgang fra alle Hotellets Værelser. Hun havde sat sig derud for at se paa Solnedgangen.

Denne Greve havde ligeledes siddet derude ved et Bord ikke langt fra hende. Hun havde følt hans store og brændende Øjne med en saadan Magt hvile paa sig, som kunde de tage al hendes Vilje.

De blev ene, og han kom hen til hende.

Hun havde ikke kunnet nægte ham Plads ved sit Bord, da han bad om Lov til det — og præsenterede sig som en fransk Grev Hugo Meré.

Han havde forklaret hende om Egnen, om om Bjergene og om meget andet med et Kendskab, som var det der, han hørte hjemme.

Og Jonna havde hørt efter, mere og mere fængslet, som lyttede hun til en fjern og lokkende Musik.

Da han noget efter begyndte at tale om sit Hjem, om sit ældgamle fædrene Slot, om Skove og Marker og skønne Bjerge, der havde været hans Slægts Eje i flere Hundrede Aar, var det, som fulgte hun ham did, og som der sneg sig en underlig varm og følende Fortrolighed ind mellem dem.

Hun læste den i hans Øjne, og den strøg sig ind over hende og gjorde hende hed og skælvende.

Og da de skiltes og han tog hendes Haand, lod hun ham kysse den saa længe han lystede.

I flere Dage derefter havde de haft Lejlighed

til at være sammen — og den sidste Aften havde han bedt hende følge ham med hjem til sit Slot; men derom vilde hun ikke høre Tale. Saa havde han bedt hende om en Adresse, hvor han kunde træffe hende, og han svor hende en Ed paa, at han skulde komme, om det var nok saa fjernt, for at vinde hende.

Hun havde givet ham sin Adresse her — og nu var han kommen — godt tre Maaneder efter, at de var skiltes.

Da hun hørte, han traadte ind i Salonen, kom hendes Hjerte saa voldsomt til at banke, at hun blev staaende stille et Øjeblik for at trække Vejret ud.

Saa vendte hun sig fra Spejlet og gik ind til ham.

Han hørte hende komme og traadte hende i Møde.

Deres Øjne mødtes i gensidig Glæde, men kun et Sekund, saa gled Jonnas bort, tvunget af hans Styrke.

»Velkommen!« sagde hun og hun syntes selv med en Stemme saa paalfaldende glad. »Det havde jeg ikke ventet.«

»Frue, det er kun at holde Ord og at følge det Bud, som vort Møde dernede bandt mig til . . . Om der saa havde stillet sig de Hundrede Hindringer i Vejen, saa skulde jeg nok have overvundet dem for at vinde frem til Dem.«

Han kyssede Jonna paa Haanden, og det var hende, som hun atter følte hans hede, søde Aande gyde ud over sig.

»Der er hyggeligere her inde,« sagde hun smilende og førte ham ind i Boudoiret.

Han saa' sig nysgerrig om, en Del forbavset over det noget barokke Raffinement i Smagen.

Og nu begyndte de begge, gensidig noget tvungent, at tale om de Steder, de havde været, siden de skiltes.

Han havde været hjemme paa sit Slot.

»Men jeg havde ingen Ro paa mig,« fortalte han, »jeg søgte alle Midler, jeg jagede, spillede og flakkede om i Bjergene, som jeg ikke har gjort med en saadan Iver, siden jeg var Dreng — for en Mand skal nemlig, efter min Formening, først søge at glemme den Kvinde, som har gjort Indtryk paa ham, før han giver sig sine Følelser i Vold. Men, kære Frue, der var ingen Bedring for mig . . . Jeg maatte af Sted . . . og nu er jeg her . . . og De faar mig ikke til at rejse herfra med en uforrettet Sag.«

Jonna havde atter indtaget sin Plads paa Divanen. Hendes Hoved sænkede sig lyttende og svagt tynget af skælvende Uro over hans Tale.

Hun følte en glad Tryghed ved at vide ham hos sig. Denne Mand, som hun saa ofte i de forløbne Maaneder, mod sin Vilje, havde tænkt paa, og som hun var ganske overbevist om aldrig mere at skulle træffe.

Hun kunde mærke, at han betragtede hende nøje, og hun fik en angstfuld Fornemmelse af, at han fandt hende forandret, saa hun ligesom bøjede Hovedet endnu dybere, rede til at høre hans Dom.

Men han sagde intet.

Og som de sad der og talte sammen, var det hende, som tændtes der en ny, hed og ukendt Brand i hendes Blod, en Brand, som hun aldrig før havde

følt — heller ikke da hun med hele sin unge Elskov hvilede i Osvalds Arme. En Brand, der ligesom sved sig igennem, dybest inde i hendes Blod — den modne Kvindes Attraa, der rejser sig som et Væsen af uimodstaaelig Kraft i hendes Person, en Kraft, som driver hende frem, som en Slave under Pisken.

»Der er sket en Forandring med Dem, Frue,« sagde han saa endelig, og Jonna følte sig lille under hans Blik.

»De ser saa bedrøvet ud, som lider De under en eller anden Sorg . . . eller som er der hændet Dem noget ubehageligt.«

Da løftede hun sine Øjne mod ham og hun sagde frejdig, uden dog et eneste Øjeblik at have tænkt paa at ville sige ham Sandheden:

»Ja, det er der ogsaa.«

Han betragtede hende skarpt.

»Er det Deres Mand, der har forvoldt det?« spurgte han saa.

Jonna og Tage havde nemlig rejst som Mand og Hustru.

»Nej . . . og vi er heller ikke gifte.«

»Undskyld mig, Frøken . . . det har jeg heller aldrig troet.«

»Har De ikke!« udbrød hun forundret. »Hvorfor dog ikke?«

»Det sagde Anelsen mig . . . Og De har ogsaa selv en Gang saa godt som fortalt mig det . . . Men, kære Frøken, De skylder mig ingen som helst Forklaring . . . Er det Dem pinligt, taler vi ikke mere derom.«

»Nej, slet ikke. Herr Hal var kun min Ven,«

svarede hun ganske ligefrem, dog ikke uden at føle sig lidt tynget af sine Ords kyniske Klang.

»Var? . . . Er han det da ikke mere?«

»Ikke som den Gang,« sagde hun heftig og bestemt.

»Og derfor er De bedrøvet . . . Har han svigtet Dem?«

»Nej, ham, nej . . . men jeg vil være ham kvit.«

»Og De er ikke længere forelsket i ham, saaledes som De den Gang fortalte mig.«

»Nej! . . . I Grunden har jeg aldrig været det.«

Hun blev med et opmærksom paa sine egne Ord og søgte at dække sig.

»Jeg troede det.«

»Men det har vist sig kun at være et Bedrag,« hjalp han hende.

Der lød som en ganske fin Spot i hans Ord, som Jonna dog ikke opfattede.

»Ja, svarede hun med et Alvor, som søgte hun selv at faa Sandheden deraf.

Men det var blot Forstillelse. Hun vidste klart, at hun aldrig havde elsket ham, derom havde hun aldrig været i Tvivl, og dog havde hun været hans i al den Tid.

Men det vilde hun ikke tænke paa nu og med Magt skød hun den Tanke fra sig.

Saa rejste han sig og gik dristig lige hen og tog hendes Haand.

»Men, kære Frøken Jonna, et føler jeg — og har følt det lige fra den første Gang vore Øjne mødtes — at mig kan De komme til at elske . . . Det véd jeg . . . og at De har tænkt paa mig siden

sidst, har De allerede forlængst overbevist mig om. Jeg elsker Dem og har allerede elsket Dem saa længe, at jeg er syg, gal af Længsel, Jonna, og derfor staar jeg her.«

Han knugede hendes Haand fast i sine, og hun følte, hvorledes hendes Vilje ligesom flød over i hans Ikke en Følelse eller Tanke hos hende rejste Modstand mod hans Ord.

»Jeg forlanger ikke noget Svar nu, Frøken Jonna,« sagde han behersket. »Blot De vil unde mig nogen Tid i Deres Selskab.«

»Ja, Herr Greve, De skal være velkommen her,« svarede hun, idet hun først nu søgte at dække over sin Svaghed.

Han kyssede hendes Haand og satte sig tilbage paa den Plads, hvor han før sad.

»Jeg kender slet ikke denne By,« sagde han lidt efter. »Tør jeg bede Dem, Frøken, være min Hjælper.«

»Ja, det skal være mig en Fornøjelse.«

»Maaske vi allerede skal tage fat i Dag? . . . Jeg synes, Frøken, De ser ud, som De nok kunde trænge til nogen Adspredelse.«

»Ja, det gør jeg sandelig ogsaa,« svarede hun, og Lysten til atter at komme ud og more sig skød op i hende med en voldsom Kraft. »For min Skyld er jeg til Tjeneste med det samme.« Hun smilte koket med al sin Skønhed og bedaarende Evne.

Han indrømmede endnu en Gang rolig og nøgtern for sig selv, at en saa dejlig Kvinde var nok saa megen Besvær værd.

»Det er et Ord . . . Vi tager ud straks,« slog han resolut til.

»De tillader vel, at jeg først gør Toilette?« spurgte hun smilende.

»Selvfølgelig, Frøken.«

I Soveværelset ringede hun stærkt paa Marie, der kom styrtende ind, helt urolig for at noget alvorligt skulde være paa Færde.«

»Hvad er der i Vejen, Frøken?« spurgte hun forbavset, da hun fandt Jonna smilende og allerede i fuld Gang med at klæde sig om.

»Jeg skal ud . . . De faar hjælpe mig med at skifte Tøj,« svarede hun smilende og overgivent til Marie.

»Ja saa gerne, Frøken . . . Jeg troede ellers det var helt galt fat . . . saadan som Frøkenen ringede.

»Det er det vist ogsaa,« lo Jonna og lagde munter sin Haand paa sit Hjerte. »Det har vist faaet travlt, tror jeg.«

Marie smilte.

»Nu kender jeg da Frøkenen igen,« sagde hun glad. »Jeg troede saamæn, Frøkenen var saa dum at lade sig plage af ulykkelig Kærlighed eller saadan noget Barnevrøvl.«

»Det har jeg maaske ogsaa været,« svarede hun hemmelighedsfuld og smilte straalende til sig selv i Spejlet, »men nu er jeg vist over det.«

XXIV.

Den nye Fabrik i Virksomhed. — Aagerkarlen hos Hal med den stjaalne Obligation.

Chr. Hals Fabrikker var nu saa vidt færdige, at Virksomheden saa smaat kunde sættes i Gang igen.

Fra Morgen til Aften var den gamle Mand i rastløs Aktivitet — snart paa Kontoret og snart ovre paa Fabrikken for at varetage Opstillingen af Maskinerne eller overvære Prøvearbejderne paa dem.

Driftsbestyreren var ham en trolig Hjælper. Han var lige saa ivrig som Hal efter paany at faa Fabrikken i Gang.

Han var paa Færde overalt — og altid til Stede ved sin Direktørs Side, varetagende dennes Interesse med lige saa stor Nidkærhed, som kunde det have været hans egen Virksomhed.

Det var tildels de samme Arbejdere, som var beskæftiget før Branden, der var bleven taget i Arbejde igen.

Hal modtog hver enkelt paa sit Kontor, og hilste venligt paa dem. Han lod ikke falde et Ord om den Kamp, der havde været mellem dem, og de nævnede heller intet derom til ham. Mange havde han endog under den lange Arbejdsstansning ydet Hjælp — saa det var tilsyneladende under de allerbedste Forhold, at Arbejdet paany tog sin Begyndelse.

Hal var ogsaa flyttet ind igen i Lejligheden ved Fabrikken — og han var atter rask og havde ligesom overvundet enhver Modstand.

Han og Karen levede ganske ene i den store

Lejlighed, og hun var glædestraalende over at se sin Husbond saa frisk igen og i et saa aktivt Humør. Men trods det, kunde den gamle Pige dog ikke faa ud af sit Hoved, at Thora havde forvoldt Faderen den store Sorg, saa hensynsløst at handle imod hans Vilje.

Med Tages Forretningsrejse var det ikke gaaet saa heldigt, som Hal havde ønsket.

Havde han ikke grebet saa energisk ind og sendt sin Driftsbestyrer derover, vilde der ikke være bleven opnaaet noget. Men Driftsbestyreren kom tilbage med saa tilfredsstillende Oplysninger, at Hal straks gik i Gang med Anskaffelsen af Maskinerne. De vilde sikkert gøre Fabrikken til Nummer et i hele Landet.

En meget stor Vinding ved dem viste sig i Form af en betydelig Besparelse af Arbejdskraft.

Men foruden sine Oplysninger om Maskinerne, kom Driftsbestyreren ogsaa hjem med en anden Efterretning fra sin Englandsrejse — og den drejede sig om Tages smukke Rejseselskab.

Hal havde, da han hørte derom, straks gennemskuet Sønnens Løjnagtigheder, og tillige ophidset af hans aabenbare Uduelighed i Forretningssager, skrev han straks et myndigt og bebrejdende Brev til ham, hvori han befalede ham at komme hjem.

Selvfølgelig tænkte Tage ikke et Øjeblik paa at efterkomme denne Befaling.

Derimod svarede han Faderen, at han jo nok kunde indse, det var et ganske umuligt Forlangende, der vilde gøre ham latterlig i mange Menneskers Øjne. Før til den aftalte Tid kunde han ikke komme, men saa skulde han ogsaa nok indfinde sig.

Forholdet mellem Fader og Søn var saaledes nu bleven yderligere tilspidset.

Hal havde en Tid tænkt paa at tvinge sin Vilje igennem ved at tilbageholde enhver Pengeforsendelse, men han indsaa det ufornuftige deri og besluttede sig til at vente til Tage kom hjem, saa skulde han nok sørge for, at der blev taget en Bestemmelse, enten til den ene eller den anden Side . . . for saadan vilde eller kunde han ikke længere holde ud at se sin Søn ødelægges.

Tiden forløb imidlertid og Tage skulde have været hjemme, men han kom ikke og lod ikke høre fra sig.

Hal ventede forgæves Brev med Meddelelse om, at han vilde komme, eller ogsaa at se ham træde ind ad Døren; men der gik Dage og der gik Uger, og det var snart en hel Maaned over den fastsatte Tid. Han var ligefrem syg af Ærgrelse og Ophidselse derover, naar han om Aftenen sad ene inde paa sit Kontor og tænkte derpaa.

Som han en Dag efter Fyraften sad paa sit Kontor, dybt hensunken i sine Regnskaber og forskellige Betragtninger af den nye Drifts Fordele, bankede Karen forsigtig paa Døren fra Kabinettet.

Hal kunde straks høre, hvem det var, og svarede i rolig Tone:

»Kom ind! . . . Hvad er der, Karen?«

Hun blev staaende i Døren.

»Der er en Herre, som gerne vil tale med Herren,« sagde hun dæmpet, som var hun ked af at skulle forstyrre.

»Hvem er det?«

»Det er saadan en underlig en . . . Jeg vilde

ikke have lukket ham ind, men saa sagde han bestemt, at han maatte tale med Herren, saa jeg maatte lade ham slippe ind.«

»En underlig en,« smilte Hal. »Lad ham bare komme, Karen.«

Og et Øjeblik efter førte hun en gammel mager Olding ind, en lille mumieagtig Skikkelse med et langt, tyndt og helt hvidt Haar og Skæg, en stor Jødenæse og et Par smaa stikkende og onde Øjne. Han humpede ind over de bløde Tæpper, støttende sig til sin Stok.

Han humpede lige hen til Hal, der rejste sig ikke saa lidt forbavset over den løjerlige Gæst.

»Ja, undskyld — undskyld, Herr Fabrikant,« sagde han med sin hæse ildevarslende Røst, der havde nogen Lighed med en ond Fugls Skrig ved Nat. »En meget uhøflig Pige, der vil smide en gammel Forretningsmand paa Døren . . . Det skulde blot have været Kathinka, som opførte sig saadan, naar ordentlige Folk opsøger mig i hæderlige Forretninger, og jeg skulde have ladet »Nero« jage hende væk . . .«

Karen, der tvivlraadig var bleven staaende i Døren, trak sig nu — paa et Blik fra Hal — skyndsomt tilbage.

Hal havde rejst sig og stod bred og fast foran den fremmede.

»Med hvem har jeg Fornøjelsen at tale?« spurgte han, som overhørte han den fremmedes underlige Snak.

»Blitz . . . gamle Blitz . . . Forretningsmand, men endnu nogle Aargange ældre end Herr Fabrikanten.«

Hal bød ham en Stol og satte sig selv paa sin Plads ved Skrivebordet.

»Det var en beklagelig Ulykke, der ramte Fabrikanten i Fjor . . . at tænke sig, at Folk kan være saa slette, at de af ren og skær Ondskab kan gaa hen og sætte Ild paa en saa stor Virksomhed. Det er nemt at forstaa, at den Slags Folk endnu ikke er naaet saa vidt, at de har faaet Agtelse og Respekt for en Mands Arbejde . . . og tilmed en Mand som Fabrikanten . . . Ja, jeg forstaar ikke de Mennesker, som lever nu om Stunder, men jeg er jo ogsaa bleven en gammel Mand . . . og Menneskene forandrer sig jo med Tiderne. Men en slet Sag var det jo alligevel . . . og maatte gamle Blitz have raadet, saa skulde de alle have været i Tugthuset paa Livstid.«

Hal sad nysgerrig og betragtede denne underlige Person og fandt sig foreløbig rolig i hans Snak.

»Og nu disse Socialister . . . hvad er det for Folk? . . . Der er nemlig ingen, der skal faa mig til at tro andet, end det var dem, der satte Ild paa Fabrikken . . . Ikke sandt, Herr Fabrikant, det var dem . . . og hvad er det for Tyve? . . . Tyveknægte, der vil stjæle Pengene fra en . . . ha, ha, ha . . . det er sandelig ogsaa lettere, end selv at tjene dem . . . Men sig mig, hvad har vi egentlig Militæret til — og hvorfor maa vi betale de dyre Skatter dertil, hvis Meningen dermed ikke er, at de skulde skyde saadanne Forbrydere ned . . . og værge os mod Overfald af den Art. Man kan jo næsten ikke være rolig i sit Hus af Frygt for enten det ene eller det andet i disse forrykte Tider. Giver De mig ikke

Ret, Herr Fabrikant? . . . Jo, selvfølgelig, det siger jo sig selv . . .«

Nu begyndte Hal at blive nysgerrig efter at erfare, hvad denne løjerlige Fremtoning egentlig vilde ham. Han svarede bekræftende:

»Ja, det er gale Tider, man lever i . . . Der er ingen Ungdom med skabende Energi.«

»Ak, nej, der er ingen Ungdom . . . Den, der er, har ingen alvorlig Tanke, ingen alvorlig Lyst . . . Hvor mange vanartede Børn ødelægger ikke i disse Tider alt, hvad deres gamle, stræbsomme Forældre har brugt hele deres nøjsomme Liv til at skrabe sammen.«

Hal blev endnu mere opmærksom ved denne Bemærkning, der synes at være rettet i en bestemt Retning. Han rejste sig lidt urolig, tændte sig en Cigar og gik en Gang bort over Gulvet, hvilket den gamle benyttede til at sende et tilfreds, listigt Blik efter ham.

Da Hal kom tilbage stansede han lige foran Blitz.

»Ja, ja . . . alt dette er jo meget godt, min gode Mand, men sig mig, det er vel ikke kun for at snakke med mig derom, at De har slæbt Dem herop?« sagde han rolig og bestemt.

»Nej, det er det sandelig ikke . . . men da jeg er bleven nødsaget til at gaa herhen, følte jeg en saa stor Trang til at sige Herr Fabrikanten min Mening, for jeg har altid været en Beundrer af Herr Fabrikantens Dygtighed,« svarede han indsmigrende. »Det er netop den Slags Folk, som Herr Fabrikanten er af, at vor Tid sikkert vil komme til at trænge til . . .«

»Men sig mig saa, hvorfor jeg har Fornøjelsen af Deres Besøg.«

»Jeg er jo Blitz . . . gamle Blitz, Hr. Fabrikant.«

»Ja, men jeg maa tilstaa, at jeg ikke kender Dem . . . eller i al Fald ikke kan erindre Dem.«

»Det var meget mærkeligt . . . ja, det var det . . . Tænk Dem dog om, Herr Fabrikant . . . Blitz . . . gamle Blitz . . . For Tiden har vi endog en meget vigtig Forretning sammen.«

Hal rystede ærgerlig paa Hovedet.

»De faar forklare Dem, Herr Blitz,« sagde han bestemt.

»Det var sandelig meget mærkeligt, Herr Fabrikant . . . Her stopper gamle Blitz' Forstand op. Det er angaaende det Laan . . . kan De saa ikke huske Sagen?«

»Er De gal Mand . . . et Laan!«

»Ja, Herr Fabrikanten maa ikke blive vred, at jeg har taget mig den Dristighed at gaa herhen . . . men det er jo ikke saa lille et Beløb, det drejer sig om . . . og Tiden er jo udløben . . . saa jeg er i min gode Ret, naar jeg har tilladt mig at gøre Herr Fabrikanten Ulejlighed.«

»Skylder jeg Dem Penge?« spurgte Hal baade forundret og heftig.

»Ja, det gør De sandelig, Herr Fabrikant . . . og det slet ikke saa faa endda.«

»De maa jo være gal.«

»Vist ikke saa meget . . . men kendte jeg ikke Herr Fabrikantens gode Forstand, saa vilde jeg snarere have troet, at det maatte være Tilfældet med Dem.«

»Hvis De nu ikke vil forklare Dem, maa jeg bede Dem gaa,« afbrød Hal ham bestemt og truende.

»Ja, ja, saa faar jeg jo hjælpe Herr Fabrikanten med Hukommelsen,« svarede den gamle. »De skylder mig tredive Tusinde Kroner.«

Hal stod som himmelfalden og var lige ved at tro, at det var en sindssyg, han havde for sig, hvorimod Blitz smilte ækelt og haansk, som den, der véd, at han dog vil blive den, der til sidst kommer til at føre det store Ord.

Der lød en vis Skadefryd i hans Stemme, da han fortsatte:

»For ca. syv Maaneder siden kom Deres Herr Søn ud til mig.«

Han holdt snedig inde, og da Hal hørte sin Søn nævne, gik der som et Stød gennem hele hans Legeme, og den ranke Holdning, som før havde præget ham, forsvandt pludselig for en synken sammen, alt Blod veg bort fra hans Ansigt, og der gik en frysende Fornemmelse gennem ham.

»Hvad siger De, Mand!« udbrød han lavt og hæst, mens man tydelig saa' Kampen, han kæmpede for at være rolig. »Min Søn er myndig, og jeg har ikke noget som helst med hans Pengesager at gøre,« tilføjede han uden ret at vide, hvad han sagde, og hvilken Gavn det skulde gøre, eftersom han straks havde anet en hel anden Sammenhæng.

»Det véd jeg . . . fuldstændig rigtig . . . og gamle Blitz maatte jo have været færdig til Indlæggelse, om han havde laant Herr Fabrikantens Søn en eneste Øre. Nej, gamle Blitz holdt nok meget af Ungdommen . . . men dog ikke i saa høj en Grad, Herr Fabrikant. — Det er altsaa ikke

Deres Herr Søn, men Dem selv, Herr Fabrikant, som skylder mig denne pæne lille Sum. — Tror De virkelig, Herr Fabrikant, at en gammel, fattig Mand, som jeg, laaner sine surt erhvervede Ører ud, undtagen det er til sikre Folk? Deres Herr Søn laante dem i Deres Navn . . . og gav mig en Obligation som Pant.«

Hal stod og dinglede som en beruset Mand, saa gik han foroverbøjet hen og satte sig i sin Stol. Hans Udseende var i disse faa Minutter bleven som en brudt og fattig Mands.

Aagerkarlen iagttog ham, men det var ikke muligt at afgøre, om han i dette Øjeblik følte Medlidenhed eller Haan. Udtrykket i hans Ansigt kunde tydes som begge Dele.

»Ak ja, ak ja,« sagde han med paataget klagende Stemme. »Kender Herr Fabrikanten virkelig slet ikke noget til den Historie? Herre Gud . . . Herre Gud . . . de Børn, de Børn . . . havde jeg da blot haft en ringe Anelse derom, og det skulde have været mig en stor Glæde at kunne have befriet Herr Fabrikanten for denne pinlige Begivenhed . . . Men hvem kan dog tænke saadan noget . . . eller blot tør vove det, om en saa pæn ung Mand, som Herr Fabrikantens Søn . . . Ak nej . . . ak nej . . en gammel Mand, som jeg, har saamæn allerede tabt sin Skarpsindighed . . . det er jo Alderdommens Tegn . . . Og selv om jeg ikke havde været saa gammel en Mand, som jeg er, tror jeg alligevel ikke, der vilde være faldøn mig noget saa næsten utænkeligt ind om Deres pæne Herr Søn . . . Nej, ak nej . . . der kunde ikke være Tale om den ringeste Mistanke, derfor gik jeg ind paa Laanet . . . fordi

det vilde være mig en Fornøjelse at række Herr Fabrikanten en hjælpende Haand i disse strænge Tider . . .«

Hal sad med ludende Hoved uden at høre et Ord af, hvad den anden sagde.

Blitz iagttog ham stadig — og hans Ansigt lignede en forstenet Maske.

»Ja, Herre Gud . . . Herre Gud . . . de Børn, de Børn . . . Det var det, vi talte om før, Herr Fabrikant,« vedblev han utrættelig, »at vi har ingen Ungdom, der er til at stole paa . . . Ak, De skulde blot vide al den Sorg, som jeg mod min Vilje har været med til at forvolde hæderlige Forældre . . . Ja, jeg tager den almægtige til Vidne paa, at det er sandt, at jeg aldrig nogen Sinde har gjort en eneste Forretning, hvor jeg blot har haft mindste Anelse om Sagens rette Sammenhæng.«

Han rakte de tre Fingre sværgende i Vejret.

»Men de er jo saa snedige, disse unge Fyre . . . og gør saadan en gammel Mand, som jeg, til Grin . . . Ak, hvor er det haardt at være indirekte Aarsag til saa megen Sorg . . . Det piner mig . . . og mange, mange Gange har jeg bedt den kære Gud om at skærpe min Forstand, saa jeg kan forskaane hæderlige Folk og mig selv for saa megen Fortræd.«

Hal rettede sig i Stolen og lænede sig tilbage, som vaagnede han op efter en ond Drøm. Han saa' skarpt paa den gamle Mand, og der var den dybeste Foragt udtrykt i hans Blik.

»Hvilket Papir er det, han har givet Dem i Pant?« spurgte han kort og klart uden med et Ord at røbe den Smerte, han følte.

»Det er en første Prioritet i en Ejendom.«

Hal hørte lige hans Svar, rejste sig saa og gik hen til Jerndøren, aabnede den og tog Kassen frem, hvori hans Papirer laa.

Han havde mange Gange i den forløbne Tid haft den fremme, saa for et og saa for et andet Papirs Skyld, men den Tanke var aldrig falden ham ind, at ogsaa andre havde disponeret over den, da han mente, den var saa forsvarlig gemt i et Indelukke, som han selv alene havde Adgang til.

Han tog alle Papirerne op og saa' dem nøje igennem.

Blitz havde ogsaa rejst sig, og hans Øjne var ikke et Øjeblik borte fra Hal og alle de Papirer, der udgjorde en stor Del af denne Mands betydelige Formue. Han saa ud, som kunde han have i Sinde at kaste sig over ham for at røve det hele.

Da Hal saa' hvilket Papir, der manglede, skød Vreden Blodet op i hans Kinder, og hans Tunge blev som lammet — saaledes lød hans Stemme.

»Det var tredive Tusinde,« sagde han kort.

»Ja, og saa fire Maaneders Rente til seks Procent,« svarede Blitz og smilte. »Det bliver ialt syv og tredive Tusinde og to Hundrede Kroner.«

»Sig mig Deres Adresse . . . Pengene skal blive Dem tilstillet i Morgen.«

Hal var ikke et Øjeblik i Tvivl om, hvad der var det fordelagtigste i dette Tilfælde.

»Ja Tak, Herr Fabrikant . . . men det kommer mæ,et an paa, om jeg vil modtage dem . . . det er jo en hel Maaned over Tiden . . . saa Papiret er jo egentlig mit . . .«

»Hvad siger De . . . gamle Kæltring . . . modbydelige Aagerkarl!« udbrød Hal i Raseri og fo'r

hen mod ham, som vilde han slaa ham. »Vær glad, at De er saa gammel, som De er, ellers kunde De være vis paa, at jeg skulde give Dem, hvad De længe kunde have godt af. Tror De, at De kan faa mig eller noget andet fornuftigt Menneske til at tro andet, end at De lige fra første Færd har vidst, at dette Papir var et, som min Søn ikke var kommen ærlig til . . . Og hvem kan De tænke Dem at faa til at tro, at en Mand som jeg skulde være nødsaget til at ty til en Aagerkarl for at rejse tredive Tusinde Kroner. Gale Mand . . . jeg kunde i Morgen den Dag, om det skulde være, rejse en Million.«

»Ja, Herr Fabrikanten er en stor Mand, som jeg altid har beundret . . . Jeg derimod er kun en gammel, enfoldig Mand . . . som faar Utak for selv mine bedste Hensigter . . . Ja, ak ja . . . men Utak er jo Verdens Løn, som det gamle Ord siger, og det er saamæn sandt . . . ja, saamæn er det saa. Men der kan nu kun være to Udveje i denne Sag . . . Enten maa Herr Fabrikanten lade Papiret være mit, eller lade Sagen gaa sin retfærdige Gang.«

»Gamle Usling! Har De da ingen Respekt for deres Medmenneskers Følelser?«

»Ak jo, ak jo, Herr Fabrikant . . . men De vilde da vel ikke have, at jeg skulde give mine surt erhvervede Penge bort til alle disse Rigmands Børn, som render en paa Dørene med falske Veksler . . . og som bedrager deres hæderlige Forældre . . . Det kan en saa klog Mand som De, Herr Fabrikant, dog aldrig forlange af mig fattige Mand. Men lad os nu tale som de Mænd, vi er, om Sagen . . . og De skal se, jeg er ikke saa slem at komme overens med . . . for jeg kan ikke tro, at De vil lade Deres

Søn arrestere. Saadanne unge Mænd kan altid forandre sig . . . men har de først været i Klammeri med Politiet, saa bliver det sjældent godt mere. De tillader nok, jeg sætter mig igen?«

Hal gik et Par Gange op og ned ad Gulvet for at tilkæmpe sig Ro. Det stod ham hurtigt klart, at her vilde Heftighed og Vrede intet kunne udrette. Med en saadan gammel snu Ræv var der ikke andet at gøre end at være paa sin Post og søge at hamle op med ham.

Hal satte sig ogsaa igen.

Og Blitz begyndte at forklare:

»Jeg er jo en gammel, ja snart en meget gammel Mand, saa jeg er ikke særlig oplagt for Fremtidsspekulationer . . . Havde jeg været det, saa kunde De være ganske forvisset om, at jeg aldrig havde ladet en saa god Forretning som denne godvillig gaa mig af Hænde . . . for dette Dokument er jo en Formue, der er fem — seks — syv — ja maaske ti Gange saa stor, som dets Paalydende. Jeg har nøje undersøgt Sagen i den Tid, jeg har været interesseret i den, og jeg føler mig overbevist om, at i de første tyve Aar vil der ingen Forandring ske . . . men saa vil det vist ogsaa begynde . . . og saa vil der blive store Penge at tjene . . . for den eller de, der da er i Besiddelse af dette Dokument . . . Men jeg er seks og firs, Herr Fabrikant . . . og regn saa selv . . . Hundrede og seks Aar bliver jeg ganske sikkert aldrig . . . Derfor har jeg ingen personlig Interesse i dette glimrende Fremtidsprojekt . . . for jeg har ingen Børn . . . eller maaske snarere heldigvis, da man aldrig kan vide, hvad man kunde blive udsat for af saadanne. Altsaa, Herr Hal, De

forstaar mig nok, at det ikke er mig magtpaaliggende at beholde dette Dokument. Jeg er villig til at sælge det . . . og da jeg virkelig er en Beundrer af Fabrikantens Dygtighed, har jeg ikke noget imod, at De paa en eller anden Maade faar Papiret tilbage.«

»Lad mig høre Deres Forslag,« sagde Hal.

»Ja, jeg vil afstaa Dem det for halvtreds Tusinde Kroner . . . selvfølgelig foruden Renterne for de fire Maaneder.«

Hal sad og rokkede frem og tilbage for at beherske sig.

Han sad længe tavs, før han svarede, men sagde saa dæmpet:

»Jeg vil give Dem fem og halvtreds Tusinde.«

»Nej, ikke en Øre billigere faar De det tilbage, Herr Fabrikant. At det alligevel er noget af en Dumhed, jeg begaar, maa De da ogsaa indrømme, for jeg kunde nemt sælge det til en anden — og tjene mindst tyve Tusinde mere paa det.«

»Godt, De skal faa Pengene i Morgen,« svarede Hal ham træt og rejste sig.

Ogsaa Blitz rejste sig, men han var smilende og elskværdig.

»Ja, Herr Fabrikanten er en klog, en meget klog Mand,« gentog han.

Hal betænkte sig et Øjeblik.

»Har De Papiret med dem?« spurgte han.

»Ja—a,« svarede den anden nølende og skarpt iagttagende.

»Godt, saa gør vi det af med det samme.«

Han satte sig ned og skrev en Bankanvisning lydende paa hele Beløbet.

»Værs'god,« sagde han og rakte den til Aagerkarlen, der læste den meget nøje igennem, hvorefter han tog baade Dokumentet og Gældsbeviset frem og rakte Hal begge Dele.

»Værs'god, Herr Fabrikant, og tro mig, det er en meget stor Glæde at kunne levere Dem disse Papirer tilbage . . . Men se selv en Gang . . .«

Han paaviste Ligheden mellem Tages falske Underskrift og det Navn, som Hal lige havde underskrevet paa Bankanvisningen.

Hal saa nysgerrig og nøje derpaa.

»Ikke sandt, det ligner bedragerisk,« smilte den gamle ivrig, mens han gemte sin Anvisning i en Inderlomme et eller andet hemmeligt Sted paa sin Person.

»Ja, saa faar jeg jo sige Farvel . . . Farvel, Herr Fabrikant, og vær ganske forvisset om min Diskretion i denne lille kedelige Affære . . . Og hils Deres Herr Søn fra mig og sig, at han rigtig maa skamme sig, saadan at misbruge en gammel Mands Godtroenhed.«

Hal rejste sig og fulgte ham ud.

Han kunde ikke bekvemme sig til at tage den gamle modbydelige Fyr i Haanden og længtes kun efter at vide ham ude af sit Hus igen.

Da Karen kom til, lod han hende følge ham ud — og gik selv tilbage til Kontoret.

Knap følte han sig ene, før det var som om al Styrke forlod hans Lemmer. Han vaklede frem over Gulvet som en syg og sank ned i sin Stol — men en stærk Smerte pinte ham og drev ham op igen. Og han vandrede nu nogle Gange frem og

tilbage og vred sine Hænder som et Menneske i den dybeste Sorg.

Saa laaste han Dørene af og rullede ned for Vinduerne, saa der blev mørkt i Stuen — og den gamle ensomme Mand med den store Vilje sank sammen i sin Stol med Ansigtet skjult i sine Hænder og græd som en fortvivlet.

Hvorfor havde han egentlig stræbt hele sit Liv, som han havde? . . Havde det kun været for at blive den rige Mand, han var? . . . Havde han da ikke levet for andet end Penge, Penge? var der noget i ham, der saa martrende og hensynsløst spurgte.

Og der blev som fra Dybden af hans Person svaret: Jo, dit Navn var din Stolthed . . . din Slægt . . . dit Værk . . . alt det, som skulde leve efter Dig . . . Men hvad er det blevet til? . . . Kun nøgne Mure og døde Maskiner vil staa efter Dig . . . Dit Navn og din Slægt vil glemmes, naar Regn og Storm har slidt Guldet af din Gravsten . . . For hvor er din Slægt, som var din mandigste Drøm, bleven af? Din Hustru er død, din Datter er løbet fra sit Hjem og har skændet sit Navn og sin Ære, og din Søn er en Bedrager og Døgenigt . . . Ja, hvorfor skal du gamle Mand lide alt dette? . . . Ja, hvorfor?

Var det fordi jeg i mit Stræb efter Penge og Magt tog mig en Hustru, der var uværdig til at føde Børn . . . eller har jeg større Synd paa min Samvittighed? . . . Har mit Livsstræb da ikke altid været en hæderlig Mands? . . . Er det da Ufredens Sag at stride for sig selv og sine sit Liv til Ende? . . . Er Pengene da kun en Forbandelse som Løn? . . . Nej, nej . . . en hæderlig Mands ærlige Stræb

kan Gud ikke miskende . . . selv om jeg mange Gange har været tvungen til at bruge haarde Midler . . . Det maa da være Gud, som giver den stærke sin Styrke . . . Men hvorfor saa dog denne Straf?

Saaledes laa den gamle ellers stenhaarde Mand i Jammer over sin Slægt, sine Børn, sin eneste Søn — inde bag lukkede Døre og stængede Ruder, og han hørte ikke Karens gentagne og angstfulde Banken, men Timerne gik og Natten med — og den lyse Morgen fandt endnu den gamle Mand sønderknust paa samme Plads.

Ogsaa Karen havde vaaget. Hun havde med Øret mod Nøglehullet hørt hans Klage, og hun var fyldt af Gru ved Tanken om, hvad der kunde være sket.

I den stille, uhyggelige Nat følte hun som en ildevarslende Tyngde over sig og det store tomme Hus — hvor kun en gammel og ensom Mand laa og led en stor — stor Smerte.

XXV.

Tage bliver bortvist af Jonna — og forstødt af sin Fader. — Han rejser til Amerika.

Aldrig før havde Jonna levet, som hun nu levede. Der var kommen en Vildhed op i hende, som ingen af hendes Omgivelser tidligere havde sporet.

Hun levede næsten som for at dulme en stor

Smerte. Og dog var en saadan hende ikke bevidst. Men naar det hændte, at hun en Stund var ene efter Nætters vilde Svir, da kunde der sænke sig en tung, knugende Stemning ned over hende — og Følelsen, at hun skulde være Moder, meldte sig klar og tydelig.

Saa kunde hun kalde Marie til sig og grædende bede hende hjælpe sig, at hun kunde blive fri for den Byrde.

Og Marie, der allerede længe havde vidst, hvad der var i Vejen med hendes Frøken, hjalp hende med alle de Raad, hun kendte. Men Jonna havde ikke Udholdenhed til at underkaste sig alle de Pinsler, som saa mange ulykkelige Kvinder underkaster sig for at skaane sig for at blive Moder.

Naar Grev Meré traf hende i en saadan Sindsstemning, var han straks rede til at gøre alt for at faa hendes Tanker adspredte.

Og Jonna, der var betaget af sin rige og fornemme Ven, lod sig oplive af hans Kærtegn og mange udmærkede Indfald.

Hun havde ogsaa tiltraadt sit fornyede Engagement og gjorde paany stormende Lykke — saa hun var kendt som en af Byens mest feterede Damer.

I hendes Omgivelser færdedes hele det fornemme Liv, som havde Lyst til at more sig og Raad til at skaffe sig de kostbareste Fornøjelser.

Hendes Salon var bleven almindelig Samlingssted for hele den Del af Byen — og Jonna selv førte an som en Dronning.

Men saa hændte det en Formiddag, bedst som

hun skulde til at spise Frokost, at der blev ringet paa.

Hun ventede ingen og befandt sig forøvrigt ogsaa i en af sine sædvanlige Stemninger. Men da hun troede, det var Greven, som kom for at adsprede hende, rejste hun sig for at gaa ham i Møde, men stansede ved Døren, da hun hørte Marie tale højt og forbavset ude i Korridoren — hun syntes ogsaa at høre en kendt Stemme.

Nysgerrig gik hun nærmere, dog kun et Par Skridt, for saa aabnedes Døren — og Tage Hal traadte ind.

Hun blev som fuldstændig lammet af Forbavselse staaende paa samme Plet.

Tage traadte bleg og alvorlig hen mod hende. Hans Øjne søgte hendes, og Jonna følte Blodet strømme sig til Kinderne. Men saa saa' hun Maries Ansigt i Døren, og hun syntes deri at kunne se et opfordrende Nik til ikke at lade sig kue. Dette satte noget Mod i hende, hun fattede sig og søgte at smile.

I de Par Maaneder, der var gaaet, siden de skiltes, havde Jonna stadig modtaget Breve fra ham, men de sidste havde hun slet ikke besvaret. Hun følte en saa stærk Modvilje, at det ikke havde været hende muligt. Hun havde ogsaa rent ud skrevet det til ham, men han havde raset og hævdet sin Ret over hende, som var hun et Stykke Kvæg, han havde købt.

Nu stod han der med en Ophidselse præget i sit Ansigt, som Jonna aldrig før havde sporet hos ham.

»Ja, Du bliver vist forbavset over at se mig her,« sagde han tilsyneladende rolig.

Jonna saa' den store Sindsbevægelse, han var i, og det gav hende mere Mod.

»Ja, jeg havde skam ikke ventet at se Dig saa hurtigt,« sagde hun smilende, idet hun mente, at det vist var klogest ikke at tage for alvorligt paa det, men søge at slaa det hen i Spøg.

»Særlig ikke efter hvad jeg sidst skrev,« føjede hun til.

»Jo, netop efter det,« bemærkede han og fulgte hende ind i Boudoiret.

»Jeg sad og var ved at spise Frokost ganske ene . . . Vil Du ikke spise med?«

Tage saa' sig mistænkelig om og lagde Mærke til enhver Forandring, der var sket.

»Jo, Tak, jeg kommer lige fra Rejsen og tog straks herhen,« svarede han.

Jonna ringede og lod Marie bringe en Kuvert — og Tage spiste med en glubende Appetit.

Der gik nogen Tid i Tavshed, under hvilken Tage Gang paa Gang betragtede hende med et baade vredt og dog betaget Blik.

»Jeg ser nok, at her er meget forandret,« sagde han saa og saa' over paa et Par Fotografier af Grev Meré, som havde indtaget hans Plads.

»En pæn Mand,« sagde han og saa' paa Jonna, der blev ilde berørt af hans Haan.

Han kendte ham ikke straks.

»Tillader Du, at jeg betragter min lykkelige Stedfortræder?«

Han rejste sig og saa' nøjere paa Billederne.

»Hvad Pokker!« udbrød han. »Ham har jeg jo set før . . . Hvad hedder han?«

Jonna søgte at se frejdig og smilende paa ham, men hun følte ligesom en Brøde tynge i sine Øjne, saa hun nøjedes med at svare ham dæmpet og noget usikkert:

»Han hedder Grev Meré — og det er meget rigtig, at Du har set ham før.«

»Ah, jo, nu husker jeg ham . . . Det var den elskværdige Franskmand, vi mødte i Appeninerne . . . Ah, et saa gammelt Bekendtskab . . . saa tror jeg, jeg forstaar det.«

Hidsig kastede han Kniv og Gaffel fra sig, der faldt klirrende ned mellem alt det fine Porcellæn og Krystal, og rejste sig fra Bordet.

»Du var altsaa allerede den Gang ked af mig . . . Nu begynder jeg at forstaa Dig . . .«

Han var oprørt og gik op og ned ad Gulvet.

»Ha, ha, ha . . . at tro paa en Kvinde . . . og tilmed en Kvinde som Du . . . Hvor har jeg dog haft min Forstand. Allerede den Gang har Du bedraget mig . . . Og hvor mange Gange tidligere har det behaget Dig at gøre mig til Grin . . .«

Jonna blev først blussende rød, men var nu bleg, og der var kommen noget fattet over hende.

»Du har maaske aldrig været mig tro . . . men kun spillet Komedie med mig . . . Hvad? . . . Svar mig . . .«

Bleg og dirrende stansede han lige foran hende, men hun sad rolig som for at lade ham tale ud.

»Du fortjener ikke, jeg skulde svare Dig,« sagde hun endelig i en temmelig ligegyldig Tone. »Men jeg skal alligevel sige Dig, hvad sandt er, saa kan

Du tro det, om Du vil. Jeg har aldrig bedraget Dig. Da vi mødte Grev Meré dernede, var jeg Dig lige saa tro, som da vi levede sammen her, før vor Rejse . . . og det maa være Dig nok. Først da jeg var rejst fra Dig og var naaet vel her hjem, kom Greven her — og det var uden mit Vidende og Samtykke. Men vil Du vide det, saa kan jeg godt lade Dig vide — for jeg indser nemlig ikke, hvad det er for en Ret, Du saa stærkt beraaber Dig paa — at nu er jeg Grev Merés Elskerinde.«

Tage stod bleg og smilte som den skinbarlige Mefisto.

»Ja, Du er en trofast Sjæl . . . Du er en ren, uskyldig Kvinde,« sagde han haanende. »Du kender ikke til egen Kærlighed . . . Dine Følelser er de reneste! . . . Din Kærlighed den ægte og store . . . Ha, ha, ha . . . Du har vist helt glemt den unge Sundborg, som Du havde før mig. — Ham elskede Du ogsaa, men Du kunde dog afstaa dine Følelser for ham til Fordel for mig . . . Og mig maa Du vel ogsaa have elsket, siden Du foretrak mig for ham . . . Og nu Frænskmanden . . . ja, ham elsker Du selvfølgelig allermest . . . Ha, ha, ha . . . Jo, Du er en ren Sjæl. Har Du vanskeligt ved selv at finde Benævnelsen for den Slags Kvinder, som Du er af, saa kan jeg godt hjælpe Dig dermed.«

Jonna var bleven ligbleg og havde rejst sig. Hun stod og lænede sig tilbage, som var hun angst for hans voldsomme Vrede.

»Og min Ret over Dig,« vedblev Tage, »det var det, Du spurgte om. Vil Du have den at vide? . . . Den er simpel og ligefrem. Jeg havde Penge — kunde i hvert Tilfælde skaffe — og gav Dig alt

. . . Jeg klædte din Skønhed, fordi jeg elskede den . . . Jeg ødslede en Formue paa Dig for at skaffe dit Navn Ry og Dig selv frem . . . Hvorfor gjorde jeg det? . . . Behøver jeg at sige det? . . . Fordi jeg virkelig holdt af Dig . . . Det Ry, som Du nu lever saa højt paa, har jeg givet Dig . . . og den Hæder, som Du allerede har vundet, har jeg saa godt som købt til Dig for mine mange Gange haardt erhvervede Penge. Alt har jeg sat paa Spil for din Skyld . . . og hvad blev Takken . . . Hvad blev din Tak? . . . At Du bedrog mig med den første den bedste, der blot havde en noget fremmed Duft for dine Sanser. Forstaar Du mig? Det er min Ret . . . og din Uret! Du har ved din Handling gjort Dig selv til en Kvinde, der er tilfals for den, der byder mest! Kærlighed og Ærlighed i dine Følelser kender Du ikke mere.«

Nu endelig rettede Jonna sig som den, der mener længe nok at have hørt paa Fornærmelser.

Hvad der havde faaet hende til at tie saa længe var maaske, at hun havde hørt en Røst af Sandhed mellem hans Ord.

»Nu er det nok, Tage — jeg vil ikke høre mere,« afbrød hun ham og Harmen dirrede i hendes Stemme. »Hvad jeg har ofret Dig vejer fuldt op med det, som Du har gjort for mig, og som Du absolut ikke kan mene, skulde kunde give Dig nogen som helst Ret over mig. Jeg har aldrig elsket Dig . . . har aldrig kunnet det . . . hvorfor, kan jeg ikke sige Dig . . . men jeg har sagt Dig det de Hundreder af Gange. Jeg kunde godt lide Dig, for Du var saa hensynsfuld og dannet og søgte altid at efterkomme ethvert af mine Ønsker . . . saa jeg

kom til at holde af Dig, blev glad for Dig — men elsket Dig har jeg aldrig . . . og nu er og maa ethvert Baand mellem os være sprængt. Aldrig nogen Sinde mere bliver jeg din, om Du saa gav mig al Verdens Rigdomme. Hvad der har været os imellem, er mig mere end nok, kan jeg forsikre Dig for . . . og at jeg nogen Sinde blev din, Tage Hal, tror jeg, hvis jeg overhovedet paa nogen Maade kan forklare mig det, at Du meget kan takke Frøken Kessy for — men hvad hendes Aarsag kan have været dertil, maa jeg tilstaa, at jeg ikke kan fatte.«

Vreden ligesom sank i Tage ved denne Forklaring, og hele hans stærke Længsel susede frem i hans Blod og sænkede en dyb Forladthed over ham. Et Øjeblik følte han det, som Graaden trængte frem for at bryde igennem, men han sejrede imod den.

»Jonna, hvor er Du i dette Øjeblik grusom,« stønnede han frem. »Hvis Du blot vidste, hvad jeg har maattet døje for din Skyld — og jeg troede ikke, dit Hjerte vilde være saa haardt, at Du nu saa hensynsløst kunde støde mig fra Dig, som Du gør.«

Han nærmede sig hende.

»Aah Jonna, Jonna, jeg elsker Dig saa vanvittigt . . . Alt har jeg gjort for at kunne gøre Dig glad og klæde Dig efter alle dine Luner.«

Han greb hendes Haand og holdt den fast med Magt.

»Jeg skal fortælle Dig alt, og Du maa saa komme til at indse, hvor højt jeg elsker Dig.«

Han sank ned paa Knæ for hendes Fødder.

I samme Øjeblik var det, som en hviskede

hende i Øret: Han er dog Fader til det Barn, Du bærer under dit Hjerte — men det bøjede hende ikke.

»Alt har jeg gjort for din Skyld, Jonna . . . for min Kærligheds Skyld,« klagede han. »Min egen Fader har jeg bedraget og bestjaalet . . . Hører Du det? . . . Min egen Fader . . . Tænk, hvad det vil sige, at en Søn stjæler fra sin gamle hæderlige Fader . . . for sin Kærligheds Skyld. Kan Du dog ikke forstaa det. Og nu er maaske hele min Fremtid ødelagt — for din Skyld . . . og din Tak er kun et foragteligt Smil og et hensynsløst Spark.«

Han slap hendes Hænder og brast i Graad.

Hun blev staaende urokkelig og saa' ned paa ham. Om hendes Mund lagde der sig ganske rigtig i dette Øjeblik et foragteligt Smil — og der kom Had op i hende, som kunde hun have sparket til ham, der laa for hendes Fødder.

Det hviskede atter i hendes Øre: Han er Fader til det Barn . . . en Fyr, som har bedraget og bestjaalet sin Fader, og det var hende, som denne Tanke dræbte enhver Ret af Fornemmelse, som kunde være dem imellem. Hun følte dette Had saa vildt, at dersom hun havde kunnet, havde hun revet Barnet ud af sit Liv og slynget ham det i Hovedet.

Men hun blev staaende ubevægelig, stiv og kold som en Støtte, hvis Kulde fik ham til at gyse — og hun ønskede, at han var langt, langt borte, og at hun aldrig mere skulde faa ham at se.

Da rejste han sig pludselig, og som et vildt Dyr, der var blevet drillet, stillede han sig foran hende.

»Du skal — skal være min, om jeg saa skal

slaa Dig ihjel,« skreg han og greb hende i Skuldrene — med saa stor Kraft, at hun sank i Knæ og blegnede under hans Raseri. Hans Haand var løftet til Slag.

»Min skal Du være . . .« skreg han videre.

Jonna dækkede for sit Ansigt med sine Hænder, som var hun rede til at tage mod Slaget.

»Slaa kun, Usling . . . Jeg hader Dig!« Hun udstødte et Skrig og sank mod Gulvet for hans Slag.

Da blev Portieren pludselig slaaet til Side, og Greven og Marie kom styrtende ind.

Tage vendte sig mod dem.

Med Lynets Hast rev han en Revolver op af sin Lomme og affyrede ligesaa hurtig et Skud mod Grev Meré. Men Skuddet fejlede — det strejfede kun hans Frakkeærme.

Saa rettede Tage Revolveren mod Jonnas Hoved, men han ligesom tøvede et Sekund i sin Beslutning, og det gav Grev Meré mere end Tid nok til i et smidigt Spring at kaste sig over ham.

De væltede om paa Gulvet og brødes paa Livet.

Grev Meré var en spænstig, stærk Mand, der var Tage langt overlegen i Styrke, men i det Raseri, Tage befandt sig, fordobledes næsten hans Kræfter.

De brødes længe om Revolveren, væltede Bordet med hele Opdækningen og et Par Søjler med Kandelabre, indtil det endelig lykkedes Grev Meré at vriste den fra ham.

Marie havde imidlertid faaet Jonna op og ført hende ind i Soveværelset, hvor hun nu ligbleg lyttede til de to Mænds rasende Kamp.

Da det omsider var lykkedes Grev Meré at faa Tage overmandet, sagde han til ham.

»Vil De rolig gaa Deres Vej? Ellers lader jeg Marie kalde Politiet til og overgiver Dem til Deres velfortjente Straf.«

»Lad mig komme op,« stønnede Tage.

»Ikke før De lover at gaa, eller ved Gud jeg slaar Dem fordærvet, hvis De blot vover det mindste igen.«

»Jo — jeg skal gaa,« svarede Tage, og hans Stemme lød brudt og modløs.

Grev Meré slap saa sit Tag i ham og lod ham komme op . . . Kampen havde taget saa meget paa Tage, at han, efter at være kommen op, stod og stønnede og vaklede, som skulde han falde om igen. Saa rolig som det var ham muligt, søgte han at rette paa sit Tøj, men hans Hænder skælvede, som havde han Feber.

»Gaa saa,« befalede Meré kort og truende.

»Ja,« svarede Tage og gik langsomt og foroverbøjet ud, ledsaget af Greven og Marie, der nu saa ud, som kunde hun ogsaa have Lyst til at tage et Tag med.

Tage tog sin Overfrakke paa og gik stille bort, uden et Ord og uden at se paa nogen af dem.

Saa snart dette var sket, skyndte Greven sig ind til Jonna, hvor han lagde sig paa sine Knæ og trøstede hende, mens han badede det hovne Sted, hvor Slaget havde ramt.

»Godt, at jeg kom,« sagde han.

Jonna nikkede mat og taknemlig til ham. Hun følte en indre stærk Smerte og Uro, saa hun blev angst og kom til at tænke paa Barnet.

Men Marie fandt nogle beroligende Draaber, som hun plejede at give Jonna, naar hun ikke

kunde sove, og efter at hun ogsaa havde givet hende nogle, faldt hun snart i en rolig Søvn.

Grev Meré blev siddende en Tid hos hende, lykkelig og stolt over den Hjælp, han ganske uforberedt var kommen til at yde sin kære Veninde.

— — —

Samme Dags Aften stod Tage i Skyggen ovre paa den modsatte Side af Gaden og saa' op til sin Faders Vinduer, som var oplyste.

Han stod bleg og frysende, som følte han Aftenens Kulde isne gennem sig.

Hele Dagen havde han holdt sig skjult hjemme paa det lille Hotel, hvor han havde lejet sig ind for at være ukendt.

Han havde endelig taget den Beslutning at ville tale med sin Fader, træt som han var af det hele.

Da han havde staaet nogen Tid og set op mod Vinduerne, tog han Mod til sig og skraaede rask over Gaden.

Porten var lukket, hvorfor han ringede paa — og den gamle Portner kom og lukkede op.

»Næh, god Dag! Er det den unge Herre!« udbrød han forbavset. »Er Herren virkelig kommen hjem . . . Velkommen!« sagde den gamle Mand glad. Han havde kendt Tage fra han var en ganske lille Dreng.

»Tak!« svarede Tage og trykkede den fremrakte Haand, men gik straks videre uden at sige andet.

Paa Trappen stansede han, uvis med sig selv om han skulde gaa lige ind til Faderen, eller han først skulde gaa ind og tale med Karen, for om muligt at erfare noget om, hvorledes Forholdene

stod. Men saa besluttede han sig til straks at gaa til sin Fader — det vilde ikke gavne at være altfor spagfærdig.

Han bankede paa Døren ind til Kontoret, men da der ikke blev lukket op, bankede han endnu stærkere.

Heller ikke anden Gang blev der aabnet — hvorfor han bankede paa for tredje Gang. Han stod spændt lyttende og ventede — og endelig blev der lukket op.

I det dæmpede Lys saa han sin Fader staa, men ved første Øjekast var det, som han ikke kunde tro sine egne Øjne, saa aldeles forandret, ja næsten ukendelig syntes han, han genfandt sin Fader — og hans Øjne veg i samme Nu skyldbevidst bort.

Da Hal aabnede Døren, var hans Holdning uden Styrke og lidende som en gammel Mands, men da han saa sin Søn, gik der som et Stød gennem ham, og han traadte et Skridt tilbage, som tænkte han straks paa at lukke Døren.

Men saa skød en Glød af den gamle Kraft op i hans Person. Hans Hoved gjorde en Bevægelse, som søgte det at komme i sin gamle Stilling, og hans Øjne fik den vante Myndighed tilbage.

Han gik tilbage og lod Døren staa, saa Tage kunde følge efter.

Og Tage, der havde taget sin Hat af, gik ind og lukkede Døren bag sig.

Fader og Søn stod overfor hinanden midt paa Gulvet, uden der endnu var vekslet et Ord mellem dem.

Hal vendte sig bort og gik længere tilbage i

Stuen, som søgte han Tid til at vinde endnu mere Styrke.

Og som Tage stod der, hjemløs og forladt i sit gamle Barndomshjem, kom al hans Skyld over ham med forøget og ny Styrke. Al hans Vilje og Mandsmod ebbede ud, og han følte sig saa prisgivet Faderens Strenghed, som et angrende Barn, der var kommen for at trygle om Tilgivelse.

Da Hal atter vendte sig og stod streng i al sin Myndighed for ham, kunde han ikke længere beherske sig.

»Tilgiv mig, Fa'r,« bad han og gik ham et Par Skridt nærmere. Han kunde ikke sige andet, men bøjede Hovedet, og der kom Taarer i hans Øjne.

Hal blev staaende tavs og saa' paa ham. At de Tanker, der i denne Stund rørte sig i ham, var tunge og smertende, var let at læse i hans Ansigt.

Han havde tabt enhver Tro paa sin Søn og besluttet at handle derefter. Grunden til at han tav saa længe var, at han først vilde tvinge Vreden ud af sit Sind.

Han havde i lang Tid forberedt sig paa det Opgør, som nu forestod, og hans tagne Beslutning stod urokkelig fast — han vilde blot ikke udføre den i Vrede.

»Jeg tror ikke, at Du endnu kender din Fader,« sagde han saa endelig rolig, «skønt Du har haft mange Lejligheder dertil. Men jeg kan forsikre Dig for, at fra denne Stund skal Du faa Alvoren mellem Fader og Søn at føle, hvis der i det hele taget skal bevares noget Forhold mellem dem. Jeg véd nok, at det er meget almindeligt blandt rige Folks Sønner, at de bedrager deres Forældre — og

andre med i Forældrenes Navn. De føler sig i Forvejen sikret mod enhver Risiko, da Familiens Navn og Anseelse forbyder enhver Skandale . . . Og paa dette Punkt er det gaaet Dig ligesaa gunstigt, som det gaar dine Lige . . . skønt jeg havde den største Lyst til at lade Dig sone den Straf, som Du efter Samfundets Love har gjort Dig fortjent til. Men som sagt, min Stolthed og mit hæderlige Navn har beskyttet Dig, min uværdige Søn.«

Hal gik hen og satte sig i sin Stol, og med en Haandbevægelse bad han ogsaa Tage sætte sig.

»Hør nu nøje efter, hvad jeg her siger Dig: Alt, hvad Du fra nu af foretager Dig paa uhæderlig Vis, kommer Du selv til at bære Ansvaret for . . . Jeg vil da uden Skaansel lade Dig lide din Straf . . . Det er min faste Beslutning — og saa véd Du ogsaa, at den er urokkelig. Al din Gæld, alle dine falske Veksler og alt, hvad Du har kunnet hitte paa for at skaffe Penge til at ødsle bort — lige til denne Time, skal jeg betale. Du kan give mig Papirerne eller skrive Navnene op, og jeg skal i Morgen ordne alt, saa Du kommer til at staa fuldstændig gældfri . . . og fri af enhver Besværing, der kan hindre Dig i atter at blive et hæderligt Menneske . . .«

Hal saa' mønstrende paa sin Søn, og der lyste en stor Kærlighed i hans Blik. Dette bemærkede Tage dog ikke, han hørte Strengheden i hans Stemme.

»Men med min Tilgivelse, din Faders, min Dreng, bliver det en hel anden Sag . . . Jeg tilgiver Dig ikke, før Du ved din Gerning har vist, at Du er værdig dertil . . . indtil det sker, vil en uover-

stigelig Mur skille os. — Hør nu ogsaa efter, hvad jeg paa det Punkt har at sige Dig — og husk paa, at det vil staa ligesaa uvægerligt fast som det, jeg allerede har sagt Dig. Ethvert Bindeled mellem Dig og min Virksomhed var brudt fra det Øjeblik, jeg erfarede dine Bedragerier. Min stolteste Tanke, ja Drøm, kan jeg godt sige, havde lige til da været at se Dig som Arvtager til Chr. Hals Fabrikker — føre Virksomheden og vort Navn videre frem gennem Tiderne, naar jeg ikke længere var — baade til Samfundets og vor egen Slægts bedste . . . Men nu er enhver Illusion derom hos mig død, min Søn, og det er din Gerning til Dato, der har foraarsaget det. Hvor stor Skuffelse og hvor dyb en Sorg, det har forvoldt mig, tror jeg ikke, jeg behøver at sige Dig, men hør nu din Straf derfor — eller rettere det eneste retfærdige, der er at gøre os to, Fader og Søn, imellem: Du vil aldrig mere faa noget som helst med Fabrikken at gøre — for jeg er nu endelig klart og tydelig kommen til at indse, at Du ikke paa mindste Maade egner Dig derfor . . . Du har mere slægtet din Moders Slægt paa end min . . . Du skulde have været Pigen i vor Slægt, Tage — og Thora Drengen, saa tror jeg, at jeg gamle Mand havde haft en værdig Arvtager — og at mit Livs sidste Dage var bleven lykkeligere i Stedet for som nu, kun en stor Skuffelse. Ja, Livet er underligt, dets Love ugranskelige.«

Hal tav og bøjede træt sit Hoved som for at dulme den dybe Smerte han led.

Da løftede Tage sine Øjne og saa' paa Faderen — og det var ham et Øjeblik, som han evnede at læse ind til det inderste af hans Sjæl, saa gammel,

træt og nedbrudt sad den hidtil stærke Mand for ham. Han fik en ubeskrivelig Følelse af sin egen Uværdighed til at være denne Mands Søn, ja, han følte det, som kunde han ikke fatte, at det virkelig var muligt, at det var Fader og Søn — saa stor syntes han Afstanden mellem dem var. Og hans angerfyldte Sind omformede sig til Smerte, ikke saa meget for hans egen Skyld, som for al den Fortræd, han havde forvoldt denne Mand, hvis store Kærlighed ligesom først nu aabenbarede sig for ham med en sønderknusende Vægt.

Hal maatte have følt Sønnens Øjne og kendt sin egen Svaghed, for der gik ligesom slidsomme Dyk gennem ham, da han atter rejste sig og tvang Tages Øjne bort.

»Har Du forstaaet mig, Tage? . . . Her hjemme har Du ikke mere noget at gøre.«

Ordene kom i Stød og som tvungen frem med Vold — og det lykkedes ham ikke at gennemføre det uden Brist. Da følte de begge, hver for sig, Ulykken, og de kunde have kastet sig i Graad for hinanden. Men kun et Øjeblik herskede denne Følelse, og alene den kolde Klang af Hals haarde Ord fyldte Stuen.

»Jeg giver Dig nu et Par Tusinde Kroner . . . Med dem kan Du gøre, hvad Du vil — men det er de sidste Penge, Du faar af mig, saa længe jeg lever. Fra nu af maa Du klare Dig selv, og kan Du ikke det, maa Du lide derunder. Jeg foreslaar Dig, at Du med første Skib rejser til Amerika — og lader Forholdene derovre lære Dig den Velsignelse, det er selv at fortjene sit daglige Brød. — Er Du bleven et arbejdende og hæderligt Menneske,

inden jeg dør, da kan vi jo altid tales ved — men hvis ikke, lad os da betragte denne som den sidste Stund os to imellem. Din Arvepart vil blive saa stor, at Du, naar den Tid kommer, vil kunne leve anset af den, om Du vil, men med Fabrikken bliver det, som jeg har sagt.«

Tage sad, som kunde det have været Dødsdommen over sig selv, han hørte.

En Tid lang kunde han ikke faa et eneste Ord frem, saa afgjort syntes hans fremtidige Skæbne ham at være, men pludselig var det, som saa' han sig selv derovre i det fremmede Land kæmpende fortvivlet for det daglige Brød — og en Rædsel steg op i ham ved Tanken derom.

Han rejste sig og staaende ligbleg og fortvivlet for sin Fader sagde han:

»Nej . . . nej . . . hellere vil jeg dø, end komme til at leve det Liv, Du der stiller mig i Udsigt.« Hans Stemme var lav, og det var ikke let at afgøre, om den lød opbragt eller bedende. »Hvorledes kan Du dog tænke Dig, Fa'r, at jeg, som Du jo selv har opdraget paa den Maade, som jeg er bleven det, skulde kunne klare mig under saadanne Forhold . . . Du kan ikke mene det, Fa'r . . . Du kan ikke være saa grusom. Nok er alt det, som jeg har forbrudt mod Dig, skændigt — men saa frygtelig synes jeg heller ikke det kan være, at Du har Ret til fuldstændig at bortkaste enhver Tro til mig. Jeg er jo dog en ung Mand, som har været udsat for store Fristelser . . . det maa Du tage med i Betænkning, Fa'r.«

Hal sad, som tænkte han meget nøje over, hvad

Sønnen sagde, saa rejste ogsaa han sig, og han svarede bestemt og haardt:

»Nej, der er ingen Undskyldning for Dig . . . Havde Du været en ganske pur ung Mand, saa kunde der maaske have været Hensyn at tage — men Du er jo fuldvoksen, en Mand nær de tredive, saa Du maa være fuld ansvarlig for dine Handlinger. Du mangler noget ganske væsentligt i din Karakter, noget som kun Livet og dets Prøvelser kan lære Dig, hvis Du da selv vil — og det er Ansvarsfølelse og Pligt. Kan være, at jeg har ladet Dig vokse for meget i Skyggen af mig selv — derfor vil jeg nu ogsaa i videste Udstrækning give Dig fuldt Lys og frisk Luft — og efter dit eget Behag . . . men ogsaa paa dit eget Ansvar, min Dreng. Der bliver ikke forandret en Tøddel i min Beslutning, hvor grusom den end i Øjeblikket synes at være.«

Han satte sig atter og skrev resolut en Bankanvisning paa to Tusinde og fem Hundrede Kroner.

»Det Beløb kan Du hæve i Morgen,« sagde han kort, »og saa foreslaar jeg Dig at gøre, hvad jeg har sagt: at rejse til Amerika med første Skib, der afgaar herfra.«

Han rakte Tage Anvisningen og Tage modtog den med slap Haand.

»Og saa sender Du mig nok en Fortegnelse over al din Gæld . . . hver Øre . . . Du skal intet skjule for mig, for nu har vi jo gjort op med hinanden.«

En tung Tavshed lagde sig over dem begge.

Tage stod sløv med Anvisningen i sin Haand, som forstod han ikke rigtig, hvad han havde faaet, men saa rev Hal ligesom Stilheden i Stykker om

dem, idet han rejste sig og stod for ham med udstrakt Haand.

»Ja, saa Farvel, Tage, og Vor Herre være med Dig . . . og gid den Dag maa komme for mig, gamle Mand, at jeg atter maa se Dig herhjemme, værdig til at kaldes min Søn.«

Da kunde Tage ikke tilbageholde Graaden, og en stønnende Klage over sin egen Ulykke kom frem over hans Læber.

Hal lod ham græde ud — hvorefter han roligt tog hans Haand og langsomt førte ham hen mod Døren.

»Lad mig nu se, at Du tager Dig sammen derude i Verden, min Dreng . . . ikke mest for min, men i fuld saa høj Grad for din egen Skyld . . . Indtil da — lev vel!«

Der gik en Bevægelse gennem Tage, som vilde han have kastet sig for sin Faders Fødder og tryglet om Skaansel, men saa var det, som Faderens haarde, faste Stemme stansede ham — og han lagde i Stedet sin Haand paa Dørtaget og gik hulkende bort.

»Farvel . . . og rejs med Gud, min Dreng,« hørte han Faderens Stemme bag sig, men han svarede ikke og saa' ikke tilbage. Han gik bort som den hjemløse, han nu var — vist bort fra sit eget Hjem.

Og da Porten lukkedes efter ham, følte han sig som det ensomste, det mest forladte og ulykkelige Menneske i Verden.

Den hele Nat drev han om i Gaderne.

Og længe hvilte Modløsheden saa stærkt over ham, at han syntes, han ikke længere kunde udholde Livet.

Han var gaaet hen i Gaden, hvor Jonna boede, og skjult i en Port lige overfor saa' han hende komme hjem, ledsaget af Greven.

Han følte et Raseri i sig mod de to Mennesker, saa han en Tid lang, mens han stod der og stirrede op mod hendes Vinduer, kun tænkte paa dette ene: Hævn! Hævn!

I hans Tanker blev det nu Jonna, der alene kom til at bære Skylden for alt, hvad der var overgaaet ham, siden han mødte hende. Og han led usigelig Smerte, som han stod der.

Hans Tanker syslede med den ene Hævnplan efter den anden.

Han vilde blive staaende til Franskmanden kom ned, saa vilde han følge efter ham, kaste sig over ham og slaa ham ihjel — og derefter vilde han trænge ind til Jonna og trygle hende om at følge sig. Han vilde fortælle hende, hvor højt han elskede hende, ja, hvor vanvittig fortvivlet han nu følte sin Kærlighed til hende — at hun var den eneste, der kunde redde ham . . . hvis hun vilde følge ham og være hans igen . . .

Hvis hun nægtede det, da vilde han ogsaa dræbe hende og derefter sig selv.

For saa var der jo ikke mere for ham at leve efter — intet at vinde, men alt at tabe.

Men Grev Meré kom ikke ned, hvorimod Tage saa' Lyset blive slukket deroppe, og hans Raseri derover blev saa ustyrlig, at han gik over og som en gal ruskede i Porten. Men alt, hvad han naaede derved, var kun at høre Larmen.

Atter kom Fortvivlelsen over ham, fulgt af en knugende Modløshed, og med Ansigtet gemt ind mod

Porten stod han Timer igennem, skiftevis hulkende og rasende — men det var, som hele den store, sovende By om ham var blottet for Barmhjertighed.

Saa fulgte en dræbende Træthed efter — og han slæbte sig bort for at søge Hvile paa en Trappe, hvor Mørket laa tættere i den kølige Nat.

Først da Morgenen begyndte at lysne over Byen, gik han hjem til Hotellet, hvor han havde lejet sig ind. Han kastede sig fuldt paaklædt paa Sengen, og dødtræt, som han var, sov han snart ind.

Den samme Nat hørte Karen atter sin Husbonds fortvivlede Klage, og hun led i fuldt Maal med ham. Hun anstrængte sig endog yderligere for at være den gamle Mand til Hjælp, mens hun granskede om Grunden til hans store Sorg.

Hun havde nok en Anelse derom, men heller ikke mere.

Den følgende Dag, da Tage var staaet op, og han følte sig styrket efter Søvnen, sendte han Faderen Brev med de forlangte Oplysninger.

Han sluttede med følgende Ord:

»... Hvordan det herefter vil gaa mig, er jo ikke godt at vide ... men hvordan det end vil blive eller ikke blive, kære Fader, saa maa Du tro, at jeg i højeste Grad har angret — og skulde Du ikke mere høre fra mig, da maa Du ikke tvivle om min Vilje til at søge at blive Dig værdig — for jeg har fra nu af kun en eneste Tanke, atter at maatte blive din Søn og faa din Tilgivelse.

Din fortvivlede Søn
Tage Hal.«

Ingen saa' Hal, da han læste dette Brev, og skønt der opstod Frygt hos ham for at have handlet for strængt, tænkte han dog ikke paa at bøje sig derfor.

Hellere ingen Søn end saadan en Søn, søgte han at forklare for sig selv — hvor stor Smerte det end var ham.

Samme Dags Aften rejste Tage bort — efter Faderens Ønske — for at prøve sine Kræfter ovre i Amerikas forjættede Land.

XXVI.

Osvald vender tilbage. — Hans og Jonnas store Opgør.

Da Jonnas andet to Maaneders Engagement var til Ende, rejste hendes Ven Grev Hugo Meré.

Han gav til Grund at maatte hjem til sit Gods, men foreslog Jonna, at de atter skulde mødes i Paris. I Nærheden deraf vilde hun nemt kunne finde et Sted, hvor hun i Fred og Ro og uden Gene kunde føde sit Barn.

Den sidste Maanedstid af sit Engagement havde hun nemlig betroet sig til ham, da hun daglig maatte lide store Kvaler for at holde det skjult for sine Omgivelser.

»Gid det havde været Dig, Hugo, der var Fader til mit Barn, i Stedet for ham — og jeg tror, jeg vilde have været ligesaa glad derfor, som jeg nu er bedrøvet.«

Han havde trøstende svaret ja dertil.

Da han var rejst, tiltog hendes sygelige Pirrelighed i høj Grad. Den vekslede fra den dybeste Melankoli til de vildeste Anfald af Trang til Forlystelser og voldsomme Sanserus — og hendes Venner vekslede i samme Tid ligesaa hurtig og rigelig.

Ogsaa Baron Hult opnaaede en kort Tid at blive hendes daglige Omgang — skønt hans pekuniære Evne var bleven betydelig svækket ved Vennens uheldige Bortgang.

Hele hendes Liv havde nu faaet en vis dominerende Tilsætning, som i langt højere Grad end tidligere drog Beundrere og rige Bejlere til — og aldrig før havde Jonna straalet i en saa overdaadig Pragt, som den sidste korte Tid havde ført med sig. Jo vildere hun levede, des vildere syntes hendes Lidenskaber ogsaa at blive, men til Gengæld gnavede Melankolien saa meget dybere i hendes Sind, naar den i de faa ensomme og klare Stunder sneg sig over hende.

Da kunde hun sidde og komme til at mindes alt, lige fra hendes tidligste Barndom og til det uværdige Liv, hun nu førte — og hun kunde blive saa fortvivlet, at Marie ikke anede, hvad hun skulde gøre for at bringe hende til Fornuft. I saadanne Anfald rasede Jonna med de værste Beskyldninger mod sig selv og talte om Bortrejse og Selvmord og alt muligt.

Marie forstod, at hendes Frøken, hvis gode og kærlige Natur hun holdt saa meget af, led store Smerter, og hun gjorde alt, hvad der stod i hendes Magt for at være hende til Hjælp og Trøst.

Saaledes gik Tiden til hen paa Højsommer.

Det var ikke længere nogen Hemmelighed blandt hendes Omgivelser, hvad der var i Vejen med hende.

Grev Meré havde skrevet, at hun maatte komme, hvad Dag hun vilde. Han var rede til at tage mod hende. Og Marie gjorde alt for at faa hende til at rejse.

Men hun kunde ligesom ikke tage den Beslutning at rive sig løs fra det vilde Liv og rejse bort.

Hun var nemlig paa den Tid kommen til at kende en ung, berømt, udenlandsk Maler, som skulde forevige hende i et Par Billeder — og han syntes af yderste Evne at holde hende tilbage.

Saaledes stod det til for hende, da den vigtigste Begivenhed i hendes Liv nærmede sig.

— — —

Da Osvald modtog Thoras Brev, havde han allerede længe været klar over, at det stod galt til med Jonna. At noget meget alvorligt maatte være sket.

Thoras Brev kom derfor kun som Bekræftelse og med Forklaring om, hvad der var foregaaet.

Og dog ramte det ham som et Lynslag.

Han, der var saa godt i Gang med Erhvervelsen af al Verdens Visdom, og som følte sig selv som en stor Erobrer, hvor han kom frem, blev paa den ene Dag som en slagen Mand.

Det var, som hans Øjne ikke længere saa, hvad de før alene havde tragtet efter at se, som var de bleven stænget inde i en eneste sort Nat, hvis Væv de ikke kunde stride sig ud gennem, og som hans Øren ikke længere kunde høre — og dog vedblev han over et halvt Aar at fortsætte sin Rejse . . .

men nærmest som en Søvngænger. Han var sløv og ufølsom for alt om sig — og havde ikke længere Øje for den Fattigdom og Elendighed, som hans Vandring stadig førte ham igennem.

Han gik som en, der lyttede til en vidunderlig sørgmodig og fjern Musik, men som toner frem dybest fra en selv.

Men saa kunde han ikke længere. En skønne Dag var al hans Modstand brudt, og han vendte sig mod Hjemmet — skønt han havde jo ikke noget saadant. Fra da af havde han kun en Tanke: at vende tilbage for at se, hvorledes alt stod til, for at erfare, hvor Jonna var bleven af — og for at søge Frelse for sig selv.

Han rejste uafbrudt, som den, der haster til et Dødsleje eller et Ligfærd, til han en Morgen sad hjemme i sin Fødeby — og kendte sit Hjemlands milde Sommer. Og i samme Øjeblik var det, som der dæmrede en gammelkendt Ro og Forsoning frem dybt inde fra hans egen Natur.

Ikke et Menneske havde han underrettet om, at han vilde komme. Efter at han havde modtaget Thoras Brev, var hans Meddelelser fra Rejsen og om hans eget Befindende bleven sjældnere og sjældnere, til de de sidste Maaneder — til stor Skuffelse for Thora — helt var hørt op. Skønt hun mange Gange havde skrevet indtrængende Breve til ham, fik hun dog intet Svar.

Da Osvald satte sine Fødder paa sin Fødebys Gader, kom der en underlig Følelse over ham. Det var ham, som kunde han ikke tro, at han virkelig havde været saa længe borte. Alt stod jo uforandret og gammelkendt for ham — kun lagde den

lyse Sommermorgen ligesom en større Klarhed over det.

Men da han havde gaaet de første Skridt gennem Byens Gader, stod det pludselig klart for ham, hvad der var sket — ikke blot i den Tid, han havde været borte, men fra hans Barndom og til nu. Han var bleven en ensom — en forladt.

Her var han nu hjemme i sin Fødeby, men havde intet Hjem og var uden noget Menneske, der ejede hans store Trang til Kærlighed og Hengivenhed.

Og den hjemløses Tungsind kom over ham og og lod ham føle sin Sorg.

Kun et Sted følte han, at han længtes mod — nu da han vandrede om i de kendte Gader — og det var mod Moderens Grav.

Der hastede han ud.

Det gjorde ham usigelig godt at finde Graven velplejet med frisk Grønt og duftende Roser — og han kom til at tænke paa Thoras milde Sind.

Men som han sad der ved Graven, kom Sorgen endnu stærkere frem hos ham. Han bøjede Hovedet dybt i sine Hænder og græd stille og længe, græd som det ensomme Fattigmandsbarn, han var.

Da Graaden endelig hørte op, stirrede hans Øjne mod den sorte Muld, som vilde de trænge der igennem — for at finde hans Barndom med dens store Fred og inderlige Kærlighed begravet der nede. Alt, hvad han saa tappert havde stridt og lidt med sin døde Moder, levede paany frem i hans Tanker, saa levende, som kunde han se hende der hjemme paa deres lille fattige Kvist, før Kampen og Ulykken begyndte at trænge ind paa dem. Hvor havde de

dog den Gang været lykkelige, imod hvad der senere fulgte efter.

Han kom ogsaa til at mindes den første lykkelige Tid sammen med Jonna — der hjemme i dette Hjem, og Kampen, som fulgte, og alt hvad de da led og udholdt af Savn og Skuffelser med hinanden, indtil Moderen bukkede under og maatte undgælde med sit Liv.

Ja, hele sit Liv gennemlevede han der paa sin Moders Grav, og han følte, hvor tungt og stridende det havde været, og undrede sig over, at han virkelig havde ejet saa stor en Styrke, som det havde krævet.

Mens han saaledes sad og tænkte paa den svundne Tid, kom igen den samme Fornemmelse over ham, som da han modtog Thoras Brev, at han var en slagen Mand, og han var ved at segne i Knæ under Vægten af de Byrder, som det ubarmhjertige Liv læssede paa hans Skuldre. Der steg en Angst op i ham; den banede sig frem gennem al hans Sløvhed og Træthed som Solens Lys gennem en Sky. Og da kom det tryglende over hans Læber: »Hjælp mig . . . Hjælp mig, Moder!« som vilde han ikke give tabt endnu.

Først da rettede han det Spørgsmaal til sig selv, hvorfor han egentlig var rejst hjem? Han undrede sig selv længe derover — indtil det pludselig stod klart for ham hvorfor.

Han vilde se Jonna, tale med hende og sige hende sin Mening ud fra sit Hjertes Grund. Dette alene, følte han, maatte kunne give ham Kraft til at leve videre og under friske Kræfter til fortsat Kamp for sin Sag.

Det var blevet langt over Middag, før han rejste sig fra Graven og atter gik ind mod Byen, og nu følte han, at han baade var sulten og tørstig og trængte til Hvile.

Han gik ind til Byen gennem Gader, hvor han var vis paa ikke at træffe bekendte, og paa et beskedent Hotel lejede han sig et Værelse.

Han forlangte sig noget at spise og tog et Par Timers Hvil.

Da han stod op, begyndte Skumringen at lægge sig over Byen, og han gjorde — for første Gang i lang Tid — omhyggelig Toilette, før han gik ud.

Der hvilte en stor Beslutning over ham — og dog var han til det yderste greben af Bevægelse over, hvad han havde i Sinde.

Uden videre Besvær lykkedes det ham at faa at vide, hvor Jonna boede. Hun var saa kendt, at næsten enhver kendte hendes Navn.

Han stod længe paa den modsatte Side af Gaden og stirrede op mod hendes Vinduer — fra den samme Port, hvor Tage havde staaet hin Nat, han led sine store Kvaler udenfor hendes Dør.

Mens han stod der, tændtes der Lys deroppe bag to af Vinduerne, og han var ikke i Tvivl om, at det maatte være hos hende.

Han vidste, at denne Lejlighed, overdaadigt monteret, var bleven hende foræret af Thoras Broder, og han indsaa, hvor meget hun ogsaa siden maatte have modtaget — under det Liv hun førte. Og det var ham i dette Øjeblik, som han ikke rigtig kunne forstaa, at det virkelig kunde være muligt, at denne Kvinde var den samme Jonna, som han

havde elsket, og som han maatte tilstaa, han endnu elskede.

Men videre naaede han ikke i sine Tanker. At han var hende saa nær og paa denne Maade, beherskede ham saa fuldstændig, at han pludselig, næsten uden at tvinge sig dertil, skraaede over Gaden, ind i Ejendommen og op ad Trapperne.

Paa en blankpoleret Metalplade læste han Jonnas Navn.

Han stansede et Øjeblik og saa' sig om. Alt gjorde et herskabeligt Indtryk paa ham.

Saa ringede han paa — og for første Gang følte han sit Hjerte slaa angst og voldsomt.

Marie kom og lukkede op.

Hun mønstrede ham skarpt.

Det var baade det fremmede Snit i hans Paaklædning og Indtrykket af den beskedne, næsten fattige Fremtræden, hun var uvant at se.

»Jeg vil gerne tale med Frøken Elsted,« sagde han. Han havde nær sagt Jonna, men greb sig i Tide deri.

»Frøkenen har det ikke særlig godt i Dag,« svarede Marie noget afvisende, mens hun stadig spejdede ind i Osvalds blege Ansigt. »Kunde Herren ikke vente til i Morgen?«

»Nej,« svarede Osvald resolut. »Det er en Sag af stor Vigtighed — et Bud, jeg skal overbringe.«

»Jeg skal gerne forsøge. Hvem maa jeg melde?« spurgte hun mere indladende.

Osvald greb det første Navn, der faldt ham ind.

»Mister Carlson,« sagde han med engelsk Dialekt.

Marie gik og kom noget efter tilbage.

»Værs'god,« sagde hun og førte Osvald gennem Salonen ind i Boudoiret.

Han saa' sig forbavset om. En saa stor Overdaadighed havde han trods alt ikke tænkt sig, at hun levede i.

Jonna laa som sædvanlig paa Divanen, men nu nede i en Stabel af bløde Puder og pragtfulde Tæpper. Han blev forundret staaende i Døren, betaget af den Pragt, der omgav hende og som i en saa vidunderlig Grad fremhævede hendes Skønhed.

Han vilde ligesom ikke tro sine egne Øjne, at det virkelig var Jonna, der laa der som en anden kongelig Skønhed — hun, det fattige Proletarbarn med Skøgen til Moder og Drankeren til Fader.

Jonna kendte ham ikke straks. Det var nemlig dunkelt, hvor han stod, og hun var bleven liggende magelig i sine Puder.

Osvald fornemmede en berusende Strøm af Duft vælde sig i Møde.

Saa gik han et Skridt nærmere, og det var som denne Bevægelse synderflængede det Væv af Besværelser, der var ved at lægge sig over hans Sanser og magtstjæle hans Mod og hans Tanker. Og i samme Nu brød der en vældig Ild og Vrede og Foragt frem i hans Sind mod denne Kvinde, der saa lavt havde sveget alt — og saa gement havde stillet sig selv til Salg for den, som kunde byde højst.

Som om denne Ild brændte frem i hans Øjne med en saadan Kraft, at det sved dem begge i Sjælen, genkendte hun ham.

Hun fo'r over Ende, som var hver Muskel i hende bleven spændt som Staalfjedre — og hun

sad som stivnet i Forundring og Angst, ligbleg mellem den rige Flod af Puder og Tæpper.

»Osvald!« udbrød hun og stirrede paa ham, som troede hun at se en Feberdrøm for sig.

Han gik endnu et Skridt nærmere. Hatten holdt han næsten krampagtig knuget i Haanden.

Han stirrede paa hende, ond og haansk, og hans Ansigtstræk var ubevægelige og kolde.

»Ja, det er mig — som Du ser,« sagde han og forbavsedes selv over den Foragt og Vrede, der lød i hans Stemme.

»Ja, det er mig,« gentog han med endnu større Vægt, »og det lader til at overraske Dig.«

Hun blev siddende, stivnet som en Støtte, og hendes Ansigt blev endnu blegere. Saa løftede hun som i et Jag sine Hænder mod sit Bryst, som for at dæmpe sit Hjertes voldsomme og snørende Angst.

Nogle Øjeblikkes Tavshed indtraadte igen.

Osvald følte med en Gang, som var han trængt ind i et for ham helt fremmed Hus, ind, hvor han hverken havde noget at sige eller gøre, og der kom en Bevægelse over ham, som vilde han gaa. Men saa følte han pludselig hendes Øjne hvile i sine, og en Genkendelse af hvert Træk, en Mindelse af det Væsen, som han saa aldeles havde bevaret Erindringen om, stod for ham. Og det kom over ham som en Smerte, at denne Kvinde, som levede her og for ham laa klædt som en Skøge, var hans Jonna . . .

Jonna maatte have fornemmet denne Lidelse i hans Blik, for hun bøjede Hovedet dybt og betynget.

»Jonna — at jeg skulde gense Dig saadan,«

sagde han stille og undergivet sin Smerte. »Det havde jeg aldrig troet.«

Hun sank endnu mere sammen ved disse Ord, ligesom søgende at dække sig for sin Skam, og som hun ikke havde Magt til frejdig at se ham ind i Ansigtet.

Havde han kunnet se hende i dette Øjeblik, saa vilde han ogsaa have bemærket Skamrødmen, der i vekslende Strømme farvede hendes Kinder.

Men han saa' det ikke, og dog følte han, hvad der dybest rørte sig i hende — og det var, som Bevidstheden derom blandede en Draabe Medlidenhed i hans Harme.

»Du har vel ikke et Ord til dit Forsvar, Jonna?« spurgte han, og han hørte selv Haanen i sin Stemme.

Jonnas Skuldre fortrak sig i nogle korte og hastige Ryk.

Ved hans Ord følte hun et Øjeblik hele Udstrækningen af sin Skænsel, og det sled i hendes Sind, som skulde hun straks synke sammen i Graad, i Anger og Forfærdelse over sig selv.

Men saa fulgte Haanen som et koldt Gys gennem hende, og hun søgte af al Magt at skyde enhver Forsagthed fra sig, der afløstes af en underlig stivnende Trods — en stor Selvløgn, hun søgte at dække sig bag.

»Et Ord til mit Forsvar,« gentog hun, næsten i samme Tone som han. Hun løftede Hovedet med et trodsigt Knejs, saa deres Øjne atter mødtes, og denne Gang var hendes ligesaa stærke som hans.

»Jeg véd ikke, om jeg i det hele taget trænger til noget Forsvar, føjede hun til.

Osvald havde en Forestilling om, hvad der

rørte sig i hende og fik hende til at svare saaledes. Han tav for at lade hende sige mere.

»Jeg kan tænke mig, hvorfra Du har din Underretning,« vedblev hun, »siden Du kommer her saa overbevidst om min Skyld, uden at tænke paa din egen.«

»Min egen!« udbrød han forbavset, saa Jonna kom til at smile.

»Ja, det var ikke mig, men Dig, Osvald, der gjorde det første Skridt hen mod Tilintetgørelsen af vor Kærlighed . . .«

Han saa' paa hende med store, opmærksomme Øjne.

»Din Kærlighed var jo ikke større, end at Du uden særlig megen Omsvøb kunde forlade mig — netop da vi først rigtig var kommen til at staa hinanden nær . . . Din Bortrejse, Osvald, bærer alene Skylden for, hvad der er sket siden. Havde Du elsket mig rigtig, saa vilde Du heller ikke saadan kunde have forladt mig — da jeg trængte allermest til Dig . . .«

Hun lo forceret.

»Men nu tror jeg for Resten, at det har været bedst for os begge, saaledes som det er gaaet. Det var jo dog ikke andet end Ungdomspjank,« føjede hun til.

Da følte Osvald, hvor Harmen tog Overhaand i hans Sind. Hvor forekom det ham dog smaaligt og gement tænkt. Han rettede sig i sin Styrke, saa han stod ung og spænstig for hende — og hun saa' klart og tydeligt, at han var bleven mandigere, og hans Træk havde formet sig endnu stærkere i den Tid, han havde været borte.

»Saa — det er din Mening om min Kærlighed,« sagde han med kraftig og dyb Stemme. »Det eneste, Du har at sige til dit Forsvar . . . Ikke andet end Ungdomspjank kalder Du mine bedste Følelser . . . Du er nok ogsaa bleven en fræk Løgnerske, mens jeg har været borte. Du har aldrig kunnet være i Tvivl om, hvorfor jeg rejste ud.«

»Jo, det er netop, hvad jeg har! Du talte jo nok altid saa meget om din Politik og Gud véd, hvad det altsammen var, men Du glemte, at jeg var Kvinde og kun ringe eller maaske slet ikke forstod mig paa, hvad Du talte om . . . Det er ikke Løgn, men Sandhed . . . Havde Du ikke været saa ung, havde Du heller aldrig saadan forladt mig.«

»Ja, men jeg gjorde det jo netop i Tro til din Kærlighed . . . Det var jo min Fremtid sammen med Dig, jeg vilde skabe . . . Jeg troede jo, at vi to skulde komme til at leve Livet sammen og arbejde i Fællesskab paa, hvad vi vilde og følte Trang til . . .«

Jonnas Hoved sank atter og hendes Stilling slappedes, saa hun halvt laa hen.

»Nej, Du har aldrig elsket mig oprigtig,« sagde han saa. »Men jeg har elsket Dig saa oprigtigt og dybt, som nogen Mand kan elske en Kvinde . . . og hvad Du ved din Utroskab har forvoldt mig, vil Du maaske i Tidens Løb komme til at erfare.«

Han havde talt sig selv ned til Blødhed og Smerte, og der kom en Slaphed over ham, som var hver Viljetraad i ham sprængt. Der kom en Følelse over ham, som vilde det eneste velgørende for ham være at komme bort igen . . . saa langt som muligt

. . . til Amerika igen, eller endnu længere, blot langt bort fra hendes Nærhed.

Han vendte sig brat og gik mod Døren — men havde kun gaaet et Par Skridt, før han atter vendte sig. Han hørte Jonnas Hulken stige op fra Puderne, hvori hun havde gemt sit Hoved.

Saa gik han endnu et Skridt, men da fo'r hun op med Fortvivlelse præget i sit Ansigt.

»Nej . . . nej, Osvald, det er ikke altsammen sandt,« sagde hun og rakte sine Hænder ud mod ham. »Jeg elskede Dig saa inderligt . . . Du ejede mig saa helt den Gang . . . hver Tanke, hver Følelse, alt . . . blot Du ikke var rejst . . .«

Han stod halvt bortvendt, og ved hendes Ord var det, som noget af det sønderknuste rejste sig med ny Kraft. Hans Blik strejfede hen over hende.

»Jeg elsker Dig, Osvald . . . og vil heller aldrig kunne glemme Dig . . . for jeg tror, jeg elsker Dig endnu,« sagde hun klagende.

Da vandt et truende Udtryk frem i hans Ansigt, og et spodsk Smil spændte om hans Mund.

»Du elsker mig endnu! . . . Du har elsket mig! . . . Du vil altid elske mig!« udbrød han med bitter og undertrykt Haan bag hvert Ord.

»Jo, jo,« hulkede hun og nærmede sig ham og tog efter hans Hænder.

Musklerne i hans Ansigt spændtes, mens hans Fingre greb haardt om hendes Haandled.

»Du rødmer ikke for din egen Løgn, Du viger ikke tilbage for at føje nye Bedrag til din Skændsel, og Du mangler ikke Frækhed til at tage de hellige og store Ord i din Mund, at Du elsker mig — trods jeg her finder Dig som en Skøge, til Købs for hvem,

der byder højest . . . for de døde Smykker, som funkler paa dine Fingre og i dit Haar. Du maa rigtignok være en Dame med Talent. Er det ikke sandt, hvad jeg siger, saa vov at nægte det, mens jeg staar her for Dig.«

Hun sank sammen ved hans Fødder, og hendes Arme løftede sig over hendes Hoved, som vilde hun afværge hans Ord.

Hendes Svaghed gav ham Styrke. At hun laa for hans Fødder, vækkede hans stumme Smerte til skaanselsløs Haardhed.

»Hvad andet har Du eftertragtet end netop det, som Du har opnaaet: at leve som Du lever. Hvad andet var din Higen, da Du sansesyg hviskede til mig, at Du elskede mig, end at naa, hvad Du nu har naaet: at lade Dig klæde i Silke og behænge med Guld . . . Nægt det, om Du har Mod og Frækhed nok dertil, at derigennem har Du erhvervet al den Pragt, som Du kalder din — Aldrig har jeg været i dine Tanker, og aldrig har Du elsket mig paa ung, ærbar Kvindes Vis . . .«

Jonna havde rejst sig og var gaaet tilbage. Hendes Hulken var stivnet i en stum Forfærdelse, og hun knugede sine Hænder stærkt mod sit Bryst.

Fortvivlelsen, hvorunder hun før havde følt sin Brøde i hele dens grufulde Udstrækning, veg atter bort under hans opbragte Ord, som følte hun en Forurettelse deri.

Den raa Trods kom atter op i hende, og hun blev ligbleg. Der strøg ligesom en Krusning af et skadefro Smil over hendes Læber.

Osvald saa forbavset paa hende. Han kom til at huske paa al den Raahed, hun som Barn havde

været Genstand for. Men det, som nu kom til Udtryk i hendes Sind, var en fjern Genspejling deraf.

Var det ikke Moderens raa Brutalitet, han nu saa lyse i hendes Øjne . . . Slægtarven, han for første Gang fandt tydelig udtrykt hos hende, men som han dog saa ofte havde frygtet og ligesom anet.

»Jeg kan ikke nægte, at jeg har elsket Dig,« sagde hun saa koldt og ligegyldigt, »men at jeg endnu elsker Dig, det er Løgn — det var blot noget, jeg sagde for at skaane Dig, som enhver jo gerne vil skaane den, man en Gang har haft noget til overs for. — En Kvinde har Ret til at svigte en Mand, ligesaa vel som omvendt, naar det viser sig, at hun er bleven skuffet — og hun bliver ingen Skøge for det.«

Osvald hørte rolig og med en vemodig Alvor paa hendes Ord.

»Hør mig, Jonna . . . blot denne ene Gang,« sagde han, da hun tav, »men bliv først rolig. Hvad Du der sagde, vil jeg ikke svare Dig paa, for det er ikke Svar værd. Men, Jonna, der er noget ar det, jeg vil sige Dig . . noget, som Du selv nu har faaet mig til at tænke paa, og det er, at Du vist maa have glemt, hvor Du boede, da vi to traf hinanden . . . glemt, hvem der er din Moder — og hvem, der er din Fader . . . ja, glemt din egen Søsters Levned. Jeg siger det ikke for at krænke Dig, men jeg føler blot en uimodstaaelig Trang til at minde Dig derom nu, fordi Du skal erindre, at jeg har advaret Dig mod at komme til at lide samme ulykkelige Skæbne, som saa mange andre unge, smukke og fattige Kvinder har lidt før Du.

Du har vel ikke glemt, hvad Du stred i din Barndom og før Du traf mig for at komme ud af de uhyggelige Omgivelser, hvorunder Du er født og vokset op. Og Du har vel heller ikke glemt, hvad det var din Moder vilde med Dig . . . glem det aldrig! Og dog frygter jeg for, at Du allerede har glemt det. Hvis din Moder saa' Dig her i al den Pragt, som rige Mænd har skænket Dig — saa vilde hun sikkert fryde sig over Dig.«

Taarerne var trængt frem i hans Øjne, og al Vrede og Nag var borte af hans Sind.

Han gik atter et Par Skridt mod Døren.

»Glem aldrig Osvald Sundborg, Jonna,« sagde han bevæget, »men husk, at hvordan det end gaar Dig, og hvad der end sker, saa vil jeg altid være rede til at hjælpe Dig saa godt jeg formaar. Du skal ogsaa høre af min egen Mund, før jeg gaar, at Du, Jonna Elsted, har været den eneste Kvinde, jeg har elsket — og at vor Kærlighed altid vil staa for mig, som noget af det skønneste min Ungdom og maaske mit Liv har ejet.«

Han saa' bevæget paa hende og gik ud. I Døren kastede han et Blik tilbage, og han saa', hvorledes Jonna sank sammen paa Divanen, og hørte hendes halvkvalte Hulken ud til sig — men han stansede ikke, han gik bort.

XXVII.

Jonna vender tilbage til Fattigdommen — for at søge bort fra sin Skænsel.

Næste Dags Formiddag ringede Osvald paa hos Brandt.

Thora og Brandt sad og spiste Frokost, og de vilde næsten ikke tro deres egne Øjne, da de saa' Osvald.

Han var meget bleg og bar synlige Spor af en søvnløs Nat.

»Ja, De kan nok forstaa, kære Osvald, at vi bliver forbavset,« sagde Thora, idet baade hun og Brandt paa det hjerteligste tog imod ham. »Vi troede, at De rejste derovre et eller andet Sted — og saa er De her hjemme.«

Osvald havde kun et alvorligt og tungsindigt Blik til Svar.

»Hvor længe har De været her i Byen, Sundborg?« spurgte Brandt, mens han nøjere betragtede ham og i hans Ansigt læste de Lidelser, han havde lidt og led.

»Jeg kom i Gaar,« svarede Osvald med en Stemme, der havde en underlig fraværende Klang.

Thora satte en Kuvert frem til ham og bød ham spise med.

»Ja, vi har saamæn talt om Dem hver Dag. Det er jo snart Maaneder siden, vi sidst hørte fra Dem.«

»Jeg har ikke kunnet skrive,« undskyldte han sig med i samme Tone som før.

Der opstod en lang, trykkende Tavshed mellem

dem, i hvilken Thora og Brandt skiftevis sneg sig til at iagttage ham.

Og de følte sig begge foruroliget over, hvor dybt denne Sorg syntes at have ramt ham.

»Hvorfor kom De da ikke til os i Gaar?« spurgte Thora saa endelig, da Tavsheden blev for uudholdelig.

»Jeg kunde ikke komme før i Dag . . . Jeg maatte først have talt med Jonna.«

De saa' begge op paa ham, og han saa' fra den ene til den anden.

»Har De da talt med hende?« spurgte Thora spændt.

»Ja, jeg var hos hende i Gaar.«

Atter truede Tavsheden med at lægge sig mellem dem. Men saa saa' de, at der kom Taarer i hans Øjne, og han rejste sig pludselig og gik bort fra Bordet — og græd. Helt hen til Værelsets fjerneste Krog gik han.

»Stakkels Fyr,« sagde Brandt og trykkede Thoras Haand. »Det lader til, at det har fastere Tag i ham, end jeg havde troet . . . Vi faar nok se at hjælpe ham, hvis vi kan.«

Thora saa' kærlig og taknemlig paa sin Mand. Saa rejste hun sig og gik hen til Osvald og lagde sin Haand fortrolig paa hans Skulder.

»Vær overbevist om, Sundborg, at baade jeg og min Mand deler Deres Sorg, og vi vil ogsaa af bedste Evne søge at hjælpe Dem derover.«

Ogsaa Brandt rejste sig og gik derhen.

»Ja, Sundborg, vi er Deres ærlige Venner og vil være glade, om vi kunde lette noget af denne triste Begivenhed fra Dem og over paa os selv.«

Osvald vendte sig mod Døren.

»Nej, jeg maa gaa . . . Jeg kan ikke holde ud at tale med nogen derom . . . ikke i Dag . . . ikke i Dag,« sagde han. »Maaske i Morgen eller en af Dagene kommer jeg igen.«

De søgte at tale ham til Ro, men det hjalp ikke, og de maatte føje ham og lade ham gaa.

»Blot det ikke bliver større Ulykke for ham, end han kan bære,« sagde Thora angst og grædende, da han var gaaet.

»Ja, han er af en meget tungtfølende Natur,« svarede Brandt, »men jeg stoler endnu paa, at hans Evners Krav vil rejse sig igen og give ham Kraft til at bære det.«

»At tænke sig, at det er min Broder, som er Aarsag til al den Fortræd,« beklagede Thora grædende.

»Aah, det skal Du saamæn ikke stadig bebrejde Dig,« trøstede Brandt hende, »for alt taler for, at havde det ikke været ham, saa var det bleven en anden.«

»Jeg er bange for, at Osvald ikke vil kunne tilgive mig det.«

»Sundborg er da ikke noget Fjols . . . Vær Du bare rolig, og Du skal se, det retter sig nok.«

To Dage senere kom Osvald igen.

Denne Gang var det hen mod Aften og Thora var ene hjemme.

Han var lige bleg og nedbøjet, men han var mere rolig og fattet.

Thora bød ham sidde ned, og hun sagde:

»Det var godt, De kom Osvald. Jeg har været saa urolig for Dem. Hvor har De dog holdt Dem til i disse Dage?«

»Jeg bor paa et lille Hotel,« svarede han.

»Brandt og jeg har talt om De ikke kunde have Lyst til at bo her hjemme hos os. Vi har et Værelse, som vi udmærket kan undvære.«

Osvald tøvede lidt med at svare, for han havde i disse Dage tænkt meget over, hvad han skulde gøre. Om han atter skulde rejse ud — en Tanke, der tiltalte ham mest, da han mente at kunne finde større Ro derude, hvorfra han lige var kommen — eller om han skulde blive hjemme og søge Arbejde igen.

Han var egentlig kommen for at tale med Brandt derom.

»De behøver jo ikke at svare mig nu,« sagde hun, »men vi vilde blive glade, om De vilde bo hos os.«

»Ja, De skal have mange Tak, Thora . . . men jeg tænker egentlig paa at rejse ud igen . . . Her er jo intet at gøre for mig nu — og selv synes jeg heller ikke at være den samme som før. Jeg har set saa meget af Verden derude, at jeg aldrig mere lukker mig inde paa en Fabrik for at trælle mit Liv bort i Fattigdom . . . Saa vil jeg hellere forsøge min Skæbne et andet Sted.«

»Men vor store Sag!« udbrød Thora spændt og angst.

»Den trænger til Forkæmpere overalt paa Jorden,« svarede han frejdig og sikker, »saa for den Sag kan De være tryg . . . jeg svigter ikke.«

»Det var heller ikke saadan ment,« sagde hun saa undskyldende, og nu saa' ogsaa hun, at han baade var bleven mandigere og hans Træk mere faste og smukkere, trods Sorgen.

Derpaa sad de længe tavse, og det var Thora, der endelig maatte tvinge sig til at bryde Tavsheden. Hun maatte tale med ham om det, der havde ligget hende mest paa Hjerte hele den lange Tid siden Jonna havde svigtet.

»Der er en Ting, Osvald, som jeg gerne vil tale med Dem om,« sagde hun.

Han saa' spørgende paa hende, som anede han, hvad det var.

»Det var jo min Broder, som lokkede Jonna til det første Skridt hen mod hendes Ulykke,« sagde hun saa.

»Ja,« svarede han uden at se op, for at Thora ikke skulde føle det som nogen Bebrejdelse.

»Det har været mig en stor Sorg, at Fristelsen netop skulde komme derfra, da det jo var mig selv, der førte ham sammen med hende . . . skønt jeg vidste, hvad han var for en samvittighedsløs Fyr, og jeg har frygtet, at De skulde nære Bitterhed mod mig derfor. Jeg selv holdt jo næsten ligesaa meget af Jonna, som De, og derfor har det vel ogsaa været mig saa tungt at bære. Jeg troede jo saa fuldt og fast paa hende, ikke blot paa hendes Evner — for Evner har hun, og det store — men virkelig ogsaa paa hendes Person . . . Saa Osvald, har De lidt en stor Skuffelse, maa De vide, at De ikke er ene om den . . . Jeg deler den i højeste Grad med Dem.«

»Det véd jeg, Thora,« svarede han. »Det har jeg følt — og har aldrig kunnet tvivle paa.«

Og dog følte Osvald noget nage dybest inde, netop det, som Thora her berørte.

Det havde ofte fyldt ham med Bitterhed, ikke

blot mod hende, men mod hele Samfundet, at en saadan Rigmands Søn, der intet som helst kunde andet end ødsle Penge bort og købe Kvinder, uden en Smule Ansvar og under en næsten lovsikker Ukrænkelighed kunde ødelægge to Menneskers Lykke — og drage en ung, uerfaren Kvinde ud i Fordærv og usædelig Levned. Ikke saa meget som en Haand løftedes mod ham og kunde drage ham til Ansvar.

Han følte, at han hadede dette Menneske og kunde slaa ham ihjel, hvis det skulde være.

Ofte havde han haft i sine Tanker at rejse hjem, blot for at kræve Hævn over ham — og selv nu i disse Dage, han havde været hjemme, var Trangen opstaaet hos ham, men trods sine Anstrængelser havde det ikke været ham muligt at skaffe sig nogen Oplysning om, hvor Tage Hal var at træffe.

Og nu havde han haft i Sinde at spørge Thora derom, men da han hørte hendes Bekymring, kunde han ikke nænne med et Ord at røbe sine Tanker for hende.

Da Brandt kom hjem, fortalte Thora ham, at Osvald tænkte paa at rejse ud igen.

»Nej, Sundborg, det skal De ikke gøre,« sagde han. »Jeg har netop tænkt paa den Sag, og kan skaffe Dem noget at bestille ved vort Blad. Deres Artikler, som De sendte os — desværre kun altfor faa — er bleven læst med saa megen Interesse, at vi ikke alene ikke længere er i Tvivl om Deres Evner, men ogsaa ønsker at knytte Dem til vort Blad. — Og det varer vist ikke saa længe, før Kampen blusser op paany. Hal har jo atter begyndt Arbejdet paa Fabrikken. Den er i fuld Gang —

under de samme slaveagtige Former, saa Arbejderne er meget utilfredse, og det varer sikkert ikke længe, før de begynder en ny Kamp mod ham. Hvad der særlig har forværret Forholdene er nogle rene djævelagtige Maskiner, han har anskaffet sig. De har sparet ham for mange Arbejdere og udfører endda langt mere Arbejde, end de gamle Maskiner og de mange Arbejdere, der skulde betjene dem. Saa De kan jo nok forstaa, at der allerede er Røre i Forholdene igen, og for Tiden er det ikke nemt at sige, hvor længe Freden varer.«

Osvald blev meget glad over Brandts Tilbud. Det var netop, hvad han saa længe havde ønsket, der nu skete, og det næsten ganske uventet.

Han var ikke et eneste Øjeblik i Tvivl om, hvad han vilde gøre.

Og der kom mere Ro over ham. Han blev hos Thora og Brandt hele Aftenen og talte ikke blot om Jonna, men ogsaa om den ny Kamp, som efter alt at dømme stundede til.

— — —

En herlig Augustsol skinnede over alle Gavle og naaede ned til Jonnas Sovekammervinduer.

For disse var trukket gule Gardiner, gennem hvilke den klare Lysstraale kun svagt trængte.

Det hvide Porcellæn, de blanke Spejle og den brede Mahogniseng med de farverige Tæpper traadte frem med en underlig søvntung Stemning, der øgedes af de stærkt hidsende Essencer i de slebne Flaconer og de friske Blomster.

Paa Natbordet ved Sengen stod Jonnas Morgendrik endnu urørt.

I denne Dæmring laa Jonna sovende. Hendes

Hoved laa med varme og røde Kinder hvilende paa den kølige Pude, og hendes gyldenlyse Haar i en løsknyttet, halv opreven Nakkeknude bredte sig derom — og hendes ovalbuede Øjenlaag syntes lukkede i en rolig Søvn. Hen over det røde Silketæppe laa hendes ene Arm. Natkjolens Blondeærme var gledet op, saa Armens slanke og fine Former var blottede.

Efter Affenens og Nattens sjælknugende Kval, var det først lykkedes hende at falde til Ro ud paa Morgenstunden. Hun havde set Dagningens blege Lys, før hendes trætte og forgrædte Øjne havde fundet Hvile.

Da Osvald var gaaet og Døren var lukket mellem dem, sænkede Tilintetgørelsen sig over hende og ligesom drog hende frem til Randen af den Afgrund, ad hvis Kant hun vandrede, for klart at lade hende skue, hvilken frygtelig Fare og hvilken grufuld Død, der ventede hende. Al hendes mere end halvbeviste Selvløgn og Bedrag var sprængt bort. Alt, hvad hun saa mange Gange havde søgt at skyde fra sig, stod nu langt klarere og mere smertende for hende end før.

Fortvivlelsen havde lagt sin lammende Haand over hendes Mod, over hendes Haab og enhver af hendes Tanker. Det var, som om alle Veje var stængte for hende, og at de, der endnu var farbare, førte hende lige ud i Afgrunden.

Men i den lange og tunge Nat havde hun genlevet mange af de lyse Minder, som Skabnen havde knyttet til hendes unge, ulykkelige Liv.

Først havde hun i flere Timer ligget paa Divanen og stirret mod Døren, som ventede hun, at

han vilde vende tilbage . . og efterhaanden omformede Tankerne sig, saa hun troede, det var et Drømmesyn, hun havde hæft.

I saadanne Øjeblikke glemte hun sin Skyld og kunde ikke tænke sig andet, end han maatte komme tilbage og bede om Tilgivelse — for han elskede hende jo, det vidste hun . . . Og hun . . . hun følte kun, at hun vilde blive lykkelig, hvis han kom. Hun vilde kaste sig til hans Bryst og blive befriet for den Smerte, der nu pinte hende — og hun vilde være ligesaa stærk og glad, som før han forlod hende for at rejse ud.

Men Døren vedblev at være lukket, og eftersom Natten afløste Aftenen, følte hun paany sin Skænsel og mindedes hans Ord: Skøge — tilkøbs og tilfals!

Og hendes Tanker forsøgte at arbejde for at finde en Forklaring paa hendes eget Væsen, lige fra hun var Barn og til denne Stund, hvor hun laa der som en fortvivlet Kvinde. Men det var hende ikke muligt at finde nogen fyldestgørende Løsning paa sig selv.

Hvor meget havde hun ikke døjet, og hvor tappert havde hun ikke stridt for at værne sig selv lige til den Gang Osvald tog hende til sin Favn . . . og nu sad hun som en søgt Skøge midt i al sine selverhvervede Herligheder . . . og med et Barn under sit Hjerte. Et Barn, hvis Fader var hende det ligegyldigste Menneske paa Jorden, og hvem hun kun kunde mindes med Foragt og smertende Haan mod sig selv.

Nej, der gaves ikke nogen Udvej for hende. Hun evnede ikke længere at skyde det fra sig . . .

hun var slaget, laa som et slaget Menneske for sit eget fortvivlede Liv.

Tungt aandede hendes Bryst, hvis hvide Hud den brede Blondebort paa hendes Natdragt lod fri.

Endnu var der over hende, som hun laa der i den dunkle Lysning, et tungt, uberørt Præg. Ikke en Rynke i hendes Ansigts bløde, blussende Hud — ikke et ækelt Træk eller en Fure om hendes Mund, hvis fine, buede Læber hun halvt havde lukket, som af et vemodigt Smil, der naaede langt ud over Sorgens Enemærker.

Det var endnu Jonnas smukke Hoved, som hvilede der i de bløde Puder, endnu de sorgløse, blide Træk, der under Søvnen traadte saa klart frem, som var hun endnu halvt Barn og halv Kvinde.

Marie gik Gang paa Gang og saa' til sin Frøken, som var hun angst for at lade hende ene. En saa stor Fortvivlelse, som den hun i Nattens Løb skjult var bleven Vidne til, havde hun aldrig før set.

Og hun vogtede vel over ikke at forstyrre hende, da hun nu sov saa trygt, skønt det allerede var Middag.

Men nogen Evne til at forstaa sin Frøken ejede hun ikke. Med et ærligt Hjertes Trang til at trøste, saa' hun blot undrende og nysgerrig til.

Over Middag aabnede Jonna endelig sine Øjne og fandt Marie staaende ved Fodenden af Sengen, betragtende hende.

»Hvor mange er Klokken, Marie?« spurgte hun, da hun havde gnedet sine Øjne fri af Søvnen.

»Den er skam mange, Frøken — godt et,«

svarede Marie. »Men Frøkenen sov saa godt, saa jeg nænnede ikke at vække Dem.«

Hun smilte frejdig, men kunde ikke kalde et Smil frem paa Jonnas Læber.

Straks Jonna vaagnede følte hun Frygten af Nattens Gru tynge sig i Brystet, rede til at trænge frem paany.

»Tak, det er godt,« svarede hun. »Nu skal jeg nok snart komme op, Marie,« føjede hun til, som ønskede hun at blive ene.

»Nej, vil Frøkenen ikke blive liggende . . . Det haster ikke . . . og Frøkenen har jo ingen Ting at tage sig for i Dag.«

»Nej, det har jeg jo ikke.«

Hun tænkte sig om et Øjeblik.

»Kommer der nogen i Dag og spørger efter mig, saa er jeg syg . . . Jeg vil ikke tale med en eneste.«

»Heller ikke med Baronen?«

»Nej, Marie,« svarede Jonna bestemt.

Da hun var bleven ene, saa' hendes Øjne ud over Stuen i det blege Dagslys, og hendes Tanker begyndte atter at tage fat, hvor Søvnen havde afbrudt dem. Hun kunde se Osvald for sig og klarere end i Gaar kunde hun læse den store Sorg, der stod indridset i hans blege Ansigt. Han var bleven mandigere, hans Blik lyste fastere og der var kommen mere Styrke og Sikkerhed over hans Skikkelse.

Hun laa og genoplevede hele Begivenheden fra den foregaaende Dag, om og om igen — og hun følte baade sine egne og hans krænkende Ord som smertende Brod.

Hun vidste, at han elskede hende endnu, men

hun kendte ham ogsaa saa godt, at hun vidste, at selv om hun i Timer paa sine Knæ tryglede ham om Tilgivelse og at tage sig til Naade igen, vilde det intet formaa. Han vilde blot svare hende med trøstende Ord — og det vilde kun forøge Pinen for hende.

Nej — hun fik en Følelse af, at hvad der nu var hændt, var det samme som et Bevis for, at den sidste Bro mellem hende og den Del af Menneskene, som lever et hæderligt Liv og af ærligt Arbejde, var brudt af.

Der var kun en Udvej for hende — enten at vandre videre af Vejen, hun allerede var kommen saa langt ind paa, at en Tilbagegang vilde være umulig, eller ogsaa at bryde af og dø — styrte i Afgrunden.

Som hun laa der den herlige Sommerdag og kæmpede denne fortvivlede Kamp med sig selv, blev det hende klart, hvor frygtelig det vilde blive for hende at leve det Liv til Ende, saaledes som hun havde begyndt det i al dets Skænsel.

Det var, som hendes Syns- og Tankeevne forandrede sig fra det Øjeblik — som havde alt muligt skiftet Værdi for hende.

Hvad der før havde været hende attraaværdig, var pludselig bleven hende en Lidelse. Hver Ting ejede Minder om hendes Skænsel — og hun ønskede sig langt bort fra det altsammen.

Hun misundte den fattige Pige sin ærlige Kamp for Brødet, skønt hun jo godt selv kendte det kummerlige deri — og hun laa og tænkte hvilken Lykke det maatte være at blive Moder, naar man kunde føde sit Barn i Fred og Glæde.

Sem hun tænkte denne Tanke, voksede den i Vælde og Storhed for hende. Den uddybede paa samme Gang baade hendes Elendighed og hendes Styrke. Hun søgte at skyde alt det bort fra sig, der klæbede sig til det lille Barn, som hun jo snart skulde sætte i Verden, for at gøre Plads for sine Moderfølelser. Saadanne havde hun ikke følt før, men nu i disse Timer voksede de frem af hendes Fortvivlelse og kastede en egen stor Glans derover.

Og før hun selv næsten vidste deraf, havde denne Følelse sejret over alle de andre — og hun følte det, som vilde det blive det største paa Jorden for hende, at komme til at kæmpe som en hæderlig og ærlig Kvinde for sig og sit Barn.

En saadan Kamp maatte vel ogsaa kunne udjevne det meste af, hvad hun havde forbrudt.

Naar hun havde født det lille Væsen til Verden og alt var vel overstaaet, kunde hun jo begynde sin Løbebane igen . . . Ikke her, men ude i fremmede Lande, hvor ingen kendte hende — og saa skulde hun vise, at hun havde Kraft nok til at leve sit Liv hæderligt — paa sine dyrekøbte Erfaringer.

Og naar Osvald og Thora erfarede det, da vilde de nok komme til at se paa hende med andre Øjne — og tilgive hende.

Den lange Dag og den følgende Nat voksede denne store og underlige Beslutning frem. Den kom ligesom fra det dybeste i hende selv og som en Trang, hun maatte efterkomme.

Hun vilde vandre bort fra sin Skænsel, tilbage til Fattigdommen, for ved hæderligt Arbejde at tjene Brødet til sig og sit Barn. Det skulde komme til Verden under sin Moders ærlige Kamp for dets Liv.

Og da den næste Dag brød frem over den store, urolige By, var der kommen Forsoning over hendes forpinte Sind.

Hun stod tidligere op end hun plejede, og skønt hun saa meget bleg og træt ud, følte hun sig dog ikke syg.

Marie saa' undrende paa hende. Hun havde en Anelse om, at noget usædvanligt vilde ske, og hun fulgte sin Frøken med nysgerrige og spejdende Blikke.

Jonna satte sig og skrev Breve.

Det første var til Kessy Traubartz og lød saaledes:

Kære Kessy!

Jeg skal føde et Barn — Jeg har været grænseløs fortvivlet derover, men nu er jeg — af særlige Grunde, tror jeg — kommen til at føle den store Velsignelse det maa være at blive Moder.

Jeg forlader nu fuldstændig mine Omgivelser for aldrig mere at vende tilbage under samme Forhold.

Som en hæderlig Kvinde vil jeg føde mit Barn til Verden, tjene mit og dets Brød ved ærligt Arbejde, som den fattige Kvinde, jeg jo er.

Du smiler maaske kun af, hvad jeg her meddeler Dig, og kalder mig en tosset Tøs, der endnu ikke er fuldt udvokset, men Du skal alligevel faa at se, at jeg aldrig mere skal leve mit Liv under de Former, som Du viste mig Vejen til.

Hvis jeg nogen Sinde mere vender tilbage

til Scenen, da bliver det under helt andre Forhold . . . Men paa det vil jeg slet ikke tænke nu . . . nu vil jeg kun berede mig til den store Begivenhed, der venter mig . . .

Gid det maa blive en Dreng! Ikke for hans Faders Skyld . . . for ham hader jeg — og han er, som Du maaske véd, som en anden Bedrager bleven sendt til Amerika af sin Fader — men for hans fattige Moders Stolthed.

Mødes vi en Gang ude i Verden, skal jeg nøjere fortælle Dig alt . . . Indtil da lev vel, kære Kessy, og vær vis paa, at jeg ofte vil tænke paa Dig, som det gode Menneske, Du jo, trods alt, er.

Din sørgmodige

Jonna.

Det andet Brev var til Baron Hult og lød:

Herr Baron Sigurd Hult!

Disse Par Ord for at meddele Dem, at jeg ikke mere er at træffe, hvor man tidligere var vant til at søge mig.

Jeg ønsker fra denne Stund at være i Fred for alle, som før havde fri Rettigheder med mig.

Den eneste Maade, hvorpaa De og alle Deres Venner og Bekendte, som kom hos mig, kan vise mig, at De dog har haft nogen Agtelse for mig vil være at lade mig i Fred fra nu af og ikke paa nogen som helst Maade forsøge at efterspore mig.

Som Grund til denne Forandring skal jeg

blot sige Dem, at jeg ikke længere vil leve mit Liv, som jeg til Dato har levet det!

Med Hilsen til alle!

Deres

Jonna Elsted.

Og det tredje, der var til Fabrikant Chr. Hal, var saalydende:

Ærede Herr Fabrikant Chr. Hal!

Jeg er kommen i et pinligt Forhold — og ser ikke anden Udvej, end at henvende mig til Dem.

Jeg er den Kvinde, som De maaske har erfaret, var Deres Søn Tage Hals Veninde, baade før og under hans Udenlandsrejse sidste Vinter.

Som saadan har jeg maaske indirekte faaet nogen Andel i den beklagelige og letsindige Maade, hvorpaa han skaffede sig de Midler, som var nødvendige til vort Underhold. Men jeg kan forsikre Dem for, at da jeg erfarede hans Uærlighed, blev jeg ikke blot meget opbragt, men ogsaa bedrøvet ved Tanken om den Sorg, han derved maatte have forvoldt sin hæderlige og ansete Fader.

At jeg mener det uegennyttigt vil De forstaa, Herr Fabrikant, naar jeg beder Dem om at modtage alle de Ting og Ejendele, som han i nævnte Tid har givet mig. Jeg rejser nemlig bort — og vil aldrig mere faa Brug derfor.

Men hvis De ikke inden Forløbet af en Maaned har taget det i Besiddelse, vil alt blive

bortsolgt ved Avktion — og Pengene, som kommer ind derfor, skænket til Hjælp til fattige, ugifte Mødre.

Jeg har skrevet dette til Dem, fordi det jo i Virkeligheden altsammen er Deres — og fordi jeg selv, af ganske særlige Grunde, vil være det kvit.

Med Højagtelse

Jonna Flsted.

Da Jonna havde skrevet disse tre Breve, skrev hun ogsaa et til en Sagfører, som var en meget god Bekendt af hende, og som hun kendte som et ærligt Menneske.

Hun bad ham deri om at bortsælge alle hendes Ejendele, ogsaa Møblementet, hvis Fabrikant Hal til den fastsatte Tid ikke havde afhentet det.

Hun meddelte Sagføreren, ligesom hun meddelte Hal, i hvilket Øjemed, hun ønskede de indkomne Penge anvendt.

Og som Grund til denne Realisation opgav hun, at hun ønskede at komme til at leve under nye Forhold, der atter vilde gøre hende værdig til Menneskers Agtelse.

Efter at have faaet dette besørget, kaldte Jonna paa Marie.

»Kom her, Marie,« sagde hun rolig og fortrolig. »Der er noget, jeg maa tale med Dem om.«

»Gud, Frøkenen ser saa alvorlig ud. Der er vel ikke hændet noget?«

»Nej, i alt Fald ikke noget slemt. Jeg rejser bort nu . . .«

»Ja, tænkte jeg ikke nok, der var noget. Og hvor længe bliver Frøkenen saa borte?«

»Jeg kommer aldrig mere tilbage hertil.«

»Ja, men maa jeg saa ikke rejse med, Frøken?«

»Nej, Marie, det kan De ikke — for herefter bliver jeg kun en fattig Pige . . .«

Marie stirrede forbavset og iagttagende paa hende, som frygtede hun for, at Jonna havde mistet Forstanden.

»Frøkenen er syg, tror jeg . . . Vi maa have Bud efter Doktoren . . . For det, Frøkenen der siger, er jo rent galt . . . rent splitter galt . . .«

»Nej, jeg er hverken syg eller gal, Marie . . . og jeg mener, hvad jeg siger,« svarede Jonna rolig, men dog med en saa dyb Bedrøvelse i Stemmen, at det gjorde stærkt Indtryk paa Marie.

»Og nu vil jeg bede Dem, Marie, om at gøre mig den sidste Tjeneste — for vi har jo haft det godt sammen. De har været mig en baade trofast og kærlig Støtte.«

»Ja, det har jeg, Frøken,« svarede Marie rørt. »For jeg holder saa meget af Frøkenen . . . De er saa god og kærlig . . . saa jeg kan slet ikke tænke mig at skulle undvære Dem for bestandig.«

»Det bliver De nu nødt til, Marie — men derfor er det da ikke utænkeligt, at vi en Gang kan mødes.«

»Ja, maaske . . . men hvor rejser da Frøkenen hen?«

»Det kan jeg ikke sige . . . men det bliver tilbage til Fattigdommen, hvor jeg er kommen fra, og der vil jeg føde mit Barn som en hæderlig Kvinde.«

Marie rystede paa Hovedet. Det var jo Galfolks Snak.

»Frøkenen være fattig . . . Aah, Gud hjælpe Dem! Det vil aldrig gaa godt . . . det bliver kun endnu større Ulykke for Dem.«

»Ja, ja, Marie, men det bliver nu ikke anderledes.«

Hun forklarede nu, hvorledes hun havde tænkt, at alt skulde ordnes.

»De bliver her saa, til der har været Avktion — det lover De?«

»Ja, naar Frøkenen gerne vil have det, saa gør jeg det selvfølgelig,« svarede Marie.

»Tak skal De have! — Se her har De to Maaneders Løn forud . . . og her har De en Ring til Erindring om mig, Marie . . . og nogle Smykker, som De kan sælge, hvis De vil.«

Hun trak en af de kostbareste Ringe af sin Finger, og gav den til Marie sammen med nogle andre Smykker.

De øvrige Ringe og alle de Smykker, hun var bleven foræret af sine Venner, en hel Stabel af Guld og ægte Stene samlede hun sammen og lagde ned i sit Juvelskrin.

I Stedet for tog hun to smaa Ringe frem og satte paa sin Finger. Det var to, som Osvald og Thora havde foræret hende.

Da hun havde bragt dette i Orden, udtog hun det Tøj, som hun vilde have med sig, og pakkede det sammen. Det var kun lidt — og det tarveligste, hun ejede. Det, som hun vidste, hun paa hæderlig Vis havde fortjent.

Hun iførte sig en gammel Kjole, som hun endnu havde fra den Tid, hun var hjemme hos Thora.

Og da det blev Skumring lod hun Marie hente sig en Droske og kørte bort — dybt bevæget over den Hengivenhed, Marie viste hende.

XXVIII.

Jonnas Kamp og Fortvivlelse — hvorunder hun føder sit Barn og dræber det.

Jonna gik saa forsigtigt frem, saa hun udslettede ethvert Spor efter sig.

De af hendes Bejlere, der søgte efter hende, gjorde det forgæves. Hun var som sporløs forsvunden.

Og alle mulige Rygter bredte sig om hende i de Krese og blandt de Mennesker, hvor hun havde færdedes. Ingen kunde fatte, hvor hun var bleven af. De fleste var tilbøjelige til at tro, at hun var rejst bort med en ny Elsker — under nye Forhold — sværmerisk og nydelsessyg, som hun var.

Men der kom ingen Bekræftelse paa noget af det. Jonna Elsted var og blev borte — og hun efterlod sig en stor, tom Plads.

Til sidst sejrede endelig den Mening, at hun i al Hemmelighed var draget et Sted hen for i Fred at føde sit Barn. Om Maries underlige og lidet fyldestgørende Snak, vilde ingen høre Tale.

Naar det var overstaaet, ventede man hende igen, og hun skulde blive festlig modtaget.

Den første Nat, Jonna havde tilbragt ude, boede hun paa et beskedent Hotel i en af Byens Udkanter.

Hun havde paataget sig et andet Navn og kaldt sig Laura Frandsen.

Den næste Dag havde hun søgt et Logis, og hun havde fundet et Værelse hos en Arbejderfamilie.

Der var mange Børn, men Konen forekom hende venlig, saa hun lejede der, helt oplivet ved den fattige Kvindes fortrolige Snakkesalighed.

Hun bar selv sit Tøj derhen fra Hotellet. To Gange maatte hun gaa.

Og straks begyndte hun at søge Arbejde.

Paa nogen Trikotagefabrik turde hun ikke gaa, da det ikke kunde undgaas, at hun der vilde træffe Bekendte fra gammel Tid, og hun vilde jo først og fremmest ikke genkendes af nogen.

Hun maatte derfor søge sig en anden Beskæftigelse, og det var hende ligegyldigt hvilken, blot hun fik saa meget at fortjene, at hun kunde leve.

Tage ud at tjene kunde hun jo ikke — paa Grund af Omstændighederne. Ellers havde hun uden Betænkning gjort det.

Altsaa maatte hun søge Arbejde ved hvad som helst.

Hun raadspurgte sig hos Konen, der ogsaa de første Dage gav hende mange Raad, som dog ikke førte til noget Resultat. Hun foreslog hende nemlig stadig noget, som efter hendes Mening maatte passe bedst for hende, idet hun stadig nævnede hende

ved Frøkenen og Frøken, som havde hun en Anelse om, at der laa noget bag ved det hele.

Det varede heller ikke mange Dage, før hun var klar over, hvorledes det stod til med Jonna.

Tredje Dags Morgen, da hun kom ind med Kaffen, søgte hun som sædvanlig at faa en Samtale i Gang, og Jonna viste hende den største Venlighed, uagtet al hendes Snak pinte hende. Hun havde af den Grund ogsaa allerede flere Gange haft Lyst til at flytte hen til et Sted, hvor hun kunde faa Lov at være ene med sig selv og sine Tanker.

Madammen gik helt hen til hende, og bedst som de talte om noget helt andet sagde hun.

»Det skulde vel ikke være galt fat med Frøkenen? . . . Ja, undskyld . . . det kommer jo egentlig ikke mig saadan ved . . . men jeg synes det, og saa tænkte jeg, jeg kunde jo spørge.«

Jonna blev blussende rød over hele sit Ansigt og slog Øjnene ned.

»Jo,« svarede hun kun. Hendes Stemme var lav og usikker.

»Ak ja, ak ja, det gaar jo saa let unge Piger ilde nu til Dags.

Jonna kunde ikke svare hende, og den gode Kone tog hendes Forlegenhed bogstavelig.

»Saadan gik det ogsaa en ung Pige — af Sørensens herovre i Baghuset — galt sidste Aar . . . men det var med en fin Herre, som virkelig holdt meget af hende. Han sendte Forældrene Fyrretyve Kroner hver Maaned i den Tid, hun gik hjemme og ventede sig . . . og da Barnet blev født gav han dem Tusinde Kroner en Gang for alle, for at de skulde beholde det. Tænk Dem Tusinde Kroner!

De Folk kom ligefrem i Velstand derved . . . Men saadan gaar det jo desværre kun de færreste . . . De Fyre, der bringer de unge Piger i Ulykke, er saamæn ellers ikke saa hensynsfulde, nej de er ikke . . . De fleste er nogle rigtige Slubberter, der paa alle Maader søger at snyde sig fra det.«

Det var let for Jonna at mærke, at Konens Nysgerrighed var meget spændt paa at erfare, hvorledes hendes Forhold var — men hun kunde selvfølgelig ikke med et Ord bekvemme sig til at betro noget som helst om sig selv til dette Menneske.

Hun forblev tavs, saa den anden forstod, at der ikke var noget for hende at gøre.

Da Jonna den Dag gik ud for at søge Arbejde, var hun enig med sig selv om, at hun vilde modtage det første, der tilbød sig — og at hun ogsaa vilde se sig om efter et andet Logis, for at blive fri for disse Menneskers paatrængende Nysgerrighed.

Men trods hun gik fra Fabrik til Fabrik, lykkedes det hende først efter otte Dages utrættelig Søgen at faa noget at bestille paa en Tobaksfabrik.

Otte Kroner kunde hun tjene om Ugen, og det var lige tilstrækkeligt for hende til at friste Tilværelsen.

Det lykkedes hende ogsaa at finde et mindre og billigere Værelse — paa en Kvist hos en gammel ensom Kone, der tiltalte hende langt mere end hendes tidligere Værtsfolk.

Paa den Maade gik godt og vel de første Par Maaneder for hende.

Med største Punktlighed passede hun sit Arbejde — og levede nøjsomt og ofte mangelfuldt for at faa de faa Koner til at række til til alt.

Om Aftenen sad hun for det meste hjemme hos den gamle Kone og fortalte hende om Dagens Forløb, eller hørte hende fortælle, hvad hun havde oplevet.

Hun gik saa godt som ikke ud, undtagen naar hun gik til og fra Fabrikken — af stadig Frygt for at træffe bekendte.

Sit Mod holdt hun oppe ved, at hun følte Fattigdommen som en Straf for sin Forseelse — og ofte om Aftenen, naar hun og den gamle sad og havde det rigtig hyggeligt, følte hun sig helt vel til Mode.

Naar alt var vel overstaaet, skulde hun nok vide at ordne sit Liv paa en hel anden Maade, leve det tilfreds og lykkelig med sit Barn, som hun nu led saa ærlig og angrende for.

Hun tænkte i denne Tid ofte med Gru paa, hvorledes hun havde levet, og var glad ved, at hun havde brudt med det.

Naar hun tænkte derpaa, kom hun gerne til at længes efter Marie og besluttede sig til, naar hun atter var rask, at søge hende op for at tale med hende — men ogsaa for at vise hende sit Barn.

Men eftersom Tiden nærmede sig, undergik hele hendes sjælelige Tilstand en Forandring, og hun begyndte ligefrem at lide Nød, fordi det nu næsten ikke var til at holde ud for hende at passe Arbejdet paa Fabrikken. Havde hun ikke haft den gamle Kone, vilde det have været endnu værre for hende.

Udenfor var Efteraaret næsten raset til Ende, og Vinterens lunefulde Forløbere havde saa smaat meldt sig med Sne og Frost — og øget Nøden for alle fattige.

Jonna var nu travlt optaget af at faa Tøjet i Orden til den lille ventede Verdensgæst — og under dette Arbejde var det, som hun der sad paa det fattige Kvistkammer og ofte frøs og var sulten, at hendes Tanker begyndte at drage ny Smerter ind over hendes Sjæl. Nu stod Begivenheden, at hun skulde være Moder, lige for, og hun var ikke blot opfyldt af den unge Kvindes Ængstelse derfor, men hun var jo tillige fattig, forladt og ensom.

Og Modløsheden og en nagende Sorg kom over hende. Hun tænkte paa de unge Kvinder, der kunde føde deres Børn i Fred og Lykke under den Mands Varetægt, som var dets Fader.

De lange, ensomme Aftener sad hun inde paa sit Kammer og drømte sig til, at alt det frygtelige, som var sket, slet ikke var til. Hun saa' sig selv sidde i et lille, hyggeligt Hjem, som for Eksempel Thoras, og Osvald gik omkring hende og syslede og kælede, saadan som det nu var hans Vis. Ja, de var bleven gift, og nu skulde hun føde deres første Barn. Og hun følte klart og tydeligt den usigelige Lykke, det vilde have været for dem begge, hvis det virkelig havde været Tilfældet — hvis hun havde været ham tro og havde bekæmpet alt det onde, der laa skjult paa Bunden af hendes Karakter.

Naar hun saa vaagnede op efter en saadan Drøm, kunde Virkeligheden kaste sig over hende med forøget Smerte, og det kunde forekomme hende, som var al den Lidelse, hun her havde underkastet sig, haabløs og fortvivlet — og var alt det, hun havde tænkt sig om sit Barn, Løgn — maatte blive det. For hvordan skulde hun kunne elske et Barn,

hvis Fader hun hadede, hvis Fader havde været Fristelsen for hende og havde lokket hende bort fra de Omgivelser og den Kærlighed, som hun nu troede alene kunde have gjort hende lykkelig.

Saa blev Barnet hende ogsaa ligegyldigt. Det forekom hende som et lille Væsen, der ikke kom hende ved, men som en ond Skæbne havde paatvunget hende, og som hun maatte finde sig i at bære, til hun kunde befri sig derfor.

Og naar de Tanker kom over hende, angrede hun det Skridt, hun sidst havde gjort, der saa fuldstændig havde skilt hende fra alt og alle.

Hun skulde have lydt Maries Raad, eller fulgt Grev Merés Bud og have rejst til Paris og født Barnet i Stilhed — og uden Bekymring skilt sig fra det ved Hjælp af nogle Hundrede Kroner. Hun fandt, at hun havde baaret sig taabeligt ad, og til Tider tabte hun helt Evnen til at fortsætte Arbejdet paa Fabrikken, og led hellere Sult end at byde sig selv sligt — for denne Mand, denne Pjalts Skyld.

For hver Dag, som derefter gik, tilspidsedes disse Følelser i hendes Tanker.

Snart led hun under ulykkelig Kærlighed til Osvald, angrede, hvad hun havde forbrudt, og svor, at hun, naar hun atter var fri, skulde gøre alt for at vinde hende tilbage.

Da stod han for hende, som den eneste, der kunde gøre hende lykkelig.

Snart rasede hun i Had til Tage og de Omgivelser, han havde ført hende ind i — og til Kessy, den lede og skamløse Kvinde.

Og da var det, som den brændende Had, hun bar til Tage, mere og mere koncentrerede sig om

Barnet, som var det hans Person, hans Forbrydelse, hun ved det maatte lide for . . . Enhver Modertanke var som død for hende. Hun blev ikke blot kold, men ogsaa ond i sine Tanker — og naar hun følte Barnet under sit Hjerte, var det som hun saa' ham — og følte Trang til at slaa ham i Ansigtet.

Saaledes var hendes Fortvivlelse vokset langt over hendes Evner og Styrke. Intet Sted havde hendes Tanker nu Fæste. Hun havde sluppet ethvert Greb i Livet.

Hun var helt ophørt at gaa paa Fabrikken — var ligegyldig for alt, som den, der venter at dø. Og havde den gamle Kone ikke været, var hun maaske ogsaa død af Sult.

Hun syede ikke længere paa Barnetøjet, gik aldrig uden for Døren, og havde ikke et eneste Ord til overs for sit Barn.

Den gamle Kone tænkte nok derover og søgte at være saa meget som muligt hos Jonna; men ogsaa for hende syntes hun nu at ville trække sig tilbage. Desuagtet passede Konen paa, som havde hun en Anelse om, at noget galt kunne ske, hvis Jonna tilfældig skulde blive alene under Fødslen.

Mindst tyve Gange om Dagen stak hun sit Hoved ind ad Døren og spurgte, hvorledes Jonna havde det — og om Natten stod hun op af sin Seng og listede hen til Døren, hvor hun stod og lyttede for at erfare om Jonna sov. Jonna havde bestemt afslaaet at faa sin Seng flyttet ind til hende.

For hver Dag kunde de nu vente, at det maatte ske.

Og en Nat skete det.

Hele Aftenen havde Jonna følt Smerterne, men

med en Fortvivlets Indesluttethed havde hun opbudt alle sine Kræfter for at bide dem i sig, saa den gamle intet foruroligende havde bemærket. Jonna var heller ikke selv klar over, at det var saa nær forestaaende.

Ved sædvanlig Tid gik hun i Seng, men i Stedet for Søvn kom Smerterne rislende som sviende Strømme gennem hendes Legeme.

Udenfor saa' hun Decembernattens Stjerner blinke over Byen som kolde, ufølsomme Øjne, der stirrer paa den lidende Hob.

Et Par Gange hørte hun den gamle Kone listede udenfor Døren og saa' ogsaa et Glimt af hendes Ansigt.

Hun tænkte paa at kalde paa hende og sige hende, hvor frygtelig hun led, men det var, som kunde hun af bar Smerte ikke aabne sine Læber, eller som hun i fortvivlet Trods ikke vilde.

Som Natten skred, tiltog Smerterne. Hun vred sig sammen under Dynen, og der gik som en Febervildelse over hende.

Først da begyndte hendes Læber at skælve som hendes Legeme, der alt længe havde været underkastet den stærke Pinsel.

Som en Orm vred og vendte hun sig paa sit Leje, og som i Vildelse væltede hun sig ud over Sengens Rand og gav sig til at krybe Kammeret rundt, fra Stol til Stol, langs Væggene, til hun tilsidst segnede om paa Gulvet, stønnende i Smerte og hulkende Osvalds Navn frem. Paa alle fire krøb hun, som et Dyr, som en gal, hen over Gulvet, til hun endelig sank sammen, og som i Desperation huggede hun gentagne Gange sit Hoved mod det

kolde Gulv, som vilde hun tage sig selv af Dage derved — og da fødte hun sit Barn.

Den gamle Kone var falden i Søvn, udmattet, som hun var bleven af at vaage, saa hun havde intet hørt.

Maanen kastede nu sit Skin ind gennem Vinduet. Den oplyste det lille Rum — og det uhyggelige, der var sket derinde.

Længe laa Jonna mat og magtesløs med det lille Barn i sine Hænder.

Hun følte det klynke, følte dets smaa Hænder række ud i det kolde Værelse, ind mod hendes Bryst — men hun rørte sig ikke for at dække det eller sig. Hun skød det snarere bort fra sig — fuld af Væmmelse, fuld af Gru.

Da var det, at det skete, som Fortvivlelsen saa længe havde forberedt i hende.

Hun slyngede Barnet fra sig, hen over Gulvet, saa dets Hoved stødte mod Væggen.

»Osvald, Osvald,« hulkede hun. »Hjælp mig!« og hun krøb som et segnefærdigt Dyr hen, hvor Barnet laa. Hun saa' det tydeligt i Maanelyset.

»Nej . . . nej . . . jeg vil ikke have det . . . Det er hans . . . den Skurk . . . den Usling . . . Jeg vil ikke være Moder til hans Barn . . . Hjælp mig . . . hjælp mig . . . Osvald . . . Osvald,« hulkede hun endnu højere og greb som en vanvittig med begge Hænder om det lille Barns Ben og huggede dets Hoved flere Gange mod Væggen.

Saa rejste hun sig op.

Det lille Væsens Legeme hang livløs i hendes Haand, og hun saa' Blodet rinde fra dets Hoved.

Hun vaklede hen mod Sengen, kastede det der

ind under, og selv sank hun bevidstløs om paa Gulvet.

Først ud paa Morgenen vaagnede den gamle Værtinde og hendes Tanke gjaldt straks Jonna.

Forsigtig aabnede hun Døren til hendes Kammer.

»Aah Gud, Barn . . . Stakkels Barn!« udbrød hun forfærdet, da hun fik Øje paa Jonna, der endnu laa paa samme Sted.

Hun fo'r tilbage til sig selv, fik tændt Lys og skyndte sig atter ind til Jonna. Hun skælvede, saa hendes Hænder næsten ikke kunde holde Lampen.

»Hvad er der sket . . . Aah, stakkels Barn!« udbrød hun igen, idet hun søgte at faa Jonna op i Sengen, men hun var endnu bevidstløs.

Saa ilede hun ind til sin Genboerske, en gammel Rengøringskone.

»Aah, Madam Christoffersen . . . Madam Christoffersen!« raabte hun og dundrede af alle Kræfter paa hendes Dør. »Aah, Madam Christoffersen, nu er det galt med det stakkels Barn.«

Den gamle Kone græd af Ængstelse og dundrede endnu voldsommere paa Døren.

Endelig kom Madam Christoffersen frem i Underskørt og paa bare Ben.

»Aah, Herre Gud . . . Aah, Herre Gud, det Skind . . . er det nu Alvor,« svarede hun og fik i en Fart mere Tøj paa.

»Skynd Dem endelig, Madam Christoffersen. Hun ligger paa Gulvet . . . maa være falden ud af sin Seng, og jeg kan ikke alene hjælpe hende op.«

»Herre Jøsses . . . Herre Jøsses da.«

De to gamle Kvinder skyndte sig nu ind til Jonna — og fik hende op i Sengen.

Forfærdet saa' de sig om i Værelset, saa grufuldt saa' der ud.

»Hun er besvimet . . . Er det ikke bedst, jeg løber efter Doktoren?« spurgte Madam Christoffersen ganske forvirret.

»Jo, gør det . . . Han bor jo ogsaa saa nær herved . . . Aah, Gud give der ikke er sket noget galt . . .«

Madam Christoffersen fo'r ned ad Trapperne, som var hun med et bleven mindst ti Aar yngre.

Værtinden gav sig til at vaske Jonnas Ansigt for Blod, mens hun samtidig søgte at faa hende til Live igen.

Der var en Uro over hende, og det forekom hende som en Evighed inden Doktoren kom.

Madam Christoffersen var lige kommen tilbage, da Lægen traadte ind.

Han saa straks, at Jonna havde født.

De to Kvinder saa' forfærdede paa hinanden, da han sagde dem det.

»Men her er jo ingen Barn,« bemærkede Madam Christoffersen.

Lægen var en ung, tavs Mand.

»Det er Liv eller Død om at gøre,« sagde han. »Den unge Pige maa straks paa Hospitalet. Hvorfor har der ikke vaaget nogen over hende? Havde hun faaet Lov at ligge saadan noget længere, kunde De have fundet hende som Lig . . . Det er i det yderste Øjeblik . . . Om hun i det hele taget staar til at redde.«

De to gamle Kvinder stod forfærdede og saa' sig om i Værelset

Men Barnet var intet Steds at finde. Lægen gennemsøgte Sengen, men heller ikke der var det.

De tre Mennesker blev med et stille, som anede de, at noget forfærdeligt var sket.

Saa lagde Lægen sig paa Knæ og saa' under Sengen — og fandt der det lille blodige Barnelig.

Det laa stift og koldt i hans Hænder.

»Ja, det er dødt,« sagde han ganske sagte, mens de to Kvinder stod blege og forfærdede, som skulde de segne om.

Saa brød de begge ud i en ynkelig Hulken.

Lægen svøbte Barneliget ind i et Lagen og lagde det ned paa Gulvet.

»Stakkels Kvinde,« sagde han kun og strøg over Jonnas smukke Haar.

Derefter vendte han sig mod de to Kvinder og sagde:

»De bliver nok hos hende til Hospitalsvognen kommer. De kan blot forholde Dem rolig. Jeg skal nok sørge for alt.

Og da der ikke var mere for ham at gøre, gik han bort.

Næsten samtidig kom Politiet.

En halv Time senere kom Vognen og hentede Jonna til Hospitalet. Tilsyneladende laa hun endnu bevidstløs hen — og anede intet om, hvad der foregik.

XXIX.

Fabrikant Hal rammes af et Slagtilfælde. — Hans store Gave til Arbejderne. — Thora og Brandt ved hans Dødsleje.

En tidlig Morgen stod Karen udenfor Thoras Dør og kimede voldsomt paa.

Hun var bleg og saa' stærkt ryset ud.

Brandt lukkede op.

»Jeg vilde gerne tale med Thora,« sagde hun hastig, som gjaldt det et eller andet i yderste Øjeblik.

»Min Kone er ikke staaet op,« svarede Brandt uden straks at kende Karen. »Er det saa nødvendigt.«

»Ja, hendes Fader ligger for Døden.«

Brandt saa' paa hende med Øjne, som troede han, hun løj.

Det var nemlig ikke længere siden end den foregaaende Dags Formiddag, at en Deputation af Arbejdere havde været hos ham for at bringe en Forhandling om Ordningen af de nye Arbejdsforhold paa Fabrikken i Gang.

Han havde vist sig mere villig end tidligere, og havde lovet at sende dem Bud, naar han havde udarbejdet sine Forslag og taget Stilling til deres.

»Er det virkelig saa alvorligt?« spurgte han endnu tvivlende, skønt han læste det fulde Alvor i Karens blege Ansigt.

»Ja, Herren blev i Aftes ramt af et Slagtilfælde . . . og Lægen mener, at han ikke vil komme over det.«

Brandt bød hende saa indenfor og gik ind og sagde det til Thora.

»Er Fa'r ved at dø,« sagde hun kun. Hun blev bleg og underlig tavs i samme Øjeblik.

Hastig stod hun op — og klædte sig paa, mens Karen fortalte.

»Jeg kunde ikke andet, Frøken Thora,« sagde hun uden at huske paa, at hun var gift, »end jeg maatte hente Dem,« føjede hun til Beretningen om det passerede.

»Tak, Karen! Det var pænt af Dem. Men gaa De nu hjem, saa skal jeg straks komme.«

Og Karen skyndte sig bort.

Noget senere ringede Thora paa Portklokken i sit gamle Hjem.

Den gamle Portner vilde ikke tro sine egne Øjne, da han genkendte Thora.

»Ak ja, Frøken Thora,« sagde han ogsaa, »det er jo frygtelig . . .«

Thora kunde se paa den gamle Mand, at han var bedrøvet.

Hun nikkede kun til ham og skyndte sig videre.

Det var saa underligt, efter saa lang Tids Forløb, atter at gaa gennem denne Port og op ad disse Trapper. Hun følte det, uagtet alle hendes Tanker var samlede om det ene at komme til at se sin Fader — og maaske endnu en Gang faa talt med ham, inden de skiltes for stedse.

Karen lukkede op for hende, var hende behjælpelig med at faa Overtøjet af og førte hende ind i Hals Soveværelse.

Der saa' hun sin Fader i hans store, brede Seng mellem de hvide Lagener, bleg og indfalden som et Lig.

Som han laa der, syntes hun han lignede en døende Olding.

Og det var, som kunde hun i hans slappede Træk læse om al den Sorg, han havde lidt, siden de sidst havde set hinanden. Hver Gnist af Nag var forsvundet af hendes Sind, var afløst af Trang til at maatte tale endnu en Gang med ham, for at forsikre ham om sin Kærlighed og store Beundring, trods alt, hvad der var sket mellem dem.

Den gamle Huslæge sad paa en Stol ved Sengen. Han havde siddet der hele Natten for at afvente, naar Hal igen kom til Bevidsthed.

Da han saa' Thora træde ind, rejste han sig og gik hende i Møde.

Han trykkede ømt hendes Haand.

»Ja, Frøken . . . om Forladelse, Frue . . . jeg frygter, at der ikke er noget Haab,« sagde han dæmpet og som Svar paa hendes ængstelige, spørgende Øjne. »Maaske kommer Deres Fader til Bevidstheden nogle Gange . . . men hvis det ikke snart sker, frygter jeg dog for, at han dør, som han ligger der . . . Endnu har der kun vist sig ringe Tegn paa, at han vil vaagne op.«

Han førte hende hen til Sengen, og hun bøjede sig stille ned over sin Fader og kyssede hans Pande og Hænder. Hendes Øjne løb fulde af Taarer.

Karen kom ogsaa ind og saa' bevæget til.

Saaledes sad de flere Timer endnu og ventede.

Imedens spurgte den gamle Doktor Thora, om hvorledes hun levede.

Og han gik hen og strøg hende kærligt over Haaret.

»Det har været Deres Faders største Sorg, at

De ikke blev en Dreng i Stedet for det lille genstridige Kvindemenneske, som De er bleven — for saa havde De nok faaet Brug for Deres gode Forstand paa en mere fornuftig og gavnlig Maade, baade for Dem selv og Deres Fader . . . og saa havde Chr. Hals Fabrikker nu ogsaa haft en dygtig og værdig Arvtager.«

Thora forstod ham ikke rigtig. Hendes Tanker var blevne saa stillestaaende af Ængstelse over, hvad der var sket — og dog gav hun ham Ret deri. For hvilken uværdig Søn havde Tage ikke været i Forhold til sin store, personlige Fader.

Og dog kendte hun intet til det, der sidst var foregaaet mellem Faderen og Tage.

Karen fortalte nu videre om det, hvoraf de alle var betaget.

»Herren havde om Formiddagen haft Besøg af disse Arbejdere, som nu vist igen vil til at lave Strejke. Jeg saa' godt, at han bagefter var meget ophidset. Han vilde ikke spise noget, og da jeg et Par Gange lod ham vide, at Maden ventede, blev han saa heftig mod mig, at jeg ikke kan mindes. at Herren nogen Sinde har talt til mig paa en saadan Maade. Ak nej, Herren har slet ikke været sig selv i lange, lange Tider . . . og som han har skæmmet sig. Paa en Gang blev han en gammel Mand . . . og det var den Tage, der var sin Fader til saa megen Sorg. Hvad han har gjort, véd jeg ikke, men fra den Dag kunde jeg mange, mange Nætter høre Herren gaa inde paa sit Kontor og klage sig og snakke højt med sig selv. Det har nok været angaaende den skidte Knægt . . . for hvorfor skulde Herren ellers sende ham til Amerika

— og vise ham bort samme Aften, som han kom hjem. Det er saamæn sandt, hvad Doktoren siger, at Frøken Thora skulde have været en Dreng i Stedet for . . . Saa havde hun heller ikke opført sig saa ufornuftigt og forvoldt sin Fader saa megen Sorg . . . Frøken Thora ligner meget mere Herren end Tage.«

Pludselig gik der nogle Trækninger gennem Hals Lemmer.

Der blev dødsstille i Værelset, og Lægen bøjede sig over ham.

Endelig slog Hal Øjnene op. Han saa' sig forundret om, som kendte han ingen og forstod intet, men lidt efter lidt klaredes det for ham, og hans Øjne søgte fra den ene til den anden.

Paa Thora hvilte de længe og søgende, som vilde han udrede en eller anden Hallucination fra Virkeligheden.

Han var aldeles lammet og kunde ikke røre et Lem.

»Hvorledes har De det, Hal?« spurgte Lægen.

Man kunde se paa den syges Øjne, at han forstod det, men han kunde ikke en Gang bevæge Hovedet, og Læberne rørte sig kun ganske svagt.

Der blev sendt Bud til Apoteket efter forskellige Ting, som Lægen i en Fart skrev op.

Thora satte sig paa Sengekanten og tog Faderens Haand — og Faders og Datters Øjne saa' stadig ind i hinandens.

Men Lægen bad dem begge forholde sig rolige, blot den mindste Anstrængelse kunde faa de værste Følger.

Saaledes laa Hal hen hele Dagen og Natten

med — og Thora veg kun faa Timer fra hans Leje for at faa lidt Hvile.

Hun havde talt med Brandt, og han var kommen derhen for at forhøre, hvorledes det stod til.

Ogsaa han var paa en Maade bleven berørt af den gamle dygtige Mands haarde Skæbne.

Næste Dags Middag, mens Lægen var der, fik Hal pludselig sit Mæle nogenlunde igen.

Paa en grødet, snappende Maade kunde han med en Del Besvær fremstamme Ordene — og hans Forstand var tilsyneladende fuldstændig klar.

Lægen var ene med den syge, da Bevidstheden vendte tilbage hos denne.

»Naa, Doktor, tror De, at dette er Slutningen?« spurgte Hal med stor Anstrængelse og en uhyggelig rallende Semme.

Doktoren bad ham ikke anstrænge sig paa nogen Maade, men Hal lod sig ikke afvise.

»De maa svare mig, Doktor . . . for De kan jo nok tænke Dem, at jeg maa have en Del at ordne, hvis det skulde være saadan.«

»Hvorvidt De kommer over det, er mig i Øjeblikket umuligt at sige,« svarede Doktoren . . . »Men De er jo en stærk Mand . . .«

Hal saa' prøvende paa ham. Han tænkte sit og sagde:

»En stærk Mand . . . ja . . . det har jeg været . . . ja . . . ja . . . men nu, Doktor . . . kan jeg hvert Øjeblik vente at dø . . . Eller tror De maaske, at det ikke har nogen Hast lige med det samme?«

»For Øjeblikket er der ingen overhængende Fare . . . men en saadan kan jo snart indtræffe,« svarede Lægen.

Hal laa længe stille, som overvejede han noget.

»Naa, saadan,« sagde han saa. »Tak, Doktor! Det var fornuftigt sagt, for saa kan jeg maaske nu, hvis jeg skynder mig, lade min Vilje ske . . .«

»Ja, Herr Hal, hvis De vil tage det rolig, saa tror jeg ikke det kan forværre Deres Tilstand, om De ordner Deres Sager!«

»Tak, Doktor! De er en god Mand,« svarede Hal, og man kunde se, at han forsøgte at smile.

Han laa atter stille en Stund som for at samle Kræfter og klare sine Tanker.

»Saa vil jeg gerne tale med min Datter,« bad han.

»Ja, jeg skal kalde paa hende,« sagde Doktoren og gik ud for at hente hende ind.

«Nu har Deres Fader faaet sit Mæle igen, men det betyder slet ikke noget sikkert Tegn paa Fremskridt; det kan lige saa godt betyde det modsatte. Han vil gerne tale med Dem . . . Men jeg behøver vel ikke at bede Dem om, saa vidt det er Dem muligt, at skaane ham for Sindsbevægelse.«

»Nej, jeg skal nok passe paa — men var det ikke klogere at vente for at skaane ham for Anstrængelsen?«

»Nej, lille Frue, det kan ikke vides, hvor længe det kan vare, at Deres Fader kan tale . . . og da han har forskellige Ting at ordne, finder jeg som det eneste fornuftige, at han faar sin Vilje . . .«

»Der er altsaa intet Haab,« sagde Thora stille og vendte sig bort for at beherske sin Gråd.

Lægen gik hen til hende og lagde sin Haand fortrolig paa hendes Skulder.

»Nej, jeg tror det ganske sikkert ikke. Lam-

heden kan, hvad Øjeblik det skal være, stanse hans Hjerte . . .«

Derefter fulgtes de ind i Sygeværelset.

Hun gik hen og satte sig ved Sengen — og Faderens Øjne hvilte uafladelig paa hende.

»Fa'r, Du vil tale med mig,« sagde hun og tog hans lamme, kolde Haand i begge sine.

»Ja, Thora,« svarede han stille, og uagtet hans næsten tonløse Stemme syntes hun dog at mærke en vis Mildhed deri.

»Jeg vil straks sige Dig det, kære Barn, at dette her er Døden for mig.« Han sagde det med korte Ophold mellem Ordene.

Thora vilde gøre Indvendinger, men hun læste i hans Øjne og kendte ham ogsaa saa godt, at hun forstod, det kun vilde pine ham at høre.

Derfor sænkede hun sit Hoved for at høre, hvad han vilde sige.

»Jeg vil ikke berøre noget som helst af, hvad der er sket, for jeg er jo bleven en gammel Mand, og det hænder jo ikke saa sjælden, at saadanne rammes af et Slag som det, der nu har fældet mig . . . Men jeg vil gerne tale med Dig om det Forhold, som er mellem os, Thora. Havde Du ikke været her nu, var der bleven sendt Bud efter Dig, for jeg maatte tale med Dig . . . Jeg kunde ikke ligge her og dø som et forladt og ensomt Menneske, naar jeg ejer Børn . . . og tilmed en Datter som Du, Thora . . .«

»Kære Fa'r, inden Du gaar videre, maa jeg saa ikke først sige Dig noget, som allerede længe har tynget mit Sind, og som sikkert nok før eller senere var kommen frem af sig selv — men som

Begivenheden nu har gjort fuldstændig klar for mig!«

»Jo, og det er, mit Barn?«

Det var, som hans Tunge vandt mere Magt, saa hans Ord blev tydeligere.

»Undskyld, jeg afbryder,« indskød Lægen, »men jeg gaar nu og kommer igen om et Par Timer.«

»Ja, Doktor, gør det . . . Jeg klarer mig nok saa længe.«

Lægen sagde Farvel og lod dem ene.

»Hvad var det saa, Thora, Du havde at sige mig?« optog Hal atter Samtalen.

»Ja, Fa'r, det er, at jeg har følt, at jeg en Gang maatte komme dertil, at jeg ikke længere kunde udholde den Adskillelse mellem os, men at jeg maatte ty tilbage til Dig for at lade Dig forstaa, at jeg elsker Dig af mit hele Hjerte, som en Datter bør elske sin Fader . . . at jeg beundrer Dig . . . og er stolt af Dig, trods alt det, der laa os imellem . . . Den Strid, som kom mellem os, var den Gang uundgaaelig — men Følgerne har lært mig, at Du havde Ret i mangt og meget af, hvad Du gjorde . . . men jeg heller ikke Uret i, hvad jeg gjorde. — Har det voldt Dig megen Fortræd, Fa'r . . . saa har jeg i ligesaa høj Grad lidt derunder . . . Og tror Du ikke ogsaa, at vi begge to er for ærlige Mennesker, til at vi i Længden kunde skjule det for hinanden?«

»Det er ikke nemt at vide, Barn,« svarede Hal hende. »Jeg har hele mit Liv haft en haard Vilje . . . og Du, Thora, har vist ikke slægtet mig saa lidt paa . . . men nu er det sket . . . selv om det er under aparte Forhold, at Skæbnen igen har ført

os sammen. Og jeg er glad ved at høre Dig tale saadan, for hvad herefter vil ske, vil lægge et stort Ansvar i dine Hænder. — — Jeg véd ikke, hvor meget Du kender til din Broders Forhold . . .«

»Ja, Fa'r, dem kender jeg desværre ikke saa lidt til.«

»Fortæl mig alt, hvad Du véd om ham . . . og din Mening.«

»Ja — Tage er et af disse Mennesker, der af Mangel paa Karakter og Samvittighedsfølelse ikke kender noget Ansvar, hverken mod sig selv eller andre. Kan Du huske, Fa'r, at den unge Sundborg, Enkemadam Sundborgs Søn, som arbejdede her paa Fabrikken, havde saadan en nydelig ung Forlovet?«

Hal tænkte sig om.

»Jo, jeg husker det godt . . . Det er hende, den senere saa bekendte Sangerinde . . . Hvad er det, hun hedder?«

»Jonna Elsted.«

»Ja . . . og det er jo Dig, der har Æren af at have hjulpet hende frem, har jeg ladet mig fortælle.«

»Ja — havde, Fa'r . . . men det er Tage, der har Æren af at have ødelagt den stakkels Pige. Han ikke blot lokkede hende bort fra de rolige Omgivelser hjemme hos mig . . . men lige ud i den rene Fordærv.«

»Ja, jeg kender lidt dertil,« svarede Hal, idet han pludselig kom til at huske paa Brevet, han havde modtaget fra Jonna. Og han fortalte Thora derom.

»Stakkels Jonna!« udbrød hun, da hun hørte det. »Hun var en ejegod Kvinde, før Tage fik fat i hende. Hvor mon hun nu er henne . . . Jeg

har søgt efter hende . . . men hun er ikke at finde. Det eneste, jeg har erfaret om hende er, at hun har forladt de lastefulde Omgivelser for at føde sit — og Tages Barn i Fred og Ro.«

»Det var, hvad Du kunde fortælle mig om Tage — men nu skal jeg fortælle Dig, hvad jeg, som hans Fader, véd om ham.« Han fortalte nu Thora om hans Tyveri og Falsknerier.

»Ja, Thora, jeg véd ikke, om Du kan forstaa, hvilken Sorg det har været for mig. Jeg er dermed gjort sønneløs . . . og jeg, som havde haabet paa, at han dog en Gang maatte blive egnet til at overtage min Virksomhed efter mig . . .«

Thora huskede nu Karens Fortælling om Tages Bortrejse og Faderens hvileløse Nætter derefter, og hun følte som en Smerte i sit Bryst, hvor dybt denne ensomme Mand — hendes Fader — maatte have lidt.

»Hvad vilde Du sige, om jeg lod en saadan Søn arve Fabrikken efter mig?«

Thora saa' forundret paa ham. Dette havde hun ikke skænket en Tanke — og hun blev nu en Stund tavs.

»Det vil Du aldrig kunne forsvare, Fa'r,« svarede hun saa, »hverken mod Dig selv eller mod alle de mange Menneskers Eksistens, som derved vil blive denne Ødelands Uduelighed underlagt . . . Det vilde være at lægge dit eget store Værk øde!«

»Det samme mener jeg ogsaa, mit Barn . . . og jeg har derfor ogsaa taget min Beslutning desangaaende. Min Søn skal aldrig komme til at slette min Livsgerning ud! Han vil ikke faa noget som helst med Fabrikken at gøre . . . For dens Fremtid

maa vi se at træffe en Bestemmelse. Havde Du, Thora, været en Dreng, saa havde jeg nok i Dig haft en værdig Arvtager . . . det har jeg mange Gange tænkt.

Derefter forblev de en lang Tid tavse, mens deres Øjne hver for sig saa' tankefulde frem.

»Jeg maa tilstaa, at det kommer mig lidt uventet, saadan at skulle herfra i Huj og Hast,« sagde saa Hal alvorligt. »Det er man jo aldrig rigtig forberedt paa. Jeg kunde i alt Fald godt have brugt noget længere Tid til at have ordnet mine Sager i . . . men derved er der jo ikke noget at gøre . . . Jeg maa være glad til, at jeg kan ligge her og tale.«

»Ja, men Fa'r, det er jo slet ikke sagt, at Du ikke kan komme Dig igen. Man hører da ofte, at Lægerne tager fejl,« sagde Thora.

Hun syntes hans Stemme blev klarere og hans Øjne mere levende. Nu kunde han ogsaa bevæge Hovedet lidt og ganske svagt røre den højre Haand.

»Lad os ikke tale om det, Thora . . . Den Mulighed er vist saa ringe, at fornuftige Mennesker, som vi, ikke bør regne dermed. Men nu skal Du høre, hvorledes alt skal ordnes. Jeg har det skrevet op — og Testamentet ligger derinde i Skabet. Tror Du, Du kan lukke det op?«

»Jo, jeg tror nok, jeg kan huske det.«

»Faa at vide af Karen, hvor hun har gjort af mine Nøgler.«

Thora gik og kom noget efter tilbage med Jernskrinet, hvori alle Papirerne laa. Hun tog dem op, et for et, til Hal viste, hvilket det var.

Han bad Thora læse det op.

Og Hovedbestemmelsen var, at Tage og Thora hver skulde arve en Formue paa fem Hundrede Tusinde Kroner, og der skulde stiftes to Legater, hvert paa et Hundrede Tusinde. Det ene skulde være for gamle, trængende Arbejdere over tres Aar, og det andet for unge, ugifte Mødre, fortrinsvis unge Fabrikarbejdersker.

Om Fabrikkens Skæbne stod der ikke et Ord.

»Skal jeg virkelig arve fem Hundrede Tusinde Kroner!« udbrød Thora alvorlig og tankefuld.

»Ja, det skal Du,« svarede han hende stille. »Alt mellem os er glemt . . . og Thora, jeg vil sige Dig en Ting, som vist vil glæde Dig meget. Jeg har i det sidste Aar nøje fulgt og iagttaget din Mands Færd og Handlinger, og jeg er bleven overbevist om, at han ikke er den, jeg først ansaa ham for . . . Han er ikke blot et meget begavet Menneske, men ogsaa en Mand, der vil noget . . . Og jeg tror, det vilde berolige mig meget, om jeg kunde faa talt med ham.«

»Aah, Fa'r, Tak! . . . Tak!« udbrød hun og lagde sig paa Knæ med Hovedet mod Faderens Haand og græd af Glæde. »Det vil sandelig ogsaa glæde Ejnar . . . Jeg lader straks Karen løbe efter ham.«

»Ja, gør det, mit Barn,« sagde Hal bevæget, »ja, jeg tror ogsaa, at han og jeg har noget at tale sammen om.«

Karen blev sendt af Sted efter Brandt — og en halv Time senere traadte han ind i Værelset.

Thora gik ham i Møde og førte ham hen til sin Fader.

Brandt saa' først forundret spørgende paa hende — men hendes Ansigt straalede af Glæde i Alvoren. Saa saa' han paa Hal, slaaet af Alvor og Deltagelse for den gamle Mand, hvis Dygtighed han beundrede saa højt.

»Velkommen, Svigersøn!« sagde Hal. Han søgte at bekæmpe den Bevægelse, der var ved at bryde gennem i hans Stemme. »Det er vist paa Tide, at vi faar talt lidt med hinanden, hvis det i det hele taget nogen Sinde skal ske.«

Skønt de to Mænd aldrig havde talt sammen, kendte de dog hinanden.

»Ja, det er en noget løjerlig Maade, vi skal træffes paa,« vedblev Hal, »men hvad, jeg er jo en gammel Mand . . . og skal nu til at slutte af . . . Sæt Dem ned . . . her, Brandt . . . Det er mig selv, der har ønsket at tale med Dem . . . Jeg ønskede, at vi skulde blive forsonede, inden jeg siger Farvel . . . for der er en meget vigtig Ting, jeg vil tale med Dem om.«

Brandt tog hans Haand.

»Herr Fabrikant, jeg har altid beundret Deres Dygtighed,« svarede Brandt ham, »og har altid derud af forklaret mig Grunden til Deres Hensynsløshed i den Kamp, som er ført mellem os . . .«

»Det er godt . . . altsammen,« afbrød Hal. »Men det var Fabrikken, jeg vilde tale med Dem om. Mine Arbejdere vil jo til at strejke igen, hvis jeg ikke vil gaa paa Forlig med dem.«

»Ja, det vil blive Følgen.«

«Var jeg ikke bleven syg, saa vilde jeg have forhandlet med dem . . . men det bliver der altsaa heller ikke denne Gang noget af. Men jeg har

tænkt mig en anden Løsning paa den Strid. De er en dygtig og reel Mand, Brandt . . . Jeg har gennem Tiden faaet megen Agtelse for Dem . . . og vil betro Dem hele Varetagelsen af den Sag — — Jeg vil, rent ud sagt, give Fabrikken til Arbejderne.«

Saavel Brandt som Thora rejste sig forbavset og stirrede paa ham, som troede de, at han talte i Vildelse.

»Ja, det er sandt . . . og det er for Resten slet ikke en Tanke, der pludselig i Dag er slaaet ned i mig . . . Nej, jeg har allerede i de sidste Par Maaneder tænkt derpaa . . . Blot havde jeg ikke ventet, at det skulde komme til at ske saa hovedkuls. — Jeg har jo ingen Søn, Brandt.«

»Hvad mener De?« spurgte Brandt.

»Han, som skulde være det, er baade Tyv og Bedrager og en Ødeland — og i et saadant Menneskes Hænder kan jeg ikke forsvare at lægge alle disse Arbejderes Ve og Vel. Heller ikke kan jeg udsætte mit Livsarbejde for at ødelægges af en uværdig Søn. Men De og Thora er ærlige og dygtige Mennesker, og til Eders Omsorg vil jeg betro det. Kun stiller jeg som Betingelse, at intet af Overskuddet, Fabrikken vil give, maa bruges i politisk Øjemed . . . Alt skal tilfalde Arbejderne, saa de kan faa bedre sociale Livsforhold. Vil De skrive det?«

Brandt satte sig hen og nedskrev Hals sidste Vilje — og læste derefter højt for Hal, hvad han havde skrevet.

»Ja, det er godt,« bemærkede Hal tilfreds. »Men der skal ogsaa staa, at saa længe De og Thora lever, skal De eller hun have Overledelsen i Eders

Hænder . . . Derefter Eders Børn og eventuelt Børnebørn . . . og saa fremdeles . . . Og saa en Ting til . . . Fabrikkens Navn maa aldrig forandres . . . Chr. Hals Fabrikker skal den vedblive at hedde, saa længe den bestaar.«

Da Brandt ogsaa havde tilføjet disse Bestemmelser kom Lægen.

»Nu trænger De nok til at hvile Dem lidt, Hal,« sagde han, da han nøjere havde undersøgt ham.

»Ja, jeg mangler blot lidt endnu, Doktor . . . Jeg skal have dette Papir underskrevet og ligeledes have Vidners Underskrift derpaa . . . Vil De ikke nok ringe en af Deres Kolleger og et Par Sagførere op, og bede dem komme hurtigst muligt.«

Lægen gjorde det — og i Løbet af en Times Tid var de samlet i Værelset og stod om den syges Seng.

Thora og Lægen løftede ham lidt op, for at han kunde skrive sit Navn — og med stor Anstrængelse lykkedes det ham ogsaa at skrive det nogenlunde læseligt. Derefter laa han og fulgte hver enkelt med Øjnene, eftersom de skrev under.

Da alle Underskrifter var i Orden, modtog han Papiret — og han sukkede dybt og laa saa en Stund med lukkede Øjne uden at sige noget.

»Ja, saa er det jo besørget . . . saadan skulde det ende . . . Ja, hvor kan Livet dog forme sig underligt og ubønhørligt . . . Det har sine egne uafvigelige Veje . . . hvorad vor Forstand slæbes med . . .«

Han tav atter lidt, men fortsatte saa:

»Et helt Livs Gerning har jeg nu givet bort

af Mangel paa en Søn.« Han sukkede atter dybt og lukkede sine Øjne, og Thora gik hen til ham, tog hans Haand og bukkede sig ned og kyssede ham, mens hun græd.

Alle stod tavse med sænket Hoved og følte klart, hvad den gamle Mand maatte lide.

Saa kom de, en efter en, og gav ham Haanden og sagde: »Farvel.«

»Han saa' paa dem med Øjne, der tydelig fortalte dem, hvad han tænkte.

De havde haft saa mange Sager sammen de Mænd og han. Nu var det forbi . . .

Saa befalede Lægen, at den syge skulde have Ro.

Thora, Brandt og Karen skiftedes nu til at vaage.

Hal tilbragte en rolig Nat, men den følgende Dag tiltog hans Lamhed yderligere. Han kunde ikke længere tale, kun med største Besvær fremstamme nogle enkelte, næsten uforstaaelige Ord.

Da Lægen kom, erklærede han, at Døden hvert Øjeblik kunde ventes.

Dog gik Dagen til Ende og med tilsyneladende fuld Bevidsthed laa Hal og fulgte alt omkring sig med rolige, talende Øjne.

Thora og Brandt veg ikke fra hans Seng den hele Dag.

Men ud paa Aftenen kom der nogen Uro over den syge. Han tabte et Par Gange, med korte Mellemrum, Bevidstheden. Og Lægen, der var tilkaldt, lod dem forstaa, at nu var det snart slut.

Og endelig ved Midnat udaandede han. Den gamle, stærke Mand var ikke mere.

Først i disse sidste Dage havde Thora følt, hvor stor et Barns Kærlighed kan være til sin Fader.

Det var, som hun først nu havde fundet ham, nu, da al hans Strenghed var borte — nu, da han var en slagen Mand — nu, da han laa under for sin egen Styrke — og hun led den dybe Sorg, som Mennesker lider, naar de mister, hvad der er dem kærest.

Og det var hende, som hun ikke kunde tænke sig det muligt, at denne stærke, rastløse Mand nu var død — at han ikke var mere, og at alt det, som han havde brugt sit Liv til at skabe, var bleven herreløst — givet som en Gave til fremmede Mennesker.

Denne Tanke fik hende til at føle et hemmeligt Stik i sit Hjerte. Hvor dybt maa der ikke være gravet under denne Mands Vilje og hele Sjæl, før han havde bøjet sig derunder . . .

Hun vidste jo, han havde stridt sit Liv for Storhed og Magt — og for sin Slægt.

Men Tiden og Forholdene gav hende ikke Ro til videre Grublen derover. Omkring den døde Høvdings Leje steg en Jubel af Beundring og Tak.

Hele Byens Tusinder af fattige arbejdende Mennesker sendte deres Tak og Hilsener til denne Mands Baare. Den Forbandelse, de før — under Kampen — havde udstedt mod ham, var ligesom med et glemt.

Den Dag han bragtes til Jorden, fulgtes han af en mægtig Skare. Og baade Brandt og Osvald talte ved hans Kiste.

Thora fulgte stille i sin egen dybe Sorg. Dybest i sig selv syntes hun at hør en Røst, som hviskede

noget om, at hun ogsaa havde haft Del i Aarsagen til sin Faders store Tab — og pludselige Død.

I de faa Dage forlod Karen ikke hendes Side. Den gamle Pige græd, ja græd ustanselig.

Det eneste hun sagde, var kun de Ord: »at det skulde ende saadan . . . Hvem skulde have tænkt det.«

Hun gentog det saa ofte, til det bed sig fast i hendes Tanker og aldrig siden lod sig drive ud.

XXX.

Osvald og Thora erfarer Jonnas Forbrydelse.

Sent paa Eftermiddagen gik Osvald som sædvanlig til sit Arbejde paa Redaktionskontoret. Lygterne tændtes allerede rundt om i Gaderne. Han saa' Manden et Stykke foran sig gaa fra Lygte til Lygte og med sin Stok skrue Blussene op. Uden at forbinde nogen Tanke dermed, fulgte han ham med Øjnene, mens han var fuldt optaget af sit Arbejde.

Tilsyneladende var han nu igen den samme. Den store Begivenhed ved Hals Død havde ligesom med et Slag revet ham ud af den Døs, han saa længe havde vandret i. Den havde fyldt hans Sind med en Slags Sejersjubel. Det var jo Fremtidens idealistiske Samfundsform, der pludselig var bleven skabt som ved et Trylleslag. Saaledes skulde alt: alle Virksomheder, alle Rigdomme og alle Skatte en

Gang blive givet tilbage til Menneskeheden, paa samme Vis som Jorden en Gang gaves i Planternes, Dyrenes og Menneskenes Eje.

Det havde paany givet hans Tanker Liv, saa han arbejdede, drømte og talte om Fremtiden som før. Dog kunde baade Thora og Brandt mærke, hvor Sorgens Smerte havde kapslet sig inde i hans Sjæl. Hans Blik var blevet saa stille og saa tungt — og hans Smil kom næsten som en Smertekrusning over hans Læber.

Naar man søgte ham, kunde man næsten altid finde ham i Ensomhed paa sit Værelse — efter timelange Spadsereture.

Om Jonna talte han aldrig. Faldt Talen paa hende, som det til Tider ikke kunde undgaas, svarede han tit kort, men uden Vrede.

Han var af samme Mening som de, at hun var rejst bort. Historien om hendes pludselige Forsvinden og de verserende Rygter havde selvfølgelig ogsaa naaet ham.

Thora havde i al Stilhed gjort sig Anstrængelser for at komme hende paa Sporet, men uden Resultat. Hun maatte være ude over alle Bjærge — for et eller andet Sted at føde sit Barn.

Dette havde Osvald selvfølgelig ogsaa hørt.

Paa Thora havde det gjort et stærkt Indtryk. Hun gik nu selv i den for en ung Kone saa lykkelige Tilstand — og drømte om det Barn, der skulde komme — saa hun slet ikke kunde forsone sig med den Tanke, at Jonna maaske sad et eller andet Sted og led for sin Skam og angrede for sit Barn. Hun troede jo, at hun kendte Jonna saa fuldt ud.

Hun talte med Brandt derom, men han kunde

jo intet gøre, og tillige var han saa stærk optaget i denne Tid — af det nye Foretagende, for hvilket han skulde være Direktør, at han knapt havde Tid til at sysselsætte sig med sin egen Kone.

Da Osvald naaede op paa Kontoret, satte han sig straks til sit Skrivebord og gav sig til at skrive løs paa en Artikel om Kapitalismens banebrydende Arbejde for Socialismen. Det var Kapitalismen, der udviklede Organisationens Evner og Administration af Handel og Industri. Den vilde en Gang have samlet alle Virksomheder paa nogle faa Hænder og dannet verdensomfattende Selskaber, som Staten senere skulde overtage.

Han havde afført sig Jakken og sad i Skjorteærmer og skrev løs med en Iver og Overbevisning, der fik Ordene til at gløde for hans Øjne.

Efter en Times Forløb ringede han paa Sætterdrengen og rakte ham Manuskriptet.

Derefter rejste han sig og gik ind i det tilstødende Redaktionslokale, hvor der sad tre Medarbejdere og arbejdede for fuld Kraft, hver ved sit Bord.

»Naa, er der nogle Nyheder i Dag?« spurgte Osvald.

»Bureautelegrammerne ligger der,« svarede Redaktionssekretæren. »Jeg har endnu ikke haft Tid til at se dem igennem. Har De Tid, Sundborg, kan De gøre mig en Tjeneste — for jeg skal tidlig af Sted i Aften.«

Osvald tog et af Telegrammerne og satte sig ved et Bord midt i Lokalet.

Hans Øjne løb rask hen over de maskinskrevne Meddelelser og stansede ved følgende Overskrift:

»Et uhyggeligt Barnemord. — En umenneskelig Moder knuser Hovedet paa sit nyfødte Barn.«

»Hvad nyt?« spurgte Redaktionssekretæren uden at løfte Hovedet eller stanse Pennen i Farten. »Vel ikke noget?«

»En ung Kvinde har knust Hovedet paa sit nyfødte Barn. Hun hedder Laura Frandsen, men Værtinden har oplyst, at det sikkert er paataget og at vedkommende er en Dame af Bourgeoisiet, som af en eller anden Grund har holdt sig skjult hos hende og ofte ligefrem har lidt Nød, da hun ved noget Arbejde, hun har haft paa en Fabrik, knap har kunnet tjene det nødvendige. Det er endnu ikke lykkedes Politiet at faa nogen Oplysning af hende, da hun er bragt paa Hospitalet i en meget lidende Tilstand og der menes at være Fare for hendes Liv.«

De havde alle løftet Hovedet fra deres Arbejde og hørte efter.

»Stakkels Pigebarn,« sagde Redaktionssekretæren. »Gid hun saa maa dø.« Og han føjede til i samme Aandedrag: »Kan De, Nielsen, se at lave en interessant Historie paa mindst Hundrede Linjer ud af det. Men undersøg først, om der er kommen flere Oplysninger.«

»Ja, lad mig bare faa det,« svarede Nielsen selvtilfreds. »Det er en Historie for mig.«

Han gik hen til Osvald og klippede Meddelelsen ud.

Osvald sad en Stund stille med Øjnene stift hæftede paa Papiret — som vilde han læse det endnu en Gang, forinden han gav det fra sig.

Noget efter rejste han sig og satte sig igen ind ved sit eget Skrivebord for at skrive Nyhederne ud.

Han kunde ikke forstaa det. Men der var med et kommen saadan en tung Stemning over ham. Han følte den største Lyst til at gaa ud, nu med det samme — men han kunde dog ikke blive ved at give efter for den første og bedste Stemning, der kom over ham. Nu havde han paataget sig dette Arbejde, og saa fik han udføre det.

En Stund sad han med Hovedet hvilende i sine Hænder og spurgte sig selv, hvorfor han nu denne Gang var bleven frarøvet det Øjebliks Sindsligevægt, han havde følt efter at have fuldført sit Arbejde.

At en ung, ham aldeles ukendt Kvinde havde begaaet en saa grufuld Forbrydelse kom jo egentlig ikke ham ved paa den Maade. Og dog paakom der ham uvilkaarlig den Indskydelse, at han skulde gaa ind og faa Meddelelsen tilbage for selv at skrive Artiklen — som følte han dybt hos sig en drivende Trang.

Da hørte han Nielsen ved Telefonen højt og forbavset udbryde:

»Hvad er det De siger . . . Det er ikke muligt, at det skulde være hende . . . Hvilken Sensation . . . Hun maatte jo være bleven gal . . . Det er frygteligt!«

Osvald havde rejst sig. Han stod ret op og ned ved Bordet, uden at han selv næsten anede det og lyttede med alle Nerver spændte. Hvorfor gjorde han sig ikke klar . . . tænkte ikke den Tanke.

Da hørte han dem nævne Jonnas Navn.

Et Øjeblik var det, som vilde han styrte derind for at erfare hvert Ord, men han blev staaende, vaklende som en beruset, til han pludselig igen af sine egne hivende, næsten stønnende Aandedrag vaktes til Bevidsthed.

Han hørte deres ivrige Samtale derinde og kom til at skælve, som ventede han, at de hvert Øjeblik skulde raabe Nyheden ind til ham.

Men saa tog han sin Hat og gik ud af en Sidedør, uden nogen bemærkede det.

Han tænkte ikke over, hvad Vej han gik og han saa' ingen og intet. Kun lød den utrolige Begivenhed i hans Øren — som stod han endnu deroppe paa Kontoret. Han kunde ikke komme videre i sine Tanker.

At det skulde være Jonna . . . at hun paa en saa grusom Maade havde dræbt sit Barn . . . At hun skulde have lidt saa stor Nød . . . Og atter havde forsøgt at tjene Føden paa ærlig og fattig Vis . . .

Dette var som en Mur, der sluttede sig fastere og fastere om ham, saa han tilsidst syntes ikke at kunne faa Luft for denne Smerte.

Et Sted udenfor Byen, hvor Marker og Haver bredte sig, sank han udmattet og forpint ned paa et Dige. Der blev han siddende, til Mørket sluttede sig tæt om alt og om ham.

— — —

Den Aften gik Thora hjemme i sin Lejlighed og ventede med Aftensbordet paa sin Mand og Osvald. Osvald spiste nemlig hos dem. Han havde ogsaa boet der en Tid, men var flyttet, da han syntes at være over de største Vanskeligheder. Trods den store Arv, havde de endnu ikke gjort

nogen Forandring i deres Levevis. Men om nogen Tid skulde de flytte hjem i hendes Faders gamle Lejlighed — og det havde fyldt hende med saa stor Glæde.

At hun var kommen til Forstaaelse med sin Fader inden hans Død, havde gjort hende usigelig godt og hjalp hende til at bære sin Sorg.

Uden at tænde Lampen satte hun sig hen i et Hjørne af Stuen for at vente.

Hun var i de Dage stærkt optaget af, hvad der skulde gøres med deres Landsted. Det var i Arven tilfaldt hende, men hun kunde ikke forsone sig med at tage det i Brug. Det var bleven til paa samme Vis som Fabrikken, syntes hun, og tilfaldt dem, som havde overtaget den. Tillige følte hun, at det vilde volde hende Smerte, om hun flyttede derud, for der vilde alt det gennemlevede leve op paa ny. Og hver Gang hun kom til at tænke nærmere over sin Fader, stak det hende i Hjertet — for hvad maatte han ikke have lidt, før den Kamp blev ført til Ende.

Hendes Ønske var, at Landstedet skulde skænkes til Arbejderne og omdannes til et Hjem for gamle, udtjente Arbejdere og deres Enker. Dermed syntes hun, at Tanken med Arbejdernes Overtagelse af Fabrikken var komplet. Brandts Tanke var derimod at indrette det til et Sanatorium for tuberkuløse Børn.

Som hun sad fordybet i disse Tanker, kendte hun pludselig sin Mands Skridt udenfor, og hun sprang op og fo'r ham i Møde.

»Hvor I dog lader vente paa Jer,« sagde hun, idet hun samtidig lagde Armene om hans Hals og

kyssede ham. »Har Du ikke Osvald med? Han er ikke kommen. Jeg kan ikke forstaa det. Han plejer aldrig at komme saa sent.«

»Saa maa der vel være noget, han er bleven optaget af. Jeg har ikke været paa Kontoret i Eftermiddag,« svarede han og førte hende med ind i Stuen. »Du sidder i Mørke, Du lille Drømmerske. Hvad har Du saa udklækket?«

Hun svarede ham med sine Forklaringer om Alderdomshjemmet, mens hun tændte Lampen.

»Ja, ja, Thora, nu faar vi se, hvad Udvalget siger.«

De satte sig til Bords.

»Saa faar Osvald spise alene, naar han kommer,« bemærkede Brandt.

Thora saa' over paa ham.

»Nej, hvor Du dog ser alvorlig ud, Ejnar!« udbrød hun pludselig. »Nu ser jeg det først. Hvad er der i Vejen?«

Han saa' rolig paa hende.

»Det er en meget trist Meddelelse, der er kommen, lille Du.«

»Er det om Jonna?«

»Hvorledes kommer Du paa det?«

»Det slog mig pludselig. Jeg har i saa lang Tid gaaet og ventet en Meddelelse fra hende og været angst for, hvad det vilde blive . . . Sig det dog, Ejnar — er det om hende?«

»Ja, Thora, men nu maa Du være rolig og tage Begivenheden fornuftig.«

»Hvad er det dog, Ejnar?«

»Jonna er her i Byen.«

»Det tænkte jeg nok.«

»Og hun har født sit Barn.«

»Er hun død?«

»Nej, men Barnet er det.«

»Stakkels Jonna.«

»Ja, Thora, det har Du Ret i — for hun har selv dræbt det.«

»Hvad siger Du, Ejnar. Det er ikke muligt. Har Jonna gjort det . . . Nej, hun har nok været letsindig, men slet og ond har hun aldrig været . . . Det kan ikke være Tilfældet.«

»Og dog er det sandt, Thora. Avissælgerne skraaler det allerede ud paa alle Gader.«

Thora bøjede Hovedet ned over Bordet og gav sig til at græde.

Brandt sad en Stund stille og saa' paa hende, som følte han selv for megen Smerte til at kunne hjælpe andre i dette Øjeblik.

Men saa rejste han sig og gik hen til hende.

»Vær nu rolig, Thora. Naar Du hører hele Begivenheden til Ende, er der dog maaske noget, som kan bringe Dig Trøst — selv om det vil smerte dybt.«

»Aah, fortæl Ejnar . . . Stakkels, stakkels Jonna.«

Og nu fortalte han alt, hvad han havde erfaret om hendes Liv fra den Stund, hun forlod sin elegante Lejlighed.

Det var kun sparsomme Oplysninger disse første Meddelelser kunde give — næsten ufattelige for den uindviede — men det lod dem dog begge forstaa saa meget, at Jonna med egen Vilje maatte have forladt de Omgivelser og givet sig Fattigdommen i Vold.

»Stakkels, stakkels Jonna!« udbrød Thora igen,

da han tav. »Hvad skal vi dog gøre, Ejnar, for at hjælpe hende.«

»Vi kan intet gøre for hende, Thora. Vi kan højst faa Lov at bringe hende nogen Trøst.«

Han gav sig til at gaa op og ned ad Gulvet. Hun sad stille med Hovedet i sine Hænder og græd for stakkels Jonnas Skyld.

»Nej, Ejnar, jeg kan ikke forstaa hende,« sagde hun en god Stund efter. »Hvorledes har hun dog kunnet gøre det? For det er jo umenneskeligt, at en Moder knuser Hovedet paa sit lille nyfødte Barn.«

Han stansede foran hende og saa' tungt og grundende frem for sig.

»Naar Mennesker lider og er ulykkelige, kan de ofte gøre det, der er ufatteligt for os andre. Jonna, tror jeg, er et af de Mennesker, hvis Love endnu ikke er skrevne. Samfundet har til Dato kun skrevet Love for det, dei ligger indenfor Jevnhedens og Regelmæssighedens Grænser. Samfundets Love er, som de foreligger, Former, hvori man med Vold søger at forme alle. Derfor er der ogsaa Naturer, som maa komme til at lide frygteligt — som Middelalderens Folk, der spændtes paa Pinebænken.«

»Tror Du, vi kan komme til at tale med hende? Jeg vil i Morgen gaa paa Hospitalet og forsøge det.«

»Det kan maaske nok være — men ikke før hun har aflagt fuld Tilstaaelse. Og maaske overlever hun det ikke. Det vilde jo ogsaa være det bedste, om hun ikke maatte det.«

Klokken gik til ti og Osvald kom stadig ikke.

»Jeg tror, jeg vil gaa hen for at se, om han er hjemme,« sagde Brandt.

»Ja, gør det, Ejnar.«

»Hvis han ikke er hjemme, venter jeg.«

»Ja, gør det.«

Hun fulgte ham ud.

»Aah, jeg er saa fortvivlet, Ejnar,« sagde hun og knugede sin Arm om hans Hals. »Hvad skal vi dog gøre for de to ulykkelige Mennesker?«

»Ja, Du har Ret, Thora. Jeg frygter for, at det sidste bliver tungere for Osvald end det første. Men vi maa se at hjælpe dem paa bedste Maade,« føjede han trøstende til.

Klokken var over tolv, inden han kom tilbage, og endda havde han ikke truffet Osvald.

Den følgende Morgen gik de begge derhen igen. Men hans Seng stod urørt, og Værtinden sagde, at Sundborg ikke havde været hjemme siden den foregaaende Dags Middag.

Før de skiltes, lovede Brandt at ville høre op paa Kontoret for at erfare, hvad der fortaltes dér. Og paa Vejen kjem købte Thora næsten alle Bladene.

Hun satte sig stille hen og læste dem igennem, mens Taare paa Taare trillede ned over hendes Kinder og ramte hendes Hænder, eller slog med et lille Klask mod Avisen.

Nej, hun kunde ikke forstaa Jonna. Den eneste Forklaring, hun kunde finde, var, at hun i Vildelse maatte have gjort den grufulde Handling, saaledes som alle Bladene ogsaa var enige om.

Dog begyndte hendes Tanker at beskæftige sig med det ene, hvorfor Jonna havde forladt sit lastefulde Liv og var vendt tilbage til Fattigdommen.

Havde hun angret — indset hvor slet og letsindigt hun havde handlet med sig selv og de andre? Har hun maaske tænkt at begynde sit Liv forfra igen?

Disse Tanker maatte hun have klaret. For hvis det var Tilfældet, hvad maatte hun saa ikke have lidt — og led.

Op paa Dagen gik hun til Hospitalet. Søsteren kunde ikke give hende Lov til at komme ind til den syge. Hun maatte henvende sig til Overlægen.

»Tror De da ikke, jeg kan faa Lov at tale med hende?« spurgte Thora.

»Jo, det kan maaske nok lade sig gøre om nogle Dage,« svarede Søsteren venlig. »Naar hun faar det bedre, og Politiet har talt med hende. Hun er meget syg,«

»Tror De, hun kommer sig?«

»Ja, nu tror jeg det. I Gaar saa' det derimod stærkt ud til det modsatte. Men i Dag har Feberen lagt sig meget.«

Thoras Hjerte bankede stærkt, da hun ringede paa hos Overlægen.

Han var hjemme, og en Pige førte hende ind paa hans Kontor.

»Jeg vilde gerne spørge Overlægen, om der ikke kunde gives mig Tilladelse til at tale med Jonna Elsted?« spurgte hun stille.

Overlægen havde rejst sig og bød hende en Stol. Det var en høj, slank Mand med fine og intelligente Træk og et tyndt, stærkt graasprængt Haar.

»Foreløbig bliver det vist meget vanskeligt,

Frue,« svarede han meget forekommen. »Maa jeg spørge om, hvem De er?«

»Mit Navn er Thora Brandt. Jeg er Frøken Elsteds Veninde og vilde saa gerne have Lov at trøste hende.«

Thora kunde ikke holde Taarerne tilbage. Hun bøjede sit Hoved i stum Smerte og blev siddende stille.

»De er maaske Datter af afdøde Fabrikant Hal?«

»Ja.«

»Naa . . . Ja, saa forstaar jeg Deres Sorg, unge Frue,« svarede han meget forekommen. »Maa jeg spørge om, hvem De er?«

»Mit Navn er Thora Brandt. Jeg er Frøken Elsteds Veninde og vilde saa gerne have Lov at trøste hende.«

Thora kunde ikke holde Taarerne tilbage. Hun bøjede sit Hoved i stum Smerte og blev siddende stille.

»De er maaske Datter af afdøde Fabrikant Hal?«

»Ja.«

»Naa . . . Ja, saa forstaar jeg Deres Sorg, unge Frue,« svarede han meget forekommen. »Maa jeg spørge om, hvem De er?«

»Mit Navn er Thora Brandt. Jeg er Frøken Elsteds Veninde og vilde saa gerne have Lov at trøste hende.«

Thora kunde ikke holde Taarerne tilbage. Hun bøjede sit Hoved i stum Smerte og blev siddende stille.

»De er maaske Datter af afdøde Fabrikant Hal?«

»Ja.«

»Naa . . . Ja, saa forstaar jeg Deres Sorg, unge

Han gik hen og lagde Haanden trøstende paa hendes Skulder.

»Jeg skal gøre, hvad jeg kan for Dem. Naar jeg har talt med Assessoren, skal jeg skrive til Dem. Men der vil i al Fald hengaa nogle Dage, forinden De kan faa den ønskede Tilladelse. Kommer jeg til at tale med Frøken Elsted, skal jeg nok bringe hende et Par venlige og trøstende Ord fra Dem . . . Jeg tror nok, hun nu er udenfor al Livsfare.«

Thora rejste sig og rakte ham Haanden.

»Tak, Herr Overlæge . . .«

Ved Døren stansede hun.

»Tror De ikke, det maa være sket i Vildelse? Jeg kender hende dog saa godt — at jeg tror — ja tør sværge paa — at hun er for god til ellers at kunne gøre det.«

»Ja, Frue, dette er vanskeligt at svare paa endnu. Men meget synes at tale derfor,« føjede han ligesom trøstende til.

Da hun kom hjem laa der et Brev, og paa Skriften kunde hun straks kende, at det var fra Osvald. Hendes Hænder skælvede, da hun brød det. Men der stod kun:

Kære Thora og Brandt!

Vær ikke altfor urolig for mig. Jeg er taget et Sted hen, hvor jeg kan være ubemærket og i Ro. Jeg vinder vel nok Kræfter igen, saa jeg kan vende tilbage.

Eders bedrøvede
Osvald.

Hun blev længe siddende med Brevet i sin Haand.

Her følte hun, at hun var magtesløs. Hverken Venskab eller Rigdom kunde i dette Tilfælde hjælpe noget.

Da Brandt kom hjem, fandt han hende meget nedbøjet. For at hjælpe derpaa, begyndte han at give sine Tanker Luft.

»Det er meget fornuftigt af Osvald, at han sikrer sig Ro, saa han kan faa Rede paa sig selv. Du skal se, han klarer sig nok . . . Og ingen kan vide, hvorledes det i Fremtiden kan komme til at gaa baade ham og Jonna. Hun faar vist højst 4—5 Aars Forbedringshusstraf. Og hvis det virkelig er Tilfældet, at hun har villet redde sig ud af det Liv, hun var kommen til at føre — saa faar vi hende nok paa rette Fod igen derefter.«

»Men jeg tror ikke, hun kan bære det. At skulle lide saaledes i fire, fem Aar, tror jeg ikke, hun kan udholde. Hvor er det ogsaa frygteligt at tænke sig, at et Menneske saaledes fra Barndommen kan forfølges af Ulykker. Ja, ligesom er dømt til hele Livet igennem at skulle lide, fordi dets Forældre har syndet. Man skulde tro, at Straffen for Forældrenes Synd nedarves paa Børnene.«

»Ja, Thora, det gør den ogsaa. — Det er ofte Børnene, Forældrenes Fejlgreb rammer haardest.«

De blev længe siddende og talte om dette store Spørgsmaal. Menneskenes ofte tunge Arvelod efter Fædrene.

Nogle Dage senere modtog Thora Brev fra Overlægen.

Han bad hende den følgende Dag henvende sig til Assessoren, der gerne vilde tale med hende personlig og meddelte hende samtidig, at Tilladelsen til at tale med Jonna Elsted sikkert vilde blive hende givet.

Jonna befandt sig nu udenfor al Fare.

XXXI.

Jonna konfronteres med Liget af sit Barn. Livets og Kærlighedens Sejr.

Gennem et trerammet Vindu faldt Morgenlyset i en bred og lysende Stribe ind over Gulvet og strejfede Jonnas Seng, der stod ene i et Værelse. Hendes Haand laa mat over Dynen og syntes bleg og gennemsigtig i det stærke Lys.

Hun laa med lukkede Øjne, som hun sov.

Men Rengøringskonen havde været derinde — og hun selv var ogsaa gjort i Stand for Dagen.

Da Døren fra Gangen aabnedes, løftede hun sine trætte Øjenlaag og saa' mod den indtrædende.

Det var Præsten i Følge med Sygeplejersken.

Han var høj, noget før, men en staselig Mand, der havde et Par milde og kloge Øjne.

Han gik lige hen til Sengen og rakte venlig Jonna Haanden, ligesom de foregaaende Gange, han allerede havde besøgt hende.

»God Morgen, Frøken Elsted! Hvorledes har De det i Dag?« spurgte han og satte sig paa Stolen ved Siden af Sengen.

Sygeplejersken blev staaende ved Fodenden.

Jonna saa' paa ham med et roligt men træt Udtryk i sit blege Ansigt.

»Jo Tak, Hr. Pastor, nu er jeg vist snart rask.«

»De ser ogsaa meget bedre ud i Dag end sidst, jeg saa' Dem.«

Jonna sænkede sine Øjenlaag og laa stille, som tænkte hun paa noget.

Der randt en deltagende Alvor frem i Præstens Ansigt, saa han pludselig, men stille, tog hendes Haand.

»Ja, De er vist snart rask,« gentog han, »og det er netop derfor jeg gerne vilde se at faa talt lidt med Dem i Dag . . .«

Han tav et Øjeblik.

»For nu vil der jo snart begynde en tung Tid for Dem.«

Jonna saa' pludselig op paa ham med et Par store, angstfulde Øjne.

»Ja, De forstaar mig. Jeg vil se, om jeg kan trøste Dem lidt, hjælpe Dem til at bære det tungeste deraf.«

Der gik en Skælven gennem hendes Lemmer.

»Jeg har tænkt saa meget over, hvad De har gjort, Frøken Elsted, for at forstaa Dem saa godt

som muligt. Og jeg har søgt at dømme Dem saa mildt, som jeg mener, at Mennesker bør dømme hverandre — i Kærlighedens Navn. Jeg har søgt at finde en dyb og afgørende Grund og Forklaring for hvad De har gjort — men det har ikke været mig muligt.«

Han saa' rolig og deltagende paa hende.

Men der var intet skyldbevist at se i hendes Ansigt. Hun mindede mere om en syg, ung Kvinde end om en Moder, der havde dræbt sit Barn.

Han sad stille, som ventede han et Svar fra hende, men hun syntes intet at have at svare.

»Nu er den Tid snart inde, da Myndighederne vilde rejse Lovens og Samfundets Krav af Dem, En Dag med det første kommer De til at forlade Hospitalet her — for at svare for Deres Gerning — og af Loven kan De kun vente en haard Straf derfor. Og ung og vildledt, som De er, Frøken Elsted, tænkte jeg, at Kærlighedens Fader, Guds Søn, ogsaa derfor maa have Trøst til Dem, saa De kan faa Kraft til at bære det tunge Lod, Menneskene og Livet har lagt paa Deres Skuldre. — Sig mig nu ærlig — for jeg kan ikke se Forhærdelse i Deres Øjne — hvilke Tanker og Følelser nærede De, da De dræbte Deres lille Barn?«

Ved at høre disse Ord aabnede hun Øjnene og saa' med et stift og stirrende Blik paa ham.

»Det kan jeg ikke sige, for jeg véd det ikke nu,« svarede hun.

Et Øjeblik saa' det ud som Frygten skulde tage Overhaand i hendes Sind. Men saa krammede hendes Hænder sig pludselig fast om Lagenet og han saa', hvor hun samlede sin Vilje og tvang sig til Ro.

»De maa dog kunne sige, hvem der er Fader til Deres Barn,« sagde han.

Hendes Øjne søgte fra Præsten til Sygeplejersken, og saa sænkede hun igen Øjenlaagene og laa stille uden at svare.

»Sig det dog, Barn,« gentog han.

»Nej, jeg kan ikke.«

»Hvorfor dog ikke? Véd De det ikke? Naar De betror mig det, befrier De Dem selv for at blive det aftvunget af Øvrigheden.«

»Jeg kan ikke . . . Jeg véd det ikke . . .«

Hendes Bryst begyndte at arbejde tungt. For dette Spørgsmaal havde med et revet Sløret bort fra alt, hvad hun havde levet og lidt. Og det forekom hende som al hendes Skændsel vilde rejse sig paany om hende, hvis hun røbede blot det mindste deraf.

I hendes Hjerne arbejdede det voldsomt. Intet kunde jo befri hende for de Følger og den Straf, der ventede hende. Og ingen, ganske sikkert slet ingen vilde forstaa hende, naar hun nu gav sig til at fortælle, hvad hun de sidste Dage, da Kræfterne begyndte at vende tilbage, havde ligget og genlevet.

Al hendes Vilje samlede sig om det ene, at skjule alt . . .

I Tankerne havde hun ikke gjort sig klar, hvorfor — og hvorledes alt dette egentlig var sket. Men da Præsten spurgte hende, om hun da heller ikke kunde sige, hvad Grund hun havde til at dræbe et lille uskyldigt Barn, svarede hun:

»Jeg var saa ulykkelig.«

Mere fik hun ikke frem.

»Husk dog paa, at Gud véd alt. Han kender

Deres Hjerte bedre end De. Og vil De have hans Kærlighed og Trøst, da maa De ikke forhærde det, men være ham ydmyg og som en angrende Synder bekende alt. For en stor Synder er sandelig den, der kan dræbe sit uskyldige Barn.«

Da han saa' der dirrede et Svar paa hendes Læber tav han; men der kom ikke et Ord over dem.

Ved at høre hans Bemærkning forekom det hende, at det netop var dette Barn, der bar al Skyld. Men i næste Øjeblik toges hendes Tanker af en uklar Forestilling derom, som bragte hende til at tie.

Da traadte Overlægen ind fulgt af en Underlæge og Oversygeplejersken.

Overlægen gik hen til Jonna og med et opmuntrende Smil hilste han paa hende.

»Nu er De nok over alle Vanskeligheder, Frøken,« sagde han. »Og en af Dagene kommer jeg til at slippe Dem.«

Hun saa' op paa ham med et tryggere Blik, som troede hun at føle en indre Forstaaelse hos ham — skønt der ikke var bleven talt et Ord mellem dem om den Sag.

»Ja, jeg véd det, Herr Doktor,« svarede hun og der bredte sig en hjælpeløs Forladthed over hele hendes Ansigt.

Der sporedes en svag, deltagende Trækning om Overlægens Mund, og han tog, ligesom trøstende hendes Haand.

»De kommer nok over det, Frøken Elsted. Hold blot Modet oppe.« Og for at opmuntre hende gav han sig til at fortælle, at han flere end en Gang havde overværet hendes Optræden.

»Jeg er en virkelig Beundrer af Deres Tempe-

rament,« vedblev han, »af Deres fine, sjælfulde Foredrag. Og jeg forsikrer Dem for, at De vil blive dybt savnet — indtil den Dag, De igen vender tilbage . . . For det gør De. Og De kan trygt stole paa, at De fra samme Øjeblik atter har vundet Sejr over alle Deres Beundrere.«

Jonna saa' op paa ham med et bedrøvet Smil.

»Tak, Herr Doktor . . . Tak,« sagde hun og trykkede hans Haand.

»Jeg har saa mange Hilsener til Dem fra Deres Venner og Bekendte. I Følge min Stilling er jeg i Øjeblikket forpligtet til intet at fortælle Dem, men jeg skal nok senere lade Dem vide, hvor mange der tænker paa Dem og deler Deres tunge Skæbne.«

Taarerne trængte sig frem i hendes Øjne. Det var de første menneskelige Ord, hun hørte henvendt til sig i lange, lange Tider.

»Hold blot Modet oppe,« sluttede han ligesom af — og kort efter føjede han til:

»Der vil i Dag blive afholdt Forhør og meget andet . . . Og jo hurtigere De svarer, jo hurtigere faar det Ende, Frøken Elsted. Det staar ikke længere i min Magt at skærme Dem derfor.«

»Nej, nu er der — som jeg har sagt — kun en, der kan holde sin Haand over Dem og skænke Dem Trøst. Og det er Gud,« føjede Præsten til.

Overlægen hilste venlig og gik, fulgt af de andre. Kun Præsten blev tilbage.

Men Jonna laa stille med lukkede Øjne, som havde hun ikke bemærket, at han var bleven tilbage. Da han igen begyndte at tale, saa' hun op paa ham.

»Aah, Herr Pastor, maa jeg ikke faa Lov til

at være ene nu — blot en kort Tid, og jeg ska saa være rede til at høre paa Dem,«

Han rejste sig.

»Jo, Frøken Elsted. Jeg tror ogsaa, De trænger til at være ene . . . Hvis De ikke har noget derimod, vil jeg komme igen.«

Hun nikkede og han hilste venlig og gik.

Saa laa hun stille og saa' frem for sig — ud i Sollyset, der udenfor skinnede saa herligt.

Det var som hendes Tanker vilde arbejde, og dog kom hun ikke længere end til denne Følelse, at hun var saa ulykkelig. Hele Tiden kunde hun høre Doktorens Ord, og de gjorde hende saa trang om Hjertet og vilde ligesom tvinge Taarerne frem.

Saa bragte de hende til at tænke paa Thora — paa Brandt — paa Osvald — ja, paa dem alle sammen. Alle havde vel erfaret det — og der gik en dyb, smertende Følelse gennem hende. De kendte hende jo slet ikke, kendte intet til, hvad hun havde lidt. De kunde blot dømme hende efter, hvad hun havde gjort. Og dog tvivlede hun ikke paa, at det var sandt, hvad Doktoren havde sagt, at de alle deltog i hendes Ulykke . . .

Et Par Timer senere blev Døren igen aabnet, og to Hospitalskarle kom ind med en Baare. Sygeplejersken fulgte efter dem.

Jonna følte godt de nysgerrige Øjne, der rettedes mod hende, men saa' blot spørgende paa Søsteren.

»Ja, De kommer tilbage igen her,« svarede denne forstaaende. Hun hjalp med at bringe hende til Leje paa Baaren.

»Maa jeg lægge Lagenet over Dem?« spurgte hun skaansomt.

»Ja, Tak.«

Hun blev nu baaret gennem en lang Gang, ned ad en Mængde Trapper og ud i den friske Luft.

Derude trak hun Lagenet til Side og saa' sig nysgerrig om. Hun blev baaret gennem Hospitalshaven Den friske Luft gjorde hende godt, og hun indaandede den med stort Velbehag.

For Enden af Gangen saa' hun en rød Bygning — og da de kom nærmere fik hun Øje paa et Kors over Døren, der stod halvt aaben. I samme Nu erindrede hun, at hun havde været der en Gang før — da Madam Sundborg laa Lig derinde.

Et Par Mænd kom frem i Døraabningen, og da hun kom dem nærmere, syntes hun at kende deres Ansigter. Et Øjeblik anstrængte hun sig for at huske hvorfra, men det var hende ikke muligt.

En af dem aabnede Døren helt, da hun blev baaret ind.

En stram sød Ligluft slog hende i Møde, og hun erindrede den ligesaa tydelig, som var det Dagen før, hun havde været der sidst.

Overlægen, der foruden et Par Øvrighedspersoner var til Stede, kom hen til hende.

Hun skjalv og var ligbleg.

»Uha, hvad skal jeg dog her, Herr Doktor?« spurgte hun med et ængsteligt Blik.

»Vær blot rolig. Det varer kun et Øjeblik,« svarede han.

Da genkendte hun de to af Personerne. Det var Forhørsdommeren, Politiet, som hun alt havde talt med, da hun laa meget syg — og det endnu var uafgjort, om hun kunde leve.

Hendes Øjne hvilte endnu et Øjeblik stivt og

koldt paa dem, men saa kom hun til at skælve — og de fyldtes med Frygt.

Den øverste af dem, en høj, mørk og myndig Mand viste Karlene, hvor de skulde sætte Baaren.

Midt paa Gulvet stod et Bord, dækket med et hvidt Lagen. Og op ad Væggen stod to Kister.

Hendes Øjne flakkede en Stund Rummet rundt, som vilde hun mærke sig det hele — og derpaa hagede de sig atter fast ved Forhørsdommeren.

Med et Par Ord ledsaget af en Haandbevægelse bad han Hospitalskarlene fjærne sig. Præsten traadte hen ved Baaren, der blev løftet op og stillet paa to Skamler, saa den var i Højde med Bordet — og lige overfor.

Hendes Blik fæstnede sig ved Lagenet, som vilde hun se gennem det. Da traadte Forhørsdommeren hen til hende. Han saa' skarpt paa hende. Uden Skaansel og Hensyn paatog han sig sin Myndighed og gjorde sin Pligt.

»Jonna Elsted — i Lovens Navn stiller jeg Dem her Ansigt til Ansigt med Deres Gerning og opfordrer Dem til at aflægge fuld Tilstaaelse, for at De kan blive indstillet til Lovens mildeste Straf.«

Overlægen gik et Skridt nærmere mod Baaren. Og paa et Tegn drog Betjenten Lagnet, der laa paa Bordet og dækkede for det lille Barnelig, til Side.

Med et Sæt satte Jonna sig over Ende. Hendes Læber aabnedes, som vilde hun skrige, og hendes Øjne blev stive og syntes at træde frem i deres Huler, afmagret som hun var bleven. Og hendes Fingre knugede sig krampagtigt om Baarens Kant.

Der var aandeløs Stilhed.

Saa hørte alle Vejret gispe og stønne fra Jonnas

Bryst. Deres Øjne hvilte ubønhørligt paa hende og prægedes af den Gru, der lyste af hendes Ansigt.

»Genkender De dette Lig, Jonna Elsted?«

Hans Stemme lød dyb og fik hele hendes Legeme til at skælve.

Det var, som havde hun blot hørt Lyden uden at opfatte Ordene.

Han lod hende have god Tid, før han gentog sit Spørgsmaal:

»Genkender De Liget af Deres nyfødte Barn, som De har dræbt?«

En kvalt Lyd gurglede i hendes Strube, før hun fik svaret:

»Nej . . . Nej.«

Med Hænderne dækkede hun for sit Ansigt.

»Aah, skaan mig, skaan mig.«

I Rædsel rakte hun begge sine Hænder ud mod Lægen.

Han traadte hende nærmere.

»Vær rolig, Barn, og svar,« sagde han kort.

»Nej . . . nej, det er ikke mit Barn . . . Kan ikke være det . . .«

Hendes Øjne hagede sig atter fast ved det lille Væsens Ansigt, der var gult og grønt af de voldsomme Slag. Derefter kastede hun sig ned i Baaren og skjulte sig for det grufulde Syn — og hendes Hulken lød højt og forvildet.

Atter lod Forhørsdommeren hende have god Tid. Han gik helt hen til hende, og da han syntes, hun blev roligere, lagde han Haanden paa hendes Skulder.

»Har De da ikke dræbt det?« spurgte han.

»Jo . . . jo . . . det har jeg vist nok . . . Jeg

kan næsten ikke huske det. Aah, skaan mig . . . Jo, nu husker jeg det . . . Jeg har dræbt det . . .«

Derpaa sank hun sammen.

Lægen traadte til. Han søgte med Vand at bringe hende til Bevidsthed, men det lykkedes ikke.

Saa vendte han sig mod Forhørsdommeren.

»Jeg tror, De maa nøjes med denne Tilstaaelse og den Indflydelse som Konfronteringen har haft,« sagde han. »Hun er for svag til, at jeg yderligere tør give Tilladelse til en Gentagelse. Men det vil vist herefter heller ikke falde Dem vanskeligt at faa alt at vide, hvad De ønsker.«

»Ja, ja,« svarede Forhørsdommeren blot og lod saa Protokollen læse op og bekræfte.

»Hvornaar mener De, hun kan blive udskreven?«

»Ja, støder der ikke noget til, kan det nok ske om tre, højst fire Dage.«

Hospitalskarlene blev nu tilkaldte og beordrede at bære den syge tilbage. Overlægen fulgte med op paa Stuen.

Der lykkedes det ham hurtigt at faa hende til Live igen.

»Saa, saa, nu er det over, lille De. Det gik jo godt,« sagde han trøstende.

Med store, skræmte Øjne saa' hun sig omkring.

»Aah, det var grufuldt . . .«

Og hendes Øjne hvilte en Stund hjælpeløs i Overlægens.

— — —

To Dage senere var det, at Thora fik Lov til at besøge hende.

Den følgende Dag skulde hun overføres til Fængslet.

Efter at Jonna havde aflagt en foreløbig Tilstaaelse havde hun faaet Ro og begyndte at gøre sig fortrolig med sin Skæbne.

Hun laa og halvt blundede, da Thora traadte ind. De to Veninder var et Øjeblik stumme overfor hinanden — før alle deres Følelser udløste sig i en inderlig Omfavnelse. Thora satte sig paa Sengekanten og overøste Jonna med Kærtegn, før hun endelig sundede sig og begyndte at spørge. Og det varede ikke længe før Jonna, uden selv at mærke det, begyndte at fortælle hele sin Lidelseshistorie, lige fra sin Udenlandsrejse med Tage og til hun forlod de uheldige Omgivelser og vendte tilbage til Fattigdommen, for at tage alle Savn paa sig og føde sit Barn — som havde hun troet, at det skulde rense hende. Men hvor havde det nu ikke ført hende langt ud i Ulykke. — Og dog, da hun endelig havde faaet hele sit overlæssede Hjerte lettet for Thora, der sad med sine undrende og kærlige Øjne og hørte til, helt betaget af hvad hun erfarede, brød der en ny Følelse frem, en Følelse, som hun allerede syntes at have baaret, men som ikke havde haft Mod og Kraft til at bryde igennem som nu. For nu kastede Thora sig paa sine Knæ ved Sengen og udbrød grædende.

»Stakkels, stakkels Jonna, hvad maa Du ikke have lidt! Og hvor god, hvor ædel Du er! *Hvilken Kamp Du dog har kæmpet!* Tro mig, Du vil vinde os alle igen. Alle vil vi angre, hvad vi har ment og tænkt om Dig. Og alle vil vi dele din Skæbne og være rede til at opmuntre og hjælpe Dig til at bære den haarde Straf, som nok venter Dig. Men hold blot ud, og Du skal se at alt bliver godt endnu.«

Jonna laa stille og knugede Thoras Hænder mod sit Hjerte. Et Par store og brændende Taarer trillede ned ad hendes Kinder — og der kom en svag Krusning af Glæde over hendes ulykkelige Træk.

»Tak . . . Tak, Thora!« svarede hun blot. »Jeg har ogsaa altid følt, at Du . . . ja I . . . nok en Gang vilde forstaa mig . . . For jeg har aldrig været slet.«

Osvalds Navn blev ikke nævnet, skønt det brændte dem begge paa Læberne.

I lang Tid havde Jonna ikke følt sig saa glad og lettet som nu. Hun var helt fuld af Mod og Forhaabninger, da Thora maatte gaa.

Den følgende Dag var Thora hos Assessoren, og han lovede, at saa snart Forhørene var afsluttede, skulde hun faa Lov at besøge Jonna igen.

I den Tid det varede, inden dette skete, lykkedes det hende at faa Osvald opsporet. Han var rejst udenlands, og hun fik Brandt til at rejse efter ham for at fortælle ham alt . . .

En Uge senere stod Osvald med bankende Hjerte i Fængselskorridoren.

Han maatte tale med Jonna nu.

Fængselsbetjenten, der havde spurgt om hans Navn, bad ham følge med. I anden Etage gik de gennem en lang Gang og stansede ved en Jerndør med en lille Klap. Betjenten aabnede Døren, der førte ind til Jonnas Celle og sagde:

»Værsgod . . . De har tyve Minutter at tale sammen i.« Og da Osvald var traadt derind, laaste han den igen.

Jonna stod midt paa Gulvet. Et svagt Lys fra et Vindue højt oppe belyste hendes slanke Skikkelse. Hun var meget bleg og en Del afmagret.

Da hun saa' Osvald løftede hun begge sine Hænder mod sit Bryst og hendes Øjne søgte Jorden.

Osvald blev en Stund staaende ved Døren. Ogsaa han var bleg og en stærk Sindsbevægelse dirrede om hans Mund. Saa gik han hastig hen til hende, og da han tog hendes Hænder, følte han, hvor hun skælvede.

»Jonna, stakkels Jonna!« udbrød han. Han fik ikke sagt mere. Bevægelsen kvalte hans Stemme. Men saa saa' han Taarerne trille hende ned ad Kinderne, og han tilføjede:

»Jeg er slet ikke vred paa Dig mere, Jonna.«

I samme Nu løftede hun sine Øjne, der mødte ham — og hun sank i Knæ for hans Fødder.

»Kan Du tilgive mig? Osvald, kan Du tilgive mig? Jeg har altid elsket Dig . . . Ja, det er sandt, kun Dig. Alt hvad jeg har gjort . . . mod Dig og mod alle . . er jeg bleven drevet til af en ond Magt, som lever i mig og som vil min Tilintetgørelse, hvis ikke Du igen rækker mig din Haand. Aah, hjælp mig, Osvald! For min Kærlighed til Dig er jeg drevet saa vidt. Du maa tro mig, for det er sandt.«

Et Øjeblik stod han, som troede han ikke sine egne Øjne, men saa følte han hendes fortvivlede, klamrende Hænder knuge sin Haand, og han løftede hende op og trykkede hende til sit Bryst, hulkende som skulde det sprænges.

Nu begyndte han at spørge hende, og i de faa

Minutter, de havde til deres Raadighed klaredes alt mellem dem.

»Stakkels, elskede Jonna, saa langt skulde vi to altsaa drives ud, før vi fandt hinanden igen. Jeg har altid elsket Dig . . . og Glæden vilde sikkert være dræbt for mig, hvis ikke det Møde havde fundet Sted.«

Han sad og strøg hendes Haar, mens Taarerne randt dem begge af Kinderne.

»Men nu skal vi to begynde igen. Fra denne Stund skal vi erobre Glæden tilbage. Min Kærlighed skal give Dig Kraft til at bære din tunge Skæbne. Og naar disse Aar er gaaede og Du igen faar din Frihed, da skal jeg staa ved Fængslets Port og tage imod Dig — og alt hvad Livet og Samfundet har brudt ned for os, skal vi to igen bygge op.«

»Ja, Osvald . . . hvis dette ikke var sket, tror jeg, at jeg var død herinde, men nu vil jeg leve . . . leve for Dig og for vor Kærlighed . . . ja, for Livets Skyld.«

Da lød Fængselsbetjentens Slag paa Døren. Han fandt dem i hinandens Arme og deltagende lod han dem have en Stund til Afsked. Hun fulgte ham helt til Døren og knugede det sidste Kys fra hans Læber — saa smækkedes den i.

Da han var kommen udenfor Fængslet, stansede han og blev længe staaende paa samme Plet og stirrede op mod dets tilgitrede Vinduer.

Alle Tanker strømmede til hans Hjerne.

Hende havde de ogsaa taget fra ham. Hende havde Samfundet ogsaa truet med Ødelæggelsen — som det havde dræbt hans Fader og Moder — trøadt deres unge Kærlighed ned. Men denne Gang var

det Livet selv, der havde taget til Genmæle — Kærligheden, der havde sejret over dette Samfunds hjerteløse Ødslen med Menneskers Liv og Lykke. Denne Gang skulde det ikke lykkes det at træde ham og hans ned.

Hans Øjne luede af Trods og Had, og med en hellig Ed svor han, at aldrig skulde han svigte i Kampen for at skabe Retfærdighed og Kærlighed blandt Mennesker.

Ende.

Med en egen Stemning og Kraft skildrer han Arbejdernes haarde Kamp for Brødet og deres menneskelige Rettigheder — og Strejken, hvor der lides og sultes Vintermaaneder igennem af fattige Mennesker, der tror paa deres Sag.

Han viser os i to unge, begavede Mennesker, Jonna og Osvald, hvor fortvivlet Kampen er i vort Samfund for Fattigfolks Børn at vinde frem og naa Anerkendelse for de Evner, Naturen uden Hensyn skænker saavel fattig som rig.

Og han viser os Næstekærligheden blandt Mennesker i en gribende Skildring af en ung Kvinde, den rige Fabrikejers Datter Thora Hal. Hun forlader sit rige Hjem — ikke blot af Sympati for de prisgivne Mennesker, hun har set Faderen udbytte paa sin Fabrik, men ogsaa drevet af en underlig dragende Følelse for den Mand, som er deres Fører.

Og mange, mange andre gribende og betegnende Personer fører Forfatteren os i Berøring med gennem denne Bogs Handling.

Der er sikkert meget i denne Roman, der er knyttet til hans eget vekslende og interessante Liv, saa gribende og stærkt virker dens Stemning og Skildringerne ved deres Sandhed.

Hvem der en Gang har læst denne Bog, vil sikkert erfare, hvor dybt Mennesker kan føle og lide for hverandre .... og være Forfatteren taknemlig for det gribende Billede, han har evnet at skabe til Underholdning og Belæring om vor Tids sociale Kamp.

„Under Kampen" vil udgøre to Bind og foreligge komplet i 65 ugentlige Hefter à 16 Sider og i samme gode Udstyr som nærværende

Læs Omslagets Bagside!

Hefte til den sædvanlige billige Pris paa mine Subskriptionsværker: **5 Øre** pr. Hefte.

Den overordentlig store Tilslutning og Paaskønnelse, der har mødt mit Forsøg med — i Stedet for med sidste Hefte gratis at levere et, skønt godt, saa dog i billigere Reproduktion udført Billede — mod et lille Vederlag at levere en stor og paa Kobbertrykpapir smukt udført Fotogravure eller — ligeledes til en meget reduceret Pris — de til Bogen komponerede Bind, opmuntrer mig til at fortsætte hermed, saa mit Arbejde for Udbredelse af sund folkelig Literatur udvides til ogsaa at omfatte Udbredelsen af smukke og gode Reproduktioner af vore ansete Kunstneres Arbejder — Reproduktioner, der kan

smykke Væggene

i ethvert Hjem.

Mod Subskriptionens Slutning vil der derfor blive givet Abonnenterne Lejlighed til for 50 Øre at erhverve sig de til Bogen komponerede løse Bind, smukt udført i flere Farver og med Rygtittel i ægte Guld, efter Tegning af Hr. Kunstmaler St. Ussing — Prisen for disse er ellers 1 Kr. — eller til samme Pris — 50 Øre — en af følgende Fotogravurer:

P. C. Skovgaard: Parti fra Dyrehaven.
Vilh. Arnesen: Sommerdag i Sundet
(ud for Kronborg).
Chr. Zacho: Strandpromenaden.

Størrelsen er 48 × 64 Ctm. Bogladeprisen for hvert af disse tre Billeder er ti Gange saa høj.

Subskription, der er bindende for hele Værket, modtages overalt hos mine Kolportører og Efterleverere.

Ærbødigst

Leander Nielsens Forlag.

PH. HANSENS BOGBINDERI KJØBENHAVN

